B I B L I O T H E C A

S C R I P T O R V M G R A E C O R V M E T R O M A N O R V M

T E V B N E R I A N A

AESCHINIS
ORATIONES

EDIDIT

MERVIN R. DILTS

STVTGARDIAE ET LIPSIAE
IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI MCMXCVII

Gedruckt mit Unterstützung der Förderungs-
und Beihilfefonds Wissenschaft der VG WORT GmbH,
Goethestraße 49, 80336 München

Die Deutsche Bibliothek — CIP-Einheitsaufnahme

Aeschines ⟨Orator⟩:
[Orationes]
Aeschinis orationes / ed. Mervin R. Dilts. —
Stutgardiae ; Lipsiae : Teubner, 1997
(Bibliotheca scriptorum Graecorum ed Romanorum Teubneriana)
ISBN 3-8154-1009-6
NE: Dilts, Mervin R. [Hrsg.]; Aeschines ⟨Orator⟩: [Sammlung]

Printed in Germany
Satz: DW & ID Repro- und Satzzentrum GmbH
Druck: Druckhaus Köthen GmbH
Buchbinderei: Verlagsbuchbinderei D. Mikolai, Berlin

IN HOC VOLVMINE CONTINENTVR

PRAEFATIO

I. DE CODICIBVS MANVSCRIPTIS

β De codice deperdito **β** descripti sunt codices **amgVxL**.

a Codex Angelicus graecus 44 (C. 3. 11), bombycinus, saec. xiii, ff. 318 (255 × 170 mm.), post Aristidis orationes (ff. 3–212) continet orationes 1 2 3 (ff. 217r–309v) cum scholiis ad orationes 1 et 2, Aeschinis epistolas (ff. 309v–317v).

m Codex Parisinus graecus 3003, chartaceus, saec. xv ineuntis, ff. 222 (223 × 145 mm.), continet orationes 1 2 3 (ff. 6r–117r) cum scholiis, epistolas (ff. 117r–126) et scholia in Aristidem per aliam manum scripta (ff. 127–222).

g Codex Parisinus graecus 2930, chartaceus, saec. xv, ff. 169 (280 × 210 mm.), continet Isocratis orationes (ff. 1–117) et Aeschinis orationes 1 2 3 cum scholiis.

V Codex Vaticanus graecus 64, membranaceus (318 × 205 mm.), continet tres partes quarum tertia (ff. 226–289) scripta est anno 6778 (A.D. 1269/70)[1] et secunda (ff. 147r–224v, eiusdem saeculi) continet orationes 1 2 3 cum scholiis et epistolas.

1 Vide A. Turyn, Codices Graeci Vaticani saeculis xiii et xiv scripti annorumque notis instructi, Roma, Città del Vaticano 1964, 46–48.

x Codex Parisinus supplementi graeci 660, bombycinus, ff. 160 (240 × 170 mm.), saec. xiv, complectitur in eadem manu Synesium[2] (ff. 31–89 = olim 1–59) et orationes 1 2 3 cum scholiis (ff. 94–157 = olim 60–123).

L Codex Laurentianus 57,45, chartaceus (225 × 155 mm.), saec. xv ineuntis, post Lysiae orationes[3], quaedam Lucianea, Cebetis tabulam et Herodiani historiam, habet orationes 1 2 3 cum scholiis (ff. 173–245r), opuscula anonyma et epistolarum collectionem (complectentem epistolas Aeschinis 1 2 3 6 8 7).

D Codex Ambrosianus G 69 sup. (gr. 409), 345 ff., chartaceus (297 × 215 mm.), saec. xv, continet orationes 3 2 1 (ff. 2r–65v); hac in editione lectiones ex prima oratione proditae sunt et posterioribus ex orationibus selectio lectionum adhibita est.

f Codex Coislinianus 249, membranaceus (252 × 177 mm.), saec. x, continet (ff. 1–76 et 148–168) quinque orationes Synesii, Marini vitam Procli, Gorgiae encomium Helenae, Lysiae epitaphium[4] alteram orationem Synesii et (ff. 77–147, novem quaterniones, *α*–*ϑ*), tres Aeschinis orationes cum scholiis et epistolas. duae scribae hunc codicem exaraverunt, alter, ff. 1–100r[5] et 148r–168v; alter, ff. 101r–147v.

2 Vide N. Terzaghi, ed., Synesii hymni et opuscula II,i, Roma 1944, p. xxiv sq.

3 Vide Mark L. Sosower, Palatinus Graecus 88 and the Manuscript Tradition of Lysias, Amsterdam 1987, 14–15.

4 Vide Sosower, ut supra n. 3, 3–6.

5 Fol. 100r habet sex lineas (des. 2,18 *κατηγορῶν*), elenchum decem oratorum Atticorum (vide W. Studemund in Hermes 2, 1867, 434 sq.) et hanc notam, *οὐ λείπ⟨ει⟩ τι.* fol. 101r incipit 2,19 *οὕτω.*

k Codex Parisinus graecus 2998, bombycinus (258 × 175 mm.), saec. xiii/xiv, continet orationes 3 et 2 (ff. 83–117).

i Codex Parisinus gr. 2996, bombycinus (205 × 157 mm.), saec. xiii, post Demosthenis *περὶ τῆς πρεσβείας* continet Aeschinis *περὶ τῆς πρεσβείας* cum scholiis (50r–83v in tribus quaternionibus et una binione *ιβ–ιε*) et Aristidem (ff. 84–477 cum uno excerpto ex Menandro [ff. 415v–418v = Walz ix 287]).

II. DE RATIONE QVAE INTER CODICES INTERCEDIT

a) Codices potissimi

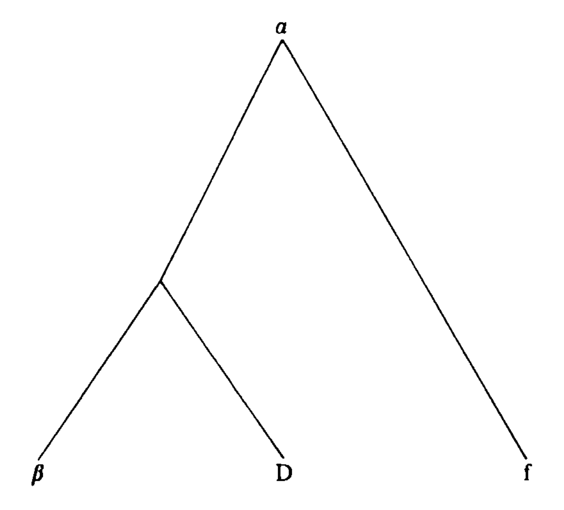
Ad recognoscendam orationem Timarcheam tres sunt codices potissimi **β** (= **amgVxL**[6]) **Df**. etsi errores coniunctivi affirmant duos codices (**βD**, vide infra 6, 13, 17, 22, 42, 87, 92) de exemplari deperdito deductos esse, tamen errores separativi probant **βDf** esse codices principales et alterum de altero non esse derivatum:

6 *πολιτείᾳ* **f** *πόλει* **βD** || 13 *γραφὴν* **f** schol. 1, 14, 37 *γραφὰς ἑταιρήσεως* **βD** || 17 *ἡγήσατο εἶναι* **f** *εἶναι ἡγήσατο* **βD** || 22 *μὲν* **f** *μέντοι* **βD** || 36 *μέν* **fD** *μόνον* **β** || 42 *ὀψοφα-*

6 Quorum codicum quattuor de exemplaribus deperditis derivati sunt **mg** de **γ** et **xL** de **λ** (vide Heyse, 1912, pp. 8–11.). praeterea **g** lectiones de **f** deducit, praesertim in oratione prima, 1–20; iterum **a** lectiones de **f** in oratione prima et secunda deducit iterumque **x** lectiones de **k** in oratione tertia deducit (Vide Diller, p. 45.) atque iterum **i** (manus secunda) orationem secundam (134 *πρέσβεις* – 141 *ἔχθρας*) de **V** deducit.

γίᾳ κ. πολυτελείᾳ **f** *ὀψοφαγίαις κ. πολυτελείαις* **βD** || **52** *δοκεῖ τούτῳ* **fD** Greg. Cor. *τούτῳ δοκεῖ* **β** || **56** *ἐγένετο* **fD** *ἐγένετο οὗτος* **β** || **87** *μισθώσηται – τις (ὁμ.)* **f**, om. **βD** || **92** *καὶ – ἔχοντας (ὁμ.)* **f** om. **βD** || **113** *τῶν – ξένων* **βD** *τῶν ξένων ἐν ἑρετρίᾳ* **f** || **125** *ἐστιν ἀδικώτερον* **βf** *ἀδικώτερόν ἐστιν* **D** || **134** *τὴν πόλιν* **βf** *τοὺς τρόπους* **D** || **160** *εἰς τὰ καλὰ* **βD** om. f.

Hae lectiones ad sequens stemma codicum spectant:

Stemma codicum primae orationis

Nihilo minus lectiones codicum classis β inter se fluctuant tantum ut conicias in β olim ectiones varias in margine extitisse uel (postea) per collationem aut comparationem codicum illatas esse:

39 *ὢν εἰς τὸ σῶμα* **gVDf** *εἰς τὸ σῶμα ὢν* **amxL** || **55** *δὲ* **amgfD** om. **VxL** || **64** *ἔσχεν* **mVxLD** *ἔχειν* **agf** || **71** *ἀξιώσουσι* **a**^{c}**V**^{c}**L**^{c}**f** *ἀξιοῦσι* **a**^{a}**mgV**^{a}**xL**^{a}**D** || **78** *αὐτοὶ* **mgfD** *αὐτὰ* **aVxL** || **79** *ἔνοχός* **m**^{c}**gfD** *ἔναγχός* **am**^{a}**Vx** om. **L** ||

95 *τιμομάχου* **axfD** *τιμάρχου* **mgVL** || 100 *ὑμῖν μεταγένη* **Vxf** *μεταγένη ὑμῖν* **amgLD** || 105 *τούτῳ* **amgx** *τοῦτο* **VLD** *τοῦτο ὡς* **f** || 124 *τοῦτο οὐ* **a**^{c}**f** *οὐ τοῦτο* **a**^{a}**m**^{c}**D** *τοῦτο* **m**^{a}**gVxL** || 156 *πανταλέοντα* **a**^{c}**xLf** *παντολέοντα* **a**^{a}**m gVD** || 170 *τὰς οὐσίας* **a**^{a}**VxLf** *τὴν οὐσίαν* **a**^{c}**mgD** || 179 *ἐμπεσόντες* **VxD** *ἐκπεσόντες* **amgLf**.

Ad recognoscendas orationes De falsa legatione et In Ctesiphontem errores coniunctivi affirmant duos codices (**fk**) de exemplari deperdito deductos esse:

or. 2, 46 *ἔγραψεν* **βf**^{c}**i** *ἔγραψεν γὰρ* **f**^{a}**k** || 52 *φιλοκράτης* **f**^{a}**k** *ἀλλὰ φιλοκράτης* **βf**^{c}**i** || 111 *ἐφ' – ἀλλὰ* **βf**^{c} om. **f**^{a}**k** || 124 *ἀποφαίνεσθαι – ἀφιδναῖον* **βf**^{c}**i** om. **f**^{a}**k** || 132 *μελλόντων* hab. **βf**^{c}**i** om. **f**^{a}**k** || 145 *τῶν δὲ* **βf**^{c}**i**^{c} *τῇ δὲ* **i**^{a} *τῇ δὲ φήμῃ τῶν* **f**^{a}**k** || 156 *ἃς οὗτος* hab. **βf**^{c}**i** om. **f**^{a}**k** || 156 *νέους* **βf**^{c}**i** *νέους τῶν λόγων* **f**^{a}**k** || 160 *ἢ – λύσας* hab. **βf**^{c}**i** om. **f**^{a}**k** || 165 *πράξεως* **βf**^{c}**i** *πόλεως* **f**^{a}**k** || 166 *οὐ γὰρ*^{2} **βf**^{c}**i** Arsen. *οὐ* **f**^{a}**k** Apostol || 173 *σκύθας* **f**^{a}**k** *τοξότας σκύθας* **βf**^{c}**i** Andoc. 3, 5 || 173 *οὐ* hab. **βf**^{c}**i** om. **f**^{a}**k** || 174 *μὲν* hab. **βf**^{c}**i** om. **f**^{a}**k** || 178 *νῦν* **βf**^{c} *τοίνυν* **f**^{a}**k** *πάντες* **i** || 181 *μόνος* hab. **βf**^{c}**i** om. **f**^{a}**k** || 181 *ὑπομείνας* **βf**^{c}**i** *μείνας* **f**^{a}**k**.
or. 3, 20 *καὶ τὸν – ἄγει* **βΠ7** om. **fk** || 21 *ἐνεχυράζει* **βΠ7** *ἐνεχυριάζει* **f**^{a}**k** *ἐνεχειράζει* **f**^{c} || 31 *δεῖν* **βf**^{c} *δ' εἰπεῖν* **f**^{a}**k** || 83 *τὰς* **β** *τὰς περὶ* **fk** || 85 *ἐπιλαθόμενοι* **β** *ἐπιλανθανόμενοι* **fk** || 117 *ὠνομάζετο* **β** *ὠνομάζετε* **fk** || 136 *δὲ* hab. **β** om. **fk** || 146 *τῶν* om. **fk** || 155 *καὶ* hab. **β** om. **fk** || 224 *ἔγραψας* **β** *γράψας* **fk** || 226 *ἀντερωτᾷς* **β** *ἀνερωτᾷς* **fk**).

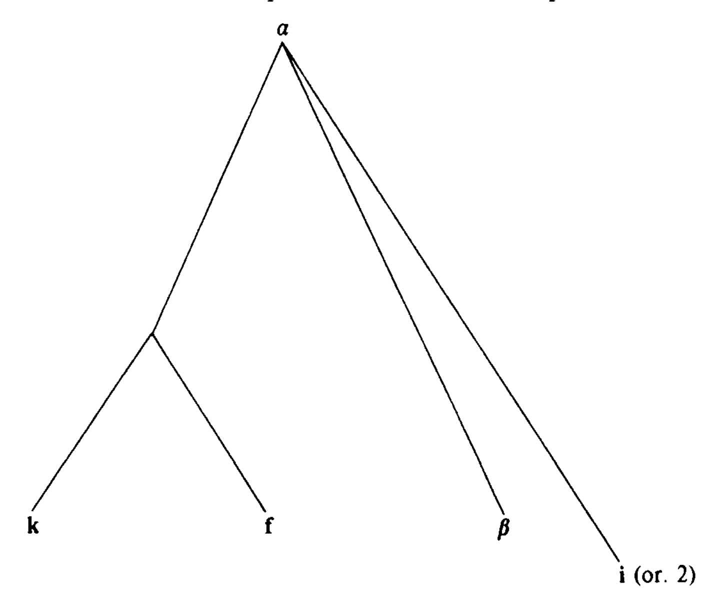
accedit quod errores separativi in oratione altera probant **βfki** esse codices principales et alterum de altero non esse derivatum:

4 *παρὰ τοῖς ἀκούουσιν ἰσχύει* **βki** *ἰσχύει παρὰ τοῖς ἀκούουσι* **f** || 4 *ὡς ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ* **βki** (*ἐν* om. **i**) *ἢ νῦν* **f** || 11 *δυνήσομαι εἰπεῖν* **fki** *εἰπεῖν δυνήσομαι* **β** || 13 *ἐπανῆκε* **fki** *ἐπανῆλθε* **β** || 19 *πρέσβεις* **fki** *πρεσβευτὴν* **β** || 40 *πότ' ἦν* **fi** Lex. Pat. *ἦν ποθ'* **β** *τί ποτ' ἦν* **k**. || 71 *ἡγεμόνων – ἀνηλωκέναι* **βfi** om. **k** || 79 *ἀλλὰ – πόλει* (*ὁμ.*) **βfi** om. **k** || 134 *δεδεκότας – 141 ἔχθρας* **βfk** om. **i**.

similiter in oratione tertia errores separativi probant **βfk** esse codices principales et alterum de altero non esse derivatum:

21 *τὰς οὐσίας ὁ νομοθέτης τὰς* **βf** (*τὰς*[1] om. **f**[a]) *ὁ νομοθέτης τὰς οὐσίας* **kπ7** || **31** *ὑμεῖς – στεφανοῦν* (*ὁμ.*) **βf** om. **k** || **67** *φίλιππον* **βk** *φίλιππον πρέσβεων* **f** || **82** *καὶ μυρτίσκην* **fk** om. **β** || **95** *τὰς – τετταράκοντα* **βf** om. **k** || **118** *οὖν* **fk** om. **β** || **205** *πρὸς τὸν* **k** om. **f** *καὶ τὸν* **β** *τὸν* B1 || **212** *πάντας* **fk** om. **β** || **232** *κριταὶ* **β** om. **f** post *καθεστηκότες* **k**.

Hae lectiones ad sequens stemma codicum spectant:

Stemma codicum tertiae orationis et secundae

Nihilominus errores coniunctivi codicum **β** et **f** hoc stemma irritum faciunt et spectant ad apertam traditionem quae apertior fit, ambagibus codicis **i** (vide infra) co-

dicumque descriptorum de **β** (vide Diller, 38–41) respectis:

or. 2, 1 *μου ... ἀκοῦσαι* **ki** *ἀκοῦσαί μου* **βf** || 3 *πολὺ τῶν τοιούτων ἔργων ἀφεστάναι* **ki** *πολὺ* ante *ἀφεστάναι* **βf** || 5 *ἐξελέξω* **ki** *ἐλέγξω* **βf** || 6 *σώζεσθαι* **ki** *σωθήσεσθαι* **βf** || 7 *δόξω πάσχειν* **ki** *πάσχειν δόξω* **βf** || 12 *γὰρ* **ki** *γὰρ ἂν* **βf** | *οἶμαι ὑμᾶς* **ki** *ὑμᾶς οἴομαι* **βf** || 16 *δεῦρο* **ki** om. **βf** || 78 *ὧν γένος* **k** *γένος ὧν* **βf** *γένος ἔχον* **i**[a] *γένος ὄν* **i**[c] || 115 *στρατεύσειν* **k** *στρατεύειν* **βfi** || 123 *ὑστέρᾳ* **ki** *ὑστεραίᾳ* **βf** || 160 *ποῖον*[1] **k** *ποῖον ἐγὼ* **βfi**.
or. 3, 24 *τούτου περαιτέρω* **k** *περαιτέρω τούτου* **βf** || 27 *μάρτυρα* Hamaker *μάρτυρα καὶ κτησιφῶντα* **k** *καὶ κτησιφῶντα μάρτυρας* **βf** || 42 *εὑρημένοι τινὲς* **k** *τινὲς εὑρημένοι* **βf** || 44 *κειμένοις* **k** *κειμένοις νόμοις* **βf** || 53 *δοῦναι* **k** *διδόναι* **βf** || 62 *εἰρήνης* **k** *εἰρηνης καὶ συμμαχίας* **βf** || 68 *νικᾷ ψήφισμα* **k** *ψήφισμα νικᾷ* **βf**.

Ad orationem alteram recognoscendam codex **i** ambages varias profert: prima in parte orationis (1–40) **i** solet cum **k** consentire et ad reliquam partem orationis, cum **β**. praeterea codex **i** habet plures lectiones ambiguas, quae praebent iterum mutata verba iterumque verba extra ordinem qui invenitur in **βfk**, quarum aliquot tam profecto vitiatae sunt ut Schultz affirmet de hoc codice, "fere ubique ad libidinem scioli cuiusdam correctus".[7] aliis in locis codex **i** vera praebet[8] et lectio-

7 Vide p. ix sq. et ea quae Schultz de Franke retulit, (p. x n), "Quod quidem maxime in collocatione verborum spectatur, ad quam ita attendit quicunque illarum interpolationum auctor est, ut pleraque quae vulgariter, quae non eleganter collocata viderentur tamquam oratore indigna tolleret ordinemque verborum magis rhetoricum induceret, raro alia inusitate collocata in vulgarem ordinem redigeret".

8 Vide, 61, 9 tit. *ψήφισμα* **i** et Bk. *ψήφισμα δημοσθένους* **a**[c]**fk** om. **a**[a]**mgVxL** || 74, 1 *τοιοῦτοι* **i** *τοιοῦτοι ἦσαν* **βfk** ||

nes communes cum fragmentis papyraceis (vide infra, p. XVII).

ut summatim varios status codicis **i** complectar, haec respiciantur: istum codicem continere primo lectiones de collatione codicum **k** et **β** derivatas, secundo lectiones a sciolo quodam vitiatas, deinde lectiones aliquid veritatis conservantes, et postremo lectiones antiquas vel communes cum fragmentis papyraceis.

b) De fragmentis antiquis et codicibus manuscriptis[9]

Altera in editione (an. 1908) Fridericus Blass rationem habuit fragmenti membranei tertiae orationis (**Π1**) et auxilio huius et aliorum fragmentorum papyraceorum (**Π2**–**Π5**), primum animadvertit easdem corruptelas inveniri et in codicibus Byzantini aevi et in fragmentis Aegyptiacis, deinde quasdam lectiones potiores vilioresque esse scriptas in fragmentis, postremo et fragmenta et singulos codices easdem lectiones habere. multis lectionibus inventis tum in **Π1** cum in codice **k**, Blass declaravit per haec communia loca confirmatum esse "eorum iudicium qui in oratione Ctesiphontea codices ekl tutissimos duces arbitrati sunt" (ix).

2 *ἐγίνοντο* **i** *ἐγένοντο* **βfi** || 81, 4 *ἤκουσα* **i** *ἤκουον* **βfk** || 101, 3 *ἐπρεσβεύομεν* **i** *ἐπρεσβεύσαμεν* **βfk** || 109, 1 *δὲ* **i** *γὰρ* **βfk** || 123, 2 *προτέρᾳ* **i** *πρώτῃ* **βfk** || 129, 3 *γέγραφε* **i** *γέγραφα* **βfk** || 133, 10 *τὰ* **i** om. **mgVxLfk** *δὲ* **a** || 164, 6 *ἐμαχέσασθε* **i** *ἐμάχεσθε* **βfk** || 177, 10 *ἐξ ἧς* **i** *ᾗ* **βfk**. quae lectiones, quod omnes ad levem correctionem spectant, e lectore erudito aetatis Byzantinae fortasse ortae sunt.

9 Vide quae amplius scripsi in Festschrift G. Chr. Hansen, Ancient Variants in the Manuscripts of Aeschines (sub prelo).

Anno 1927 V. Martin et G. de Budé, collatis Π1–Π7 et codicibus **f** et **k** (aliis lectionibus codicum principum descriptorumque relatis ex editione Schultziana), lectiones incohatas praetulerunt ut affirmarent plerasque lectiones codicum manuscriptorum originem de antiquis editionibus ducere.[10] anno 1978 U. Schindel in Addendis ad correctiorem editionem Blassianam hanc affirmationem repugnavit, classe A (= **k**) excepta, et professus est plerasque lectiones factas esse temere, "Quorum quidem errorum nullus est tam singularis, quin separatim saepius fieri posset: habes mutatos casus, mutatum verborum ordinem, habes dictiones ad grammaticam normam redactas atque verborum praetermissiones quae omnia ex sententiarum forma quasi ultro offeruntur." (p. xxxviii). de codice **k** Schindel affirmavit societatem cum antiqua editione rhetorica, "is qui hyparchetypum A conscripsit insuper ex antiquo quodam exemplari hausit quod ipsum cum papyrorum memoria a rhetore quodam conformata artius coniunctum erat, cum reliquae classes hac affinitate caruerint" (p. xlii)[11].

10 Vide (p. xv) "nous avons le droit de penser que dans la majorité des cas où la tradition nous présente des leçons divergentes, ces leçons ont toutes les chances d'être antérieures de beaucoup à l'époque où nos mss. ont été copiés, même si nous ne possédons pas pour chacune un certificat d'antiquité sous la forme d'un papyrus ou d'une citation, et la présomption reste la même si aucune de ces leçons n'est attestée en dehors de la tradition manuscrite médiévale." vide etiam recensionem D. E. Goldschmidt, Gnomon 4, 1928, 212–217.

11 Confer p. xxxix, "Hac in re explicanda id solum restat quod sumimus, praeter archetypi textum alterum quendam fontem in mediaevales codices diffusum esse, id quod nostrates, 'offene Überlieferung' appellant. Hyparchetypum A igitur insuper ex antiquo quodam exemplari hausisse verisimile est quod papyrorum erroribus praeditum erat."

Quando Schindel haec scripsit, extabant papyri quindecim, nunc numerus papyrorum triplus factus est et quadraginta septem papyros habemus[12]. huc accedit quod, lectionibus codicum de editione Schultziana citatis a Schindel, ego novam scrutationem codicum manuscriptorum feci, ut accuratiores mea in editione lectiones afferrentur. quae cum ita sint, oportet novam inquisitionem de fragmentis antiquis et codicibus manuscriptis instituere. ut videbimus, duabus in orationibus ultimis tales lectiones codicis **i** (or. 2) et codicis **k** (or. 3) extant ut affirmetur societas inter **i** et **k** et antiqua exemplaria.

* * *

Prima in oratione non possumus talem societatem certa ratione affirmare, quippe cum haec oratio in duabus classibus **βD** et **f** tradita sit. itaque, quando altera classis et quiddam fragmentum antiquum praebent veritatem dum altera classis praebet lectionem dissentientem, non est dubium quin habeas primo lectionem archetypi et deinde vitium codicis **f** vel **βD**:

1,38 *οὕτω γὰρ αἰσχρῶς* **f**Π21 *εἰ αἰσχρῶς οὕτω* **βD**
1,38 *μάλιστα* **βD**Π21 om. **f**
1,39 *γέγονε* **βD**Π21 (ut apparet) *ἐγένετο* **f**
1,41 *γνωρίσητε αὐτὸν* **f**Π17Π21 Athen. *αὐτὸν γνωρίσητε* **βD**

eodem modo quando altera classis veritatem praebet dum altera classis et quiddam fragmentum antiquum lec-

12 Per benevolentiam D. M. MacDowell, P. J. Parsons et R. Coles, potui examinare lectiones Π 19–47 antequam hae papyri foras elatae sunt.

tionem dissentientem, non est dubium quin in primo habeas lectionem emendatam et deinde vitium archetypi:

1,44 *ἐγίγνωσκον* **βD** *ὅσοι ἐγίγνωσκον* **f**Π22 [*ἐγιγνώσκομεν* Π22a]
1,49 *νέοι φαίνονται* **mgVxLD** del. Fr. *νέοι δοκοῦντες εἶναι* **af**Π22 [*δοκοῦσι* **a**, Π22 incert.]
1,49 *οὖν* **βD** cf. 67 *δὴ* **f**Π22
1,54 *ἰδὼν* **βD** cf. 57 *ὁρῶν* **f**Π11
1,136 *οὐ γεγονέναι ἐρωτικὸς* **βf** *ἐρωτικὸς γεγονέναι* **D** Herm.
1,175 *καὶ* **βDf**[c] om. **f**[a] Alex. Io. Sard.
1,177 *ἀφιῆτε* **f** *ἀφῆτε* **βD**Π6**a**.
1,178 *ὑπάγεσθε* **f** *ἄγεσθε* **βD**Π6**ab**.

Altera in oratione hae lectiones codicis **i** et antiquorum fragmentorum originem videntur derivari de exemplari alieno ab archetypo:

2,44 *δῶτε εἰπεῖν* **i**Π27 *εἰπεῖν δῶτε* **βfk**
2,44 *ἀφ. εἰλ.* **i**Π27 *εἰλ. ἀφ.* **βfk**
2,74 *πρὸς τὸν πέρσην ναυμαχίας* **βfk** cf. 172 *ναυμαχίας πρὸς τὸν πέρσην* **i**Π2 (ut apparet)
2,75 *ἁπάντων μὲν τούτων* **βfk** *τούτων μὲν ἁπάντων* **i**Π2
2,131 *τὰ* **βfk** om. **i**Π16
2,132 *ἢ* **i**Π16 (ut apparet) *πρὶν* **fk** *πρὶν ἢ* **β** cf. 3,77
2,133 *τετταράκοντα* **i**Π16 (ut apparet) *τριάκοντα* **βfk**
2,150 *καὶ* **i**Π10 om. **βfk**
2,171 *τῇ πόλει* **βfk** *καὶ τῇ πόλει σωτηρίων* **i**Π30 (ut apparet)

Tertia in oratione hae lectiones verae codicis **k** et antiquorum fragmentorum de exemplari quod de archetypo non pependit originem derivare videntur:

3,8 *καὶ* **k**Π32 *καὶ τῇ πόλει καὶ* **βf**
3,22 *ἀνυπεύθυνον* **k**Π7, Π33 (ut apparet) Ph. *ἀνεύθυνον* **βf**
3,86 *μισθαρνῶν* **k**Π9 *μισθὸν λαβὼν* **βf** cf. 85 et Ba. 145,8: *μισθαρνεῖν τὸ μισθὸν ἀντί τινος λαμβάνειν λέγεται*
3,88 *ἐγένοντο ἀγαθοὶ* **k**Π9 *ἀγαθοὶ ἐγένοντο* **βf**

3,167 *συντῆσαι* **βf** *συστήσασθαι* **kΠ**3
3,173 *πολιτείας* **k** Stob. *πόλεως* **βf** cf. 23
3,183 *πόνον ὑπομείναντες* **kΠ**1 *πόνον ὑπομείναντες χρόνον* **βf**
3,184 *εἴσεσθε* **βf** *γνώσεσθε* **kΠ**1
3,195 *γράφοντά τι παρὰ τοὺς νόμους* **kΠ**12 *παρὰ τοὺς νόμους* post *ἐξελαύνειν* **βf**.

Quandoquidem lectiones inventae sunt et in fragmentis antiquis et in codicibus **ki**, verisimile videtur varietatem scripturae immixtam esse in familias **k** et **i** de duobus fontibus dissimilibus archetypo codicum nostrorum.

III. DE RATIONE HVIVS EDITIONIS

a) De dilectu lectionum

Ad recognoscendas orationes Aeschineas priores editores ut singulas lectiones ex pluribus codicibus deligerent inducti sunt, cum, ut vidimus supra, lectiones codicum classis **β** inter se fluctuarent tantum ut argueretur traditio aperta et orationes Aeschineae extarent in plus quam sexaginta codicibus quorum plerosque codices descriptos esse nondum esset demonstratum. itaque dictus est Franke (an. 1838) profiteri "nullum eius codicem aut tam bonum esse, quin aliquotiens nos falleret, aut tam malum, unde non aliquid interdum utilitatis peti posset"[13] et Blass (an. 1895) similiter scripsit, "non posse Aeschinis recensionem ad fidem vel unius alicuius vel plurium codicum constitui, sed singulas lectiones per se esse spectandas".[14]

13 Blass, p. xi
14 Blass, p. xi

Nihilominus non necesse est editorem spectare singulas lectiones propter tres causas: primo pleraeque lectiones citatae ab editoribus prioribus sunt ex codicibus descriptis. itaque ad conficiendam editionem Schultzianam viginti septem codices adhibiti sunt, quorum octo sunt primarii (**a**, **m**, **g**, **V**, **L**, **f**, **k**, **i**) et undeviginti sunt descripti (**b**, **o**, **r**, **v**, **n**, **p** originem de **β** ducunt; **A**, **B**, **d**, **Laur. I**, **q**, **c**, de **f**; **t**, de **c**; **l**, **e**, **s**, de **k**; **Flor.**, de **ak**; **z**, de Flor.; **h**, de **βfk**)[15]. deinde etsi traditio classis **β** aperta est, tamen plerumque non opus est lectiones codicum principum separatim proferre quia codices principes consentire solent. postremo quamquam cum editores priores tum ego recepimus lectiones ex codicibus descriptis, hae lectiones infrequentius proferendae sunt, quippe quae ex sequentibus videantur esse emendationes vel errata[16] scribarum:

1,62 *ὅτε* cod. **h** et Stephanus *ὅτι* **βDf** || **105** *ἄστεως* cod. **d** et Bl. *ἄστεος* **βf** *πόλεως* **D**
2,158 *ἀδίκως ἀπωλόμην ἄν* **βfki** **ἀπωλόμην ἂν ἀδίκως* cod. **e** et Bl.
3,51 **εἶναι* om. cod. **Flor.** del. Bl. (hiat.) sed vide 1,137 || **63. 182** *ἀπὸ* cod. q et Wolf *ὑπὸ* **βfk** || 75 **ἦν* om. cod. **h** del. Bl., sed vide **173. 176. 1,71** || **96** *πεζὴν* cod. 1 et Bk. cf. **85** *πεζικὴν* **βfk** || **118****ἐγὼ* om. cod. **d** del. Bl. (hiat.) || **191** *γραφὴν* **βfk** **γραφὴ* cod. **q** cf. 197, sed vide D. **18,105. 28,17. 59,121.**

b) De apostrophe

Quando codices Aeschinei verba *ὦ Ἀθηναῖοι* vel *ὦ ἄνδρες* proferunt, ego, ritu Blassiano, constanter *ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι* dedi, quoniam haec discrepantia sine dubio de-

15 Vide Schultz (xxii–xxvi), Heyse et Diller.
16 Siglo asterisco (*) erratum indicavi.

ducta est de compendiis (e. g. ἀ$^{\vartheta}$ ὦ ὦ$^{\vartheta}$), quae etiam inventa sunt in papyris et manuscriptis Aeschinis aliorumque oratorum.[17]

c) De orthographia

Orthographicas res velut accentus (*εὔθυναι εὐθύναι, ἀμφικτύονας ἀμφικτυόνας*), spiritus (*αὑτοῦ αὐτοῦ*), vitia e pronuntiatione recentiore (*ἑταίρων ἑτέρων, φαλαίκου φαλέκου*) et vitia ex arbitrio neglegentiaque scribarum orta (*γιγνομένων γινομένων, γιγνώσκ- γινώσκ-, περδίκκαν περδίκαν, θαλλοῦ θαλοῦ, λάκκων λάκων, λαρίσῃ λαρίσσῃ, ἀμφισσεῖς ἀμφίσσης*) plerumque tacite correxi.

IV. DE EDITIONIBVS PRAECIPVIS

1513 Orationum Aeschinis editio princeps, cum orationibus Lysiae Alcidamantis Antisthenis et Demadis, prodita est Venetiis anno 1513. haec editio videtur derivari de duo-

17 De his compendiis in codicibus Aeschineis, vide Diller, p. 36n et de codice f, H. Orter, Kritische Untersuchungen zu Aeschines Reden. Diss. München 1886, p. 12. praeterea compendium ὦ$^{\vartheta}$ inventum est in Π6ab ad 1,177. 191; alii papyri constanter praebent *ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι*, sine compendio: Π1: 3,179. 183. Π7: 3,16. Π12: 3,199. Π17: 1,41. Π20: 1,18. Π21: 1,39. 41. Π25: 1,191. Π29: 2,135. Π32: 3,8. Π33: 3,16. 18. Π34: 3,34. Π36: 3,58. Π37: 3,58.

Vide etiam H. Diels et W. Schubart edd., Didymos Kommentar zu Demosthenes Berlin 1904, p. 3; H. Usener, Jahrb. f. Philologie 107, 1873, 158 (= Kl.Schriften 1, 277); C. Fuhr ed., Demosthenis Orationes I, Lipsiae 1914, xxx n1; D. M. MacDowell ed., Demosthenes Against Meidias, Oxford 1990, p. 71 sq.

bus manuscriptis: uno descripto de **β** (proprie codice **m**) et alio de **f** (proprie codice S)[18]. post novem annos (1522) Ioannes Reuchlin[19], fretus exemplari Aldino, editionem orationum Demosthenis De corona et Aeschinis In Ctesiphontem prodidit. similiter editiones Wolfii (1572) et Stephani (1575) fretae sunt editionibus prioribus.

Anno 1757 Johannes Taylor publicavit editionem 1757
Aeschinis constitutam stabiliore fundamento, quia adhibuit manuscriptos descriptos de tribus familiis: **β** (**m** et **r**), **f** (**g**), et **k** (**s**).

Post quattuordecim annos Io. I. Reiske adhibuit codi- 1771
ces Taylorianos et alium codicem descriptum de **β** (**p**) in sua editione quae repleta est notis variorum, in primis Stephani, Taylori, Iurini, Brodaei et Palmeri.

Anno 1824 Imm. Bekker prodidit editionem firmatam 1824
lectionibus trium codicum Romanorum (**a**, **b**, **c**), duo codicum Venetiorum (**d**, **e**), octo Parisinorum (**f**, **g**, **h**, **i**, **k**, **l**, **m**, **n**). haec editio memorabilis est primo, quod lectiones codicum primariorum e quattuor familiis: **β** (**a**, **m**, **g**), **f**, **k** et **i** prodidit et deinde, quod demonstrat subtilitatem iudicii.

Aliis in editionibus saeculi xix allatae novae lectiones ex codicibus singulis derivatae (Bremi 1823 **v**, Dindorf **o**, Franke 1839 **t**, Baiter et Sauppe 1840 **p**, Hofmann Hessus 1845 **z**) quoad Ferdinandus Schultz prodidit editionem
Aeschinis orationum anno 1865. ad hanc editionem con- 1865
ficiendam Schultz dedit operam septem libris manuscriptis conferendis quorum tres sunt principes: **f** et **VL** qui sunt praecipua apographa codicis **β**. ceteri codices Schultziani sunt derivati: **ABLaur. I**, de **f** et **Flor.**, de **β** et **k**.

18 Vide Diller, p. 53.
19 Vide Diller, p. 64.

insuper haec editio aucta est incohatis lectionibus codicum adhibitorum in prioribus editionibus.

1896 Fridericus Blass, vir peritus oratoriae eloquentiae, repugnavit consuetudinem familiam ***β*** praeferendi familiis **fki** et editionem suam ex singulis lectionibus codicum Schultzianorum recensuit. ceteroqui eius editio laboravit eo mendo, "quod textus neque codicum satis certa memoria nixus erat et plurimis locis, cum fixas apud Aeschinem leges de hiatu evitando deque clausulis adhibendis esse duxisset Blass, graviter immutatus erat."[20]

1927 Quamquam Martin et de Budé de legibus Blassianis
1928 declinaverunt in editone sua, tamen ea perperam confecta est quod lectiones codicum, testimonia ex rhetoricis lexicographisque et emendationes virorum doctorum hand satis attulerunt[21].

1977 In editionibus recentissimis (Leone, 1977; Schindel,
1978 1978) allata sunt repertoria editionum, librorum vel commentationum de Aeschine ex litterarum ordine (plenius repertorium inventum est in editione Leone). insuper in editione Schindel protulit memoriam papyrorum **Π**1–**Π**15 cum diligentiore contemplatione lectionum.

* * *

Restat ut gratias agam quam maximas eis qui hac in editione mihi praesto fuerunt, inter quos affero R. Coles, A. R. Dyck, H. B. Evans, G. L. Greaney, J. W. Gumport,

20 Vide Schindel in editione Blassiana correctiore, p. xvii et ea quae scripsi, Hiatus in the Orations of Aeschines, AJPh 115, 1994, 369–373.

21 Vide censuras in Bl. Ph. Wo. 47, 1927, 1377–86 et 48, 1928, 1569–77 (Rüger) et Gnomon 4, 1928, 212–17 (Goldschmidt) er Nota critica in editione Leone, pp. 401–414.

E. M. Harris, J. J. Keaney, G. A. Kennedy, D. M. MacDowell, J. de Martini, H.-G. Nesserath, P. J. Parsons, N. Smith, S. Vasilakis, C. Williams, W. H. Willis, I. Zajac, School of Arts and Science of New York University, National Endowment for the Humanities.

1994 Mervin R. Dilts

CONSPECTVS EDITIONVM NOTABILIVM

Αἰσχίνου ῥήτορος λόγοι καὶ αὐτοῦ βίος, in: *Λόγοι τουτωνὶ τῶν ῥητόρων. Αἰσχίνου. Λυσίου*... apud Aldum, Venetiis 1513 (editio princeps).

Τῶν τῆς Ἑλλάδος ἐξόχων ῥητόρων Αἰσχίνου καὶ Δημοσθένους λόγοι ἀντίπαλοι, ed. Ioannes Reuchlin, Haganoae 1522.

Demosthenis et Aeschinis Opera ... cum utriusque autoris vita et Ulpiani commentariis novisque scholiis, ex quarta eaque postrema recognitione, gaeco-latina ... a mendis repurgata, variis lectionibus adaucta, annotationibus illustrata per Hier. Wolfium ..., Basiliae 1572.

Τῶν παλαιῶν ῥητόρων, ed. H. Stephanus, Parisiis 1575.

Δημοσθένους καὶ Αἰσχίνου ἔνιοι λόγοι ἔκλεκτοι (orr. 1 2 3) ed. Io. Taylor, vol. I, Cantabrigiae, 1754.

Oratorum Graecorum volumen tertium Aeschinis omnia complectens, ed. Ioannes Iacobus Reiske, Lipsiae 1771.

Œuvres complètes de Démosthène et d'Eschine, ed. l'abbé Auger, Paris 1777.

Oratores Attici, ex recensione Imm. Bekkeri, vol. III Oxonii 1823.

Oratores Attici, ex recensione Imm. Bekkeri, vol. III Berolini 1823.

Aeschinis oratoris Opera omnia, ed. I. H. Bremius, Turici 1823.

Aeschinis Orationes, curavit G. Dindorfius, Lipsiae, Teubner, 1824.

Oratores Attici, edd. J. G. Baiterus et H. Sauppius, vol. III, Turici 1840.

Aeschinis in Ctesiphontem et Demosthenis de corona, ed. K. Hofman Hessus, Mosquae 1845.

Aeschinis Oratio in Timarchum, recensuit F. Franke, Quedlimburgi–Lipsiae 1846

Aeschinis Orationes, curavit F. Franke, Lipsiae, Teubner, 1851. 1859.
Aeschinis Orationes e codicibus partim nunc primum excussis ed. F. Schultz, Lipsiae, Teubner, 1865.
Aeschinis Orationes, recensuit A. Weidner, Berolini, Weidmann, 1872.
Aeschines, Rede gegen Ktesiphon, erklärt von A. Weidner, Berlin 1878.
Aeschines Orationes, post Fr. Frankium curavit Fridericus Blass, Lipsiae, Teubner, 1896; editio altera correctior 1908.
The Speeches of Aeschines, with an English translation by Ch. D. Adams, Cambridge–London, 1919.
Eschine, Discours, texte établi et traduit par V. Martin et G. de Budé, vol. I, II, Paris, Les Belles Lettres, 1927–1928.
Oratori Attici Minori, vol. I: ... Eschine ... a cura de P. Leone, Torino, 1977.
Aeschinis Orationes post Fr. Frankum curavit Fridericus Blass editionem alteram correctiorem anni mcmviii iterum correxit Udalricus Schindel. Stuttgart, Teubner, 1978.

CONSPECTVS LIBRORVM ET COMMENTATIONVM

(De libris commentationibusque foras elatis ante 1976, vide editiones Schindel et Leone)

DE MANVSCRIPTIS ET PAPYRIS

Diller, Aubrey, The Manuscript Tradition of Aeschines' Orations, Illinois Classical Studies 4, 1979, 34–64
Hagedorn, D., Zu dem neuen Aeschines-Papyrus P. Oxy- Hels. 1, ZPE 37, 1980, 156–157 (= Π 16)

Heyse, Max, Über die Abhängigkeit einiger jüngerer Aeschines-Handschriften. Jahresbericht Bunzlau 1904
–, Die handschriftliche Überlieferung der Reden des Aeschines. erster Teil: Die Handschriften der ersten Rede. Wissenschaftliche Beilage zum Jahresbericht. Ohlau 1912
Hohti, P. Einige Bemerkungen Über die Aeschines-Papyri, Arctos 12, 1978, 19–25 (= Π16)
Kramer, B. et Hagedorn edd., Kölner Papyri II 65. Opladen 1978 (= Π15)
–, Kölner Papyri VI 254. Opladen 1987 (= Π18)
Lenaerts, J. in Miscellanea Papyrologica in occasione del bicentenario dell'edizione della Charta Borgiana ed. M. Capasso, G. M. Savorelli et R. Pintaudi, Papyrologica Florentina 19, vol. II Firenze 1980, 335–340 (Π9)
The Oxyrhynchus Papyri vol. 60, London 1994, 4027–4055, ed. R. Coles (= Π19–Π47)
Schindel, U., P. Vindob. G.2.314, ZPE 46, 1982, 1–31 (= Π1)
Willis, W. H., A Fragment of Aeschines among the Duke Papyri, Studies Presented to Sterling Dow on his eightieth birthday, Durham (North Carolina) 1984, 311–314 et plate 21 (= Π17)
Zilliacus, H., J. Frösén, P. Hohti, J. Kaimio et M. Kaimio, Fifty Oxyrhynchus Papyri, Commentationes Humanarum Litterarum 63, 1979, 1–3 (= Π16)

DE AESCHINE ET ORATIONIBVS

Anastasiou, A. et D. Irmer edd., Kleinere attische Redner. Wege der Forschung 127, Darmstadt 1977
Bommelaer, B. et J. F., Eschine et le temple d'Apollon à Delphe, Mélanges Édouard Delebecque, 1983, 19–31
Bugh, G. R., Andocides, Aeschines and the three hundred Athenian cavalrymen, Phoenix 36, 1982, 306–312
Burke, E. M., Contra Leocratem and De Corona. Political Collaboration?, Phoenix 31, 1977, 330–340
Cargill, J., The function and persuasive power of Demosthenes

and Aeschines and the crop of traitors, Anc. W. 11, 1985, 75–85
Cawkwell, G. L., The peace of Philocrates again, CQ 28, 1978, 93–104
Euboea in the late 340's, Phoenix 32, 1978, 42–67
Classen, C. J., The speeches in the courts of law: a three-cornered dialogue, Rhetorica 9, 1991, 195–207
Dyck, A. R., Demosthenes' portrait of Aeschines in the speech On the crown, G&R 32, 1985, 42–48
Gagarin, M. The prohibition of just and unjust homicide in Antiphon's Tetralogies, GRBS 19, 291–306
Ghiron-Bistagne, P., Le cheval et la jeune fille ou de la virginité chez les anciens grecs, Pallas 22, 1985, 105–121.
Hansen, M. H., Graphe paranomon against psephisma, C & M 38, 1987, 63–73.
Harris, E. M., Aeschines and Athenian Politics, Oxford 1994
The Date of the Trial of Timarchus, Hermes 113, 1985, 376–380
The Names of Aeschines' Brothers-in-law, American Journal of Philology 107, 1986, 99–102
Law in Oratory, vide Rhetoric in Action ed. I. Worthington, London 1994, pp. 140–148
When was Aeschines born?, CPh 83, 1988, 211–214
Kindstrand, J. F., The stylistic evaluation of Aeschines in antiquity, Acta Univ. Upsal. Studia Graeca Upsal. 18, Stockholm 1982
Kyle, D. G., Solon and athletics, Anc. W. 9, 1984, 91–105
McDermott, W. C., Saint Jerome and pagan Greek literature, V. Chr. 36, 1982, 372–382
Meulder, M., Timarque un être tyrannique dépeint par Eschine, LEC, 57, 1989, 317–322
Nouhaud, M., Sur une allusion d'Eschine (Ambassade, 75) au stratège athénien Tolmidès, REG 99, 1986, 342–346
Oikonomides, A. N., The site of the horse and the girl, Anc. W. 3, 1980, 47–48
Oost, S. I, Two notes on Aristophon of Azenia, CPh 72, 1977, 238–242
Orban, M., Eschine a-t-il trahi?, LEC, 44, 1976, 337–347

Osborne, R. The erection and mutilation of the Hermai, PCPhS 31, 1985, 47–73
Papademetriou, I. Th. A., *Ἀρίστη πολιτεία*, Athens 1980
Ryder, T. T. B., Ambiguity in Aeschines 2.57–62. Some aspects of Athenian diplomacy before the Peace of Philocrates, LCM 2, 1977, 219–233
Demosthenes and Philip's Peace of 338–7 B.C., CQ 26, 1976, 85–87
Sadourny, J., A la recherche d'une politique, ou les rapports d'Eschine et de Philippe de Macédoine, de la prise d'Olynthe à Chéronée, REA 81, 1979, 19–36
Salomone, S., Iperide, Eschine, Licurgo, tre testimonianze de scelte de vita e di eloquenza politica, Vichiana 8, 1979, 128–135
Schindel, U., Doppeltes Recht oder Prozesstaktik? Zu Aeschines' erster und dritter Rede, Hermes 106, 1978, 100–116
Spina, L., Le insidie di una catacrèsi, QS 11, 1985, 161–168
Stanton, G. R. et P. J. Bicknell, Voting in tribal groups in the Athenian assembly, GRBS 28, 1987, 51–91
Vetta, M. L'allegoria della vite in Alceo (fr. 119 V) e un immagine di Demosthene, QUCC 1986, 39–52
Wankel, H., Bemerkungen zur Delphischen Amphiktyonie u. zum 4. Heiligen Krieg, ZPE 42, 1981, 153, 166
Weil, R., Le singe tragique. Observations sur l'éloquence d'Eschine, E Clás. 26, 1984, 311–317
Whitehead, D., The political career of Aristophon, CPh 81, 1986, 315–319
Wooten, C. W., Clarity and obscurity in the speeches of Aeschines, AJPh 109, 1988, 40–43

COMPENDIA LIBRORVM

Alex.	Alexandri rhetoris De figuris ed. L. Spengel, III 7 sqq.
Ammon.	Ammonii qui dicitur De adfinium vocabulorum differentia ed. K. Nickau, Lipsiae 1966
An. Ox.	Anecdota graeca e codd. mss. bibliothecarum Oxoniensium ed. J. A. Cramer, I–IV, Oxford 1835–1837
An. Paris.	Anecdota graeca e codd. manuscriptis Bibliothecae Regiae Parisiensis ed. J. A. Cramer, Oxonii 1839–1841
Anon. ad stat.	Syriani Sopatri et Marcellini Scholia ad Hermogenis status ed. C. Walz IV 39 sqq.
Anon. Aphth.	Anonymi De Aphthonii progymnasmata ed. C. Walz I 127 sqq.
Anon. de Hermog. fig.	Anonymi De figuris apud Hermogonem ed. C. Walz III 704 sqq.
Anon. fig.	Anonymi De figuris ed. L. Spengel III 110 sqq., 171–188
Anon. in Inv.	Anonymi Commentarium ad Hermogenem de inventione ed. C. Walz VII 697 sqq.
Anon. Schol. in Stat.	Anonymi Commentarium ad Hermogenem de statibus ed. C. Walz VII 104 sqq.
Anon. Seguer.	Anonymi Segueriani Ars publicae orationis ed. C. Hammer in L. Spengel I 352 sqq.
Aphth.	Aphthonii Progymnasmata ed. C. Walz I 59 sqq.
Apostol.	Apostolii Collectio paroemiarum ed. F. G. Schneidewin et E. L. von Leutsch II 233 sqq.
Aps.	Apsinis Ars rhetorica ed. C. Hammer in L. Spengel I 217 sqq.

Aristid. Rh.	Aristidis Libri rhetorici II ed. G. Schmid, Lipsiae 1926
Arsen.	Arsenii Apophthegmata ed. F. G. Schneidewin et E. L. von Leutsch II 240 sqq.
Ba.	Anecdota graeca ed. L. Bachmann, I–II, Lipsiae 1828
Bk.	Anecdota graeca ed. I. Bekker, I–III, Berolini 1814–1823
Carmen	Carmen de figuris ed. C. Halm in Rhetores Latini minores Lipsiae 1863 63 sqq.
Clem. Al.	Clementis Alexandrini Stromata ed. O. Stählin, L. Früchtel et U. Treu II 3 sqq., Berlin 1960.
cod. Coisl.	Appendix proverbiorum Bodleiana, Vaticana, Coisliniana ed. F. G. Schneidewin et E. L. von Leutsch I 379 sqq.
D. C.	Dionis Cassii Historiae Romanae ed. U. P. Boissevain I–III, Berlin 1895–1901
D. H.	Dionysii Halicarnassensis Opuscula ed. H. Usener et L. Radermacher, II Leipzig 1899, 1929
Demetr.	Demetrii *Περὶ ἑρμηνείας* ed. L. Spengel III 257 sqq.
Dio Prus.	Dionis Prusaensis Orationes ed. J. von Arnim II, Berlin 1893–1896
Doxopatr.	Doxapatrae *Ῥητορικαὶ καὶ ὁμιλίαι εἰς τοῦ Ἀφθονίου Προγυμνάσματα* ed. C. Walz II 81 sqq.
E. M.	Etymologicum magnum ed. Th. Gaisford, Oxonii 1848
Greg. Cor.	Gregorii Corinthi Commentarium ad Hermogenem de methodo gravitatis ed. C. Walz VII 1088 sqq.
Harp.	Harpocrationis Lexicon in decem oratores atticos ed. G. Dindorf, Oxonii 1853. Harpocration Lexeis of the Ten Orators ed. J. J. Keaney, Amsterdam 1991
Hdn. Fig.	Herodiani De figuris ed. L. Spengel III 83 sqq.

Hdn. Philet.	Le «Philétaeros» attribué à Hérodien par A. Dain, Paris 1954
Herm.	Hermiae In Platonis Phaedrum scholia ed. P. Couvreur, Paris 1901
Hermog.	Hermogenis Opera ed. H. Rabe, Lipsiae 1913
He.	Hesychii Alexandrini Lexicon ed. M. Schmidt, Ienae 1858–1864; ed. K. Latte, Hauniae 1953–1966
Hes.	Hesiodi opera ed. F. Solmsen, Oxford 1970
Io. Sard.	Ioannis Sardiani Commentarium in Aphthonii Progymnasmata ed. H. Rabe, Lipsiae 1928
Io. Sic. in Id.	Ioannis Siceliotae Commentarium ad Hermogenis Ideas ed. C. Walz VI 56 sqq.
Lex. Cant.	Lexicon rhetoricum Cantabrigiense ed. E. O. Houtsma, Diss. Leiden 1870
Lex. Pat.	*Λέξεις μεθ' ἱστοριῶν ἐκ τῶν Δημοσθένους λόγων* ed. I. Sakkelion, Bulletin de correspondance Hellénique 1, 1877, 10–16, 137–155
Mant.	Mantissa proverbiorum ed. F. G. Schneidewin et E. L. von Leutsch II 745 sqq.
Max.	Maximi *Περὶ τῶν ἀλύτων ἀντιθέσεως* ed. C. Walz V 577 sqq.
Minuc.	Minuciani *Περὶ ἐπιχειρημάτων* ed. C. Hammer in L. Spengel I 340 sqq.
Moer.	Moeridis atticistae Lexicon atticum, ed. I. Pierson, Lipsiae 1831
Ph.	Photii Bibliotheca ed. R. Henry, I–VIII, Paris 1959–1977; Photii patriarchae Lexicon recensuit S. A. Naber, Leiden 1864–1865; Photii Patriarchae Lexicon ed. Chr. Theodoridis, vol. I A–Δ, Berlin 1982
Philod.	Philodemi Rhetorica ed. S. Sudhaus II, Leipzig 1892–1896
Phoeb.	Phoebammonis De figuris ed. L. Spengel III 41 sqq.
Plan. schol.	Maximi Planudis Scholia ad Hermogenis Artem ed. C. Walz V 232 sqq.

Poll.	Pollucis Onomasticon ed. E. Bethe I–III, Lipsiae 1900–1937
Prisc.	Institutiones Grammaticae ed. M. Hertz in H. Keil, Grammatici Latini, Lipsiae 1855. 1859
Prol.	Prolegomenon sylloge ed. H. Rabe, Lipsiae 1931
Σb_{mg}	Vide H. Lieberich, Die handschriftliche Überlieferung des Bachmannschen Lexikons, Abhandlungen aus dem Gebiet der klassischen Altertumswissenschaft Wilhelm von Christ zum 60. Geburtstag dargebracht von seinen Schülern, München 1891, 264–279
S.	Suidae Lexicon ed. A. Adler I–V. Lipsiae 1928–1938
schol. Aeschin.	Scholia in Aeschinem ed. M. R. Dilts, Stutgardiae et Lipsiae 1992
schol. Ar.	Scholia graeca in Aristophanem ed. Fr. Dübner, Parisiis 1843; Scholia in Aristophanem edd. W. J. W. Koster et D. Holwerda. Ib Scholia in Aristophanis Acharnenses ed. Nigel G. Wilson, Groningen 1975, III, 1. Scholia Vetera in Nubes ed. D. Holwerda, Groningen 1977
schol. Aristid.	Aristides ex recensione G. Dindorfii III, Lipsiae 1829
schol. D.	Scholia Demosthenica ed. M. R. Dilts I–II, Lipsiae 1983–1986
schol. Luc.	Scholia in Lucianum ed. H. Rabe, Lipsiae 1906
Soptr.	Sopatri Ars rhetorica ed. C. Walz V 1 sqq.
Steph.	Stephani In librum Aristotelis de interpretatione commentarium, ed. M. Hayduck, Commentaria in Aristotelem Graeca 18,3, Berlin 1885
Steph. schol.	Stephani scholia in Aristotelis Rhetorica ed. H. Rabe 1896 (Commentaria in Aristotelem Graeca 21,2 263 sqq.)

Stob.	Ioannis Stobaei Anthologium I–V edd. C. Wachsmuth et O. Hense Berlin 1884–1912
Syr.	Syriani in Hermogenem commentaria II ed. H. Rabe, Lipsiae 1892–1893
Theod. Gaz.	Theodori Gazae Liber de mensibus PG 19, 1167 sq.
Theon	Theonis Progymnasmata ed. L. Spengel II 59 sqq.
Thom.	Thomae Magistri Ecloga vocum atticarum ed. Fr. Ritschl, Halis 1832
Tib. Fig.	Tiberii De figuris Demosthenicis, ed. G. Ballaira, Roma 1968
Tim.	Timaei Lexicon Platonicum ed. C. F. Hermann, Platonis Dialogi VI, Lipsiae 1907
Tz.	Tzetzae Chiliades ed. Th. Kiessling 1826. Scholia in Hermogenem = An. Ox. IV 1 sqq. Scholia in Lycrophrontem ed. E. Scheer, Berlin 1881–1908
Vind.	Lexicon Vindobonense ed. A. Nauck, Petropoli 1867
vita Aeschin.	Scholia in Aeschinem ed. M. R. Dilts, Stutgardiae et Lipsiae 1992
vita D.	Demosthenes ex recensione Gulielmi Dindorfii. vol. 8. Scholia Graeca. Oxford 1851
Z.	Io. Zonarae Lexicon ed. I. A. H. Tittmann I–II, Lipsiae 1808
Zon.	Zonaei *Περὶ σχημάτων τῶν κατὰ λόγον* ed. L. Spengel III pp. 161 sqq.

SIGLA ET NOTAE

CODICES PRINCIPES

a	= Angelicus gr. 44 (C.3.11) s. xiii
$\mathbf{a}^{il}$	= a inter lineas
$\mathbf{a}^{ac}$	= a ante correctionem
$\mathbf{a}^{pc}$	= a post correctionem
$\mathbf{a}^{mg}$	= a in margine
$\mathbf{a}^{ps}$	= a lemma per signum indicatum
D	= Ambrosianus G 69 sup. (gr. 409) s. xv
f	= Coislinianus 249 s. x
g	= Parisinus gr. 2930 s. xv
i	= Parisinus gr. 2996 s. xiii
k	= Parisinus gr. 2998 s. xiii/xiv
L	= Laurentianus 57,45 s. xv ineuntis
m	= Parisinus gr. 3003 s. xv
V	= Vaticanus gr. 64 an. 1269/70
x	= Parisinus suppl. gr. 660 s. xiv

CODICES DERIVATI

Abb.	= Laurentianus conv. soppr. gr. 84
Barb.	= Barberinus gr. 159 (olim 139)
d	= Marcianus gr. VIII 20
e	= Marcianus gr. VIII 4
h	= Parisinus gr. 2947
Flor.	= Laurentianus 60,4
l	= Parisinus gr. 3002
p	= Wolfenbüttel 902
q	= Phillips 8077

S = Ambrosianus I 22 sup. (gr. 455)
z = Mosquensis gr. 475

PAPYRI

Π1 Ctesiph. 178–86 Pap. Vindob. G. 2.314 (1886)
Π2 Parapres. 42. 74 sq. Pap. Oxy. 440 (1903)
Π3 Ctesiph. 166 sq. Pap. Oxy. 457 (1903)
Π4 Parapres. 21. 26 sq. 29 sq. Pap. Oxy. 458 (1903)
Π5 Ctesiph. 94. 96 Pap. Oxy. 703 (1904)
Π6a + 6b Timarch. 171–181. 191 sq. 194 sq. Pap. Genève 1 (inv. 256) + Pap. Hal. 6 (inv. 13) (1909. 1913)
Π7 Ctesiph. 14–27 Pap. Oxy. 1625 (1919)
Π8 Ctesiph. 47 Pap. Groning. (Amstelod. 2) (1933)
Π9 Ctesiph. 86 sq. Pap. Mil. Vogl 2.41 (inv. 221) (1937)
Π10 Parapres. 149 sq. 152 sq. Pap. Erlang. 11 (inv. 103) (1942)
Π11 Timarch. 53 sq. pap. Fuad. inv. 222 (1950/51)
Π12 Ctesiph. 194–200 Pap. Hamb. 165 (inv. 406) (1954)
Π13 Ctesiph. 24. 26 sq. Pap. Duk. inv. G3 (ex Pap. Robinson inv. 1) (1955)
Π14 Ctesiph. 51 sq. Pap. Oxy. 2404 (1957)
Π15 Timarch. 18–20 Pap. Köln II 65 (inv. 5927) (1974)
Π16 Parapres. 130–133. Pap. Oxy. Hels. 1 (1978)
Π17 Timarch. 40 sq. Pap. Duk. inv. G 44 (1984)
Π18 Ctesiph. 239 Pap. Köln VI 254 (1987)
Π19 Timarch. 3 Pap. Oxy. 4027 (1994)
Π20 Timarch. 14–15. 17–18 Pap. Oxy. 4028 (1994)
Π21 Timarch. 38–43 Pap. Oxy. 4029 (1994)
Π22 Timarch. 43–52 Pap. Oxy. 4030 (1994)
Π23 Timarch. 79 Pap. Oxy. 4031 (1994)
Π24 Timarch. 131–132. 134 Pap. Oxy. 4032 (1994)
Π25 Timarch. 190–192 Pap. Oxy. 4033 (1994)
Π26 Timarch. 194–196 Pap. Oxy. 4034 (1994)
Π27 Parapres. 43–45 Pap. Oxy. 4035 (1994)
Π28 Parapres. 64–65 Pap. Oxy. 4036 (1994)
Π29 Parapres. 134–135 Pap. Oxy. 4037 (1994)
Π30 Parapres. 171–172 Pap. Oxy. 4038 (1994)

Π31 Ctesiph. 6–7 Pap. Oxy. 4039 (1994)
Π32 Ctesiph. 8 Pap. Oxy. 4040 (1994)
Π33 Ctesiph. 15–17. 22–23 Pap. Oxy. 4041 (1994)
Π34 Ctesiph. 33–34. 35–36 Pap. Oxy. 4042 (1994)
Π35 Ctesiph. 39 Pap. Oxy. 4043 (1994)
Π36 Ctesiph. 56–58 Pap. Oxy. 4044 (1994)
Π37 Ctesiph. 57–59. 60–61 Pap. Oxy. 4045 (1994)
Π38 Ctesiph. 80–81. 91 Pap. Oxy. 4046 (1994)
Π39 Ctesiph. 98 Pap. Oxy. 4047 (1994)
Π40 Ctesiph. 101 Pap. Oxy. 4048 (1994)
Π41 Ctesiph. 110–115 Pap. Oxy. 4049 (1994)
Π42 Ctesiph. 157–158 Pap. Oxy. 4050 (1994)
Π43 Ctesiph. 160–161 Pap. Oxy. 4051 (1994)
Π44 Ctesiph. 195–196 Pap. Oxy. 4052 (1994)
Π45 Ctesiph. 213–214. 215–216 Pap. Oxy. 4053 (1994)
Π46 Ctesiph. 216–217 Pap. Oxy. 4054 (1994)
Π47 Ctesiph. 87–92. 94. 220, 223–225. 233–234. 240. 242. 248–249. 252 Pap. Oxy. 4055 (1994)

NOTAE

add.	= addidit
arg.	= argumentum
coll.	= collato, -is
coni.	= coniecit
cod(d).	= codex, codices
corr.	= correxit, -erunt, correcte
def.	= defendit
del.	= delevit
emend.	= emendavit
fen.	= fenestra, -ram
fort.	= fortasse
hab.	= habet
hiat.	= hiatus
incert.	= incertus (-i)
lac.	= lacuna, -nam
litt.	= litterae

mal.	= maluit
om.	= omittit, -unt
praeb.	= praebet
praes.	= praesecta
ras.	= rasura
schol.	= scholium, -ia
susp.	= suspexit
term.	= terminatio, -ione
tit.	= titulus, -um
transp.	= transposuit
[ ]	= includuntur quae eiecta sunt
⟨ ⟩	= includuntur quae addita sunt
⟨* * *⟩	= lacunae indicantur
Ald.	= Aldina an. 1513
B.	= Aldina editio Benardi cum annotationibus, quae nomini Scaligeri addicuntur (vide Rei. III, p. 715 et schol. Aeschin., n. 23)
Bai.	= Baiter
Bk.	= Bekkeri editio 1823
Bl.	= Blassiana editio[2]
Bremi	= Bremii editio
Bai. Sau.	= Baiteri et Sauppii editio
Cob.	= Cobet
Di.	= Dindorf
Fr.	= Franke (editio Timarcheam cont.) 1846
Fr. Acta	= Fr. Franke, Quaestiones Aeschineae, Acta Societatis Graecae 2, 1840, 25–48
Fr. Lect.	= Fr. Franke, Lectiones Aeschineae, Philologus suppl. 1, 1860, 427–476
Fr.[1]	= Franke (editio opera cont.) 1851
Fr.[2]	= Franke (editio opera cont.) 1859
Hunz.	= Hunziker
Rei.	= Reiskiana editio
Sau.	= Sauppe
Sch.	= Schultz
Wei.	= Weidner (editio opera cont.) 1875
Wei.[3]	= Weidner (editio Ctesiphonteam cont.) 1878

ΚΑΤΑ ΤΙΜΑΡΧΟΥ

1 Οὐδένα πώποτε τῶν πολιτῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὔτε γραφὴν γραψάμενος οὔτ' ἐν εὐθύναις λυπήσας, ἀλλ' ὡς ἔγωγε νομίζω μέτριον ἐμαυτὸν πρὸς ἕκαστα τούτων παρεσχηκώς, ὁρῶν δὲ τήν τε πόλιν μεγάλα βλαπτομένην ὑπὸ Τιμάρχου τουτουὶ δημηγοροῦντος παρὰ τοὺς νόμους, καὶ αὐτὸς ἰδίᾳ συκοφαντούμενος (ὃν δὲ τρόπον, προϊόντος ἐπιδείξω τοῦ λόγου), **2** ἕν τι τῶν αἰσχίστων ἡγησάμην εἶναι μὴ βοηθῆσαι τῇ τε πόλει πάσῃ καὶ τοῖς νόμοις καὶ ὑμῖν καὶ ἐμαυτῷ· εἰδὼς δ' αὐτὸν ἔνοχον ὄντα οἷς ὀλίγῳ πρότερον ἠκούσατε ἀναγιγνώσκοντος τοῦ γραμματέως,

1 1 *οὐδένα* – **2** *λυπήσας* Hermog. 3,330,4 W. Plan. schol. 5,462,23 resp. Io. Sic. in Id. 6,414,26 Hdn. Philet. 235,5 Ph. Bibl. 20b4 Prol. 392,11 (app.) ‖ **1** *οὐδένα πώποτε* et **2** *γραψάμενος* resp. Plan. schol. 5,368,24 Anon. in inv. 7,57,8 ‖ **1** *οὐδένα* – **2,8** *ἐπανορθοῦσι* Greg. Cor.[1] 7,1182,25
2 3 *εἰδὼς* – **4** *γραμματέως* Hermog. 3,410,11 W. Greg. Cor.[2] 7,1182,20 ‖ **3** *εἰδὼς* – **8** *ἐπανορθοῦσι* Greg. Cor.[3] 7,1316,2

tit. om. **aVx** *αἰσχίνου ῥήτορος κ.τ.: – λόγος α'* **m** *αἰσχίνου ῥήτορος κ. τ.* **gLDf**
1 1 *τῶν* om. Hdn. | *τῶν – ἀθηναῖοι* om. Ph. ‖ **2** *ἐν* om. Plan. ‖ **3** *ἐμαυτὸν*] *ἑαυτὸν* Greg. Cor. ‖ **4** *δὲ* om. Greg. Cor. | *τε* **gf** Greg. Cor. om. **amVxLD** ‖ **5** *τουτουὶ* **amVxLDf**[c] *τούτου* **gf**[a] Greg. Cor. ‖ **6** *δὲ* **βf** Greg. Cor. *δὴ* **D** | *προϊόντος ἐπιδείξω* **gf** Greg. Cor. cf. 42 *ἐπιδείξω προϊόντος* **amVxLD** cf. 82
2 1 *εἶναι* om. Greg. Cor.[1] del. Bl., sed vide 1,122. 143. 147 ‖ **2** *τε* om. **D** | *καὶ – νόμοις* om. **f**[a] ‖ **3** *ὀλίγον* Greg. Cor.[1,2]

ἐπήγγειλα αὐτῷ τὴν δοκιμασίαν ταυτηνί. καὶ ὡς ἔοικεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οἱ εἰωθότες λόγοι λέγεσθαι ἐπὶ τοῖς δημοσίοις ἀγῶσιν οὐκ εἰσὶ ψευδεῖς· αἱ γὰρ ἴδιαι ἔχθραι πολλὰ πάνυ τῶν κοινῶν ἐπανορθοῦσι. **3** *τοῦ μὲν οὖν ὅλου ἀγῶνος φανήσεται οὔθ' ἡ πόλις αἰτία οὖσα Τιμάρχῳ οὔθ' οἱ νόμοι οὔθ' ὑμεῖς οὔτ' ἐγώ, ἀλλ' αὐτὸς οὗτος ἑαυτῷ. οἱ μὲν γὰρ νόμοι προεῖπον αὐτῷ αἰσχρῶς βεβιωκότι μὴ δημηγορεῖν, ἐπίταγμα, ὥς γε δὴ ἐγὼ κρίνω, οὐ χαλεπὸν ἐπιτάξαντες, ἀλλὰ καὶ πάνυ ῥᾴδιον· ἐμὲ δ' ἐξῆν αὐτῷ, εἰ ἐσωφρόνει, μὴ συκοφαντεῖν. περὶ μὲν οὖν τούτων μετρίως ἐλπίζω μοι προειρῆσθαι.*

4 *Οὐκ ἀγνοῶ δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἃ μέλλω ἐν πρώτοις λέγειν, ὅτι φανεῖσθε καὶ ἑτέρων πρότερον ἀκηκοότες· ἀλλά μοι δοκεῖ καιρὸς εἶναι καὶ ἐμὲ νῦν πρὸς ὑμᾶς τῷ*

2 5 *ἐπήγγειλα* Lex. Cant. s. v. *ἐπαγγέλλειν* resp. Harp. s. v. *δοκιμασθεὶς* (*Δ* 74) Ph. Lex. *δ* 700 S. *δ* 1328 schol. D. 22,22,70a ‖ 5 *καὶ* – **8** *ἐπανορθοῦσι* Hermog. 3,435,8 W. ‖ **7** *αἱ* – **8** *ἐπανορθοῦσι* Stob. 4,1,57

3 1 *τοῦ* – **4,8** *κειμένοις* Greg. Cor. 7,1316,18 ‖ **1** *οὖν* – **6** *μ*]*ὲν* **Π** 19

4 1 *οὐκ* – **2** *λέγειν* Hermog. 3,435,12 W. ‖ **3** *ἀλλά* – **4** *χρήσασθαι* resp. Anon. ad stat. 4,281,28

2 5 *αὐτῷ* **βDf** Greg. Cor.^{3} *αὐτοῦ* Greg. Cor.$^{1.2}$ *αὐτῶν* Lex. Cant. | *ταυτηνί* **amVxLD** *ταύτην* **gf** Greg. Cor.$^{1.2.3}$ ‖ **6** *ἐπὶ* **gf** Hermog. Greg. Cor.$^{1.2.3}$ *ἐν* **amVxLD** ‖ **8** *ἐπανορθοῦσι* **gf** Hermog. Stob. Greg. Cor.$^{1.3}$ *ἐπανορθοῦνται* **amVxLD**

3 1 *οὖν* om. **LD** ‖ **2** *οἱ νόμοι* om. **f**^{a} Greg. Cor. ‖ **4** *μὴ*] *μηδὲ* Greg. Cor. (cod. Vindob.) ‖ **6** *αὐτῷ* **a**^{c}**gf**^{c} Greg. Cor. *αὐτὸν* **a**^{a}**m VxLDf**^{a} (**Π**19 incert.) ‖ **7** *περὶ* – **8** *προειρῆσθαι* om. Greg. Cor.

4 1 *ὦ* – *ἀθηναῖοι* **gf** Greg. Cor. om. **amVxLD** Hermog. | *ἃ* – **2** *λέγειν ὅτι* **gf** Greg. Cor. *ὅτι ἃ … λέγειν* **amVxLD** Hermog. ‖ **2** *πρότερον* **gL**^{a}**f** Greg. Cor. *ἤδη πρότερον* **amVx L**^{c}**D**

αὐτῷ λόγῳ [τούτῳ] χρήσασθαι. ὁμολογοῦνται γὰρ τρεῖς εἶναι πολιτεῖαι παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, τυραννὶς καὶ ὀλιγαρχία καὶ δημοκρατία· διοικοῦνται δ' αἱ μὲν τυραννίδες καὶ ὀλιγαρχίαι τοῖς τρόποις τῶν ἐφεστηκότων, αἱ δὲ πόλεις αἱ δημοκρατούμεναι τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις. **5** *εὖ δ' ἴστε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι τὰ μὲν τῶν δημοκρατουμένων σώματα καὶ τὴν πολιτείαν οἱ νόμοι σῴζουσι, τὰ δὲ τῶν τυράννων καὶ ὀλιγαρχικῶν ἀπιστία καὶ ἡ μετὰ τῶν ὅπλων φρουρά. φυλακτέον δὴ τοῖς μὲν ὀλιγαρχικοῖς καὶ τοῖς τὴν ἄνισον πολιτείαν πολιτευομένοις τοὺς ἐν χειρῶν νόμῳ τὰς πολιτείας καταλύοντας, ὑμῖν δὲ τοῖς τὴν ἴσην καὶ ἔννομον πολιτείαν ἔχουσι τοὺς παρὰ τοὺς νόμους ἢ λέγοντας ἢ βεβιωκότας· ἐντεῦθεν γὰρ ἰσχύσετε, ὅταν εὐνομῆσθε καὶ μὴ καταλύησθε ὑπὸ τῶν παρανομούντων.* **6** *προσήκειν, δὲ ἔγωγε νομίζω, ὅταν μὲν νομοθετῶμεν, τοῦθ' ἡμᾶς σκοπεῖν ὅπως καλῶς ἔχοντας καὶ συμφέροντας νόμους τῇ πολιτείᾳ θησόμεθα, ἐπειδὰν δὲ νομοθετήσωμεν, τοῖς νόμοις τοῖς*

4 4 *ὁμολογοῦνται* – 8 *κειμένοις* Aeschin. 3,6 Stob. 4,1,62

4 4 del. Bl. om. Greg. Cor. *τούτοις* Sakorraphos | *χρήσασθαι* **βD** cf. 8 *χρῆσθαι* **f** Greg. Cor. | *γὰρ* om. Stob. ‖ 5 *παρὰ πᾶσιν* **βDf** cf. 6 *παρὰ* om. Greg. Cor. *ἐν ἅπασιν* Stob. | *καὶ* om. Greg. Cor. ‖ 7 *προεστηκότων* $\mathbf{f}^{c(ma)}$

5 3 *σώζουσι* **βf** *αὔξουσι* **D** ‖ 4 *ὀλιγαρχιῶν* **aVxLD**, corr. Bai. Sau. *τῶν ὀλιγαρχιῶν* **mgf** *τῶν ὀλιγαρχικῶν* Taylor ‖ 5 *ὀλιγαρχικοῖς* – *τοῖς* del. Cob. ‖ 7 *ὑμῖν* **βDf** *ἡμῖν* Ald. | *ἔννομον* **am VxLD** *τὴν ἔννομον* **gf** ‖ 8 *ἢ*^{1} **amVxLD** *τι* **gf** | *βεβιωκότας* $\mathbf{f}^{a}$ et Taylor *βεβιωκότας κολάζειν* $\mathbf{βf}^{c}\mathbf{D}$ (*κολάζετε* **D**) ‖ 10 *παρανομούντων* $\mathbf{amVxLDf}^{a}$ *παρανομούντων καὶ ἀσελγῶς βιούντων* $\mathbf{gf}^{c}$

6 2 *ἡμᾶς* **βD** *ὑμᾶς* **f** ‖ 3 *πολιτείᾳ* **f** *πόλει* **βD** ‖ 4 *θησόμεθα* $\mathbf{f}^{a}$ *θεσοίμεθα* $\mathbf{βDf}^{c}$

κειμένοις πείθεσθαι, τοὺς δὲ μὴ πειθομένους κολάζειν, εἰ δεῖ τὰ τῆς πόλεως καλῶς ἔχειν. σκέψασθε γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅσην πρόνοιαν περὶ σωφροσύνης ἐποιήσατο ὁ Σόλων ἐκεῖνος, ὁ παλαιὸς νομοθέτης, καὶ ὁ Δράκων καὶ οἱ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους νομοθέται. 7 *πρῶτον μὲν γὰρ περὶ τῆς σωφροσύνης τῶν παίδων τῶν ἡμετέρον ἐνομοθέτησαν καὶ διαρρήδην ἀπέδειξαν ἃ χρὴ τὸν παῖδα τὸν ἐλεύθερον ἐπιτηδεύειν καὶ ὡς δεῖ αὐτὸν τραφῆναι, ἔπειτα δεύτερον περὶ τῶν μειρακίων, τρίτον δ' ἐφεξῆς περὶ τῶν ἄλλων ἡλικιῶν, οὐ μόνον περὶ τῶν ἰδιωτῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ῥητόρων. καὶ τούτους τοὺς νόμους ἀναγράψαντες ὑμῖν παρακατέθεντο καὶ ὑμᾶς αὐτῶν ἐπέστησαν φύλακας.* 8 *βούλομαι δὴ καὶ ἐγὼ νυνὶ πρὸς ὑμᾶς τὸν αὐτὸν τρόπον χρήσασθαι τῷ λόγῳ ὅνπερ τοῖς νόμοις ὁ νομοθέτης. πρῶτον μὲν γὰρ διέξειμι πρὸς ὑμᾶς τοὺς νόμους οἳ κεῖνται περὶ τῆς εὐκοσμίας τῶν παίδων τῶν ἡμετέρων, ἔπειτα δεύ-*

6 8 *Δράκων* resp. Harp. s. v. (*Δ* 78) Ph. Lex. *δ* 741
7 2 *σωφροσύνης* fort. resp. Anon. Seguer. 381,9 *ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου προαναγνοὺς τοὺς περὶ σωφροσύνης νόμους* cf. infra ad 37

6 5 *κολάζειν* **amVxLD** *κολάζεσθαι* **gf** || 6 *δεῖ*] *μέλλει* Naber | *καλῶς* om. **D** | *ἔχειν* **βD** *ἔχειν καὶ εὖ* **f**[a] *καὶ εὖ ἔχειν* **f**[c] | *γάρ*] *δέ* Sau. || 7 *ὁ* om. **gf** || 8 *ὁ παλαιὸς νομοθέτης* del. Sakorraphos def. Heyse cf. 3,175 || 9 *χρόνους* **amVxLD** *καιροὺς* **gf**
7 2 *ὑμετέρων* Steph. cf. 8. 11. 14, contra 9 | *ἐνομοθέτησαν* post 1 *γὰρ* **amVxLD** || 6 *ἡλικιῶν*] *ἀθηναίων* Cob. coll. 22, contra Arg. 1,8 *πολιτῶν* Sakorraphos | *μόνον* **amVxLDf**[1] *μόνον δὲ* **gf**[c] || 7 *ὑμῖν* **βf** *ἡμῖν* **D** || 8 *ἐπέστησαν* **amVxLD** *ἐποίησαν* **gf**
8 1 *νυνὶ* **amVxLD** om. **gf** || 2 *ὅνπερ – νομοθέτης* deleverit Bl. || 4 *ἡμετέρων* **m**[a]**xf**[a] *ὑμετέρων* **am**[c]**gVLDf**[c]

τερον τοὺς περὶ τῶν μειρακίων, τρίτον δ' ἐφεξῆς τοὺς περὶ τῶν ἄλλων ἡλικιῶν, οὐ μόνον περὶ τῶν ἰδιωτῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ῥητόρων· οὕτω γὰρ ἄν μοι μάλιστα ὑπολαμβάνω τοὺς λόγους εὐμαθεῖς γενέσθαι. ἅμα δὲ καὶ βούλομαι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, διεξελθεῖν πρῶτον πρὸς ὑμᾶς ὡς ἔχουσιν οἱ νόμοι ⟨οἱ⟩ τῆς πόλεως, πάλιν δὲ μετὰ τοῦτο ἀντεξετάσαι τοὺς τρόπους τοὺς Τιμάρχου· εὑρήσετε γὰρ αὐτὸν ἐναντίως ἅπασι τοῖς νόμοις βεβιωκότα.

9 *Ὁ γὰρ νομοθέτης πρῶτον μὲν τοῖς διδασκάλοις, οἷς ἐξ ἀνάγκης παρακατατιθέμεθα τοὺς ἡμετέρους αὐτῶν παῖδας, οἷς ἐστιν ὁ μὲν βίος ἀπὸ τοῦ σωφρονεῖν ἡ δ' ἀπορία ἐκ τῶν ἐναντίων, ὅμως ἀπιστῶν φαίνεται καὶ διαρρήδην ἀποδείκνυσι, πρῶτον μὲν ἣν ὥραν προσήκει ἰέναι τὸν παῖδα τὸν ἐλεύθερον εἰς τὸ διδασκαλεῖον, ἔπειτα μετὰ πόσων παίδων εἰσιέναι καὶ πηνίκα ἀπιέναι·* **10** *καὶ τοὺς διδασκάλους τὰ διδασκαλεῖα καὶ τοὺς παιδοτρίβας τὰς παλαίστρας ἀνοίγειν μὲν ἀπαγορεύει μὴ πρότερον πρὶν ἂν ἥλιος ἀνίσχῃ, κλῄειν δὲ προστάττει πρὸ ἡλίου δεδυκότος, τὰς ἐρημίας καὶ τὸ σκότος ἐν πλείστῃ ὑποψίᾳ ποιούμενος· καὶ τοὺς νεανίσκους τοὺς εἰσφοιτῶντας οὕστινας δεῖ εἶναι καὶ ἅστινας ἡλικίας ἔχοντας, καὶ ἀρχήν, ἥτις ἔσται ἡ τούτων ἐπιμελησομένη, καὶ περὶ παιδαγωγῶν ἐπιμελείας καὶ περὶ Μουσείων ἐν τοῖς διδασκαλείοις καὶ περὶ Ἑρμαίων ἐν ταῖς*

8 6 *οὐ* – 7 *ῥητόρων* del. Bk. coll. 7 ‖ 9 *διεξελθεῖν* **gf** *προδιεξελθεῖν* **amVxLD** ‖ 10 add. Wolf *περὶ* **βD**$\mathbf{f}^{c}$ (quod del. Dahms, om. $\mathbf{f}^{a}$ *περὶ* – *πόλεως* del. Bai. Sau. coll. 37. 196 ‖ 11 *τοὺς*^{2} **amVxLD** *τοῦ* **gf**

9 6 *μετὰ πόσων* $\mathbf{f}^{c}$ *ὅσων* $\mathbf{f}^{a}$ ‖ 7 *πόσων*] *ποίων* Wolf | *πηνίκα* $\mathbf{a}^{a}\mathbf{g}\mathbf{f}^{c}$ *ὁπηνίκα* $\mathbf{a}^{a}$**mVxLD** *πηνίκα ἀναχωρεῖν* $\mathbf{a}^{c}\mathbf{f}^{a}$

10 3 *ἥλιος* **V** cf. 3,132 *ὁ ἥλιος* **amgxLDf** ‖ 4 *κλείειν* **βDf**, corr. Fr. | *προστάττει* **amgxLf** *προστάττειν* **VD** ‖ 7 *ἀρχήν* $\mathbf{a}^{c}$**gf** *ἀρχή* $\mathbf{a}^{a}$**mVD** *ἡ ἀρχή* **xL**

παλαίστραις καὶ τὸ τελευταῖον περὶ τῆς συμφοιτήσεως τῶν παίδων καὶ τῶν χορῶν τῶν κυκλίων. 11 *κελεύει γὰρ τὸν χορηγὸν τὸν μέλλοντα τὴν οὐσίαν τὴν ἑαυτοῦ εἰς ὑμᾶς ἀναλίσκειν ὑπὲρ τετταράκοντα ἔτη γεγονότα τοῦτο πράττειν, ἵνα, ἤδη ἐν τῇ σωφρονεστάτῃ αὑτοῦ ἡλικίᾳ ὤν, οὕτως ἐντυγχάνῃ τοῖς ὑμετέροις παισίν. ἀναγνώσεται οὖν ὑμῖν τούτους τοὺς νόμους ὁ γραμματεύς, ἵν' εἰδῆτε ὅτι ὁ νομοθέτης ἡγήσατο τὸν καλῶς τραφέντα παῖδα ἄνδρα γενόμενον χρήσιμον ἔσεσθαι τῇ πόλει· ὅταν δ' ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώπου εὐθὺς πονηρὰν ἀρχὴν λάβῃ τῆς παιδείας, ἐκ τῶν κακῶς τεθραμμένων παίδων παραπλησίους ἡγήσατο πολίτας ἔσεσθαι Τιμάρχῳ τουτῳί. λέγε αὐτοῖς τοὺς νόμους τούτους.*

Νόμοι

12 [*Οἱ δὲ τῶν παίδων διδάσκαλοι ἀνοιγέτωσαν μὲν τὰ διδασκαλεῖα μὴ πρότερον ἡλίου ἀνιόντος, κλειέτωσαν δὲ πρὸ ἡλίου δύνοντος. καὶ μὴ ἐξέστω τοῖς ὑπὲρ τὴν τῶν παίδων ἡλικίαν οὖσιν εἰσιέναι τῶν παίδων ἔνδον ὄντων, ἐὰν*

11 1 *κελεύει* resp. Harp. s. v. *ὅτι νόμος* (*O* 40) Ph. Lex. s. v. S. *o* 735

10 11 *ἐγκυκλίων* **βDf**, corr. Fr.[1] cf. 3,232 et schol. 1,10,29
11 2 *εἰς ὑμᾶς* om. **amVxLD** cf. 3,19 ‖ **4** *σώφρονι* **f**[a] | *οὗτος* **f**[a] ‖ **5** *οὖν* **f** *δὲ* **amVxLD** *γοῦν* **g** ‖ **6** *ὁ γραμματεύς* om. **f**[a] del. Hamaker ‖ **8** *ἔσεσθαι* om. **f**[a] ‖ **9** *ἀρχὴν* **amVxLD** *τὴν ἀρχὴν* **gf** ‖ **10** *παραπλησίους* **gf** *παραπλήσιον* **amVxLD** | *πολίτας* **gf**[c] *πολίτην* **a**[c]**m**[c]**L** *πολίτῃ* **a**[a]**m**[c]**xVD** sine term. **f**[a] ‖ **11** *αὐτοῖς* **amVxLD** cf. 20 *δ' αὐτοῖς* **gf** ‖ **13** tit. *νόμος* **f**
12 1–12 om. **f** uncis incluserunt Bai. Sau. ‖ **3** *τὴν* om. **LD** ‖ **4** *ἔνδον* post *εἰσιέναι* **D**

μὴ υἱὸς διδασκάλου ἢ ἀδελφὸς ἢ θυγατρὸς ἀνήρ· ἐὰν δέ τις παρὰ ταῦτ' εἰσίῃ, θανάτῳ ζημιούσθω. καὶ οἱ γυμνασιάρχαι τοῖς Ἑρμαίοις μὴ ἐάτωσαν συγκαθιέναι μηδένα τῶν ἐν ἡλικίᾳ τρόπῳ μηδενί· ἐὰν δὲ ἐπιτρέπῃ καὶ μὴ ἐξείργῃ τοῦ γυμνασίου, ἔνοχος ἔστω ὁ γυμνασιάρχης τῷ τῆς ἐλευθέρων φθορᾶς νόμῳ. οἱ δὲ χορηγοὶ οἱ καθιστάμενοι ὑπὸ τοῦ δήμου ἔστωσαν τὴν ἡλικίαν ὑπὲρ τετταράκοντα ἔτη.]

13 *Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομοθετεῖ περὶ ἀδικημάτων μεγάλων μέν, γιγνομένων δ' οἶμαι ἐν τῇ πόλει· ἐκ γὰρ τοῦ πράττεσθαί τιν' ὧν οὐ προσῆκεν, ἐκ τούτου τοὺς νόμους ἔθενθ' οἱ παλαιοί. διαρρήδην δ' οὖν λέγει ὁ νόμος, ἐάν τινα ἐκμισθώσῃ ἑταιρεῖν πατὴρ ἢ ἀδελφὸς ἢ θεῖος ἢ ἐπίτροπος ἢ ὅλως τῶν κυρίων τις, κατ' αὐτοῦ μὲν τοῦ παιδὸς οὐκ ἐᾷ γραφὴν εἶναι, κατὰ δὲ τοῦ μισθώσαντος καὶ τοῦ μισθωσαμένου, τοῦ μὲν ὅτι ἐξεμίσθωσε, τοῦ δὲ ὅτι, φησίν, ἐμισθώσατο. καὶ ἴσα τὰ ἐπιτίμια ἑκατέρῳ πεποίηκε καὶ μὴ ἐπάναγκες εἶναι τῷ παιδὶ ἡβήσαντι τρέφειν τὸν πατέρα μηδὲ οἴκησιν παρέχειν, ὃς*

13 3 *ἐκ* – 4 *παλαιοί* Soptr. 5,20,22 Plan. schol. 5,234,8 Anon. ad stat. 4,50,11 resp. Anon. ad stat. 4,222,12

12 5 *ἀδελφὸς* **m**[c]**g** *ἀδελφοῦ* **am**[a]**VxLS** *ἀδελφῆς* **D** ‖ 9 *ἔστω* **βS** *ἔσται* **D**

13 3 *γὰρ* om. Plan. | *πράττεσθαί* **βDf** *γίνεσθαί* Soptr. (bis) Plan. | *οὐ προσῆκεν* **βDf** *μὴ δεῖ* Soptr. Anon. Plan. | *ἐκ τούτου* om. Plan. ‖ 4 *τούτου* **βf** Anon. *τούτων* **D** Soptr. | *τοὺς* om. **a**[a]**VxL** | *ἔθενθ'* **gf** Soptr. Anon. Plan. *ἔθηκαν* **amVxLD** | *δ' οὖν* Bk. *γοῦν* **amgxLDf** *οὖν* **V** ‖ 5 *λέγει* del. Herwerden | *ὁ νόμος* del. Bl. ‖ 7 *γραφὴν* **gf** schol. 1,14,37 *γραφὰς ἑταιρήσεως* **amVxLD** ‖ 9 *ὅτι φησι ἐμ.* **VxLD** *ὅτι ἐμ. φησι* **am** *φησὶν ὅτι ἐμ.* **gf**

ἂν ἐκμισθωθῇ ἑταιρεῖν· ἀποθανόντα δὲ θαπτέτω καὶ τἆλλα ποιείτω τὰ νομιζόμενα. 14 *σκέψασθε δὴ ὡς καλῶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ζῶντος μὲν αὐτοῦ ἀφαιρεῖται τὴν ὄνησιν τῆς παιδοποιίας, ὥσπερ ἐκεῖνος ἐκείνου τὴν παρρησίαν, τελευτήσαντα δὲ αὐτόν, ἡνίκα ὁ μὲν εὐεργετούμενος οὐκέτι αἰσθάνεται ὧν εὖ πάσχει, τιμᾶται δὲ ὁ νόμος καὶ τὸ θεῖον, θάπτειν ἤδη κελεύει καὶ τἆλλα ποιεῖν τὰ νομιζόμενα.*

Καὶ τίνα ἕτερον νόμον ἔθηκε φύλακα τῶν ὑμετέρων παίδων; τὸν τῆς προαγωγείας, τὰ μέγιστα ἐπιτίμια ἐπιγράψας, ἐάν τις ἐλεύθερον παῖδα ἢ γυναῖκα προαγωγεύῃ.

15 *Καὶ ποῖον ἄλλον; τὸν τῆς ὕβρεως, ὃς ἑνὶ κεφαλαίῳ πάντα τὰ τοιαῦτα συλλαβὼν ἔχει· ἐν ᾧ διαρρήδην γέγραπται, ἐάν τις ὑβρίζῃ εἰς παῖδα (ὑβρίζει δὲ δή που ὁ μισθούμενος) ἢ ἄνδρα ἢ γυναῖκα ἢ τῶν ἐλευθέρων τινὰ ἢ τῶν δούλων, ἢ ἐὰν παράνομόν τι ποιῇ εἰς τούτων τινά, γραφὰς ὕβρεως εἶναι πεποίηκεν καὶ τίμημα ἐπέθηκεν, ὅ τι χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτεῖσαι. λέγε τὸν νόμον.*

14 8 *ἔθηκε*] – 15,3 *παῖδα* Π20
15 3 *ἐάν*] D. 21,47; vide E. M. Harris, Classical Philology 87, 1992, 77

13 12 *ἐκμισθωθῇ* **gf** *ἐκμισθώσῃ* **amVLD** *μισθώσῃ* **x** | *ἀποθανόντα δὲ* **gf** *ἀποθανόντι δὲ αὐτῷ* **mVxL**[a]**D** *ἀποθανόντα δὲ αὐτὸν* **aL**[c] || 13 *τἆλλα* **amVxLD** *ἄλλα* **gf** | *νομιζόμενα* **βf**[c]**D** *νομιζόμενα νόμος* **f**[a]

14 3 *ἐκείνου* **f** *τοῦ παιδὸς* **βD** *τούτου* Paabst || 5 *οὐκέτι* **mgVxLDf** *οὐκ* **a** || 8 *ὑμετέρων* **amVxL** *ἡμετέρων* **gDf** cf. 7 (Π20 incert.) || 9 *ἐπιτίμια* **βf**Π20 *ἐπιτιμίας* **D** || 10 *προαγωγεύῃ* **am**[c] (*-εύει* **m**[a]) **VxL**Π20 *προαγωγεύσῃ* **gf** *προαγάγῃ* **D**

15 1 *ὃς ἑνὶ* **βf**[c]**D**Π20 *ὡς ἓν* **f**[a] || 2 *πάντα* **gf** *ἅπαντα* **amVxLD**(Π20 incert.) || 3 *ὑβρίζῃ* **βf** *ὑβρίσῃ* **D**(Π20 incert.) | *ὑβρίζει* **agVxLD** *ὑβρίζῃ* **mf** || 5 *τῶν* om. **D** | *ἢ ἐὰν* **βDf**[a] *καὶ* **f**[c] || 7 *ἀποτῖσαι* **βfD**, corr. Bl. | *τοὺς νόμους* Bl. || 8 tit. *νόμοι* Bl.

Νόμος

16 [*Ἄν τις Ἀθηναίων ἐλεύθερον παῖδα ὑβρίσῃ, γραφέσθω ὁ κύριος τοῦ παιδὸς πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, τίμημα ἐπιγραψάμενος. οὗ* ⟨*δ'*⟩ *ἂν τὸ διακαστήριον καταψηφίσηται, παραδοθεὶς τοῖς ἕνδεκα τεθνάτω αὐθημερόν. ἐὰν δὲ εἰς ἀργύριον καταψηφισθῇ, ἀποτεισάτω ἐν ἕνδεκα ἡμέραις μετὰ τὴν δίκην, ἐὰν μὴ παραχρῆμα δύνηται ἀποτίνειν· ἕως δὲ τοῦ ἀποτεῖσαι εἱρχθήτω. ἔνοχοι δὲ ἔστωσαν ταῖσδε ταῖς αἰτίαις καὶ οἱ εἰς τὰ οἰκετικὰ σώματα ἐξαμαρτάνοντες.*]

17 *Ἴσως ἂν οὖν τις θαυμάσειεν ἐξαίφνης ἀκούσας, τί δή ποτ' ἐν τῷ νόμῳ τῷ τῆς ὕβρεως προσεγράφη τοῦτο τὸ ῥῆμα, τὸ τῶν δούλων. τοῦτο δὲ ἐὰν σκοπῆτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εὑρήσετε ὅτι* [*τοῦτο*] *πάντων ἄριστα ἔχει· οὐ γὰρ ὑπὲρ τῶν οἰκετῶν ἐσπούδασεν ὁ νομοθέτης, ἀλλὰ βουλόμενος ὑμᾶς ἐθίσαι πολὺ ἀπέχειν τῆς τῶν ἐλευθέρων ὕβρεως, προσέγραψε μηδ' εἰς τοὺς δούλους ὑβρίζειν. ὅλως δὲ ἐν δημοκρατίᾳ τὸν εἰς ὁντινοῦν ὑβριστήν, τοῦτον οὐκ ἐπιτήδειον ἡγήσατο εἶναι συμπολιτεύεσθαι.* 18 *κἀκεῖνο δέ*

17 1 *τί* cf. schol. D. 21,46,142 || 8 *ο[ὐκ* – 18,5 [*ἐγγραφῇ* Π19

16 1–9 om. f uncis incluserunt Bai. Sau. || 3 *ἐπιγραψάμενος* ⟨*θάνατον*⟩ Bremi | *οὗ* V et Petit *ᾧ* **amgxLD** *ὃ* Wolf | add. cod. V et Dobree | *καταψηφίσηται* Wolf *καταψηφισθῇ* **βD** || 5 *ἀποτισάτω* **βD**, corr. Bl. || 7 *ἀποτῖσαι* **βD**, corr. Bl.

17 3 *σκοπῆτε* **βf** *σκοπεῖτε* **D** || 4 del. Rei. *ὅτι τοῦτο* **amgV xf** *τοῦτο ὅτι* **L** *ὅτι τούτων* **D** || 5 *ὑπὲρ* **gf** *περὶ* **amVxD** *παρὰ* **L** | *ἐσπούδασεν* **amVxLD** *ἐσπούδακεν* **gf** || 6 *ὑμᾶς* **βD**[a]**f** *ἡμᾶς* **D**[c] || 7 *ὑβρίζειν* **amVxLDf**[a] *ἐνυβρίζειν* **gf**[c] | post *ὅλως* om. 12 litt. in ras. **f** || 8 *ἐν* **gf** *ἐν τῇ* **amVxLD** | *ὁτιοῦν* **βDf**, corr. B. et Taylor || 9 *ἡγήσατο εἶναι* **gf**Π20 *εἶναι ἡγήσατο* **am VxLD**

μοι συνδιαμνημονεύσατε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι ἐνταῦθ' ὁ νομοθέτης οὔπω διαλέγεται αὐτῷ τῷ σώματι τοῦ παιδός, ἀλλὰ τοῖς περὶ τὸν παῖδα, πατρί, ἀδελφῷ, ἐπιτρόπῳ, διδασκάλοις καὶ ὅλως τοῖς κυρίοις· ἐπειδὰν δ' ἐγγραφῇ τις εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον καὶ τοὺς νόμους εἰδῇ τοὺς τῆς πόλεως καὶ ἤδη δύνηται διαλογίζεσθαι τὰ καλὰ καὶ τὰ μή, οὐκέτι ἑτέρῳ διαλέγεται, ἀλλ' ἤδη αὐτῷ τῷ Τιμάρχῳ. 19 *καὶ πῶς λέγει; ἐάν τις Ἀθηναίων, φησίν, ἑταιρήσῃ, μὴ ἐξέστω αὐτῷ τῶν ἐννέα ἀρχόντων γενέσθαι (ὅτι οἶμαι στεφανηφόρος ἡ ἀρχή) μηδ' ἱερωσύνην ἱερώσασθαι (ὡς οὐδὲ καθαρῷ [διαλέγεται] τῷ σώματι) μηδὲ συνδικῆσαι τῷ δημοσίῳ, μηδὲ ἀρξάτω (φησι) ἀρχὴν μηδεμίαν μηδέποτε, μήτ' ἔνδημον μήτε ὑπερόριον, μήτε κληρωτὴν μήτε χειροτονητήν·* 20 *μηδὲ κηρυκευσάτω μηδὲ πρεσβευσάτω*

18 6 *ληξιαρχικὸν γραμματεῖον* resp. Harp. s. v. (Λ 17) Ph. Lex. s. v. S. λ 463 || **6** *|τεῖο]ν καὶ* – **20,1** *πρεσβευ]σάτω* Π15

18 4 *πατρί* **mgVxLD** *πατρός* **aD** || **5** *δ'* om. **m**[a]**V**[a]**xLD** | *ἐγγραφῇ τις* **gf** *ἐγγραφῇ* **amVxLD** || **6** *εἰδῇ* **gf**Π15 *γνῷ καὶ εἰδῇ* **amVxLD** cf. schol. 1,18,40 || **7** *διαλογίζεσθαι τὰ καλὰ* **βf** *διαλογίσασθαι τὰ καλὰ* **Π15** *τὰ καλὰ διαλογίζεσθαι* **D** | *τὰ*[2] **am VxLD**Π15 *ἃ* **f** || **8** *τῷ* Π15 et schol. 3,14,41a om. **amgx LDf** *ὦ τίμαρχε* **V** *τιμάρχῳ* del. Bai. Sau., sed vide ZPE 14, 1974, 35

19 1 *ἐάν* **gf**Π15 *ἄν* **amVxLD** || **3** *ἱερώσασθαι* **a**[a]**mVxLD** *ἱεράσασθαι* **a**[c]**gf** (Π15 incert.) | *ὡς* **a**[a]**mVxLD** *ὅς* **a**[c]**gf** (Π15 incert.) || **4** del. Scheibe *καθαρεύοντι* Fr.[1] coll. 2,88 *διαλέγεται* – *σώματι* del. Schindel | *σώματι*] *στόματι* Wolf | *συνδικῆσαι* Fr. cf. 21 *συνδικήσῃ* **amVxDf**[a] *συνδικησάτω* **gf**[c] *συνδιακάσῃ* **L** (Π15 incert.) | *τῷ* Π15 *φησι τῷ* **βDf**[c], om. **f**[a] || **5** *φησι* **gf**Π15 om. **amVxLD**

20 1 *πρεσβευσάτω* **amVxLDf**[a] *πρεσβευσάτω οὗτος* **gf**[c] *πρεσβευ]σάτο ἵνα μη* Π15 *πρεσβευσάτω, μή ⟨τι γ⟩ε τοὺς πρ.* Merkelbach

(μηδὲ τοὺς πρεσβεύσαντας κρινέτω, μηδὲ συκοφαντείτω μισθωθείς) μηδὲ γνώμην εἰπάτω μηδέποτε μήτε ἐν τῇ βουλῇ μήτε ἐν τῷ δήμῳ (μηδ' ἂν δεινότατος ᾖ λέγειν). ἐὰν δέ τις παρὰ ταῦτα πράττῃ, γραφὰς ἑταιρήσεως πεποίηκε καὶ τὰ μέγιστα ἐπιτίμια ἐπέθηκεν. λέγε αὐτοῖς καὶ τοῦτον τὸν νόμον, ἵν' εἰδῆτε οἵων νόμων ἡμῖν κειμένων, ὡς καλῶν καὶ σωφρόνων, τετόλμηκε Τίμαρχος δημηγορεῖν ὁ τοιοῦτος τὸν τρόπον οἷον ὑμεῖς ἐπίστασθε.

Νόμος

21 [Ἐάν τις Ἀθηναῖος ἑταιρήσῃ, μὴ ἐξέστω αὐτῷ τῶν ἐννέα ἀρχόντων γενέσθαι, μηδ' ἱερωσύνην ἱερώσασθαι, μηδὲ συνδικῆσαι τῷ δήμῳ, μηδὲ ἀρχὴν ἀρχέτω μηδεμίαν, μήτε ἔνδημον μήτε ὑπερόριον, μήτε κληρωτὴν μήτε χειροτονητήν, μηδ' ἐπὶ κηρυκείαν ἀποστελλέσθω, μηδὲ γνώμην λεγέτω μηδ' εἰς τὰ δημοτελῆ ἱερὰ εἰσίτω μηδ' ἐν ταῖς κοιναῖς στεφανηφορίαις στεφανούσθω μηδ' ἐντὸς τῶν τῆς ἀγορᾶς περιρραντηρίων πορευέσθω. ἐὰν δέ τις ⟨παρὰ⟩ ταῦτα ποιῇ, καταγνωσθέντος αὐτοῦ ἑταιρεῖν θανάτῳ ζημιούσθω.]

20 2 *συκοφαντείτω μισθωθείς* **gf** *ὁ μισθωθεὶς συκοφαντείτω* **amVxLD** ‖ 3 *ἐν τῇ βουλῇ ... ἐν τῷ δήμῳ* **amVxLD** cf. 2,17. 3,125 *ἐν τῷ δήμῳ ... ἐν τῇ βουλῇ* **gf** ‖ 4 *λέγειν* **amVxLDf**[a] *λέγειν ἀθηναίων* **gf**[c] ‖ 6 *ἐπιτέθηκεν* Herwerden ‖ 7 *ἡμῖν* **agVxDf** (*ἡμῖν* post *οἵων* **gf**) *ὑμῖν* **mL** ‖ 8 *τὸν τρόπον* om. **f**[a], corr. **f**[ma]
21 **1–10** legem om. **f**, uncis incluserunt Bai. Sau. ‖ 1 *ἀθηναῖος* **β** *ἀθηναίων* **D** | *ἐξέστω αὐτῷ τῶν* cod. **S** et Ald. *ἐξ* **βD** cf. 19 ‖ 2 *ἱερωσύνην* om. **βD** | *ἱερώσασθαι* **amVxLD** *ἱεράσασθαι* **g** ‖ 4 *μηδὲ κληρωτὴν μηδὲ* **βD**, corr. Wolf ‖ 7.8 *τῶν τῆς ἀγορᾶς περιρραντηρίων* Wolf *τῆς ἀγορᾶς περὶ τῶν ῥαντηρίων* **mgVxL** *τῆς ἀγορᾶς τῶν περιρραντηρίων* **aD** (quod adprobavit Wei. *τῆς ἀγορᾶς* deleto) ‖ 8 add. Rei. ‖ 9 *καταγνωσθὲν* mal. Bk.

22 *Τοῦτον μὲν τὸν νόμον ἔθηκε περὶ τῶν μειρακίων τῶν προχείρως εἰς τὰ ἑαυτῶν σώματα ἐξαμαρτανόντων· οὓς δὲ ὀλίγῳ πρότερον ὑμῖν ἀνέγνω, περὶ τῶν παίδων· οὓς δὲ νυνὶ μέλλω λέγειν, περὶ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων. ἀπαλλαγεὶς γὰρ τῶν νόμων τούτων ἐσκέψατο, τίνα χρὴ τρόπον συλλεγομένους ἡμᾶς εἰς τὰς ἐκκλησίας βουλεύεσθαι περὶ τῶν σπουδαιοτάτων πραγμάτων. καὶ πόθεν ἄρχεται; 'νόμοι', φησί, 'περὶ εὐκοσμίας'. ἀπὸ σωφροσύνης πρῶτον ἤρξατο, ὡς, ὅπου πλείστη εὐκοσμία ἐστί, ταύτην ἄριστα τὴν πόλιν οἰκησομένην.* **23** *καὶ πῶς κελεύει τοὺς προέδρους χρηματίζειν; ἐπειδὰν τὸ καθάρσιον περιενεχθῇ καὶ ὁ κῆρυξ τὰς πατρίους εὐχὰς εὔξηται, προχειροτονεῖν κελεύει τοὺς προέδρους περὶ ἱερῶν τῶν πατρίων καὶ κήρυξι καὶ πρεσβείαις καὶ ὁσίων, καὶ μετὰ ταῦτα ἐπερωτᾷ ὁ κῆρυξ· 'τίς ἀγορεύειν βούλεται τῶν ὑπὲρ πεντήκοντα ἔτη γεγονότων;' ἐπειδὰν δὲ οὗτοι πάντες εἴπωσι, τότ' ἤδη κελεύει λέγειν τῶν ἄλλων Ἀθηναίων τὸν βουλόμενον, οἷς ἔξεστιν.* **24** *σκέψασθε δὴ ὡς*

23 2 *ἐπειδὰν* – **3** *κελεύει* schol. Ar. Ach. 44 Ib ‖ **2** *καθάρσιον* resp. Harp. s. v. (*K* 4) Ph. Lex. s. v. S. *κ* 38
24 1 *σκέψασθε* – **5** *πραγμάτων* Stob. 4,50,26

22 1 *μὲν* **f** *μέντοι* **βD** ‖ **3** *ἀνέγνω* **am**^{a}**xL** *ἀνέγνων* **m**^{c}**gDf** *ἀνέγραπται* **V** ‖ **6** *τὰς ἐκκλησίας* **gf** *τὴν ἐκκλησίαν* **amVLD** om. **x** ‖ **7** *σπουδαιοτάτων* **f** *σπουδαιτέρων* **βD** | *νόμοι* **βf** *νόμος* **D**
23 1 *πῶς* **f**^{a} cf. 19 *πῶς δὲ* **βDf**^{c} cf. 50 *πῶς δὴ* Bk. ‖ **3** *τοὺς* om. **f** | *τοὺς προέδρους* del. Wei. ‖ **4** *ἱερῶν* **βDf**^{a} *τῶν ἱερῶν* **f**^{c} | *κήρυξι κ. πρεσβείαις* **agVxLDf** *κηρύκων κ. πρεσβέων* **m**^{c} cf. 19, 185 (**m**^{a} ?) ‖ **5** *ἐπερωτᾷ ὁ κ.* **βf** *ὁ κ. ἐπερωτᾷ* **D** ‖ **7** *εἴπωσι* **βDf**^{c} *εἰ* **f**^{a} | *τότ' ἤδη* **amgVDf** *τότε δὴ* **xL** schol. Ar. | *λέγειν* **βDf** *δημογορεῖν* schol. Ar. ‖ **8** *ἀθηναίων* **βD** *ἀθηναίων ἁπάντων* **f** | *οἷς ἔξεστιν* om. **f**^{a}
24 1 *δὴ*] *δὲ* Stob. cf. 14

καλῶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. οὐκ ἠγνόει οἶμαι ὁ νομοθέτης ὅτι οἱ πρεσβύτεροι τῷ μὲν εὖ φρονεῖν ἀκμάζουσιν, ἡ δὲ τόλμα ἤδη αὐτοὺς ἄρχεται ἐπιλείπειν διὰ τὴν ἐμπειρίαν τῶν πραγμάτων. βουλόμενος δὴ συνεθίσαι τοὺς ἄριστα φρονοῦντας, τούτους ἐπάναγκες περὶ τῶν πραγμάτων λέγειν, ἐπειδὴ ὀνομαστὶ αὐτῶν ἕνα ἕκαστον ἀπορεῖ προσειπεῖν, τῇ ἐπωνυμίᾳ τῆς ὅλης ἡλικίας περιλαβὼν παρακαλεῖ ἐπὶ τὸ βῆμα καὶ προτρέπει δημηγορεῖν. ἅμα δὲ καὶ τοὺς νεωτέρους διδάσκει αἰσχύνεσθαι τοὺς πρεσβυτέρους, καὶ πάνθ' ὑστέρους πράττειν καὶ τιμᾶν τὸ γῆρας, εἰς ὃ πάντες ἀφιξόμεθα, ἐὰν ἄρα διαγενώμεθα. 25 *καὶ οὕτως ἦσαν σώφρονες οἱ ἀρχαῖοι ἐκεῖνοι ῥήτορες, ὁ Περικλῆς καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς καὶ ὁ Ἀριστείδης (ὁ τὴν ἀνόμοιον ἔχων ἐπωνυμίαν Τιμάρχῳ τουτῳί, [ὁ δίκαιος ἐπικαλούμενος]) ὥστε ὃ νυνὶ πάντες ἐν ἔθει πράττομεν, τὸ τὴν χεῖρα ἔξω ἔχοντες λέγειν, τότε τοῦτο θρασύ τι ἐδόκει εἶναι καὶ εὐλαβοῦντο*

24 3 *ἡ* – 4 *ἐπιλείπειν* Thom. 116,12
25 1 *οὕτως* – 3 *Ἀριστείδης* schol. Aristid. 464,25 S. *α* 4072 ‖ 3 *Ἀριστείδης* – 4 *ἐπικαλούμενος* Thom. 157,6

24 2 *οὐκ*] *ὡς οὐκ* Stob. ‖ 5 *τοὺς* **βf** *τὰ* **D** ‖ 6 *τούτους ἐπάναγκες* suspecit Navarre ‖ 7 *ὀνόματι* **βDf**, corr. Rei. ‖ 8 *τὴν ἐπωνυμίαν* **βf**[a], corr. Hamaker *τὴν κοινὴν ἐπωνυμίαν* **f**[c] *τὴν ὁμωνυμίαν* **D** | *περιλαβὼν* Emperius coll. 3,14 *ὑπολαβὼν* **am**[a]**VxL Df** *ἀπολαβὼν* **m**[c]**g** *ὑποβαλὼν* Rei. ‖ 9 *καὶ*[2] om. **βD** ‖ 10 *νεωτέρους* **βD** *νέους* **f** ‖ 11 *πάνθ' ὑστέρους* om. **f**[a] ‖ 12 *ἄρα* **f** *ἄρα δὴ* **βD** | *διαγενώμεθα* **βD** *διαγιγνώμεθα* **f** *διασωθῶμεν* schol. 1,24,59
25 2 *ἐκεῖνοι* om. schol. Aristid. | *ὁ*[2] **f** schol. Aristid. om. **βD** S. ‖ 3 *ὁ*[2] – 4 *ἐπικαλούμενος* del. Sch. cf. 3,181 | *ἔχων ἐπωνυμίαν* **f** Thom. *ἐπωνυμίαν ἔχων* **βD** ‖ 4 *τουτῳί* **f** Thom. *τούτῳ* **βD** | *ὁ* – *ἐπικαλούμενος* del. Scheibe cf. 2,23 | *ὁ* om. Thom.

αὐτὸ πράττειν. μέγα δὲ τούτου πάνυ σημεῖον ἔργῳ οἶμαι ὑμῖν ἐπιδείξειν. εὖ γὰρ οἶδ' ὅτι πάντες ἐκπεπλεύκατε εἰς Σαλαμῖνα καὶ τεθεωρήκατε τὴν Σόλωνος εἰκόνα, καὶ αὐτοὶ μαρτυρήσαιτ' ἂν ὅτι ἐν τῇ ἀγορᾷ τῇ Σαλαμινίων ἀνάκειται ὁ Σόλων ἐντὸς τὴν χεῖρα ἔχων. τοῦτο δ' ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὑπόμνημα καὶ μίμημα τοῦ Σόλωνος σχήματος, ὃν τρόπον ἔχων αὐτὸς διελέγετο τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων.

26 *Σκέψασθε δή, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅσον διαφέρει ὁ Σόλων Τιμάρχου καὶ οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι ὧν ὀλίγῳ πρότερον ἐν τῷ λόγῳ ἐμνήσθην. ἐκεῖνοι μέν γε ᾐσχύνοντο ἔξω τὴν χεῖρα ἔχοντες λέγειν, οὑτοσὶ δὲ οὐ πάλαι, ἀλλὰ πρῴην ποτὲ ῥίψας θοἰμάτιον γυμνὸς ἐπαγκρατίαζεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, οὕτω κακῶς καὶ αἰσχρῶς διακείμενος τὸ σῶμα ὑπὸ μέθης καὶ βδελυρίας ὥστε τούς γε εὖ φρονοῦντας ἐγκαλύψασθαι, αἰσχυνθέντας ὑπὲρ τῆς πόλεως, εἰ τοιούτοις συμβούλοις χρώμεθα.* 27 *ἃ συνιδὼν ὁ νομοθέτης διαρρήδην ἀπέδειξεν οὓς χρὴ δημηγορεῖν καὶ οὓς οὐ δεῖ λέγειν ἐν τῷ δήμῳ. καὶ οὐκ ἀπελαύνει ἀπὸ τοῦ βήματος, εἴ τις μὴ προγόνων ἐστὶν ἐστρατηγηκότων [υἱός], οὐδέ γε εἰ τέχνην*

25 **8** *εὖ* – fin. resp. D. 19,251 || **11** *τοῦτο* – **13** *ἀθηναίων* Prol. 242,8

25 7 *τούτου πάνυ* **gf** *πάνυ τούτου* **amxLD** om. in fen. **V** || 7.8 *οἶμαι ὑμῖν* **f** *ὑμῖν οἶμαι* **βD** || **8** *διαπεπλεύκατε* Herwerden || **9** *τεθεωρήκατε* **f** cf. 65 *τεθέασθε* **βD** || **10** *μαρτυρήσαιτ'* **amV Lf** *μαρτυρήσετ'* **gxD** || **11** *δ'* Prol. om. **βDf** | *ὦ* – *ἀθηναῖοι* om. Prol. || **12** *ὑπόμνημα* **βfD** *ὡς ὑπόμνημα* Prol. || **13** *τῶν ἀθηναίων* del. Cob.

26 1 *δή* **f** *δὲ* **βD** || 2 *ὀλίγῳ* **βD** *ἐγὼ ὀλίγῳ* **f** || **3** *ἐν τῷ λόγῳ* om. **f**, sed vide 100, 159. 2. 8, 40 | *ἐμνήσθην* **gf** (*ἐγὼ ἐμνήσθην ἐν τῷ λόγῳ* **g**) *ἐπεμνήσθην* **amVxLD** || **4** *οὑτοσὶ δὲ* **f** *τίμαρχος δὲ οὑτοσὶ* **βD** || **8** *ὑπὲρ* **βf** *ὑπὸ* **D**

27 4 *ἐστρατηγηκότων* **f**[a] *τῶν ἐστρατ.* **βDf**[c] | del. Bai.

τινὰ ἐργάζεται ἐπικουρῶν τῇ ἀναγκαίᾳ τροφῇ, ἀλλὰ τούτους καὶ μάλιστα ἀσπάζεται καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις ἐπερωτᾷ 'τίς ἀγορεύειν βούλεται'.

28 *Τίνας δ' οὐκ ᾤετο δεῖν λέγειν; τοὺς αἰσχρῶς βεβιωκότας· τούτους οὐκ ἐᾷ δημηγορεῖν. καὶ ποῦ τοῦτο δηλοῖ; 'δοκιμασία', φησί, 'ῥητόρων· ἐάν τις λέγῃ ἐν τῷ δήμῳ τὸν πατέρα τύπτων ἢ τὴν μητέρα, ἢ μὴ τρέφων, ἢ μὴ παρέχων οἴκησιν·' τοῦτον οὐκ ἐᾷ λέγειν. νὴ Δία καλῶς γε, ὡς ἔγωγέ φημι. διὰ τί; ὅτι εἴ τις, οὓς ἐξ ἴσου δεῖ τιμᾶν τοῖς θεοῖς, εἰς τούτους ἐστὶ φαῦλος, τί ποτε, φησίν, ὑπ' αὐτοῦ πείσονται οἱ ἀλλότριοι καὶ ἡ πόλις ὅλη;* **29** *καὶ τίσι δεύτερον ἀπεῖπε μὴ λέγειν; 'ἢ τὰς στρατείας', φησί, 'μὴ ἐστρατευμένος, ὅσαι ἂν αὐτῷ προσταχθῶσιν, ἢ τὴν ἀσπίδα ἀποβεβληκώς', δίκαια λέγων. τί δή ποτε; ἄνθρωπε, τῇ πόλει ὑπὲρ ἧς τὰ ὅπλα μὴ τίθεσαι ἢ διὰ δειλίαν μὴ δυνατὸς εἶ ἐπαμῦναι, μηδὲ συμβουλεύειν ἀξίου. τρίτον τίσι διαλέγεται; 'ἢ πεπορνευμένος', φησίν, 'ἢ ἡταιρηκώς'· τὸν γὰρ τὸ σῶμα τὸ ἑαυτοῦ ἐφ' ὕβρει πεπρακότα καὶ τὰ κοινὰ*

28 **3** *δοκιμασία* et *ῥητόρων* resp. Harp. s.v. *δοκιμασθείς* (*Δ* 74) Ph. Lex. *δ* 700 S. *δ* 1328 || **4** *τὸν* – **5** *οἴκησιν* Philod. 2,189
29 **4** *ἄνθρωπε* – **5** *τίθεσαι* Harp. s.v. *θέμενος τὰ οπλα* (*Θ* 2) Ph. Lex. s.v. S. *ϑ* 112

27 **5** *ἀλλὰ* **f** *ἀλλὰ καὶ* **βD**
28 **1** *δεῖν* **amgxf** *δεῖ* **VL** om. **D** || **3** *ἐὰν* **βD** *ἂν* **f** || **4** *ἢ* – *μητέρα* om. Philod. || **6** *ἔγωγέ* **f** *ἐγώ* **β** *ὥς γε ἐγὼ* **D** || **7** *τ' ἐστὶ* **f**[a] | *φησίν* om. **D**, del. Auger
29 **2** *ἢ* **mgVD** *εἰ* **axLf** || **3** *ἐστρατευμένος* **βD** *στρατευόμενος* **f** | *ὅσαι* **βD** *αἳ* **f** || **4** *ἀποβεβλ.* **βf** *προβεβλ.* **D** | *τί* **βD** *διὰ τί* **f**[c] (*διὰ* – *ἄνθρωπε* om. **f**[a]) || **5** *τέθεισαι* coni. Bl. | *ἢ* – **6** *ἐπαμῦναι* del. Dobree || **7** *ἢ πεπορνευμένος* edd. *εἰ πεπορνευμένος* **βDf**[c] *ἐπεπορνευμένος* **f**[a] | *ἢ*[2] **aLDf**[c] om. **f**[a] *ἢ ἢ* **mV** *εἰ ἢ* **g** *εἰ* **x** || **8** *τὸ*[2] om. **gf**

τῆς πόλεως ῥᾳδίως ἡγήσατο ἀποδώσεσθαι. **30** *τέταρτον τίσι διαλέγεται; 'ἢ τὰ πατρῷα', φησί, 'κατεδηδοκώς, ἢ ὧν ἂν κληρονόμος γένηται'· τὸν γὰρ τὴν ἰδίαν οἰκίαν κακῶς οἰκήσαντα καὶ τὰ κοινὰ τῆς πόλεως παραπλησίως ἡγήσατο διαθήσειν· καὶ οὐκ ἐδόκει οἷόν τ' εἶναι τῷ νομοθέτῃ τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον ἰδίᾳ μὲν εἶναι πονηρόν, δημοσίᾳ δὲ χρηστόν, οὐδ' ᾤετο δεῖν ὁ νομοθέτης τὸν ῥήτορα ἥκειν ἐπὶ τὸ βῆμα τῶν λόγων ἐπιμεληθέντα πρότερον, ἀλλ' οὐ τοῦ βίου.* **31** *καὶ παρὰ μὲν ἀνδρὸς καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ, κἂν πάνυ κακῶς καὶ ἁπλῶς ῥηθῇ [λόγος], χρήσιμα τὰ λεγόμενα ἡγήσατο εἶναι τοῖς ἀκούουσι· παρὰ δὲ ἀνθρώπου βδελυροῦ καὶ καταγελάστως μὲν κεχρημένου τῷ ἑαυτοῦ σώματι, αἰσχρῶς δὲ τὴν πατρῴαν οὐσίαν κατεδηδοκότος, οὐδ' ἂν εὖ πάνυ λεχθῇ συνοίσειν ἡγήσατο [τοῖς ἀκούουσι].* **32** *τούτους οὖν ἐξείργει ἀπὸ τοῦ βήματος, τούτους ἀπαγορεύει μὴ δημηγορεῖν. ἐὰν δέ τις παρὰ ταῦτα μὴ μόνον λέγῃ, ἀλλὰ καὶ συκοφαντῇ καὶ ἀσελγαίνῃ καὶ μηκέτι τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον δύνηται φέρειν ἡ πόλις, 'δοκιμασίαν μέν', φησίν, 'ἐπαγγειλάτω Ἀθηναίων ὁ βουλόμενος, οἷς ἔξεστιν', ὑμᾶς δ' ἤδη κελεύει περὶ τούτων ἐν τῷ δικαστηρίῳ διαγιγνώσκειν· καὶ νῦν ἐγὼ κατὰ τοῦτον τὸν νόμον ἥκω πρὸς ὑμᾶς.*

30 3 *τὸν* – 5 *διαθήσειν* Stob. 4,1,32 Thom. 261,3 || 7 *οὐδ'* – 8 *βίου* Stob. 4,2,12

29 9 *τῆς* **f** *τὰ τῆς* **βD**
30 2 *ἢ* **βDf**ᵃ *εἰ* **f**ᶜ | *τὰ* **f** *ὁ τὰ* **βD** || 4 *τὰ τῆς* Stob. | *τῆς πόλεως* vel *κοινὰ* del. Cob. || 5 *διαθήσειν* **a**ᶜ**f** Stob. Thom. *διαθεῖναι* **a**ᵃ**mgVxLD** || 7 *ᾤετο* **βDf** *ὡς ᾤετο* Stob. | *ὁ νομοθέτης* deleverit Bai. || 8 *οὐ* om. Stob.
31 1 *καὶ*¹ … *κἂν* **axL**ᵃ *κἂν* … *καὶ* **m**ᵃ**VxL**ᶜ**Df** *κἂν* … *κἂν* **m**ᶜ**g** | *κακῶς* **am**ᶜ**gVxLDf**ᵃ *καλῶς* **m**ᵃ *ἰδιωτικῶς* **f**ᶜ || 2 del. Bk. || 4 *ἑαυτοῦ* om. **f** || 6 *λεχθῇ* **a**ᶜ**f** *λέγῃ* **a**ᵃ**mgVxLD** | del. Bl.
32 2 *ἀπὸ* om. **gf** || 4 *τὸν* om. **βD** || 5 *φησίν* om. **f**ᵃ

33 *Ταῦτα μὲν οὖν πάλαι νενομοθέτηται· ὑμεῖς δ' ἔτι προσέθεσθε καινὸν νόμον μετὰ τὸ καλὸν παγκράτιον ὃ οὗτος ἐπαγκρατίασεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὑπεραισχυνθέντες ἐπὶ τῷ πράγματι· καθ' ἑκάστην ἐκκλησίαν ἀποκληροῦν φυλὴν ἐπὶ τὸ βῆμα ἥτις προεδρεύσει. καὶ τί προσέταξεν ὁ τιθεὶς τὸν νόμον; καθῆσθαι κελεύει τοὺς φυλέτας βοηθοῦντας τοῖς νόμοις καὶ τῇ δημοκρατίᾳ, ὡς εἰ μὴ βοήθειάν πόθεν μεταπεμψόμεθα ἐπὶ τοὺς οὕτω βεβιωκότας, οὐδὲ βουλεύεσθαι ἡμᾶς δυνησομένους περὶ τῶν σπουδαιοτάτων πραγμάτων.* 34 *ἔστι δ' οὐδὲν ὄφελος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ζητεῖν τοὺς τοιούτους ἀνθρώπους ἀπελαύνειν ἀπὸ τοῦ βήματος ταῖς κραυγαῖς· οὐ γὰρ αἰσχύνονται· ἀλλὰ τιμωρίαις τούτους ἀπεθίζειν χρή· μόνως γὰρ ἂν οὕτως ἀνεκτοὶ γένοιντο.*

Ἀναγνώσεται οὖν ὑμῖν τοὺς νόμους τοὺς περὶ τῆς εὐκοσμίας κειμένους τῶν ῥητόρων. τὸν γὰρ περὶ τῆς προεδρίας τῶν φυλῶν νόμον Τίμαρχος οὑτοσὶ καὶ ἕτεροι τοιοῦτοι ῥήτορες συνελθόντες γεγραμμένοι εἰσὶ μὴ ἐπιτήδειον εἶναι, ἵν' ἐξῇ αὐτοῖς καὶ λέγειν καὶ ζῆν ὡς αὐτοὶ βούλονται.

33 1 *δ' ἔτι* **gf** *δ' ὅτι* **aVxLD** *δὲ τί* **m** ‖ **2** *καινὸν* **βf** *καὶ* **D** ‖ **4** *ἐπὶ* **f** *γὰρ ἐπὶ* **βD** | *ἐκκλησίαν* **f** *ἐκκλησίαν νόμον ἐθήκατε καινὸν* **βD** schol. ‖ **5** *προεδρεύει* **βDf**^{c} *προσεδρεύει* **f**^{a} | *τί* om. **f**^{a} ‖ **6** *τὸν* om. **f**^{a} | *κελεύει* del. Cob. | *βοηθήσοντας* Hamaker ‖ **8** *πόθεν* om. **D** ‖ **9** *ἡμᾶς δυνησομένους* **f** *δυνησομένους ὑμᾶς* **βD** (*ἡμᾶς* **V**) | *σπουδαιοτάτων* **βf** *σπουδαιοτέρων* **D**

34 3 *τιμωρίαις* **βD** *ταῖς τιμωρίαις* **f** ‖ **4** *χρή* om. **f**^{a} | *γένοιντο* **a**^{c}**gf** *γένωνται* **a**^{a}**mVxLD** ‖ **6** *περὶ – εὐκοσμίας* om. **f**^{a} ‖ **7** *τὸν γὰρ* **gf**^{c} *καὶ τὸν* **amVxLDf**^{a} ‖ **8** *νόμον* **f**^{c} *νόμον ὃν* **βDf**^{a} | *ἕτεροι τοιοῦτοι* **βf** *τοιοῦτοι ἕτεροι* **D** ‖ **9** *μὴ* **βD** *μηδ'* **f** ‖ **10** *ἐξῇ* **f** *ἐξῇ πράττειν* **βD** | *λέγειν κ. ζῆν* **βD** *ζῆν κ. λέγειν* **f** ‖ **11** tit. *νόμος* **f** qui om. legem

Νόμοι

35 [*Τῶν ῥητόρων ἐάν τις λέγῃ ἐν* ⟨*τῇ*⟩ *βουλῇ ἢ ἐν* ⟨*τῷ*⟩ *δήμῳ* ⟨*μὴ*⟩ *περὶ τοῦ εἰσφερομένου,* ⟨*ἢ*⟩ *μὴ χωρὶς περὶ ἑκάστου ἢ δὶς περὶ τοῦ αὐτοῦ ὁ αὐτὸς τῆς αὐτῆς,* [*ὅτι*] *ἢ λοιδορῆται ἢ κακῶς ἀγορεύῃ τινὰ ἢ ὑποκρούῃ, ἢ χρηματιζόντων μεταξὺ ἀνεστηκὼς λέγῃ περί του μὴ ἐπὶ τοῦ βήματος, ἢ παρακελεύηται ἢ ἕλκῃ τὸν ἐπιστάτην, ἀφειμένης τῆς ἐκκλησίας ἢ τῆς βουλῆς κυριευέτωσαν οἱ πρόεδροι μέχρι πεντήκοντα δραχμῶν εἰς ἕκαστον ἀδίκημα ἐγγράφειν τοῖς πράκτορσιν. εἰ δὲ πλέονος ἄξιός ἐστι ζημίας, ἐπιβαλόντες μέχρι πεντήκοντα δραχμῶν εἰσφερέτωσαν εἰς τὴν βουλὴν ἢ εἰς τὴν πρώτην ἐκκλησίαν* [*ἐν τῷ βουλευτηρίῳ*]. *ὅταν δ' ἐξίωσιν* ⟨*αἱ*⟩ *κλήσεις, κρινάτωσαν· καὶ ἐὰν καταγνωσθῇ αὐτοῦ κρύβδην ψηφιζομένων* [*τῶν βουλευτῶν*], *ἐγγραψάτωσιν οἱ πρόεδροι τοῖς πράκτορσιν* [*τῶν νόμων*].]

35 uncis incluserunt Bai. Sau. ‖ 1 add. Bake, cf. D. 20,100. 24,50 ‖ 2 add. Sch. | add. Schoemann | add. Wolf | *χωρὶς* Wolf *χωρὶς ἢ* **mgD** *χωρῶν* **Vx** (per compendium) *χωρεῖ* **aL** ‖ 3 *τῆς αὐτῆς* ⟨*ἐκκλησίας*⟩ Martin Budé ‖ 4 del. B. et Brunck | *λοιδορῆται* **a** *λοιδορεῖται* **mgVxLD** | *ἀγορεύῃ* **β** *ἀγορεύοι* **D** | *ὑποκρούῃ* **amgV^c D** *ὑποκρούει* **V^a** *ὑποκρούοι* **x** *ὑποκρίνῃ* **L** | *ἢ*⁴ om. **β** ‖ 5 *ἀνεστηκὼς* **V** et Brunck ad Aristoph. Eccl. 293 *ἀνηκέστως* **amgxLD** | *του*] *τῶν* Rei. ‖ 8 *εἰς ἕκαστον* Iurinus *εἰ καθ' ἕκαστον* **m^a gD** *εἴθ' ἕκαστον* **m^c VxL** *καθ' ἕκαστον* Bai. Sau. *εἰς καθέκαστον* Fr. ‖ 9 *ἐγγράφειν* Taylor cf. v. 14 D. 43,71 *ἐπιγράφειν* **βD** | *εἰ* Bai. Sau. *ἐὰν* **βD** | *ἐστι*] *ᾖ* B. cf. D. 43,75 *εἴη* Aldina ‖ 11 del. Fr. ‖ 12 *δ' ἐξίωσιν* Sau. cf. Plu. 883f *διεξίωσιν* **βD** | add. Matthiae | *κλήσεις* **β** *κρίσεις* **D** ‖ 13 *ψηφιζομένων* Rei. *ψηφίζειν ἓν* **a** *ψηφίζον ἓν* **m^a gx** *ψηφίζων ἓν* **m^c V** *ψηφίζονται ἓν* **L** | del. Bai. Sau. ‖ 15 del. Rei.

36 *Τῶν μὲν οὖν νόμων ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ εὖ οἶδ' ὅτι δοκοῦσιν ὑμῖν καλῶς ἔχειν. τούτους μέντοι τοὺς νόμους εἶναι χρησίμους ἢ ἀχρήστους ἐφ' ὑμῖν ἐστιν· ἐὰν μὲν γὰρ κολάζητε τοὺς ἀδικοῦντας, ἔσονται ὑμῖν οἱ νόμοι καλοὶ καὶ κύριοι· ἐὰν δ' ἀφιῆτε, καλοὶ μέν, κύριοι δὲ οὐκέτι.*

37 *Βούλομαι δ', ὥσπερ ὑπεθέμην ἀρχόμενος τοῦ λόγου, ἐπειδὴ περὶ τῶν νόμων εἴρηκα, πάλιν τὸ μετὰ τοῦτο ἀντεξετάσαι τοὺς τρόπους τοὺς Τιμάρχου, ἵν' εἰδῆτε ὅσον διαφέρουσι τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων. δέομαι δ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, συγγνώμην μοι ἔχειν ἐὰν ἀναγκαζόμενος λέγειν περὶ ἐπιτηδευμάτων φύσει μὲν μὴ καλῶν, τούτῳ δὲ πεπραγμένων, ἐξαχθῶ τι ῥῆμα εἰπεῖν ὅ ἐστιν ὅμοιον τοῖς ἔργοις τοῖς Τιμάρχου.* **38** *οὐδὲ γὰρ ἂν δικαίως ἐμοὶ ἐπιτιμήσαιτε, εἴ τι σαφῶς εἴποιμι διδάσκειν ὑμᾶς βουλόμενος, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τουτῳί. οὕτω γὰρ αἰσχρῶς τυγχάνει βεβιωκὼς ὥστε τὸν τὰ τούτῳ πεπραγμένα διεξιόντα ἀδύνατον εἶναι εἰπεῖν ὡς αὐτὸς βούλεται, ἐὰν μή τι καὶ τῶν τοιούτων φθέγξηται ῥημάτων. εὐλαβήσομαι δ' αὐτὸ ποιεῖν ὡς ἂν δύνωμαι μάλιστα.*

37 2 *τῶν νόμων* resp. Anon. Seguer. 381,9 cf. supra ad 7
38 2 *μήσαιτε*] – **43,1** *μὲν* Π21

36 3 *εἶναι χρησίμους* **βf** *χρησίμους εἶναι* **D** ‖ 4 *οἱ νόμοι* **amgVfD** *οἰκονόμοι* **xL** ‖ 5 *ἀφίητε* **βD**, corr. Sch. *ἀφῆτε* **f** cf. 177 | *μέν* **Df** *μόνον* **β**
37 1 *ὑπεθέμην* post *λόγου* **f** ‖ 3 *τοὺς*^{2} edd. *τοῦ* **aVxLDf** om. **mg** ‖ 5 *μοι* om. cod. Abb. ‖ 6 *μὲν* et *δὲ* om. **D** ‖ 7 *ἐξαχθῶ* **βD** *προεξαχθῶ* **f** cf. 70 ‖ 8 *τοῖς* **βf** *τοῦ* **D**
38 1 *ἐπιμήσετε* **βDf**, corr. Wolf ‖ 2 *ὑμᾶς* **f**Π21 om. **βD** ‖ 3 *τουτωί* **f** *τούτῳ* **βD**Π21 | *οὕτω γὰρ αἰσχρῶς* **f**Π21 *εἰ αἰσχρῶς οὕτω* **βD** ‖ 5 *εἶναι* **βDf**^{c}Π21 om. **f**^{a} | *εἰπεῖν* post *βούλεται* Π21 ‖ 6 *φθέγξηται* **βD** *φθέγγηται* **f** (Π21 incert.) | *ηὐλαβήσομαι* **f**^{a} ‖ 7 *μάλιστα* **βD**Π21 om. **f**

39 *Σκέψασθε δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὡς μετρίως μέλλω προσφέρεσθαι Τιμάρχῳ. ἐγὼ γάρ, ὅσα μὲν παῖς ὢν εἰς τὸ σῶμα τὸ ἑαυτοῦ ἡμάρτηκεν, ἀφίημι, καὶ ἔστω ταῦτα ἄκυρα ὥσπερ τὰ ἐπὶ τῶν τριάκοντα καὶ τὰ πρὸ Εὐκλείδου ἢ εἴ τις ἄλλη πώποτε τοιαύτη γέγονε προθεσμία· ἃ δὲ ἤδη φρονῶν καὶ μειράκιον ὢν καὶ τοὺς νόμους ἐπιστάμενος τοὺς τῆς πόλεως διαπέπρακται, περὶ τούτων ἔγωγε τὰς κατηγορίας ποιήσομαι καὶ ὑμᾶς ἐπ' αὐτοῖς ἀξιῶ σπουδάζειν.*

40 *Οὗτος γὰρ πρῶτον μὲν πάντων, ἐπειδὴ ἀπηλλάγη ἐκ παίδων, ἐκάθητο ἐν Πειραιεῖ ἐπὶ τοῦ Εὐθυδίκου ἰατρείου, προφάσει μὲν τῆς τέχνης μαθητής, τῇ δ' ἀληθείᾳ πωλεῖν ἑαυτὸν προῃρημένος, ὡς αὐτὸ τοὔργον ἔδειξεν. ὅσοι μὲν οὖν τῶν ἐμπόρων ἢ τῶν ἄλλων ξένων ἢ τῶν πολιτῶν τῶν ἡμετέρων κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἐχρήσαντο τῷ σώματι ⟨τῷ⟩ Τιμάρχου, ἑκὼν καὶ τούτους ὑπερβήσομαι, ἵνα μή μέ τις εἴπῃ ὡς ἄρα πάντα ἀκριβολογοῦμαι· ὧν δ' ἐν*

39 1 *δέ* **βDf** *γὰρ* Π21 ‖ 2 *προσφέρεσθαι* **βfΠ21** *προφέρεσθαι* **D** | *τιμάρχῳ* **fΠ21** *τιμάρχῳ τουτῳί* **βD** | *οὗτος παῖς* **Π21** | *ὢν* **gVfΠ21**, post 3 *σῶμα* **amxLD** ‖ 4 *ἄκυρα* **amgxLDfΠ21** om. **V** del. Bl. ut interpolationem ex schol. | *καὶ* **βDΠ21** *ἢ* **f** ‖ 5 *γέγονε* **βDΠ21** (ut apparet) *ἐγένετο* **f** | *προθεσμία* post *πώποτε* Π21 ‖ 7 *τούτων* ⟨*δ'*⟩ coni. Bl. | *ἔγωγε* **βDfΠ21** *ἐγώ τε* Emperius ‖ 8 *ἐπ' αὐτοῖς ἀξιῶ* **βDf** *ἀξιῶ ἐπ' αὐτοῖς* **Π2^{1c}** (*ἀξιώσω* Π2^{1a})

40 1 *πρῶτον μὲν πάντων* **βD** *μὲν πάντων* om. **Π21** *πάντων μὲν πρῶτον* **f** | *πάντων* del. Sch. | *ἀπαλλαγη* Π2^{1a} ‖ 2 *ἐκα[θί]ζετο* vel *ἐκα[θέ]ζετο* **Π21** ‖ 4 *ἑαυτὸν* **af** *αὐτὸν* **mgVxL** (**Π21** incert.) *αὐτοὺς* **D** | *ὡς – ἔδειξεν* om. **Π21** | *τοὔργον* **βD** *τὸ πρᾶγμα* **f** ‖ 7 add. **Π21** et Bl. coll. 55. 74. 81 ‖ 8 *μή – τις*] *μηδεὶς* **Π21** | *μέ* om. **f** *τέ* **V** | *πάντα ἀκριβολογοῦμαι* **fΠ21** (*ἅπαντα* Π21) *λίαν ἀκριβολογοῦμαι ἅπαντα* **amgxLD** *λίαν ἅπαντα ἀκριβολογοῦμαι* **V**

ταῖς οἰκίαις γέγονε καταισχύνων τὸ σῶμα τὸ ἑαυτοῦ καὶ τὴν πόλιν, μισθαρνῶν ἐπ' αὐτῷ τούτῳ, ὃ ἀπαγορεύει ὁ νόμος μὴ πράττειν ἢ μηδὲ δημηγορεῖν, περὶ τούτων ποιήσομαι τοὺς λόγους.

41 *Μισγόλας ἔστι Ναυκράτους, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Κολλυτεύς, ἀνὴρ τὰ μὲν ἄλλα καλὸς καὶ ἀγαθός, καὶ οὐδαμῇ ἄν τις αὐτὸν μέμψαιτο, περὶ δὲ τὸ πρᾶγμα τοῦτο δαιμονίως ἐσπουδακὼς καὶ ἀεί τινας περὶ αὐτὸν εἰωθὼς ἔχειν κιθαρῳδοὺς ἢ κιθαριστάς. ταυτὶ δὲ λέγω οὐ τοῦ φορτικοῦ ἕνεκα, ἀλλ' ἵνα γνωρίσητε αὐτὸν ὅστις ἐστίν. οὗτος αἰσθόμενος ὧν ἕνεκα τὰς διατριβὰς ἐποιεῖτο Τίμαρχος οὑτοσὶ ἐπὶ τοῦ ἰατρείου, ἀργύριόν τι προαναλώσας ἀνέστησεν αὐτὸν καὶ ἔσχε παρ' ἑαυτῷ, εὔσαρκον ὄντα καὶ νέον καὶ βδελυρὸν καὶ ἐπιτήδειον πρὸς τὸ πρᾶγμα ὃ προῃ-*

40 11 *περὶ* – **41,9** *ἑαυτῷ* Π17
41 1 *Μισγόλας* – **6** *ἐστίν* Athen. 339b | *Μισγόλας* resp. Minuc. 345,10 ‖ **2** *Κολλυτεύς* resp. Harp. s. v. (*K* 71) S. *κ* 1978 ‖ **4** *εἰωθὼς* – **5** *καθαριστάς* Ammon. 271 Ba. 2,378,30 ‖ **10** *βδελυρὸν* schol. Ar. Nub. 446a Holwerda

40 9 *τὸ*[2] om. **f** ‖ **10** *αὐτῷ τούτῳ* **βD**Π21 *αὐτὸ τοῦτο* **f** | *ὃ μὲν* Π21 ‖ **11** *μηδὲ* cod. **p** et Rei. cf. 29 *μὴ* **βDf**Π21 | *τούτων* ⟨*δὲ*⟩ coni. Bl.
41 1 *μισγόλας ἔστι* Π17 Π21 Athen. *μισγόλας ἔστι τις* **βD** *ἔστι μισγόλας* **f** | *ὦ* **βfD**Π17 Π21 om. Athen. ‖ **2** *κολυττεύς* **βfD** Π17 Π21 codd. Athen. Harp., corr. Bk. ‖ **4** *ἀεί τινας* om. Π21 | *περὶ αὐτὸν εἰωθὼς ἔχειν* Π17 Π21 *περὶ αὐτὸν εἶχεν* Ammon. *ἔχειν εἰωθὼς περὶ αὐτὸν* **βDf** (*εἰωθὼς* om. **f**) *εἰωθὼς ἔχειν περὶ αὐτὸν* Ath. ‖ **5** *κιθαρωδοὺς ἢ κιθαριστάς* **βDf**Π17 Π21 Athen. *καθαριστὰς καὶ κιθαρωδούς* Ammon. Ba. | *ταυτὶ* **βD**Π17 Athen. (Π21 incert.) *ταῦτα* **f** ‖ **6** *γνωρίσητε αὐτὸν* **f**Π17 Π21 Athen. *αὐτὸν γνωρίσητε* **βD** ‖ **7** *ὧν* – *τὰς* om. Π21[a] ‖ **10** *προῃρεῖτο* **βDf**[c] *προηγεῖτο* **f**[a] (Π21 incert.)

ρεῖτο ἐκεῖνος μὲν πράττειν, οὗτος δὲ πάσχειν. **42** *καὶ ταῦτα οὐκ ὤκνησεν, ἀλλ' ὑπέστη Τίμαρχος οὑτοσί, οὐδενὸς ὢν τῶν μετρίων ἐνδεής· πολλὴν γὰρ πάνυ κατέλιπεν ὁ πατὴρ αὐτῷ οὐσίαν ἣν οὗτος κατεδήδοκεν, ὡς ἐγὼ προϊόντος ἐπιδείξω τοῦ λόγου· ἀλλ' ἔπραξε ταῦτα δουλεύων ταῖς αἰσχίσταις ἡδοναῖς, ὀψοφαγίᾳ καὶ πολυτελείᾳ δείπνων καὶ αὐλητρίσι καὶ ἑταίραις καὶ κύβοις καὶ τοῖς ἄλλοις ὑφ' ὧν οὐδενὸς χρὴ κρατεῖσθαι τὸν γενναῖον καὶ ἐλεύθερον. καὶ οὐκ ᾐσχύνθη ὁ μιαρὸς οὗτος ἐκλιπὼν μὲν τὴν πατρῴαν οἰκίαν, διαιτώμενος δὲ παρὰ Μισγόλᾳ οὔτε πατρικῷ ὄντι φίλῳ οὔθ' ἡλικιώτῃ οὔτ'* [*παρ'*] *ἐπιτρόπῳ, ἀλλὰ παρ' ἀλλοτρίῳ καὶ πρεσβυτέρῳ ἑαυτοῦ, καὶ παρ' ἀκολάστῳ περὶ ταῦτα ὡραῖος ὤν.* **43** *πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα καταγέλαστα πέπρακται Τιμάρχῳ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, ἓν δέ, ὃ καὶ διηγήσασθαι ὑμῖν βούλομαι. ἦν μὲν Διονυσίων τῶν ἐν ἄστει ⟨ἡ⟩ πομπή, ἐπόμευον δ' ἐν ταὐτῷ ὅ τε Μισγόλας ὁ τοῦτον ἀνειληφὼς καὶ Φαῖδρος* [*ὁ*] *Καλλίου Σφήττιος. συνθεμένου δ' αὐτοῖς συμπομπεύειν Τιμάρχου τουτουί, οἱ μὲν περὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν διέτριβον, οὗτος δὲ οὐκ ἐπανῆκε. παρωξυμμένος δὲ πρὸς τὸ πρᾶγμα ὁ Μισγόλας,*

42 6 *ὀψοφαγίᾳ* resp. Poll. 6,37

42 2 *ταῦτα* **f**Π21 et Bl. coll. 54. D. 18,197 *ταῦτα ποιεῖν* **βD** | *οὑτοσί* **βDf** *οὗτος* Π21 || **4** *αὐτῷ* **βDf** *αὐτοῦ* Π21 || **6** *ὀψοφαγίᾳ κ. πολυτελείᾳ* **f**Π2[1c] (ut apparet) *ὀψοφαγίαις κ. πολυτελείαις* **βD**Π2[1a] | *δείπνων* **βD**Π21 *καὶ δείπνῳ* **f** || **8** *χρὴ* **f**Π21 *δεῖ* **βD** || **11** del. Wolf *οὔτ' – ἐπιτρόπῳ* del. Wei. || **12** *καὶ*[1] **β**Π21 *καὶ παρὰ* **f** utrum om. **D** || **13** *αὐτὸς ὡραῖος* Π21
43 1 *καὶ ἄλλα* om. **f**[a] | *καταγέλαστα* om. **D** || **4** add. Sau. cf. 2,151 | *ἐπόμπευον* **a** *ἐπόμπευεν* **f** *πομπεύων* **mgVxLD** | *ταὐτῷ* **amgxD** *τῷ αὐτῷ* **f** *αὐτῷ* **VL** || **5** del. Fr. || **6** *συμπομπεύειν* **aVxDf** *πομπεύειν* **mgL** || **8** *παρωξυμμένος* **βf** *παροξυνάμενος* **D** | *ὁ μισγόλας* ante *πρὸς* **D**

ζήτησιν αὐτοῦ ἐποιεῖτο μετὰ τοῦ Φαίδρου, ἐξαγγελθέντος δ' αὐτοῖς εὑρίσκουσι τοῦτον ἐν συνοικίᾳ μετὰ ξένων τινων συναριστῶντα. διαπειλησαμένου δὲ τοῦ Μισγόλα καὶ τοῦ Φαίδρου τοῖς ξένοις καὶ κελευόντων ἤδη ἀκολουθεῖν εἰς τὸ δεσμωτήριον, ὅτι μειράκιον ἐλεύθερον διέφθειραν, φοβηθέντες οἱ ξένοι φεύγοντες ᾤχοντο, καταλιπόντες τὰ παρεσκευασμένα. **44** *καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ λέγω, πάντες ὅσοι κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἐγίγνωσκον Μισγόλαν καὶ Τίμαρχον ἴσασιν. ᾗ δὴ καὶ πάνυ χαίρω, ὅτι μοι γέγονεν ἡ δίκη πρὸς ἄνθρωπον οὐκ ἠγνοημένον ὑφ' ὑμῶν, οὐδ' ἀπ' ἄλλου γιγνωσκόμενον οὐδενός ἢ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ἐπιτηδεύματος, περὶ οὗ καὶ τὴν ψῆφον μέλλετε φέρειν. περὶ μὲν γὰρ τῶν ἀγνοουμένων σαφεῖς ἴσως προσήκει ποιεῖσθαι τὰς ἀποδείξεις τὸν κατήγορον, περὶ δὲ τῶν ὁμολογουμένων οὐ λίαν ἔγωγε μέγα ἔργον εἶναι νομίζω τὸ κατηγορεῖν· ἀναμνῆσαι γὰρ μόνον προσήκει τοὺς ἀκούοντας.* **45** *ἐγὼ τοίνυν καίπερ ὁμολογουμένου τοῦ πράγματος, ἐπειδὴ ἐν δικαστη-*

43 11 *σαμένου*] – **50,3** *τελε[υ]ται[* Π22

43 9 *ἐξαγγελθὲν* coni. Bl. ‖ **10** *τινων* **βf** *τινα* **D** ‖ **11** *συναριστῶντα* **βf** *ἀριστῶντα* **D** ‖ **14** *φεύγοντες ᾤχοντο* **LfΠ22** *ᾤχοντο φεύγοντες* **amgVxD**, del. Wei.

44 1 *ὅτι* **f** *ὅτι ἐγὼ* **βDΠ22** cf. 65 | *πάντες* **fΠ22** (ut apparet) *ἅπαντες* **βD** ‖ **2** *ὅσοι* **βD** *οἱ* **fΠ22** (ut apparet) | *ἐγίγνωσκον* **βD** *ὅσοι ἐγίγνωσκον* **fΠ22c** (*ἐγιγνωσκομεν* Π22[a]) ‖ **3** *ᾗ δὴ* **a[c]DΠ22[c]** *ἡ δὴ* **a[a]** *ἢ δὴ* **m[a]L** *ἤδη* **gVxf** *δὴ δὴ* **Π22[a]** *ἐγὼ δὲ* **m[c]** *δι' ἃ δὴ* schol. | *μοι γέγνοεν* **βfD** *γέγονεν μοι* **Π22** ‖ **6** *μέλλετε* **βDΠ22** (ut apparet) *ἐμέλλετε* **f** ‖ **7** *γὰρ* om. **VD** | *ποιεῖσθαι τὰς ἀποδείξεις* **fΠ22** *τὰς ἀποδείξεις ποιεῖσθαι* **βD** ‖ **9** *τὸ* **βDΠ22** om. **f**

45 2 *καίπερ* **βDf** *καὶ περὶ* **Π22** | *τοῦ* om. **Π22** (ut apparet) | *πράγματος* **βD** *πράγματος ὄντος* **fΠ22** *ὁμολογ. ὄντος* cod. **g** et Rei.

ρίῳ ἐσμέν, γέγραφα μαρτυρίαν τῷ Μισγόλᾳ ἀληθῆ μέν, οὐκ ἀπαίδευτον δέ, ὡς ἐγὼ ἐμαυτὸν πείθω. αὐτὸ μὲν γὰρ τοὔνομα τοῦ ἔργου ὃ ἔπραττε πρὸς τοῦτον, οὐκ ἐγγράφω, οὐδ' ἄλλο γέγραφα οὐδὲν ὃ ἐπιζήμιόν ἐστιν ἐκ τῶν νόμων τῷ τἀληθῆ μαρτυρήσαντι· ἃ δέ ἐστιν ὑμῖν μὲν ⟨τοῖς⟩ ἀκούουσι γνώριμα, ἀκίνδυνα δὲ τῷ μαρτυροῦντι καὶ μὴ αἰσχρά, ταῦτα γέγραφα.

46 Ἐὰν μὲν οὖν ἐθελήσῃ ὁ Μισγόλας δεῦρο παρελθὼν τἀληθῆ μαρτυρεῖν, τὰ δίκαια ποιήσει· ἐὰν δὲ προαιρῆται ἐκκλητευθῆναι μᾶλλον ἢ τἀληθῆ μαρτυρεῖν, ὑμεῖς τὸ ὅλον πρᾶγμα συνίδετε. εἰ γὰρ ὁ μὲν πράξας αἰσχυνεῖται καὶ προαιρήσεται χιλίας δραχμὰς μᾶλλον ἀποτεῖσαι τῷ δημοσίῳ, ὥστε μὴ δεῖξαι τὸ πρόσωπον τὸ ἑαυτοῦ ὑμῖν, ὁ δὲ πεπονθὼς δημηγορήσει, σοφὸς ὁ νομοθέτης ὁ τοὺς οὕτω βδελυροὺς ἐξείργων ἀπὸ τοῦ βήματος. 47 ἐὰν δ' ἄρα ὑπακούσῃ μέν, τράπηται δὲ ἐπὶ τὸ ἀναιδέστατον, ἐπὶ τὸ ἐξόμνυσθαι τὰς ἀληθείας, ὡς Τιμάρχῳ μὲν χάριτας ἀποδιδούς, ἑτέροις δὲ ἐπίδειξιν ποιούμενος, ὡς εὖ ἐπίσταται τὰ

46 2 *ἐὰν* – 3 *μᾶλλον* Lex. Pat. ad loc.

45 3 *τῷ* **f**Π22 om. **β**Π22 om. **βD** || 4 *ἐγὼ*] *γ'* Sakorraphos || 6 *οὐδὲν* **βf**Π22 *οὐδὲ* **D** || 7 *τἀληθῆ* **βD**Π22 *ἀληθῆ* **f** | *μὲν* Π22 et Wolf om. **βD** *τε* **f** *τοῖς* Bremi | add. Rei. | *ἀκούουσι* **D**Π22 *ἀκοῦσαι* **f** || 8 *δὲ*] *τὲ* coni. Bl. | *τῷ μαρτυροῦντι* **f**Π22 post *μὴ* **βD**

46 1 *μὲν* om. **mgV**[a] | *παρελθὼν* om. Π22 (ut apparet) || 2 *μαρτυρεῖν* **f** cf. 48. 50. 69 et (aliter) 72 *μαρτυρῆσαι* **βD** (Π22 incert.) || 3 *ἢ* – *μαρτυρεῖν* del. Bl. || 4 *συνίδετε* **β**Π22 *συνείδετε* **f** *συνίστετε* **D** *σύνιστε* Bai. Sau. *συνείσεσθε* Sch. || 5 *δραχμὰς μᾶλλον* **f**Π22 *μᾶλλον δραχμὰς* **βD** | *ἀποτῖσαι* codd., corr. Bl. || 7 *σοφός* ⟨*γ'*⟩ vel. ⟨*ἦ*⟩ *σοφὸς* Cob.

47 2 *τὸ*[2] **βDf**Π22[c] *τῷ* Π22[a]

τοιαῦτα συγκρύπτειν, πρῶτον μὲν εἰς ἑαυτὸν ἐξαμαρτήσεται, ἔπειτα οὐδὲν ἔσται αὐτῷ πλέον· ἑτέραν γὰρ ἐγὼ γέγραφα μαρτυρίαν τοῖς εἰδόσι Τίμαρχον τουτονὶ καταλιπόντα τὴν πατρῴαν οἰκίαν καὶ διαιτώμενον παρὰ Μισγόλᾳ, πρᾶγμα οἶμαι χαλεπὸν ἐξεργάζεσθαι ἐγχειρῶν· οὔτε γὰρ ἐμὲ δεῖ τοὺς ἐμαυτοῦ φίλους μάρτυρας παρασχέσθαι οὔτε τοὺς τούτων ἐχθροὺς οὔτε τοὺς μηδετέρους ἡμῶν γιγώσκοντας, ἀλλὰ τοὺς τούτων φίλους. **48** *ἂν δ' ἄρα καὶ τούτους πείσωσι μὴ μαρτυρεῖν (ὡς οὐκ οἴομαι, εἰ δὲ μή, ἀλλ' οὐχ ἅπαντάς ⟨γε⟩), ἐκεῖνό γε οὐ μήποτε δυνήσονται, ἀφελέσθαι τὴν ἀλήθειαν, οὐδὲ τὴν ἐν τῇ πόλει περὶ Τιμάρχου φήμην ἣν οὐκ ἐγὼ παρεσκεύασα, τούτῳ, ἀλλ' αὐτὸς ἑαυτῷ. οὕτω γὰρ χρὴ καθαρὸν εἶναι τὸν βίον τοῦ σώφρονος ἀνδρός, ὥστε μηδ' ἐπιδέχεσθαι δόξαν αἰτίας πονηρᾶς.*

48 6 *οὕτω* – **8** *πονηρᾶς* Stob. 3,5,19

47 5 *ἐξαμαρτήσεται* **a**^{c}**mgVxLDf**^{a}**Π22** *ἐξαμαρτήσεται ἐπιορκῶν* **a**^{c}**f**^{c} ‖ **6** *ἔσται αὐτῷ* **Π22** *ἔστ' αὐτῷ* **f** *αὐτῷ ἔσται* **βD** *αὐτῷ* del. Wei. ‖ 7 *καταλιπόντα* **fΠ22** cf. 75 *ἐκλιπόντα* **βD** cf. 42,8 ‖ 9 *ἐξεργάζεσθαι* **amgVDΠ22** *ἐξεργάσασθαι* **xLf** del. Bl. coll. Pl. Cri. 45c, contra 120.132 etc. | *ἐγχειρῶν* **fΠ22** *ἐπιχειρῶν* **βD** ‖ **10** *με* Fr. cf. 2,123. 144 ‖ **11** *οὔτε*^{2} **f**^{a}**Π22** cf. 136. 178 *οὐδὲ* **βD** *οὐ* **f**^{c}

48 2 *οἴομαι* **fΠ22** *οἴομαί γε* **β** *οἴομαι δέ γε* **D** ‖ **3** add. Bl. coll. 53 | *οὐ μήποτε* Emperius cf. 3,177 *οὐδέποτε* **βD** *οὐδὲ μήποτε* **f** (Π22 incert.) | *δυνήσονται* **βD** *δύνωνται* **f** (Π22 incert.) ‖ **5** *παρεσκεύασα τούτῳ* **fΠ22** *τούτῳ παρεσκεύασα* **βD** ‖ **6** *ἑαυτῷ* om. **fΠ22** (ut apparet) *οὗτος ἑαυτῷ* **βD** | *χρὴ καθαρὸν εἶναι τὸν βίον* **fΠ22** Stob. *καθαρὸν χρὴ τὸν βίον εἶναι* **β** *καθαρὸν εἶναι χρὴ τὸν βίον* **D** ‖ **7** *μηδ'* **fΠ22** *μὴ* **βD** *μηδὲν* Stob. | *ἐπιδέχεσθαι* **βDfΠ22** *δέχεσθαι* Stob.

49 *Βούλομαι δὲ κἀκεῖνο προειπεῖν, ἐὰν ἄρα ὑπακούσῃ ὁ Μισγόλας τοῖς νόμοις καὶ ὑμῖν. εἰσὶ φύσεις ἀνθρώπων πολὺ διαφέρουσαι ὀφθῆναι ἀλλήλων τὰ περὶ τὴν ἡλικίαν· ἔνιοι μὲν γὰρ νέοι ὄντες, προφερεῖς καὶ πρεσβύτεροι φαίνονται, ἕτεροι δὲ πολὺν ἀριθμὸν χρόνου γεγονότες, παντάπασι νέοι [φαίνονται]. τούτων δ' ἐστὶ τῶν ἀνδρῶν ὁ Μισγόλας. τυγχάνει μὲν γὰρ ἡλικιώτης ὢν ἐμὸς καὶ συνέφηβος καὶ ἔστιν ἡμῖν τουτὶ πέμπτον καὶ τετταρακοστὸν ἔτος· καὶ ἐγὼ μὲν τοσαυτασὶ πολιὰς ἔχω ὅσας ὑμεῖς ὁρᾶτε, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνος. διὰ τί οὖν ταῦτα προλέγω; ἵνα μὴ ἐξαίφνης αὐτὸν ἰδόντες θαυμάσητε καὶ τοιοῦτόν τι τῇ διανοίᾳ ὑπολάβητε· 'ὦ Ἡράκλεις, ἀλλ' οὗτός γε τούτου οὐ πολὺ διαφέρει'. ἅμα μὲν γάρ ἐστιν ἡ φύσις τοιαύτη τοῦ ἀνδρὸς ἅμα δὲ ἤδη μειρακίῳ ὄντι αὐτῷ ἐπλησίαζεν.*

49 4 *ἔνιοι* – 5 *φαίνονται* Mant. 2,71 || 4 *προφερεῖς* resp. Harp. s. v. (*Π*111) An. Ox. 2,499,3 Ph. Lex. s. v. S. *π*2920 E. M. 699,55 schol. Luc. 286,16 || 7 *τυγχάνει* – *συνέφηβος* Vind. s. v. 165,5

49 1 *ἄρα* **a**[c]**f**Π22 *γὰρ* **a**[a]**mgVxLD** || 22 *τοῖς νόμοις* **βD**Π22 *τῷ νόμῳ* **f** || 3 *ἀλλήλων* **βDf**Π22 (*ἀλλήλων ὀφθνῆναι* **D**) *τῶν ἄλλων* **g** et Fr. || 4 *νέοι ὄντες* et *πρεσβύτεροι* deleverit schol. 1,49,109b | *καὶ πρεσβύτεροι* del. Cob. | *καὶ*] *δὲ* Bl. || 6 *νέοι φαίνονται* **mgVxLD** del. Fr. *νέοι δοκοῦντες εἶναι* **af**Π22 (*δοκοῦσι* **a**, Π22 incert.) || 8 *τεσσαρακοστὸν* Π22 || 9 *καὶ* om. Π22[a] | *τοσαυτασὶ* **βDf** *τοσαύτας* Π22 | *ὅσας* **f** *ἃς* **βD** || 10 *οὖν* **βD** cf. 67 *δὴ* **f**Π22 || 11 *αὐτὸν ἰδόντες* **βDf** *ἰδόντες αὐτὸν* Π22 || 12 *ὑπολάβητε* **βf**Π22 *ὑπολάβοιτε* **D** | *τούτου*] *τούτοις* Π22[a] | *οὐ* om. Π22[a] || 13 *γάρ ἐστιν* **f**Π22 *ἐστιν* post *φύσις* **βD** | *ἀνδρὸς* **f**Π22 *ἀνθρώπου* **βD** || 14 *ἤδη* **βDf** *καὶ* Π22 | *ὄντι αὐτῷ* **βDf** *αὐτῷ ὄντι* Π22

50 Ἵνα δὲ μὴ διατρίβω, κάλει πρῶτον μέν μοι τοὺς εἰδότας Τίμαρχον τουτονὶ διαιτώμενον ἐν τῇ Μισγόλα οἰκίᾳ, ἔπειτα τὴν Φαίδρου μαρτυρίαν ἀναγίγνωσκε, τελευταίαν δέ μοι λαβὲ τὴν αὐτοῦ Μισγόλα μαρτυρίαν, ἐὰν ⟨ἄρα⟩ καὶ τοὺς θεοὺς δεδιὼς καὶ τοὺς συνειδότας αἰσχυνόμενος καὶ τοὺς ἄλλους πολίτας καὶ ὑμᾶς τοὺς δικαστὰς ἐθελήσῃ τἀληθῆ μαρτυρεῖν.

Μαρτυρίαι

[*Μισγόλας Νικίου Πειραιεὺς μαρτυρεῖ. ἐμοὶ ἐγένετο ἐν συνηθείᾳ Τίμαρχος ὁ ἐπὶ τοῦ Εὐθυδίκου ἰατρείου ποτὲ καθεζόμενος, καὶ κατὰ τὴν γνῶσίν μου τὴν πρότερον αὐτὸν πολυωρῶν εἰς τὴν νῦν οὐ διέλιπον.*]

51 *Εἰ μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Τίμαρχος οὑτοσὶ διέμεινε παρὰ τῷ Μισγόλᾳ καὶ μηκέτι ὡς ἄλλον ἧκε, μετριώτερ' ἂν διεπέπρακτο, εἰ δή τι τῶν τοιούτων ἐστὶ μέ-*

51 1 *εἰ* – **52,11** *εἶναι* Greg. Cor. 7,1185,18

50 1 *κάλει μοι πρῶτον μέν* **fΠ22** *πρῶτον μὲν κάλει μοι* **βD** || **2** *δαιτώμενον* **βDfΠ22**$_c$ *δαιτώμενος* **Π22**^{a} || **3** *τελευταίαν* **fΠ22** *καὶ τελευταίαν* **β** *καὶ τελευταῖον* **D** || **4** *ἐὰν* Taylor *ἵνα* **βDf** || 5 add. Dahms coll. 24. 99 || **7** *ἐθελήσῃ* **βD** cf. 46 *ἐθέλῃ* **f** || **8** tit. *μαρτυρίαι* **a** *μαρτυρία* **mgVDf** sine term. **xL** || **9–12** om. **f** uncis incluserunt Bai. Sau. || **9** *μισγόλας – πειραιεὺς* cf. 41 | *συνηθείᾳ* **βD** *τῇ συνηθείᾳ* Ald. || **10** *καθεζόμενος* **m**^{c} *διακζόμενος* **am**^{a}**gVxLD** | *κατὰ* del. Rei. *μετὰ* Taylor | *μου* B. *μοι* **βD** | *πρότερον* Emperius *πρὸς* **βD**

51 2 *διέμεινε* **βD** *παρέμεινε* **f** Greg. Cor. | *ἧκε* **βD** *ἦλθε* **f** Greg. Cor. | *μετριώτερ'* **amgVxf** *μετριώτερον* **LD** Greg. Cor. || **3** *εἰ δή* **am**^{c}**gxD** Greg. Cor. *εἰ δεῖ* **M**^{a}**VL** *εἰ δ' εἴ* **f** | *ἐστὶ μέτριον* **af** *μέτριόν ἐστι* Greg. Cor. *ἐστὶ μετριώτερον* **mgVxLD**

τριον, καὶ ἔγωγε οὐκ ἂν ἐτόλμησα αὐτὸν οὐδὲν αἰτιᾶσθαι ἢ ὅπερ ὁ νομοθέτης παρρησιάζεται, ἡταιρηκέναι μόνον· ὁ γὰρ πρὸς ἕνα τοῦτο πράττων, ἐπὶ μισθῷ δὲ τὴν πρᾶξιν ποιούμενος, αὐτῷ μοι δοκεῖ τούτῳ ἔνοχος εἶναι. 52 *ἐὰν δ' ὑμᾶς ἀναμνήσας ἐπιδείξω, ὑπερβαίνων τούσδε τοὺς ἀγρίους, Κηδωνίδην καὶ Αὐτοκλείδην καὶ Θέρσανδρον ὧν ἐν ταῖς οἰκίαις ἀνειλημμένος γέγονε, μὴ μόνον παρὰ τῷ Μισγόλᾳ μεμισθαρνηκότα αὐτὸν ἐπὶ τῷ σώματι, ἀλλὰ καὶ παρ' ἑτέρῳ πάλιν παρ' ἄλλῳ καὶ παρὰ τούτου ὡς*

51 5 *ὁ*[1] – 52,6 *ἑτε*[Π22 ‖ 5 *παρρησιάζεται* resp. Ba. 1,333,5
52 2 *ὑπερβαίνων* – 3 *Κηδωνίδην* Harp. s. v. *Κηδωνίδης* (*K* 48) Ph. Lex. s. v. S. *κ* 1497 ‖ 3 *ἀγρίους* resp. Harp. s. v. (*A* 20) Ba. 1,17,10 Ph. *α* 260 S. *α* 360 | *Κηδωνίδην* – *Θέρσανδρον* Harp[2]. s. v. *Αὐτοκλείδης* (*A* 267) | *Θέρσανδρον* Harp. s. v. (*Θ* 12) Ph. Lex. s. v. S. *ϑ* 261

51 4 *ἐτόλμησα* Rei. (55) *ὤκνησα* **βDf** (42) | *οὐδὲν* **βDf** *οὐδὲ* Greg. Cor. *οὐδὲν* ⟨*ἄλλο*⟩ B. ‖ 5 ⟨*ἀλλ'*⟩ *ἢ* Sakorraphos | *ἢ* om. **a**[a]**mVxL** ‖ 5 *ὁ*[2]] *οὐ* Greg. Cor. *οἱ* … *πράττοντες* Π22 ‖ 6 *ἕνα* ⟨*μὲν*⟩ Rei. qui suspecit *τὴν πρᾶξιν ποιούμενος*
52 2 *ὑμᾶς* **βDf**Π21 *ἡμᾶς* Greg. Cor. | *ἐπιδείξω* **aVxLD f**Π22 *ὑποδείξω* **mg** *ἀποδείξω* Greg. Cor. ‖ 3 *ἀγρίους* **f**[a]Π22 Harp. Greg. Cor. *ἀγρίους ἄνδρας* **βDf**[c] ‖ 3 *καὶ*[1] om. Greg. Cor. | *θέρσανδρον* **βDf**Π22[c] *θέρσανδρον καί γ' ἀνδροκλείδην* Π22[a] | *ὧν* Π22 et Greg. Cor. *ἀλλ' ἐπιδείξω αὐτοὺς λέγων ὧν* **βDf** *ἀλλ'*] *καὶ* codd. **hg** et Bremi *ταῦτα* Rei. [*καὶ ἐπιδείξω*] *αὐτοὺς* ⟨*δὲ*⟩ Sakorraphos ‖ 4 *οἰκίαις* **βDf**Π22[c] *ἡλικίαις* Π22[a] | *μὴ* Greg. Cor. *οὐ* Π22 *καὶ μὴ* **βDf** ‖ 4.5 *τῷ μισγόλᾳ μεμισθαρνηκότα* **βDf**Π22 *τοῦ μισγόλα μεμισθαρνηκότος* Greg. Cor. ‖ 6 *ἑτέρῳ* **βDf** *ἑτέρου* Greg. Cor. | *ἄλλῳ* **βDf** *ἄλλου* Greg. Cor.

ἕτερον ἐληλυθότα, οὐκέτι δήπου φανεῖται μόνον ἡταιρηκώς, ἀλλὰ καὶ (μὰ τὸν Διόνυσον οὐκ οἶδ' ὅπως δυνήσομαι περιπλέκειν ὅλην τὴν ἡμέραν) καὶ πεπορνευμένος· ὁ γὰρ εἰκῇ τοῦτο καὶ πρὸς πολλοὺς πράττων καὶ μισθοῦ, αὐτῷ μοι δοκεῖ τούτῳ ἔνοχος εἶναι.

53 *Ἐπειδὴ τοίνυν ὁ Μισγόλας τῇ τε δαπάνῃ ἀπεῖπε καὶ τοῦτον ἐξέπεμψε παρ' ἑαυτοῦ, [μετὰ τοῦτον] ἀναλαμβάνει αὐτὸν Ἀντικλῆς Καλλίου Εὐωνυμεύς. οὗτος μὲν οὖν ἄπεστιν ἐν Σάμῳ μετὰ τῶν κληρούχων· ἀλλὰ τὰ μετὰ ταῦτα ἐρῶ. ὡς γὰρ ἀπηλλάγη παρὰ τοῦ Ἀντικλέους καὶ τοῦ Μισγόλα Τίμαρχος οὑτοσί, οὐκ ἐνουθέτησεν ἑαυτόν, οὐδὲ βελτιόνων διατριβῶν ἥψατο, ἀλλὰ διημέρευεν ἐν τῷ κυβείῳ οὗ ἡ τηλία τίθεται καὶ τοὺς ἀλεκτρυόνας συμβάλλουσιν [καὶ κυβεύουσιν]· ἤδη γὰρ οἶμαί τινας ὑμῶν ἑωρακέναι ἃ λέγω, εἰ δὲ μή, ἀλλ' ἀκηκοέναι γε.* **54** *τῶν δὲ ἐκ τῆς δια-*

52 7 *οὐκέτι* – **9** *πεπορνευμένος* Thom. 129,15 Hermog. 3,411,16 W. Greg. Cor.[2] 7,1186,10 resp. Tz. Chil. 6,137 sq. || 7 *ἡταιρηκώς* resp. schol. D. 19,2,17a Tz. schol. in Hermog. 4,67,31
53 7 *ἀλλὰ* – **8** *συμβάλλουσιν* Lex. Pat. ad loc. || **9** *ὑμῶ[ν ἑ]ωρακέ[ναι* – **54,7** *βδελυρίᾳ* **Π11**

52 7 *οὐκέτι δήπου φαίνεται μόνον* **βD**, corr. Cob. *οὐκέτι δήπου μόνον φαίνεται* **f** Thom. Greg. Cor. *φανήσεται οὖν οὐ μόνον* Hermog. Greg. Cor.[2] || **8** *ἀλλὰ καὶ* **βf** Greg. Cor. *ἀλλὰ* **D** Hermog. Thom. Greg. Cor.[2] | *δυνήσομαι* **βDf** *δεῖ* Hermog. Greg. Cor.[2] || **11** *δοκεῖ τούτῳ* **Df** Greg. Cor. *τούτῳ δοκεῖ* **β**
53 2 *παρ'* **βD** *ἀφ'* **f** | del. Bl. || **6** *τίμαρχος οὑτοσί* **f** *τίμαρχος οὗτος* **β** *ὁ τίμαρχος οὗτος* **D** || **7** *ἐν* – *κυβείῳ* del. Cob. || **8** *οὗ* – **9** *κυβεύουσιν* del. Taylor || **8** *συμβάλλουσι* **aVxL Df** *εἰσβάλλουσι* **mg** || **9** del. Wei. | *τινας ὑμῶν* **βDΠ11** *ὑμῶν τινας* **f** | *ἃ λέγω* **βDΠ11** cf. 71 om. **f** || **10** *ἀλλ'* om. **Π11** | *γε* om. **f** ante *ἀκηκοέναι* **Π11**

τριβῆς ταύτης ἐστί τις Πιττάλακος, ἄνθρωπος δημόσιος οἰκέτης τῆς πόλεως. οὗτος εὐπορῶν ἀργυρίου καὶ ἰδὼν τοῦτον ἐν τῇ διατριβῇ, ἀνέλαβεν αὐτὸν καὶ ἔσχε παρ' ἑαυτῷ. καὶ ταῦτ' οὐκ ἐδυσχέραινεν ὁ μιαρὸς οὑτοσί, μέλλων ἑαυτὸν καταισχύνειν πρὸς ἄνθρωπον δημόσιον οἰκέτην τῆς πόλεως· ἀλλ' εἰ λήψεται χορηγὸν τῇ βδελυρίᾳ τῇ ἑαυτοῦ, τοῦτο μόνον ἐσκέψατο, τῶν δὲ καλῶν ἢ τῶν αἰσχρῶν οὐδεμίαν πώποτε πρόνοιαν ἐποιήσατο. 55 *καὶ τοιαῦτα ἁμαρτήματα καὶ τοιαύτας ὕβρεις ἐγὼ ἀκήκοα γεγονέναι ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου τούτου εἰς τὸ σῶμα τὸ Τιμάρχου οἵας ἐγὼ μὰ τὸν Δία τὸν Ὀλύμπιον οὐκ ἂν τολμήσαιμι πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν· ἃ γὰρ οὗτος ἔργῳ πράττων οὐκ ᾐσχύνετο, ταῦτ' ἐγὼ λόγῳ μόνον σαφῶς ἐν ὑμῖν εἰπὼν οὐκ ἂν δεξαίμην ζῆν. ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τούτους ἐν οἷς οὗτος ἦν παρὰ τῷ Πιτταλάκῳ, καταπλεῖ δεῦρο ἐξ Ἑλλησπόντου Ἡγήσανδρος, περὶ οὗ πάλαι εὖ οἶδ' ὅτι θαυμάζετε διότι οὐ μέμνημαι· οὕτως ἐναργές ἐστιν ὃ ἐρῶ.* 56 *οὗτος ὁ Ἡγήσανδρος ἀφικνεῖται, ὃν ὑμεῖς ἴστε κάλλιον ἢ ἐγώ.*

54 6 *ἄνθρωπον* – 7 *πόλεως* Harp. s. v. *δημόσιος* (*Δ* 30) Ph. Lex. *δ* 264 S. *δ* 460

54 3 *οἰκέτης τῆς πόλεως* om. **f**^{a} del. Dobree coll. D. 42,32, sed vide 62 | *ἰδὼν* **βD** cf. 57 *ὁρῶν* **fΠ11** ‖ 4 *διατριβῇ* **βDΠ11** *διατριβῇ ταύτῃ* **f** | *ἔσχε* **fΠ11** cf. 41 *εἶχε* **βD** ‖ 5 *ταῦτ'* **βD** *τοῦτ'* **f** om. **Π11** | *ἐδυσχέρανεν* Bl. coll. 42 *ὤκνησεν* | *οὑτοσί* **βDΠ11** *οὗτος* **f** ‖ 8 *αἰσχρῶν* **βD** *αἰσχίστων* **f** ‖ 9 *πρόνοιαν πώποτε* **g**

55 2 *ἁμαρτήματα* **βD** *πράγματα* **f** | *ἔγωγ'* coni. Bl. ‖ 3 *τὸ*^{2} **L**^{a}**f** *τοῦ* **amgVxL**^{c}**D** ‖ 5 *οὗτος* **βD** *αὐτὸς* **f** ‖ 6 *λόγῳ μόνον* om. **a**^{a}**mgVxLD** *λόγῳ σαφῶς* **a**^{c} et Bk. ‖ 7 *ἐδεξάμην* **βDf**, corr. Cob. cf. 3,217 | *ζῆν* del. Cob. | *δὲ* om. **VxL** ‖ 8 *ἦν οὗτος* **mg** ‖ 9 *ἡγήσανδρος* **f**^{a} et Hamaker coll. 43 *ἡγήσανδρος ὁ τοῦτον ἀνειληφὼς* **βDf**^{c}

ἔτυχε δὲ τότε συμπλεύσας εἰς Ἑλλήσποντον ταμίας ἅμα Τιμομάχῳ τῷ Ἀχαρνεῖ τῷ στρατηγήσαντι καὶ ἧκε δεῦρο ἀπολελαυκώς, ὡς λέγεται, τῆς ἐκείνου εὐηθείας, ἔχων οὐκ ἐλάττους ἢ ὀγδοήκοντα μνᾶς ἀργυρίου· καὶ τρόπον τινὰ οὐχ ἥκιστα αἴτιος ἐγένετο Τιμομάχῳ τῆς συμφορᾶς. 57 *ὢν δ' ἐν τοιαύτῃ ἀφθονίᾳ καὶ εἰσφοιτῶν ὡς τὸν Πιττάλακον συγκυβευτὴν ὄντα καὶ τοῦτον ἐκεῖ πρῶτον ἰδών, ἥσθη τε καὶ ἐπεθύμησε καὶ ἐβουλήθη ὡς αὑτὸν ἀναλαβεῖν καί πως [ἴσως] αὐτὸν ἡγήσατο ἐγγὺς εἶναι τῆς αὑτοῦ φύσεως. πρῶτον μὲν οὖν τῷ Πιτταλάκῳ διελέχθη δεόμενος παραδοῦναι τοῦτον· ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, αὐτῷ τούτῳ προσβάλλει καὶ οὐ πολὺν ἀνήλωσε λόγον, ἀλλ' εὐθὺς ἐπεπείκει· καὶ γὰρ εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα δεινὴ ἡ κακία καὶ ἀπιστία, ὥστε καὶ ἐξ αὐτῶν τούτων εἰκότως ἂν μισοῖτο.*

58 *Ὡς δ' ἀπήλλακτο μὲν παρὰ τοῦ Πιτταλάκου, ἀνείληπτο δὲ ὑπὸ τοῦ Ἡγησάνδρου· ὠδυνᾶτο οἶμαι ὁ Πιττάλακος, μάτην, ὥς γ' ᾤετο, τοσοῦτον ἀργύριον ἀνηλωκὼς καὶ ἐζηλοτύπει τὰ γιγνόμενα καὶ ἐφοίτα ἐπὶ τὴν οἰκίαν. ὅτε δὲ αὐτοῖς ἠνώχλει, σκέψασθε μεγάλην ῥώμην Ἡγη-*

56 **3** *συμπλεύσας* **βf** *πλεύσας* **D** | *ἅμα* om. **a^cf** || **6** *ἢ* om. **f** || **7** *ἐγένετο* **fD** *ἐγένετο οὗτος* **β**

57 **2** *τοιαύτῃ* **βD** *ταύτῃ τῇ* **f** | *εἰσφοιτῶν* **f** *φοιτῶν* **βD** || **3** *ἐκεῖ πρῶτον ἰδών* **βD** *ἰδὼν ἐκεῖ πρῶτον* **f** | *τε* om. **f^a** || **4** *ὡς αὑτὸν* om. **f^a** | *πως* om. **f^a** || **5** del. Cob. | *αὐτὸν ἡγήσ. ἐγγ. εἶν.* **f** *ἡγήσ. εἶν. αὐτὸν ἐγγ.* **βD** *ἡγήσατο αὐτὸν ἐγγὺς εἶναι* Bl. || **6** *διελέχθη* **βD** *διειλέχθη* **f** || **7** *ἔπειθεν* **f** *ἔπειθεν αὐτὸν* **βD** *ἔπεισεν* Fr.[1] | *τούτῳ* om. **f** || **8** *ἀνήλωσε* **L^cf** *ἀνάλωσε* **amgVxL^aD** | *λόγον* **f** *χρόνον* **βD** || **9** *κακία* **m^af** *ἀκακία* **am^cgVxLD** schol. | *ἀπιστία* **VD** *εὐπιστία* **amgxLf** *εὐπειστία* Rei.

58 **1** *παρὰ* **af** cf. 53 *ἀπὸ* **mgVxLD** || **3** *μάτην, ὥς γ' ᾤετο* post *Πιττάλακος* **f**, post *ἀργύριον* **βD** | *τοσοῦτον* **βD** *τὸ* **f** || **5** *ὅτε* Taylor coll. schol. 1,58,134 (*ἐπειδὴ*) et 62 *ὅτι* **βDf**

σάνδρου καὶ Τιμάρχου· μεθυσθέντες γάρ ποτε καὶ αὐτοὶ καὶ ἄλλοι τινὲς ὧν οὐ βούλομαι τὰ ὀνόματα λέγειν, **59** *εἰσπηδήσαντες νύκτωρ εἰς τὴν οἰκίαν οὗ ᾤκει ὁ Πιττάλακος, πρῶτον μὲν συνέτριβον τὰ σκευάρια καὶ διερρίπτουν εἰς τὴν ὁδὸν (ἀστραγάλους τέ τινας διασείστους καὶ φιμοὺς καὶ κυβευτικὰ ἕτερα ὄργανα) καὶ τοὺς ὄρτυγας καὶ τοὺς ἀλεκτρυόνας, οὓς ἠγάπα ὁ τρισκακοδαίμων ἄνθρωπος, ἀπέκτειναν, τὸ δὲ τελευταῖον δήσαντες πρὸς τὸν κίονα αὐτὸν τὸν Πιττάλακον ἐμαστίγουν τὰς ἐξ ἀνθρώπων πληγὰς οὕτω πολὺν χρόνον ὥστε καὶ τοὺς γείτονας αἰσθέσθαι τῆς κραυγῆς.* **60** *τῇ δ' ὑστεραίᾳ ὑπεραγανακτήσας τῷ πράγματι ὁ Πιττάλακος, ἔρχεται γυμνὸς εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ καθίζει ἐπὶ τὸν βωμὸν τὸν τῆς μητρὸς τῶν θεῶν. ὄχλου δὲ συνδραμόντος, οἷον εἴωθε γίγνεσθαι, φοβηθέντες ὅ τε Ἡγήσανδρος καὶ ὁ Τίμαρχος μὴ ἀνακηρυχθῇ αὐτῶν ἡ βδελυρία εἰς πᾶσαν τὴν πόλιν (ἐπῄει δὲ ἐκκλησία), θέουσι πρὸς τὸν βωμὸν καὶ αὐτοὶ καὶ τῶν συγκυβευτῶν τινες*

59 1 *εἰσπηδήσαντες* resp. Liban. arg. in D. 19,4 || 4 *διασείστους* resp. Harp. s. v. (*Δ* 49) Ph. Lex. *δ* 444 S. *δ* 748 | *καὶ* – 5 *ὄργανα* Harp. s. v. *φιμοί* (*Φ* 22) Ph. Lex. s. v. S. *φ* 465 Bk. 314,3: *φιμοί· κυβευτικὰ ὄργανα*
60 5 *μὴ* – 6 *βδελυρία* Ph. Lex. *α* 1515

58 7 *καὶ ἄλλοι τινὲς* **f** *καὶ τῶν συγκυβευτῶν τινες καὶ ἄλλοι* **βD**
59 3 *μὲν* om. **D** || 4 *τέ* om. **f** || 5 *κυβευτικὰ ἕτερα* **amgVLD** Harp. Ph. S. *κυβευτικά τινα* **x** *κύβους καὶ ἕτερά τινα* **f** || 8 *ἐξ ἀνθρώπων*] *ἐξανθρώπους* Wolf
60 3 *τον*[2] om. **βD** || 4 *οἷον εἴωθε γίγνεσθαι* **βf** *ὃ γίγνεσθαι εἴωθε* **D** || 5 *τε* om. **f** | *ἡγήσανδρος … τίμαρχος* **βD** *τίμαρχος … ἡγήσανδρος* **f** | *ὁ*] *καὶ* coni. Bl. | *ἀνακηρυχθῆναι … τὴν βδελυρίαν* Ph.

61 *καὶ περιστάντες ἐδέοντο τοῦ Πιτταλάκου ἀναστῆναι, λέγοντες ὅτι τὸ ὅλον πρᾶγμα παροινία γέγονεν· καὶ αὐτὸς οὗτος, οὔπω μὰ Δία ὥσπερ νῦν ἀργαλέος ὢν τὴν ὄψιν, ἀλλ' ἔτι χρήσιμος, ὑπογενειάζων τὸν ἄνθρωπον καὶ πάντα φάσκων πράξειν ἃ ἂν ἐκείνῳ συνδοκῇ. πέρας πείθουσιν ἀναστῆναι ἀπὸ τοῦ βωμοῦ [τὸν ἄνθρωπον], ὡς τευξόμενόν τινος τῶν δικαίων. ὡς δ' ἀπῆλθεν ἐκ τῆς ἀγορᾶς, οὐκέτι προσεῖχον αὐτῷ τὸν νοῦν.* **62** *βαρέως δὲ φέρων τὴν ὕβριν αὐτῶν ὁ ἄνθρωπος, δίκην ἑκατέρῳ αὐτῶν λαγχάνει.*

Ὅτε δ' ἐδικάζετο, σκέψασθε μεγάλην ῥώμην Ἡγησάνδρου· ἄνθρωπον οὐδὲν αὐτὸν ἠδικηκότα, ἀλλὰ τὸ ἐναντίον ἠδικημένον, οὐδὲ προσήκοντα αὐτῷ, ἀλλὰ δημόσιον οἰκέτην τῆς πόλεως, ἦγεν εἰς δουλείαν φάσκων ἑαυτοῦ εἶναι [δοῦλον]. ἐν παντὶ δὲ κακοῦ γενόμενος ὁ Πιττάλακος, προσπίπτει ἀνδρὶ καὶ μάλα χρηστῷ. ἔστι τις Γλαύκων Χολαργεύς· οὗτος αὐτὸν ἀφαιρεῖται εἰς ἐλευθερίαν. **63** *τὸ δὲ μετὰ τοῦτο δικῶν λήξεις ἐποιήσαντο. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ἐπέτρεψαν διαγνῶναι τὸ πρᾶγμα Διοπείθει τῷ Σου-*

61 1 *ἀναστῆναι* – 2 *γέγονεν* Thom. 283,19 || 4 *ὑπγενειάζων* resp. Hdn. Philet. 39,3

61 1 *ἀναστῆναι λέγοντες* **βf** Thom. *λέγοντες ἀναστῆναι* **D** || 2 *αὐτὸς* **f** *αὐτὸς δ'* **βD** || 3 *οὔπω* **f** *οὐδέπω* **βD** || 4 *χρήσιμος* **a**^{c}**f** *χρήσιμος ὢν* **a**^{a}**mgVxLD** || 5 *συνδοκῇ* **βD** *συνδοκεῖ* **f** | *πέρας* om. **f**^{a} || 6 *ἀπὸ* – *βωμοῦ* del. Wei. | del. Bl., hab. ante *ἀπὸ* **f**

62 3 *ὅτε* cod. **h** et Stephanus *ὅτι* **βDf** | *ἐδικάζετο* **βD** *ἐδικάσατο* **f** | ⟨*ἄλλην*⟩ *σκέψασθε* Adams || 4 *οὐδὲν* **gf** *μηδὲν* **amVxLD** || 5 *οὐδὲ* **f** *οὐδὲν* **βD** || 5.6 *οἰκέτην τῆς πόλεως* del. Dobree cf. 54 || 7 del. Sakorraphos | *κακῷ* **βDf**, corr. Blomfield || 8 *ἀνδρὶ* **a**^{a}**mgVxLDf**^{a} *πρὸς τὰ γόνατα ἀνδρὶ* **a**^{c}**f**^{c} | *καὶ* om. **f** | *γλαύκων* **βD** *γλαῦκος* **f**

63 2 *δικῶν λήξεις* **βD** *λήξεις δικῶν* **f** | *ἐποιήσατο* **f**^{a}

υἱεῖ, δημότῃ τε ὄντι τοῦ Ἡγησάνδρου καὶ ἤδη ποτὲ καὶ χρησαμένῳ, ὅτ' ἦν ἐν ἡλικίᾳ· παραλαβὼν δὲ τὸ πρᾶγμα ὁ Διοπείθης, ἀνεβάλλετο χαριζόμενος τούτοις χρόνους ἐκ χρόνων. **64** *ὡς δὲ παρῄει ἐπὶ τὸ βῆμα τὸ ὑμέτερον ὁ Ἡγήσανδρος, ὅτε καὶ προσεπολέμει Ἀριστοφῶντι τῷ Ἀζηνιεῖ πρὶν αὐτῷ τὴν αὐτὴν ταύτην ἐν τῷ δήμῳ ἠπείλησεν ἐπαγγελίαν ἐπαγγελεῖν ἥνπερ ἐγὼ Τιμάρχῳ, καὶ ἐπειδὴ Κρωβύλος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐδημηγόρει καὶ ὅλως ἀπετόλμων ὑμῖν οὗτοι περὶ τῶν Ἑλληνικῶν συμβουλεύειν, ἐνταῦθα ἤδη καταμεμψάμενος ἑαυτὸν ὁ Πιττάλακος καὶ ἐκλογισάμενος ὅστις ὢν πρὸς οὕστινας ἐπολέμει, εὖ ἐβουλεύσατο (δεῖ γὰρ τἀληθὲς λέγειν)· ἡσυχίαν ἔσχεν καὶ ἠγάπησεν εἴ τι μὴ προσλάβοι καινὸν κακόν. ἐνταῦθα δὴ τὴν καλὴν ταύτην νίκην νενικηκὼς ὁ Ἡγήσανδρος ἀκονιτί, εἶχε παρ' ἑαυτῷ Τίμαρχον τουτονί.* **65** *καὶ ταῦτα ὅτι ἐγὼ ἀληθῆ λέγω, πάντες ἴστε· τίς γὰρ ὑμῶν [οὐ] πώποτε εἰς τοὔψον ἀφῖκται καὶ*

64 3 *ἐπαγγελίαν* resp. Harp. s. v. (*E* 74) S. *ε* 1916 || **4** *Κρωβύλος* resp. He. *κ* 4266
65 2 *τοὔψον* resp. Athen. 572c

63 4 *καί*[2] om. **f** || 5 *ὁ* om. **a**[a]**mgVxLD**
64 1 *παρῄει* **βD** *παρῆν* **f** | *ὑμέτερον* **amgVxD** *ἡμέτερον* **Lf** || **3** *αὐτὴν ταύτην* om. **f** | *ἐν τῷ δήμῳ* ante *ἥνπερ* **βD** | *ἠπείλησεν* **βD** *ἀπειλήσαιεν* **f** || **4** *ἐπαγγελεῖν* Bl. *ἐπαγγέλλει* **f** om. **βD** cf. 81 | *ἥνπερ* **βD** *ὥσπερ* **f** | *τιμάρχῳ ἐπήγγειλα* **βD** || **6** *ὑμῖν* **a**[a]**mgVxLD** *ἐν ὑμῖν* **a**[c]**f** | *οὗτοι* **a**[a]**mgVxLD** *πρῶποι οὗτοι* **a**[c]**f** || 7 *ἤδη* **f** cf. 2,13.29. 3,246 *δὴ* **βD** || **8** *ὅστις* **f** *τίς* **βD** || **9** *τἀληθὲς* **f** *τἀληθῆ* **βD** | *ἡσυχίαν ἔσχεν* del. Cob. | *ἔσχεν* **mVx LD** *ἔχειν* **agf** | *τι* del. Cob. || **10** *προσλάβοι* **gVLf** *προσλάβῃ* **mx** *προλάβοι* **aD** || **12** *τουτονί* **βD** *τοῦτον* **f**
65 1 *ὅτι ἐγὼ* **f** cf. 44 *ὅτι* **βD** || **2** *ὑμῶν* **βD** *ὑμῶν οὗτος ὅς* **f**[c] *ὑμῶν οὔτ* (sine term.) **f**[a] | del. Herwerden

τὰς δαπάνας τὰς τούτων οὐ τεθεώρηκεν; ἢ τίς τοῖς τούτων κώμοις καὶ μάχαις περιτυχὼν οὐκ ἠχθέσθη ὑπὲρ τῆς πόλεως; ὅμως δ' ἐπειδήπερ ἐν δικαστηρίῳ ἐσμέν, κάλει μοι Γλαύκωνα Χολαργέα τὸν ἀφελόμενον εἰς ἐλευθερίαν τὸν Πιττάλακον καὶ τὰς ἑτέρας μαρτυρίας ἀναγίγνωσκε.

Μαρτυρίαι

66 [*Μαρτυρεῖ Γλαύκων Τιμαίου Χολαργεύς. ἐγὼ ἀγόμενον εἰς δουλείαν ὑπὸ Ἡγησάνδρου Πιττάλακον ἀφειλόμην εἰς ἐλευθερίαν. χρόνῳ δ' ὕστερον ἐλθὼν πρὸς ἐμὲ Πιττάλακος, ἔφη βούλεσθαι διαλυθῆναι τὰ πρὸς Ἡγήσανδρον προσπέμψας αὐτῷ,* ⟨*ὥστε*⟩ *ἄρασθαι τὰς δίκας, ἥν τε αὐτὸς ἐνεκαλέσατο Ἡγησάνδρῳ καὶ Τιμάρχῳ καὶ ἣν Ἡγήσανδρος τῆς δουλείας αὐτῷ· καὶ διελύθησαν.*

[*Μαρτυρία*]

⟨*Ὡσαύτως*⟩ *Ἀμφισθένης μαρτυρεῖ. ἐγὼ ἀγόμενον εἰς δουλείαν ὑπὸ Ἡγησάνδρου Πιττάλακον ἀφειλόμην εἰς ἐλευθερίαν καὶ τὰ ἑξῆς.*]

65 3 *τίς* **a**[a] *τίς οὐ* **a**[c]**mgVxLf**[c] *τίς ὃ* **Df**[a] *τίς ὅς* Rei. | *τούτων* **βD** *τούτου* **f** || **4** *μάχαις* Hamaker coll. Is. 3,13 *μοιχείαις* **βDf** || **5** *ἐπειδήπερ* **f** *ἐπειδὴ* **βD** || **6** *τὸν* – **7** *Πιττάλακον* del. Sakorraphos def. Heyse || **6** *ἐλευθερίαν* **βD** *τὴν ἐλευθερίαν* **f** || **7** *ἑτέρας* **βD** *ἑτέρων* **f** || **8** tit. om. **D**

66 1–11 om. **f** uncis incluserunt Bai. Sau. || **4** *τὰ* del. Scheibe || **5** *προπέμψαι* **βD**, corr. Bai. Sau. ⟨*καὶ*⟩ *προσπέμψας* Rei. | add. Bl. | *ἄρασθαι*] *διάλυσιν* **m**[c] | *τὰς δίκας* Bl. coll. *τὰς δίκας ἄρασθαι* B. *τῆς δίκης* **m**[c] om. **am**[a]**gVxLD** || **6** *ἡγήσανδρον καὶ τίμαρχον* **βD**, corr. Fr.[1] || 7 *αὐτῷ* **D** et Fr.[1] *αὐτὸν* **β** | *διελύθησαν ὡσαύτως* **βD** *οὕτως διελύθησαν* **p** *ὡσαύτως* add. ante 9 *Ἀμφισθένης* Scheibe || **8** tit. del. Wei.

67 *Οὐκοῦν καὶ αὐτὸν ὑμῖν καλῶ τὸν Ἡγήσανδρον. γέγραφα δ' αὐτῷ μαρτυρίαν κοσμιωτέραν μὲν ἢ κατ' ἐκεῖνον, μικρῷ δὲ σαφεστέραν ἢ τῷ Μισγόλᾳ. οὐκ ἀγνοῶ δ' ὅτι ἀπομεῖται καὶ ἐπιορκήσει. διὰ τί οὖν αὐτὸν καλῶ [ἐπὶ τὴν μαρτυρίαν]; ἵν' ὑμῖν ἐπιδείξω οἵους ἀπεργάζεται ἀνθρώπους τὸ ἐπιτήδευμα τοῦτο, ὡς καταφρονοῦντας μὲν τῶν θεῶν, ὑπερορῶντας δὲ τοὺς νόμους, ὀλιγώρως δὲ ἔχοντας πρὸς ἅπασαν αἰσχύνην. κάλει μοι τὸν Ἡγήσανδρον.*

Μαρτυρία

68 [*Ἡγήσανδρος Διφίλου Στειριεὺς μαρτυρεῖ. ὅτε κατέπλευσα ἐξ Ἑλλησπόντου, κατέλαβον παρὰ Πιτταλάκῳ τῷ κυβευτῇ διατρίβοντα* [*τὸν*] *Τίμαρχον τὸν Ἀριζήλου καὶ ἐξ ἐκείνης τῆς γνώσεως ἐχρησάμην Τιμάρχῳ ὁμιλῶν τῇ αὐτῇ πράξει ᾗ καὶ τὸ πρότερον Λεωδάμαντι.*]

69 *Οὐκ ἠγνόουν ὅτι ὑπερόψεται τὸν ὅρκον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλὰ καὶ προεῖπον ὑμῖν. κἀκεῖνό γε πρόδηλόν ἐστιν ὅτι ἐπειδὴ νῦν οὐκ ἐθέλει μαρτυρεῖν, αὐτίκα πάρεισιν ἐν τῇ ἀπολογίᾳ. καὶ οὐδὲν μὰ Δία θαυμαστόν· ἀναβή-*

69 4 *οὐδὲν* – 7 *γιγνώσκων* Hdn. Fig. 3,90,29

67 1 *καλῶ* cod. **h** et Fr.[1] *καλέσω* **βDf** || 4 *αὐτὸν καλῶ* **βD** *καλῶ αὐτὸν* **f** *αὐτὸν* del. Wei. | del. Bl. || 6 *τοῦτο* om. **f** | *ὡς* del. Cob. || 8 *τὸν* om. **f** || 9 tit. hab. **Vf** om. **amgxLD**
68 1–5 om. f, uncis incluserunt Bai. Sau. || 1 *στειριεὺς* cod. **h** et Palmer *σπειριεὺς* **amgVxL**^{c}**D** *πειριεὺς* L^a *Σουνιεὺς* Taylor || 3 del. Bk. om. **p** || 5 *πράξει* Rei. cf. 70. 72. 74. 75 *ἄρσει* **βD** *χρήσει* Wolf *αἱρέσει* Orelli | *λαοδάμαντι* **βD**, corr. Bk.
69 2 *γε* **f** *δέ μοι* **βD** || 4 *μὰ δία* **βDf** *γοῦν* Hdn.

σεται γὰρ οἶμαι δεῦρο πιστεύων τῷ ἑαυτοῦ βίῳ, ἀνὴρ καλὸς κἀγαθὸς καὶ μισοπόνηρος καὶ τὸν Λεωδάμαντα ὅστις ἦν οὐ γιγνώσκων ἐφ' ᾧ ὑμεῖς ἐθορυβήσατε τῆς μαρτυρίας ἀναγιγνωσκομένης. **70** ἆρά γε ἐξαχθήσομαί τι σαφέστερον εἰπεῖν ἢ κατὰ τὴν ἐμαυτοῦ φύσιν; εἴπατέ μοι πρὸς τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἄλλων θεῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅστις αὐτὸν κατῄσχυνε πρὸς Ἡγήσανδρον, οὐ δοκεῖ ὑμῖν πρὸς τὸν πόρνον πεπορνεῦσθαι; ἢ τίνας οὐκ οἰόμεθ' αὐτοὺς ὑπερβολὰς ποιεῖσθαι βδελυρίας παροινοῦντας καὶ μονουμένους; οὐκ οἴεσθε τὸν Ἡγήσανδρον ἀπολυόμενον τὰς πρὸς τὸν Λεωδάμαντα πράξεις τὰς περιβοήτους, ἃς ὑμεῖς ἅπαντες σύνιστε, ὑπερήφανα τὰ ἐπιτάγματα [τούτῳ] ἐπιτάττειν, ὡς ταῖς τούτου ὑπερβολαῖς αὐτὸν δόξοντα μέτρια διαπεπρᾶχθαι;

71 Ἀλλ' ὅμως ὄψεσθε ὅτι καὶ μάλα ἐπιστρεφῶς καὶ ῥητορικῶς αὐτὸς καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Κρωβύλος αὐτίκα μάλα

70 **1** *ἆρά* – **2** *εἰπεῖν* Ba. 362,15 Σ^{bmg}
71 **1** *ὅτι* – *ῥητορικῶς* Thom. 151,21

69 **5** *οἶμαι* **f** *ὑμῖν* **βD** utrum om. Hdn. | *δεῦρο* om. Hdn. | ⟨*καὶ*⟩ *πιστεύων* – *βίῳ* post 6 *μισοπόνηρος* Hdn. || **6** *καλὸς* **βDf** *καλός τε* Hdn. | *λεωδάμαντα* **agVxLf** *λαοδάμαντα* **mD** Hdn. || 7 *ἦν* **βf** *ὢν* **D** | *ἦν* – *γιγνώσκων*] *ἐστὶν ἀγνοῶν* Hdn.
70 **1** *ἐξαχθήσομαί* **f** cf. 37 *προαχθήσομαί* **βD** Ba. cf. 3,94. 117 | *τι* **f** Ba. *ὅτι* **βD** || **3** *τοῦ* et *τῶν ἄλλων* del. Cob. cf. 79. 87. 3,156 || **4** *κατῄσχυνε* **βD** *καταισχύνει* **f** || **5** *οὐκ* del. Naber | *οἴεσθε* coni. Bai. | *αὐτοὺς* post *τίνας* **βD** || **7** *ἀπολυόμενον* Sakorraphos et schol. cf. 122. 2,2 *ἀπολογούμενον* **βfD** || **9** *τὰ* om. **βD** | del. Bk. cf. 76 *τούτῳ* ante *ἐπιτάγματα* **βD** || **10** *δόξαντα* **βDf**, corr. Rei.
71 **2** ⟨*καὶ*⟩ *αὐτὸς* coni. Bl.

δεῦρο ἀναπηδήσαντες ταῦτα μὲν εἶναι πολλῆς ἀβελτερίας φήσουσιν ἃ ἐγὼ λέγω, ἀξιώσουσι δέ με μάρτυρας παρασχέσθαι διαρρήδην μαρτυροῦντας ὅπου ἔπραττεν [ὅπως ἐποίει] ἢ τίς εἶδεν ἢ τίς ἦν ὁ τρόπος, πρᾶγμα οἶμαι ἀναιδὲς λέγοντες. 72 *οὐ γὰρ ἔγωγε ὑπολαμβάνω οὕτως ὑμᾶς ἐπιλήσμονας εἶναι ὥστε ἀμνημονεῖν ὧν ὀλίγῳ πρότερον ἠκούσατε ἀναγιγνωσκομένων τῶν νόμων ἐν οἷς γέγραπται, ἐάν τις μισθώσηταί τινα Ἀθηναίων ἐπὶ ταύτην τὴν πρᾶξιν ἢ ἐάν τις ἑαυτὸν μισθώσῃ, ἔνοχον εἶναι τοῖς μεγίστοις καὶ τοῖς ἴσοις ἐπιτιμίοις. τίς οὖν οὕτω ταλαίπωρός ἐστιν ἄνθρωπος ὅστις ἂν ἐθελήσειε σαφῶς τοιαύτην μαρτυρίαν μαρτυρῆσαι ἐξ ἧς ὑπάρχει αὐτῷ, ἐὰν τἀληθῆ μαρτυρήσῃ, ἐπιδεικνύναι ἔνοχον ὄντα ἑαυτὸν τοῖς ἐσχάτοις ἐπιτιμίοις;* 73 *οὐκοῦν ὑπόλοιπόν ἐστι τὸν πεπονθότα ὁμολογεῖν. ἀλλὰ διὰ τοῦτο κρίνεται, ὅτι ταῦτα πράξας παρὰ τοὺς νόμους ἐδημηγόρει. βούλεσθε οὖν τὸ ὅλον πρᾶγμα ἀφῶμεν καὶ μὴ ζητῶμεν; νὴ τὸν Ποσειδῶ καλῶς ἄρα τὴν πόλιν οἰκήσομεν, εἰ ἃ αὐτοὶ ἔργῳ ἴσμεν γιγνόμενα, ταῦτα ἐὰν μή τις δεῦρο παρελθὼν σαφῶς ἅμα καὶ ἀναισχύντως μαρτυρήσῃ, διὰ τοῦτο ἐπιλησόμεθα.*

71 3 *ἀβελτερίας* x^{c}f *ἀβελτηρίας* **amgVx^{a}LD** ‖ 4 *ἀξιώσουσι* **a^{c}V^{c}L^{c}f** *ἀξιοῦσι* **a^{a}mgV^{a}xL^{a}D** ‖ 5 del. Wei.

72 1 *ἔγωγε ὑπολαμβάνω* **βD** cf. 85 *οἶμαι ἔγωγε* **f** | *οὕτως ὑμᾶς* **βD** *ὑμᾶς οὕτως* **f** ‖ 2 *ὧν* om. **f** | *ἠκούσατε* **βD** cf. 2 *ἀκούσαντας* **f** ‖ 3 *τῶν* del. Cob. ‖ 4 *μισθώσηταί* **βf** *μισθώσῃ* **D** | *ἀθηναίων* **βD** *ἀθηναῖον* **f** ‖ 8 *μαρτυρήσῃ* **βD** cf. 90 *μαρτυρῇ* **f** ‖ 9 *ἐπιδεικνύναι* **f** *ἐπιδεικνύειν* **βD**

73 1 *ὑπόλοιπόν* **βD** *τὸ λοιπὸν* **f** | *πεπονθότα* **f** *πεπονθότα αὐτὸν* **βD** ‖ 4 *καλῶς* x^{c} et Rei. *κακῶς* **amgVx^{a}LDf** ‖ 5 *δεῦρο* **amVxLD** *ὑμῖν δεῦρο* (*ἡμῖν* **g**) **gf** ‖ 6 *μαρτυρήσῃ* **βD** *αὐτὸς μαρτυρήσῃ* **f**

74 *Σκέψασθε δὲ καὶ ἐκ παραδειγμάτων· ἀνάγκη δ' ἴσως ἔσται παραπλήσια τὰ παραδείγματα εἶναι τοῖς τρόποις τοῖς Τιμάρχου. ὁρᾶτε τουτουσὶ τοὺς ἐπὶ τῶν οἰκημάτων καθημένους, τοὺς ὁμολογουμένως τὴν πρᾶξιν πράττοντας. οὗτοι μέντοι ὅταν πρὸς τῇ ἀνάγκῃ ταύτῃ γίγνωνται, ὅμως πρό γε τῆς αἰσχύνης προβάλλονταί τι καὶ συγκλήουσι τὰς θύρας. εἰ δή τις ὑμᾶς ἔροιτο τοὺς ὁδῷ πορευομένους τί νῦν οὗτος ὁ ἄνθρωπος πράττει, εὐθὺς ἂν εἴποιτε τοῦ ἔργου τοὔνομα, οὐχ ὁρῶντες τὸν εἰσεληλυθότα ὅστις ἦν, ἀλλὰ τὴν προαίρεσιν τῆς ἐργασίας τοῦ ἀνθρώπου συνειδότες καὶ τὸ πρᾶγμα γνωρίζοντες.* 75 *οὐκοῦν τὸν αὐτὸν τρόπον προσήκει ὑμᾶς περὶ Τιμάρχου ἐξετάζειν καὶ μὴ σκοπεῖν εἴ τις εἶδεν, ἀλλ' εἰ πέπρακται τούτῳ ἡ πρᾶξις. ἐπεὶ πρὸς θεῶν [τί χρὴ λέγειν], Τίμαρχε, τί ἂν εἴποις αὐτὸς περὶ ἑτέρου ἀνθρώπου ἐπὶ τῇ αἰτίᾳ ταύτῃ κρινομένου; ἢ τί χρὴ λέγειν, ὅταν μειράκιον νέον καταλιπὸν τὴν πατρῴαν οἰκίαν ἐν ἀλλοτρίαις οἰκίαις νυκτερεύῃ, τὴν ὄψιν ἑτέρων διαφέρον καὶ πολυτελῆ δεῖπνα δειπνῇ ἀσύμβολον καὶ αὐλητρίδας*

74 3 *οἰκημάτων* resp. Harp. s. v. (*O*6) Ph. Lex. s. v. S. *οι*51
75 7 *ἐν – οἰκίαις* resp. Athen. 572c

74 2 *τὰ* om. **βD** | *τοῖς*^{2} **amgVxD** *τοῦ* **Lf** ‖ 3 *καθημένους* **gf** *καθεζομένους* **amVxLD** ‖ 4 *πρᾶξιν* **βD** *πρᾶξιν ταύτην* **f** ‖ 7 *ὑμᾶς* codd. **h,q** et Fr. *ὑμῶν* **βDf** | *τί* **βD** *ὅτι* **f** ‖ 8 *οὗτος ὁ ἄνθ.* **amVxL** *οὗτος ἄνθρωπος* **D** *ὁ ἄνθ. οὗτος* **gf** *οὗτος* del. Wei. | *εἴποιτε* **βD** *λέγοιτο* **f** ‖ 9 *ὁρῶντες* **amVxLD** *εἰδότες* **gf** *ὁρῶντες* ⟨*οὐδ' ἰδόντες*⟩ Bl. coll. schol. et 75, sed vide 54 ⟨*οὐδ' εἰδότες*⟩ Herwerden | *τὸν* **βD** *καὶ τὸν* **f** ‖ 10 *συνειδότες* **βD** *εἰδότες* **f** ‖ 11 *γνωρίζοντες* **βD** *γνωρίζετε* **f**
75 2 *περὶ* **a**^{a}**mgVxLD** *καὶ περὶ* **a**^{c}**f** | *τιμάρχου* **βf** *τίμαρχον* **D** ‖ 4 del. Pabst | *χρὴ* **f** *δεῖ* **βD** | *τί*^{2} **f** *ἢ τί σύ* **βD** ‖ 5 *αἰτίᾳ ταύτῃ* **βD** *αὐτῇ αἰτίᾳ* **f** ‖ 5 *ἢ* – 6 *λέγειν* del. Sau. ‖ 7 *ἐν – οἰκίαις* post *νυκτερεύῃ* **f**

ἔχῃ καὶ ἑταίρας τὰς πολυτελεστάτας καὶ κυβεύῃ καὶ μηδὲν ἐκτίνῃ αὐτός, ἀλλ' ἕτερος ὑπὲρ ἐκείνου; **76** ἔτι ταῦτα μαντείας προσδεῖται; οὐκ εὔδηλον ὅτι πᾶσα ἀνάγκη τὸν τὰ τηλικαῦτα ἐπιτάγματά τισιν ἐπιτάττοντα καὶ αὐτὸν ἀντὶ τούτων ἡδονάς τινας παρασκευάζειν τοῖς τὸ ἀργύριον προαναλίσκουσιν; οὐ γὰρ ἔχω μὰ τὸν Δία τὸν Ὀλύμπιον τίνα τρόπον εὐφημότερον μνησθῶ τῶν σοὶ καταγελάστως πεπραγμένων ἔργων.

77 Θεωρήσατε δ', εἰ βούλεσθε, τὸ πρᾶγμα καὶ ἐκ πολιτικῶν τινων παραδειγμάτων καὶ μάλιστα ἐκ τούτων ἃ νυνὶ μετὰ χεῖρας ἔχετε. γεγόνασι διαψηφίσεις ἐν τοῖς δήμοις καὶ ἕκαστος ὑμῶν ψῆφον δέδωκε περὶ τοῦ σώματος, ὅστις Ἀθηναῖος ὄντως ἐστὶ καὶ ὅστις μή. καὶ ἔγωγε, ἐπειδαν προσστῶ πρὸς το δικαστήριον καὶ ἀκροάσωμαι τῶν ἀγωνιζομένων, ὁρῶ ὅτι ἀεὶ τὸ αὐτὸ παρ' ὑμῖν ἰσχύει. **78** ἐπειδὰν γὰρ εἴπῃ ὁ κατήγορος· 'ἄνδρες δικασταί, τουτουὶ κατεψηφίσαντο οἱ δημόται ὀμόσαντες, οὐδενὸς ἀνθρώπων οὔτε κατηγορήσαντος οὔτε καταμαρτυρήσαντος, ἀλλ' αὐτοὶ

77 3 *διαψηφίσεις* resp. Harp. s.v. (*Δ* 50) Ph. Lex. *δ* 507 S. *δ* 851
78 1 *ἐπειδὰν* Steph. schol. 289,4

75 9 *τὰς* om. **βD** || **10** *ἐκείνου* **f** cf. 14 *αὐτοῦ* **βD**
76 1 *ἔτι* **βD** *τί* **f** || 4 *τινας* **f** *τισι* **βD** || 5 *προαναλίσκουσιν* **amVxLD** *προσαναλίσκουσιν* **gf**
77 2 *νυνὶ* **amgVD** *νῦν* **xLf** || 4 *ὑμῶν* **am**[c]**gVxLD** *ἡμῶν* **m**[a]**f** || 6 *προστῶ* **f**, corr. Bl. *προσίω* **βD** || 7 *ὅτι ἀεὶ* om. **f**[a] | *παρ' ὑμῖν ἰσχύει* **βD** cf. 2,1 *ἰσχύει παρ' ὑμῖν* **f**
78 2 *τουτουὶ* **β** *τούτου* **f** *τουτὶ* **D** *τουτουὶ ἀποψηφίσαντο* Hamaker || 3 *ὀμόσαντες* **βD** *ὀμόσαντος* **f** | *ἀνθρώπων* **βD** *ἀνθρώπου* **f** || 4 *καταμαρτυρήσαντος* **f** *μαρτυρήσαντος* **βD** | *αὐτοὶ* **mgDf** *αὐτὰ* **aVxL**

συνειδότες', εὐθὺς οἶμαι θορυβεῖτε ὑμεῖς ὡς οὐ μετὸν τῷ κρινομένῳ τῆς πόλεως· οὐδὲν γὰρ [οἶμαι] δοκεῖ προσδεῖσθαι ὑμῖν λόγου οὐδὲ μαρτυρίας, ὅσα τις σαφῶς οἶδεν αὐτός. **79** *φέρε δὴ πρὸς τοῦ Διός, εἰ, ὥσπερ περὶ τοῦ γένους, οὕτω καὶ περὶ τοῦ ἐπιτηδεύματος τούτου ἐδέησε δοῦναι ψῆφον Τίμαρχον, εἴτ' ἔνοχός ἐστιν εἴτε μή, ἐκρίνετο δὲ τὸ πρᾶγμα ἐν τῷ δικαστηρίῳ, εἰσήγετο δ' εἰς ὑμᾶς ὥσπερ νυνί, μὴ ἐξῆν δ' ἐκ τοῦ νόμου ἢ ψηφίσματος μήτε ἐμοὶ κατηγορεῖν μήτε τούτῳ ἀπολογεῖσθαι, ὁ δὲ κῆρυξ οὑτοσὶ [ὁ νῦν ἐμοὶ παρεστηκὼς] ἐπηρώτα ὑμᾶς τὸ ἐκ τοῦ νόμου κήρυγμα· 'τῶν ψήφων ἡ τετρυπημένη, ὅτῳ δοκεῖ πεπορνεῦσθαι Τίμαρχον, ἡ δὲ πλήρης, ὅτῳ μή', τί ἂν ἐψηφίσασθε; ἀκριβῶς οἶδ' ὅτι κατέγνωτ' ἂν αὐτοῦ.* **80** *εἰ δή τίς με ἔροιτο ὑμῶν· 'σὺ δὲ τί οἶσθα εἰ ἡμεῖς ἂν τούτου κατεψηφισάμεθα;' εἴποιμ' ἄν· 'διότι πεπαρρησίασθέ μοι καὶ διείλεχθε.' καὶ ὁπότε καὶ ὅπου ἕκαστος, ἐγὼ ὑμᾶς ὑπο-*

79 7 *ἐ]μοὶ* – **10** *κατέγνω[* **Π23** ‖ **8** *τῶν* – **9** *μή* schol. Luc. 147,27 (cf. 226,13) et 134,17 ‖ **8** *τετρυπημένη* resp. Harp. s. v. (*T*8) Ph. Lex. s. v. S. *τ*417 An. Ox. 2,499,14

78 5 *συνειδότες* **βD** cf. 74. 92 *εἰδότες* **f** | *ὑμεῖς* ante *οἶμαι* **gf** | *ὡς* **βf** *καὶ* **D** ‖ **6** *οὐδὲν* **g**[c]**x**[c]**Df** *οὐθὲν* **amg**[a]**Vx**[a]**L** | del. Iurinus ‖ **7** *λόγου* **βD** *λόγων* **f** ‖ **8** *αὐτὸς* post *τις* **f**

79 3 *Τίμαρχον* del. Fr.[1] | *ἔνοχός* **m**[c]**gDf** *ἔναγχός* **am**[a]**Vx** om. **L** ‖ **5** *νυνί* **βD** *νῦν* **f** | *τοῦ* **βDf** *του* Bai. Sau. | *ψηφίσματος* **βD** *τοῦ ψηφίσματος* **f** ‖ **6** *οὑτοσὶ* om. **βD** ‖ **7** del. Bl. | *νῦν ἐμοὶ παρ.* **fΠ23** *νυνὶ παρ. ἐμοὶ* **βD** | *τῶν νόμων* **D**[a] ‖ **9** *τίμαρχον* **βDΠ23** *τίμαρχος* **f** ‖ **10** *ἀκριβῶς* **f** *ἀκριβῶς εὖ* **βD**

80 2 *με* **βf** *μοι* **D** | *σὺ δὲ τί* **βDf**[c] *τί δὲ σὺ* **f**[a] | *τούτου* **βf** *τούτῳ* **D** ‖ **3** *ἐπαρρησίασθέ* **βDf**, corr. Bl. ‖ **4** *ὅπου* **VL**[a]**f** *ποῦ* **amgxL**[c]**D** *πότε* et *ποῦ* (*ἐγὼ* – *ὑμομνήσω* deletis) coni. Bl. coll. 28. 33 | *ὑμᾶς ὑπομνήσω* **βD** *ὑμῖν ἐρῶ* **f**

μνήσω· ὅταν οὑτοσὶ ἀναβῇ ἐπὶ τὸ βῆμα ἐν τῷ δήμῳ καὶ [ἡ βουλὴ] ὅτε ἐβούλευε πέρυσιν. εἰ γὰρ μνησθείη τειχῶν ἐπισκευῆς ἢ πύργου, ἤ, ὡς ἀπήγετό ποί τις, εὐθὺς ἐβοᾶτε καὶ ἐγελᾶτε καὶ αὐτοὶ ἐλέγετε τὴν ἐπωνυμίαν τῶν ἔργων ὧν σύνιστε αὐτῷ. **81** *καὶ τὰ μὲν πολλὰ καὶ παλαιὰ ἐάσω, τὰ δὲ ἐν αὐτῇ τῇ ἐκκλησίᾳ γενόμενα, ὅτε ἐγὼ τὴν ἐπαγγελίαν ταύτην Τιμάρχῳ ἐπήγγειλα, ταῦθ' ὑμᾶς ἀναμνῆσαι βούλομαι.*

Τῆς γὰρ βουλῆς τῆς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ πρόσοδον ποιουμένης πρὸς τὸν δῆμον κατὰ τὸ ψήφισμα ὃ οὗτος εἰρήκει περὶ τῶν οἰκήσεων τῶν ἐν τῇ Πυκνί, ἦν μὲν ὁ τὸν λόγον λέγων ἐκ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν Αὐτόλυκος, καλῶς νὴ τὸν Δία τὸν Ὀλύμπιον καὶ τὸν Ἀπόλλω καὶ σεμνῶς καὶ ἀξίως ἐκείνου τοῦ συνεδρίου βεβιωκώς· **82** *ἐπειδὴ δέ που προϊόντος τοῦ λόγου εἶπεν ὅτι τό γε εἰσήγημα τὸ Τιμάρχου ἀποδοκιμάζει ἡ βουλὴ 'καὶ περὶ τῆς ἐρημίας ταύτης καὶ τοῦ τόπου τοῦ ἐν τῇ Πυκνὶ μὴ θαυμάσητε, ὦ ἄν-*

81 2 *ἐπαγγελίαν* resp. Harp. s. v. (*E* 74) S. *ε* 1916

80 5 *ὅταν*] *ὅτε* Bremi | *οὗτος* Bl. | *ἐν – δήμῳ* del. Wei. *ἐν τῷ δήμῳ* ante *ἀναβῇ* **f** || 6 del. Bai. Sau. | *ἐβούλευσεν* **βDf**, corr. Emperius coll. schol. | *πέρυσιν* om. **f** | *εἰ γὰρ μνησθείη* Bl. coll. schol. *ὅταν μνησθῇ* **a**[a]**f** (*ἐμνήσθη* **a**[c]) *ἢ ἐὰν μνησθῇ* **mgVx LD** *ὅτ' ἀνεμνήσθη* Bremi || 7 *ἐπισκευῆς* **a**[c]**f** *κατασκευῆς* **a**[a]**m gVxLD** | *ποί* Rei. *ποῦ* **βDf**

81 1 *πολλὰ καὶ* om. **βD** || 2 *ὅτε* **βf** *ὅταν* **D** || 6 *ψήφισμα* **f** *ψήφισμα τὸ τούτου* **D** | *ὃ οὗτος εἰρήκει* **βD** *ὃ εἰρήκει* **f**, del. Herwerden || 7 *πύκνῃ* **f**, corr. Bk. *πυυκὶ* **βD** || 9 *τὸν ὀλύμπιον* om. **f** sed vide 33. 76. 3,255 || 10 *ἐκείνου* post *συνεδρίου* **f** | *βεβιωκώς* om. **f**[a]

82 2 *προιόντος* **βDf**[c] *προίων* **f**[a] | *τό* om. **xLD** | *γε* om. **βD** || 4 *πύκνῃ* **f**, corr. Bk. *πυυκὶ* **βD** | *ὦ* **a**[a]**mgVxLD** *ἔφη ὦ* **a**[c]**f**

δρες Ἀθηναῖοι, εἰ Τίμαρχος ἐμπειροτέρως ἔχει τῆς βουλῆς τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου', ἀνεθορυβήσατε ὑμεῖς ἐνταῦθα καὶ ἔφατε τὸν Αὐτόλυκον ἀληθῆ λέγειν· εἶναι γὰρ τούτων τοῦτον ἔμπειρον. **83** *ἀγνοήσας δ' ὑμῶν τὸν θόρυβον ὁ Αὐτόλυκος, μάλα σκυθρωπάσας καὶ διαλιπὼν εἶπεν· 'ἡμεῖς μέντοι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οἱ Ἀρεοπαγῖται οὔτε κατηγοροῦμεν οὔτε ἀπολογούμεθα (οὐ γὰρ ἡμῖν πάτριόν ἐστιν), ἔχομεν δὲ τοιαύτην τινὰ συγγνώμην Τιμάρχῳ· οὗτος ἴσως', ἔφη, 'ᾠήθη ἐν τῇ ἡσυχίᾳ ταύτῃ μικρὸν ὑμῶν ἑκάστῳ ἀνάλωμα γίγνεσθαι'. πάλιν ἐπὶ τῇ ἡσυχίᾳ καὶ τῷ μικρῷ ἀναλώματι μείζων ἀπήντα παρ' ὑμῶν μετὰ γέλωτος θόρυβος.* **84** *ὡς δ' ἐπεμνήσθη τῶν οἰκοπέδων καὶ τῶν λάκκων, οὐδ' ἀναλαβεῖν αὐτοὺς ἐδύνασθε. ἔνθα δὴ καὶ παρέρχεται Πύρρανδρος ἐπιτιμήσων ὑμῖν καὶ ἤρετο τὸν δῆμον εἰ οὐκ αἰσχύνοιντο γελῶντες παρούσης τῆς βουλῆς τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου. ὑμεῖς δ' ἐξεβάλλετε αὐτὸν ὑπολαμβάνοντες· 'ἴσμεν, ὦ Πύρρανδρε, ὅτι οὐ δεῖ γελᾶν τούτων ἐναντίον· ἀλλ' οὕτως ἰσχυρόν ἐστιν ἡ ἀλήθεια ὥστε πάντων ἐπικρατεῖ τῶν*

84 5 *ὑμεῖς* – **8** *λογισμῶν* Stob. 3,11,24

82 8 *τοῦτον ἔμπειρον* f *αὐτὸν ἔμπειρον* **β**D
83 1 *ὁ* om. f || 3 *μέντοι* f *τοι* **β**D | *ὦ* **β**D *ἔφη ὦ* f | *κατηγοροῦμεν* V *κατηγοροῦμεν τιμάρχου* amgxLDf || 5 *τοιαύτην τινὰ*] *πολλὴν* Cob. | *τινὰ* om. f || 7 *πάλιν* **β**Df[a] *καὶ πάλιν* f[c]
84 1 *λάκκων* **β**f *κολάκων* D || 2 *ἐδύνασθε* D *ἠδύνασθε* **β** *ἐδυνήθητε* f | *ἔνθα δὴ* **β**D *ἔνθεν* f || 4 *ἐξ ἀρείου πάγου* a[c]f *ἐν ἀρείῳ πάγῳ* a[a]mgVxLD cf. 81 || 5 *ἐξεβάλλετε* m[a]x[a]f *ἐξεβάλετε* am[c]gVx[c]LD Stob. | *ὑπολαμβάνοντες* f Stob. *ὑπολαβόντες* **β**D schol. | *ἴσμεν* **β**D Stob. *οἴδαμεν* f || 6 *πύρρανδρε* **β**D[a]f *πύρανδρε* D[c] Stob. (praeter M[d]) || 7 *ἡ* om. Stob. | *ἐπικρατεῖ* **β**Df *ἐπικρατεῖν* Stob. et Cob.

ἀνθρωπίνων λογισμῶν'. **85** *ταύτην ἐγὼ ὑπολαμβάνω μαρτυρίαν μεμαρτυρῆσθαι ὑμῖν ὑπὸ τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων, ὃν ἁλῶναι ψευδομαρτυρίων οὐ καλῶς ἔχει. οὐκοῦν ἄτοπον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ μηδὲν μὲν ἐμοῦ λέγοντος αὐτοὶ βοᾶτε τὴν ἐπωνυμίαν τῶν ἔργων ὧν σύνιστε τούτῳ, ἐμοῦ δὲ λέγοντος ἐπιλέλησθε, καὶ μὴ γενομένης μὲν κρίσεως περὶ τοῦ πράγματος ἑάλω ἄν, γεγονότος δὲ ἐλέγχου ἀποφεύξεται.*

86 *Ἐπεὶ δὲ ἐμνήσθην τῶν διαψηφίσεων καὶ τῶν Δημοφίλου πολιτευμάτων, βούλομαί τι καὶ ἄλλο παράδειγμα περὶ τούτων εἰπεῖν. ὁ γὰρ αὐτὸς οὗτος ἀνὴρ καὶ πρότερόν τι τοιοῦτον πολίτευμα ἐπολιτεύσατο. ᾐτιάσατό τινας εἶναι οἳ ἄρα ἐνεχείρουν συνδεκάζειν τὴν ἐκκλησίαν καὶ τἆλλα δικαστήρια, ὥσπερ καὶ νυνὶ Νικόστρατος· καὶ περὶ τούτων κρίσεις αἱ μὲν πάλαι ἐγένοντο, αἱ δὲ νῦν ἐνεστᾶσιν ἔτι.* **87** *φέρε δὴ πρὸς τοῦ Διὸς καὶ θεῶν, εἰ ἐπὶ τὴν αὐτὴν*

86 1 *ἐπεὶ – διαψηφίσεων* Ba. 217,27 | *Δημοφίλου*] schol. Aeschin. 1,177,169b || **4** *ᾐτιάσατό* Ba. 253,17

85 1 *ἔγωγε* coni. Bl. coll. 72 | *μαρτυρίαν* **f** *τὴν μαρτυρίαν* **βD** || **2** *τοῦ*[2] **f** *τῶν* **βD** || **3** *ὃν* Fr. coll. 130 *ἣν* **βDf** | *ἄτοπον* **f** cf. 2,157 *ἄτοπον ἂν εἴη* **βD** || **4** *μὲν* om. **VLD** || **6** *ἐπιλήσεσθε* Cob. *ἐπιλελήσεσθε* coni. Bl. || **7** *ἑάλω* Fr.[1] *ἥλω* **βDf** | *γεγονότος δὲ ἐλέγχου* **βf** *γενομένου δὲ* **D** | *ἀποφεύξεται* **βD** *φεύξεται* **f**

86 1 *ἐπεὶ* **βD** Ba. *ἐπειδὴ* **f** | *ἐμνήσθην* **am**[c]**f** Ba. *ἐμνήσθη* **m**[a]**gVxLD** || **2** *τι καὶ ἄλλο* **f** cf. D. 19,22 *καὶ ἄλλο τι* **βD** || **3** *αὐτὸς οὗτος* **f** *τοσοῦτος* **βD** || **4** *τοιοῦτον* **LD** *τοιοῦτο* **amgVxf** | *εἶναι* om. **D** || **5** *οἳ* **f** *οἵπερ* **βD** || **6** *νυνὶ* **βD** *νῦν* **f** | *καὶ* om. **D** || **7** *πάλαι γεγόνασι* **f** *ἐγένοντο πάλαι* **βD** | *πάλαι* et *νῦν* del. Wei., sed vide 133 | *νῦν ἐνεστᾶσιν ἔτι* **f** *νεωστὶ νῦν ἔτι εἰσὶ* **βD** *νεωστὶ* del. Sch. *νεωστί, ⟨αἱ δὲ⟩ νῦν* Bremi

87 1 *θεῶν* **f** *τῶν θεῶν* **βD**

ἐτράποντο ἀπολογίαν ἥνπερ Τίμαρχος νυνὶ καὶ οἱ συναγορεύοντες αὐτῷ, καὶ ἠξίουν διαρρήδην τινὰ μαρτυρεῖν περὶ τῆς αἰτίας ἢ τοὺς δικαστὰς μὴ πιστεύειν· πᾶσα δήπου ἀνάγκη ἦν ἐκ τοῦ λόγου τούτου μαρτυρεῖν τὸν μέν, ὡς ἐδέκαζε, τὸν δέ, ὡς ἐδεκάζετο, προκειμένης ἑκατέρῳ ζημίας ἐκ τοῦ νόμου θανάτου, ὥσπερ ἐνθάδε, ἐάν τις μισθώσηταί τινα Ἀθηναίων ἐφ' ὕβρει καὶ πάλιν ἐάν τις Ἀθηναίων ἐπὶ τῇ τοῦ σώματος αἰσχύνῃ ἑκὼν μισθαρνῇ. **88** *ἔστιν οὖν ὅστις ἂν ἐμαρτύρησεν ἢ κατήγορος ὃς ἐνεχείρησε τοιαύτην ποιεῖσθαι τὴν ἀπόδειξιν τοῦ πράγματος; οὐ δῆτα. τί οὖν; ἀπέφυγον οἱ κρινόμενοι; μὰ τὸν Ἡρακλέα, ἐπεὶ θανάτῳ ἐζημιώθησαν, πολὺ νὴ τὸν Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω ἔλαττον ἁμάρτημα ἡμαρτηκότες τουτουὶ τοῦ ἀνθρώπου. ἐκεῖνοι μέν γε οἱ ταλαίπωροι οὐ δυνάμενοι γῆρας ἅμα καὶ πενίαν ἀμύνεσθαι, τὰ μέγιστα τῶν ἐν ἀνθρώποις κακῶν, ταύταις ἐχρήσαντο ταῖς συμφοραῖς, οὗτος δ' οὐκ ἐθέλων τὴν ἑαυτοῦ βδελυρίαν κατέχειν.*

89 *Εἰ μὲν τοίνυν ἦν ὁ ἀγὼν οὑτοσὶ ἐν πόλει ἐκκλήτῳ, ὑμᾶς ἂν ἔγωγε ἠξίωσα μάρτυράς μοι γενέσθαι, τοὺς ἄριστα εἰδότας ὅτι ἀληθῆ λέγω· εἰ δ' ὁ μὲν ἀγών ἐστιν Ἀθή-*

87 6 *ἐδέκαζε* et *ἐδεκάζετο* resp. Lex. Cant. s. v. *δεκάζειν καὶ δεκάζεσθαι*

87 2 *ἐτράποντο* **βD** *ἐτράπετο* **f** | ⟨*ἐφ'*⟩ *ἥνπερ* Bremi ‖ **3** *τινὰ* om. **βD** ‖ **4** *πᾶσα* **f** *ἅπασα* **βD** ‖ **5** *τούτου* **βf** *τοῦτον* **D** ‖ **7** *ἐάν* **a**[a]**mgVxLD** *ἄν* **a**[c]**f** | *μισθώσηταί* – **8** *τις* **f**, om. **βD** (*ὁμ.*) ‖ **9** *ἑκὼν* **βf** *ἥκων* **D**
88 1 *ἂν* om. **f** | *ὃς* om. **f** *ὅστις ἂν* **D** ‖ **2** ⟨*ἂν*⟩ *τοιαύτην* Adams | *ποιεῖσθαι τὴν ἀπόδειξιν* **f** *ἀπόδειξιν ποιεῖσθαι* **βD** ‖ **4** *ἐπεὶ* om. **a**[a]**mgVxLDf** ‖ **5** *τουτουὶ* **β** *τούτου* **f** *τουτὶ* **D** ‖ **7** *ἀμύνεσθαι* **f**[a] *ὑπενεγκεῖν* **βf**[c]**D**
89 1 *οὑτοσὶ* **βD** *οὗτος* **f** ‖ **3** *εἰ*] *ἐπεὶ* Cob. cf. 130

νησιν, οἱ δ' αὐτοί μοι δικασταὶ καὶ μάρτυρές ἐστε τῶν λόγων, ἐμοὶ μὲν ἀναμιμνήσκειν προσήκει, ὑμᾶς δέ μοι μὴ ἀπιστεῖν. καὶ γάρ ἔμοιγε δοκεῖ Τίμαρχος οὑτοσί, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐχ ὑπὲρ αὑτοῦ μόνον ἐσπουδακέναι, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν ταὐτὰ διαπεπραγμένων αὐτῷ. **90** *εἰ γὰρ ἡ μὲν πρᾶξις αὕτη ἔσται, ὥσπερ εἴωθε γίγνεσθαι, λάθρᾳ καὶ ἐν ἐρημίαις καὶ ἐν ἰδίαις οἰκίαις, ὁ δὲ ἄριστα μὲν εἰδώς, καταισχύνας δέ τινα τῶν πολιτῶν, ἐὰν τἀληθῆ μαρτυρήσῃ, ἔνοχος ἔσται τοῖς μεγίστοις ἐπιτιμίοις· ὁ δὲ κρινόμενος καταμεμαρτυρημένος ὑπὸ τοῦ ἑαυτοῦ βίου καὶ τῆς ἀληθείας ἀξιώσει μὴ ἐξ ὧν γιγνώσκεται, ἀλλ' ἐκ τῶν μαρτυριῶν κρίνεσθαι, ἀνῄρηται ὁ νόμος καὶ ἡ ἀλήθεια, καὶ δέδεικται φανερὰ ὁδὸς δι' ἧς οἱ τὰ μέγιστα κακουργοῦντες ἀποφεύξονται.* **91** *τίς γὰρ ἢ τῶν λωποδυτῶν ἢ τῶν κλεπτῶν ἢ τῶν μοιχῶν ἢ τῶν ἀνδροφόνων, ἢ τῶν τὰ μέγιστα μὲν ἀδικούντων, λάθρᾳ δὲ τοῦτο πραττόντων, δώσει δίκην; καὶ γὰρ τούτων οἱ μὲν ἐπ' αὐτοφώρῳ ἁλόντες, ἐὰν ὁμολογῶσι, παραχρῆμα θανάτῳ ζημιοῦνται, οἱ δὲ λαθόντες*

90 vide E. M. Harris, Did the Athenians Regard Seduction as a Worse Crime than Rape?, Classical Quarterly 40, 1990, 376–377

91 5 *οἱ* – 7 *εἰκότων* cf. Steph. schol. 289,4

89 4 *μοι δικ.* **Lf** *δικ. μοι* **amgVxD** ‖ 5 *μοι* post 6 *ἀπιστεῖν* **D** ‖ 6 *ἔμοιγε* **f** *μοι* **βD** | *οὑτοσί* om. **f** | *ὦ ἀθηναῖοι* post 7 *μόνον* **βD**

90 2 *μὲν* post *εἰ* **D** ‖ 3 *ἐρημίαις* **V**[c]**xf** cf. 10 *ἐρημίᾳ* **amgLD** *τῷ βίῳ* **V**[a] ‖ 4 *καταισχύνας* **βD** *καταισχύνων* **f** | *δέ* del. Rei. | *τινα* **f** *τινας* **D** | *μαρτυρήσῃ* **βD** cf. 72 *μαρτυρῇ* **f** ‖ 6 *τοῦ ἑαυτοῦ βίου* **f** cf. 69. 125 *ἑαυτοῦ* del. Wei. coll. 122 *τοῦ βίου τοῦ ἑαυτοῦ* **βD** ‖ 7 *τῶν* om. **f** | *μαρτυριῶν* **βD** cf. 92. 95. 135 *μαρτύρων* **f** ‖ 8 *ἀνῄρηται* **Df** *ἀνῄρητ' ἂν* **β**

91 1 *ἢ*[2] – *κλεπτῶν* om. **amVxLD** ‖ 3 *μὲν* om. **a**[a]**mgVxLD** ‖ 4 *ἐὰν* **βD** *ἂν* **f** ‖ 5 *ὁμολογῶσι* **f**[a] *μὲν ὁμολογῶσι* **βDf**[c] | *θανάτῳ* **βD** *τῷ θανάτῳ* **f**

καὶ ἔξαρνοι γιγνόμενοι κρίνονται ἐν τοῖς δικαστηρίοις, εὑρίσκεται δὲ ἡ ἀλήθεια ἐκ τῶν εἰκότων.

92 *Χρήσασθε δὴ παραδείγματι τῇ βουλῇ τῇ ἐξ Ἀρείου πάγου, τῷ ἀκριβεστάτῳ συνεδρίῳ τῶν ἐν τῇ πόλει. πολλοὺς γὰρ ἤδη ἔγωγε [ἔναγχος] τεθεώρηκα ἐν τῷ βουλευτηρίῳ τούτῳ εὖ πάνυ εἰπόντας καὶ μάρτυρας πορισαμένους ἁλόντας· ἤδη δέ τινας κακῶς πάνυ διαλεχθέντας καὶ πρᾶγμα ἀμάρτυρον ἔχοντας οἶδα νικήσαντας. οὐ γὰρ ἐκ τοῦ λόγου μόνον οὐδ' ἐκ τῶν μαρτυριῶν, ἀλλ' ἐξ ὧν αὐτοὶ συνίσασι καὶ ἐξητάκασι, τὴν ψῆφον φέρουσι. τοιγάρτοι διατελεῖ τοῦτο τὸ συνέδριον εὐδοκιμοῦν ἐν τῇ πόλει.* 93 *τὸν αὐτὸν τοίνυν τρόπον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ὑμεῖς τὴν κρίσιν ταύτην ποιήσασθε. πρῶτον μὲν μηδὲν ὑμῖν ἔστω πιστότερον ὧν αὐτοὶ σύνιστε καὶ πέπεισθε περὶ Τιμάρχου τουτουί, ἔπειτα τὸ πρᾶγμα θεωρεῖτε μὴ ἐκ τοῦ παρόντος, ἀλλ' ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου. οἱ μὲν γὰρ ἐν τῷ παρεληλυθότι χρόνῳ λόγοι λεγόμενοι περὶ Τιμάρχου καὶ τῶν τούτου ἐπιτηδευμάτων διὰ τὴν ἀλήθειαν ἐλέγοντο, οἱ δ' ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ ῥηθησόμενοι διὰ τὴν κρίσιν τῆς*

91 6 *γιγνόμενοι* **f** *γενόμενοι* **βD** ‖ 7 *δὲ* **f** *γὰρ* **βD**

92 1 *δὴ* **βD** *δὲ* **f** ‖ 3 *ἤδη* om. L[a]D *δὴ* Cob. del. Bl. | del. Bl. om. **f**[a] *ἐνόχους* Sau. *ἐναγεῖς* Sch. ‖ 5 *ἤδη δέ τινας* **a**[a]**m,gVxLD** *ἤδη· τινὰς δὲ* **a**[c]**f** | *κακῶς πάνυ* **f** cf. 2. 25. 42 *πάνυ κακῶς* **βD** cf. 31 ‖ 5 *καὶ* – 6 *ἔχοντας* (*ὁμ.*) om. **a**[a]**mgVxLD** ‖ 7 *μαρτυριῶν* **βD** cf. 90 *μαρτύρων* **f** ‖ 8 *συνίσασι* **f** cf. 74. 78. 2,126 *ἴσασι* **βD** ‖ 9 *τοῦτο* – *πόλει* om. **f**[a], corr. **f**[ma]

93 1 *ὦ ἀθηναῖοι* ante *τρόπον* **D** ‖ 2 *ποιήσασθε* **βD** *ποιήσεσθε* **f** | *πρῶτον* **a**[a]**mVxLD** *καὶ πρῶτον* **a**[c]**gf** | *μηδὲν ὑμῖν* **βD** *ὑμῖν μηδὲν* **f** ‖ 3 *αὐτοὶ* **βf**[c] *αὐτῷ* **f**[a] *ἂν αὐτοὶ* **D** ‖ 4 *τούτου* **βDf**, corr. Bake | *τὸ πρᾶγμα θεωρεῖτε* **β** *θεωρεῖτε τὸ πρᾶγμα* **D** ‖ 8 *ῥηθησόμενοι* **D** *λόγοι ῥηθησόμενοι* **f**

ὑμετέρας ἀπάτης ἕνεκα. ἀπόδοτε οὖν τὴν ψῆφον τῷ πλείονι χρόνῳ καὶ τῇ ἀληθείᾳ καὶ οἷς αὐτοὶ σύνιστε.

94 *Καίτοι λογογράφος γέ τις φησίν, ὁ μηχανώμενος αὐτῷ τὴν ἀπολογίαν, ἐναντία με λέγειν ἐμαυτῷ. οὐ γὰρ δὴ δοκεῖν εἶναι αὐτῷ δυνατὸν τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον πεπορνεῦσθαι καὶ τὰ πατρῷα κατεδηδοκέναι· τὸ μὲν γὰρ ἡμαρτηκέναι τι περὶ τὸ σῶμα παιδὸς εἶναί φησι, τὸ δὲ τὰ πατρῷα κατεδηδοκέναι ἀνδρός. ἔτι δὲ τοὺς καταισχύνοντας αὑτοὺς μισθούς φησι πράττεσθαι τοῦ πράγματος· ἀποθαυμάζων οὖν περιέρχεται καὶ τερατευόμενος κατὰ τὴν ἀγορὰν εἰ ὁ αὐτὸς πεπόρνευταί τε καὶ τὰ πατρῷα κατεδήδοκεν.* 95 *εἰ δέ τις ἀγνοεῖ ταῦθ' ὅπως ἔχει, ἐγὼ σαφέστερον αὐτὰ πειράσομαι διορίσαι τῷ λόγῳ. ἕως μὲν γὰρ ἀντήρκει ἡ τῆς ἐπικλήρου οὐσία, ἣν Ἡγήσανδρος ὁ τοῦτον ἔχων ἔγημε, καὶ τὸ ἀργύριον, ὃ ἦλθεν ἔχων ἐκ τῆς μετὰ Τιμομάχου ἀποδημίας, ἦσαν ἐπὶ πολλῆς ἀσελγείας καὶ ἀφθονίας· ἐπειδὴ δὲ ταῦτα μὲν ἀπωλώλει καὶ κατεκεκύβευτο καὶ κατωψοφάγητο, οὑτοσὶ δ' ἔξωρος ἐγένετο, ἐδίδου δ' εἰκότως οὐδεὶς ἔτι οὐδέν, ἡ δὲ βδελυρὰ φύσις καὶ ἀνόσιος ἡ τούτου ἀεὶ τῶν αὐτῶν ἐπεθύμει καὶ*

94 8 *καὶ – ἀγορὰν* Ba. 384,24 Σ[bmg]

93 10 *αὐτοὶ* om. **D** | *σύνιστε* **f** *ὑμεῖς σύνιστε* **βD**

94 2 *αὐτῷ* Sau. *αὐτοῖς* **βDf** | *τὴν* om. **a** del. Fr. || 3 *δοκεῖ* **βDf**, corr. Cob. cf. 134 || 4 ⟨*τε*⟩ *καὶ* Bai. cf. v. 9 || 9 *ὁ αὐτὸς* **βD** *οὗτος* **f** | *πεπόρνευταί* **βDf**[c] *πεπόρνευκέ* **f**[a]

95 1 *ὅπως* **βf** *ὅπερ* **D** | *ἐγὼ* **βDf**[c] *ἔργῳ* **f**[a] || 3 *οὐσία* **βf** *οὐσίας* **D** | *ἡγήσανδρος* **gf** *ὁ ἡγήσανδρος* **amVxLD** || 4 *ἦλθεν ἔχων* **βD** *ἔχων ἦλθεν* **f** | *τιμομάχου* **axDf** *τιμάρχου* **mgVL** || 6 *ἀπωλώλει* **am**[c]**V**[a]**xDf** *ἀπολώλει* **m**[a]**gV**[c]**L** | *καὶ κατεκεκύβευτο* om. **f**[a] in fen., corr. **f**[ma] || 7 *ἐγένετο* **βD** *ἐγίγνετο* **f** || 8 *ἔτι* om. **f** || 9 *ἡ τούτου ἀεὶ* **βD** *ἀεὶ τούτου* **f**

καθ' ὑπερβολὴν ἀκρασίας ἕτερον ἐφ' ἑτέρῳ ἐπίταγμα ἐπέταττε καὶ ἀπεφέρετο εἰς τὸ καθ' ἡμέραν ἔθος, **96** *ἐνταῦθα ἤδη ἐτράπετο ἐπὶ τὸ καταφαγεῖν τὴν πατρῴαν οὐσίαν. καὶ οὐ μόνον κατέφαγεν, ἀλλ' εἰ οἷόν τ' ἐστὶν εἰπεῖν, καὶ κατέπιεν. καὶ γὰρ οὐδὲ τῆς ἀξίας ἕκαστον τῶν κτημάτων ἀπέδοτο, οὐδ' ἐδύνατ' ἀναμένειν τὸ πλέον οὐδὲ τὸ λυσιτελοῦν, ἀλλὰ τοῦ ἤδη εὑρίσκοντος ἀπεδίδοτο· οὕτως ἠπείγετο σφόδρα πρὸς τὰς ἡδονάς.* **97** *τούτῳ γὰρ κατέλιπεν ὁ πατὴρ οὐσίαν ἀφ' ἧς ἕτερος μὲν κἂν ἐλῃτούργει, οὗτος δὲ οὐδ' αὑτῷ διαφυλάξαι ἐδυνήθη· οἰκίαν μὲν ὄπισθεν τῆς πόλεως, ἐσχατιὰν δὲ Σφηττοῖ, Ἀλωπεκῆσι δ' ἕτερον χωρίον, χωρὶς δὲ οἰκέτας δημιουργοὺς τῆς σκυτοτομικῆς τέχνης ἐννέα ἢ δέκα, ὧν ἕκαστος τούτῳ δύ' ὀβολοὺς ἀποφορὰν ἔφερε τῆς ἡμέρας, ὁ δ' ἡγεμὼν τοῦ ἐργαστηρίου τριώβολον· ἔτι δὲ πρὸς τούτοις γυναῖκα ἀμόργινα ἐπισταμένην ἐργάζεσθαι καὶ εἰς [ἔργα λεπτὰ] τὴν ἀγορὰν ἐκφέρ-*

96 2 *τὴν … οὐσίαν …* 3 *κατέπιεν* Poll. 6,20
97 8 *ἀμόργινα* resp. Harp. s.v. *Ἀμοργός* (*A* 94) Ph. Lex. *α* 1223

96 2 *ἤδη* **f** cf. 64 et app. crit. *δὴ* **βD** | *τὸ* **βDf**[c] *φῶ* **f**[a] | *οὐσίαν* om. **f**[a] del. Rosenberg, sed vide 154. 170 *τὰ πατρῷα* coni. Bl. || 3 *κατέφαγεν* **f** *κατέφαγεν τὰ πατρῷα* **βD** || 5 *ἀπέδοτο* **βD** *ἀπεδίδοτο* **f** | *οὐδ'* – 6 *ἀπεδίδοτο* (*ὁμ.*) om. **D** || 6 *εὑρίσκοντος* **amgVxL** cf. X. Mem. 2,5,5 *εὑρισκομένου* **af** schol. | *ἠπείγετο* **a**[a]**mgVxDf**[c(ma)] *ἀπήγετο* **a**[c]**f**[a] *ἠπήγετο* **L** || 7 *σφόδρα* om. **f**
97 2 *ἀφ'* **a** *ἐφ'* **mgVxLDf** | *κἂν* Cob. *ἂν καὶ* **βD** *ἂν* **f** | *ἐλειτούργει* **βDf**, corr. Bl. || 3 *αὑτῷ* **βD** *αὐτὴν* **f** | *ἐδυνήθη* **βDf**[c] *ἐδυνήθην* **f**[a] | *μὲν* **f**[a] *μὲν γὰρ* **βDf**[c] || 6 *τούτῳ* **a**[c]**f** *τούτων* **a**[a]**mgVxLD** | *ἀποφορὰν ἔφερε* **βD** *ἀπέφερε* **f** || 7 *τῆς* **βDf**[a] *ἑκάστης* **f**[c] || 8 *ἀμόργινα*] *ἀμοργὸν* coni. Bl. coll. Harp. s.v. *ἀμοργός* || 9 del. Cob. | *ἐκφέρουσαν* del. Cob.

ουσαν καὶ ἄνδρα ποικιλτὴν καὶ ὀφείλοντάς τινας αὐτῷ ἀργύριον καὶ ἔπιπλα.

98 Ὅτι δὲ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, ἐνταῦθα μέντοι νὴ Δία σαφῶς πάνυ καὶ διαρρήδην ἐγὼ μαρτυροῦντας ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι· οὐδεὶς γὰρ κίνδυνος, ὥσπερ ἐκεῖ, οὐδ' αἰσχύνη πρόσεστιν οὐδεμία τῷ τἀληθῆ μαρτυροῦντι. τὴν μὲν γὰρ οἰκίαν τὴν ἐν ἄστει ἀπέδοθ' οὗτος Ναυσικράτει τῷ κωμικῷ ποιητῇ, ὕστερον δ' αὐτὴν ἐπρίατο παρὰ τοῦ Ναυσικράτους εἴκοσι μνῶν Κλεαίνετος ὁ χοροδιδάσκαλος· τὴν δ' ἐσχατιὰν ἐπρίατο παρ' αὐτοῦ Μνησίθεος ὁ Μυρρινούσιος, τόπον μὲν πολύν, δεινῶς δ' ἐξηγριωμένον ὑπὸ τούτου· 99 τὸ δ' Ἀλωπεκῆσι χωρίον, ὃ ἦν ἄπωθεν τοῦ τείχους ἕνδεκα ἢ δώδεκα στάδια, ἱκετευούσης καὶ ἀντιβολούσης τῆς μητρός, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, ἐᾶσαι καὶ μὴ ἀποδόσθαι, ἀλλ' εἰ μή τι ἄλλο, ἐνταφῆναι ⟨γ'⟩ ὑπολιπεῖν αὐτῇ, οὐδὲ τούτου τοῦ χωρίου ἀπέσχετο, ἀλλὰ καὶ τοῦτ' ἀπέδοτο δισχιλίων δραχμῶν. καὶ τῶν θεραπαινῶν καὶ τῶν οἰκετῶν οὐδένα κατέλιπεν, ἀλλ' ἅπαντας πέπρακε. καὶ ταῦθ' ὅτι οὐ ψεύδομαι, ἐγὼ μὲν ὡς κατέλιπεν αὐτῷ ὁ πα-

97 10 *ποικιλτὴν* Poll. 7,34 resp. Hdn. Philet. 48,2 ‖ 11 *ἔπιπλα* Ba. 231,10 Σ^bmg

98 1 *ὅτι δὲ* **βD** *καὶ ὅτι* **f** | *νὴ δία* **amgVf** *ἰδίᾳ* **xL** *νὴ τὸν δία* **D** ‖ 2 *ἐγὼ* **βD** *ἔργῳ* **f** ‖ 4 *πρόσεστιν* **βD** *προσέσται* **f** | *τἀληθῆ* **f** *ἀληθῆ* **βD** ‖ 6 *ποιητῇ* **f** IG II² 2325,148 *ὑποκριτῇ* **βD** IG II² 2325,196

99 1 *ἄπωθεν* **aL** *ἄποθεν* **mgVxDf** ‖ 4 *μή τι*] *μηδὲν δι'* Hertlein coll. Lys. 30,18. Isoc. 12,216 | add. Rei. ‖ 5 *αὐτῇ* **f** *αὐτὴν* **β** *αὐτῷ* **D** | *οὐδὲ τούτου τοῦ χωρίου* **βD** *τοῦτο τὸ χωρίον οὐκ* **f** (*τοῦτο – χωρίον* del. Bl.) ‖ 6 *δισχιλίων* **βf** *χιλίων* **D** ‖ 7 *ἀλλ' ἅπαντας* **mgVxLD** *ἀλλ' ἅπαντα* **a** *ἀλλὰ πάντας* **f**

τήρ, μαρτυρίας παρέξομαι, οὗτος δ' εἰ μή φησι πεπρακέναι, τὰ σώματα τῶν οἰκετῶν ἐμφανῆ παρασχέτω. **100** *ὡς δὲ καὶ ἀργύριόν τισιν ἐδάνεισεν, ὃ κομισάμενος οὗτος ἀνήλωκε, μάρτυρα παρέξομαι ὑμῖν Μεταγένην τὸν Σφήττιον ὃς ὠφείλησε μὲν ἐκείνῳ πλείους ἢ τριάκοντα μνᾶς, ὃ δ' ἦν ὑπόλοιπον τελευτήσαντος τοῦ πατρός, τούτῳ ἀπέδωκεν ἑπτὰ μνᾶς [Τιμάρχῳ]. καί μοι κάλει Μεταγένην [τὸν] Σφήττιον. πασῶν δὲ πρώτην ἀνάγνωθι τὴν Ναυσικράτους μαρτυρίαν τοῦ τὴν οἰκίαν πριαμένου· καὶ τὰς ἄλλας ἁπάσας λαβέ, περὶ ὧν ἐμνήσθην ἐν τῷ αὐτῷ [λόγῳ].*

Μαρτυρίαι

101 *Ὡς τοίνυν ἐκέκτητο ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀργύριον οὐκ ὀλίγον ὃ οὗτος ἠφάνικε, τοῦθ' ὑμῖν ἐπιδείξω. φοβηθεὶς γὰρ τὰς λῃτουργίας ἀπέδοτο ἃ ἦν αὐτῷ κτήματα ἄνευ τῶν ἀρτίως εἰρημένων, χωρίον Κηφισιᾶσιν, ἕτερον [ἀγρὸν] Ἀμφιτροπῆσιν, ἐργαστήρια δύο ἐν τοῖς ἀργυρείοις, ἓν μὲν ἐν Αὐλῶνι ἕτερον δ' ἐπὶ Θρασύλλῳ.*

100 2 *δὲ* – 4 *μνᾶς* Thom. 260,6

99 9 *μαρτυρίας* **βD** cf. 90. 92. 135 *μάρτυρας* **f** | *φησι* **f** *φήσει* **β** *φησὶ* post *πεπρακέναι* **D** || **10** *παρασχέτω* **f** *παρεχέσθω* **βD**
100 2 *ἀργύριόν* **f** *τὸ ἀργύριόν* **βD** | *ἐδάνεισεν* **βD** (*ἐδάνεισέν τισιν* **D**) *ἐδάνειζεν* **f** || **3** *ὑμῖν μεταγένη* **Vxf**, corr. Sch. *μεταγένη ὑμῖν* **amgLD** || **4** *μὲν* om. Thom. || 5 *τούτῳ* **βD** *τούτου* **f** || **6** del. Fr. | del. Bl. coll. 62. 65. 104 || **8** *τοῦ* – *πριαμένου* del. Sakorraphos def. Heyse || **9** *αὐτῷ* om. **f** | del. Sakorraphos coll. 146 || **10** tit. om. **m**[a]**gxD** *μαρτυρία* **m**[c]
101 1 ⟨*καὶ*⟩ *ἀργύριον* Rei. || **3** *λειτουργίας* **βDf**, corr. Bl. || **4** *ἀρτίως* **βf** *ἀντικρὺς* **D** | *χωρίον* **βD** *χωρίων* **f** | del. Cob. || 5 *ἐν* om. L[a] del. Cob. || **6** *θρασύλλῳ* **βD** *θρασυλάῳ* **f**[a] *θρασύλῳ* **f**[c]

102 *Ὅθεν δὲ ταῦτ' ηὐπόρησεν, ἐγὼ ἐρῶ. ἦσαν οὗτοι τρεῖς ἀδελφοί, Εὐπόλεμός τε ὁ παιδοτρίβης καὶ Ἀρίζηλος ὁ τούτου πατὴρ καὶ Ἀρίγνωτος ὃς ἔτι καὶ νῦν ἔστι, πρεσβύτης διαφθαρμένος τοὺς ὀφθαλμούς. τούτων πρῶτος ἐτελεύτησεν Εὐπόλεμος, ἀνεμήτου τῆς οὐσίας οὔσης, δεύτερος δ' Ἀρίζηλος ὁ Τιμάρχου πατήρ· ὅτε δ' ἔζη, πᾶσαν τὴν οὐσίαν διεχείριζε διὰ τὴν ἀσθένειαν καὶ τὴν συμφορὰν τὴν περὶ τὰ ὄμματα τοῦ Ἀριγνώτου καὶ διὰ τὸ τετελευτηκέναι τὸν Εὐπόλεμον, καί τι καὶ εἰς τροφὴν συνταξάμενος ἐδίδου τῷ Ἀριγνώτῳ.* **103** *ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ Ἀρίζηλος ἐτελεύτησεν ὁ Τιμάρχου τουτουὶ πατήρ, τοὺς μὲν πρώτους χρόνους, ἕως παῖς ἦν οὗτος, ἅπαντα τὰ μέτρια ἐγίγνετο παρὰ τῶν ἐπιτρόπων τῷ Ἀριγνώτῳ· ἐπειδὴ δ' ἐνεγράφη Τίμαρχος οὗτος εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον καὶ κύριος ἐγένετο τῆς οὐσίας, παρωσάμενος ἄνδρα πρεσβύτην καὶ ἠτυχηκότα, θεῖον ἑαυτοῦ, τήν τε οὐσίαν ἠφάνισε καὶ τῶν ἐπιτηδείων οὐδὲν ἐδίδου τῷ Ἀριγνώτῳ, ἀλλὰ περιεῖδεν ἐκ τοσαύτης οὐσίας ἐν τοῖς ἀδυνάτοις μισθοφοροῦντα.* **104** *καὶ τὸ τελευταῖον,*

102 6 *Ἀρίζηλος – πατήρ* resp. Tz. Chil. 6,46 ‖ **9** *καὶ* – **10** *Ἀριγνώτῳ* Ba. 376,15
103 5 *ληξιαρχικὸν γραμματεῖον* resp. Harp. s. v. (*Λ* 17) Ph. Lex. s. v. S. *λ* 463 ‖ **9** *ἐν – ἀδυνάτοις* resp. Harp. s. v. *ἀδύνατοι* (*Α* 34) Ph. Lex. *α* 393 S. *α* 540

102 1 *δὲ* om. **D** ‖ 3 *ἔτι καὶ νῦν ἔστι* **βD** cf. 136. 155. 157 *ἔστι καὶ νῦν* **f** ‖ **5** *εὐπόλεμος* post *οὔσης* **f** | *δεύτερος* **f** *δεύτερον* **βD** ‖ 7 *ἀσθένειαν* **βD** *νόσον* **f**
103 1 *ἐπεὶ* **amgVxD** *ἐπειδὴ* **Lf** | *ὁ*[2] – **2** *πατήρ* del. Cob. ‖ **2** *τουτουὶ* **βD** *τούτου* **f** ‖ **3** *ἅπαντα* **βD** *πάντα* **f** | *παρὰ τῶν ἐπιτρόπων* post *μέτρια* **f** ‖ **4** *οὗτος* del. Fr.[1] (om. codd. **hg**), sed vide 41 ‖ **6** *θεῖον* **βf** *ῥᾷον* **D** ‖ 7 *ἠφάνισε* **f** *ἠφάνικε* **βD** ‖ **8** *τοσαύτης οὐσίας*] *τοῦ δημοσίου* Dahms

ὃ καὶ δεινότατον, ἀπολειφθέντος τοῦ πρεσβύτου τῆς γιγνομένης τοῖς ἀδυνάτοις δοκιμασίας ⟨καὶ⟩ ἱκετηρίαν θέντος εἰς τὴν βουλὴν ὑπὲρ τοῦ μισθοῦ, βουλευτὴς ὢν καὶ προεδρεύων ἐκείνην τὴν ἡμέραν, οὐκ ἠξίωσεν αὐτῷ συνειπεῖν, ἀλλὰ περιεῖδεν ἀπολέσαντα τὸν τῆς πρυτανείας μισθόν. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι Ἀρίγνωτον Σφήττιον, καὶ τὴν μαρτυρίαν ἀναγίγνωσκε.

Μαρτυρία

105 *Ἀλλ' ἴσως ἄν τις εἴποι ὡς ἀποδόμενος τὴν πατρῴαν οἰκίαν ἑτέραν ἄλλοθί που τοῦ ἄστεως ἐκτήσατο, ἀντὶ δὲ τῆς ἐσχατιᾶς καὶ τοῦ χωρίου τοῦ Ἀλωπεκῆσι καὶ τῶν δημιουργῶν καὶ τῶν ἄλλων εἰς τἀργύρειά τι κατεσκευάσατο, ὥσπερ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ πρότερον. ἀλλ' οὐκ ἔστι τούτῳ λοιπὸν οὐδέν, οὐκ οἰκία, οὐ συνοικία, οὐ χωρίον, οὐκ οἰκέται, οὐ δάνεισμα, οὐκ ἄλλ' οὐδὲν ἀφ' ὧν ἄνθρωποι μὴ κακοῦργοι ζῶσιν. ἀλλὰ τούτῳ ἀντὶ τῶν πατρῴων περίεστι βδελυρία, συκοφαντία, θράσος, τρυφή, δειλία, ἀναίδεια, τὸ μὴ ἐπίστασθαι ἐρυθριᾶν ἐπὶ τοῖς αἰσχροῖς· ἐξ ὧν ἂν ὁ κάκιστος καὶ ἀλυσιτελέστατος πολίτης γένοιτο.*

104 3 *ἱκετηρίαν* resp. Harp. s. v. (*I* 12) Ph. Lex. s. v. S. *ι* 265

104 2 *πρεσβύτου* **βDf**^{c} *πρεσβυτέρου* **f**^{a} ‖ 3 add. Fr.[1] et editiones ante Bk. ‖ 4 *ὑπὲρ* **βf** *ὑπὸ* **D** ‖ 7 *ἀρίγνωτον* **f** cf. 65. 67 etc. *καὶ ἀρίγνωτον* **βD** | *σφήττιον* **f** cf. 62. 65. 100 *τὸν σφήττιον* **βD** ‖ 9 tit. *μαρτυρία* **aDf** *μαρτυρίαι* **L** sine term. **mgVx**
105 2 *τοῦ* om. **D** | *ἄστεως* cod. **d** et Bl. *ἄστεος* **βf** *πόλεως* **D** ‖ 4 *καὶ τῶν ἄλλων* om. **f**^{a} ‖ 5 *τούτῳ* **amgx** *τοῦτο* **VLD** *τοῦτο ὡς* **f** ‖ 8 *τούτῳ* **βf** *τοῦτο* **D** ‖ 11 *γένοιτο* **βDf**^{c} *γενήσεται* **f**^{a}

106 *Οὐ τοίνυν μόνον τὰ πατρῷα κατεδήδοκεν, ἀλλὰ καὶ τὰ κοινὰ τὰ ὑμέτερα, ὅσων πώποτε κύριος γέγονεν. οὗτος γὰρ ταύτην τὴν ἡλικίαν ἔχων ἣν ὑμεῖς ὁρᾶτε, οὐκ ἔστιν ἥντινα [πώποτ᾽] οὐκ ἦρξεν ἀρχήν, οὐδεμίαν λαχὼν οὐδὲ χειροτονηθείς, ἀλλὰ πάσας παρὰ τοὺς νόμους πριάμενος. ὧν τὰς μὲν πλείστας παρήσω, δυοῖν δ᾽ ἢ τριῶν μόνον μνησθήσομαι.* **107** *λογιστὴς γὰρ γενόμενος πλεῖστα μὲν τὴν πόλιν ἔβλαψε δῶρα λαμβάνων παρὰ τῶν μὴ δικαίως ἀρξάντων, μάλιστα δ᾽ ἐσυκοφάντησε τῶν ὑπευθύνων τοὺς μηδὲν ἠδικηκότας. ἦρξε δ᾽ ἐν Ἄνδρῳ πριάμενος τριάκοντα μνῶν τὴν ἀρχήν, δανεισάμενος ἐπ᾽ ἐννέα ὀβολοῖς τὴν μνᾶν, εὐπορίαν τῇ βδελυρίᾳ τῇ ἑαυτοῦ τοὺς συμμάχους τοὺς ὑμετέρους ποιούμενος· καὶ τοσαύτην ἀσέλγειαν ἐπεδείξατο εἰς ἐλευθέρων ἀνθρώπων γυναῖκας ἡλίκην οὐδεὶς πώποθ᾽ ἕτερος. ὧν οὐδένα ἐγὼ παρακαλῶ δεῦρο τὴν αὑτοῦ συμφοράν, ἣν εἵλετο σιγᾶν, εἰς πολλοὺς ἐκμαρτυρήσοντα, ἀλλ᾽ ὑμῖν τοῦτο καταλείπω σκοπεῖν.* **108** *τί δὲ προσδοκᾶτε; τὸν Ἀθήνησιν ὑβριστὴν οὐκ εἰς τοὺς ἄλλους μόνον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ σῶμα τὸ ἑαυτοῦ, νόμων ὄντων, ὑμῶν ὁρώντων, ἐχθρῶν ἐφεστηκότων, τοῦτον ⟨τὸν⟩ αὐτὸν λαβόντα ἄδειαν καὶ ἐξουσίαν καὶ ἀρχήν, τίς ἂν ἐλπίσειεν ἀπολελοιπέναι τι*

106 2 *ὑμέτερα* **βD** *ἡμέτερα* **f** ‖ 4 del. Cob. | *οὐκ* om. **LD** ‖ 5 *τοὺς νόμους* **βDf**[c] *τοῦ νόμου* **f**[a] ‖ 6 *δυοῖν* **a**[1]**mgVxLD** *δυεῖν* **a**[c]**f** | *μόνον* **agVxLDf** *μόνων* **m** Rei.

107 2 *μὴ* Sau. (cf. v. 3 *μηδὲν*) *οὐ* **gf** om. **amVxLD** ‖ 3 *μηδὲν* **βf** *δὲ μὴ* **D** ‖ 5 *τὴν ἀρχὴν* ante 4 *τριάκοντα* **f** ‖ 6 *εὐπορίαν* **βf** *ἀπορίαν* **D** | *τῇ ἑαυτοῦ* om. **f** ‖ 7 *ἀσέλγειαν ἐπεδείξατο* **βD** *ἐπεδείξατο βδελυρίαν* **f** ‖ 8 *ἀνθρώπων* **βf** *ἀνδρῶν* **D** ‖ 9 *παρακαλῶ δεῦρο* **βD** *δεῦρο παρακαλῶ* **f** ‖ 10 *ἐκμαρτυρήσοντα* **f**[a] *ἐκμαρτυρῆσαι* **βDf**[c]

108 4 *τοῦτον* **βD** *τούτων* **f** | add. Emperius ‖ 5 *τίς*] *τί* Hamaker | *τι*] *τις* Hamaker

τῶν ἀσελγεστάτων ἔργων; ἤδη νὴ τὸν Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω πολλάκις ἐνεθυμήθην τὴν εὐτυχίαν τὴν τῆς ἡμετέρας πόλεως, κατὰ πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ κατὰ τοῦτο, ὅτι κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους οὐδεὶς ἐγένετο τῆς Ἀνδρίων πόλεως ὠνητής.

109 *Ἀλλ' καθ' αὑτὸν μὲν ἄρχων φαῦλος ἦν, μετὰ πλειόνων δὲ ἐπιεικής. πόθεν; οὗτος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, βουλευτὴς ἐγένετο ἐπὶ ἄρχοντος Νικοφήμου. ἅπαντα μὲν οὖν διεξελθεῖν ἃ ἐν τούτῳ τῷ ἐνιαυτῷ ἐκακούργησε, πρὸς μικρὸν μέρος ἡμέρας οὐκ ἄξιον ἐπιχειρεῖν· ἃ δ' ἐστὶν ἐγγυτάτω τῆς αἰτίας καθ' ἣν ἡ παροῦσα κρίσις ἐστί, ταῦτ' ἐρῶ διὰ βραχέων.* **110** *ἐπὶ τοίνυν τοῦ αὐτοῦ ἄρχοντος, ὅθ' οὗτος ἐβούλευεν, ταμίας ἦν τῶν τῆς θεοῦ Ἡγήσανδρος ὁ Κρωβύλου ἀδελφός, ἔκλεπτον δὲ τῆς πόλεως κοινῇ καὶ μάλα φιλεταίρως χιλίας δραχμάς. αἰσθόμενος δὲ τὸ πρᾶγμα ἀνὴρ ἐπιεικὴς Πάμφιλος ὁ Ἀχερδούσιος, προσκρούσας τι τούτῳ καὶ παροξυνθείς, ἐκκλησίας οὔσης εἶπεν ἀναστάς· 'ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κλέπτουσιν ὑμῶν ἀνὴρ καὶ γυνὴ κοινῇ χιλίας δραχμάς'.* **111** *θαυμασάντων δ' ὑμῶν*

110 7 *κλέπτουσιν* – 8 *γυνή* schol. Aeschin. 1,109,239

108 7 *πολλάκις* **gf** *πολλὰ καὶ* **amVxLD** | *τὴν*[2] om. **LD** | *ἡμετέρας* **amgxL**[c]**Df** *ὑμετέρας* **VL**[a] ‖ 8 *μὲν* om. **f**[a] | *καὶ*[2] del. Cob. ‖ 9 *τοῦτο* Cob. *ταῦτα* **βfD**

109 1 *ἀλλ'* **gf**[a] *ἀλλ' ἴσως* **amVxLDf**[c] | *ἦν* **amxLD** *ἦν οὗτος* **gf** *ἦν δὲ* **V** ‖ 2 *πόθεν οὗτος* om. **f**[a] in rasura ‖ 4 *τούτῳ* om. **f**[a] ‖ 5 *ἡμέρας* **f** cf. 3,148. D. 20,26 *τῆς ἡμέρας* **βD**

110 1.2 *οὗτος ἐβούλευεν* **βD** *ἐβούλευεν* **f**[a] *ἐβούλευεν οὗτος* **f**[c] ‖ 2 *ἡγήσανδρος* **f** *ἡγήσανδρος οὗτος* **βD** ‖ 3 *κοινῇ* ante *τῆς* **D** ‖ 4 *μάλα* **βD** *ἅμα* **f** ‖ 5 *ἀχερδούσιος* **βD** *ἀχαρδούσιος* **f** ‖ 7 *-πτουσιν* – **111**,2 *ἀνὴρ* om. **f**[a] in rasura ‖ 7 *ὑμῶν* **amgVxL**[a]**D** *ἡμῶν* **L**[c]**f** *τῆς πόλεως* schol. ‖ 7.8 *ἀνὴρ καὶ γυνή* post *δραχμὰς* **f**[c] ‖ 8 *κοινῇ* om. **L** del. Wei. post *δραχμὰς* **x**

πῶς ἀνὴρ καὶ γυνὴ καὶ τίς ὁ λόγος, εἶπε μικρὸν διαλιπών· 'ἀγνοεῖτε', ἔφη, 'ὅ τι λέγω; ὁ μὲν ἀνήρ ἐστιν Ἡγήσανδρος ἐκεῖνος νυνί', ἔφη, 'πρότερον δ' ἦν καὶ αὐτὸς Λεωδάμαντος γυνή· ἡ δὲ γυνὴ Τίμαρχος οὑτοσί. ὃν δὲ τρόπον κλέπτεται τὸ ἀργύριον, ἐγὼ ἐρῶ.' μετὰ ταῦτα ἤδη διεξῄει περὶ τοῦ πράγματος καὶ μάλα εἰδότως καὶ σαφῶς. διδάξας δὲ ταῦτα, 'τί οὖν ἐστιν', ἔφη, 'ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἃ συμβουλεύω ὑμῖν; ἐὰν μὲν ἡ βουλὴ καταγνοῦσα τουτουὶ ἀδικεῖν καὶ ἐκφυλλοφορήσασα δικαστηρίῳ παραδῷ, δότε τὴν δωρεὰν αὐτοῖς, ἐὰν δὲ μὴ κολάσωσι, μὴ δῶτε, ἀλλ' εἰς ἐκείνην αὐτοῖς τὴν ἡμέραν ἀπομνημονεύσατε.' **112** *μετὰ ταῦτα ὡς ἐπανῆλθεν ἡ βουλὴ εἰς τὸ βουλευτήριον, ἐξεφυλλοφόρησε ⟨μὲν⟩ αὐτόν, ἐν δὲ τῇ ψήφῳ κατεδέξατο. ὅτι δ' οὐ παρέδωκε δικαστηρίῳ οὐδ' ἐξήλασεν ἐκ τοῦ βουλευτηρίου, ἄχθομαι μὲν λέγων, ἀνάγκη δ' ἐστὶν εἰπεῖν ὅτι τῆς δωρεᾶς οὐκ ἀπέτυχε. μὴ τοίνυν φανῆτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῇ μὲν βουλῇ χαλεπήναντες καὶ πεντακοσίους ἄνδρας τῶν πολιτῶν ἀστεφανώτους ποιήσαντες ὅτι τοῦτον οὐκ ἐτιμωρήσατο, αὐτοὶ δὲ ἀφῆτε καὶ τὸν τῇ βουλῇ μὴ συνενεγκόντα ῥήτορα, τοῦτον τῷ δήμῳ περιποιήσητε.*

113 *Ἀλλὰ περὶ μὲν τὰς κληρωτὰς ἀρχάς ἐστι τοιοῦτος, περὶ δὲ τὰς χειροτονητὰς βελτίων. καὶ τίς ὑμῶν οὐκ οἶδεν*

111 7 *καὶ*[1] – 8 *ταῦτα* Thom. 158,2

111 4 *λεωδάμαντος* **amgVxf** *λεοδάμαντος* L[c]**D** *λαοδάμαντος* L[a] ‖ 7 *δὲ* **amgxLD** *δὴ* **Vf** Thom. ‖ **8** *ἔφη* om. **xfD** post *ἀθηναῖοι* **mg** | *ἃ* **f** cf. 3,165 *ὃ* **βD** ‖ **9** *τουτουὶ* Fr. *τουτονὶ* **βDf** | *ἀδικεῖν* del. Bl. (hiat.)

112 3 add. Fr. et codd. **hg** | **6** *ἀπετύγχανε* **βD**, corr. Wei. *οὐκ ἔτυχε* **f** ‖ **8** *ἐτιμωρήσατο* **axLD** *ἐτιμωρήσαντο* **mgVf** ‖ **10** *δήμῳ* **f** *δήμῳ μὴ* **βD**

ὡς περιβοήτως ἐξηλέγχθη κλέπτης ὤν; πεμφθεὶς γὰρ ὑφ' ὑμῶν ἐξεταστὴς τῶν ἐν Ἐρετρίᾳ ξένων, μόνος τῶν ἐξεταστῶν ὡμολόγει λαβεῖν ἀργύριον καὶ οὐ περὶ τοῦ πράγματος ἀπελογεῖτο, ἀλλ' εὐθὺς περὶ τοῦ τιμήματος ἱκέτευεν ὁμολογῶν ἀδικεῖν. ὑμεῖς δὲ τοῖς μὲν ἐξάρνοις ἐτιμήσατε ταλάντου ἑκάστῳ, τούτῳ δὲ τριάκοντα μνῶν. οἱ δὲ νόμοι κελεύουσι τῶν κλεπτῶν τοὺς μὲν ὁμολογοῦντας θανάτῳ ζημιοῦσθαι, τοὺς δ' ἀρνουμένους κρίνεσθαι.

114 *Τοιγαροῦν οὕτως ὑμῶν κατεφρόνησεν ὥστ' εὐθὺς ἐπὶ ταῖς [ἐν τοῖς δήμοις] διαψηφίσεσι δισχιλίας δραχμὰς ἔλαβε. φήσας γὰρ Φιλωτάδην τὸν Κυδαθηναιᾶ, ἕνα τῶν πολιτῶν, ἀπελεύθερον εἶναι ἑαυτοῦ καὶ πείσας ἀποψηφίσασθαι τοὺς δημότας, ἐπιστὰς τῇ κατηγορίᾳ ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου καὶ λαβὼν εἰς τὴν ἑαυτοῦ χεῖρα τὰ ἱερὰ καὶ ὀμόσας μὴ λαβεῖν δῶρα μηδὲ λήψεσθαι καὶ ἐπομόσας τοὺς ὁρκίους θεοὺς καὶ [τὴν] ἐξώλειαν ἐπαρασάμενος ἑαυτῷ,* **115** *εἰληφὼς ἠλέγχθη παρὰ Λευκωνίδου τοῦ Φιλωτάδου κηδεστοῦ διὰ Φιλήμονος τοῦ ὑποκριτοῦ εἴκοσι μνᾶς, ἃς ἐν*

113 3 *περιβοήτως* Poll. 2,126

113 3 *περιβοήτως* **βf** *περὶ κρήτων* **D** || 4 *ὑμῶν* **βD**[a]**f**[c] *ἡμῶν* **D**[c]**f**[a] | *τῶν – ξένων* **βD** *τῶν ξένων ἐν ἐρετρίᾳ* **f** || 7 *ἐτιμήσατε* **βD** *ἐπετιμήσατε* **f** || 9 *θανάτῳ ζημιοῦσθαι* **βD** *ἀποθνῄσκειν* **f**

114 1 *τοιγαροῦν* **f** *τοιγάρτοι* **βD** || 2 *ἐν τοῖς δήμοις* **f** del. Sau. ("desumpta e § 77") cf. 2,182 *ἐν ταῖς δημοσίαις* **am** *δημοσίαις* **gVxLD** || 2.3 *δραχμὰς ἔλαβε* **βD** *ἔλαβε δραχμάς* **f** || 3 *φιλωτάδην* **βD** *φυλωτάδην* **f** | *κυδαθηναιᾶ* **a**[c]**f** *κυδαθηναιέα* **a**[a]**mgVxLD** || 4 *ἑαυτοῦ* **βf** *ὡς αὐτὸν* **D** || 5 *τῇ κατηγορίᾳ*] *κατήγορος* Bl. coll. 3,79 || 7 *μηδὲ* **βD** *μήτε* **f** || 8 del. Bai. coll. 3,99. Antipho 5,11. Lys. 12,10. D. 24,151. 49,66. 59,10 | *ἐπαρασάμενος ἑαυτῷ* **f** *αὑτῷ ἐπαρασάμενος* **βD**

115 1 *εἰληφὼς ἠλέχθη* om. **f**[a] (in fen.) | 2 *κηδεστοῦ* **gf** *τοῦ κηδεστοῦ* **amVxLD**

ὀλίγῳ χρόνῳ πρὸς Φιλοξένην ἀνήλωσε τὴν ἑταίραν, καὶ προὔδωκε τὸν ἀγῶνα καὶ τὸν ὅρκον ἐπιώρκησεν. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι Φιλήμονα τὸν δόντα Τιμάρχῳ τὸ ἀργύριον καὶ Λευκωνίδην τὸν Φιλωτάδου κηδεστὴν καὶ τῶν συνθηκῶν ἀνάγνωθι τὰ ἀντίγραφα, καθ' ἃς τὴν πρᾶσιν ἐποιήσατο τοῦ ἀγῶνος.

Μαρτυρίαι. Συνθῆκαι

116 *Περὶ μὲν οὖν τοὺς πολίτας καὶ τοὺς οἰκείους οἷος γεγένηται καὶ τὴν πατρῴαν οὐσίαν ὡς αἰσχρῶς ἀνήλωκε καὶ τὴν ὕβριν τὴν εἰς τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ὡς ὑπερεώρακε, συνῄστε μὲν καὶ πρὶν ἐμὲ λέγειν, ἱκανῶς δ' ὑμᾶς ὑπομέμνηκε καὶ ὁ παρ' ἐμοῦ λόγος· δύο δέ μοι τῆς κατηγορίας εἴδη λείπεται, ἐφ' οἷς ἐμαυτόν τ' εἰπεῖν εὔχομαι τοῖς θεοῖς πᾶσι καὶ πάσαις ὑπὲρ τῆς πόλεως ὡς προῄρημαι, ὑμᾶς τε βουλοίμην ἂν οἷς ἐγὼ μέλλω λέγειν προσέχειν τὸν νοῦν καὶ παρακολουθεῖν εὐμαθῶς.*

116 1 *περὶ* – **6** *λείπεται* Anon. Seguer. 354,15

115 5 *τιμάρχῳ* post **6** *ἀργύριον* **amVxLD** del. Wei. ‖ **7** *καθ' ἃς* **βD** *καθὼς* **f** | *πρᾶσιν* **βDf**[c] *πρᾶξιν* **f**[a] ‖ **9** tit. *μαρτυρίαι* **am gLDf** *μαρτυρίας* **V** sine term. **x**

116 2 *ἀνήλωκε* **βDf** *ἀνάλωκε* Anon. Seguer. ‖ **3** *τὴν*[2] om. Anon. Seguer. | *ὡς* – **4** *ὑπομέμνηκε*] *ὑμεῖς ἴστε καὶ ἱκανῶς ὑμᾶς ἀνέμνησεν* Aonon. Seguer. | *σύνιστε* **βfD**, corr. Cob. ‖ **4** *ὑπομιμνῄσκει* **βfD**, corr. Cob. *ὑπέμνησκε* Hamaker ‖ **5** *ἐμοῦ*] *ἐμὲ* Aonon. Seguer. | *τῆς* – *εἴδη* del. Hamaker | *τῆς* – **6** *λείπεται*] *τὰς κατηγορίας λείπεται* Anon. Seguer. ‖ **6** *λείπεται* **f** cf. 161. 3,175 *λέλειπται* **βD** ‖ **8** *ἂν* **f** *ἂν ἀκοῦσαι* **βD** | *οἷς* **f** *ἐφ' οἷς* **βD** | *προσέχειν* **f** *καὶ προσέχειν* **D** | *τὸν νοῦν* **βD** cf. 61. 2,22. 114 del. Wei. coll. 119. 2,34. 63. 150 *τὴν γνώμην* **f** del. Leone

117 Ἔστι δ' ὁ μὲν πρῶτος μοι λόγος προδιήγησις τῆς ἀπολογίας ἧς ἀκούω μέλλειν γίγνεσθαι, ἵνα μὴ τοῦτο ἐμοῦ παραλιπόντος ὁ τὰς τῶν λόγων τέχνας κατεπαγγελλόμενος τοὺς νέους διδάσκειν ἀπάτῃ τινὶ παραλογισάμενος ὑμᾶς ἀφέληται τὸ τῆς πόλεως συμφέρον. ὁ δὲ δεύτερός ἐστί μοι λόγος παράκλησις τῶν πολιτῶν πρὸς ἀρετήν. ὁρῶ δὲ πολλοὺς μὲν τῶν νεωτέρων προσεστηκότας πρὸς τῷ δικαστηρίῳ, πολλοὺς δὲ τῶν πρεσβυτέρων, οὐκ ἐλαχίστους δὲ ἐκ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος συνειλεγμένους ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν· 118 οὓς μὴ νομίζετ' ἐμὲ θεωρήσοντας ἥκειν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὑμᾶς εἰσομένους εἰ μὴ μόνον εὖ νομοθετεῖν ἐπίστασθε, ἀλλὰ καὶ κρίνειν τὰ καλὰ καὶ τὰ μὴ καλὰ δύνασθε, καὶ εἰ τιμᾶν ἐπίστασθε τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας καὶ εἰ θέλετε κολάζειν τοὺς ὀνείδη τὸν ἑαυτῶν βίον τῇ πόλει παρασκευάζοντας. λέξω δὲ πρῶτον πρὸς ὑμᾶς περὶ τῆς ἀπολογίας.

119 Ὁ γὰρ περιττὸς ἐν τοῖς λόγοις Δημοσθένης ἢ τοὺς νόμους φησὶν ὑμᾶς ἐξαλείφειν δεῖν ἢ τοῖς ἐμοῖς λόγοις οὐκ εἶναι προσεκτέον. ἀποθαυμάζει γάρ, εἰ μὴ πάντες μέμνησθ' ὅτι καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἡ βουλὴ πωλεῖ τὸ πορνικὸν τέλος· καὶ τοὺς πριαμένους τὸ τέλος οὐκ εἰκά-

117 1 *πρῶτος* **βDf** *πρότερος* codd. **hg** | *προδιήγησις* **βDf**[c] *διήγησις* **f**[a] || 2 *γίγνεσθαι* **f** *γενέσθαι* **βD** | *ἐμοῦ* **βD** *μου* **f** || 5 *τὸ … συμφέρον* **βD** *τὰ … συμφέροντα* **f** || 7 *προσεστηκότας* **f** *προεστηκότας* **βD** || 8 *ἐλαχίστους* **f** *ὀλίγους* **βD** | *δὲ* **βD** *δὲ τῶν* **f** (*τῶν* del. Rei.)

118 2 *νομίζετ'* **f** *νομίσητ'* **βD** | *θεωρήσοντας* **xLf** *θεωρήσαντας* **amgVD** || 4 *καὶ*[2] – *καλὰ* (*ὁμ.*) om. **f**[a] || 5 *τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας* **βD** cf. 3,152 *τοὺς ἄνδρας τοὺς ἀγαθοὺς* **f** || 6 *ὄνειδος* Cob. | *κατασκευάζοντας* Bl. coll. 183

119 2 *φησὶν* om. **D** || 3 *ἀποθαυμάζει* **a**[c]**f** *ἀποθαυμάσει* **a**[a]**mg VxLD** | *μέμνησθ'* **f** *ἐμεμνήμεθα* **amgV**[a]**xLD** *μεμνήμεθα* **V**[c] || 4 *τὸ* om. **f**[a] || 5 *τέλος* **βDF**[a] *τέλος τοῦτο* **f**[c]

ζειν, ἀλλ' ἀκριβῶς εἰδέναι τοὺς ταύτῃ χρωμένους τῇ ἐργασίᾳ. ὁπότε δὴ οὖν τετόλμηκα ἀντιγράψασθαι πεπορνευμένῳ Τιμάρχῳ μὴ ἐξεῖναι δημηγορεῖν, ἀπαιτεῖν φησὶ τὴν πρᾶξιν αὐτὴν οὐκ αἰτίαν κατηγόρου, ἀλλὰ μαρτυρίαν τελώνου τοῦ παρὰ Τιμάρχου τοῦτο ἐκλέξαντος τὸ τέλος. 120 ἐγὼ δὲ πρὸς ταῦτα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σκέψασθ' ἂν ἁπλοῦν ὑμῖν καὶ ἐλευθέριον δόξω λόγον λέγειν. αἰσχύνομαι γὰρ ὑπὲρ τῆς πόλεως εἰ Τίμαρχος, ὁ τοῦ δήμου σύμβουλος καὶ τὰς εἰς τὴν Ἑλλάδα τολμῶν πρεσβείας πρεσβεύειν, μὴ τὸ πρᾶγμα ὅλον ἀποτρίψασθαι ἐπιχειρήσει, ἀλλὰ τοὺς τόπους ἐπερωτήσει, ὅπου ἐκαθέζετο, καὶ τοὺς τελώνας, εἰ πώποτε παρ' αὐτοῦ τὸ πορνικὸν τέλος εἰλήφασιν. 121 ταύτης μὲν οὖν τῆς ἀπολογίας ὑμῶν ἕνεκα παραχωρησάτω· ἕτερον δ' ἐγώ σοι λόγον ὑποβαλῶ καλὸν καὶ δίκαιον, ᾧ χρήσῃ, εἰ μηδὲν αἰσχρὸν σαυτῷ σύνοισθα. τόλμησον γὰρ εἰς τοὺς δικαστὰς βλέψας εἰπεῖν ἃ προσήκει λέγειν ἀνδρὶ σώφρονι τὰ περὶ τὴν ἡλικίαν· 'ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τέθραμμαι μὲν ἐκ παιδὸς καὶ μειρακίου παρ' ὑμῖν, οὐκ ἀφανεῖς δὲ διατριβὰς διατρίβω, ἀλλ' ἐν ταῖς ἐκκλησίαις μεθ' ὑμῶν ὁρῶμαι. 122 οἶμαι δ' ἄν, εἰ πρὸς ἄλλους τινὰς ἦν ὁ λόγος

119 7 *ἀντιγράψασθαι* resp. Bk. 408,6

119 6 *εἰδέναι* **a**[a]**mgVxLD** *οἴεται ἐξετάζειν* **a**[c]**f** || 7 *δὴ οὖν* **agVxLDf** *οὖν δὴ* **m** alterutrum deleverit Bl. coll. 49
120 1 *πρὸς* om. **D** || 2 *ὑμῖν* post *λόγον* **D** | *λέγειν* **βD** *εἰπεῖν* **f** || 3 *ὁ* om. **a**[a]**mgVxLD** || 5 *τὸ ὅλον πρᾶγμα* Poutsma cf. 46. 61. 73 | *ἐπιχειρήσει* **ag** *-ήσῃ* **mVxL** *ἐγχειρήσει* **f** *ἐπιχειρήσοι* **D** || 6 *ἐπερωτήσει* **am**[a]**gLf** *-τήσῃ* **m**[c]**Vx** *-τῆσαι* **D** || 7 *τὸ* om. **f**
121 1 *ταύτης* **βf** *ταῦτα* **D** || 2 *οὖν* om. **LD** || 3 *λόγον ὑποβαλῶ* **β** *λόγον ἐπιβαλῶ* **D** *ὑποβάλλω λόγον* **f** | *δίκαιον* **βf** *καίριον* **D** || 5 *λέγειν* om. **Df** || 7 *παρ' ὑμῖν* **βD** *μεθ' ὑμῶν* **f**

μοι περὶ τῆς αἰτίας ἧς κρίνομαι, ταῖς ὑμετέραις μαρτυρίαις ῥᾳδίως ἂν ἀπολύσασθαι τοὺς τοῦ κατηγόρου λόγους. μὴ γὰρ ὅτι, εἰ πέπρακταί μοι τι τούτων, ἀλλ' εἰ δοκῶ ὑμῖν παραπλησίως βεβιωκέναι ταῖς λεγομέναις ὑπὸ τούτου αἰτίαις, ἀβίωτον εἶναι ἡγούμενος ἐμαυτῷ τὸν λοιπὸν βίον, παραδίδωμι τὴν εἰς ἐμαυτὸν τιμωρίαν ἐναπολογήσασθαι τῇ πόλει πρὸς τοὺς Ἕλληνας· οὐδ' ἥκω παραιτησόμενος ὑμᾶς, ἀλλὰ καταχρήσασθέ μοι, εἰ δοκῶ τοιοῦτος εἶναι.'

Αὕτη μέν ἐστιν, ὦ Τίμαρχε, ἀνδρὸς ἀγαθοῦ καὶ σώφρονος ἀπολογία καὶ πεπιστευκότος τῷ βίῳ καὶ καταφρονοῦντος εἰκότως ἁπάσης βλασφημίας· **123** *ἃ δὲ πείθει σε λέγειν Δημοσθένης, οὐκ ἀνδρός ἐστιν ἐλευθέρου, ἀλλὰ πόρνου περὶ τῶν τόπων διαφερομένου. ἐπειδὴ δ' εἰς τὰς ἐπωνυμίας τῶν οἰκήσεων καταφεύγεις, κατ' οἴκημα τὸ πρᾶγμα ἐξετάζεσθαι ἀξιῶν ὅπου ἐκαθέζου, ἃ μέλλω λέγειν ἀκούσας εἰσαῦθις οὐ χρήσῃ τοιούτῳ λόγῳ, ἐὰν σωφρονῇς. οὐ γὰρ τὰ οἰκήματα οὐδ' αἱ οἰκήσεις τὰς ἐπωνυμίας τοῖς ἐνοικήσασι παρέχουσιν, ἀλλ' οἱ ἐνοικήσαντες τὰς τῶν ἰδίων ἐπιτηδευμάτων ἐπωνυμίας τοῖς τόποις παρασκευάζουσιν.* **124** *ὅπου μὲν γὰρ πολλοὶ μισθωσάμενοι μίαν οἴκησιν διελόμενοι ἔχουσι, συνοικίαν καλοῦμεν, ὅπου δ' εἷς ἐνοικεῖ, οἰκίαν. ἐὰν δ' εἰς ἓν δήπου τούτων τῶν ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς ἐρ-*

123 4.7 *οἴκημα* resp. Harp. s. v. (*O*6) Ph. Lex. s. v. S. *οι* 51
124 2 *συνοικίαν* resp. schol. in Aristid. 46,8

122 4 *ὅτι εἰ* **a**[c]**f** *εἰ ὅτι* **a**[a]**mgVxLD** | *μοι τι* **βD** *τί μοι* **f** ‖ **6** *εἶναι ἡγούμενος* **βD** *ἡγούμενος εἶναι* **f** *εἶναι* del. Wei., sed vide 142. 147. 3,85 ‖ **9** *ἥκων* Navarre | *παραιτησόμενος* **amgV**[c] **xLD** *παραιτησάμενος* **V**[af] ‖ **11** *ἀπολογία* ante **10** *ἀνδρὸς* **f** | *τῷ* **βDf** *τῷ ἑαυτοῦ* cod. **p** cf. 69. 90. 118
123 2 *λέγειν δημοσθένης* **f** *δημοσθένης λέγειν* **βD**
124 2 *ἔχουσι*] *μένουσι* schol. Aristid.

γαστηρίων ἰατρὸς εἰσοικίσηται, ἰατρεῖον καλεῖται· ἐὰν δ' ὁ μὲν ἐξοικίσηται, εἰς δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο ἐργαστήριον χαλκεὺς εἰσοικίσηται, χαλκεῖον ἐκλήθη, ἐὰν δὲ κναφεύς, κναφεῖον, ἐὰν δὲ τέκτων, τεκτονεῖον· ἐὰν δὲ πορνοβοσκὸς καὶ πόρναι, ἀπὸ τῆς ἐργασίας αὐτῆς ἐκλήθη πορνεῖον. ὥστε σὺ πολλὰ πορνεῖα τῇ τῆς πράξεως εὐχερείᾳ πεποίηκας. μὴ οὖν, ὅπου ποτὲ ἔπραττες, ἐρώτα, ἀλλ' ὡς τοῦτο οὐ πεποίηκας, ἀπολογοῦ.

125 *Ἥξει δ' ὡς ἔοικε καὶ ἕτερος λόγος τις ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ σοφιστοῦ συγκείμενος. λέγει γὰρ ὡς οὐδέν ἐστιν ἀδικώτερον φήμης, ἀγοραῖα τεκμήρια καὶ παντελῶς ἀκόλουθα τῷ αὐτοῦ βίῳ παρεχόμενος. πρῶτον μὲν γὰρ τὴν ἐν Κολωνῷ συνοικίαν τὴν Δήμωνος καλουμένην ψευδῆ φησι τὴν ἐπωνυμίαν ἔχειν· οὐ γὰρ εἶναι Δήμωνος· ἔπειτα τὸν Ἑρμῆν τὸν Ἀνδοκίδου καλούμενον οὐκ Ἀνδοκίδου, ἀλλ' Αἰγῇδος φυλῆς εἶναι ἀνάθημα.* 126 *παραφέρει δ' αὐτὸν ἐν σκώμματος μέρει, ὡς ἡδὺς ἀνὴρ καὶ περὶ τὰς ἰδίας διατριβὰς γελοῖος· 'εἰ μὴ καὶ ἐμὲ δεῖ', φησίν, 'ὑπακούειν τοῖς*

125 2 *λέγει κτλ.* resp. Theon 2,69,17 || 6 *ἔπειτα* – 8 *ἀνάθημα* Harp. s. v. *Ἀνδοκίδου Ἑρμῆς* (*A* 128) Ph. Lex. *α* 1737

124 4.5.6 *-οικήσηται* **βDf**, corr. Steph. || 5 *τὸ αὐτὸ* **βf** *τὸ αὐτοῖς* **D** || 6 *κναφεύς, κναφεῖον* **βD** *γναφεύς, γναφεῖον* **f** || 8 *αὐτῆς* **β** *αὐτῶν* **D** *εὐθὺς* **f** *εὐθὺς αὖθις* Bai. Sau., sed cf. 119 *τὴν πρᾶξιν αὐτὴν* || 10 *τοῦτο οὐ* **a^{c}f** *οὐ τοῦτο* **$a^{a}m^{c}$D** *τοῦτο* **m^{a}gVxL** *οὐ πεποίηκας, τοῦτο* Bl.

125 2 *ἐστιν ἀδικώτερον* **βf** *ἀδικώτερόν ἐστιν* **D** || 3 *ἀκόλουθα* **a^{c}f** *ἀνακόλουθα* **a^{a}mgVxLD** (*ἐνακ.* **V**) || 4 *γὰρ* om. **a^{a}mgVx LD** || 7 *αἰγηίδος* **βDf**, corr. Bl. || 8 *ἀνάθημα* **βf** Harp. *τοῦτον ἀνάθημα* **D**

126 2 *ἀνὴρ* **βDf**, corr. Dobree qui ⟨*ὢν*⟩ *ἀνὴρ* etiam coni. | *ἰδίας* om. **D** || 3 *καὶ* om. **D**

ὄχλοις μὴ Δημοσθένην καλούμενον, ἀλλὰ Βάταλον, ὅτι ταύτην ἐξ ὑποκορίσματος τίτθης τὴν ἐπωνυμίαν ἔχω.' εἰ δὲ Τίμαρχος ὡραῖος ἐγένετο καὶ σκώπτεται τῇ τοῦ πράγματος διαβολῇ καὶ μὴ τοῖς αὑτοῦ ἔργοις, οὐ δήπου διὰ τοῦτ' αὐτόν φησι δεῖν συμφορᾷ περιπεσεῖν.

127 *Ἐγὼ δέ, ὦ Δημόσθενες, περὶ μὲν τῶν ἀναθημάτων καὶ τῶν οἰκιῶν καὶ περὶ τῶν κτημάτων καὶ πάντων ὅλως τῶν ἀφώνων πολλοὺς καὶ παντοδαποὺς καὶ οὐδέποτε τοὺς αὐτοὺς ἀκούω λόγους λεγομένους· οὐ γάρ εἰσιν ἐν αὐτοῖς οὔτε καλαὶ οὔτε αἰσχραὶ πράξεις, ἀλλ' ὁ προσαψάμενος αὐτῶν καὶ παρατυχών, ὅστις ἂν ᾖ, κατὰ τὸ μέγεθος τῆς αὑτοῦ δόξης λόγον παρέχει· περὶ δὲ τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον [καὶ λόγον] καὶ τὰς πράξεις ἀψευδής τις ἀπὸ ταὐτομάτου πλανᾶται φήμη κατὰ τὴν πόλιν καὶ διαγγέλλει τοῖς πολλοῖς τὰς ἰδίας πράξεις, πολλὰ δὲ καὶ μαντεύεται περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι.* **128** *καὶ οὕτως ἐναργές ἐστι καὶ οὐ πεπλασμένον ὃ λέγω ὥσθ' εὑρήσετε καὶ τὴν πόλιν ἡμῶν καὶ τοὺς προγόνους φήμης ὡς θεοῦ μεγίστης βωμὸν ἱδρυμένους καὶ τὸν Ὅμηρον πολλάκις ἐν τῇ Ἰλιάδι*

126 4 *βάταλον* **βf** *βάτταλον* **D** ‖ 5 *ὑποκορίσματος* **βD** *ὑποκορίσματός τινος* **f**

127 2 *περὶ* om. **mgL** | *πάντων ὅλως* **βf** *ὅλως πάντων* **D** ‖ 6 *περιτυχών* Hamaker ‖ 8 del. Scheibe *καὶ λόγον* **f** *καὶ τὸν λόγον* **β** *καὶ τὸν λόγον* post *πράξεις* **D** | *ἀψευδής* **βD** *καὶ ἀψευδής* **f** | *ἀπὸ* **a^c gLf** *ἐπὶ* **a^a mVx** *περὶ* **D** ‖ 9 *πλανᾶται*] *περιέρχεται* schol. ‖ 10 *πολλὰ*] *πολλάκις* Cob.

128 1 *οὕτως* **βf** *ὄντως καὶ* **D** ‖ 2 *λέγω* **βf** *ἐγὼ λέγω* **D** | *καὶ τὴν πόλιν*] *κἂν τῇ πόλει* Hamaker *καὶ τὸ πάλαι* Wei. *καὶ – ἡμῶν* del. Sch. ‖ 3 *καὶ* del. Hamaker ‖ 4 *ἐν τῇ Ἰλιάδι* del. Leone *τῇ* ⟨*μικρᾷ*⟩ Marzullo

λέγοντα πρὸ τοῦ τι τῶν μελλόντων γενέσθαι· 'φήμη δ' εἰς στρατὸν ἦλθε' καὶ πάλιν τὸν Εὐριπίδην ἀποφαινόμενον τὴν θεὸν ταύτην οὐ μόνον τοὺς ζῶντας ἐμφανίζειν δυναμένην, ὁποῖοί τινες ἂν τυγχάνωσιν ὄντες, ἀλλὰ καὶ τοὺς τετελευτηκότας, ὅταν λέγῃ·

φήμη τὸν ἐσθλὸν κἀν μυχῷ δείκνυσι γῆς.

129 *ὁ δ' Ἡσίοδος καὶ διαρρήδην θεὸν αὐτὴν ἀποδείκνυσι, πάνυ σαφῶς φράζων τοῖς βουλομένοις συνιέναι· λέγει γάρ·*

φήμη δ' οὔτις πάμπαν ἀπόλλυται, ἥντινα λαοὶ
πολλοὶ φημίξωσι· θεός νύ τίς ἐστι καὶ αὐτή.

καὶ τούτων τῶν ποιημάτων τοὺς μὲν εὐσχημόνως βεβιωκότας εὑρήσετε ἐπαινέτας ὄντας· πάντες γὰρ οἱ δημοσίᾳ φιλότιμοι παρὰ τῆς ἀγαθῆς φήμης ἡγοῦνται τὴν δόξαν κομιεῖσθαι· οἷς δ' αἰσχρός ἐστιν ὁ βίος, οὐ τιμῶσι τὴν θεὸν ταύτην· κατήγορον γὰρ αὐτὴν ἀθάνατον ἔχειν ἡγοῦνται. **130** *ἀναμνήσθητε οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τίνι κέχρησθε φήμῃ περὶ Τιμάρχου. οὐχ ἅμα τοὔνομα λέγεται καὶ τὸ ἐρώτημα ἐρωτᾶτε· 'ποῖος Τίμαρχος; ὁ πόρνος;' ἔπειτα εἰ*

128 5 *φήμη* – **6** *ἦλθε* haec locutio in Iliade non reperta est cf. B. Marzullo in Maia 6, 1953, 68–75 ‖ **10** Eur. fr. 865 S. *φ* 269
129 3–4 Hes. Op. 763 sq. Aeschin. 2,144 D. 19,243 (bis) Arist. EN 1153b27 Heliod. in EN p. 159 H. Dio Prus. 22,47 Mosch. in Batrach. 12

128 6 *ἦλθε* **βf** *ἧκε* **D** ‖ **10** *μυχῷ*] *μυχοῖς* S.
129 2 *λέγει* **βD** *λέγεται* **f** ‖ **3.4** *λαοὶ πολλοὶ* **f** Aeschin. 2,144 D. Arist. Dio Prus. Mosch. *πολλοὶ λαοὶ* **βD** codd. Hes. ‖ **4** *φημίξωσι* $\mathbf{D^a}$**f** D. Dio Prus. *φημίξουσι* **β** schol. Aesch. Ag. 929 Heliod. Mosch. *φημίζωσι* $\mathbf{D^c}$ ‖ **7** *ἀγαθῆς* del. Hamaker
130 1 *οὖν* **βf** *τοίνυν* **D** ‖ **2** *λέγεται* **amgV**$\mathbf{f^c}$ *λέγετε* **xLD** *λέγει* $\mathbf{f^a}$ ‖ **3** *ἐρωτᾶτε* **f** *εὐθὺς ἐρωτᾶτε* **βD** | *εἰ*] *ἐπεὶ* Cob. cf. 89

μὲν μάρτυρας παρειχόμην περί τινος, ἐπιστεύετ' ἄν μοι· εἰ δὲ τὴν θεὸν μάρτυρα παρέχομαι, οὐ πιστεύσετε; ἦ οὐδὲ ψευδομαρτυριῶν θέμις ἐστὶν ἐπισκήψασθαι. **131** *ἐπεὶ καὶ περὶ τῆς Δημοσθένους ἐπωνυμίας, οὐ κακῶς ὑπὸ τῆς φήμης, ἀλλ' οὐχ ὑπὸ τῆς τίτθης, Βάταλος προσαγορεύεται, ἐξ ἀνανδρίας καὶ κιναιδίας ἐνεγκάμενος τοὔνομα. εἰ γάρ τίς σου τὰ κομψὰ ταῦτα χλανίσκια περιελόμενος καὶ τοὺς μαλακοὺς χιτωνίσκους ἐν οἷς τοὺς κατὰ τῶν φίλων λόγους γράφεις, περιενέγκας δοίη εἰς τὰς χεῖρας τῶν δικαστῶν, οἶμαι ἂν αὐτούς, εἴ τις μὴ προειπὼν τοῦτο ποιήσειεν, ἀπορῆσαι, εἴτε ἀνδρὸς εἴτε γυναικὸς εἰλήφασιν ἐσθῆτα.*

132 *Ἀναβήσεται δ' ἐν τῇ ἀπολογίᾳ καὶ τῶν στρατηγῶν τις, ὡς ἀκούω, ὑπτιάζων καὶ κατασκοπούμενος ἑαυτόν, ὡς ἐν παλαίστραις καὶ διατριβαῖς γεγονώς· ὃς ἐπιχειρήσει διασύρειν τὴν ὅλην ἔνστασιν τοῦ ἀγῶνος, οὐ κρίσιν ἐξευρηκέ-*

130 6 *ψευδομαρτυριῶν ... ἐπισκήψασθαι* Poll. 8,36 | *ἐπισκήψασθαι* Ba. 231,33 $Σ^{bmg}$

131 3 *Βάταλος* Hermog. 3,350,19 W. || **4** *εἰ* – **5** *περιελόμενος*] *εἰ γάρ τίς σου τὰ κομψὰ ταῦτα χλανίσκια περιελόμενος* Thom. 399,16 resp. Tz. Chil. 6,138 || 5 *σο*]*υ* – **132,1** [*καὶ* Π23 || 5 *χλανίσκια* Ba. 415,29 $Σ^{bmg}$ || **6** *χιτωνίσκους* Ba. 415,26 $Σ^{bmg}$

132 2 *ὑπτιάζων* – **3** *γεγονώς* Thom. 372,10 || **3** *καὶ*] – **6** [*τοὺς*[1] Π24

130 5 *πιστεύσετε* **f** *πιστεύετε* **βD** || **6** *ψευδομαρτυρίων* Bl. coll. 85 | *ἐπισκήψασθαι* a^c**f** $Σ^{bmg}$ *ἐπισκῆψαι* a^a**mgVxLD**

131 2 *περὶ* – *ἐπωνυμίας* del. Rei. || **3** *οὐχ* om. $a^a x^a$ *οὐχὶ* Vx^c | *βάταλος* **f** *ὁ βάταλος* **βD** || **4** *ἀνανδρίας* **βD** *ἀνανδρίας τινὸς* **f** || 7 *περιενέγκας* **βDf** *περιενέγκειν* Π24 (ut apparet) || **8** *αὐτούς* **βf**Π24 (ut apparet) *αὐτόν* **D** | *τις* **βD** *τῆς* **f** (Π24 incert). | *ποιήσειεν* **βf**Π24 *πλήσειεν* **D** *μηνύσειεν* Sakorraphos | *ἀπορῆσαι ἂν* Π24[a]

ναι με φάσκων, ἀλλὰ δεινῆς ἀπαιδευσίας ἀρχήν, παραφέρων πρῶτον μὲν τοὺς εὐεργέτας τοὺς ὑμετέρους, Ἁρμόδιον καὶ Ἀριστογείτονα, καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους πίστιν καὶ τὸ πρᾶγμα ὡς συνήνεγκε τῇ πόλει διεξιών· **133** *οὐκ ἀφέξεται δέ, ὥς φασιν, οὐδὲ τῶν Ὁμήρου ποιημάτων οὐδὲ τῶν ὀνομάτων τῶν ἡρωικῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν λεγομένην γενέσθαι φιλίαν δι' ἔρωτα Πατρόκλου καὶ Ἀχιλλέως ὑμνήσει καὶ τὸ κάλλος, ὥσπερ οὐ πάλαι μακαριζόμενον, ἂν τύχῃ σωφροσύνης, νῦν ἐγκωμιάσεται. εἰ γὰρ τὴν τοῦ σώματος εὐπρέπειαν ταύτην τινὲς διαβάλλοντες συμφορὰν τοῖς ἔχουσι καταστήσουσιν, οὐ ταὐτὰ φησὶ κοινῇ ψηφιεῖσθαι ὑμᾶς καὶ ἰδίᾳ εὔχεσθαι·* **134** *ἄτοπον γὰρ εἶναι δοκεῖν αὐτῷ, εἰ τοὺς μὲν υἱεῖς τοὺς μηδέπω γεγονότας ἅπαντες εὔχεσθε οἱ μέλλοντες παιδοποιεῖσθαι καλοὺς κἀγαθοὺς τὰς ἰδέας φῦναι καὶ τῆς πόλεως ἀξίους, τοὺς δ' ἤδη γεγονότας ἐφ' οἷς προσήκει σεμνύνεσθαι τὴν πόλιν, ἐὰν κάλλει καὶ ὥρᾳ διενεγκόντες ἐκπλήξωσί τινας καὶ περιμάχητοι ἐξ ἔρωτος γένωνται, τούτους ὡς ἔοικεν Αἰσχίνῃ πεισθέντες ἀτιμώσετε.* **135** *κἀνταῦθα δή τινα καταδρομήν, ὡς ἀκούω, μέλλει ποιεῖσθαι περὶ ἐμοῦ, ἐπερωτῶν εἰ οὐκ αἰσχύνομαι αὐτὸς μὲν ἐν τοῖς γυμνασίοις ὀχληρὸς ὢν καὶ πλείστων ἐραστὴς γεγο-*

134 4 *τ]οὺς* – **7** *[τούτους* Π23

133 6 *νῦν* om. **βD** ‖ **8** *φησὶ κοινῇ ψηφιεῖσθαι* **f** *κοινῇ ψηφιεῖσθαί φησιν* **am**[a] *κοινῇ ψηφιεῖσθαι φήσουσιν* **m**[c]**gVxLD** *φήσει κ. ψ.* Bk. | *καὶ* **f** *ἃ καὶ* **βD**
134 1 *δοκεῖν αὐτῷ* Bai. Sau. *δοκεῖ αὐτῷ* **βD** *ὡς δοκεῖν ἑαυτῷ* **f** ‖ **2** *υἱεῖς* **βD** *υἱεῖς αὐτοὺς* **f** ‖ **3** *φῦναι* **a**[c]**m**[c]**gf** *φάναι* **a**[a]**m**[a]**gVxLD** ‖ **5** *τὴν πόλιν* **βfΠ24** *τοὺς τρόπους* **D** ‖ **6** *τινας* **βfΠ24** *τινες* **D** ‖ **7** *πεισθέντες* **a**[c]**Df** *πεισθέντας* **a**[a]**mgVxL**
135 1 *ποιεῖσθαι περὶ ἐμοῦ* **βD** *περὶ ἐμοῦ ποιεῖσθαι* **f** ‖ **2** *περὶ*] *κατ'* Ortner | *αἰσχύνομαι* **βf** *αἰσχύνεσθαι* **D**

νώς, τὸ δὲ πρᾶγμα εἰς ὄνειδος καὶ κινδύνους καθιστάς. καὶ τὸ τελευταῖον, ὡς ἀπαγγέλουσί τινές μοι, εἰς γέλωτα καὶ λῆρόν τινα προτρεπόμενος ὑμᾶς, ἐπιδείξεσθαί μου φησὶν ὅσα πεποίηκα ἐρωτικὰ εἴς τινας ποιήματα καὶ λοιδοριῶν τινων καὶ πληγῶν ἐκ τοῦ πράγματος, αἵ περὶ ἐμὲ γεγένηται, μαρτυρίας φησὶ παρέξεσθαι.

136 *Ἐγὼ δὲ οὔτε ἔρωτα δίκαιον ψέγω, οὔτε τοὺς κάλλει διαφέροντάς φημι πεπορνεῦσθαι, οὔτ' αὐτὸς ἐξαρνοῦμαι μὴ οὐ γεγονέναι ἐρωτικὸς καὶ ἔτι καὶ νῦν εἶναι, τάς τε ἐκ τοῦ πράγματος γιγνομένας πρὸς ἑτέρους φιλονικίας καὶ μάχας οὐκ ἀρνοῦμαι μὴ οὐχὶ συμβεβηκέναι μοι. περὶ δὲ τῶν ποιημάτων ὧν φασιν οὗτοί με πεποιηκέναι, τὰ μὲν ὁμολογῶ, τὰ δὲ ἐξαρνοῦμαι μὴ τοῦτον ἔχειν τὸν τρόπον ὃν οὗτοι διαφθείροντες παρέξονται.* **137** *ὁρίζομαι δ' εἶναι τὸ μὲν ἐρᾶν τῶν καλῶν καὶ σωφρόνων φιλανθρώπου πάθος καὶ εὐγνώμονος ψυχῆς, τὸ δὲ ἀσελγαίνειν ἀργυρίου τινὰ*

136 2 *οὔτ'* – 5 *μοι* Herm. 231e
137 1 *ὁρίζομαι* – 4 *ἔργον* Herm. ibid.

135 6 *προτρεπόμενος* **gf** *προτρεπομένους* **amVxLD** | *ἐπιδείξασθαί* **βDf**, corr. Wolf ‖ 7 *πεποίηκα* **βD** *ποποίκεν* **f** ‖ 8 *τινων* post *πληγῶν* **βD**

136 2 *οὔτ' αὐτὸς*] *οὐκ* Herm. ‖ 3 *μὴ* om. Herm. | *οὐ* om. **D** Herm. | *γεγονέναι ἐρωτικὸς* **βf** *ἐρωτικὸς γεγονέναι* **D** Herm. *γεγονέναι* ⟨*τ'*⟩ Bl. (hiat.) | *καὶ*[2] om. **mgV** Herm. | *τάς τε* **βDf** *καὶ τὰς* Herm. ‖ 4 *πρὸς* – 5 *μοι*] *ἀπεχθείας ὁμολογῶ κἀμοὶ γεγονέναι* Herm. ‖ 4 *φιλονεικίας* **βDf**, corr. Cob. ‖ 5 *οὐχὶ* om. **f** | *συμβεβηκέναι* **βD** *γεγενῆσθαι* **f** *γεγονέναι* Herm. ‖ 7 *διαφθείραντες* Rei. | *παρέξονται* **βD** *παρέχονται* **f**

137 1 *εἶναι* post 2 *ἐρᾶν* Herm. ‖ 2 *πάθους* **βDf**, corr. Markland *ἤθους καὶ πάθους* Herm. ‖ 3 *εὐγνώμονος ψυχῆς* **βDf** *ψυχῆς εὐγνώμου* Herm. | *τινὰ* **βD** Herm. *τινὰς* **f**

μισθούμενον ὑβριστοῦ καὶ ἀπαιδεύτου ἀνδρὸς ἔργον εἶναι ἡγοῦμαι· καὶ τὸ μὲν ἀδιαφθόρως ἐρᾶσθαί φημι καλὸν εἶναι, τὸ δ' ἐπαρθέντα μισθῷ πεπορνεῦσθαι αἰσχρόν. ὅσον δ' ἑκάτερον τούτων ἀπ' ἀλλήλων διέστηκε καὶ ὡς πολὺ διαφέρει, ἐν τοῖς ἐφεξῆς ὑμᾶς πειράσομαι λόγοις διδάσκειν. **138** *οἱ γὰρ πατέρες ἡμῶν, ὅθ' ὑπὲρ τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ τῶν ἐκ φύσεως ἀναγκαίων ἐνομοθέτουν, ἃ τοῖς ἐλευθέροις ἡγοῦντο εἶναι πρακτέα, ταῦτα τοῖς δούλοις ἀπεῖπον μὴ ποιεῖν. 'δοῦλον,' φησὶν ὁ νόμος, 'μὴ γυμνάζεσθαι μηδὲ ξηραλοιφεῖν ἐν ταῖς παλαίστραις.' καὶ οὐκέτι προσέγραψε· 'τὸν δ' ἐλεύθερον ἀλείφεσθαι καὶ γυμνάζεσθαι'. ὁπότε γὰρ οἱ νομοθέται τὸ καλὸν τὸ ἐκ τῶν γυμνασίων κατιδόντες ἀπεῖπον τοῖς δούλοις μὴ μετέχειν, τῷ αὐτῷ νόμῳ ἡγοῦντο, ᾧ ἐκείνους ἐκώλυον, τοὺς ἐλευθέρους προτρέπειν [ἐπὶ τὰ γυμνάσια].* **139** *πάλιν ὁ αὐτὸς οὗτος εἶπε νομοθέτης· 'δοῦλον ἐλευθέρου παιδὸς μήτ' ἐρᾶν μήτ' ἐπακολουθεῖν, ἢ τύπτεσθαι τῇ δημοσίᾳ μάστιγι πεντήκοντα πληγάς.' ἀλλ' οὐ τὸν ἐλεύθερον ἐκώλυσεν ἐρᾶν καὶ ὁμιλεῖν καὶ ἀκολουθεῖν, οὐδὲ βλάβην τῷ παιδί, ἀλλὰ*

137 5 *ἀδιαφθόρως* resp. Ba. 29,23 Ph. Lex. *α* 347
138 5 *ξηραλοιφεῖν* Harp. s. v. (*Ξ* 4) Ph. Lex. s. v. S. *ξ* 61

137 4 *ἔργον εἶναι* **βDf** *εἶναι ἔργον* Herm. *εἶναι ἡγοῦμαι* del. Sau. *ἡγοῦμαι* del. Bl. (hiat.) sed vide 3,51. 182 ‖ 8 *λόγοις* del. Cob.

138 1 *ἡμῶν* **amgVxf** *ὑμῶν* **LD** ‖ 2 *ἀναγκαίων* **f** *ἀναγκαίων κακῶν καὶ ἀγαθῶν* **βD** ‖ 7 *οἱ νομοθέται* del. Bl. ‖ 8 *μὴ* om. **f** | *μετέχειν* **βf** *μὲ ἔχειν* **D** ‖ 8.9 *τῷ αὐτῷ νόμῳ* **f** *τούτῳ αὐτῷ λόγῳ* **βD** *τούτῳ αὐτῷ* Bai. *τῷ αὐτῷ* Bl. ‖ 10 *προτρέπειν* **f** *ἐπιτρέπειν* **βD** ‖ 9 del. Cob.

139 1 *ὁ* **βD** *δ' ὁ* **f** | *οὗτος* om. V, sed vide 188. 3,55 ‖ 2 *μήτ' ... μήτ'* **βD** *μὴ ... μηδ'* **f** ‖ 5 *καὶ ὁμιλεῖν* del. Bl. coll. 8 *τοὺς τῆς φιλίας λόγους κτέ.* | *ὁμιλεῖν* **βDf**[c] *ὁμολογεῖν* **f**[a]

μαρτυρίαν σωφροσύνης ἡγήσατο συμβαίνειν. ἀκύρου δ' οἶμαι καὶ ἀδυνάτου ἔτι ὄντος κρῖναι τὸν ὄντως εὔνουν καὶ μή, τὸν ἐρῶντα σωφρονίζει καὶ τοὺς τῆς φιλίας λόγους εἰς τὴν φρονοῦσαν καὶ πρεσβυτέραν ἡλικίαν ἀναβάλλεται· τὸ δ' ἐπακολουθεῖν καὶ ἐφορᾶν φρουρὰν καὶ φυλακὴν σωφροσύνης ἡγήσατο εἶναι μεγίστην. **140** τοιγάρτοι τοὺς τῆς πόλεως μὲν εὐεργέτας, ταῖς δ' ἀρεταῖς ὑπερενηνοχότας, Ἁρμόδιον καὶ Ἀριστογείτονα, ὁ σώφρων καὶ ἔννομος, εἴτε ἔρωτα εἴτε ⟨ὅντινα⟩ τρόπον αὐτὸν χρὴ προσειπεῖν, τοιούτους ἐπαίδευσεν, ὥστε τοὺς ἐπαινοῦντας τὰ ἐκείνων ἔργα καταδεεστέρους δοκεῖν εἶναι ἐν τοῖς ἐγκωμίοις τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων.

141 Ἐπειδὴ δὲ Ἀχιλλέως καὶ Πατρόκλου μέμνησθε καὶ Ὁμήρου καὶ ἑτέρων ποιητῶν, ὡς τῶν μὲν δικαστῶν ἀνηκόων παιδείας ὄντων, ὑμεῖς δὲ εὐσχήμονές τινες προσποιεῖσθε εἶναι καὶ ὑπερφρονοῦντες ἱστορίᾳ τὸν δῆμον, ἵν' εἰδῆτε ὅτι καὶ ἡμεῖς τι ἤδη ἠκούσαμεν καὶ ἐμάθομεν, λέξομέν τι καὶ [ἡμεῖς] περὶ τούτων. ἐπειδὴ γὰρ ἐπιχειροῦσι φιλοσόφων ἀνδρῶν μεμνῆσθαι καὶ καταφεύγειν ἐπὶ τοὺς εἰρημένους ἐν τῷ μέτρῳ λόγους, θεωρήσατε ἀποβλέψαντες, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰς τοὺς ὁμολογουμένως ἀγαθοὺς καὶ χρηστοὺς ποιητάς, ὅσον κεχωρίσθαι ἐνόμισαν τοὺς σώφρονας καὶ τῶν ὁμοίων ἐρῶντας καὶ τοὺς [ἀκρατεῖς] ὧν οὐ

139 8 ⟨*τὸν*⟩ *μή* Cob. ‖ 9 *ἡλικίαν ἀναβάλλεται* **βf** *ἀναβάλλεται ἡλικίαν* **D** ‖ 10 *ἐφορᾶν*] *ἐρᾶν* Bk. ‖ 11 *εἶναι μεγίστην* **βf** *μεγίστην εἶναι* **D**

140 4 add. Bai. Sau. | *αὐτὸν* om. **f**

141 2 *δικαστῶν ἀνηκόων παιδείας* **βf** *ἀνηκόων παιδείας δικαστῶν* **D** ‖ 3 *προσποιεῖσθε εἶναι* del. Cob., coll. 126.132 ‖ 4 *ὑπερφρονοῦντες* **f** *περιφρονοῦντες* **βD** ‖ 5 *ὅτι* om. **D** | *καὶ ἡμεῖς* del. Sch. ‖ 6 del. Hamaker ‖ 9 *ὁμολογουμένως* **amxL[c]Df** *ὁμολογουμένους* **gVL[a]** ‖ 11 del. Reeve

χρὴ καὶ [*τοὺς*] *ὑβριστάς.* **142** *λέξω δὲ πρῶτον μὲν περὶ Ὁμήρου, ὃν ἐν τοῖς πρεσβυτάτοις καὶ σοφωτάτοις τῶν ποιητῶν εἶναι τάττομεν. ἐκεῖνος γὰρ πολλαχοῦ μεμνημένος περὶ Πατρόκλου καὶ Ἀχιλλέως, τὸν μὲν ἔρωτα καὶ τὴν ἐπωνυμίαν αὐτῶν τῆς φιλίας ἀποκρύπτεται, ἡγούμενος τὰς τῆς εὐνοίας ὑπερβολὰς καταφανεῖς εἶναι τοῖς πεπαιδουμένοις τῶν ἀκροατῶν.* **143** *λέγει γάρ που Ἀχιλλεὺς ὀδυρόμενος τὸν τοῦ Πατρόκλου θάνατον, ὡς ἕν τι τοῦτο τῶν λυπηροτάτων ἀναμιμνῃσκόμενος, ὅτι τὴν ὑπόσχεσιν τὴν πρὸς τὸν πατέρα τὸν Πατρόκλου Μενοίτιον ἄκων ἐψεύσατο· ἐπαγγείλασθαι γὰρ εἰς Ὀποῦντα σῶν ἀπάξειν, εἰ συμπέμψειεν αὐτὸν εἰς τὴν Τροίαν καὶ παρακαταθεῖτο αὐτῷ. ᾧ καταφανής ἐστιν ὡς δι' ἔρωτα τὴν ἐπιμέλειαν αὐτοῦ παρέλαβεν.* **144** *ἔστι δὲ τὰ ἔπη, ἃ ἐγὼ νυνὶ μέλλω λέγειν.*

> *ὢ πόποι, ἦ ῥ' ἅλιον ἔπος ἔκβαλον ἤματι κείνῳ*
> *θαρσύνων ἥρωα Μενοίτιον ἐν μεγάροισιν.*
> *φῆν δέ οἱ εἰς Ὀπόεντα περικλυτὸν υἱὸν ἀπάξειν,*
> *Ἴλιον ἐκπέρσαντα λαχόντα τε ληίδος αἶσαν.*

142 1 *λέξω… περὶ Ὁμήρου…* 3 *τάττομεν* schol. in Aristid. 545,6
144 2 *Σ* 324 cf. M. van der Valk, Researches on the Text and Scholia of the Iliad, Leiden 1963–1964, 328–331

141 12 del. Fr.[1]
142 3 *πολλαχοῦ* **βD** *πολλὰ* **f** || 5 *ἀποκρύπτεται* **β** (*ὑπο-* **mg**) **D** *ἀποκέκρυπται* **f**
143 4 *τὸν* **amgxf** *τοῦ* **VLD** | *μενοίτιον* **f** *τὸν μενοίτιον* **βD** || 5 *γὰρ* **f** *γὰρ αὐτὸν* **βD** | *ἀπάξειν* **f** (*ἐπανάξειν* Poutsma) *ἀπάξειν τὸν πάτροκλον· ἦν γὰρ ὀπύντιος* **βD** || 6 *αὐτὸν* Ald. *αὐτῷ* **βDf** *αὐτῷ* post *γὰρ* Sau. coll. 144,4 *φῆν δέ οἱ* | *παρακαταθεῖτο* **a**[c] *παρακατάθοιτο* **a**[a]**mgVDf** *παρακάθοιτο* **xL**
144 1 *νυνὶ μέλλω* **f** *νῦν ὑμῖν μέλλω* **β** (*μέλλω* om. **V**) *μέλλων νυνὶ* **D**

ἀλλ' οὐ Ζεὺς ἄνδρεσσι νοήματα πάντα τελευτᾷ·
ἄμφω γὰρ πέπρωται ὁμοίην γαῖαν ἐρεύθειν.

145 *οὐ τοίνυν ἐνταῦθα μόνον σχετλιάζων φαίνεται, ἀλλ' οὕτως αὐτὸν ἰσχυρῶς ἐπένθησεν ὥστε παρὰ Θέτιδος τῆς αὑτοῦ μητρὸς προακούσας ὅτι μὴ μετελθὼν μὲν τοὺς ἐχθρούς, ἀλλ' ἐάσας ἀτιμώρητον τὸν τοῦ Πατρόκλου θάνατον, ἐπανελθὼν οἴκαδε γηραιὸς ἐν τῇ αὑτοῦ πατρίδι ἀποθανεῖται, τιμωρησάμενος δὲ διὰ ταχέων μέλλοι τὸν βίον τελευτᾶν, εἵλετο τὴν τοῦ τεθνεῶτος πίστιν μᾶλλον ἢ τὴν σωτηρίαν. οὕτω δὲ μεγαλοψύχως ἠπείγετο τὸν φονέα τὸν ἐκείνου τιμωρήσασθαι ὥστε πάντων αὐτὸν παραμυθουμένων καὶ κελευόντων λούσασθαι καὶ σῖτον προσενέγκασθαι, ἀπόμνυσι μηδὲν τούτων πράξειν, πρὶν ἂν τὴν τοῦ Ἕκτορος κεφαλὴν ἐπὶ τὸν τοῦ Πατρόκλου τάφον ἐνέγκῃ.*
146 *καθεύδοντος δ' αὐτοῦ ἐπὶ τῇ πυρᾷ, ὥς φησιν ὁ ποιητής, εἴδωλον ἐφίσταται τοῦ Πατρόκλου καὶ τοιούτων ἐπεμνήσθη καὶ τοιαῦτα ἐπέσκηψε τῷ Ἀχιλλεῖ ἐφ' οἷς καὶ δακρῦσαι καὶ ζηλῶσαι τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν φιλίαν ἄξιον αὐτῶν ἐστιν. ἐπισκήπτει μὲν γὰρ αὐτῷ, προειπὼν ὅτι οὐδὲ ἐκεῖνος ἀπέχει μακρὰν τῆς τοῦ βίου τελευτῆς, εἴ πως εἴη*

145 2 *ὥστε* – 8 *σωτηρίαν* cf. Pl. Symp. 179e

144 6 *ἄνδρεσσι* f *ἄνδρεσι* **β** *ἀνδρᾶσι* D ‖ 7 *πέπρωται* **β**f *πέπρακται* D | *ἐρεύθειν* amgVxL[c]Df *ἐρεῦσαι* L[a] Hom.
145 1 *ἐνταῦθα μόνον* **β**f *μόνον ἐνταῦθα* D ‖ 5 *ἐν* – *πατρίδι* del. Bl. (hiat.) coll. Pl. | 6 *ἀποθανοῖτο* coni. Bl. coll. Pl. | *μέλλοι* amVxf *μέλλει* gLD ‖ 8 *τὴν* ⟨*αὐτοῦ*⟩ Markland | *οὕτω* **β**D *οὕτως* f ‖ 9 *αὐτὸν* am[c]gV[c]f *αὐτῶν* m[a]gV[a]xLD ‖ 11 *μηδὲν* a[c] *μηδὲν ἂν* a[a]mgVxLDf ‖ 12 *ἐνέγκῃ* **β**f *ἐνέγκοι* D
146 1 *αὐτοῦ* deleverit Bl. (hiat.) ‖ 2 *τοῦ* om. **β**D

δυνατόν, προδιοικήσασθαι ὅπως τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥσπερ καὶ ἐτράφησαν καὶ ἐβίωσαν ἐν τῷ αὐτῷ, οὕτω καὶ τελευτησάντων αὐτῶν τὰ ὀστᾶ ἐν τῇ αὐτῇ σορῷ κείσεται· **147** *ὀδυρόμενος δὲ καὶ τὰς διατριβὰς διεξιὼν ἃς μετ' ἀλλήλων ζῶντες διέτριβον, λέγει ὅτι 'οὐκέτι περὶ τῶν μεγίστων, ὥσπερ τὸ πρότερον, καθεζόμενοι μετ' ἀλλήλων μόνοι ἄπωθεν τῶν ἄλλων φίλων βουλευσόμεθα', τὴν πίστιν (οἶμαι) καὶ τὴν εὔνοιαν ποθεινοτάτην ἡγούμενος εἶναι. ἵνα δὲ καὶ διὰ τοῦ μέτρου τὰς γνώμας ἀκούσητε τοῦ ποιητοῦ, ἀναγνώσεται ὑμῖν ὁ γραμματεὺς τὰ ἔπη τὰ περὶ τούτων ἃ Ὅμηρος πεποίηκε.* **148** *λέγε πρῶτον τὰ περὶ τῆς Ἕκτορος τιμωρίας.*

ἀλλ' ἐπεὶ οὖν, φίλ' ἑταῖρε, σεῦ ὕστερος εἶμ' ὑπὸ γαῖαν,
οὔ σε πρὶν κτεριῶ, πρίν γ' Ἕκτορος ἐνθάδ' ἐνεῖκαι
τεύχεα καὶ κεφαλήν, μεγαθύμου σεῖο φονῆος.

149 *ἀναγίγνωσκε δὴ ἃ περὶ τοῦ ὁμοτάφους αὐτοὺς γενέσθαι λέγει ἐν τῷ ὕπνῳ ὁ Πάτροκλος καὶ περὶ τῶν διατριβῶν ἃς συνδιέτριβον ἀλλήλοις.*

148 3 *Σ* 333

146 7 *ὅπως* om. **D** ‖ 8 *τελετησάντων* – 9 *ὀστᾶ*] *καὶ τὰ ὀστᾶ τελευτησάντων* [*αὐτῶν*] Bl. (hiat.)

147 3 *μόνοι* del. Bl. (hiat.) ‖ 4 *ἄπωθεν* **aL** cf. 99 *ἄποθεν* **mg VxDf** | *βουλευσόμεθα* **m**[c]**f** *βουλευόμεθα* **am**[a]**gVxD** *βουλόμεθα* **L** ‖ 5 *εἶναι ἡγούμενος* **V** ‖ 7 *ὑμῖν* **βf** *ἡμῖν* **D** | *τὰ*[2]] *ἃ* Cob.

148 1 *τῆς* **βD** *τῆς τοῦ* **f** ‖ 3 *ἀλλ'*] *νῦν δ'* Hom. | *φίλ' ἑταῖρε*] *πάτροκλε* Hom. ‖ 4 *ἐνεῖκαι* **a**[c]**f** *ἐνείκων* **a**[a]**mgVxD** *ἐκείνω* **L** ‖ 5 *σοῖο* Fr.

149 1 *δὴ* **f** *δὲ* **βD** | *ἃ* **βD** *τὰ* **f** et Bl. qui del. 2 *λέγει* – *πάτροκλος* ‖ 2 *λέγει* **βD** *ἃ λέγει* **f**

οὐ γὰρ ἔτι ζωοί γε φίλων ἀπάνευθεν ἑταίρων
βουλὰς ἑζόμενοι βουλεύσομεν· ἀλλ' ἐμὲ μὲν κὴρ
ἀμφέχανε στυγερή, ἥπερ λάχε γεινόμενόν περ·
καὶ δὲ σοὶ αὐτῷ μοῖρα, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
τείχει ὕπο Τρώων εὐηγενέων ἀπολέσθαι,
μαρνάμενον δηίοις Ἑλήνης ἕνεκ' ἠυκόμοιο.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
μὴ ἐμὰ σῶν ἀπάνευθε τιθήμεναι ὀστέ', Ἀχιλλεῦ,
ἀλλ' ἵνα περ σε καὶ αὐτὸν ὁμοίη γαῖα κεκεύθῃ,
χρυσέῳ ἐν ἀμφιφορεῖ, τόν τοι πόρε πότνια μήτηρ,
ὡς ὁμοῦ ἐτράφεμέν περ ἐν ὑμετέροισι δόμοισιν,
εὖτέ με τυτθὸν ἐόντα Μενοίτιος ἐξ Ὀπόεντος
ἤγαγεν ὑμέτερόνδ' ἀνδροκτασίης ὕπο λυγρῆς,
ἤματι τῷ, ὅτε παῖδα κατέκτανον Ἀμφιδάμαντος,

149 4 *Ψ*77 ‖ 4 *οὐ* – 5 *βουλεύσομεν* Hermog. 3,436,13 W. resp. Greg. Cor. 7,1321,13

149 **4** *γὰρ ἔτι* **βDf** Hermog. schol. Hom. (Didym.) *μὲν γὰρ* Hom. ‖ **6** *γεινόμενόν* **f** Hom. *γιγόμενόν* **β** *γενόμενόν* **D** ‖ **8** *τείχει* **a**[a]**mgVxLD** *τείχη* **a**[c]**f** | *εὐηγενέων* **Df** *εὐηφενέων* ap. Hom. legebant Aristophanes et Rhianus ‖ **9** *μαρνάμενον* – *ἠυκόμοιο* om. Hom. cf. 317. 339 ‖ **10** *σὺ* – *σῇσιν* **βDf** (= A 297 al.) *καὶ ἐφήσομαι, αἴ κε πίθηαι* Hom. cf. 146 *εἴ πῶς εἴη δύνατον* ‖ **11** *ἐμὰ* **βf** *ἐμὲ* **D** | *τιθήμεναι* **a**[c]**f** *τιθείμεναι* **a**[a]**mVD** *τιθείμεν'* **gL** *τιθέμεναι* **x**[c] *ὀστέ' ἀχιλλεῦ τιθέμεναι* **x**[a] ‖ **12** *ἀλλ'* – **13** *μήτηρ* om. Hom., suspecit Bl. ‖ **12** *κεκεύθῃ* **βD** *κεύθῃ* **f** *κεκεύθοι* Sau. ‖ **13** *ἀμφιφορεῖ* **βD** *ἀμφορεῖ* **f** | *τοι* om. **D** ‖ **14** *ὡς ὁμοῦ* **βDf** *ἀλλ' ὁμοῦ ὡς* Hom. | *ἐτράφεμέν* **aVxLf** *ἐτράφημεν* (om. *περ*) **mgD** libri Hom. *τράφομέν* B. libri Hom. | *ὑμετέροισι* **a**[c] *ἡμετέροισι* **a**[a]**mgVxLDf** ‖ **15** *εὖτέ* – **20** *ὀνόμηνεν* om. **f**[a] ‖ **16** *ὑμέτερόνδ'* **a**[a]**m**[c]**gV** *ἡμέτερόνδ'* **m**[a]**xLD** *ὑμέτερον δῶ* **a**[c]

νήπιος, οὐκ ἐθέλων, ἀμφ' ἀστραγάλοισι χολωθείς·
ἔνθα με δεξάμενος ἐν δώμασιν ἱππότα Πηλεὺς
ἔτρεφέ τ' ἐνδυκέως καὶ σὸν θεράποντ' ὀνόμηνεν·
ὣς δὲ καὶ ὀστέα νῶιν ὁμὴ σορὸς ἀμφικαλύπτοι.

150 *ὡς τοίνυν ἐξῆν αὐτῷ σωθῆναι μὴ τιμωρησαμένῳ τὸν τοῦ Πατρόκλου θάνατον, ἀνάγνωθι ἃ λέγει ἡ Θέτις.*

ὠκύμορος δή μοι τέκος ἔσσεαι, οἷ' ἀγορεύεις·
αὐτίκα γάρ τοι ἔπειτα μεθ' Ἕκτορα πότμος ἑτοῖμος.
τὴν δ' αὖτε προσέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
αὐτίκα τεθναίην, ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλον ἑταίρῳ
κτεινομένῳ ἐπαμῦναι, ὅ μοι πολὺ φίλτατος ἔσκεν.

151 *Ὁ τοίνυν οὐδενὸς ἧττον σοφὸς τῶν ποιητῶν Εὐριπίδης, ἕν τι τῶν καλλίστων ὑπολαμβάνων εἶναι τὸ σωφρόνως ἐρᾶν, ἐν εὐχῆς μέρει τὸν ἔρωτα ποιούμενος λέγει που·*

ὁ δ' εἰς τὸ σῶφρον ἐπ' ἀρετήν τ' ἄγων ἔρως
ζηλωτὸς ἀνθρώποισιν, ὧν εἴην ἐγώ.

150 3 *Σ*95
151 1 *ὁ* – 5 *ἐγώ* Greg. Cor. 7,1321,17 ‖ 4 Eur. Stheneb. fr. 672 N^2 Hermog. 3,436,16 W.

149 **18** *νήπιος* **a** Hom. *νήπιον* **mgVxLD** *γνήσιον* **f**^{c} ‖ **20** *ἔτρεφέ τ'* **amgVxD** *ἔτραφέ* **L** Hom. ‖ **21** *ἀμφικαλύπτοι* **a** *ἀμφικαλύπτει* **mgVxLDf**
150 1 *ἐξῆν* **βDf**^{a} *ἐξῆν ἂν* **f**^{c} | post *τιμωρησαμένῳ* 2–3 verba deleta **f**^{c} ‖ **2** *ἃ* – *θέτις* del. Bl. (hiat.) ‖ **3** *δή* **a**^{c}**m**^{c} *δὲ* **a**^{a}**m**^{a}**gVxLDf** ‖ **5** *τὴν* – *Ἀχιλλεύς*] *τὴν δὲ μεγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς ἀχιλλεὺς* Hom. ‖ **7** *ὅ* – *ἔσκεν*] *ὃ μὲν μάλα τηλόθι πάτρης* Hom.
151 **1** *οὐδενὸς* **aL**^{a}**D** Greg. Cor. *οὐθενὸς* **mgVxL**^{c}**f** | *ἥττων* **βDf**, corr. Wolf *ἥττων ὁ* Greg. Cor. ‖ **3** *τὸν* om. Greg. Cor. ‖ 5 *ὧν* **βf** Hermog. Greg. Cor. *ὡς* **D**

152 *πάλιν τοίνυν ὁ αὐτὸς ἐν τῷ Φοίνικι ἀποφαίνεται, ὑπὲρ τῆς γεγενημένης αὐτῷ πρὸς τὸν πατέρα διαβολῆς ἀπολογούμενος καὶ ἀπεθίζων τοὺς ἀνθρώπους μὴ ἐξ ὑποψίας μηδ' ἐκ διαβολῆς, ἀλλ' ἐκ τοῦ βίου τὰς κρίσεις ποιεῖσθαι·*

ἤδη δὲ πολλῶν ᾑρέθην λόγων κριτής,
καὶ πόλλ' ἁμιλληθέντα μαρτύρων ὕπο
τἀναντί' ἔγνων συμφορᾶς μιᾶς πέρι.
κἀγὼ μὲν οὕτω, χὤστις ἔστ' ἀνὴρ σοφός,
λογίζομαι τἀληθές, εἰς ἀνδρὸς φύσιν
σκοπῶν δίαιτάν ⟨θ'⟩ ἥντιν' ἡμερεύεται.
ὅστις δ' ὁμιλῶν ἥδεται κακοῖς ἀνήρ,
οὐ πώποτ' ἠρώτησα, γιγνώσκων ὅτι
τοιοῦτός ἐσθ' οἷοισπερ ἥδεται ξυνών.

153 *σκέψασθε δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰς γνώμας ἃς ἀποφαίνεται ὁ ποιητής. ἤδη δὲ πολλῶν πραγμάτων φησὶ γεγε-*

152 1 *Φοίνικι*] fr. 812 N[2] || **5** *ἤδη* – **10** *ἡμερεύεται* Stob. 2,15,25 || **11** *ὅστις* – **13** *ξυνών* D. 19,245 D. S. 12,14,1 Greg. Cor. 7,1322,17 Hermog. 1,25,8 W. Doxopatr. 2,288,17 resp. Plan. schol. 5,572,2 || **12** *οὐ* – **13** *ξυνών* Pap. Oxy. 3,410,103 sq. || **12** *γιγνώσκων* – **13** *ξυνών* Plin. Ep. 4,27,6 || **13** *τοιοῦτός* – *ξυνών* Aphth. 1,67,17 Anon. de Hermog. fig. 3,736,28 Anon. Aphth.[2] 1,130,31 Man. Palaeol. 72 (= fr. 672 N[2])

152 1 *αὐτὸς* **βD** *αὐτὸς ποιητὴς* **f** || **5** *πολλῶν* – **7** *πέρι* om. **f** || **5** *λόγων κριτής* **βD** *κριτὴν λόγων* Io. || **6.7** *ὕπο τἀναντί'* **amg Vx** *ὑπέναντι'* **LD** || **8** *κἀγὼ* Io. *καὶ ἐγὼ* **βDf** | *χὤστις* Valckenaer *καὶ ὅστις* **βDf** || **9** *λογίζομαι* **βDf** *λογίζεται* Io. | *τἀληθές* **f** *δὲ τἀληθές* **βD** || **10** *σκοπῶν* **βDf** *βλέπων* Io. | add. Boissonade | *ἡμερεύεται* Gaisford *ἱμερεύεται* Io. *ἐμπορεύεται* **βDf** *ἡμερεύεται* ⟨***⟩ Meineke || **13** *ἐσθ'* Wolf *ἐστιν* **f**[a] D. Doxopatr. Aphth. Anon. Aphth.[2] Anon. de Hermog. Man. *ἐστιν ἕκαστος* **βDf**[c] | *οἷσπερ* **βDf**, corr. Wolf
153 2 *ἤδη* **βD** *ᾔδει* **f** | *δὲ* del. Sau.

νῆσθαι κριτής, ὥσπερ νῦν ὑμεῖς δικασταί, καὶ τὰς κρίσεις οὐκ ἐκ τῶν μαρτυριῶν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ τῶν ὁμιλιῶν φησι ποιεῖσθαι, ἐκεῖσε ἀποβλέπων, πῶς τὸν καθ' ἡμέραν βίον ζῇ ὁ κρινόμενος καὶ ὅντινα τρόπον διοικεῖ τὴν ἑαυτοῦ οἰκίαν, ὡς παραπλησίως αὐτὸν καὶ τὰ τῆς πόλεως διοικήσοντα, καὶ τίσι χαίρει πλησιάζων· καὶ τελευτῶν οὐκ ὤκνησεν ἀποφήνασθαι τοιοῦτον εἶναι οἷοισπερ ἥδεται ξυνών. οὐκοῦν δίκαιον καὶ περὶ Τιμάρχου τοῖς αὐτοῖς ὑμᾶς Εὐριπίδῃ χρήσασθαι λογισμοῖς. **154** *πῶς διῴκηκε τὴν ἑαυτοῦ οὐσίαν; κατεδήδοκε τὰ πατρῷα καί, [τὰ τῶν φίλων] μεμισθαρνηκὼς τῷ σώματι καὶ δωροδοκῶν, δημοσίᾳ πάντ' ἠφάνικεν, ὥστε μηδὲν ἄλλ' ἢ τὰς αἰσχύνας αὐτῷ περιεῖναι. χαίρει δὲ τῷ συνών; Ἡγησάνδρῳ. ὁ δ' Ἡγήσανδρος ἐκ τίνων ἐστὶν ἐπιτηδευμάτων; ἐκ τούτων ἃ τὸν πράξαντα οἱ νόμοι ἀπαγορεύουσι μὴ δημηγορεῖν. ἐγὼ δὲ τί λέγω κατὰ Τιμάρχου καὶ τίνα ποτ' ἐστὶν ἃ ἀντιγέγραμμαι; [μὴ] δημηγορεῖν Τίμαρχον πεπορνευμένον καὶ τὴν πατρῴαν οὐσίαν κατεδηδοκότα. ὑμεῖς δὲ τί ὀμωμόκατε; ὑπὲρ αὐτῶν ψηφιεῖσθαι ὧν ἂν ἡ δίωξις ᾖ.*

155 *Ἵνα δὲ μὴ μακρολογῶ περὶ τῶν ποιητῶν διεξιών, ἀνδρῶν ἐρῶ πρεσβυτέρων καὶ γνωρίμων ὑμῖν ὀνόματα καὶ μειρακίων καὶ παίδων, ὧν τοῖς μὲν διὰ τὴν εὐπρέπειαν πολλοὶ γεγόνασιν ἐρασταί, ἐνίοις δὲ τῶν ἐν ἡλικίᾳ ἔτι καὶ νῦν εἰσίν, ὧν οὐδεὶς πώποτ' εἰς τὰς αὐτὰς αἰτίας ἀφῖκται*

153 7 *ὡς* – **8** *διοικήσοντα* del. Cob. ‖ 7 *οἰκίαν*] *οὐσίαν* Hamaker | *παραπλησίως* **a^c^f** *πολλαπλασίως* **a^a^mgVxLD** ‖ **9** *τοιοῦτον* **f** *τοιοῦτον αὐτὸν* **D** ‖ **11** *εὐριπίδῃ* post *λογισμοῖς* **D**

154 2 del. Hamaker ‖ **3** *φίλων* ⟨*καὶ*⟩ Martin et de Budé ‖ **6** *ἐκ τούτων* del. Bremi, sed vide 77 | *ἃ τὸν* **a^c^f** *ἐξ ὧν αὐτὸν* **a^a^mg VxLD** ‖ 7 *πράξαντα* del. Sch. | *μὴ* **a** om. **mgVxLDf** ‖ **9** del. Bl. ‖ **10** *τί* om. **f** ‖ **11** *ψηφιεῖσθαι* **βD** *ψηφίσασθαι* **f** | *ὧν* **βD** *περὶ ὧν* **f**

Τιμάρχῳ· καὶ πάλιν ὑμῖν ἀντιδιέξειμι ἀνθρώπων πεπορνευμένων αἰσχρῶς καὶ φανερῶς ὀνόματα, ἵνα ὑμεῖς ἀναμνησθέντες κατανείμητε εἰς τὴν προσήκουσαν τάξιν Τίμαρχον. 156 *πρῶτον δὲ λέξω τὰ τῶν ἐλευθερίως καὶ καλῶς βεβιωκότων ὀνόματα. γιγνώσκετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Κρίτωνα τὸν Ἀστυόχου καὶ Περικλείδην τὸν Περιθοίδην καὶ Πολεμαγένην καὶ Πανταλέοντα τὸν Κλεαγόρου καὶ Τιμησίθεον τὸν δρομέα, καλλίστους οὐ μόνον τῶν πολιτῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν Ἑλλήνων γεγενημένους καὶ πλείστων καὶ σωφρονεστάτων τυχόντας ἐραστῶν· ἀλλ' ὅμως οὐδεὶς πώποτε αὐτοὺς ἔψεξε.* 157 *πάλιν ἐκ τῶν μειρακίων καὶ τῶν ἐν παισὶν ἔτι καὶ νῦν ὄντων πρῶτον μὲν τὸν ἀδελφιδοῦν τὸν Ἰφικράτους, υἱὸν δὲ Τεισίου τοῦ Ῥαμνουσίου, ὁμώνυμον δὲ τοῦ νυνὶ κρινομένου Τιμάρχου· ὃς εὐπρεπὴς ὢν ἰδεῖν τοσοῦτον ἀπέχει τῶν αἰσχρῶν ὥστε πρώην ἐν τοῖς κατ' ἀγροὺς Διονυσίοις κωμῳδῶν ὄντων ἐν Κολλυτῷ καὶ Παρμένοντος τοῦ κωμικοῦ ὑποκριτοῦ εἰπόντος τι πρὸς τὸν χορὸν ἀνάπαιστον, ἐν ᾧ ἦν εἶναί τινας πόρνους μεγάλους Τιμαρχώδεις, οὐδεὶς ὑπελάμβανεν εἰς τὸ μειράκιον,*

155 6 *ἀντιδιέξειμι* Ph. Lex. *α* 2099
157 8 *πόρνους* – **9** *Τιμαρχώδεις* Adsp. fr. 298 Kock Arg. in Aeschin. 3,6

156 1 *ἐλευθέρων* **βDf**, corr. Wei. (*ἐλευθέρως* Rei.) ‖ **3** *περιθοίδην* **βD** *περιθοίδου* **f** ‖ **4** *πολεμαγένην* **βD** *πολεμαγένη* **f** | *πανταλέοντα* a[c]**xLf** *παντολέοντα* a[a]**mgVD** | *κλεαγόρου* **βf** *κλεαγίνου* **D** ‖ **5** *τῶν* – **6** *καὶ*[1] (*ὁμ.*) om. **f**[a] ‖ **6** *καὶ*[1] om. **mVxL** ‖ **8** *αὐτοὺς* **amgDf** *αὐτὸς* **VL** sine term. **x**
157 2 *τὸν*[2] **βD** *τὸν τοῦ* **f** ‖ **3** *τισίου* **βDf**, corr. Bl. | *ῥαμνουσίου* a[c]**mgVD** *ῥαμνησίου* a[a]**xLf** ‖ **4** *τιμάρχου* del. Cob. ‖ **5** *τῶν αἰσχρῶν* om. **D** ‖ **6** *κολλυτῷ* Fr. *κολυττῷ* **mgVDf** *κολλυττῷ* **aVx** *κολλητῷ* L[a] *κωλλυτῷ* L[c] ‖ **7** *παρμένοντος* **aVD** *παραμένοντος* **mgxLf** | *κωμικοῦ* del. Wei., sed vide 98. 2,156

ἀλλ' εἰς σὲ πάντες· οὕτω κληρονόμος εἶ τοῦ ἐπιτηδεύματος. πάλιν Ἀντικλέα τὸν σταδιοδρόμον καὶ Φειδίαν τὸν ἀδελφὸν τὸν Μελησίου. ἔτι δὲ εἰπεῖν ἔχων πολλοὺς παύσομαι, ἵνα μὴ δοκῶ τὸν ἔπαινον θεραπείᾳ τινὶ κατ' αὐτῶν ποιεῖσθαι.

158 *Περὶ δὲ τῶν ὁμοτρόπων τῶν Τιμάρχου, φεύγων τὰς ἀπεχθείας, ὧν ἥκιστά μοι μέλει μνησθήσομαι. τίς γὰρ ὑμῶν τὸν ὀρφανὸν καλούμενον Διόφαντον οὐκ οἶδεν, ὃς τὸν ξένον πρὸς τὸν ἄρχοντα ἀπήγαγεν ᾧ παρήδρευεν Ἀριστοφῶν ὁ Ἀζηνιεύς, ἐπαιτιασάμενος τέτταρας δραχμὰς αὐτὸν ὑπὲρ τῆς πράξεως ταύτης ἀπεστερηκέναι καὶ τοὺς νόμους λέγω οἳ κελεύουσι τὸν ἄρχοντα τῶν ὀρφανῶν ἐπιμελεῖσθαι, τοὺς ὑπὲρ τῆς σωφροσύνης κειμένους αὐτὸς ὑπερβεβηκώς; ἢ τίς τῶν πολιτῶν οὐκ ἐδυσχέρανε Κηφισόδωρον τὸν τοῦ Μόλωνος καλούμενον, καλλίστην ὥραν ὄψεως ἀκλεέστατα διεφθαρκότα; ἢ Μνησίθεον τὸν τοῦ μαγείρου καλούμενον; ἢ πολλοὺς ἑτέρους, ὧν ἑκὼν ἐπιλανθάνομαι;* 159 *οὐ γὰρ ἐπεξελθεῖν αὐτῶν ἕκαστον κατ' ὄνομα πικρῶς βούλομαι, ἀλλὰ μᾶλλον τῶν τοιούτων ἀπορεῖν ἂν εὐξαίμην ἐν τῷ λόγῳ διὰ τὴν πρὸς τὴν πόλιν εὔνοιαν. ἐπειδὴ δὲ ἑκατέρων προελόμενοί τινας διεξεληλύθαμεν, χωρὶς μὲν τοὺς διὰ σωφροσύνης ἐρωμένους, χωρὶς δὲ τοὺς*

157 12 *τὸν* Bk. *τοῦ* **amgVxf** om. **LD** | *μιλησίου* **βDf**, corr. Sau. || 13 *κατ' αὐτῶν* **βD** *καθ' αὐτῶν* **f**

158 1 *τῶν*[2] om. **f** | *τιμάρχῳ* Wolf || 2 *μέλει* **xDf** *μέλλει* **amg VL** || 6 *ὑπὲρ* **βD** *ἀπὸ* **f** || 8 *αὐτὸς* Bk. *αὐτοὺς* **βD** om. **b** || 9 *ὑπερβεβηκώς* **βD** *ὑπερβεβηκὼς ἐμίσει* **f** | *ἐδυσχέραινε* **βDf**, corr. Bl.

159 2 *ἀλλὰ* om. **f**[a] | *τοιούτων* **f**[a] *τοιούτων ἔργων* **βDf**[c] || 4 *προελόμενοί … διεξεληλύθαμεν* **βD** *προελόμενός … διεξελήλυθα* **f** || 5 *σωφροσύνης* **D** et Cob. *σωφροσύνην* **βf**

εἰς ἑαυτοὺς ἐξαμαρτάνοντας, ὑμεῖς ἤδη τοῦτ' ἐρωτηθέντες ἀποκρίνασθε πρὸς ἐμέ, εἰς ὁποτέραν ⟨τὴν⟩ τάξιν Τίμαρχον κατανέμετε, πότερα εἰς τοὺς ἐρωμένους ἢ εἰς τοὺς πεπορνευμένους. οὐκοῦν μὴ καταλιπὼν ἣν εἷλου συμμορίαν αὐτομολήσῃς εἰς τὰς τῶν ἐλευθέρων διατριβάς.

160 *Ἐὰν δ' ἐπιχειρῶσι λέγειν ὡς οὐχ ἡταίρηκεν ὅστις μὴ κατὰ συγγραφὰς ἐμισθώθη καὶ γραμματεῖον καὶ μάρτυρας ἀξιῶσί με τούτων παρασχέσθαι, πρῶτον μὲν τοὺς περὶ τῆς ἑταιρήσεως νόμους μέμνησθε, ἐν οἷς οὐδαμοῦ μνείαν ὁ νομοθέτης περὶ συνθηκῶν πεποίηται. οὐ γάρ, εἰ κατὰ γραμματεῖόν τις ἑαυτὸν κατῄσχυνε, τοῦτ' ἐξήτασεν, ἀλλὰ παντελῶς (ὅπως ἂν ἡ πρᾶξις γένηται) τὸν πράξαντα κελεύει μὴ μετέχειν τῶν τῆς πόλεως κοινῶν. εἰκότως· ὅστις γὰρ νέος ὢν ἀπέστη δι' αἰσχρὰς ἡδονὰς τῆς εἰς τὰ καλὰ φιλοτιμίας, τοῦτον οὐκ ᾠήθη δεῖν πρεσβύτερον γενόμενον [ὁ τοὺς νόμους εἰσφέρων] ἐπίτιμον εἶναι.* **161** *ἔπειτα καὶ τὴν εὐήθειαν τοῦ λόγου τούτου ῥᾴδιόν ἐστιν ἐξετάσαι. πάντες γὰρ ἂν τοῦθ' ὁμολογήσαιμεν ὅτι τὰς συνθήκας τῆς πρὸς ἀλλήλους ἀπιστίας ἕνεκα ποιούμεθα, ἵνα ὁ μὴ παραβὰς τὰ γεγραμμένα δίκην λάβῃ τῇ ψήφῳ παρὰ τοῦ παραβάντος. οὐκοῦν, εἴπερ τὸ πρᾶγμα δίκης προσδεῖται, τοῖς κατὰ γραμματεῖον ἡταιρηκόσιν, ἂν ἀδικῶνται, ἡ τῶν νόμων ὡς οὗτοί φασιν ἐπικουρία καταλείπεται. καὶ τίς ἂν*

159 7 *ἐμέ* **βD** *με* **f** | add. Bl. | *τίμαρχον* **βD** *τὸν τίμαρχον* **f** || **8** *πότερα* **βD** *πότερον* **f** || **10** *αὐτομολήσῃς* **af**^{c} *αὐτομολήσεις* **mgVxDf**^{a} *αὐτομολογήσεις* **L**

160 3 *ἀξιώσει* **βDf**, corr. Ald. || **4** *τῆς* om. **f** || **7** *ὅπως ἂν*] *ἂν ὁπωσοῦν* Dobree coll. 165 || **9** *εἰς τὰ καλὰ* om. **f** || **11** del. Hamaker

161 3 *τῆς* **f** *τὰς* **βD** || **5** *λάβῃ τῇ* **βD** *λάβηται* **f** || **8** *ὡς* Bremi *ὧν* **βf** *ἣν* **D**

λόγος ἑκατέρου φανείη; μὴ γὰρ ὑπ' ἐμοῦ λεγόμενον, ἀλλὰ γιγνόμενον τὸ πρᾶγμα νομίσαθ' ὁρᾶν. **162** *ἔστω γὰρ ὁ μὲν μισθωσάμενος δίκαιος εἰς τὸ πρᾶγμα, ὁ δὲ μισθωθεὶς ἄδικος καὶ μὴ βέβαιος ἢ πάλιν τοὐναντίον ὁ μὲν μισθωθεὶς μέτριος καὶ ποιῶν τὰ ὡμολογημένα, ὁ δὲ τὴν ἡλικίαν προλαβὼν καὶ μισθωσάμενος ἐψεύσθω· καὶ δικαστὰς ὑμᾶς αὐτοὺς ὑπολάβετε καθῆσθαι. οὐκοῦν ὁ πρεσβύτερος, ἀποδοθέντος τοῦ ὕδατος αὐτῷ καὶ λόγου, κατηγορῶν μετὰ σπουδῆς, βλέπων δηλονότι πρὸς ὑμᾶς, λέξει·* **163** *'ἐμισθωσάμην, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Τίμαρχον ἑταιρεῖν ἐμαυτῷ κατὰ τὸ γραμματεῖον τὸ παρὰ Δημοσθένει κείμενον' (οὐδὲν γὰρ κωλύει οὕτως εἰρῆσθαι) 'ὁ δ' οὐ ποιεῖ μοι τὰ ὡμολογημένα'. καὶ ταῦτ' ἤδη διέξεισι δηλονότι πρὸς τοὺς δικαστάς, λέγων ἃ χρὴ τὸν τοιοῦτον ποιεῖν. ἔπειτα οὐ καταλευσθήσεται ὁ μισθούμενος τὸν Ἀθηναῖον παρὰ τοὺς νόμους καὶ προσοφλὼν ἄπεισιν ἐκ τοῦ δικαστηρίου οὐ τὴν ἐπωβελίαν μόνον, ἀλλὰ καὶ πολλὴν ὕβριν;* **164** *ἀλλ' οὐχ οὗτος, ἀλλ' ὁ μισθωθεὶς δικάζεται. λεγέτω δὴ παρελθὼν ⟨ἢ⟩ ὁ σοφὸς Βάταλος ὑπὲρ αὐτοῦ, ἵν' εἰδῶμεν τί ποτ' ἐρεῖ. 'ἄν-*

163 8 *ἄπεισιν* – 9 *ὕβριν* Lex. Pat. ad loc.
164 2 *ὁ μισθωθεὶς* sqq. resp. Soptr. 5,69,5 Anon. Schol. in Stat. 7,151,28

161 9 *λόγος* **f** *ὁ λόγος* **βD** | *λεγόμενον ⟨ἀκούειν⟩* Rei. || **10** *νομίσασθ'* – **162,2** *πρᾶγμα (ὁμ.)* om. **xL**
162 1 *μὲν* om. **D** || 4 *μέτριος* **a**[a]**mgVxLD** *δίκαιος* **a**[c]**f** || 7 *καὶ λόγου* del. Cob. *λόγου ⟨τυχὼν⟩* Rei. | *κατηγορῶν* Rei. *κατηγορίας* **βD** *κατηγοριῶν* **f** *⟨ποιούμενος⟩ κατηγορίαν* Rei. || 8 *λέξει* **βD** *ἐρεῖ* **f**
163 3 *οὐδὲν* **aD** *οὐθὲν* **mgVxLf** || 4 *ὁ δ' οὐ* **βD** *οὐ δὴ* **f** || 5 *ἤδη* om. **D** || 6 *λέγων* om. **D** || 9 *πολλὴν* Lex. Pat. et Bl. *ἄλλην* **βDf**
164 2 add. Bl. || 3 *βάταλος* **βf** *βάτταλος* **D**

δρες δικασταί, ἐμισθώσατό με ἑταιρεῖν ἑαυτῷ ἀργυρίου ὁστισδηποτοῦν·' (οὐδὲν γὰρ διαφέρει [οὕτως εἰρῆσθαι])· 'κἀγὼ μὲν ἅπαντα καὶ πεποίηκα καὶ ἔτι καὶ νῦν ποιῶ κατὰ τὸ γραμματεῖον, ἃ χρὴ ποιεῖν τὸν ἑταιροῦντα· οὗτος δὲ ὑπερβαίνει τὰς συνθήκας.' ἔπειτ' οὐ πολλὴ κραυγὴ παρὰ τῶν δικαστῶν αὐτῷ ἀπαντήσεται; τίς γὰρ οὐκ ἐρεῖ· 'ἔπειτα ἐμβάλλεις εἰς τὴν ἀγορὰν ἢ στεφανοῖ, ἢ πράττεις τι τῶν αὐτῶν ἡμῖν;' οὐκοῦν οὐδὲν ὄφελος τῆς συγγραφῆς.

165 *πόθεν οὖν ἴσχυκε καὶ σύνηθες γεγένηται λέγειν ὡς κατὰ γραμματεῖον ἤδη τινὲς ἡταίρησαν, ἤδη ἐρῶ. ἀνὴρ εἷς τῶν πολιτῶν (τὸ δ' ὄνομα οὐ λέξω, τὰς γὰρ ἀπεχθείας φεύγω) οὐδὲν προϊδόμενος ὧν ὀλίγῳ πρότερον ἐγὼ διεξῆλθον πρὸς ὑμᾶς, λέγεται κατὰ συνθήκας ἡταιρηκέναι τὰς παρ' Ἀντικλεῖ κειμένας· οὐκ ὢν ⟨δ'⟩ ἰδιώτης, ἀλλὰ πρὸς τὰ κοινὰ προσιὼν καὶ λοιδορίαις περιπίπτων, εἰς συνήθειαν ἐποίησε τοῦ λόγου τούτου τὴν πόλιν καταστῆναι, καὶ διὰ τοῦτο ἐρωτῶσί τινες εἰ κατὰ γραμματεῖον ἡ πρᾶξις γεγένηται. ὁ δὲ νομοθέτης οὐχ ὅπως τὸ πρᾶγμα γεγένηται ἐφρόντισεν, ἀλλ' ἐὰν ὁπωσοῦν μίσθωσις γένηται, κατέγνωκε τοῦ πράξαντος αἰσχύνην.*

164 4 *ἑαυτῷ* **β** *αὐτῷ* **f** *ἐμαυτῷ* **D** | *ἀργυρίου* **βD** *ἐπὶ ἀργυρίου* **f** ‖ 5 del. Hamaker coll. 163 ‖ 8 *πολλὴ* – 9 *ἀπαντήσεται*] *πολλὴ κραυγὴ καὶ θόρυβος ἀπαντήσεται παρ' ὑμῖν* Anon. ‖ 9 *αὐτῷ* del. Bl. (hiat.) ‖ 10 *ἔπειτα* **f** *ἐπὴν* **a**^{a}**mgV**^{a}**xLD** *ἐπὰν* **a**^{c} *ἐπεὶ* **V**^{c} | *ἐμβαλεῖς* **f**, corr. Bremi *ἐμβάλλῃ* **am**^{c}**x** *ἐμβάλλει* **m**^{a}**g** *ἐμβάλῃς* **L** *ἐμβάλῃ* **VD** | *πράττεις* **f** *πράττῃ* **a**^{c}**mgx** *πράττει* **a**$^{a(?)}$**V** *πράττε* **L** *πράττοι* **D** ‖ 11 *τι* **amgVLDf**^{c} *ὅτι* **f**^{a} *ἤ τι* **x**

165 2 *ἤδη* del. Sch. (hiat.) ‖ 3 *τὸ δ'* om. **f** ‖ 4 *προϊδόμενος* **a**^{a}**Vx** *προειδόμενος* **a**^{c}**mgLDf** ‖ 5 *κατὰ* **βD** *παρὰ τὰς* **f** ‖ 6 add. Bk. ‖ 11 *γένηται* **a**^{c}**V** *γεγένηται* **a**^{a}**mgxLDf**

166 Ἀλλ' ὅμως οὕτω σαφῶς τούτων διωρισμένων, πολλαὶ παρεμβολαὶ λόγων ὑπὸ Δημοσθένους εὑρεθήσονται. καὶ ταῖς μὲν ὑπὲρ τοῦ πράγματος κακοηθείαις λεγομέναις ἧττον ἄν τις ἀγανακτήσειεν· ἃ δὲ ἔξωθεν ἐπεισάξεται λυμαινόμενος τὰ τῆς πόλεως δίκαια, ἐπὶ τούτοις ἄξιόν ἐστιν ὀργισθῆναι. πολὺς μὲν γὰρ ὁ Φίλιππος ἔσται, ἀναμειχθήσεται δὲ καὶ τὸ τοῦ παιδὸς ὄνομα Ἀλεξάνδρου. καὶ γὰρ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς ἄμουσός τις οὗτος καὶ ἀπαίδευτος ἄνθρωπός ἐστι. **167** τὸ μὲν γὰρ εἰς τὸν Φίλιππον τῷ λόγῳ πλημμελεῖν ἀμαθὲς μὲν καὶ ἄκαιρον, ἔλαττον δ' οὗ μέλλω λέγειν ἁμάρτημα· ὁμολογουμένως γὰρ εἰς ἄνδρα, καίπερ οὐκ ὢν αὐτὸς ἀνήρ, τὰς βλασφημίας ποιήσεται· ὅταν δὲ ταῖς εἰς τὸν παῖδα πεπραγματευμέναις μεταφοραῖς ὀνομάτων αἰσχρὰς ὑποψίας παρεμβάλῃ, καταγέλαστον τὴν πόλιν ποιεῖ. **168** ὡς γὰρ τὰς ἐμὰς εὐθύνας βλάπτων, ἃς ὑπὲρ τῆς πρεσβείας μέλλω διδόναι, φησί με, ὅτ' αὐτὸς πρώην πρὸς τὴν βουλὴν ὑπὲρ τοῦ παιδὸς Ἀλεξάνδρου διεξῄει, ὡς ἔν τῳ πότῳ [ἡμῶν] κιθαρίζοι καὶ λέγοι ῥήσεις τινὰς καὶ ἀντικρούσεις πρὸς ἕτερον παῖδα, καὶ περὶ τούτων ἃ δή ποτε αὐτὸς ἐτύγχανε γιγνώσκων πρὸς τὴν βουλὴν ἀπεφήνατο, οὐχ ὡς συμπρεσβευτήν, ἀλλ' ὡς συγγενῆ τοῖς εἰς τὸν παῖδα σκώμμασιν ἀγανακτῆσαι. **169** ἐγὼ δ' Ἀλεξάνδρῳ μὲν

166 1 *τούτων* om. **D** ‖ 3 *ὑπὲρ* Wolf *ὑπὸ* **βDf** ‖ 6 *ἀναμιχθήσεται* **βDf**, corr. Bl. ‖ 8 *οὗτος* post *ἀπαίδευτος* **D**

167 3 *ἄνδρα* **amgVxf** *ἄνδρας* **LD** ‖ 5 *πεπραγματευμέναις* $\mathbf{a}^{a}$**mgxLDf** *πεπραγμέναις* $\mathbf{a}^{c}$**V** ‖ 6 *παρεμβάλῃ* **mgxLDf** *παρεμβάλλῃ* **a** *παραβάλῃ* **V**

168 2 *πρὸς τὴν βουλὴν* om. **f** ‖ 3 *διεξῄει* **βD** *διεξίῃ* **f** | *τῷ* **βDf**, corr. Bl. ‖ 4 del. Bl. (hiat.) | *κιθαρίζοι* **amgDf** *κιθαρίζει* **VxL** | *λέγοι* **aDf** *λέγει* **mgVxL** | *ἀντικρούσεις* $\mathbf{a}^{a}$**mg**$\mathbf{V}^{a}\mathbf{x}^{a}\mathbf{L}^{a}$**Df** *ἀντιθέσεις* $\mathbf{a}^{c}\mathbf{V}^{c}\mathbf{x}^{c}\mathbf{L}^{c}$

εἰκότως διὰ τὴν ἡλικίαν οὐ διείλεγμαι, Φίλιππον δὲ νῦν μὲν διὰ τὴν τῶν λόγων εὐφημίαν ἐπαινῶ· ἐὰν δ' ὁ αὐτὸς ἐν τοῖς πρὸς ἡμᾶς ἔργοις γένηται οἷος νῦν ἐστιν ἐν τοῖς ἐπαγγέλμασιν, ἀσφαλῆ καὶ ῥᾴδιον τὸν καθ' αὑτοῦ ποιήσει ἔπαινον. ἐπετίμησα δ' ἐν τῷ βουλευτηρίῳ Δημοσθένει οὐ τὸν παῖδα ἐκθεραπεύων, ἀλλ' ἐὰν τὰ τοιαῦτα ἀποδέχησθε, ὁμοίαν νομίζων τὴν πόλιν φανήσεσθαι τῇ τοῦ λέγοντος ἀκοσμίᾳ.

170 *Ὅλως δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰς ἔξωθεν τοῦ πράγματος ἀπολογίας μὴ προσδέχεσθε, πρῶτον μὲν τῶν ὅρκων ἕνεκα οὓς ὠμόσατε, δεύτερον δὲ ὑπὲρ τοῦ μὴ παρακρουσθῆναι ὑπὸ ἀνθρώπου τεχνίτου λόγων. μικρὸν δ' ἄνωθεν ἄρξομαι διδάσκειν ὑμᾶς. Δημοσθένης γάρ, ἐπειδὴ τὴν πατρῴαν οὐσίαν ἀνήλωσε, περιῄει [περὶ] τὴν πόλιν θηρεύων νέους πλουσίους ὀρφανούς, ὧν οἱ μὲν πατέρες ἐτετελευτήκεσαν, αἱ δὲ μητέρες διῴκουν τὰς οὐσίας. πολλοὺς δ' ὑπερβὰς ἑνὸς τῶν δεινὰ πεπονθότων μνησθήσομαι.* **171** *κατιδὼν γὰρ οἰκίαν πλουσίαν καὶ οὐκ εὐνομου-*

169 2 *Φίλιππον* – 3 *ἐπαινῶ* Thom. 158,6
171 1 *κατιδὼν* – *εὐνομουμένην* Thom. 158,14

169 2 *ἡλικίαν οὐ* **βf** *ἀγγελίαν* **D** | *δὲ* om. Thom. ‖ 3 *ὁ* om. **f** ‖ 4 *ἐν τοῖς* del. Sau. post *ἡμᾶς* Bl. | *ἡμᾶς* **βD** *ὑμᾶς* **f** | *ἔργοις* **f** *τοῖς ἔργοις* **βD** et Sau. ‖ 5 *ἀσφαλῆ* **βf** *ἀσφαλῶς* **D** | *ποιήσεται* **βDf**, corr. Bk. ‖ 7 *τὰ* om. **D** ‖ 8 *ὁμοίαν* **βD** *ὁμόνοιαν* **f** | *νομίζων* **f** *νομίζω* **βD** | *φανεῖσθαι* Bl.

170 2 *προσδέχεσθε* **a**^{c} *προσδέχησθε* **a**^{a}**mgVxDf** *προσδέχεσθαι* **L** ‖ 3 *ἕνεκεν* **βDf**, corr. Fr. ‖ 4 *ἀνθρώπου* om. **f** ‖ 6 *οὐσίαν* om. **a**^{a}**mgVxLD** | *ἀνάλωσε* **βDf**, corr. Bai. Sau. *ἀνάλωκε* Bk. | del. Bl. coll. Andoc. 1,99 *κατὰ* Cob. ‖ 7 *ὀρφανούς* del. Cob. ‖ 8 *τετελευτήκειααν* **a**^{c}**mgVxLf**, corr. Fr.[1] *τετελευτήκεσαν* **a**^{a}**D** | *τὰς οὐσίας* **a**^{a}**VxLf** cf. 198. 3,19. 21. 255 *τὴν οὐσίαν* **a**^{c}**mg** **D** ‖ 9 *πεπονθότων* **a**^{c}**f** *πεπονθότων ὑπὸ τούτου* **a**^{a}**mgVxLD**

μένην ἧς ἡγεμὼν μὲν ἦν γυνὴ μέγα φρονοῦσα καὶ νοῦν οὐκ ἔχουσα, νεανίσκος δὲ ὀρφανὸς ἡμιμανὴς διεχείριζε τὴν οὐσίαν, Ἀρίσταρχος ὁ τοῦ Μόσχου, τούτου προσποιησάμενος ἐραστὴς εἶναι καὶ τὸ μειράκιον εἰς τὴν φιλανθρωπίαν ταύτην προκαλεσάμενος, ἐλπίδων κενῶν ἐμπλήσας, ὡς αὐτίκα δὴ μάλα τῶν ῥητόρων πρωτεύσοντα, κατάλογον ἀποφαίνων, **172** *τοιούτων εἰσηγητὴς αὐτῷ καὶ διδάσκαλος ἔργων ἐγένετο, ἐξ ὧν ἐκεῖνος μὲν φεύγει τὴν πατρίδα, οὗτος δ' αὐτοῦ τὰ τῆς φυγῆς ἐφόδια προλαβὼν τρία τάλαντα ἀπεστέρηκε, Νικόδημος δ' ὁ Ἀφιδναῖος ὑπ' Ἀριστάρχου τετελεύτηκε βιαίῳ θανάτῳ, ἐκκοπεὶς ὁ δείλαιος ἀμφοτέρους τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὴν γλῶτταν ἀποτμηθεὶς ᾗ ἐπαρρησιάζετο πιστεύων τοῖς νόμοις καὶ ὑμῖν.*

173 *Ἔπειθ' ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Σωκράτην μὲν τὸν σοφιστὴν ἀπεκτείνατε, ὅτι Κριτίαν ἐφάνη πεπαιδευκώς, ἕνα τῶν τριάκοντα τῶν τὸν δῆμον καταλυσάντων, Δημοσθένης δ' ὑμῖν ἑταίρους ἐξαιρήσεται, ὁ τηλικαύτας τι-*

171 2 *καὶ νοῦν ουκ*] *ἔχουσα* – **173**,9 *τὸν ἀγ*]*ῶνα κ*[*αὶ τὴν* **Π6a** || 4 *τούτου* – 6 *προκαλεσάμενος* Thom. 388,3
172 1 *διδάσκαλος* schol. Aeschin. 2,166,363 || 4 *Νικόδημος* – 7 *νόμοις* S. *π*636

171 4 *μόσχου* **βDf** *μόσχου υἱός* Π6a || 5 *φιλανθρωπίαν* **βf**Π6a Thom. *φιλίαν* **D** || 6 *προσκαλεσάμενος* **βDf** Thom., corr. Linder || 7 *πρωτεύσοντα* **βD** *πρωτεύσαντα* **f** | *κατάλογον* **mgxf** Π6a *κατὰ λόγον* **a**[a]**VLD** *πλῆθος* **a**[c]
172 1 *εἰσηγητὴς* post *αὐτῷ* Π6a || 3 *δ'*] *γὰρ* Herwerden || 4 *ὁ ἀφιδναῖος* om. S. || 6 *ἀποτμηθεὶς* **βDf**Π6a *ἐκτμηθεὶς* S. || 7 *ᾗ* **amgxLD**Π6a S. *ἣ* **Vf**
173 2 *κριτίαν* **βDf** *κρίναν* Π6a || 4 *ἑτέρους* Wolf | *ἐξαιρήσεται* Π6a et Bl. cf. D. 25,80 *ἐξαιτήσεται* **βDf** cf. D. 21,99

μωρίας λαμβάνων παρὰ τῶν ἰδιωτῶν καὶ δημοτικῶν ἀνθρώπων ὑπὲρ τῆς ἰσηγορίας; ᾧ παρακεκλημένοι τινὲς τῶν μαθητῶν ἥκουσιν ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν· κατεπαγγέλλεται γὰρ πρὸς αὐτούς, ἐργολαβῶν ἐφ' ὑμᾶς, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, λήσειν μεταλλάξας τὸν ἀγῶνα καὶ τὴν ὑμετέραν ἀκρόασιν, **174** *καὶ παραστήσειν τῷ μὲν φεύγοντι θαρρεῖν, ὅταν αὐτὸς δεῦρο παρέλθῃ, ἐκπεπλῆχθαι δὲ τῷ κατηγόρῳ καὶ πεφοβῆσθαι περὶ αὐτοῦ, τοσούτους δὲ καὶ τηλικούτους ἐκκαλεῖσθαι παρὰ τῶν δικαστῶν θορύβους, παρεμβάλλων τὰς ἐμὰς δημηγορίας καὶ ψέγων τὴν εἰρήνην τὴν δι' ἐμοῦ καὶ Φιλοκράτους γεγενημένην, ὥστ' οὐδὲ ἀπαντήσεσθαί με ἐπὶ τὸ δικαστήριον ἀπολογησόμενον, ὅταν τὰς τῆς πρεσβείας εὐθύνας διδῶ, ἀλλ' ἀγαπήσειν, ἐὰν μετρίῳ τιμήματι περιπέσω καὶ μὴ θανάτῳ ζημιῶμαι.* **175** *μηδενὶ δὴ τρόπῳ καθ' ὑμῶν αὐτῶν γέλωτα τῷ σοφιστῇ καὶ διατριβὴν παρά-*

173 8 *ἐργολαβῶν* resp. Ba. 235,23 Σ[bmg]
174 1 *καὶ* – **2** *παρέλθῃ* S. δ288 || **4** *παρὰ* – **176,9** *οὐκέτ*]*ι φροντίζ*[*ειν* **Π6a**
175 1 *μηδενὶ* – **8** *φωκέας* Alex. 3,21,27 | *μηδενὶ* – 5 *πρᾶγμα* Io. Sard. 202,3

173 5 *ἰδιωτῶν* **βDf** *ἰδιωτ*[*τῶν ἀνδρῶν καὶ*] **Π6a** (suppl. Lenaerts coll. 3.14. 158. 23. 252)
174 1 *περιστήσειν* codd. **h** et **q** *παρασχεῖν* S. | *φεύγοντι* S. *φυγόντι* **βDf** || 2 *πεφοβῆσθαι* **βf** *φοβεῖσθαι* **D** || 3 *ἐκκαλεῖσθαι* Cob. *ἐκκαλέσασθαι* **a**[c]**mgxLDf** *ἐκκαλέσεσθαι* **a**[a]**V** || 4 *παρεμβάλλων* **a**[a]**mgxΠ6a** *παρεμβαλὼν* **VL** *παρεκβάλλων* **a**[c]**f** *παραβάλλων* **D** || 6 *οὐδὲ* **βDΠ6a** *οὐκ* **f** | *με* om. **Π6a** | *ἐπὶ* **βDΠ6a** cf. D. 18,5 *εἰς* **f** cf. 126 || 7 *ἀπολογησόμενον* **amgDΠ6a** *ἀπολογησάμενιον* **VxLf** | *τὰς τῆς πρεσβείας* **mgVxLDΠ6a** *τῆς πρεσβείας τὰς* **af** *τῆς πρεσβείας* del. Bl.
175 2 *τῷ σοφιστῇ* **βfΠ6a** Alex. Io. Sard. *τῶν σοφιστῶν* **D**

σχητε, ἀλλ' ὑπολάβετε ὁρᾶν εἰσεληλυθότα ἀπὸ τοῦ δικαστηρίου οἴκαδε καὶ σεμνυνόμενον ἐν τῇ τῶν μειρακίων διατριβῇ καὶ διεξιόντα ὡς εὖ τὸ πρᾶγμα ὑφείλετο τῶν δικαστῶν· 'ἀπαγαγὼν γὰρ αὐτοὺς ἀπὸ τῶν περὶ Τίμαρχον αἰτιῶν, ἐπέστησα φέρων ἐπὶ τὸν κατήγορον καὶ Φίλιππον καὶ Φωκέας καὶ φόβους ἐπήρτησα τοῖς ἀκροωμένοις, ὥσθ' ὁ μὲν φεύγων κατηγόρει, ὁ δὲ κατηγορῶν ἐκρίνετο, οἱ δὲ δικασταί, ὧν μὲν ἦσαν δικασταί, ἐπελάθοντο, ὧν δ' οὐκ ἦσαν κριταί, περὶ τούτων ἤκουον.' **176** *ὑμέτερον δ' ἔργον ἐστὶ πρὸς ταῦτα ἀντιτετάχθαι, καὶ πανταχῇ παρακολουθοῦντας μηδαμῇ παρεκκλίνειν αὐτὸν ἐᾶν μηδὲ τοῖς ἐξαγωνίοις λόγοις διισχυρίζεσθαι· ἀλλ' ὥσπερ ἐν ταῖς ἱπ-*

175 3 *ὑπολάβετε κτλ.* resp. D. 19,242 ‖ **4** *καὶ* – **5** *διατριβῇ* Poll. 9,42
176 3 *τοῖς* – **4** *λόγοις* resp. Bk. 260,11 (*Αἰσχίνης δὲ κέχρηται τῇ λέξει ἐπὶ τῶν ἔξω τοῦ αγῶνος λεγομένων λόγων*) S. ε 1515 ‖ **4** *ἀλλ'* – **5** *εἰσελαύνετε* Plin. Ep. 9,26,12

175 3 *ὑπολάβετε* **βD** *ὑπολαμβάνεθ'* **f** *ὑπολάβετε αὐτὸν* Π6a *ὑπολαμβάνετο αὐτὸν* Alex. Io. Sard. | *ὁρᾶν* post **4** *οἴκαδε* Alex. Io. Sard. | *ἀπὸ* – *δικαστηρίου* om. Alex. Io. Sard. del. Bl. (hiat.) ‖ **4** *καὶ* om. **f**[a] Alex. Io. Sard. | *ἐν* **βf** Poll. Alex. Io. Sard. *ἐπὶ* **D** ‖ **5** *καὶ* om. Alex. Io. Sard. del. Bl. | *ὑφείλετο* **βDf** Alex. *ὑφείλετο παρὰ* Π6a ‖ **6** *περὶ* om. **D** ‖ **7** *ἐπέστησα* **βf** *ἐπέστησε* **D** Alex. *ἀπέστησα* Π6a | *καὶ φίλιππον* om. Alex. ‖ **8** *καὶ φόβους* **βf** *καὶ φόβον* Π6a om. **D** | *ἐπήρτησα* **βf**Π6a *ἐπήρτησε* **D** *ἐπέστησε* Alex. ‖ **9** *κατηγορῶν*] *κατήγορος* Cob. coll. 178 ‖ **10** *δικασταί*[2] – **11** *κριταί* om. Π6a ‖ **11** *κριταί* del. Fr.[1], sed vide 3,193
176 2 *δ'* **βDf** *δὴ* Π6a | *ἔργον ἐστὶ* **βD**Π6a *ἐστὶ* del. Cob. (*πρὸς ταῦτ'* ante *ἔργον* Π6a) *ἐστὶν ἔργον* **f** | *ἀντιτετάχθαι καὶ* del. Schanz | *καὶ* om. **f** ‖ **3** *μηδαμῇ* **mgVxLDf** *μηδαμοῦ* Π6a *μηδαμῇ μηδαμῶς* **a** | *παρεκκλίνειν* **βDf** *παρενκλείνειν* Π6a | *αὐτὸν ἐᾶν* **βDf** *ἐᾶν αὐτὸν* Π6a ‖ **4** *ἐξαγωνίοις* S. *ἔξω τοῦ ἀγῶνος* **βfD**Π6a | *διισχυρίζεσθαι* **βDf** *ἰσχυρίζεσθαι* Π6a

ποδρομίαις εἰς τὸν τοῦ πράγματος αὐτὸν δρόμον εἰσελαύνετε. κἂν ταῦτα ποιῆτε, οὐ καταφρονηθήσεσθε καὶ τὴν αὐτὴν ἕξετε γνώμην νομοθετοῦντες καὶ δικάζοντες· εἰ δὲ μή, δόξετε μελλόντων μὲν γίγνεσθαι τῶν ἀδικημάτων προαισθάνεσθαι καὶ ὀργίζεσθαι, γεγονότων δὲ οὐκέτι φροντίζειν.

177 *Ὡς δ' ἐν κεφαλαίῳ εἰρῆσθαι, ἐὰν μὲν κολάζητε τοὺς ἀδικοῦντας, ἔσονται ὑμῖν οἱ νόμοι καλοὶ καὶ κύριοι, ἐὰν δ' ἀφιῆτε, καλοὶ μέν, κύριοι δ' οὐκέτι. ὧν δ' ἕνεκα ταῦτα λέγω, οὐκ ὀκνήσω πρὸς ὑμᾶς παρρησιάσασθαι. ἔσται δ' ὁ λόγος ἐπὶ παραδείγματος. διὰ τί οἴεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς μὲν νόμους καλῶς κεῖσθαι, τὰ δὲ ψηφίσματα εἶναι τῆς πόλεως καταδεέστερα καὶ τὰς κρίσεις ἐνίοτε τὰς ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἔχειν ἐπιπλήξεις; ἐγὼ τὰς τούτων αἰτίας ἐπιδείξω.* **178** *ὅτι τοὺς μὲν νόμους τίθεσθε ἐπὶ πᾶσι δικαίοις, οὔτε κέρδους ἕνεκ' ἀδίκου οὔτε χάριτος οὔτ' ἔχθρας, ἀλλὰ πρὸς αὐτὸ μόνον τὸ δίκαιον καὶ τὸ συμφέρον ἀποβλέποντες· ἐπιδέξιοι δ' οἶμαι φύντες ἑτέρων*

177 1 *ἐὰν* – **180,1** *οὐ λα*| Π6a | *ἐὰν* – **3** *οὐκέτι* cf. 36 || **8** *ἐπιπλή*[*ξεις* – **179,1** *ἐπ*[*ειδὰν δ' ἀπὸ* Π6b
178 4 *ἐπιδέξιοι* – **5** *μᾶλλον* Thom. 158,17

176 5 *αὐτὸν* om. **f** cf. 3,206 *αὐτοῦ* Plin. et Rei. | *δρόμον* **a**[a]**mgVxLDf** *δράμον* Π6a *λόγον* **a**[a] || **6** *καὶ* **f**[a] *ἀλλὰ* **βDf**[c] Π6a || 7 *ἕξετε* **βDf** *ἔχετε* Π6a || **8** *γίγνεσθαι* **a**[c]**gf** *κρίνεσθαι* **a**[a]**mVxLD** om. Π6a || **9** *προαισθάνεσθαι καὶ* om. Π6a
177 2 *οἱ* om. **f** || **3** *ἀφιῆτε* **a**[c]**f** *ἀφῆτε* **a**[a]**mgVxLD**Π6a || **4** *λέγω* **βDf** *προλέγω* Π6a || **6** *μὲν νόμους* Π6a et Cob. *νόμους μὲν* **βDf** || **7** ⟨*τὰ*⟩ *τῆς* Sau. | *τὰς* om. Π6a || **7.8** *τὰς τούτων αἰτίας* **βDf** cf. 122 *τὸ αἴτιον* Π6ab
178 2 *πᾶσι δικαίοις* Π6ab et Hillebrand cf. 3,170 *πᾶσι τοῖς δικαίοις* **βDf** | *ἀδίκου* **a**[c]**f** *ἄδικοι* **a**[a]**mgVxLD** *ἀδίκου* ante *ἕνεκα* Π6ab | *οὔτε χάριτος* om. **f**

μᾶλλον, εἰκότως καλλίστους νόμους τίθεσθε. ἐν δὲ ταῖς ἐκκλησίαις καὶ τοῖς δικαστηρίοις πολλάκις ἀφέμενοι τῶν εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα λόγων, ὑπὸ τῆς ἀπάτης καὶ τῶν ἀλαζονευμάτων ὑπάγεσθε καὶ πάντων ἀδικώτατον ἔθος εἰς τοὺς ἀγῶνας παραδέχεσθε· ἐᾶτε γὰρ τοὺς ἀπολογουμένους ἀντικατηγορεῖν τῶν κατηγόρων. **179** *ἐπειδὰν δ' ἀπὸ τῆς ἀπολογίας ἀποσπασθῆτε καὶ τὰς ψυχὰς ἐφ' ἑτέρων γένησθε, εἰς λήθην ἐμπεσόντες τῆς κατηγορίας, ἐξέρχεσθ' ἐκ τῶν δικαστηρίων οὐδὲ παρ' ἑτέρου δίκην εἰληφότες, οὔτε παρὰ τοῦ κατηγόρου (ψῆφος γὰρ κατ' αὐτοῦ οὐ δίδοται) οὔτε παρὰ τοῦ ἀπολογουμένου (ταῖς γὰρ ἀλλοτρίαις αἰτίαις ἀποτριψάμενος τὰ ὑπάρχοντα αὐτῷ ἐγκλήματα ἐκπέφευγεν ἐκ τοῦ δικαστηρίου)· οἱ δὲ νόμοι καταλύονται καὶ ἡ δημοκρατία διαφθείρεται καὶ τὸ ἔθος ἐπὶ πολὺ προβαίνει· εὐχερῶς γὰρ ἐνίοτε λόγον ἄνευ χρηστοῦ βίου προσδέχεσθε.*

180 *Ἀλλ' οὐ Λακεδαιμόνιοι· καλὸν δ' ἐστὶ καὶ τὰς ξενικὰς ἀρετὰς μιμεῖσθαι. δημηγοροῦντος γάρ τινος ἐν τῇ τῶν Λακεδαιμονίων ἐκκλησίᾳ, ἀνδρὸς βεβιωκότος μὲν αἰσχρῶς, λέγειν δ' εἰς ὑπερβολὴν δυνατοῦ καὶ τῶν Λακεδαιμονίων,*

180 1 *ἀλλ'* – **2** *μιμεῖσθαι* resp. Aps. 308,1 || **2** *δημηγοροῦντος* – **181,10** *πολίταις* latine vertit Gell. 18,3 cf. Plu. mor. 800bc

178 4 *ἑτέρων μᾶλλον* **βDf** Thom. *μᾶλλον ἑτέρων* **Π6ab** || **8** *ὑπάγεσθε* **f** *ἄγεσθε* **βDΠ6ab** || **9** *παραδέδεχθε* Cob. || **10** *κατηγόρων* **Π6ab** et Bl. *κατηγορούντων* **βDf**
179 2 *ἀποσπασθῆτε* ante **1** *ἀπὸ* **f** | *τὰς ψυχὰς* **βDf** cf. 3,153 D. 52,2 *ταῖς ψυχαῖς* Wolf || **3** *ἐμπεσόντες* **VxD** *ἐκπεσόντες* **am gLf** (**Π6a** incert.) | *τῆς* **fΠ6a** om. **βD** || **4** *οὐδὲ* **af** *οὔτε* **mgVx LD** (**Π6a** incert.) || **7** *αὐτῷ* del. Bl. (hiat.) | *ἐκπέφευγεν* **βf** *οὐκ ἐκπέφευγεν* **D** || **8** *καὶ ἡ* **βDf** *ἡ δὲ* **Π6a**
180 1 *ξενικὰς* **βDf** *ξένας* Aps. || **2** *μιμεῖσθαι* **βD** Aps. *μιμεῖσθε* **f**

ὥς φασι, κατὰ τὴν ἐκείνου γνώμην ψηφίζεσθαι μελλόντων, παρελθών τις τῶν γερόντων – οὓς ἐκεῖνοι καὶ αἰσχύνονται καὶ δεδίασι καὶ τὴν τῆς ἡλικίας αὐτῶν ἐπωνυμίαν ἀρχὴν μεγίστην εἶναι νομίζουσι, καθιστᾶσι δ' αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐκ παιδὸς εἰς γῆρας σωφρόνων – τούτων εἷς, ὡς λέγεται, παρελθὼν ἰσχυρῶς ἐπέπληξε τοῖς Λακεδαιμονίοις καί τι ⟨καὶ⟩ τοιοῦτον κατ' αὐτῶν ἐβλασφήμησεν, ὡς οὐ πολὺν χρόνον τὴν Σπάρτην ἀπόρθητον οἰκήσουσι, τοιούτοις ἐν ταῖς ἐκκλησίαις συμβούλοις χρώμενοι. **181** *ἅμα δὲ παρακαλέσας ἄλλον τινὰ τῶν Λακεδαιμονίων, ἄνδρα λέγειν μὲν οὐκ εὐφυᾶ, τὰ δὲ κατὰ πόλεμον λαμπρὸν καὶ πρὸς δικαιοσύνην καὶ ἐγκράτειαν διαφέροντα, ἐπέταξεν αὐτῷ τὰς αὐτὰς εἰπεῖν γνώμας οὕτως ὅπως ἂν δύνηται, ἃς εἶπεν ὁ πρότερος ῥήτωρ, 'ἵνα', ἔφη, 'οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀνδρὸς ἀγαθοῦ φθεγξαμένου ψηφίσωνται, τὰς δὲ τῶν ἀποδεδειλιακότων καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων φωνὰς μηδὲ τοῖς ὠσὶ προσδέχωνται'. ταῦθ' ὁ γέρων ὁ ἐκ παιδὸς σεσωφρονηκὼς παρῄνεσε τοῖς ἑαυτοῦ πολίταις. ταχύ γ' ἂν Τίμαρχον ἢ τὸν κίναιδον Δημοσθένην εἴασε πολιτεύεσθαι.*

182 *Ἵνα δὲ μὴ δοκῶ Λακεδαιμονίους θεραπεύειν, καὶ τῶν ἡμετέρων προγόνων μνησθήσομαι. οὕτω γὰρ ἦσαν*

180 7 |*κίας αὐ*]*τῶν* – **181,3** *καὶ π*[*ρὸς δικαιοσύνην* Π6a

180 **6** *καὶ* om. **f** || **7** *ἐπώνυμον* Dobree || **11** add. Bl. | *τοιοῦτον* **VxD** *τοιοῦτο* **amgLf** | *οὐ* om. **D** || **12** *τὴν σπάρτην* ante *οἰκήσουσι* Π6a || **12.13** *ἐν ταῖς ἐκκλησίαις* om. Gell., del. Herwerden
181 **1** *παρακαλέσας* V^c^Π6a et Stephanus *παρακελεύσας* **am gV^c^xLDf** || **3** *εὐφυᾶ* **βD** *εὐφυῆ* **f** || **6** *οἱ* del. Bl. (hiat.) || **7** *ὑποδεδειλιακότων* **βDf**, corr. Wolf || **8** *φωνὰς*] *γνώμας* Poutsma || **10** *γ' ἂν* Porson *γὰρ* **βDf** *γὰρ ἂν* Wolf

πρὸς τὰς αἰσχύνας χαλεποὶ καὶ περὶ πλείστου τῶν τέκνων τὴν σωφροσύνην ἐποιοῦντο, ὥστ' ἀνὴρ εἷς τῶν πολιτῶν, εὑρὼν τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα διεφθαρμένην καὶ τὴν ἡλικίαν οὐ καλῶς διαφυλάξασαν μέχρι γάμου, ἐγκατῳκοδόμησεν αὐτὴν μεθ' ἵππου εἰς ἔρημον οἰκίαν, ὑφ' οὗ προδήλως ἔμελλεν ἀπολεῖσθαι [διὰ λιμὸν] συγκαθειργμένη. καὶ ἔτι καὶ νῦν τῆς οἰκίας ταύτης ἕστηκε τὰ οἰκόπεδα ἐν τῷ ὑμετέρῳ ἄστει καὶ ὁ τόπος οὗτος καλεῖται Παρ' ἵππον καὶ κόρην. **183** *ὁ δὲ Σόλων ὁ τῶν νομοθετῶν ἐνδοξότατος γέγραφεν ἀρχαίως καὶ σεμνῶς περὶ τῆς τῶν γυναικῶν εὐκοσμίας. τὴν γὰρ γυναῖκα, ἐφ' ᾗ ἂν ἁλῷ μοιχός, οὐκ ἐᾷ κοσμεῖσθαι οὐδὲ εἰς τὰ δημοτελῆ ἱερὰ εἰσιέναι, ἵνα μὴ τὰς ἀναμαρτήτους τῶν γυναικῶν ἀναμειγνυμένη διαφθείρῃ· ἐὰν δ' εἰσίῃ ἢ κοσμῆται, τὸν ἐντυχόντα κελεύει καταρρηγνύναι τὰ ἱμάτια καὶ τὸν κόσμον ἀφαιρεῖσθαι καὶ τύπτειν, εἰργόμενον θανάτου καὶ τοῦ ἀνάπηρον ποιῆσαι, ἀτιμῶν τὴν τοιαύτην γυναῖκα καὶ τὸν βίον ἀβίωτον αὐτῇ παρασκευάζων.* **184** *καὶ τὰς προαγωγοὺς καὶ τοὺς προαγωγοὺς γράφεσθαι κελεύει, κἂν ἁλῶσι, θανάτῳ ζημιοῦν, ὅτι τῶν ἐξαμαρτάνειν ἐπιθυμούντων ὀκνούντων καὶ αἰσχυνομένων ἀλλήλοις ἐντυγχάνειν, αὐτοὶ τὴν αὑτῶν ἀναίδειαν παρασχόντες ἐπὶ μισθῷ τὸ πρᾶγμα εἰς διάπειραν καὶ λόγον κατέστησαν.*

183 1 *ὁ* – 2 *ἀρχαίως* S. *α* 4072

182 3 *πλείστου* **βD** *πλείονος* **f** | *τέκνων* **βD**[c]**f** *παίδων* **D**[a] || 5 *διεφθαρμένην καὶ* del. Cob. || **8** del. Dobree || **9** *ὑμετέρῳ* **amf** *ἡμετέρῳ* **gVxLD** || **11** *κόρην* **f** *κόραν* **βD**
183 1 *ἐνδοξότατος* **βDf** *μάλιστα εὐδοκιμῶν* S. || 5 *ἀναμιγνυμένη* **βD**, corr. Bl. *μιγνυμένη* **f** || **6** *περιρρηγνύναι* Cob. || 8 *ἀτιμάζων* Cob. || **9** *αὐτῇ* om. **D** | *παρασκευάζων* **βf** *κατασκευάζων* **D**
184 1 *τὰς προαγωγοὺς καὶ* del. Aldina || 5 *λόγον*] *ἔργον* Cob.

185 *Ἐπειθ' οἱ μὲν πατέρες ὑμῶν οὕτω περὶ τῶν αἰσχρῶν καὶ καλῶν διεγίγνωσκον, ὑμεῖς δὲ Τίμαρχον τὸν τοῖς αἰσχίστοις ἐπιτηδεύμασιν ἔνοχον ἀφήσετε; τὸν ἄνδρα μὲν καὶ ἄρρενα τὸ σῶμα, γυναικεῖα δὲ ἁμαρτήματα ἡμαρτηκότα; τίς οὖν ὑμῶν γυναῖκα λαβὼν ἀδικοῦσαν τιμωρήσεται; ἢ τίς οὐκ ἀπαίδευτος εἶναι δόξει τῇ μὲν κατὰ φύσιν ἁμαρτανούσῃ χαλεπαίνων, τῷ δὲ παρὰ φύσιν ἑαυτὸν ὑβρίσαντι συμβούλῳ χρώμενος;* **186** *τίνα δ' ἔχων ἕκαστος ὑμῶν γνώμην ἐπάνεισιν οἴκαδε ἐκ τοῦ δικαστηρίου; οὔτε γὰρ ὁ κρινόμενος ἀφανής, ἀλλὰ γνώριμος, οὔθ' ὁ νόμος ὁ περὶ τῆς τῶν ῥητόρων δοκιμασίας φαῦλος, ἀλλὰ κάλλιστος, τό τ' ἐρέσθαι τοῖς παισὶ καὶ τοῖς μειρακίοις τοὺς ἑαυτῶν οἰκείους, ὅπως τὸ πρᾶγμα κέκριται, πρόχειρον.* **187** *τί οὖν δὴ λέξετε οἱ τῆς ψήφου νυνὶ γεγονότες κύριοι, ὅταν οἱ ὑμέτεροι παῖδες ὑμᾶς ἔρωνται εἰ κατεδικάσατε ἢ ἀπεψηφίσασθε; οὐχ ἅμα Τίμαρχον ἀπολῦσαι ὁμολογήσετε, καὶ τὴν κοινὴν παιδείαν ἀνατρέψετε; τί δ' ὄφελος παιδαγωγοὺς τρέφειν ἢ παιδοτρίβας καὶ διδασκάλους τοῖς παισὶν ἐφιστάναι, ὅταν οἱ τὴν τῶν νόμων παρακαταθήκην ἔχοντες πρὸς τὰς αἰσχύνας κατακάμπτωνται;*

188 *Θαυμάζω δ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κἀκεῖνο, εἰ τοὺς μὲν πορνοβοσκοὺς μισεῖτε, τοὺς δ' ἑκόντας πεπορνευμένους ἀφήσετε· καὶ ὡς ἔοικεν ὁ αὐτὸς οὗτος ἀνὴρ ἱερω-*

185 1 *ὑμῶν* **βf** *ἡμῶν* **D** | *αἰσχρῶν καὶ καλῶν* **βf** *καλῶν καὶ αἰσχρῶν* **D** ‖ 2 *τὸν* **β** *ὄντα* **f** om. **D** ‖ 5 *τίς – τιμωρήσεται* (*ὁμ.*) om. **D** ‖ 7 *ἁμαρτούσῃ* Sch. et cod. **p** *ἁμαρτήσῃ* (sic) **V**
187 2 *νυνὶ* om. **f** ‖ 5 *δ'* **f** *δὲ* **gL**[a]**D** *δαὶ* **amVL**[c] ‖ 6 *καὶ* **βD** *ἢ* **f**
188 2 *ἑκόντας* **βD** *ἔχοντας* **f** ‖ 3 *ἱερωσύνης* Cob. coll. D. 57, 62, sed vide *Ἀθ.* 7,4 D. 57,48

σύνην μὲν οὐδενὸς θεῶν κληρώσεται, ὡς οὐκ ὢν ἐκ τῶν νόμων καθαρὸς τὸ σῶμα, γράψει δ' ἐν τοῖς ψηφίσμασιν εὐχὰς ὑπὲρ τῆς πόλεως ταῖς σεμναῖς θεαῖς. εἶτα τί θαυμάζομεν τὴν κοινὴν ἀπραξίαν, τοιούτων ῥητόρων ἐπὶ τὰς τοῦ δήμου γνώμας ἐπιγραφομένων; καὶ τὸν αἰσχρῶς οἴκοι βεβιωκότα ἔξω τῆς πόλεως πρεσβευτὴν πέμψομεν καὶ τούτῳ περὶ τῶν μεγίστων διαπιστεύσομεν; τί δ' οὐκ ἂν ἀποδοῖτο ὁ τὴν τοῦ σώματος ὕβριν πεπρακώς; τίνα δ' ἂν οὗτος ἐλεήσειεν ὁ αὑτὸν οὐκ ἐλεήσας;

189 *Τίνι δ' ὑμῶν οὐκ εὔγνωστός ἐστιν ἡ Τιμάρχου βδελυρία; ὥσπερ γὰρ τοὺς γυμναζομένους, κἂν μὴ παρῶμεν ἐν τοῖς γυμνασίοις, εἰς τὰς εὐεξίας αὐτῶν ἀποβλέποντες γιγνώσκομεν, οὕτω τοὺς πεπορνευμένους, κἂν μὴ παρῶμεν αὐτῶν τοῖς ἔργοις, ἐκ τῆς ἀναιδείας καὶ τοῦ θράσους καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων γιγνώσκομεν. ὁ γὰρ ἐπὶ τῶν μεγίστων τοὺς νόμους καὶ τὴν σωφροσύνην ὑπεριδών, ἔχει τινὰ ἕξιν τῆς ψυχῆς ἣ διάδηλος ἐκ τῆς ἀκοσμίας τοῦ τρόπου γίγνεται.*

190 *Πλείστους δ' ἂν εὕροιτ' ἐκ τῶν τοιούτων ἀνθρώπων πόλεις ἀνατετροφότας καὶ ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς αὐτοὺς περιπεπτωκότας. μὴ γὰρ οἴεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰς τῶν ἀδικημάτων ἀρχὰς ἀπὸ θεῶν, ἀλλ' οὐκ*

190 3 *μὴ* – 5 *γίγνεσθαι* Theon 2,107,2 Io. Sard. 97,15 || **4** *οὐκ*] – **192,1** |*εὖ*| Π25

188 4 *οὐδενὸς* **aVx** *οὐθενὸς* **mgLDf** || 5 *ἐν* om. **f** || 6 *τί*] *ἔτι* Bl. coll. D. 8,20 || **10** *ἂν* **gL^{c}fD** *ἄρ'* **amVxL^{a}**

189 3 *ἀποβλέποντες* **βf** *βλέποντες* **D** || 5 *αὐτῶν τοῖς* **f** *ἐν τοῖς αὐτῶν* **mgVxLD** *τοῖς αὐτῶν* **a** || 6 *γιγνώσκομεν* del. Cob. | *ἐπὶ* Fr.[1] et cod. **p** *περὶ* **βDf** cf. 188 || 8 *ἣ* **Vf** *ᾗ* **amgxLD**

190 2 *ἀνατετροφότας* **am** *ἀνατετραφότας* **gVxLDf** || 4 *ἀδικημάτων* **βDf** *ἀτυχημάτων* Theon Io. Sard. | *οὐκ ἀπ'* Bremi *οὐκ ὑπ'* **βfD**(Π25 incert.) *καὶ* Theon *καὶ ἀπὸ* Io. Sard.

ἀπ' ἀνθρώπων ἀσελγείας γίγνεσθαι, μηδὲ τοὺς ἠσεβηκότας, καθάπερ ἐν ταῖς τραγῳδίαις, Ποινὰς ἐλαύνειν καὶ κολάζειν δᾳσὶν ἡμμέναις· **191** *ἀλλ' αἱ προπετεῖς τοῦ σώματος ἡδοναὶ καὶ τὸ μηδὲν ἱκανὸν ἡγεῖσθαι, ταῦτα πληροῖ τὰ λῃστήρια, ταῦτ' εἰς τὸν ἐπακτροκέλητα ἐμβιβάζει, ταῦτά ἐστιν ἑκάστῳ Ποινή, ταῦτα παρακελεύεται σφάττειν τοὺς πολίτας, ὑπηρετεῖν τοῖς τυράννοις, συγκαταλύειν τὸν δῆμον. οὐ γὰρ τὴν αἰσχύνην οὐδ' ἃ πείσονται λογίζονται, ἀλλ' ἐφ' οἷς κατορθώσαντες εὐφρανθήσονται, τούτοις κεκήληνται. ἐξαιρεῖτ' οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰς τοιαύτας φύσεις καὶ τὰ τῶν νέων ζηλώματα ἐπ' ἀρετὴν προτρέψεσθε.*

192 *Εὖ δ' ἐπίστασθε καί μοι σφόδρα τὸ μέλλον ῥηθήσεσθαι διαμνημονεύετε, εἰ μὲν δώσει τῶν ἐπιτηδευμάτων Τί-*

190 5 *μηδὲ* – 7 *ἡμμέναις* Cic. S. Rosc. 67. Pis. 46. Leg. 1,40 cf. Bremi ad loc.

191 1 *ἀλλ'* – 3 *ἐμβιβάζει* Ammon. 265 ‖ 3 *ταῦτ'* – *ἐμβιβάζει* Lex. Pat. ad loc. | *εἰς* – *ἐμβιβάζει* Steph. 8,22 | *ἐπακτροκέλητα* resp. Harp. s. v. (*E* 76) ‖ 4 *ταῦτα παρακελεύε*]*τ*[*αι* – **192,6** *δικατηρίω*[*ν* Π6b ‖ 8 *καὶ* – 9 *προτρέψεσθε* resp. D. 19,285

190 5 *γίγνεσθαι* **βDf**Π25^{c} *γένεσθαι* Π25^{a} ‖ 6 *ταῖς τραγῳδίαις* **βD**Π25 *τραγῳδίᾳ* **f** | *καὶ κολάζειν* del. Cob.

191 2 *μηθὲν* Π25^{c} | *ἡγεῖσθαι* **βfD** *εἶναι* Ammon. utrum om. Π25 | *ταῦτα* **βDf**Π25^{c} *τοῦτο* Π25^{a} | *λῃστήριον* Π25$^{a(2)}$ ‖ 3 *ταῦτ'* **βDf**Π25^{c} *τοῦτο* Π25^{a} Lex. Pat. | *ταῦτά* **βDf**Π25^{c} *τοῦτό* Π25^{a} | *ταῦτά* – 4 *Ποινὴ* ante 3 *ταῦτ'* Dobree | *ἐστιν* om. **mg** ‖ 4 *παρακελεύεται* **βD**Π6bΠ25 *παρακελεύεται τοῖς νέοις* **f** | *τοὺς* hab. **βD**Π25 om. **f** ‖ 5 *τοῖς* om. Π25^{a} ‖ 6 *ἐφ'* del. Bl. coll. D. 6,17 | *ἐφ' οἷς* **βfD**Π25^{c} *ηλοις* Π25^{a} (fort. *ἀλλήλοις*) ‖ 7 *κεκήληνται* **amVxLD**Π6bΠ25 *κέκληνται* **gf** ‖ 9 *προτρέψασθε* **βDf**, corr. Cob. *προτρέψατε* Π6b (Π25 incert.)

192 1 *εὖ δ'* **β**Π6b cf. 3,6 *ἓν δ' εὖ* **f**Π25 *εὖ* – *ἐπίστασθε* om. **D** | *μοι* **βDf** *ἐμοὶ* Π6b | *σφόδρα* om. Π6b

μαρχος δίκην, ἀρχὴν εὐκοσμίας ἐν τῇ πόλει κατασκευάσετε· εἰ δ' ἀποφεύξεται, κρείττων ἦν ὁ ἀγὼν μὴ γεγενημένος. πρὶν μὲν γὰρ εἰς κρίσιν Τίμαρχον καταστῆναι, φόβον τισὶ παρεῖχεν ὁ νόμος καὶ τὸ τῶν δικαστηρίων ὄνομα· εἰ δ' ὁ πρωτεύων βδελυρίᾳ καὶ γνωριμώτατος εἰσελθὼν περιγενήσεται, πολλοὺς ἁμαρτάνειν ἐπαρεῖ καὶ τελευτῶν οὐχ ὁ λόγος, ἀλλ' ὁ καιρὸς ὑμᾶς ἐξοργιεῖ. **193** *μὴ οὖν εἰς ἀθρόους, ἀλλ' εἰς ἕνα ἀποσκήψατε καὶ τὴν παρασκευὴν καὶ τοὺς συνηγόρους αὐτῶν παρατηρεῖτε· ὧν οὐδενὸς [ἐγὼ] ὀνομαστὶ μνησθήσομαι, ἵνα μὴ ταύτην ἀρχὴν τοῦ λόγου ποιήσωνται, ὡς οὐκ ἂν παρῆλθον, εἰ μή τις αὐτῶν ὀνομαστὶ ἐμνήσθη. ἀλλ' ἐκεῖνο ποιήσω· ἀφελὼν τὰ ὀνόματα, διεξιὼν δὲ τὰ ἐπιτηδεύματα, καὶ τὰ σώματα αὐτῶν γνώριμα καταστήσω. ἔσται δ' αὐτὸς ἑαυτῷ ἕκαστος αἴτιος, ἐὰν δεῦρο ἀναβῇ καὶ ἀναισχυντῇ.* **194** *τούτῳ γὰρ παρίασιν ἐκ τριῶν εἰδῶν συνήγοροι, οἱ μὲν ταῖς καθ' ἡμέραν δαπάναις ἀνηλωκότες τὰς πατρῴας οὐσίας, οἱ δὲ ταῖς ἡλικίαις καὶ τοῖς ἑαυτῶν σώμασι οὐ καλῶς κεχρημένοι καὶ δεδιότες οὐ περὶ Τιμάρχου, ἀλλὰ περὶ ἑαυτῶν καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων μή ποτε εἰς κρίσιν καταστῶσιν· ἕτεροι δ' ἐκ*

194 1 *τούτῳ* – **8** *ἀφθόνως* resp. Soptr. 5,7,12 || **4** *το[ῖς* – **195,6** *ἐργάζεσθαι* **Π6b** || **6** *στῶσιν]* – **195,4** *κελεύετ]ε* **Π26**

192 4 *⟨ἂν⟩ ἦν* Papavasilios || **9** *ἐξοργιεῖ* **βf** *ἐξοριεῖ* **D**
193 3 *αὐτῶν] αὐτῷ* Bai. Sau. „nisi delendum est" *αὐτοῦ* Wolf || **4** del. Bl. (hiat.) || **6** *ὀνομαστὶ* **βD** *ὀνόματι* **f** Wei. del. Bl. (hiat.) || **7** *αὐτῶν* post *ἐπιτηδεύματα* **βD**
194 2 *παρίασιν* **a**[c]**f** *πάρεισιν* **a**[a]**mgVxLD** | *συνήγοροι] κατήγοροι* intellegit Sopatr. || **4** *καὶ* om. **f** | *καὶ* – *σώμασι* del. Cob. et Bl. qui post *ἡλικίαις* addidit *ταῖς ἑαυτῶν* || **5** *τῶν ἐπιτηδευμάτων* **βDf** *τοῦ ἐπιτηδεύματος* **Π6b** || **6** *καταστῶσιν* **βf** *παραστῶσιν* **D**

τῶν ἀκολάστων καὶ τῶν τοῖς τοιούτοις κεχρημένων ἀφθόνως, ἵνα ταῖς βοηθείαις αὐτῶν πιστεύοντες ῥᾳόν τινες ἐξαμαρτάνωσιν. **195** *ὧν πρὶν τῆς συνηγορίας ἀκοῦσαι τοὺς βίους ἀναμιμνῄσκεσθε καὶ τοὺς μὲν εἰς τὰ σώματα ἡμαρτηκότας μὴ ὑμῖν ἐνοχλεῖν, ἀλλὰ παύσασθαι δημηγοροῦντας κελεύετε· ὁ γὰρ νόμος οὐ τοὺς ἰδιωτεύοντας, ἀλλὰ τοὺς πολιτευομένους ἐξετάζει· τοὺς δὲ τὰ πατρῷα κατεδηδοκότας ἐργάζεσθαι καὶ ἑτέρωθεν κτᾶσθαι τὸν βίον κελεύετε· τοὺς δὲ τῶν νέων ὅσοι ῥᾳδίως ἁλίσκονται θηρευτὰς ὄντας εἰς τοὺς ξένους καὶ τοὺς μετοίκους τρέπεσθαι κελεύετε, ἵνα μήτ' ἐκεῖνοι τῆς προαιρέσεως ἀποστερῶνται μήθ' ὑμεῖς βλάπτησθε.*

196 *Τὰ μὲν οὖν παρ' ἐμοῦ δίκαια πάντα ἀπειλήφατε· ἐδίδαξα τοὺς νόμους, ἐξήτασα τὸν βίον τοῦ κρινομένου. νῦν μὲν οὖν ὑμεῖς ἐστε τῶν ἐμῶν λόγων κριταί, αὐτίκα δ' ὑμέτερος ἐγὼ θεατής· ἐν γὰρ ταῖς ὑμετέραις γνώμαις ἡ πρᾶξις καταλείπεται. εἰ οὖν βουλήσεσθε, τὰ δίκαια καὶ τὰ συμφέροντα ὑμῶν ποιησάντων, φιλοτιμότερον ἡμεῖς ἕξομεν τοὺς παρανομοῦντας ἐξετάζειν.*

196 4 *ταῖς* – 5 *κατα]λείπεται* Π26

194 7 *τοιούτοις* a^{a}**mgVxLDΠ26** *τοῖς τοιούτοις* a^{c}**f** *ταῖς τοιούτων* Π6b ‖ 8 *ἀφθόνως* **βDfΠ26** *ἀφονίαις* fort. Π6b | *ῥᾳόν* **βDΠ26** post *ἐξαμαρτάνωσι* Π6b *ῥάδιον* **f**

195 1 *τῆς συνηγορίας* **βD** *τὴν συνηγορίαν* **fΠ6bΠ25** ‖ 3 *παύσασθαι* **β** *παύσεσθαι* f^{c} *παύσεσθε* f^{a} *παύεσθαι* **D** ‖ 4 *ὁ γὰρ νόμος οὐ* Π6b *οὐδὲ γὰρ ὁ νόμος* **βDf** ‖ 6 *τὸν* del. Cob. | *κελεύετε* del. Wei. ‖ 9 *ἀποστερῶνται* **gVxLf** *ἀποστέρωνται* **amD**

196 2 *τοῦ* **Df** *τὸν τοῦ* **β** cf. 2,5. 3,203 ‖ 5 *εἰ* – 7 *ἐξετάζειν* om. a^{a}**mgVxLDΠ26** del. Brooke et Rei., sed vide 2,183. 3,260; cf. schol. B.: *λείπει ταῦτα ἔν τινι τῶν ἀντιγράφων*

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΠΡΕΣΒΕΙΑΣ

1 Δέομαι ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐθελῆσαί μου μετ' εὐνοίας ἀκοῦσαι λέγοντος, ὑπολογιζομένους τό τε μέγεθος τοῦ κινδύνου καὶ τὸ πλῆθος τῶν αἰτιῶν πρὸς ἃς ἀπολογήσασθαί με δεῖ, καὶ τὰς τέχνας καὶ τὰς κατασκευὰς τοῦ κατηγόρου καὶ τὴν ὠμότητα, ὃς ἐτόλμησε παρακελεύσασθαι πρὸς ἄνδρας ὀμωμοκότας τῶν ἀντιδίκων ὁμοίως ἀμφοτέρων ἀκούσεσθαι τὴν τοῦ κινδυνεύοντος φωνὴν μὴ ὑπομένειν. 2 καὶ ταῦτ' εἶπεν οὐ δι' ὀργήν· οὐδεὶς γὰρ τῶν ψευδομένων τοῖς ἀδίκως διαβαλλομένοις ὀργίζεται οὐδ' οἱ τἀληθῆ λέγοντες κωλύουσι λόγου τυχεῖν τὸν φεύγοντα· οὐ γὰρ πρότερον ἡ κατηγορία παρὰ τοῖς ἀκούουσιν ἰσχύει πρὶν ἂν ὁ φεύγων ἀπολογίας τυχὼν ἀδυνατήσῃ τὰς προειρημένας αἰτίας ἀπολύσασθαι. 3 ἀλλ' οἶμαι Δημοσθένης οὐ χαίρει δικαίοις λόγοις οὐδ' οὕτω παρεσκεύασται, ἀλλὰ τὴν ὑμετέραν ὀργὴν ἐκκαλέσασθαι βεβούληται. καὶ κατηγό-

tit. αἰσχίνου ῥήτορος λόγος περὶ τῆς παραπρεσβείας V (λόγος κατὰ τιμάρχου add. post παραπρεσβείας V) **xL** αἰσχίνου περὶ παραπρεσβείας **f** τοῦ αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς παραπρεσβείας· αἰσχίνου ἀπολογία **k** περὶ παραπρεσβείας **i** om. **amg**

1 1 μου ... ἀκοῦσαι **ki** ἀκοῦσαί μου **βf** || 7 φωνὴν **k** τὴν φωνὴν **βf** καὶ τὴν φωνὴν **i**

2 4 ἡ κατηγορία **ki** ἡ om. V[c]**f** κατήγορος **mgV**[a]**xL** | παρὰ – ἰσχύει **βki** ἰσχύει παρὰ τοῖς ἀκούουσι **f** || 5 ἂν om. **i** | τυχὼν **βfk** τυχὸν **i** | ἀδυνατήσῃ **βki** ἀδυνατήσει **f** || 6 ἀπολύσασθαι **βf** λύειν **ki**

3 3 βεβούληται **βf** βούλεται **ki**

ρηκε δωροδοκίας, ἀπίθανος ὢν πρὸς τὴν ὑποψίαν ταύτην· τὸν γὰρ ἐπὶ ταῖς δωροδοκίαις προτρεπόμενον τοὺς δικαστὰς ὀργίζεσθαι, αὐτὸν χρὴ πολὺ τῶν τοιούτων ἔργων ἀφεστάναι.

4 *Ἐμοὶ δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, συμβέβηκε τῆς Δημοσθένους ἀκούοντι κατηγορίας μήτε δεῖσαι πώποθ' οὕτως ὡς ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ μήτ' ἀγανακτῆσαι μᾶλλον ἢ νῦν μήτ' εἰς ὑπερβολὴν ὁμοίως ἡσθῆναι. ἐφοβήθην μὲν γὰρ καὶ ἔτι καὶ νῦν τεθορύβημαι μή τινες ὑμῶν ἀγνοήσωσί με ψυχαγωγηθέντες τοῖς ἐπιβεβουλευμένοις καὶ κακοήθεσι τούτοις ἀντιθέτοις· ἐξέστην δ' ἐμαυτοῦ καὶ τὴν αἰτίαν βαρέως ἤνεγκα, ὅθ' ὕβριν καὶ παροινίαν εἰς γυναῖκα ἐλευθέραν καὶ τὸ γένος Ὀλυνθίαν κατηγόρει μου· ἥσθην δέ, ὅτ' αὐτὸν ἐπὶ τῆς αἰτίας ὄντα ταύτης ἐξεβάλετε, καὶ τῶν*

4 4 *καὶ* – **7** *ἀντιθέτοις* Io. Sard. 83,1 ‖ **5** *μή* – **6** *τούτοις* Vind. 195,7 ‖ **6** *τοῖς ἐπιβεβουλευμένοις* resp. Tib. fig. 8,545,10 W. ‖ **7** *ἀντιθέτοις* resp. Harp. s. v. *ἀντίθεσις* (*A* 155) Ph. Lex. *α* 2102 Ba. 105,9 cf. schol. D. 19,142,305 ‖ **8** *ὕβριν* – **9** *κατηγόρει* D. 19,196 sqq. Aeschin. 2,153 ‖ **10** *ἐξεβάλετε* cf. schol. D. 19,196,411

3 4 *ὑποψίαν* **mgV**[a]**xL**[a]**fi**[c] *ὑπόληψιν* V[c]L[c]**ki**[a] ‖ **5** *προτρεπόμενον τοὺς δικαστὰς* **β** *τοὺς δικαστὰς προτρεπόμενον* **f** (*προτρέποντα* **k**) **ki**[c] (*τὸν δικαστὴν* **i**[a]) | *τοὺς δικαστὰς* del. Wei. ‖ **6** *πολὺ* ante 7 *ἀφεστάναι* **βf** ‖ **7** *ἀφεστάναι* **βf** *ἀπέχεσθαι* **ki**

4 3 *ὡς* – *ἡμέρᾳ* **βki** (*ἐν* om. **i**) *ἢ νῦν* **f** ‖ **4** *εἰς* om. **k** | *καὶ* om. **i**[a] ‖ **5** *τεθορύβημαι*] *πεφόβημαι* Io. Sard. | *ὑμῶν* **βf**[c]**ki** Io. Sard. om. **f**[a] *ἡμῶν* Vind. | *ἀγνοήσωσί* **βfi** *ἀγνοοῦσι* **k** | *ἀγνοήσωσί* – 7 *ἀντιθέτοις*] *τοῖς ψυχαγωγουμένοις καὶ ἐπιβουλευομένοις καὶ κακοήθεσι τούτοις ἀντιθέτοις ψυχαγωγηθέντες* Io. Sard. ‖ **6** *τούτοις* **βfki** *τούτοις ἐψυχαγωγηκόσι* Vind. ‖ **8** *ὅθ'* Ald. *ὅτ'* **f** *ὅτε* **βki** ‖ **9** *κατηγόρει μου* **βfi** cf. 96. 142 *κατηγορεῖ* **k** ‖ **10** *ὅτ'* **f** *ὅτε* **βk** *ὅτι* **i** | *ἐξεβάλετε* **agLk** *ἐξεβάλλετε* **mVxfi**

σεσωφρονημένων ἐν τῷ βίῳ μοι χάριν ἀπειληφέναι νομίζω.

5 *ὑμᾶς μὲν οὖν ἐπαινῶ καὶ διαφερόντως ἀγαπῶ ὅτι τῷ βίῳ μᾶλλον τῷ τῶν κρινομένων πιστεύετε ἢ ταῖς παρὰ τῶν ἐχθρῶν αἰτίαις· αὐτὸς δ' οὐκ ἂν ἀποσταίην τῆς πρὸς ταῦτ' ἀπολογίας. εἰ γάρ τις ἢ τῶν ἔξωθεν περιεστηκότων πέπεισται (σχεδὸν δ' οἱ πλεῖστοι τῶν πολιτῶν πάρεισιν) ἢ τῶν δικαζόντων ὑμῶν, ὡς ἐγὼ τοιοῦτόν τι διαπέπραγμαι, μὴ μόνον εἰς ἐλεύθερον σῶμα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ τυχόν, ἀβίωτον εἶναί μοι τὸν λοιπὸν βίον νομίζω· κἂν μὴ προϊούσης τῆς ἀπολογίας ἐξελέγξω καὶ τὴν αἰτίαν οὖσαν ψευδῆ καὶ τὸν τολμήσαντ' εἰπεῖν ἀνόσιον καὶ συκοφάντην, κἂν τἄλλα πάντα μηδὲν ἀδικῶν φαίνωμαι, θανάτου τιμῶμαι.*

6 *Παράδοξος δέ μοι κἀκεῖνος ὁ λόγος ἐφάνη καὶ δεινῶς ἄδικος, ὅθ' ὑμᾶς ἐπηρώτα εἰ οἷόν τ' ἐστὶν ἐν τῇ αὐτῇ πόλει Φιλοκράτους μὲν θάνατον καταψηφίσασθαι, ὅτι καταγνοὺς ἀδικεῖν ἑαυτοῦ τὴν κρίσιν οὐχ ὑπέμεινεν, ἐμοῦ δ' ἀπογνῶναι. ἐγὼ δ' ἐπ' αὐτῷ τούτῳ δικαίως ἂν ὑπολαμβάνω μάλιστα σῴζεσθαι· εἰ γὰρ ὁ καταγνοὺς ἑαυτοῦ καὶ μὴ παρὼν ἀδικεῖ, ὅ γε ἀπογνοὺς καὶ τὸ σῶμα τοῖς νόμοις καὶ τοῖς πολίταις παραδοὺς οὐκ ἀδικεῖ.*

7 *Περὶ δὲ τῆς ἄλλης κατηγορίας δέομαι ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐάν τι παραλίπω καὶ μὴ μνησθῶ, ἐπερωτᾶν με καὶ δηλοῦν ὅ τι ἂν ποθῆτέ μου ἀκοῦσαι, μηδὲν προκατε-*

5 4 *ἢ* om. f[a] ‖ 6 *ὑμῶν* om. **k** | *τοιοῦτόν τι* **βfk** *τι τοιοῦτον* **i** ‖ 9 *ἐξελέγξω* **ki** *ἐλέγξω* **βf**

6 1 *ὁ λόγος* om. f[a] ‖ 2 *ὅθ'* **βfi**[c] *ὅς* **ki**[a] | *αὐτῇ* **βf** om. **k** ante *τῇ* **i** ‖ 4 *ἀδικεῖν* om. **mgL**[ac] ‖ 6 *σῴζεσθαι* **ki** *σωθήσεσθαι* **βf** ‖ 7 *ὅ γε* **ki** *ὁ δὴ* **βf**

7 1 *ἄλλης*] *ὅλης* Taylor def. Usener cf. 3. 9 ‖ 2 *ἐάν* **βf** *ἄν* **ki** | *παραλίπω* **amVi** *παραλείπων* **gxLfk** ‖ 3 *ὅ τι ἂν* Steph. *ὅτι ἐὰν* **βf** *ὃ ἂν* **ki** | *μου* om. **amf**[a] del. Bai. Sau. (hiat.) | *προκατεγνωκότας* **ki** *προκατεγνωκότες* **βf**

γνωκότας [ὡς ἀδικῶ], ἀλλ' ἴσῃ τῇ εὐνοίᾳ ἀκούοντας. ἀπορῶ δ' ὁπόθεν χρὴ πρῶτον ἄρξασθαι διὰ τὴν ἀνωμαλίαν τῆς κατηγορίας. σκέψασθε δ', ἂν ὑμῖν εἰκός τι πρᾶγμα δόξω πάσχειν. **8** *εἰμὶ μὲν γὰρ ὁ κινδυνεύων ἐγὼ νυνὶ περὶ τοῦ σώματος, τῆς δὲ κατηγορίας τὴν πλείστην πεποίηται Φιλοκράτους καὶ Φρύνωνος καὶ τῶν ἄλλων συμπρέσβεων καὶ Φιλίππου καὶ τῆς εἰρήνης καὶ τῶν Εὐβούλου πολιτευμάτων, ἐν ἅπασι δὲ τούτοις ἐγὼ τέταγμαι. μόνος δ' ἐν τῷ λόγῳ φαίνεται κηδεμὼν τῆς πόλεως Δημοσθένης, οἱ δ' ἄλλοι προδόται· διατετέλεκε γὰρ εἰς ἡμᾶς ὑβρίζων καὶ λοιδορίας ψευδεῖς οὐκ ἐμοὶ μόνον λοιδορούμενος, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις.* **9** *ὃν δ' οὕτως ἀτιμάζει, πάλιν ἐκ μεταβολῆς, ὅπου ⟨ἂν⟩ τύχῃ, ὥσπερ Ἀλκιβιάδην ἢ Θεμιστοκλέα κρίνων, οἳ πλεῖστον τῶν Ἑλλήνων δόξῃ διήνεγκαν, ἀνῃρηκέναι μὲν αἰτιᾶταί με τὰς ἐν Φωκεῦσι πόλεις, ἀπηλλοτριωκέναι δ' ὑμῶν τὸν ἐπὶ Θρᾴκης τόπον, ἐκβεβληκέναι δὲ τῆς ἀρχῆς Κερσοβλέπτην, ἄνδρα φίλον καὶ σύμμαχον τῆς πόλεως.* **10** *ἐνεχείρησε δ' ἀπεικάζειν με Διονυσίῳ τῷ Σικε-*

9 4 *αἰτιᾶταί* cf. D. 19,47 sqq.

7 4 del. Hamaker coll. D. 18,2 | *ἀκούοντας* **ki** *ἀκούοντες* **βf** || **6** *δ' ἂν* **β** *δὲ ἐὰν* **f**[c]**ki** (*δὲ* om. **f**[a]) || **7** *δόξω πάσχειν* **ki** *πάσχειν δόξω* **βf**

8 7 *γὰρ* **βfi**[c] *δὲ* **ki**[a] | *ἡμᾶς* **k** *ὑμᾶς* **βfi** || **8** *λοιδορούμενος* **βf ki**[a] *λοιδορῶ* **i**[c] || **9** *ἄλλοις* **a**[a]**mgVxLf**[c]**ki** *ἐμοῖς* **a**[c]**f**[a] def. Dobree cf. 10. 1,119

9 1 *οὕτως* **mgVxLfk** *οὗτος* **ai** || **2** add. Bk. | *τύχῃ* **a**[a]**mgVx Lfi** *τύχοι* **a**[c]**k** | *θεμιστοκλέα* **fki** *θεμιστοκλῆ* **β** || **4** *με* del. Cob. || **5** *ὑμῶν* **ki**[a] *ἀφ' ὑμῶν* **βfi**[c] | *δὲ* **k** *δὲ καὶ* **βfi** || **6** *κερσοβλέπτην* **βf** *τὸν κερσοβλέπτην* **ki** | *ἄνδρα* – **7** *πόλεως* del. Sakorraphos coll. 3,61 def. Heyse | *φίλον καὶ* om. **ki** | *τῆς πόλεως* om. **ki**[a]

10 1 *τῷ* **βi** *τῷ γενομένῳ* **fk**

λίας τυράννῳ καὶ μετὰ σπουδῆς καὶ κραυγῆς πολλῆς παρεκελεύσαϑ' ὑμῖν φυλάξασϑαι καὶ τὸ τῆς ἱερείας ἐνύπνιον τῆς ἐν Σικελίᾳ διηγήσατο. οὕτω δ' ἄνω τὸ πρᾶγμα ἐξάρας, ἐφϑόνησέ μου ταῖς διαβολαῖς, τὰς αἰτίας ἀνατιϑεὶς τῶν πεπραγμένων οὐ τοῖς ἐμοῖς λόγοις, ἀλλὰ τοῖς ὅπλοις τοῖς Φιλίππου.

11 *Πρὸς δὴ τοσαύτην τόλμαν καὶ τερατείαν ἀνϑρώπου χαλεπὸν καὶ διαμνημονεῦσαι τὰ λεχϑέντα καϑ' ἕκαστα καὶ λέγειν μετὰ κινδύνου πρὸς ἀπροσδοκήτους διαβολάς. ὅϑεν δ' ἡγοῦμαι σαφεστάτους μοι τοὺς λόγους ἔσεσϑαι καὶ γνωρίμους ὑμῖν καὶ δικαίους, ἐντεῦϑεν ἄρξομαι, ἀπὸ τῶν περὶ τῆς εἰρήνης λόγων καὶ τῆς αἱρέσεως τῆς πρεσβείας· οὕτω γὰρ μάλιστα καὶ μεμνήσομαι καὶ δυνήσομαι εἰπεῖν καὶ ὑμεῖς μαϑήσεσϑε.*

12 *Ἅπαντας γὰρ οἶμαι ὑμᾶς τοῦτό γε αὐτὸ μνημονεύειν, ὅϑ' οἱ πρέσβεις οἱ τῶν Εὐβοέων, ἐπειδὴ περὶ τῆς πρὸς*

10 3 *ἱερείας* Timaeus (FrGrHist 566Fr29 = schol. Aeschin. 2,10,27) resp. Pap. Oxy. 7,1012,6 cod. Coisl. 1,421,4

10 2 *πολλῆς* om. **k** | *παρεκελεύσαϑ'* **βf** *διεκελεύσαϑ'* **ki** || 3 *φυλάξασϑαι* **k** *τὸ ϑηρίον φυλάξασϑαι* **βfi** (*φυλάττειν* i) sed vide 20 | *ἱερείας* **βfki** *Ἱμεραίας* Timaeus *ἐν ἱμέρα ἱερείας* Pap. Oxy. || 4 *τῆς – Σικελίᾳ* del. Wei. || 6 *τοῖς*³ om. **k** *τοῖς τοῦ* **i**
11 1 *δὴ* **ki** *δὲ* **βf** || 2 *διαμνημονεῦσαι τὰ λ.* **βf** *τὰ λ. μνημονεῦσαι* **k** *τὰ λ. διαμνημονεῦσαι* **i** || 3 *ὅϑεν* **ki** *ᾗ* **βf** || 4 *ἡγοῦμαι* **βki** *οἶμαι* **f** | *τέ μοι* **D** et Bl. || 5 *ὑμῖν* **βfi** *ἡμῖν* **k** || 6 *τῆς*² **βfi** *περὶ τῆς* **k** || 7 *γὰρ* **a**[c]**k** *γὰρ ἂν* **a**[a]**mgVxLfi** | *καὶ*² om. **i** | *δυνήσομαι εἰπεῖν* **fki** *εἰπεῖν δυνήσομαι* **β** || 8 *μαϑήσεσϑε* **βfk**[c] *μεμνήσεσϑε* **k**[a]
12 1 *γὰρ* **ki** *γὰρ ἂν* **βf** | *οἶμαι ὑμᾶς* **ki** *ὑμᾶς οἴομαι* **βf** *ὑμᾶς οἶμαι* B. | *γε* **afki** *τε* **mgVxL** || 2 *ὅϑ'* **βf** *ὅτι* **ki** | *οἱ*² **Vfi** *οἱ περὶ* **a**[a]**m**[a]**gxLK** *οἱ παρὰ* **a**[c]**m**[c] | *ἐπειδὴ* om. **k**

αὐτοὺς εἰρήνης τῷ δήμῳ διελέχθησαν, εἶπον ὅτι καὶ Φίλιππος αὐτοὺς κελεύσειεν ὑμῖν ἀπαγγεῖλαι ὅτι βούλεται διαλύσασθαι πρὸς ὑμᾶς καὶ [τὴν] εἰρήνην ἄγειν. οὐ πολλῷ δ' ὕστερον χρόνῳ Φρύνων ὁ Ῥαμνούσιος ἑάλω ὑπὸ λῃστῶν ἐν ταῖς σπονδαῖς ταῖς Ὀλυμπικαῖς, ὡς αὐτὸς ᾐτιᾶτο· ἐπειδὴ δ' ἐπανῆλθε δεῦρο λυτρωθείς, ἐδεῖτο ὑμῶν πρεσβευτὴν ἑαυτῷ πρὸς Φίλιππον ἑλέσθαι, ἵνα, εἴ πως δύναιτο, ἀπολάβοι τὰ λύτρα. πεισθέντες δ' ὑμεῖς εἵλεσθε αὐτῷ Κτησιφῶντα πρεσβευτήν. 13 ἐπειδὴ δὲ ἐπανῆκε δεῦρ' ἀπὸ τῆς πρεσβείας ὁ Κτησιφῶν, ἀπήγγειλε πρὸς ὑμᾶς ὑπὲρ ὧν ἐπέμφθη καὶ πρὸς τούτοις, ὅτι φαίη Φίλιππος ἄκων μὲν πολεμῆσαι πρὸς ὑμᾶς, βούλεσθαι δὲ καὶ νῦν ἀπαλλαγῆναι τοῦ πολέμου. εἰπόντος δὲ ταῦτα τοῦ Κτησιφῶντος καὶ πολλήν τινα ἐξαγγείλαντος πρὸς τούτοις φιλανθρωπίαν, καὶ τοῦ δήμου σφόδρα ἀποδεξαμένου καὶ τὸν Κτησιφῶντα ἐπαινέσαντος, ἀντειπόντος δ' οὐδενός, ἐνταῦθα ἤδη δίδωσι ψήφισμα Φιλοκράτης ὁ Ἁγνούσιος καὶ ὁ δῆμος ἅπας ὁμογνωμονῶν ἐχειροτόνησεν, ἐξεῖναι Φιλίππῳ δεῦρο κήρυκα καὶ πρέσβεις πέμπειν ὑπὲρ εἰρήνης. πρότερον μὲν

12 3 *διελέχθησαν* **βfk**[c] *διειλέχθησαν* **k**[a]**i** | *εἶπον* **a**[c]**f** *εἰπόν τε* **mgVi** *εἰπόντες* **a**[a]**xLk** || 4 *αὐτοὺς κελεύσειν* **βf** (*κελεύσοι* **k**) **k** *κελεύσειν αὐτοὺς* **i** | *ἀπαγγεῖλαι* **βfi** *ἐπαγγεῖλαι* **k** || 5 del. Wolf || 6 *ἑάλω* **βfi** *ἥλω* **k** || 7 *ὀλυμπικαῖς* **aVxLfk** *ὀλυμπιακαῖς* **mgi** || 8 *δεῦρο* **βf** *δεῦρο πάλιν* **ki** || 9 *ἑαυτῷ* **f**[c]**ki** *αὐτῷ* **βf**[a] | *πρὸς* **βf**[a] *καὶ πρὸς* **f**[c]**ki** || 10 *ἀπολάβοι* **βfcki**[c] *ἀπολάβῃ* **i**[a] *ἀπολαβεῖν* **f**[a] | *εἵλεσθε* **ki**[a] *προσείλεσθε* **i**[c] *προείλεσθε* **βf**

13 1 *ἐπανῆκε* **fki** *ἐπανῆλθε* **β** || 2 et 4 *ὑμᾶς* **βfi** *ἡμᾶς* **k** || 5 *δὲ – κτησιφῶντος* om. **f**[a] || 7 *δήμου* **βfk** *δημοσθένους* **i** || 8 *ἐπαινέσαντος* **βfi** *σφόφδρα ἐπαινέσαντος* **k** | *ἀντειπόντος* **ki** *ἀνιστάντος* **βf** | *ἤδη* **βf** *δὴ* **ki** || 9 *ψήφισμα* **βfk** *τὸ ψήφισμα* **i** | *ὁ*[2] om. **i** || 10 *φιλίππῳ δεῦρο* **βki** *δεῦρο φιλίππῳ* **f** | *κήρυκας* **βf** **ki**, corr. Bk.

γὰρ καὶ αὐτὸ τοῦτ' ἐκωλύετο ὑπό τινων οἷς ἦν τοῦτ' ἐπιμελές, ὡς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἔδειξεν. **14** *γράφονται γὰρ οὗτοι παρανόμων τὸ ψήφισμα Λυκῖνον ἐπὶ τὴν γραφὴν ἐπιγραψάμενοι καὶ τίμημα ἑκατὸν τάλαντα. καὶ μετὰ ταῦτ' εἰσῄει ἡ γραφὴ εἰς τὸ δικαστήριον, ἀρρώστως δ' ἔχων ὁ Φιλοκράτης ἐκάλεσεν αὐτῷ συνήγορον Δημοσθένην, ἀλλ' οὐκ ἐμέ. παρελθὼν δ' ὁ μισοφίλιππος Δημοσθένης, κατέτριψε τὴν ἡμέραν ὅλην ἀπολογούμενος· καὶ τὸ τελευταῖον ἀποφεύγει ὁ Φιλοκράτης, ὁ δὲ γραψάμενος τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων οὐ μεταλαμβάνει. καὶ ταῦθ' ὑμεῖς ἅπαντες ἴστε.* **15** *ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς Ὄλυνθος ἑάλω καὶ πολλοὶ τῶν ἡμετέρων ἐγκατελήφθησαν πολιτῶν, ὧν ἦν Ἰατροκλῆς ὁ Ἐργοχάρους ἀδελφὸς καὶ Εὐήρατος ὁ Στρομβίχου [υἱός]. ὑπὲρ δὴ τούτων ἱκετηρίαν θέντες οἱ οἰκεῖοι, ἐδέοντο ὑμῶν ἐπιμέλειαν ποιήσασθαι. παρελθόντες δ' αὐτοῖς συνηγόρουν Φιλοκράτης καὶ Δημοσθένης, ἀλλ' οὐκ Αἰσχίνης. καὶ πέμπουσι πρεσβευτὴν Ἀριστόδημον τὸν ὑποκριτὴν πρὸς Φίλιππον, διὰ τὴν γνῶσιν*

15 4 *ἱκετηρίαν* resp. Harp. s. v. (I 12) Ph. Lex. s. v. S. *ι* 265 || 8 *διά* – 9 *τέχνης* Thom. 388,6

14 1 *γὰρ* **k** *δὲ* **βfi** || 3 *ἐπιγραψάμενοι* **VL**^{c}**k** *ἐγγραψάμενοι* **amgxL**^{a}**fi** | *τίμημα* **k** *τίμημα ἐπέθηκαν* **βfi** (cf. 1,15) || 4 *ἡ* om. **k**^{a} || 5 *ἔχων* om. **i** | *δημοσθένην* **f** *τὸν δημοσθένην* **βki** || 7 *ὅλην* om. **gLk**, sed vide 1,52. 3,48, 206 || 8 *τελευταῖον* **βfi** *τελευταῖον κεφάλαιον* **k** | *ὁ*^{1} om. cod. Flor., del. Bl. (hiat.)

15 1 *ὑπὸ* **am**^{c}**fki** *ὑπὲρ* **m**^{a}**gVxL** | *καιροὺς* **βf** *χρόνους* **ki** || 2 *ἑάλω* Fr.^{1} *ἥλω* **βfki** | *ἐγκατελήφθησαν* **mgxLf** *κατελήφθησαν* **aki** *ἐγκατελείφθησαν* **V** || 3 *ἰατροκλῆς* **k** *στρατοκλῆς* **βfi** | *εὐήρατος* **fi**^{a} *εὔκρατος* **βki**^{c} || 4 del. Sakorraphos (hiat.) cf. 3,162 | *δὴ* **ki** *δὲ* **βf** | *ἱκετηρίαν* **f** *ἱκετηρίας* **βfk** || 5 *θέντες* **βf** *θέντες ἐν τῷ δήμῳ* **ki** | *οἱ* om. **VxL** || 6 *αὐτοῖς* **ki** *αὐτοὶ* **f** | *φιλοκρ. κ. δ.* **βfk** *δ. κ. φιλοκρ.* **i**

καὶ φιλανθρωπίαν τῆς τέχνης. **16** *ὡς δ' ἐπανήκων δεῦρο ἀπὸ τῆς πρεσβείας ὁ Ἀριστόδημος διά τινας ἀσχολίας οὐ προσῄει πρὸς τὴν βουλήν, ἀλλ' ἔφθασεν αὐτὸν Ἰατροκλῆς ἐλθὼν ἐκ Μακεδονίας ἀφεθεὶς ὑπὸ Φιλίππου ἄνευ λύτρων γενόμενος αἰχμάλωτος, ἐνταῦθ' ἠγανάκτουν πολλοὶ ὅτι τὴν πρεσβείαν οὐκ ἀπήγγειλεν ὁ Ἀριστόδημος, τοὺς αὐτοὺς λόγους ἀκούοντες τοῦ Ἰατροκλέους περὶ τοῦ Φιλίππου.*

17 *τελευταῖον δ' εἰς τὴν βουλὴν εἰσελθὼν Δημοκράτης ὁ Ἀφιδναῖος, ἔπεισε τὴν βουλὴν ἀνακαλέσασθαι τὸν Ἀριστόδημον· εἷς δὲ τῶν βουλευτῶν ἦν Δημοσθένης ὁ ἐμὸς κατήγορος. παρελθὼν δ' ὁ Ἀριστόδημος πολλήν τινα εὔνοιαν ἀπήγγειλε τοῦ Φιλίππου πρὸς τὴν πόλιν καὶ προσέθηκεν ὅτι καὶ σύμμαχος βούλοιτο τῇ πόλει γενέσθαι. καὶ ταῦτ' οὐκ ἐν τῇ βουλῇ μόνον εἶπεν, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ δήμῳ. κἀνταῦθ' οὐδὲν ἀντεῖπε Δημοσθένης, ἀλλὰ καὶ στεφανῶσαι τὸν Ἀριστόδημον ἔγραψε.*

18 *Ῥηθέντων δὲ τούτων, ψήφισμα ἔγραψεν ὁ Φιλοκράτης ἑλέσθαι πρέσβεις πρὸς Φίλιππον ἄνδρας δέκα, οἵτινες διαλέξονται Φιλίππῳ περὶ εἰρήνης καὶ τῶν κοινῇ συμφερόντων Ἀθηναίοις καὶ Φιλίππῳ. χειροτονουμένων δὲ τῶν δέκα πρέσβεων, ἐγὼ μὲν προεβλήθην ὑπὸ Ναυσικλέους,*

15 9 *φιλανθρωπίαν*] *φιλίαν* schol. 2,15,36

16 1 *ἐπανήκων* **f** *ἐπανῆκεν* **βki** | *δεῦρο* **ki** om. **βf** || **2** *ὁ* om. **k** || **4** *ἐκ* **βf** *ἀπὸ* **ki** | *ὑπὸ φιλίππου* del. Bl. (hiat.) || **5** *γενόμενος αἰχμάλωτος* del. Dobree || **6** *ἀπήγγελλεν* Bl. || **7** *περὶ* **ki** *παρὰ* **βf** | *τοῦ* om. **i**

17 1 *εἰς τ. β. εἰσελθὼν* **βf** *εἰσελθὼν εἰς τ. β.* **ki** | *δημοκράτης* **βfk** *φιλοκράτης* **i** || **2** *ἀφιδναῖος* **βfk** *ἀφιδμαῖος* **i** || **3** *βουλευτῶν* **a^{a}mgVxLki** *βουλευόντων* **a^{c}f** || **4** *ὁ* om. **βf** || **7** *μόνον* **βf** *μόνῃ* **ki**

18 1 *ῥηθέντων* **βf** *λεχθέντων* **ki** | *τούτων* **ki** *τούτων ἐν τῷ δήμῳ* **βf** | *ψήφισμα* **βfi** *ψήφισμά τι* **k** || **2** *πρέσβεις* **k** *πρέσβεις ὑμᾶς* **βfi** || **3** *εἰρήνης* **βf** *τῆς εἰρήνης* **ki**

Δημοσθένης δ' ὑπ' αὐτοῦ Φιλοκράτους, ὁ νυνὶ Φιλοκράτους κατηγορῶν. **19** *οὕτω δ' ἦν πρόθυμος εἰς τὰ πράγματα ὥστε ἐν τῇ βουλῇ γράφει, ἵνα ἀζήμιος ὢν ἡμῖν ὁ Ἀριστόδημος συμπρεσβεύῃ, ἑλέσθαι πρέσβεις ἐπὶ τὰς πόλεις ἐν αἷς ἔδει τὸν Ἀριστόδημον ἀγωνίζεσθαι, οἵτινες ὑπὲρ αὐτοῦ παραιτήσονται τὰς ζημίας. καὶ ὅτι ταῦτ' ἐστὶν ἀληθῆ, λαβέ μοι τὰ ψηφίσματα, καὶ τὴν ἐκμαρτυρίαν ἀνάγνωθι τὴν Ἀριστοδήμου καὶ κάλει πρὸς οὓς ἐξεμαρτύρησεν, ἵν' εἰδῶσιν οἱ δικασταὶ τίς ὁ [τοῦ] Φιλοκράτους ἑταῖρος καὶ τίς ὁ τὰς δωρεὰς Ἀριστοδήμῳ φάσκων πείσειν δοῦναι τὸν δῆμον.*

Ψηφίσματα. Ἐκμαρτυρία

20 *Ἡ μὲν τοίνυν ἐξ ἀρχῆς ἔνστασις τῶν ὅλων πραγμάτων ἐγένετο οὐ δι' ἐμοῦ, ἀλλὰ διὰ Δημοσθένους καὶ Φιλοκράτους· ἐν δὲ τῇ πρεσβείᾳ συσσιτεῖν ἡμῖν ἐσπούδασεν, οὐκ ἐμὲ πείσας, ἀλλὰ τοὺς μετ' ἐμοῦ, Ἀγλαοκρέοντα τὸν Τενέδιον ὃν ἐκ τῶν συμμάχων εἵλεσθε καὶ Ἰατροκλέα. ἐν δὲ τῇ πορείᾳ παρακελεύσασθαί με φησὶν αὐτῷ, ὅπως τὸ*

19 **6** *τὴν* – **7** *ἐξεμαρτύρησεν* Thom. 242,12 cf. schol. Aeschin. 1,107,234
20 **1** *ἡ* – *πραγμάτων* Thom. 159,16 || **5** *ἐν* – **8** *πεπλασμένον* cf. D. 19,13

18 **6** *φιλοκράτους* ²om. **k**
19 **2** *ὁ ἀριστ. συμπρ.* **ki** *συμπρ. ὁ ἀριστ.* **βf** || **3** *πρέσβεις* **fki** *πρεσβευτὴν* **β** || **7** *τὴν* **βfk** Thom. *τοῦ* **i** || **8** *τίς* **k** *τίς ἦν* **βfi** | *ὁ τοῦ* om. **βf** | del. Wei. || **11** tit. *ψήφισμα* **βfki** (om. **i**), corr. Markland | *ἐκμαρτυρία* **gi**[c] *ἐκμαρτυρίαι* **aVLf** (sine term. **x**) *ἐκμαρτυρίας* **m** *μαρτυρία* **ki**[a]
20 **2** *ἐγένετο* **βfi** *ἐγίγνετο* **k**, corr. Ald. || **3** *ἡμῖν* **βf** *ἡμᾶς* **ki**

θηρίον κοινῇ φυλάξομεν, τὸν Φιλοκράτην, πρᾶγμα λέγων πεπλασμένον. πῶς γὰρ ἂν ἐγὼ Δημοσθένην ἐπὶ Φιλοκράτην παρεκάλουν ὃν ᾔδειν συνειπόντα μὲν Φιλοκράτει, ὅτ' ἦν ἡ τῶν παρανόμων γραφή, προβληθέντα δ' εἰς τὴν πρεσβείαν ὑπὸ Φιλοκράτους; **21** *πρὸς δὲ τούτοις οὐκ ἐν τοιούτοις ἦμεν λόγοις [οἱ συμπρέσβεις], ἀλλ' ὅλην τὴν πορείαν ἠναγκαζόμεθα Δημοσθένην ὑπομένειν ἀφόρητον ὄντα καὶ βαρὺν ἄνθρωπον· ὅς, διασκοπούντων ἡμῶν ὅ τι χρὴ λέγειν [ἡμᾶς τῶν συμπρέσβεων] καὶ Κίμωνος εἰπόντος ὅτι φοβοῖτο μὴ δικαιολογούμενος περιγένοιτο ἡμῶν ὁ Φίλιππος, πηγὰς δὴ λόγων ἀφθόνους ἔχειν ἐπηγγέλλετο καὶ περὶ τῶν δικαίων τῶν ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ πολέμου τοιαῦτα ἐρεῖν ἔφη ὥστε ἀπορράψειν τὸ Φιλίππου στόμα ὁλοσχοίνῳ ἀβρόχῳ καὶ πείσειν Ἀθηναίους μὲν καταδέξασθαι Λεωσθένην, Φίλιππον δ' Ἀθηναίοις Ἀμφίπολιν ἀποδοῦναι.*

21 4 [*ὅ*] *τι* – **8** *ἀμφ[ι]πόλ[εως* **Π4** ‖ **9** *ὥστε* – **10** *ἀβρόχῳ* resp. Tz. Chil. 6,190 ‖ **10** *ὁλοσχοίνῳ* resp. Harp. s. v. (*O*17) Ph. Lex. s. v. S. *o*201

20 7 *φυλάξομεν* **amgLf** Dem. (codd. SFQ) *φυλάξωμεν* **Vx ki** Dem. (codd. AY) ‖ **8** *φιλοκράτην* **βf**[c]**ki** *φιλοκράτει* **f**[a] ‖ **10** *ὅτ'* – *ἡ* **βfi** *ἐν τῇ* **k** | *γραφή* **βfi** *γραφῇ* **k**

21 2 del. Bai. Sau. cf. 36 ‖ **3** *ἠναγκαζόμεθα* **βfi** *ἠναγκαζόμεθα οἱ συμπρέσβεις* **k** | *δημοσθ. ὑπομ.* **ki** *ὑπομ. δημοσθ.* **βf** ‖ **4** *ὄντα* om. **f** del. Bl. | *καὶ* – *ἄνθρωπον* ante *ἀφόρητον* **k** | *ἡμῶν* om. **k** ‖ **5** del. Taylor ‖ **6** *φοβοῖτο* **βkiΠ4**[c] *φοβεῖται* **Π4**[a] ‖ **7** *δὴ* **Vf ki** *δὲ δὴ* **amgxL** (**Π4** incert.) | *ἀφθ. ἔχ.* **βfiΠ4** *ἔχ. ἀφθ.* **k** | *ἔχειν* del. Wei. *χεῖν* coni. Schindel ‖ **7** *καὶ* om. **Π4** ‖ **8** *τῶν*[2] om. **k** (**Π4** incert.) ‖ **9** *τὸ* **βf** *τὸ τοῦ* **ki** ‖ **10** *ὁλοσχοίνῳ* **βfi** Harp. Tz. *ὅλῳ σχοίνῳ* **k** | *ἀβρόχῳ*] *βρόχῳ* Tz. ‖ **11** *μὲν* om. **k**

22 Ἵνα δὲ μὴ μακρολογῶ τὴν τούτου διεξιὼν ὑπερηφανίαν, ὡς τάχιστα ἥκομεν εἰς Μακεδονίαν, συνετάξαμεν ⟨πρὸς⟩ ἡμᾶς αὐτούς, ὅταν προσίωμεν Φιλίππῳ, τὸν πρεσβύτατον πρῶτον λέγειν καὶ τοὺς λοιποὺς καθ' ἡλικίαν· ἐτύγχανε δ' ἡμῶν νεώτατος ὤν, ὡς ἔφη, Δημοσθένης. ἐπειδὴ δὲ εἰσεκλήθημεν – καὶ τούτοις ἤδη μοι σφόδρα προσέχετε τὸν νοῦν· ἐντεῦθεν γὰρ κατόψεσθε ἀνθρώπου φθόνον ὑπερβάλλοντα καὶ δεινὴν δειλίαν ἅμα καὶ κακοήθειαν καὶ τοιαύτας ἐπιβουλὰς κατ' ἀνδρῶν συσσίτων καὶ συμπρέσβεων ἃς οὐδ' ἂν κατὰ τῶν ἐχθίστων τις εἰκῇ ποιήσαιτο. τοὺς γὰρ τῆς πόλεως ἅλας καὶ τὴν δημοσίαν τράπεζαν περὶ πλείστου δή φησι ποιεῖσθαι, οὐκ ὢν ἐπιχώριος, εἰρήσεται γάρ, οὐδ' ἐγγενής. 23 ἡμεῖς δέ, οἷς ἱερὰ καὶ τάφοι προγόνων ὑπάρχουσιν ἐν τῇ πατρίδι καὶ διατριβαὶ καὶ συνήθειαι μεθ' ὑμῶν ἐλευθέριοι καὶ γάμοι κατὰ τοὺς νόμους καὶ κηδεσταὶ καὶ τέκνα, Ἀθήνησι μὲν ἦμεν ἄξιοι

22 10 *συμπρέσβεων*] cf. D. 19,188 || 11 *ἅλας*] cf. D. 19,189.191 || 12 *φησι* D. 19,189 sqq. | *οὐκ – ἐπιχώριος* resp. Tz. Chil. 6,134 | *ἐπιχώριος – 13 ἐγγενής*] *ὁ εὐγενὴς καὶ γένει πολίτης* Bk. 259,20
23 1 *ὁ – 8 προΐεται* resp. Tz. Chil. 6,141

22 2 *συνετάξαμεν* **βfi** *συνέταξεν* **k** *συνεταξάμεθα* schol. 2,22,47 || 3 add. Rei | *ὅταν – πρεσβύτατον* om. **k** | *τοὺς πρεσβυτάτους πρώτους* **βfi**, corr. Herwerden || 4 *καὶ*] *κᾆτα* Sakorraphos || 7 *κατόψεσθε* **fki** *ὄψεσθε* **amg** *καὶ ὄψεσθε* **VxL** || 8 *ἅμα* **βfk** *ἅμα δὲ* **i** || 10 *συμπρέσβεων*] *συσπόνδων* Sakorraphos coll. 163. 183; 3,52. 224 | *ἂν* **ki** om. **βf** || 11 *καὶ – τράπεζαν* del. Cob. || 12 *δή* om. **ki** || 13 *ἐγγενής* **βk** *ἐγγενὴς ἡμῖν* **f**[a] (*ὑμῖν* **f**[c]) *εὐγενής* **i** et Bk.
23 3 *ὑμῶν* **Vfk** *ἡμῶν* **amgxLi** | *ἐλευθέριοι* **m**[c]**f** *ἐλεύθεροι* **am**[a]**gVxLki**

τῆς ὑμετέρας πίστεως – οὐ γὰρ ἄν ποτε ἡμᾶς εἵλεσθε – ἐλθόντες δ' εἰς Μακεδονίαν ἐξαίφνης ἐγενόμεθα προδόται. ὁ δὲ οὐδὲν ἄπρατον ἔχων μέρος τοῦ σώματος, [οὐδ' ὅθεν τὴν φωνὴν προΐεται,] ὡς ὢν Ἀριστείδης ὁ τοὺς φόρους τάξας τοῖς Ἕλλησιν [ὁ δίκαιος ἐπικαλούμενος] δυσχεραίνει καὶ καταπτύει δωροδοκίας.

24 *Ἀκούσατε δὴ τούς τε ἡμετέρους λόγους οὓς εἴπομεν ὑπὲρ ὑμῶν καὶ πάλιν οὓς τὸ μέγα ὄφελος τῆς πόλεως εἴρηκε Δημοσθένης, ἵν' ἐφεξῆς καὶ κατὰ μικρὸν πρὸς ἕκαστα τῶν κατηγορημένων ἀπολογήσωμαι. ἐπαινῶ δ' εἰς ὑπερβολὴν πάντας ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι σιγῇ καὶ δικαίως ἡμῶν ἀκούετε· ὥστε, ἐάν τι μὴ λύσω τῶν κατηγορημένων, οὐχ ὑμᾶς, ἀλλ' ἐμαυτὸν αἰτιάσομαι.*

25 *Ἐπειδὴ γὰρ οἱ πρεσβύτεροι ταῖς ἡλικίαις ὑπὲρ τῆς πρεσβείας εἰρήκεσαν, καὶ καθῆκεν εἰς ἡμᾶς ὁ λόγος, τὰ μὲν καθ' ἕκαστα τῶν ἐκεῖ ῥηθέντων ὑπ' ἐμοῦ καὶ τοὺς πρὸς ταῦτα ῥηθέντας ὑπὸ Φιλίππου λόγους ἐν τῷ δήμῳ σαφῶς ἀπήγγειλα πρὸς ἅπαντας Ἀθηναίους, νυνὶ δὲ πειράσομαι διὰ κεφαλαίων ὑμᾶς ὑπομιμνήσκειν.* **26** *πρῶτον μὲν*

23 5 *ὑμετέρας πίστεως* **βfk** *ἡμετέρας πόλεως ἢ πίστεως* **i** ‖ 6 *ἐξαίφνης ἐγενόμεθα* **βf** *ἐγενόμεθα ἐξαίφνης* **ki** ‖ 7 *ἄπρατον ἔχων* **am^c gL^c** legit Tz. *ἄπρακτον ἔχων* **m^a V** (*ἄπρεπον* **V**) **xL^a f** *ἔχων ἄπρατον* **ki** (*ἄπρεπον* **i**) ‖ 7 *οὐδ'* – 8 *προΐεται* **βfi** Tz. om. **k** del. Bl. coll. 88 ‖ 8 *ὁ* – 9 *ἐπικαλούμενος* del. Schei. coll. 3,258 ‖ 8 *τοὺς φόρους τάξας* **fki** *τάξας φόρους* **β** ‖ 9 del. Bl. coll. 1,25. 3,181 | *ὁ* **βfk** *καὶ* **i**

24 1 *ἀκούσατε* **βfk** *ἀκούσετε* **i** | *δὴ* **βf^c i** om. **f^a** *δὲ* **k** ‖ 4 *εἰς ὑπερβολὴν* del. Leone ‖ 5 *πάντας* om. **ki**, sed vide 84 et Dem. 19,1. 98 | *δικασταί* om. **βf**

25 1 *ἐπειδὴ* **βfi** *ἐπεὶ* **k** ‖ 2 *καὶ* del. Wolf ‖ 4 *ῥηθέντας* **ki** *λεχθέντας* **βf** cf. 2. 118 et Dem. 18,35. 19,19 ‖ 5 *νυνὶ* **βf** *νῦν* **ki** ‖ 6 *κεφαλαίων* **βfk** *κεφαλαίου* **i**

γὰρ πρὸς αὐτὸν διεξῆλθον τὴν πατρικὴν εὔνοιαν καὶ τὰς εὐεργεσίας ἃς ὑμεῖς ὑπήρξατε Ἀμύντᾳ τῷ Φιλίππου πατρί, οὐδὲν παραλείπων, ἀλλ' ἐφεξῆς ἅπαντα ὑπομιμνήσκων, δεύτερον δέ, ὧν αὐτὸς ἦν μάρτυς εὖ παθών. Ἀμύντου μὲν γὰρ νεωστὶ τετελευτηκότος καὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ πρεσβυτάτου τῶν ἀδελφῶν, Περδίκκου δὲ καὶ Φιλίππου παίδων ὄντων, Εὐρυδίκης δὲ τῆς μητρὸς αὐτῶν προδιδομένης ὑπὸ τῶν δοκούντων αὐτῆς εἶναι φίλων, 27 Παυσανίου δ' ἐπὶ τὴν ἀρχὴν αὐτῶν κατιόντος, φυγάδος μὲν ὄντος, τῷ καιρῷ δ' ἰσχύοντος, πολλῶν δ' αὐτῷ συμπραττόντων, ἔχοντος δὲ Ἑλληνικὴν δύναμιν, εἰληφότος δὲ Ἀνθεμοῦντα καὶ Θέρμαν καὶ Στρέψαν καὶ ἄλλ' ἄττα χωρία, Μακεδόνων δὲ οὐχ ὁμονοούντων, ἀλλὰ τῶν πλείστων τὰ Παυσανίου φρονούντων, ἐπὶ τῶν καιρῶν τούτων ἐχειροτόνησαν Ἀθηναῖοι στρατηγὸν ἐπ' Ἀμφίπολιν Ἰφικράτην, Ἀμφιπολιτῶν αὐτῶν ἐχόντων τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν τότε καρπουμένων. 28 ἀφικομένου δ' εἰς τοὺς τόπους Ἰφικράτους μετ' ὀλίγων

26 5 Ἀμύντου – 27,8 Ἰφικράτην Aristid. Rh. 34,15 || 9 τῶ[ν – 27,2 τῷ [καιρῷ δ' ἰσ Π4
27 4 θέρμαν resp. Harp. s. v. (Θ10) Ph. Lex. s. v. S. ϑ244 || 5 Στρέψαν resp. Harp. s. v. (Σ44) Ph. Lex. s. v. S. σ1194

26 4 παραλείπων βf παραλιπὼν ki || 5 μὲν Aristid. om. βf ki || 6 γὰρ om. Aristid. (cod. Vindob.) || 8 προδιδομένης k προδεδομένης βfi || 9 αὐτῆς ki αὐτοῖς βfΠ4
27 2 αὐτῶν βfi αὐτὸν k Aristid. (Π4 incert.) | φυγάδος – ὄντος om. Π4[a] || 3 αὐτῷ amgxfk Aristid. αὐτῶν VLi | δὲ βfi Aristid. τε k || 4 θέρμαν βf Aristid. Harp. θέρμην ki || 5 καὶ[2] – χωρία βfki om. Aristid. | δὲ βfi Aristid. om. k || 7 ἀθηναῖοι στρατηγὸν βki (οἱ ἀθ. i) Aristid. στρατηγὸν ἀθηναῖοι f || 8 ἐπ' βf εἰς ki ἐπ' Ἀμφίπολιν om. Aristid. | αὐτῶν βfi om. k | ἐχόντων βf ἐχόντων τότε ki || 9 τότε om. ki
28 1 εἰς τ. τ. ἰφ. βf ἰφ. εἰς τ. τ. ki

τὸ πρῶτον νεῶν ἐπὶ κατασκοπῇ μᾶλλον τῶν πραγμάτων ἢ πολιορκίᾳ τῆς πόλεως, ἐνταῦθα, ἔφην ἐγώ, ʻμετεπέμψατο αὐτὸν [Εὐρυδίκη] ἡ μήτηρ ἡ σή, καὶ ὥς γε δὴ λέγουσιν οἱ παρόντες πάντες, Περδίκκαν μὲν τὸν ἀδελφὸν τὸν σὸν καταστήσασα εἰς τὰς χεῖρας τὰς Ἰφικράτους, σὲ δὲ εἰς τὰ γόνατα τὰ ἐκείνου θεῖσα παιδίον ὄντα, εἶπεν ὅτι Ἀμύντας ὁ πατὴρ τῶν παίδων τούτων, ὅτ' ἔζη, υἱὸν ἐποιήσατό σε, τῇ δὲ Ἀθηναίων πόλει οἰκείως ἐχρήσατο, ὥστε συμβαίνει σοι καὶ ἰδίᾳ τῶν παίδων τούτων γεγενῆσθαι ἀδελφῷ, καὶ δημοσίᾳ φίλῳ ἡμῶν εἶναι'. 29 *καὶ μετὰ ταῦτα ἤδη δέησιν ἰσχυρὰν ἐποιεῖτο καὶ ὑπὲρ αὑτῆς καὶ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς καὶ ὅλως ὑπὲρ τῆς σωτηρίας. ἀκούσας δὲ ταῦτα Ἰφικράτης, ἐξήλασε Παυσανίαν ἐκ Μακεδονίας καὶ τὴν δυναστείαν ὑμῖν ἔσωσε'. καὶ μετὰ ταῦτα εἶπον περὶ Πτολεμαίου, ὃς ἦν ἐπίτροπος καθεστηκὼς τῶν πραγμάτων, ὡς ἀχάριστον καὶ δεινὸν ἔργον διεπράξατο, διδάσκων ὅτι πρῶτον μὲν ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως ἀντέπραττε τῇ πόλει καὶ πρὸς Θηβαίους διαφερομένων Ἀθηναίων συμμαχίαν ἐποιήσατο καὶ πάλιν ὡς Περδίκκας εἰς τὴν ἀρχὴν καταστὰς*

29 4 *ἐξήλασε* – 5 *ἔσωσε* Thom. 101,9 ‖ 9 *μαχίαν* – **30**,2 *ἠδικημέ]νων [ὅμως φι* | Π4

28 2 *κατασκοπῇ* **βfi** *κατασκοπὴν* **k** ‖ 4 del. Bl. (hiat.) | *ἡ μήτηρ ἡ σή* **βfi** *ἡ σὴ μήτηρ* **k** ‖ 6 *τὰς*[1] om. **i** ‖ 7 *τὰ* om. **ki** | *εἶπεν* **fi** *εἰπεῖν* **k** ‖ 8 *παίδων* **βfi**[c] *παιδίων* **ki**[a] ‖ 9 *συμβαίνει* **βfi** *συμβαίνειν* **k** ‖ 10 *παίδων* **βki** *παιδίων* **f** ‖ 11 *φίλῳ* **fi** *φίλον* **k** | *ἡμῶν* **ki** *ἡμῖν* **βf**

29 1 *ἤδη* **βf**[c]**ki** *ἡμῖν* **f**[a] ‖ 2 *ἐποιεῖτο* **βki** *ἐποιήσατο* **f** | *ὑπὲρ αὑτῆς κ. ὑπὲρ ὑμῶν* **ki** *ὑπὲρ ὑμῶν κ. ὑπὲρ αὑτῆς* **βf** ‖ 4 *παυσανίαν* **βfk** Thom. ⟨*τὸν*⟩ *παυσανίαν* **i** ‖ 5 *καὶ μετὰ* om. **amgVL** | *εἶπον* **am**[c]**Vxfk** *εἶπε* **m**[a]**gi** *εἰπὼν* **L** ‖ 10 ⟨*εἶτα*⟩ *καὶ* coni. Bl. | *ὡς* **βfiΠ4** *ὁ* **k**

ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως ἐπολέμησε τῇ πόλει. **30** *καὶ τὴν ὑμετέραν ἠδικημένων ὅμως φιλανθρωπίαν διεξῄειν, λέγων ὅτι κρατοῦντες τῷ πολέμῳ Περδίκκαν Καλλισθένους [Ἀθηναίων] ἡγουμένου, ἀνοχὰς πρὸς αὐτὸν ἐποιήσασθε, ἀεί τινος προσδοκῶντες τῶν δικαίων τεύξεσθαι. καὶ τὴν διαβολὴν ταύτην ἐπειρώμην λύειν, διδάσκων ὅτι Καλλισθένην ὁ δῆμος ἀπέκτεινεν οὐ διὰ τὰς πρὸς Περδίκκαν ἀνοχάς, ἀλλὰ δι' ἑτέρας αἰτίας. καὶ πάλιν οὐκ ὤκνουν κατ' αὐτοῦ λέγειν Φιλίππου, ἐπιτιμῶν ὅτι τὴν ἐκδοχὴν ἐποιήσατο πρὸς τὴν πόλιν τοῦ πολέμου.* **31** *καὶ πάντων ὧν εἴποιμι μάρτυρας τὰς ἐκείνων ἐπιστολὰς παρειχόμην καὶ τὰ ψηφίσματα τοῦ δήμου καὶ τὰς Καλλισθένους ἀνοχάς. περὶ μὲν οὖν τῆς ἐξ ἀρχῆς κτήσεως τῆς χώρας καὶ τῶν καλουμένων Ἐννέα ὁδῶν καὶ περὶ τῶν Θησέως παίδων, ὧν Ἀκάμας λέγεται φερνὴν ἐπὶ τῇ γυναικὶ λαβεῖν τὴν χώραν ταύτην, τότε μὲν ἥρμοττε λέγειν καὶ ἐρρήθη ὡς ἐνεδέχετο ἀκριβέστατα, νυνὶ δὲ ἴσως ἀνάγκη συντέμνειν τοὺς λόγους· ἃ δὲ ἦν τῶν σημείων οὐκ ἐν τοῖς ἀρχαίοις μύθοις, ἀλλ' ἐφ' ἡμῶν γεγενημένα, τούτων ἐπιμνησθήσομαι.*

30 9 *τὴν* – **10** *πολέμου* Thom. 160,1
31 5 *Ἐννέα ὁδῶν* resp. Harp. s.v. (*E* 58) S. ε 1205 ‖ **6** *φερνὴν* resp. Poll. 3,35

30 1 *τὴν ὑμετέραν* **βfiΠ4[c]** *τῇ ὑμετέρᾳ* Π4[a] ut apparet *τὴν ἡμετέραν* **k** ‖ **2** *ἠδικημένων* (*ἠδικημένην* Π4[a]) *ὅμως* (*ὅλως* **f[a]**) **βf[c]** **kΠ4[c]** *ὅμως ἠδικημένων* **i** ‖ **3** del. Bai *ἡγουμένου ἀθηναίων* **ki** ‖ **4** *πρὸς αὐτὸν ἐποιήσασθε* **βfk** *ἐποιήσασθε πρὸς αὐτὸν* **i** ‖ **6** *λύειν* **ki** *διαλύειν* **βf** ‖ **8** *αἰτίας* **amgVfi[c]** *ἁρματίας* **ki[a]** *οὐσίας* **xL** ‖ **9** *φιλίππου* **k** *φιλίππῳ* **βfi** utrum del. Bai. Sau. ‖ **10** *τοῦ* ante *πρὸς* Bl.
31 1 *ὧν* **k** *ὧν ἂν* **βfi** ‖ **2** *μάρτυρας* **βfi** *μαρτυρίας* **k** ‖ **3** ante *περὶ* lac. coni. Bl. coll. v. 7 *σημείων* ‖ **5.6** *λέγεται φερνὴν* **βfk** *φερνὴν λέγεται* **i** ‖ **6** *ταύτην* **βki** *αὐτὴν* **f** ‖ **7** *ἥρμοττε* **βfk** *ἡρμόττετε* **i** *ἥρμοττέ τε* Bk. ‖ **10** ⟨*καὶ*⟩ *τούτων* Franke | *ἐπεμνήσθην* **βfki**, corr. Wolf *ἐπιμνησθῆναι* Hillebrand

32 *συμμαχίας γὰρ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων συνελθούσης, εἷς ὢν τούτων Ἀμύντας ὁ Φιλίππου πατὴρ καὶ πέμπων σύνεδρον καὶ τῆς καθ' αὑτὸν ψήφου κύριος ὤν, ἐψηφίσατο Ἀμφίπολιν τὴν Ἀθηναίων συνεξαιρεῖν μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων Ἀθηναίοις. καὶ τούτων τὸ κοινὸν δόγμα τῶν Ἑλλήνων καὶ τοὺς ψηφισαμένους ἐκ τῶν δημοσίων γραμμάτων μάρτυρας παρεσχόμην.* **33** *'ὧν δὲ Ἀμύντας ἀπέστη [ὁ Φιλίππου πατήρ], ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων ἁπάντων οὐ μόνον λόγοις, ἀλλὰ καὶ ψήφῳ, τούτων', ἔφην ἐγώ, 'σὲ τὸν ἐξ ἐκείνου γεγενημένον οὐκ ἔστι δίκαιον ἀντιποιεῖσθαι. εἰ δ' ἀντιποιῇ κατὰ πόλεμον λαβὼν εἰκότως ἔχειν, εἰ μὲν πρὸς ἡμᾶς πολεμήσας δοριάλωτον τὴν πόλιν εἷλες, κυρίως ἔχεις τῷ τοῦ πολέμου νόμῳ κτησάμενος· εἰ δ' Ἀμφιπολίτας ἀφείλου τὴν Ἀθηναίων πόλιν, οὐ τὰ ἐκείνων ἔχεις, ἀλλὰ τὴν Ἀθηναίων χώραν.'*

34 *Ῥηθέντων δὲ καὶ τούτων καὶ ἑτέρων λόγων, ἤδη καθῆκεν εἰς Δημοσθένην τὸ τῆς πρεσβείας μέρος καὶ πάντες προσεῖχον ὡς ὑπερβολάς τινας δυνάμεως ἀκουσόμενοι λόγων· καὶ γὰρ πρὸς αὐτὸν τὸν Φίλιππον, ὡς ἦν ὕστερον ἀκούειν, καὶ πρὸς τοὺς ἑταίρους αὐτοῦ ἐξήγγελτο ἡ τῶν*

32 1 *συμμαχίας* ... **2** *συνελθούσης* **βfi** *εἰς συμμαχίαν* ... *συνελθόντων* **k** ‖ **2** *φιλίππου πατὴρ* **βf** *πατὴρ φιλίππου* **ki** ‖ **4** *τὴν* **βfk** *τῶν* **i** | *συνεξαιρεῖν* **βi** *συνεξαίρειν* **fk** ‖ **5** *τούτων* **k** *τοῦτο* **βfi** ‖ **7** *γραμμάτων* **βfki**[c] *πραγμάτων* **i**[a] | *παρεσχόμην* **β** (cf. 56) *παρειχόμην* **fki** (cf. 31)
33 2 del. Bai. ‖ **3** *λόγοις* **βf** (*ἐν λ.* **mg**) *λόγῳ* **k** *τῷ λόγῳ* **i** | *τούτων* **mgxLfki**[c] *τοῦτον* **aVi**[a] ‖ **6** *δοριάλωτον τ. π.* **β** (*δορυ-* **aVxL**) **f** (*δωρι-* **f**) *τ. π. δοριάλωτον* **k** (*δορυ-* **k**) **i** ‖ **7** *εἶχες* Rei. *ἔχεις* Hamaker ‖ **8** *ἀφείλου* **βf**[c]**ki** *ἀφείλω* **f**[a] | *οὐ* **βfi** *οὐχὶ* **k**
34 1 *καὶ*[1] **ki** om. **βf** ‖ **3** *δυνάμεως* om. **k**[a]**i**[a] ‖ **5** *ἀκούειν* **βfi** *ἀκοῦσαι* **k** | *αὐτοῦ ἐξηγγέλθη* **βfi**, corr. Bk. *ἐξηγγέλλετο αὐτοῦ* **k** | *αὐτοῦ* del. Bl. (hiat.)

ἐπαγγελιῶν ὑπερβολή. οὕτω δὲ ἁπάντων διακειμένων πρὸς τὴν ἀκρόασιν, φθέγγεται τὸ θηρίον τοῦτο προοίμιον σκοτεινόν τι καὶ τεθνηκὸς δειλίᾳ καί, μικρὸν προαγαγὼν ἄνω τῶν πραγμάτων, ἐξαίφνης ἐσίγησε καὶ διηπορήθη, τελευτῶν δὲ ἐκπίπτει τοῦ λόγου. 35 ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Φίλιππος ὡς διέκειτο, θαρρεῖν τε παρεκελεύετο καὶ μὴ νομίζειν, ὥσπερ ἐν τοῖς θεάτροις, διὰ τοῦτο [οἴεσθαί] τι πεπονθέναι, ἀλλ' ἡσυχῇ καὶ κατὰ μικρὸν ἀναμιμνήσκεσθαι καὶ λέγειν ὡς προείλετο. ὁ δέ, ὡς ἅπαξ ἐταράχθη καὶ τῶν γεγραμμένων διεσφάλη, οὐδ' ἀναλαβεῖν ἔτι αὐτὸν ἐδυνήθη, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐπιχειρήσας λέγειν ταὐτὸν ἔπαθεν. ὡς δ' ἦν σιωπή, μεταστῆναι ἡμᾶς ὁ κῆρυξ ἐκέλευεν.

36 Ἐπειδὴ δ' ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν [οἱ συμπρέσβεις] ἐγενόμεθα, σφόδρα πάνυ σκυθρωπάσας ὁ χρηστὸς οὑτοσὶ Δημοσθένης, ἀπολωλεκέναι με ἔφη τὴν πόλιν καὶ τοὺς συμμάχους. ἐκπλαγέντος δὲ οὐκ ἐμοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν

34 6 *οὕτω* – fin. resp. Steph. schol. 309,17 || 7 *φθέγγεται* – 8 *τεθνηκὸς* resp. D. C. 46,7,2 Tz. Chil. 6,196 || 8 *τεθνηκὸς* resp. Tz. Chil. 12,577

34 8 *σκοτεινόν ... τεθηνκὸς* **βfi** (*τι* om. **βi**) *τεθνηκός ... σκοτεινὸν* **k** *καὶ σκοτεινὸν καὶ τεθνηκὸς προοίμιόν τι λέγει* Tz. (metri gratia) | *δειλίᾳ* om. Dio Tz. del. Sakorraphos || 9 *τελευτῶν* **βfk** *τελευταῖον* **i** || 10 *ἐκπίπτει* **β** *ἐκπίπτει ἐκ* **fki**
35 2 *τε* om. **mgi** || 3 del. Stephanus *ἀνήκεστόν* Hamaker || 6 *διεσφάλη* **β** *παρεσφάλη* **fki** *ἐπελάθετο* schol. 2,35,80 (**aLi**) | *ἔτι* **VxLk** om. **amgf** *ἑαυτὸν ἔτι* **i** | *ἐδυνήθη* **k** *ἠδυνήθη* **βfi** || 7 *πάλιν* **βfk** *πάλαι* **i** | *ἐπιχειρήσας λέγειν* **ki** *λέγειν ἐπιχειρήσας* **βf** || 8 *ἐκέλευεν* **βf** *ἐκέλευσεν* **ki**
36 1 del. Bai. Sau. cf. 21 | *συμπρέσβεις* **β(L**[c]**)fk** *πρέσβεις* **L**[a]**i** || 2 *πάνυ σφόδρα* Schmidt coll. Ph. s. v. | *οὑτοσὶ* **ki** *οὗτος* **βf** || 3 *με* **agVxLfk** *μὲν* **mi** || 4 *μόνον* **mgVxLki** *μόνου* **af**

συμπρέσβεων ἁπάντων, καί, τὴν αἰτίαν πυνθανομένων δι' ἣν ταῦτ' εἶπεν, ἤρετό με εἰ τῶν Ἀθήνησι πραγμάτων ἐπιλέλησμαι καὶ τὸν δῆμον καταπεπονημένον καὶ σφόδρα ἐπιθυμοῦντα εἰρήνης εἰ μὴ μέμνημαι. 37 *'ἦ μέγα φρονεῖς', ἔφη, 'ἐπὶ ταῖς ἐψηφισμέναις μὲν πεντήκοντα ναυσίν, οὐδέποτε δὲ πληρωθησομέναις; οὕτω γὰρ ἠρέθικας Φίλιππον καὶ τοιαῦτα εἴρηκας ἐξ ὧν οὐκ εἰρήνη γένοιτ' ἂν ἐκ πολέμου, ἀλλ' ἐξ εἰρήνης πόλεμος ἀκήρυκτος'. ἀρχομένου δ' ἐμοῦ πρὸς ταῦτα ἀντιλέγειν, ἐκάλουν ἡμᾶς οἱ ὑπηρέται οἱ τοῦ Φιλίππου.*

38 *Ὡς δ' εἰσήλθομεν καὶ ἐκαθεζόμεθα, ἐξ ἀρχῆς πρὸς ἕκαστον τῶν εἰρημένων ἐνεχείρει τι λέγειν ὁ Φίλιππος, πλείστην δὲ εἰκότως ἐποιήσατο διατριβὴν πρὸς τοὺς ἐμοὺς λόγους· ἴσως γὰρ οὐδὲν τῶν ἐνόντων εἰπεῖν, ὥς γε οἶμαι, παρέλιπον· καὶ πολλάκις μου τοὔνομα ἐν τοῖς λόγοις ὠνομάζετο· πρὸς δὲ Δημοσθένην τὸν οὕτω καταγελάστως ἀπαλλάξαντα οὐδ' ὑπὲρ ἑνὸς οἶμαι διελέχθη. τοῦτο δὲ ἦν ἄρα ἀγχόνη καὶ λύπη τούτῳ.* 39 *ἐπειδὴ δὲ κατέστρεψεν εἰς φιλανθρωπίαν τοὺς λόγους Φίλιππος καὶ τὸ συκοφάντημα ὃ προειρήκει κατ' ἐμοῦ πρὸς τοὺς συμπρέσβεις οὗτος, ὡς ἐσομένου πολέμου καὶ διαφορᾶς αἰτίου, διέπιπτεν αὐτῷ·*

36 5 *ἁπάντων* **βfk** *πάντων* **i** ‖ 8 *εἰρήνης* **fk** *τῆς εἰρήνης* **βi** | *εἰ μὴ* **βfi** *οὐ* **k**

37 2 *ἔφη* om. **i** | *μὲν* om. **k** | *οὐδέποτε δὲ* **βfi** *οὐδεπώποτε* **k** ‖ 6 *ἐμοῦ* **k** *μου* **βfi** | *οἱ* om. **Li** ‖ 7 *οἱ – φιλίππου* del. Bl. (hiat.)

38 1 *εἰσήλθομεν* **ki** *ἤλθομεν* **βf** | *ἐκαθεζόμεθα* **βfi** *ἐκαθιζόμεθα* **k** ‖ 2 *ἐνεχείρει* **βfk** *ἐπεχείρει* **i** ‖ 4 *ὥς* **βfk** *ὥστε* **i** ‖ 5 *μου* **βfk** *μοι* **i** | *ὠνομάζετο* **ki** *ὠνίομαζε* **βf** ‖ 7 *ἦν ἄρα* **βi** *ἄρα ἦν* **fk** ‖ 8 *καὶ λύπη* del. Dobree

39 2 *φίλιππος* om. **k** ‖ 4 *αἰτίου* **axf** *ἐκ τοῦ ἐναντίου* **mVki** *ἀντι* (fen.) *οὐ* **L** *ἀντὶ εἰρήνης ἐκ τοῦ ἐναντίου* **g**

ἐνταῦθα ἤδη καὶ παντελῶς ἐξιστάμενος αὑτοῦ καταφανὴς ἦν, ὥστε καὶ κληθέντων ἡμῶν ἐπὶ ξένια δεινῶς ἀσχημονεῖν.

40 *Ἀφορμώντων δ' ἡμῶν ἐκ τῆς πρεσβείας οἴκαδε, ἐξαίφνης κατὰ τὴν ὁδὸν παραδόξως καὶ φιλανθρώπως πρὸς ἕκαστον διελέγετο. ὅ τι μὲν οὖν ποτ' ἦν ὁ κέρκωψ ἢ τὸ καλούμενον παιπάλημα ἢ τὸ παλίμβολον ἢ τὰ τοιαῦτα ῥήματα, οὐκ ᾔδειν πρότερον· νῦν δ' ἐξηγητὴν τοῦτον λαβὼν τῆς ἁπάσης κακοηθείας μεμάθηκα.* **41** *διαλαμβάνων γὰρ ἕκαστον ἡμῶν ἐν μέρει, τῷ μὲν ἔρανον συστήσειν ἐπηγγέλλετο καὶ βοηθήσειν τοῖς ἰδίοις, τὸν δὲ εἰς στρατηγίαν καταστήσειν· ἐμοὶ δὲ παρακολουθῶν καὶ τὴν φύσιν μακαρίζων καὶ τοὺς λόγους οὓς εἶπον ἐγκωμιάζων πολὺς ἦν τοῖς ἐπαίνοις καὶ ἐπαχθής. συνδειπνούντων δ' ἡμῶν ἁπάντων ἐν Λαρίσῃ, αὐτὸν μὲν ἔσκωπτε καὶ τὴν ἀπορίαν τὴν ἐν τῷ*

40 3 *ὅ* – 4 *παλίμβολον* Lex. Pat. ad loc. ‖ 3 *κέρκωψ* resp. Harp. s. v. (*K* 42) Ph. Lex. s. v. S. *κ* 1408 Tz. Chil. 6,143 P. G. Maxwell-Stuart, Three Words of Abuse, AJPh 96, 1975, 7–12 ‖ 4 *παιπάλημα* resp. Tz. Chil. 6,143 | *παλίμβολον* resp. Harp. s. v. (*Π* 5) Ph. Lex. s. v.

39 5 *καὶ* om. **Lk** ‖ 6 *καὶ* om. **k** | *ξενία* **βki** *ξενίᾳ* **f**, corr. Taylor

40 1 *ἐκ τῆς πρεσβείας οἴκαδε* **ki** *οἴκαδε ἐκ τῆς πρεσβείας* **βf** ‖ 2 *καὶ*] *ὡς* Cob. ‖ 3 *πότ' ἦν* **fi** Lex. Pat. *ἦν ποθ'* **β** *τί ποτ' ἦν* **k** ‖ 4 *τὸ* **βki** Lex. Pat. *τοι* **f** ‖ 5 *νυνὶ* Ald. ‖ 6 *ἁπάσης* **βi** *πάσης* **fk**

41 2 *συστήσειν*] *εἰσοίσειν* Wolf | *ἐπηγγέλλετο* **βfki**[c] *ἐπηγγείλατο* **i**[a] ‖ 3 *ἐκ τῶν ἰδίων* Markland cf. schol. 2,41,91b | *στρατηγίαν* **βfi** *στρατηγίας* **k** ‖ 4 *φύσιν* **amgVfk** *φύσιν μου* **xLi** ‖ 5 *καὶ* – *ἐγκωμιάζων* (*ὁμ.*) om. **k** | *τοῖς* **βfk** *ἐν τοῖς* **i** | *τοῖς ἐπαίνοις* del. Boekmeijer ‖ 7 *αὐτὸν* **fk** *εἰς ἑαυτὸν* **βi**

λόγῳ συμβᾶσαν ἑαυτῷ, τὸν δὲ Φίλιππον τῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον ἀνθρώπων ἔφη πάντων εἶναι δεινότατον. **42** *συναποφηναμένου δὲ κἀμοῦ τι τοιοῦτον, ὡς μνημονικῶς εἴποι πρὸς τὰ παρ' ἡμῶν ῥηθέντα, Κτησιφῶντος δέ, ὅσπερ ἦν ἡμῶν πρεσβύτατος, ὑπερβολήν τινα ἑαυτοῦ παλαιότητος καὶ πλήθους ἐτῶν εἰπόντος καὶ προσθέντος ὡς ἐν τοσούτῳ χρόνῳ καὶ βίῳ οὐ πώποθ' οὕτως ἡδὺν οὐδ' ἐπαφρόδιτον ἄνθρωπον ἑωρακὼς εἴη, ἀνακροτήσας ὁ Σίσυφος ὅδε τὰς χεῖρας,* **43** *'ταῦτα μέντοι', ἔφη, 'ὦ Κτησιφῶν, οὔτ' ἂν σὺ πρὸς τὸν δῆμον εἴποις, οὔτ' ἂν οὗτος' ἐμὲ δὴ λέγων 'τολμήσειεν εἰπεῖν πρὸς Ἀθηναίους ὡς ὁ Φίλιππος δεινὸς εἰπεῖν καὶ μνημονικός'. ἀναισθήτως δὲ ἡμῶν ἐχόντων καὶ τὴν ἐπιβουλὴν οὐ προορωμένων, ἣν αὐτίκα ἀκούσεσθε, εἰς συνθήκην τινὰ ἡμᾶς κατέκλεισεν ὑπὲρ τοῦ ταῦτ' ἐρεῖν πρὸς ὑμᾶς. ἐμοῦ δὲ καὶ δέησίν τινα ἰσχυρὰν ἐδεήθη μὴ παραλιπεῖν, ἀλλ' εἰπεῖν ὡς ὑπὲρ Ἀμφιπόλεώς τι καὶ Δημοσθένης εἴποι.*

44 *Μέχρι μὲν οὖν τούτων οἱ συμπρέσβεις εἰσί μοι μάρτυρες οὓς προπηλακίζων οὗτος καὶ διαβάλλων ἐν τῇ κατηγορίᾳ διατετέλεκε· τῶν δ' ἐπὶ τοῦ βήματος παρ' ὑμῖν λόγων ὑμεῖς ἀκηκόατε, ὥστε οὐκ ἐνέσται μοι ψεύδεσθαι.*

41 8 *τῶν* – 9 *δεινότατον* cf. D. 18,270
42 3 *κτ]ησιφ[ῶντος* – 5 *ὡς ἐν* Π2
43 7 *ὑμᾶς]* – **44**,2 *τῇ κα[* Π27

41 9 *πάντων* ante *ἀνθρώπων* **i**
42 2 *δὲ* om. **k** | *ὡς* **fki** *ὡς καὶ* **β** || 3 *ὅσπερ* **agxfki**[a] *ὥσπερ* **mVLi**[c]
43 2 *ἂν* om. **i** || 3 *ὁ* **fk** *ἦν* **βi** || 5 *προορωμένων* **βfk** *προορωμένων ἡμῶν* **i** || 6 *κατέκλησεν* vulg. || 7 *δέησίν τινα* **fkΠ27** *δέησιν* **βi** || 9 *εἴποι* **βfkΠ27** *εἰπεῖν* **i**
44 2 *οὗτος* hab. **βfi** om. **k**

δέομαι δὲ ὑμῶν προσεπιπονῆσαι ἀκούοντας καὶ τὴν λοιπὴν διήγησιν. ὅτι μὲν γὰρ ἕκαστος ὑμῶν ποθεῖ τὰ περὶ Κερσοβλέπτην ἀκούειν καὶ τὰς περὶ Φωκέων αἰτίας, σαφῶς οἶδα, καὶ πρὸς ταῦτα σπεύδω· ἀλλ' ἐὰν μὴ τὰ πρὸ τούτων ἀκούσητε, οὐδ' ἐκείνοις ὁμοίως παρακολουθήσετε. ἐὰν δ' ἐμοὶ τῷ κινδυνεύοντι δῶτε εἰπεῖν ὡς βούλομαι, καὶ σῶσαί με, εἰ μηδὲν ἀδικῶ, δυνήσεσθε ἱκανὰς ἀφορμὰς εἰληφότες, καὶ θεάσεσθε ἐκ τῶν ὁμολογουμένων καὶ τἀντιλεγόμενα.

45 *Ὡς γὰρ δεῦρ' ἤλθομεν καὶ πρὸς τὴν βουλὴν ἐπὶ κεφαλαίων τὴν πρεσβείαν ἀπηγγείλαμεν καὶ τὴν ἐπιστολὴν ἀπέδομεν τὴν παρὰ Φιλίππου, ἐπαινέτης ἦν ἡμῶν Δημοσθένης πρὸς τοὺς βουλεύοντας καὶ τὴν Ἑστίαν ἐπώμοσε τὴν βουλαίαν συγχαίρειν τῇ πόλει, ὅτι τοιούτους ἄνδρας ἐπὶ τὴν πρεσβείαν ἐξέπεμψεν, οἳ καὶ τοῖς λόγοις καὶ τῇ πίστει [λέγοντες] ἦσαν ἄξιοι τῆς πόλεως.* **46** *ὑπὲρ ἐμοῦ δὲ εἶπέ τι τοιοῦτον, ὡς οὐ ψευσαίμην τὰς τῶν ἑλομένων με ἐπὶ τὴν πρεσβείαν ἐλπίδας. τέλος δὲ πάντων· ἔγραψεν*

44 8 *ἀ[λλ'* – **45**,2 *πρεσβείαν* Π27

44 5 *προσεπιπονῆσαι* **βfk** *προσεπινοῆσαι* **i** | *ἀκούοντας κ. τ. λοιπὴν* **βfk** *κ. τ. λοιπὴν ἀκούοντας* **i** ‖ 7 *αἰτίας*] *κατηγορίας* schol. 2,44,98 (**VLfi**) ‖ **8** *ἐὰν* **i**Π27 (ut apparet) *ἂν* **βfk** ‖ **10** *δῶτε εἰπεῖν* **i**Π27 cf. 2,43. 94. 144. 148 *εἰπεῖν δῶτε* **βfk** ‖ **11** *εἰ* **βf**Π27 (ut apparet) *ἢν* **k** *ὡς* **i** | *ἀφ. εἰλ.* **i**Π27 *εἰλ. ἀφ.* **βfk** ‖ 12 *θεάσεσθε* **D** et Wolf *θεάσασθε* f[c]k[a]Π27 *θεάσασθαι* **β**f[a]k[c]**i** | *καί*[2] hab. **βfi**Π27 om. **k**

45 4 *πρὸς τοὺς συμβουλεύοντας* del. Fr.[2] | *τοὺς* **βfk** *τοὺς αὐτοὺς* **i** | *βουλεύοντας* **βfk** *συμβουλεύοντας* **i** *τὴν βουλὴν* coni. Fr. *βουλευτὰς* Hamaker ‖ **6** *πρεσβείαν* **βfki**[c] *βουλαίαν* i[a] | *ἐξέπεμψεν* **βfi** *ἔπεμψεν* **k** | *καὶ τοῖς λόγοις* del. Bl. ‖ 7 del. Bremi *καὶ λέγοντες* Bl. *λέγοντες ἦσαν*] *γένοιντο* Hamaker

46 2 *με* **βfk** *μὲν* **i** ‖ 3 *ἔγραψεν* **β**f[c]**i** *ἔγραψεν γὰρ* f[a]**k**

ἡμᾶς στεφανῶσαι θαλλοῦ στεφάνῳ ἕκαστον εὐνοίας ἕνεκα τῆς εἰς τὸν δῆμον καὶ καλέσαι ἐπὶ δεῖπνον εἰς τὸ πρυτανεῖον εἰς αὔριον. ὅτι δ' οὐδὲν ψεῦδος εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς, λαβέτω μοι τὸ ψήφισμα ὁ γραμματεὺς καὶ τὰς τῶν συμπρέσβεων μαρτυρίας ἀναγνώτω.

Ψήφισμα. Μαρτυρίαι

47 *Ἐπειδὴ τοίνυν ἀπηγγέλλομεν τὴν πρεσβείαν ἐν τῷ δήμῳ, εἶπε παρελθὼν πρῶτος ἡμῶν διὰ τὴν ἡλικίαν Κτησιφῶν ἄλλους τέ τινας λόγους καὶ τοὺς πρὸς Δημοσθένην αὐτῷ συγκειμένους ὑμῖν ἐρεῖν, περί τε τῆς ἐντεύξεως τῆς Φιλίππου καὶ τῆς ἰδέας αὐτοῦ καὶ τῆς ἐν τοῖς πότοις ἐπιδεξιότητος. καὶ μετὰ τοῦτον Φιλοκράτους εἰπόντος μικρὰ καὶ Δερκύλου, παρῆλθον ἐγώ.* **48** *ἐπειδὴ δὲ τὴν ἄλλην διεξῆλθον πρεσβείαν, ἀπήντησα καὶ πρὸς τὸν λόγον ὃν ἐν τοῖς συμπρέσβεσι διωμολογησάμην, εἰπὼν ὅτι καὶ μνημονικῶς καὶ δυνατῶς ὁ Φίλιππος εἴποι· καὶ τὴν δέησιν οὐκ ἐπελαθόμην τὴν Δημοσθένους, ὅτι ταχθείη λέγειν, ἐάν τι*

46 5 *καλέσαι – πρυτανεῖον* resp. D. H. 2,300
47 5 *τῆς*[1] – *ἐπιδεξιότητος* Thom. 159,2 resp. schol. Aeschin. 2,52,116a. 112,242

46 4 *στεφάνῳ* om. **k** ‖ 9 tit. *ψήφισμα* **a**[c] om. **a**[a]**mgL**[a] *ψήφισμα βουλῆς ὃ δημοσθένης εἶπε* **VxL**[c]**fki** | *μαρτυρίαι* **a**[c] om. **a**[a]**mg L**[a]**k** *μαρτυρίαι τῶν συμπρέσβεων περὶ τῶν εἰρημένων* **VxL**[c]**fi**
47 2 *πρ. ἡ δ. τ. ἡλ.* **βfk** *δ. τ. ἡλ. πρ. ἡ.* **i** | *διὰ – ἡλικίαν* del. Wei. ‖ 4 *ἡμῖν* **βfki**, corr. Brodaeus ‖ 4 *τῆς*[2] **amgVxf** *τοῦ* **Lki** ‖ 5 *πότοις* **mgfki**[a] *τόποις* **aVxLi**[c] | *ἐπιδεξιότητος* **βfi** Thom. *δεξιότητος* **k** ‖ 6 *φιλ. εἰπ. μικ.* **βfk** *εἰπ. μικ. φιλ.* **i** ‖ 7 *δερκύλου* Bai. Sau. *δερκύλλου* **aVxLfki** *κερδύλλου* **mg**
48 3 *καὶ* om. **fk** | *μνημ. κ. δυν.* **βfk** *δυν. κ. μνημ.* **i** ‖ 4 *καί*[2] om. **i** ‖ 5 *ἐπελαθόμην* **βfk** *ἀπελαθόμην* **i**

παραλίπωμεν ἡμεῖς, ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως. **49** *ἐφ' ἅπασι δ' ἡμῖν ἀνίσταται τελευταῖος Δημοσθένης καὶ τερατευσάμενος, ὥσπερ εἴωθε, τῷ σχήματι καὶ τρίψας τὴν κεφαλήν, ὁρῶν ἐπισημαινόμενον τὸν δῆμον καὶ ἀποδεχόμενον τοὺς παρ' ἐμοῦ λόγους, ἀμφοτέρων ἔφη θαυμάζειν, καὶ τῶν ἀκουόντων καὶ τῶν πρεσβευσάντων, ὅταν παρέντες τὸν χρόνον, οἱ μὲν τὸν τοῦ βουλεύσασθαι, οἱ δὲ τὸν τοῦ συμβουλεύειν, ἀποδιατρίβωσι τὴν ὑπερόριον λαλιὰν ἀγαπῶντες ἐν τοῖς οἰκείοις πράγμασιν· οὐδὲν γὰρ εἶναι ῥᾷον ἢ πρεσβείαν ἀπαγγεῖλαι.* **50** *'βούλομαι δ' ὑμῖν' ἔφη 'καὶ ἐπιδεῖξαι ὡς δεῖ τὸ πρᾶγμα γίγνεσθαι.' ἅμα δ' ἐκέλευεν ἀναγνωσθῆναι τὸ ψήφισμα τοῦ δήμου. ἀναγνωσθέντος δὲ εἶπεν ὅτι 'κατὰ τοῦτο ἐξεπέμφθημεν καὶ ταῦτα ἐπράττομεν ἃ ἐνταυθοῖ γέγραπται. λαβὲ δή μοι καὶ τὴν ἐπιστολὴν ἣν ἥκομεν παρὰ Φιλίππου φέροντες.' ἐπειδὴ δὲ ἀνεγνώσθη, 'ἀπέχετε' ἔφη 'τὴν ἀπόκρισιν, καὶ λοιπὸν ὑμῖν ἐστι βουλεύσασθαι.'*

51 *Θορυβησάντων δ' ἐπ' αὐτῷ τῶν μὲν ὡς δεινός τις εἴη καὶ σύντομος, τῶν δὲ πλειόνων ὡς πονηρὸς καὶ φθονερός,*

49 3 *τρίψας τὴν κεφαλήν* resp. Tz. Chil. 6,150

49 2 *δ'* **βfk** *γε* **i** || 3 *εἴωθε* **fk** *εἰώθει* **βi** || 4 *δεδεγμένον* **βf ki**, corr. Rei. cf. 122 *ἀποδεδεγμένον* B. || 7 *βουλεύσασθαι* **βfk** *βουλούεσθαι* **i** || 9 *οἰκείοις πράγμασιν* **mgVfki** *πράγμασιν οἰκείοις* **axL** | *γὰρ εἶναι* **βfi** *παρεῖναι* **k** | *ῥᾷον* **βfk** *ῥᾷον γίνεσθαι* **i** | *ἢ* om. **f^ak**

50 1 *ἐπιδεῖξαι* **βfk** *ἐπιδείξασθαι* **i** || 2 *γί(γ)νεσθαι* **a^cmgV^cxL^a fki** *γενέσθαι* **$a^c$$V^c$$L^c$** | *ἐκέλευεν* **βf** *ἐκέλευσεν* **ki** || 4 *ἐπράττομεν* **βi** *ἐξεπράττομεν* **fk** | *ἐνταυθοῖ* **βfk** *ἐνταῦθα* **i** || 5 *μοι* **βfk** *μοι ἔφη* **i** || 7 *ὑμῖν ἐστι* **βfk** *ἐστι ὑμῖν* **i**

51 2 *πονηρὸς κ. φθονερός* **βfk** *φθονερὸς κ. πονηρός* **i** | *καὶ* om. **i**

'καὶ σκέψασθε δὲ' ἔφη 'ὡς συντόμως καὶ τἆλλα πάντα ἀπαγγελῶ. ἐδόκει [μνημονικὸς καὶ] δεινὸς εἶναι λέγειν Αἰσχίνῃ Φίλιππος, ἀλλ' οὐκ ἐμοί, ἀλλ' εἴ τις αὐτοῦ τὴν τύχην περιελὼν ἑτέρῳ περιθείη, οὐκ ἂν πολύ τι καταδεὴς εἴη. 52 *ἐδόκει Κτησιφῶντι τὴν ὄψιν λαμπρὸς εἶναι, ἐμοὶ δ' οὐ χείρων Ἀριστόδημος ὁ ὑποκριτής (παρῆν δ' ἡμῖν καὶ συνεπρέσβευε). μνημονικόν τις αὐτόν φησιν εἶναι· καὶ γὰρ ἕτεροι. συμπιεῖν δεινὸς ἦν· Φιλοκράτης ὁ μεθ' ἡμῶν δεινότερος. λόγον τίς φησιν ἐμοὶ καταλιπεῖν ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως· ἀλλ' οὔτ' ἂν ὑμῖν ὁ ῥήτωρ οὗτος οὔτ' ἂν ἐμοὶ λόγου μεταδοίη.* 53 *ταῦτα μὲν οὖν λῆρός ἐστιν', ἔφη· 'ἐγὼ δὲ ψήφισμα γράψω καὶ τῷ κήρυκι σπείσασθαι τῷ παρὰ Φιλίππου ἥκοντι, καὶ τοῖς μέλλουσι παρ' αὐτοῦ δεῦρο ἰέναι πρέσβεσι, καὶ τοὺς πρυτάνεις, ἐπειδὰν ἥκωσιν οἱ πρέσβεις, ἐκκλησίαν ἐπὶ δύο ἡμέρας ποιεῖν μὴ μόνον ὑπὲρ εἰρήνης, ἀλλὰ καὶ περὶ συμμαχίας, καὶ τοὺς πρέσβεις ἡμᾶς, εἰ δοκοῦμκεν ἄξιοι εἶναι, ἐπαινέσαι καὶ καλέσαι ἐπὶ δεῖπνον εἰς τὸ πρυτανεῖον εἰς αὔριον.'* 54 *ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, λαβέ*

52 3 *μνημονικόν* resp. schol. Aeschin. 2,112,242 || 6 *μεταδοίη* cf. D. 19,254
53 7 *καλέσαι* – 8 *πρυταντεῖον* resp. D. H. 2,300

51 3 *δὲ* om. **i** | *πάντα* om. **fk** || 4 del. Auger cf. 52,3 | *καὶ* om. **k** *καὶ δεινὸς* post *εἶναι* **i** || 6 *περιθείη* **β**(m^{c})**fk** *περιθεὶς* m^{a}**i**
52 1 *λαμπρὸς* **βfk** *θαυμαστὸς* **i** || 2 *παρῆν δ'* f^{c}**k** *ὃς παρῆν* **β**f^{a}**i** || 3 *αὐτόν φησιν* **βfk** *φησιν αὐτὸν* **i** || 4 *ἕτεροι* **mVxL**f^{c} *ἑτέροις* **ag**f^{a}**ki** | *συμπιεῖν* **βfk** cf. 112 Plu. v. Dem. 16 *συμποιεῖν* **i** | *φιλοκράτης* **a**f^{a}**k** *ἀλλὰ φιλοκράτης* **mgVxL**f^{c}**i**
53 1 *ταῦτα* **βfk** *ταυτὶ* **i** | *λῆρός ἐστιν ἔφη* **βfk** *ἔφη λῆρός ἐστιν* **i** || 4 *ἐκκλησίαν* ante 5 *ποιεῖν* **i** || 6 *ἡμᾶς* **βfi** *ὑμᾶς* **k** || 7 *ἐπαινέσαι* om. k^{a} | *ἐπὶ δεῖπνον* post 8 *πρυτανεῖον* **i** || 8 *εἰς*^{2} om. **i**

μοι τὰ ψηφίσματα, ἵνα εἰδῆτε, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τὴν ἀνωμαλίαν αὐτοῦ καὶ τὸν φθόνον καὶ τὴν τῶν πραγμάτων μετὰ Φιλοκράτους κοινωνίαν καὶ τὸ ἦθος ὡς ἐπίβουλον καὶ ἄπιστον. κάλει δέ μοι καὶ τοὺς συμπρέσβεις καὶ τὰς μαρτυρίας αὐτῶν ἀνάγνωθι [καὶ τὰ ψηφίσματα Δημοσθένους].

Ψηφίσματα [Δημοσθένους]

55 *Οὐ τοίνυν μόνον ταῦτα ἔγραψεν, ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῇ βουλῇ θέαν εἰς τὰ Διονύσια κατανεῖμαι τοῖς πρέσβεσιν, ἐπειδὰν ἥκωσι, τοῖς Φιλίππου. λέγε καὶ τοῦτο τὸ ψήφισμα.*

Ψήφισμα

Ἀνάγνωθι δὴ καὶ τὴν τῶν συμπρέσβεων μαρτυρίαν, ἵν' εἰδῆτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι Δημοσθένης οὐχ ὑπὲρ τῆς πόλεως εἰπεῖν δύναται, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς συσσίτους καὶ ὁμοσπόνδους μελετᾷ.

55 8 *συσσίτους* cf. D. 19,188

54 6 del. Taylor | *δημοσθένους* **fk** *τὰ τοῦ δημοσθένους* **amg** *τοῦ δημοσθένους* **VxLi** *τὰ δημοσθένους* B. || 8 tit. *ψηφίσματα* **a**[c]**xL** (*τοῦ δημ.* **L**[a] *τὰ τοῦ δημ.* **L**[c]) *ψήφισμα* **k** om. **a**[a]**mgVi** | del. Auger

55 2 *θέαν* **afk** *εἶπε θέαν* **m**[a]**gVxLi** (*θεὸν* **m**[c]) | *κατανεῖμαι* **mgVxLi** *κατένειμε* **afk** || 3 *πρέσβεσιν* **βfk** *πρέσβευσιν* **i** || 5 tit. *ψήφισμα* **m**[c]**Vxi** *ψήφισμα δημοσθένους* **a**[c]**fk** tit. om. **a**[a]**m**[a]**gL**

Μαρτυρία

56 *Τὴν μὲν τοίνυν κοινωνίαν τῶν περὶ τῆς εἰρήνης πράξεων οὐκ ἐμὴν καὶ Φιλοκράτους, ἀλλὰ Δημοσθένους καὶ Φιλοκράτους εὑρίσκετε, καὶ τὰς πίστεις τῶν εἰρημένων ἱκανὰς ὑμῖν οἶμαι παρεσχῆσθαι· τῶν μὲν γὰρ ἀπηγγελμένων ὑμεῖς ἐστέ μοι μάρτυρες, τῶν δ' ἐν Μακεδονίᾳ ῥηθέντων καὶ τῶν κατὰ τὴν πορείαν ἡμῖν συμβάντων τοὺς συμπρέσβεις ὑμῖν μάρτυρας παρεσχόμην. τῆς δὲ ὑπὸ Δημοσθένους ἀρτίως εἰρημένης κατηγορίας ἠκούσατε καὶ μέμνησθε ἧς τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο ἀπὸ τῆς δημηγορίας ἣν εἶπον ἐγὼ περὶ τῆς εἰρήνης.* **57** *πάντα δὲ ἐν τῷ μέρει τούτῳ τῆς κατηγορίας ἐψευσμένος, ἐπὶ τῷ καιρῷ τούτῳ δεινῶς ἐσχετλίασε. τοὺς γὰρ λόγους τούτους ἐναντίον φησὶ τῶν πρέσβεων λέγεσθαι, οὓς ἔπεμψαν πρὸς ὑμᾶς οἱ Ἕλληνες μεταπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ δήμου, ἵνα κοινῇ καὶ πολεμοῖεν, εἰ δέοι, Φιλίππῳ μετὰ Ἀθηναίων καὶ τῆς εἰρήνης, εἰ τοῦτο εἶναι δοκοίη σύμφορον μετέχοιεν. σκέψασθε δὴ πράγματος μεγάλου κλοπὴν καὶ δεινὴν ἀναισχυντίαν ἀν-*

56 8 *κατηγορίας*] D. 19,14
57 3 *τοὺς* – **5** *δήμου* cf. D. 19,16 || **6** *εἰ* – **7** *σύμφορον* Thom. 328,1

55 10 tit. om. **a**^{a}**m**^{a}**gL**^{a}
56 1 *εὑρίσκετε* **axLfki** *εὑρήσετε* **mg** *εὑρίσκεται* **V** || **4** *οἶμαι* **βfk** *οἴομαι* **i** | *παρεσχῆσθαι* **βi** *παρασχέσθαι* **fk** || **5** *ἐν* **βfk** *ἐν τῇ* **k** || **9** *ἀπὸ* **βi** *ὑπὲρ* **fk** || **10** *ἐγὼ* om. **fk** *ἐγὼ* post *εἰρήνης* **i**
57 2 *ἐψευσμένος* **βfk** *ψευσάμενος* **i** | *τούτῳ* del. Bl. || **4** *ὑμᾶς* **ki** *ἡμᾶς* **βf** | *οἱ ἕλληνες* ante *πρὸς* **i** || **5** *μεταπεμφθέντας* Taylor coll. D 19,16 || **7** *δοκοίη* **βf** Thom. *δοκεῖ* **k** *δοκεῖ εἶναι* **i** | *σύμφορον* **fk** Thom. *συμφέρον* **βi** || **8** *μεγάλου* **f** *μεγάλην* **βi** sine term. **k** | *κλοπὴν* **βfki**^{c} *βουλὴν* **i**^{a}

θρώπου. **58** *τῶν γὰρ πρεσβειῶν, ἃς ἐξεπέμψατε εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔτι τοῦ πολέμου πρὸς Φίλιππον ὑμῖν ἐνεστηκότος, οἱ μὲν χρόνοι τῆς αἱρέσεως [ὅτε ἐξεπέμφθησαν] καὶ τὰ τῶν πρεσβευσάντων ὀνόματα ἐν τοῖς δημοσίοις ἀναγέγραπται γράμμασι, τὰ δὲ σώματα αὐτῶν ἐστιν οὐκ ἐν Μακεδονίᾳ, ἀλλ' Ἀθήνησι· ταῖς δὲ ξενικαῖς πρεσβείαις ἡ βουλὴ τὰς εἰς τὸν δῆμον προσόδους προβουλεύει· οὗτος δ' ἐφεστάναι τὰς ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων φησὶ πρεσβείας.* **59** *παρελθὼν τοίνυν, Δημόσθενες, ἐπὶ τὸ βῆμα τοῦτο ἐν τῷ ἐμῷ λόγῳ, εἰπὲ πόλεως ἧστινος βούλει τῶν Ἑλληνίδων τοὔνομα, ἐξ ἧς ἀφῖχθαι τότε φῂς τοὺς πρέσβεις· καὶ τὰ προβουλεύματα αὐτῶν ἐκ τοῦ βουλευτηρίου δὸς ἀναγνῶναι καὶ τοὺς Ἀθηναίων κάλει πρέσβεις, οὓς ἐξέπεμψαν ἐπὶ τὰς πόλεις, μάρτυρας. κἂν παρεῖναι καὶ μὴ ἀποδημεῖν, ὅτε ἡ πόλις τὴν εἰρήνην ἐποιεῖτο, μαρτυρήσωσιν ἢ τὰς πρὸς τὴν βουλὴν αὐτῶν προσόδους καὶ τὰ ψηφίσματα ἂν παράσχῃ ἐν ᾧ σὺ φῂς ὄντα χρόνῳ, καταβαίνω καὶ θανάτου τιμῶμαι.*

58 1 *πρέσβεων οὓς* **βfki**, corr. Dobree | *ἐξεπέμψατε* **βfi** *ἐξεπέμψατο* **k** || 2 *πρὸς* **βfk** *τοῦ πρὸς* **i** | *ὑμῖν* Bk. *ἡμῖν* **βfki** || 3 *αἱρέσεως*] *χειροτονίας* schol. 58,124 (**VxLfi**) | del. Dobree || 5 *αὐτῶν ἐστιν* **βfk** *ἐστιν αὐτῶν* **i** || 6 *ἀθήνησι* **βfi** *ἐν ἀθήνησι* (sic) **k** || 8 *ἐφεστάναι* **m**[c]**fk** *ἀπεστάλθαι* **am**[a]**gVxLi** | *ἀπὸ* **am**[a]**g V**[c]**xL** *παρὰ* **m**[c]**V**[a]**fki** cf. 61. 162 D. 19,11 | *φησὶ* ante *ἐφεστάναι* **βi**

59 2 *δημόσθενες* **βfk** *δημοσθένης* **i** | *τοῦτο* **βfk** *τουτὶ* **i** || 3 *πόλεως* **βi** *τῶν πόλεων* **fk** | *τῶν ἑλληνίδων* **fk** *ἑλληνίδος* **βi** || 4 *ἀφῖχθαι – πρέσβεις* **βfk** *τότε ἀφῖχθαι τοὺς πρέσβεις φῂς* **i** || 5 ⟨*περὶ*⟩ *αὐτῶν* Wolf || 6 *ἐξέπεμψαν* **βi** *ἐξέπεμψεν* **fk** || 9 *αὐτῶν προσόδους* **βfk** *προσόδους αὐτῶν* **i** | *ψηφίσματα* **βfki**[c] *βουλεύματα* **i**[a] | *ἂν* om. **k** | *παράσχῃ*] *δείξῃς* schol. 2,59,125b (a) || 10 *ἐν ᾧ* **βf**[c]**i** *ὡς* **f**[a]**k** | *ὄντα χρόνῳ* **βf**[c] (*χρόνον* **f**[a]) *ὄντ' ἄχρονον* **k** *χρόνῳ ὄντα* **i** | *θανάτου* **βfi** *θανάτῳ* **k**

60 *Ἀνάγνωθι δὴ καὶ τὸ τῶν συμμάχων δόγμα τί λέγει, ἐν ᾧ διαρρήδην γέγραπται, ʻἐπειδὴ βουλεύεται ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων ὑπὲρ εἰρήνης πρὸς Φίλιππον, οἱ δὲ πρέσβεις οὔπω πάρεισιν οὓς ἐξέπεμψεν ὁ δῆμος εἰς τὴν Ἑλλάδα παρακαλῶν τὰς πόλεις ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων, δεδόχθαι τοῖς συμμάχοις, ἐπειδὰν ἐπιδημήσωσιν οἱ πρέσβεις καὶ τὰς πρεσβείας ἀπαγγείλωσιν Ἀθηναίοις καὶ τοῖς συμμάχοις, προγράψαι τοὺς πρυτάνεις ἐκκλησίας δύο κατὰ τὸν νόμον, ἐν δὲ ταύταις βουλεύσασθαι περὶ τῆς εἰρήνης Ἀθηναίους· ὅ τι δ' ἂν βουλεύσηται ὁ δῆμος, τοῦτ' εἶναι κοινὸν δόγμα τῶν συμμάχων.ʼ ἀνάγνωθι δή μοι τὸ τῶν συνέδρων δόγμα.*

Δόγμα συνέδρων

61 *Παρανάγνωθι δή μοι καὶ τὸ Δημοσθένους ψήφισμα ἐν ᾧ κελεύει τοὺς πρυτάνεις μετὰ τὰ Διονύσια τὰ ἐν ἄστει καὶ τὴν ἐν Διονύσου ἐκκλησίαν προγράψαι δύο ἐκκλησίας, τὴν μὲν τῇ ὀγδόῃ ἐπὶ δέκα τὴν δὲ τῇ ἐνάτῃ ἐπὶ δέκα, ὁρίζων τὸν χρόνον καὶ προϋφαιρῶν τὰς ἐκκλησίας, πρὶν ἐπιδημῆσαι τοὺς ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων πρέσβεις. καὶ τὸ μὲν τῶν συμμάχων δόγμα κελεύει, ᾧ συνειπεῖν καὶ ἐγὼ ὁμολογῶ,*

60 1 *δὴ* om. **a[a]mgVxL** ‖ **4** *παρακαλῶν* **V** cf. 3,58. 64. 65. 68 *παρακαλοῦντας* **axLfki** *παρακαλεῖν* **mg** ‖ **7** *καὶ*[2] – **8** *συμμάχοις* del. Taylor ‖ **9** *ἐν δὲ* **βfi** *καὶ ἐν* **i** | *βουλεύσασθαι* **fki** *συμβουλεύσασθαι* **β** ‖ **10** *ὅ τι* **βfki[c]** *ὅπως* **i[a]** | *βουλεύσηται* **βfi** *βουλεύηται* **k** *ψηφίσηται* Cob. ‖ **11** *κοινὸν* praeb. **i** post *τὸ* ‖ **13** tit. *δόγμα συνέδρων* **a[c]L[c]fk** om. **a[a]mgVxL[a]i**

61 1 *μοι* om. **i** | *τὸ* **fki** *τὸ τοῦ* **β** ‖ **3** *πρόγραψαι* **βfk** *ἐπίγραψαι* **i** ‖ **4** *τὴν*[1] **βfk** *τῇ* **i** | *ἐπὶ δέκα* del. Cob. ‖ **5** *ἐπιδημῆσαι* **βfk[a]** *ἐπιτιμῆσαι* **k[c]** ‖ **6** *ἀπὸ* **βfk** *παρὰ* **i** cf. 58 ‖ **7** *ᾧ* om. **k**

ὑπὲρ εἰρήνης μόνον ὑμᾶς βουλεύσασθαι, Δημοσθένης δὲ καὶ περὶ συμμαχίας κελεύει. λέγε αὐτοῖς τὸ ψήφισμα.

Ψήφισμα

62 *Τῶν μὲν ψηφισμάτων ἀμφοτέρων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἠκούσατε ὑφ' ὧν ἐξελέγχεται Δημοσθένης τὰς ἀποδημούσας πρεσβείας ἐπιδημεῖν φάσκων καί, βουλομένων ὑμῶν ἀκροάσασθαι, τὸ τῶν συμμάχων ἄκυρον πεποιηκὼς δόγμα. οἱ μὲν γὰρ ἀπεφήναντο ἀναμεῖναι τὴν πόλιν τὰς Ἑλληνικὰς πρεσβείας, Δημοσθένης δὲ οὐ λόγῳ μόνον κεκώλυκε περιμεῖναι, ὁ πάντων αἴσχιστα καὶ τάχιστα μετατιθέμενος, ἀλλ' ἔργῳ καὶ ψηφίσματι, προστάξας ἤδη βουλεύεσθαι.*

63 *Εἴρηκε δέ, ὡς ἐν τῇ προτέρᾳ τῶν ἐκκλησιῶν δημηγορήσαντος Φιλοκράτους, ὕστερον ἀναβὰς ἐγὼ κατεμεμψάμην ἣν εἰσηγεῖτο ἐκεῖνος εἰρήνην, αἰσχρὰν καὶ τῆς πόλεως*

63 1 *εἴρηκε* cf. D. 19,15 sq.

61 8 *ὑπὲρ* **fk** *ὑπὲρ τῆς* **βi** | *ὑμᾶς* **a**[a]**mgVxLi** *ἡμᾶς* **a**[c]**fk** || 9 *λέγε* **fk** *λέγε δὲ* **βi** | *αὐτοῖς* **βfk** *αὐτῶν* **i** || **10** tit. *ψήφισμα* **i** et Bk. *ψήφισμα δημοσθένους* **a**[c]**fk** om. **a**[a]**mgVxL**

62 1 *ὦ ἄνδ. ἀθ. ἠκούσατε* **mgfk** *ἠκούσατε ὦ ἄνδ. ἀθ.* **aVxLi** (*ἀκηκόατε* **i**) || 3 *πρεσβείας ἐπιδημεῖν* **βfk** *ἐπιδημεῖν πρεσβείας* **i** || 4 *ἀκροάσασθαι* **βfk** *ἀκροᾶσθαι* **i** | *πεποιηκὼς* **βfK**[c]**i** *ποιεῖ* **k**[a] || 5 *τὰς* om. **i** || 6 *οὐ* **βfi** *οὐδὲ* **k** | *μόνον* **fki** (*μόνον λόγῳ* **i**) *μόνῳ* **β** | *κεκώλυκε* **mgVxLfki** *ἐκώλυσε* **a** et Fr.[1] || 8 *καὶ* om. **f**[a] | *βουλεύεσθαι* **a**[c]**xLfk** *βεβουλεῦσθαι* **a**[a]**mgi** *βουλεῦσθαι* **V**

63 2 *φιλοκράτους* **βfk** *τοῦ φιλοκράτους* **i** || 3 *εἰσηγεῖτο ἐκεῖνος* **βfi** *ἐκεῖνος εἰσηγεῖτο* **k** | *τῆς πόλ. ἀναξ.* **βfk** *ἀναξ. τῆς πόλ.* **i**

ἀναξίαν εἶναι φάσκων, τῇ δ' ὑστεραίᾳ πάλιν [ἡμέρᾳ] ὡς συναγορεύοιμι τῷ Φιλοκράτει καὶ τὴν ἐκκλησίαν εὐημερήσας οἰχοίμην φέρων, πείθων ὑμᾶς μὴ προσέχειν τοῖς τὰς μάχας καὶ τὰ τῶν προγόνων λέγουσι τρόπαια, μηδὲ τοῖς Ἕλλησι βοηθεῖν. **64** ὅτι δ' οὐ ψευδῆ μόνον κατηγόρηκεν, ἀλλὰ καὶ ἀδύνατα γενέσθαι, μίαν μὲν αὐτὸς καθ' αὑτοῦ μαρτυρίαν [Δημοσθένης] μαρτυρήσει, ἑτέραν δὲ πάντες Ἀθηναῖοι καὶ ὑμεῖς ἀναμιμνῃσκόμενοι, τρίτην δὲ ἡ τῆς αἰτίας ἀπιθανότης, τετάρτην δὲ ἀνὴρ ἀξιόλογος, εἷς τῶν πολιτευομένων, Ἀμύντωρ ᾧ τὸ ψήφισμα ἐπεδείξατο Δημοσθένης καὶ ἀνεκοινοῦτο, εἰ δῷ τῷ γραμματεῖ, οὐχ ὑπεναντία, ἀλλὰ ταὐτὰ γεγραφὼς Φιλοκράτει. **65** καί μοι λαβὲ τὸ ψήφισμα καὶ ἀνάγνωθι τὸ Δημοσθένους, ἐν ᾧ φαίνεται γεγραφώς, ⟨ἐν⟩ τῇ μὲν προτέρᾳ τῶν ἐκκλησιῶν συμβουλεύειν τὸν βουλόμενον, ⟨ἐν⟩ τῇ δ' ὑστέρᾳ τοὺς προέδρους ἐπι-

64 7 το] εἰ – **65**,3 συμβουλ]εύει[ν Π28
65 4 τοὺς – ἐπιψηφίζειν schol. Aristid. 458,2

63 4 del. Cob. ‖ 5 συναγορεύοιμι **βfk** συναγορεύει μοι **i** συνηγόρευον Sch. ‖ 6 ᾠχόμην **βfki** (φέρων ᾠχ. i), corr. Bl. | μὴ προσέχειν om. **k**
64 1 δ' om. **i** | ψευδῆ μόνον **βfk** μόνον ψευδῆ **i** ‖ 3 δημοσθένης del. Cob. post μαρτυρίαν **fk** post 2 αὑτοῦ **β** ante 2 καθ' **i** | πάντες **βfk** ἅπαντες **i** ‖ 4 ἡ τῆς αἰτίας **βfk** τῆς αἰτίας ἡ **i** ‖ 6 πολιτευομένων **βfk** πεπολιτευομένων **i** | τὸ del. Bl. ‖ 7 εἰ δῷ **βf**[c]**kiΠ28** εἰδῶς **f**[a] | ὑπεναντίον ... 8 ταὐτὸν **βfkiΠ28**, corr. Bl. ‖ 8 γεγρ. φιλοκρ. **βfkΠ28** φιλοκρ. γεγρ. **i**
65 1 λαβὲ – 2 καὶ **βfkΠ28** πάλιν τὸ ψήφισμα **i** ‖ 2 καὶ ἀνάγνωθι **βfk** ἀνάγνωθι δὲ vel τε Π28 ἀνάγνωθι **i** ‖ 3.4 add. Fr.[1] cf. 63. 81. 123 ‖ 4 ὑστέρᾳ Bk. ὑστεραίᾳ **βfki** | τοῖς προέδροις schol. Aristid. (cod. B) τὰς προεδρίας schol. Aristid. (cod. D)

ψηφίζειν τὰς γνώμας, λόγον δὲ μὴ προτιθέναι, ἐν ᾗ μέ φησιν αὐτὸς Φιλοκράτει συνειπεῖν.

Ψήφισμα

66 Οὐκοῦν τὰ μὲν ψηφίσματα, ὡς ἐξ ἀρχῆς ἐγράφη, μένει, οἱ δὲ τῶν συκοφαντῶν λόγοι πρὸς τοὺς ἐφ' ἡμέραν καιροὺς λέγονται. ποιεῖ δέ μου τὴν δημηγορίαν ὁ μὲν κατήγορος διαιρετήν, τὸ ψήφισμα δὲ καὶ τἀληθὲς μίαν· λόγον γὰρ μὴ προτιθέντων εἰς τὴν ὑστέραν ἐκκλησίαν τῶν [δὲ] προέδρων [κωλυόντων], οὐκ ἐνῆν εἰπεῖν. τί δ' ἂν καὶ βουλόμενος, εἴπερ ταὐτὰ Φιλοκράτει προειλόμην, κατηγόρουν μὲν πρὸς τοὺς αὐτοὺς ἀκροατὰς τῇ προτεραίᾳ, μίαν δὲ νύκτα διαλιπὼν συνηγόρουν; πότερα ὡς αὐτὸς εὐδοξήσων, ἢ ὡς ἐκεῖνον ὠφελήσων; ἀλλ' οὐκ ἐνῆν οὐδέτερα ἐξενέγκασθαι, ἀλλ' ὑπὸ πάντων μὲν μισεῖσθαι, περαίνειν δὲ μηδέν.

66 2 οἱ – 3 λέγονται Thom. 215,14

65 5 ἐπιψηφίζειν **βfki** (post γνώμας **i**) ἐπιψηφίσαι schol. Aristid. | ᾗ Bk. ᾧ **βfki** ‖ 7 tit. ψήφισμα **m** ψήφισμα δημοσθένους **a**[c]**V**[c]**fki**[c] om. **a**[a]**gV**[a]**xLi**[a]

66 1 ἐξ ἀρχῆς ἐγράφη **βfk** ἐγράφη ἐξ ἀρχῆς **i** ‖ 2 τῶν συκοφαντῶν om. Thom. | ἐφ' ἡμέραν **βfk** Thom. ἐφημέρους **i** ‖ 3 δημηγορίαν **βfk** κατηγορίαν **i** ‖ 4 διαιρετήν] διττήν Wolf | τὸ ψήφισμα δὲ **βfk** τὸ δὲ ψήφισμα **i** ‖ 5 λόγων … προτεθέντων **βfki**, corr. Cob. | προτιθέντων] προβληθέντων schol. 2,66,139 (a) | ὑστέραν **amgVxfk** ὑστεραίαν **Li** ‖ 6 del. Bai. Sau. | del. Cob. | δ' ἂν **mgVxLi** δὲ **afk** ‖ 7 ταὐτὰ **amgx** ταῦτα **VLfki** | κατηγόρουν **mgVxLf**[a]**ki** κατηγορούντων **af**[c] ‖ 8 τοὺς om. **f**[a] ‖ 10 οὐδέτερα Taylor et Sakorraphos ἀμφότερα **βfki**

67 *Κάλει δέ μοι καὶ Ἀμύντορα ⟨τὸν⟩ Ἐρχιέα καὶ τὴν μαρτυρίαν ἀνάγνωθι. ὃν δὲ τρόπον γέγραπται, προδιελθεῖν ὑμῖν βούλομαι. μαρτυρεῖ Ἀμύντωρ Αἰσχίνῃ, ὅτε ἐβουλεύετο ὁ δῆμος περὶ τῆς συμμαχίας τῆς πρὸς Φίλιππον κατὰ τὸ Δημοσθένους ψήφισμα ἐν τῇ ὑστέρᾳ τῶν δυοῖν ἐκκλησιῶν, ὅτε οὐκ ἐξῆν δημηγορεῖν, ἀλλὰ τὰ περὶ τῆς εἰρήνης καὶ συμμαχίας ψηφίσματα ἐπεψηφίζετο,* 68 *ἐν ταύτῃ τῇ ἐκκλησίᾳ Δημοσθένην ἐπιδείξασθαι παρακαθήμενον ψήφισμα [γεγραμμένον] ἑαυτῷ, ἐφ' ᾧ ἐπεγέγραπτο ⟨τὸ⟩ Δημοσθένους ὄνομα, καὶ ἀνακοινοῦσθαι αὐτὸν αὑτῷ, εἰ δῷ [τῷ γραμματεῖ] τοῖς προέδροις ἐπιψηφίσαι, καὶ εἶναι, ἐφ' οἷς τὴν εἰρήνην καὶ τὴν συμμαχίαν ἔγραψε ποιεῖσθαι, ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἐφ' οἷσπερ καὶ Φιλοκράτης ἐγεγράφει. κάλει δέ μοι Ἀμύντορα ⟨τὸν⟩ Ἐρχιέα καὶ ἐκκλήτευε, ἐὰν μὴ θέλῃ δευρὶ παρεῖναι.*

67 3 *μαρτυρεῖ Ἀμύντωρ* resp. schol. Aeschin. 2,68,142
68 5 *ἐπιψηφίσαι* schol. Aristid. 458,2 || 8 *ἐκκλήτευε* resp. Harp. s.v. (*E* 22) S. *ε* 473

67 1 *δέ μοι* **βfk** *μοι δὲ* **i** | *καὶ*[1] om. **Li** | add. Fr.[1] Acta 47 cf. 20. 143. 1,100 contra 155 | *ἐρχιέα* **βfk** *ἀρχιέα* **i**, corr. Fr. ibidem || 2 *προδιελθεῖν* **βfk** *προδιεξελθεῖν* **i** || 4 *τῆς*[1] om. **i** | *τῆς*[1] ⟨*εἰρήνης καὶ*⟩ Hamaker cf. 67,5.6 || 5 *ὑστεραίᾳ* **βfki**, corr. Bk. | *δυοῖν* **V** *δυεῖν* **amgxLfk** *δύο* **i** || 6 *ὅτε* **amgxLfkia** *ὅτι* **Vi**[c] | *τὰ* **amgxLfki**[a] om. **Vi**[c]
68 3 del. Bl. | *ἑαυτῷ* **βfi** *ἑαυτοῦ* **k** | add. Markland || 4 *αὑτῷ* Bai. Sau. *αὐτῷ* **βfki** | del. Markland || 5 *τοῖς προέδροις ἐπιψηφίσαι* schol. Aristid. et Bl. *ἐπιψηφίσασθαι τοῖς προέδροις* **a**[a]**mgVxLfki** (*ἐπιψηφίσαι* Markland) *ἐπιψηφισθῆναι ὑπὸ τῶν προέδρων* **a**[c] || 8 add. Fr. Acta 47 | *ἐρχιέα* **β** (**V**[c]**L**[a]) **f**[c]**ki**[c] (om. **i**[a]) *ἀρχιέα* **V**[a]**L**[c]**f**[a], corr. Fr. ibidem || 9 *δευρὶ* **βfk** *δεῦρο* **i** | *παρεῖναι* **βfk** *ἀπιέναι* **i**

Μαρτυρία

69 *Τῆς μὲν μαρτυρίας ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· σκοπεῖτε δὴ πότερα ὑμῖν δοκεῖ Δημοσθένης ἐμοῦ κατηγορηκέναι ἢ τοὐναντίον αὐτὸς αὑτοῦ [ἐπὶ τῷ ἐμῷ ὀνόματι]. ἐπειδὴ δὲ καὶ τὴν δημηγορίαν μου διαβάλλει καὶ τοὺς εἰρημένους λόγους ἐπὶ τὰ χείρω διεξέρχεται οὔτ' ἂν ἀποδραίην οὔτ' ἂν τῶν τότ' εἰρημένων οὐδὲν ἀρνησαίμην οὔτ' αἰσχύνομαι ἐπ' αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ φιλοτιμοῦμαι.*

70 *Βούλομαι δ' ὑμᾶς καὶ τοὺς καιροὺς ὑπομνῆσαι, ἐν οἷς ἐβουλεύεσθε. τὴν μὲν γὰρ ἀρχὴν ἐποιησάμεθα τοῦ πολέμου ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως, συνέβαινε δ' ἡμῶν τὸν στρατηγὸν ἐν τῷ πολέμῳ ἑβδομήκοντα μὲν καὶ πέντε πόλεις συμμαχίδας ἀποβεβληκέναι, ἃς ἐκτήσατο Τιμόθεος ὁ Κόνωνος καὶ κατέστησεν εἰς τὸ συνέδριον – προῄρημαι γὰρ παρρησιάσασθαι καὶ ἐλευθέρως ἅμα καὶ τἀληθῆ εἰπὼν σῴζεσθαι· ἐὰν δὲ ἄλλως πως γιγνώσκητε, καταχρήσασθέ μοι· οὐ γὰρ ἂν ὑποστειλαίμην –* **71** *ἑκατὸν δὲ καὶ πεντήκοντα τριήρεις λαβόντα ἐκ τῶν νεωρίων μὴ κατα-*

70 6 *προῄρημαι* – **8** *σῴζεσθαι* S. *π*630

68 10 tit. *μαρτυρία* V^c**ki** *μαρτυρία ἀμύντορος* **fk** om. **amg** V^a**xL**

69 2 *δὴ* **amgVxfki** cf. 3,121. 2,24. 90 *δὲ* **LD** | *πότερα* **βfk** *πρότερον* **i** | *δημοσθένης* **βfk** *δημοσθένεος* **i** | *ἐμοῦ κατηγορηκέναι* **βki** *κατηγορηκέναι μου* **f** ‖ **3** del. Bl. (hiat.) ‖ **5** *ἀποδραίην* **β**f^c**ki** *ἀποδρώην* f^a ‖ **7** *φιλοτιμοῦμαι* a^a**Vfk** *μᾶλλον φιλοτιμοῦμαι* a^c**mgxLi**

70 1 *καὶ* om. **i** | *τ. κ. ὑπ.* **βfk** *ὑπ. τ. κ.* **i** ‖ **3** *συνέβαινε* **βfk** *συμβέβηκε* **i** ‖ **6** *κατέστησεν* **βfk** *συνέστησεν* **i** ‖ **7** *γὰρ* **βfk** *γὰρ πρὸς ὑμᾶς* **i** *δὲ* Suda | *καὶ*[1] om. **k** ‖ **8** *πως γιγνώσκητε* **βfi** *ἐπιγινώσκητε* **k** ‖ **9** *μοι*] *με* Dobree coll. Thom. s.v. *διαχρῶμαι*, sed vide 1,222

κεκομικέναι (καὶ ταῦτα ὑμῖν ἐν τοῖς ἀγῶσιν ἀεὶ τοῖς Χάρητος οἱ κατήγοροι δεικνύουσι) χίλια δὲ καὶ πεντακόσια τάλαντα οὐκ εἰς στρατιώτας, ἀλλ' εἰς ἡγεμόνων ἀλαζονείας ἀνηλωκέναι, Δηιάρην τε καὶ Δηίπυρον καὶ Πολυφόντην, δραπέτας ἀνθρώπους ἐκ τῆς Ἑλλάδος συνειλεγμένους (καὶ χωρὶς εἰς τοὺς περὶ τὸ βῆμα καὶ τὴν ἐκκλησίαν μισθοφόρους) οἳ τοὺς μὲν ταλαιπώρους νησιώτας καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἑξήκοντα τάλαντα εἰσέπραττον σύνταξιν, κατῆγον δὲ τὰ πλοῖα καὶ τοὺς Ἕλληνας ἐκ τῆς κοινῆς θαλάττης. 72 ἀντὶ δὲ ἀξιώματος καὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίας, ἡ πόλις ἡμῶν ⟨τῆς⟩ Μυοννήσου καὶ τῆς τῶν λῃστῶν δόξης ἀνεπίμπλατο· Φίλιππος δὲ ὁρμηθεὶς ἐκ Μακεδονίας οὐκέθ' ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως πρὸς ἡμᾶς ἠγωνίζετο, ἀλλ' ἤδη περὶ Λήμνου καὶ Ἴμβρου καὶ Σκύρου, τῶν ἡμετέρων κτημάτων· ἐξέλειπον δὲ Χερρόνησον ἡμῶν οἱ πολῖται, τὴν οὖσαν ὁμολογουμένως Ἀθηναίων· πλείους δὲ ἐκκλησίας συγκλήτους ἠναγκάζεσθε ἐκκλησιάζειν μετὰ φόβου καὶ θορύβου ἢ τὰς τεταγμένας ἐκ τῶν νόμων· 73 οὕτω δ' ἦν σφαλερὰ καὶ ἐπικίνδυνα τὰ πράγματα ὥστε ἠναγκάσθη γράψαι ψήφισμα Κηφισοφῶν ὁ Παιανιεύς, εἷς τῶν φίλων

71 3 ἀεὶ a^{c}fki om. a^{a}mgVxL | τοῖς amgx^{c}fi τῆς Vx^{a}L om. k ‖ 5.6 ἡγεμόνων – ἀνηλωκέναι om. k ‖ 6 τε k δὲ βfi | δηίπυρον βfk δηίπυλον i | πολυφόντην fk πολυφῶντα βi

72 1 ἀξιώματος βfk ἀξιώματα i ‖ 2 add. Bremi ‖ 3 λῃστῶν m^{c}fk ἑλλήνων am^{a}gVxLi ‖ 3 ἀνεπίμπλατο βf^{a} (ἀνεπίπλατο f^{c}) ki^{c} ἐνεπίμπλατο i^{a} ‖ 4 οὐκέθ' βfk οὐχ i | πρὸς βfk εὐθὺς πρὸς i | ἡμᾶς βfi^{c} ὑμᾶς ki^{a} ‖ 6 ἐξέλιπον βfki, corr. Steph. | ἡμῶν βfk ζῆν ἡμῶν i ‖ 7 ὁμολογουμένως mgi ὡμολογημένως VxLfk ὡμολογημένους a ‖ 8 [συγκλήτους] Sakkorraphos | ἠναγκάζεσθε βf^{c}ki ἠνάγκασθε f^{a}

73 2 ἦν βfk ἦν ἤδη i ‖ 3 ψήφισμα fk ψηφίσματα βi | εἷς – 4 τῶν βfi εἰς τὸν φίλον κ. ἑταῖρον τὸν k

καὶ ἑταίρων τῶν Χάρητος, ἐκπλεῖν τὴν ταχίστην Ἀντίοχον τὸν ἐπὶ τῶν ὑπηρετικῶν καὶ ζητεῖν τὸν στρατηγὸν τὸν ἐπὶ τῇ δυνάμει τεταγμένον κἂν ἐντύχῃ που, φράζειν ὅτι θαυμάζει ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων εἰ Φίλιππος μὲν ἐπὶ Χερρόνησον τὴν Ἀθηναίων πορεύεται, Ἀθηναῖοι δὲ οὐδὲ τὸν στρατηγὸν ἴσασιν οὐδὲ τὴν δύναμιν ἣν ἐξέπεμψαν, ὅπου ἐστίν. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀκούσατε τοῦ ψηφίσματος καὶ ἀναμνήσθητε τοῦ πολέμου, καὶ τὴν εἰρήνην τοὺς [τῶν πολέμων] ἡγεμόνας, ἀλλὰ μὴ τοὺς πρέσβεις, ἀπαιτεῖτε.

Ψήφισμα

74 *Οἱ μὲν καιροὶ τῆς πόλεως τοιοῦτοι ἦσαν ἐν οἷς οἱ περὶ τῆς εἰρήνης ἐγένοντο λόγοι· ἀνιστάμενοι δὲ οἱ συντεταγμένοι ῥήτορες, περὶ μὲν τῆς σωτηρίας τῆς πόλεως οὐδ' ἐνεχείρουν λέγειν, ἀποβλέπειν δὲ εἰς τὰ προπύλαια τῆς ἀκροπόλεως ἐκέλευον ὑμᾶς καὶ τῆς ἐν Σαλαμῖνι πρὸς*

74 4 *ἀποβλέπειν* – 7 *τροπαίων* cf. 2,138 || 5 *ἐκέλευον ὑμ]ᾶς* – 75,3 *α[ὐ]τῶν* Π2

73 5 *τὸν ἐπὶ τῶν ὑπηρετικῶν τεταγμέννων* schol. || 6 *κἂν ἐντύχῃ* **βfi** *καὶ ἣν τύχῃ* **k** || 7 *ὁ ἀθηναίων* m[a]i (cf. 60. 3,49. 116. 155. 209) *τῶν ἀθηναίων* **β** (m[c]) *ὁ τῶν ἀθηναίων* **fk** | *χερρόνησον* **mgfki** *τὴν χερρόνησον* **aVxL** || 9 *ἐξέπεμψαν* **βfk** *ἔπεμψαν* **i** || 11 del. Franke *τῶν ὅπλων* a[c]V[c]x[c]L[c]i, quod def. Navarre *τοῦ πολέμου* Hamaker || 13 tit. *ψήφισμα* i[a] om. **amgV[a]xL** *ψήφισμα δήμου ὃ κτησιφῶν εἶπεν* **V[c]fki[c]**
74 1 *τοιοῦτοι ἦσαν* **βfk** *τοιοῦτοι* **i** || 2 *ἐγένοντο* **βfk** *ἐγίνοντο* **i** || 4 *οὐδ'* **m[c]fk** *οὐδὲν* **β** (m[a])**i** | *ἀποβλέπειν* **βf[c]ki** *ὑποβλέπειν* **f[a]** || 5 *τῆς ἀκροπόλεως* om. i del. Herwerden | *ὑμᾶς* **xi** *ἡμᾶς* **amgVLfk** (Π2 incert.) | *πρὸς τὸν πέρσην ναυμαχίας* **βfk** cf. 172 *ναυμαχίας πρὸς τὸν πέρσην* **iΠ2** (ut apparet)

τὸν Πέρσην ναυμαχίας μεμνῆσθαι, καὶ τῶν τάφων τῶν προγόνων καὶ τῶν τροπαίων. 75 *ἐγὼ δὲ ἁπάντων μὲν τούτων ἔφην δεῖν μεμνῆσθαι, μιμεῖσθαι μέντοι τὰς τῶν προγόνων εὐβουλίας, τὰ δὲ ἁμαρτήματα αὐτῶν καὶ τὴν ἄκαιρον φιλονικίαν φυλάττεσθαι· τὴν μὲν ἐν Πλαταιαῖς πρὸς τοὺς Πέρσας πεζομαχίαν καὶ τοὺς ἀγῶνας τοὺς περὶ Σαλαμῖνα καὶ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην καὶ τὴν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ναυμαχίαν καὶ τὴν Τολμίδου ζηλοῦν στρατηγίαν κελεύων, ὃς χιλίους ἐπιλέκτους ἔχων Ἀθηναίων διὰ μέσης Πελοποννήσου πολεμίας οὔσης ἀδεῶς διεξῄει,* 76 *τὴν δ' εἰς Σικελίαν στρατείαν φυλάττεσθαι ἣν ἐξέπεμψαν Λεοντίνοις βοηθήσοντες, τῶν πολεμίων ἐμβεβληκότων εἰς τὴν χώραν ἡμῶν καὶ Δεκελείας ἐπιτετειχισμένης, καὶ τὴν τελευταίαν ἀβουλίαν [φυλάξασθαι], ὅθ' ἡττημένοι τῷ πολέμῳ, προκαλουμένων αὐτοὺς Λακεδαιμονίων εἰρήνην ἄγειν, ἔχοντας πρὸς τῇ Ἀττικῇ Λῆμνον καὶ Ἴμβρον καὶ Σκῦρον καὶ δημοκρατουμένους κατὰ τοὺς νόμους, τούτων μὲν οὐδὲν ἤθελον ποιεῖν, πολεμεῖν δὲ προῃροῦντο οὐ δυνάμενοι, Κλεοφῶν δὲ ὁ λυροποιός, ὃν πολλοὶ δεδεμένον ἐν πέδαις*

75 sq. resp. schol. D. 19,16,58b

74 6 *τῶν*[1] **kΠ2** *καὶ τῶν* **βfi**

75 1 *ἁπάντων μὲν τούτων* **βfk** *τούτων μὲν ἁπάντων* **iΠ2** ‖ 4 *φιλονεικίαν* **βfki**, corr. Cob. ‖ 5 *τοὺς πέρσας* **βfk** *τὸν πέρσην* **i** ‖ 6 *ἀρτεμισίῳ* **m**[c]**fk** *ἀρτεμισίου* **β(m**[a]**)** *ἀρτεμεσίων* **i** ‖ 7 *ζηλοῦν στρατηγίαν* **βfk** *στρατηγίαν ζηλοῦν* **i** ‖ 9 *ἀδεῶς* **βfki**[c] *ἀφειδῶς* **i**[a]

76 2 *ἣν* **βfi** *λέγων ἣν* **k** ‖ 5 del. Bai. ‖ 6 *προκαλουμένων* **fk** *προκαλουμένων τε* **amgxL** *προκαλουμένων δὲ* **V** *καὶ προκαλουμένων* **i** | *αὐτοὺς λακεδαιμονίων* **βfk** *λακεδαιμονίων αὐτοὺς* **i** ‖ 9 *ἤθελον* **i** *ἔθελον* **βfk** | *προῃροῦντο οὐ* **βfi** *οὐ προῃροῦντο οὐ* **k** ‖ 10 *πολλοὶ* **βfk** *οἱ πολλοὶ* **i**

ἐμνημόνευον, παρεγγραφεὶς αἰσχρῶς πολίτης καὶ διεφθαρκὼς νομῇ χρημάτων τὸν δῆμον, ἀποκόψειν ἠπείλει μαχαίρᾳ τὸν τράχηλον, εἴ τις εἰρήνης μνησθήσεται· **77** *τελευτῶντες δὲ εἰς τοῦτο τὴν πόλιν προήγαγον ὥστε ἀγαπητῶς τὴν εἰρήνην ποιήσασθαι, ἀποστάντας πάντων καὶ τὰ τείχη καθελόντας καὶ παραδεξαμένους φρουρὰν καὶ Λακεδαιμόνιον ἁρμοστήν, καὶ τῆς δημοκρατίας τοῖς τριάκοντα ἀφεμένους, οἳ χιλίους καὶ πεντακοσίους τῶν πολιτῶν ἀκρίτους ἀπέκτειναν. τὴν μὲν τοιαύτην ἀβουλίαν ὁμολογῶ παραγγέλλειν φυλάττεσθαι, τὰ δ' ὀλίγῳ πρότερον εἰρημένα μιμεῖσθαι. οὐ γὰρ παρὰ τῶν ἀλλοτρίων, ἀλλὰ παρὰ τοῦ πάντων οἰκειοτάτου ταῦτα ἐπυνθανόμην.* **78** *Ἀτρόμητος γὰρ ὁ πατὴρ ὁ ἡμέτερος ὃν σὺ λοιδορεῖς οὔτ' εἰδὼς οὔτ' ἐπιδὼν τῆς ἑαυτοῦ ἡλικίας ὅστις ἦν – καὶ ταῦτα, ὦ Δημόσθενες ἐκ τῶν νομάδων Σκυθῶν τὸ πρὸς μητρὸς ὢν γένος – ἔφυγε μὲν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, συγκατήγαγε δὲ τὸν δῆμον· καὶ ὁ τῆς μητρὸς τῆς ἡμετέρας ἀδελφός, θεῖος δὲ ἡμέτερος, Κλεόβουλος ὁ Γλαύκου τοῦ Ἀχαρνέως υἱός, μετὰ Δημαινέτου τοῦ Βουζύγου συγκατεναυμάχησε Χείλωνα τὸν Λακε-*

76 12 *ἀποκόψειν* schol. Aeschin. 3,150,339b
78 4 *ἔφυγε*] vita Aeschin. 2,9 ‖ **8** *Χείλωνα* resp. Harp. s. v. *Χίλων* (*X* 7)

76 13 *εἰρήνης* **fk** et schol. 3,150,333b *τῆς εἰρήνης* **βi**
77 2 *τὴν πόλιν* **βfk** *τῇ πόλει* **i** ‖ **4** *λακεδαιμονίων* **βfki**, corr. Rei. ‖ **5** *τοῖς* **m**^{c}**VLf**^{c}**ki**^{c} *τοὺς* **am**^{a}**gxf**^{a}**i**^{a} ‖ **6** *τῶν πολιτῶν ἀκρίτους* **fki** (*ἀκρίτως* **k**) cf. 3,235 *ἀκρίτους τῶν πολιτῶν* **β** | **8** *φυλάττεσθαι* **βfk** *τῇ πόλει φυλάττεσθαι* **i** ‖ **9** *παρὰ*$^{1 \text{ et } 2}$ **βfk** *περὶ* **i**
78 2 *ἡμέτερος* **βf**^{c}**i** *ὑμέτερος* **f**^{a} ‖ **4** *μητρὸς* **βfk** *πατρὸς* **i** | *ὢν γένος* **k** *γένος ὢν* **βf** *γένος ἔχον* **i**^{a} *γένος ὂν* **i**^{c} ‖ **6** *θεῖος δὲ ἡμέτερος* **βfk** *ἐμὸς δὲ θεῖος* **i** ‖ **7** *δημαινέτου* **βi** *δημενέτου* **fk** ‖ **8** *χείλωνα* **k** *χίλωνα* **βfi** Harp. | *τὸν* **ag**^{c}**Vxki** *τῶν* **mg**^{a}**Lf**

δαιμονίων ναύαρχον· ὥστε οἰκεῖά μοι καὶ συνήθη τὰ τῆς πόλεως ἀτυχήματα εἶναι τοῖς ὠσὶν ἀκούειν.

79 *Ἐπιτιμᾷς δέ μοι καὶ τὴν ἐν τοῖς μυρίοις ἐν Ἀρκαδίᾳ δημηγορίαν καὶ πρεσβείαν καὶ μεταβεβλῆσθαί με φῄς, αὐτὸς ὢν ἀνδραποδώδης καὶ μόνον οὐκ ἐστιγμένος αὐτόμολος. ἐγὼ δ' ἐν μὲν τῷ πολέμῳ συνίστην καθ' ὅσον ἦν δυνατὸς Ἀρκάδας καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἐπὶ Φίλιππον· οὐδενὸς δ' ἀνθρώπων ἐπικουροῦντος τῇ πόλει, ἀλλὰ τῶν μὲν περιορώτων ὅ τι συμβήσεται, τῶν δὲ συνεπιστρατευόντων, τῶν δ' ἐν τῇ πόλει ῥητόρων χορηγὸν ταῖς καθ' ἡμέραν δαπάναις τὸν πόλεμον ποιουμένων, ὁμολογῶ συμβουλεῦσαι τῷ δήμῳ διαλύσασθαι πρὸς Φίλιππον καὶ τὴν εἰρήνην συνθέσθαι, ἣν σὺ νῦν αἰσχρὰν νομίζεις ⟨ὁ⟩ οὐδὲ πώποθ' ἁψάμενος ὅπλων, ἐγὼ δὲ ταύτην εἶναι πολλῷ φημι καλλίω τοῦ πολέμου.*

80 *Χρὴ δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς μὲν πρέσβεις θεωρεῖν πρὸς τὸν καιρὸν καθ' ὃν ἐπρέσβευον, τοὺς δὲ στρατηγοὺς πρὸς τὰς δυνάμεις ὧν ἡγοῦντο. καὶ γὰρ τὰς εἰκόνας ἵστατε καὶ τὰς προεδρίας καὶ τοὺς στεφάνους καὶ τὰς*

79 **1** *ἐπιτιμᾷς*] cf. D. 19,11

78 **10** *ἀτυχήματα* **βfk** *εὐτυχήματα* **i**

79 **4** *δυνατὸς* **aVxLfki** *δυνατὸν* **mg** ‖ **6** *ἀνθρώπων* a[c] *ἀνθρώπου* **β**(a[a])**fki** | *ἐπικουροῦντος* **βfk** *ἐπικυροῦντος* **i** ‖ **6.8** *ἀλλὰ – πόλει* (*ὁμ.*) om. **k** ‖ **7** *μὲν* **βf** *μὲν διαπειθούντων τῶν δὲ* **i** *τῶν μὲν διαπιστούντων, τῶν δὲ* coni. Bl. | *περιορώντων* **βf** *ἐπιορώντων* **i** ‖ **8** *ταῖς* **βfk** *ἐν ταῖς* **i** ‖ **9** *συμβουλεῦσαι τῷ δήμῳ* **βfi** *συμβουλεύσασθαι τῇ πόλει* **k** ‖ **10** *διαλύσασθαι πρὸς φίλιππον* **βfk** *πρὸς φίλιππον διαλύσασθαι* **i** ‖ **11** *νῦν αἰσχρὰν νομίζεις* **fk** *νομίζεις νῦν αἰσχρὰν* **β** *αἰσχρὰν νῦν νομίζεις* **i** | add. Cob. ‖ **12** *ταύτην* **βfk** *αὐτὴν* **i** | *πολλῷ φημι* **fki** *φημι πολλῷ* **β** ‖ **13** *καλλίω* **βfk** *καλλίονα* **i**

80 4 *ἵστατε* **aV** *ἱστᾶτε* **mgxLfki**

ἐν πρυτανείῳ σιτήσεις δίδοτε οὐ τοῖς τὴν εἰρήνην ἀπαγγείλασιν, ἀλλὰ τοῖς τὴν μάχην νικήσασιν. εἰ δ' ἔσονται τῶν πολέμων αἱ μὲν εὔθυναι τῶν πρέσβεων, αἱ δὲ δωρεαὶ τῶν στρατηγῶν, ἀσπόνδους καὶ ἀκηρύκτους τοὺς πολέμους ποιήσετε· οὐδεὶς γὰρ ἐθελήσει πρεσβεύειν.

81 Περὶ δὲ Κερσοβλέπτου καὶ Φωκέων καὶ τῶν ἄλλων ἃ πρὸς τούτοις διαβέβλημαι, ὑπόλοιπον εἰπεῖν. ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ἐν τῇ προτέρᾳ καὶ ἐν τῇ ὑστέρᾳ πρεσβείᾳ, ἃ μὲν εἶδον, ὡς εἶδον, ὑμῖν ἀπήγγελλον, ἃ δ' ἤκουσα, ὡς ἤκουσα. τίνα οὖν ἦν ἑκάτερα τούτων, ἅ τε εἶδον ἅ τε ἤκουσα περὶ Κερσοβλέπτου; εἶδον μὲν καὶ ἐγὼ καὶ οἱ συμπρέσβεις ἅπαντες ὁμηρεύοντα τὸν υἱὸν τὸν Κερσοβλέπτου παρὰ Φιλίππῳ· καὶ ἔτι καὶ νῦν τοῦθ' οὕτως ἔχει. **82** συνέβαινε δ' ὅτε τὴν προτέραν ἐπρεσβεύομεν πρεσβείαν, ἐμοὶ μὲν μετὰ τῶν συμπρέσβεων ἀπιέναι δεῦρο, Φιλίππῳ δ' ἐπὶ Θρᾴκην ἐξιέναι, πρὸς δ' ἡμᾶς ὡμολογηκέναι, ἕως ἂν ὑμεῖς περὶ τῆς εἰρήνης βουλεύσησθε, μὴ ἐπιβήσεσθαι μεθ' ὅπλων Χερρονήσου. ἐν ἐκείνῃ μὲν οὖν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ὑμεῖς ἐψηφίσασθε τὴν εἰρήνην, οὐδεμία μνεία ἐγένετο περὶ Κερσοβλέπτου· ἤδη δὲ ἡμῶν κεχειροτονημένων ἐπὶ τοὺς ὅρκους, οὔπω δὲ ἀπηρκότων ἐπὶ τὴν ὑστέραν

80 5 *πρυτανείῳ* **β** cf. 3,178 D. 19,330 et Sakorraphos, Philologus 52, 1894, 438 sq. *τῷ πρυτανείῳ* **fki** || **6** *τὴν μάχην* **βfk** *τὰς μάχας* **i** | *τῶν πολέμων* del. Sch. || **9** *ἐθελήσει* **βi** *θελήσει* **fk**

81 **3** *ἐν τῇ*[2] om. **i** || **4** *ἀπήγγελλον* **βfk** *ἀπήγγειλα* **i** || 5 *ἤκουσα* **i** *ἤκουον* **βfk** | *ὡς* **βfk** *εἶπον ὡς* **i** | *ἦν* om. **ki** || **6** *εἶδον μὲν* **βfi** *εἴδομεν* **k** || **8** *παρὰ* **βfki**[c] *περὶ* **i**[a] | *φιλίππῳ* **βfk** *φιλίππου* **i** | *τοῦθ'* **βfk** *ταῦθ'* **i**

82 **1** *ἐπρεσβεύομεν* **βfk** *ἐπρέσβευον* **i** || **3** *ἡμᾶς* **βfk** *ὑμᾶς* **i** || 5 *ἐν* om. **i** | *οὖν* om. **a**[a]**m**[a]**gVxL** || **6** *ᾗ* **βfk** *ἐν ᾗ* **i** || **7** *δὲ* om. **f** || **8** *ἀπηρκότων* **am**[c]**gLfk** *ἀπηρηκότων* **m**[a]**V** *ἀπειρηκότων* **xi** | *ὑστέραν* **βfk** *ὑμετέραν* **i**

πρεσβείαν, ἐκκλησία γίγνεται ἐν ᾗ Δημοσθένης ὁ νυνὶ κατηγορῶν ἐμοῦ λαγχάνει προεδρεύειν. **83** *ἐν δὲ ταύτῃ τῇ ἐκκλησίᾳ Κριτόβουλος ὁ Λαμψακηνὸς εἶπε παρελθὼν ὅτι πέμψειε μὲν αὐτὸν Κερσοβλέπτης, ἀξιοίη δὲ ἀποδοῦναι τοὺς ὅρκους τοῖς Φιλίππου πρέσβεσι καὶ συναναγραφῆναι Κερσοβλέπτην ἐν τοῖς ὑμετέροις συμμάχοις. ῥηθέντων δὲ τῶν λόγων τούτων, Ἀλεξίμαχος ὁ Πήληξ δίδωσιν ἀναγνῶναι ψήφισμα τοῖς προέδροις, ἐν ᾧ ἐγέγραπτο ἀποδοῦναι τοὺς ὅρκους Φιλίππῳ μετὰ τῶν ἄλλων συμμάχων τὸν ἥκοντα παρὰ Κερσοβλέπτου.* **84** *ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ ψηφίσματος (καὶ ταῦτα οἶμαι πάντας ὑμᾶς μνημονεύειν) ἀναστὰς ἐκ τῶν προέδρων Δημοσθένης οὐκ ἔφη τὸ ψήφισμα ἐπιψηφιεῖν οὐδὲ λύσειν τὴν πρὸς Φίλιππον εἰρήνην οὐδὲ γιγνώσκειν τῶν συμμάχων τοὺς ὥσπερ συνεφαπτομένους τοῖς σπένδουσι τῶν ἱερῶν· ἀποδοθῆναι γὰρ περὶ τούτων ἑτέραν ἐκκλησίαν. βοώντων δὲ ὑμῶν καὶ τοὺς προέδρους ἐπὶ τὸ βῆμα καλούντων, οὕτως ἄκοντος αὐτοῦ τὸ ψήφισμα*

84 3 *οὐκ ἔφη* ... 5 *γιγνώσκειν* ... *τοὺς συνεφαπτομένους ὥσπερ* ... 6 *τῶν ἱερῶν* schol. Aristid. 325,3 ‖ 5 *γιγνώσκειν – συνεφαπτομένους* Apostol. 16,46 Arsen. 49,41

82 9 *δημοσθένης* **βfk** *ὁ δημοσθένης* **i** | *νυνὶ* **βfi** *νῦν* **k**
83 2 *κριτόβουλος* **βfk** cf. 86 *δημόκριτος* **i** ‖ 3 *πέμψειε* **βfk** *πέμψει* **i** | *ἀξιοῖ* **βfki**, corr. Fr. Acta 451 sq. cf. 3,226 | 4 *συναναγραφῆναι* **βfk** *συναναστραφῆναι* **i** ‖ 5 *ἐν* om. **i** | *ὑμετέροις* **βfi** *ἡμετέροις* **k** ‖ 7 *ψήφισμα* **βfk** *τὸ ψήφισμα* **i** | *ἐν* om. **k**
84 1 *δὲ* **a**[c]**fk** *δὴ* **i** om. **a**[a]**mgVxL** | *ψηφίσματος* **βfk** *ψηφίσματος τοῖς προέδροις* **i** ‖ 5 *συμμαχιῶν* Rei. | *ὥσπερ* post *συνεφαπτομένους* **βfki**, corr. Bl. *ὥσπερ* ante *τοὺς* schol. in Aristid. Apostol. | *ἐφαπτομένους* Apostol. ‖ 6 *τοῖς* **i** schol. 2,84,184a (**f**) *ἐν τοῖς* **βfk** ‖ 7 *ὑμῶν* **βfk** *ἡμῶν* **i** ‖ 8 *καλούντων* **βfk** *κατ' ὄνομα καλούντων* **i** | *ἄκοντος* **βfk** *ἀκούοντος* **i** | *αὐτοῦ* **fki** post *ψήφισμα* **β**

ἐπεψηφίσθη. **85** *ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τὸν γράψαντα τὸ ψήφισμα Ἀλεξίμαχον καὶ τοὺς συμπροέδρους τοὺς Δημοσθένους καὶ τὴν μαρτυρίαν ἀνάγνωθι.*

Μαρτυρία

Ὁ μὲν τοίνυν ἐπιδακρύσας ἀρτίως ἐνταυθοῖ Δημοσθένης μνησθεὶς Κερσοβλέπτου φαίνεται τῆς συμμαχίας ἐκκλῄων αὐτόν. ὡς δ' ἡ παροῦσα ἐκκλησία διελύθη, ἐξώρκιζον τοὺς συμμάχους οἱ τοῦ Φιλίππου πρέσβεις ἐν τῷ στρατηγίῳ τῷ ὑμετέρῳ. **86** *τετόλμηκε δὲ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν ὁ κατήγορος ὡς ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἐγὼ Κριτόβουλον ἀπήλασα τὸν πρεσβευτὴν τὸν παρὰ Κερσοβλέπτου, παρόντων μὲν τῶν συμμάχων, ἐψηφισμένου δὲ τοῦ δήμου, παρακαθημένων δὲ τῶν στρατηγῶν· πόθεν τοσαύτην ῥώμην λαβών; ἢ πῶς ἂν τὸ πρᾶγμα ἐσιγήθη; εἰ δ' ἄρα ἐγὼ ἐτόλμων τοῦτο ποιεῖν, ἐπέτρεψας ἄν, ὦ Δημόσθενες, καὶ οὐκ ἐνέπλησας βοῆς καὶ κραυγῆς τὴν ἀγοράν, ὁρῶν με, ὡς ἔφησθ' ἀρτίως, ὠθοῦντα ἀπὸ τῶν ἱερῶν τὸν πρεσβευτήν; καλείτω δέ μοι τοὺς στρατηγοὺς ὁ κῆρυξ καὶ τοὺς συνέδρους τῶν συμμάχων καὶ τὰς μαρτυρίας αὐτῶν ἀκούσατε.*

85 1 *γράψαντα τὸ ψήφισμα* del. Sakorraphos def. Heyse || 3 *δημοσθένους* **βfk** *τοῦ δημοσθένους* **i** *τοὺς δημοσθένους* Bk. || 4 tit. hab. **i** *μαρτυρία τῶν δημοσθένους προέδρων* **a**^{c}**V**^{c}**fk** (*συμπροέδρων* **fk**) *μαρτυρία προέδρων* **m**^{a} om. **a**^{a}**m**^{a}**gxL** || 5 *ἀρτίως ἐνταυθοῖ* **βfk** *ἐνταῦθα ἀρτίως* **i** || 6 *ἐκκλείων* **βfk**, corr. Sch. *ἐκκλείσας* **i**

86 3 *συμμάχων* **βfk** *συμμάχων ἁπάντων* **i** || 6 *ἐτόλμων τοῦτο* **βfk** *τοῦτο ἐτόλμων* **i** et Bl. (hiat.) | *ποιεῖν* om. **V** del. Sch. || 7 *καὶ κραυγῆς* om. **k** || 8 *ἔφης* **βfki**, corr. Fr.[1] cf. 3,164. 224 || 9 *δέ* **βfk** *δή* **i** || 12 tit. **a**^{c}**fki** om. **β** (**a**^{a})

Μαρτυρίαι

87 *Οὔκουν δεινόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἴ τις κατ' ἀνδρὸς πολίτου (οὐχ ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὑμετέρου, τοῦτο γὰρ προσδιορθοῦμαι) τολμᾷ τηλικαῦτα καταψεύδεσθαι, κινδυνεύοντος ὑπὲρ τοῦ σώματος; ἢ πῶς οὐκ εἰκότως οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν ταῖς φονικαῖς δίκαις ⟨ταῖς⟩ ἐπὶ Παλλαδίῳ κατέδειξαν, τέμνοντες τὰ τόμια, τὸν νικῶντα τῇ ψήφῳ ἐξορκίζεσθαι (καὶ τοῦτο ὑμῖν πάτριόν ἐστιν ἔτι καὶ νῦν) τἀληθῆ καὶ τὰ δίκαια ἐψηφίσθαι τῶν δικαστῶν ὅσοι τὴν ψῆφον ἤνεγκαν αὐτῷ καὶ ψεῦδος μηδὲν εἰρηκέναι, εἰ δὲ μή, ἐξώλη αὐτὸν εἶναι ἐπαρᾶσθαι καὶ τὴν οἰκίαν τὴν αὐτοῦ, τοῖς δὲ δικασταῖς εὔχεσθαι πολλὰ καὶ ἀγαθὰ εἶναι; καὶ μάλα ὀρθῶς καὶ πολιτικῶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι·* **88** *εἰ γὰρ μηδεὶς ἂν ὑμῶν ἑαυτὸν ἀναπλῆσαι φόνου δικαίου βούλοιτο, ἦ που ἀδίκου γε φυλάξαιτ' ἄν, τὴν ψυχὴν ἢ τὴν οὐσίαν ἢ τὴν ἐπιτιμίαν τινὸς ἀφελόμενος, ἐξ ὧν αὐτοὺς ἀνῃρήκασί τινες, οἱ δὲ καὶ δημοσίᾳ ἐτελεύτησαν. ἆρ' οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δοίητ' ἄν μοι συγγνώμην, εἰ κίναιδον αὐτὸν προσει-*

88 5 *ἆρ'* – **8** *ἀφίησιν* Alex. 3,14,2 resp. Theon 2,71,28 ‖ **6** *δοίητ'* – *προσειπών* Hermog. 3,343,7 W.

87 **1** *οὔκουν* **k** *οὐκοῦν* **βfi** ‖ **2** *προσδιορθοῦμαι* **βfki** *προδιορθοῦμαι* cod. **D** et Wolf ‖ **4** *ἡμῶν* **βki** *ὑμῶν* **f** | *ἐν* **βfi** *ἐπὶ* **k** ‖ 5 add. Scaliger | *τέμνοντες* **amg**V^c**fi** *τέμνοντα* V^a**xL** *τέμνοντας* **k** ‖ **6** *τοὺς νικῶντας* **βfki**, corr. Scaliger ‖ **7** *τὰ* om. **xi** ‖ **8** *ψηφίζεσθαι* **βfk**i^c *ἐψηφίσθη* i^a, corr. Scaliger ‖ **9** *αὐτῷ* **amg**V^a **fk**i^c *αὐτοῖς* V^c**xL**i^a | *ἐξώλη* f^a**k** *ἐξώλη τε* **β**f^c**i** *ἐξώλη μὲν* coni. Bl.

88 **3** *γε* om. **i** | *ἢ*[1] om. **k** ‖ **5** *ἆρ'* – **6** *συγγνώμην*] *ἆρά μοι δοίητε συγγνώμην* Alex. ‖ **6** *δοίητ'* – *προσειπὼν*] *δότε μοι εἰπεῖν κίναιδον αὐτὸν* Hermog. | *προσειπὼν* **βfki** *προείποιμι* Alex. *προσειπόντι* Wolf

πὼν καὶ μὴ καθαρεύοντα τῷ σώματι μηδ' ὅθεν τὴν φωνὴν ἀφίησιν, ἔπειτα τὸ λοιπὸν μέρος τοῦ κατηγορήματος τοῦ περὶ Κερσοβλέπτην ἐπ' αὐτοφώρῳ δείξαιμι ψεῦδος ὄν;

89 Κάλλιστον γὰρ οἶμαι πρᾶγμα καὶ χρησιμώτατον τοῖς διαβαλλομένοις παρ' ὑμῖν γίγνεται· καὶ γὰρ τοὺς χρόνους καὶ τὰ ψηφίσματα καὶ τοὺς ἐπιψηφίσαντας ἐν τοῖς δημοσίοις γράμμασι τὸν ἅπαντα χρόνον φυλάττετε. εἴρηκε δὲ οὑτοσὶ πρὸς ὑμᾶς, παρὰ τοῦτο διαφθαρῆναι τὰ Κερσοβλέπτου πράγματα, ὅτι τῆς πρεσβείας ὢν ἡγεμὼν ἐγὼ καὶ κατευημερηκὼς παρ' ὑμῖν, αὐτοῦ κελεύοντος εἰς Θρᾴκην ἡμᾶς ἰέναι Κερσοβλέπτου πολιορκουμένου καὶ διαμαρτύρασθαι Φιλίππῳ ταῦτα μὴ ποιεῖν, οὐκ ἠθέλησα, ἀλλ' ἐκαθήμην ἐν Ὠρεῷ καὶ οἱ συμπρέσβεις προξενίας κατασκευαζόμενοι. **90** ἀκούσατε δὴ τῆς Χάρητος ἐπιστολῆς ἣν ἐπέστειλε τότε τῷ δήμῳ, ὅτι Κερσοβλέπτης ἀπολώλεκε τὴν ἀρχὴν καὶ Ἱερὸν ὄρος κατείληφε Φίλιππος ἐλαφηβολιῶνος μηνὸς ἑβδόμῃ φθίνοντος· Δημοσθένης δ' ἐν τῷ δήμῳ προήδρευε τούτου τοῦ μηνός, εἷς ὢν τῶν πρέσβεων, ἕκτῃ φθίνοντος.

89 4 *εἴρηκε* – **92** D. 19,150–164
90 1 *ἐπιστολῆς* resp. Syr. 2,41,21 ‖ 3 *ἐλαφηβολιῶνος* – 4 *φθίνοντος* Theod. Gaz. PG 19,1173C

88 7 *καθαρεύοντα τῷ σώματι* **βfki** *καθαρὸν τὸ σῶμα* Alex. *καθαρεύειν τὸ στόμα* Theon | *μηδ'* **amgVki** Alex. Theon *μηθ'* **xLf** ‖ 8 *ἀφίησιν* **βfki** Alex. *προΐεται* Theon ‖ 9 *κερσοβλέπτην* **βfk** *κερσοβλέπτου* **i** | *ἐπ' αὐτοφώρῳ* om. **i** | *ψεῦδος* **βfki**[c] *κέρδος* **i**[a]
89 5 *οὑτοσὶ* **βfk** *οὗτος* **i**
90 2 *ὅτι* **βfk** *ὅτε* **i** ‖ 4 *ἑβδόμῃ* Spengel cf. 3,73 *ἕκτῃ* **βfki** et Theod. Gaz. | 6 *ἕκτῃ* Spengel *ἑβδόμῃ* **βfki**

Ἐπιστολή

91 *Οὐ μόνον τοίνυν διετρίψαμεν τὰς λοιπὰς ἡμέρας τοῦ μηνός, ἀλλὰ μουνιχιῶνος ἐξωρμήσαμεν. καὶ τούτου τὴν βουλὴν μάρτυρα ὑμῖν παρέξομαι· ἔστι γὰρ αὐτῆς ψήφισμα ὃ κελεύει ἀπιέναι τοὺς πρέσβεις ἐπὶ τοὺς ὅρκους. καί μοι λέγε τὸ τῆς βουλῆς ψήφισμα.*

Ψήφισμα

Παρανάγνωθι δὴ καὶ τὸν χρόνον ὅστις ἦν.

Χρόνος

92 *Ἀκούετε ὅτι μουνιχιῶνος ἐψηφίσθη τρίτῃ ἱσταμένου. ὁ δὲ Κερσοβλέπτης πόσαις πρότερον ἡμέραις ἀπώλεσε τὴν ἀρχὴν πρὶν ἐμὲ ἀπιέναι; ὥς φησι Χάρης ὁ στρατηγὸς καὶ ἡ ἐπιστολή, τοῦ προτέρου μηνός, εἴπερ ἐλαφηβολιών ἐστι μουνιχιῶνος πρότερος. ἐδυνάμην ἂν οὖν ἐγὼ σῶσαι Κερ-*

91 3 *ψήφισμα* D. 19,154
92 1 *ἀκούετε* – 5 *πρότερος* Theod. Gaz. ibid. || 2 *ὁ* – 3 *ἀπιέναι* Max. 5,585,24 *ἀλλὰ πρὶν ἐμὲ ἐξελθεῖν καὶ κερσοβλέπτην ἀπώλετο* Prol. 242,8

90 7 tit. hab. **a**[c]**mL**[c]**fk** om. **a**[a]**gVxL**[a]**i**
91 2 *μουνυχιῶνος* **βfki**, corr. Dobree || 4 *ἀπιέναι τοὺς πρέσβεις* **βfk** *τοὺς πρέσβεις ἀπιέναι* **i** || 5 *τῆς βουλῆς ψήφισμα* **βfk** *ψήφισμα τῆς βουλῆς* **i** || 6 tit. *ψήφισμα* **m**[c]**VL**[c]**fk** om **agxi** || 7 *παρανάγνωθι* **βi** cf. 61. 135. 3,188 *προσανάγνωθι* **fk** || 8 tit. **aL**[c]**fki**[c] om. **mgVxL**[a]**i**[a]
92 1 *ὅτι* om. **i**[a] || 1.5 *μουνοχιῶνος* **mgVxLfki** Theod. Gaz., corr. **a** et Dobree || 2 *κερσοκλέπτ.* Theod. Gaz. || 3 *ἀρχὴν* **βfki** *θράκην* Theod. | *ὁ* om. Theodor. | *καὶ* – 4 *ἐπιστολὴ* (cf. 90) del. Bai. || 4 *ἡ* om. **βfk** Theod. || 5 *ἂν* om. **a**[a]**mgVxLi** *οὖν ἂν* **a**[c]**f**

σοβλέπτην ὃς πρὶν ἐμὲ ἐξορμᾶν οἴκοθεν ἀπωλώλει; ἔπειτα οἴεσθέ τι τοῦτον ἀληθὲς εἰρηκέναι ἢ περὶ τῶν ἐν Μακεδονίᾳ πραχθέντων ἢ περὶ τῶν ἐν Θετταλίᾳ, ὃς τοῦ βουλευτηρίου καὶ τῶν δημοσίων γραμμάτων καὶ τοῦ χρόνου [καὶ] τῶν ἐκκλησιῶν καταψεύδεται; 93 *καὶ τὸν Κερσοβλέπτην Ἀθήνησι μὲν ἔκσπονδον ἐποίεις πρόεδρος ὤν, ἐν Ὠρεῷ δ' ἠλέεις; καὶ νῦν μὲν δωροδοκίας κατηγορεῖς, πρότερον δ' ὑπέμεινας τὴν ἐπιβολὴν τῆς βουλῆς τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου, οὐκ ἐπεξιὼν τῇ τοῦ τραύματος γραφῇ ἣν ἐγράψω Δημομέλην τὸν Παιανιέα, ἀνεψιὸν ὄντα, ἐπιτεμὼν τὴν σαυτοῦ κεφαλήν; καὶ σεμνολογεῖ [ἡμῖν] ὡς οὐκ εἰδόσι τούτοις ὅτι Δημοσθένους υἱὸς εἶ νόθος τοῦ μαχαιροποιοῦ;*

94 *Ἐνεχείρησας δ' εἰπεῖν ὡς καὶ τὴν ἐπὶ τοὺς Ἀμφικτύονας πρεσβείαν ἐξομοσάμενος παρεπρέσβευσα, καὶ ψήφισμα τὸ μὲν ἀνέγνως, τὸ δὲ ὑπερέβης. ἐγὼ δ' αἱρεθεὶς πρεσβευτὴς ἐπὶ τοὺς Ἀμφικτύονας, ἀρρώστως δ' ἔχων, [καὶ] μετὰ πολλῆς προθυμίας ἀπαγγέλλων ἀφ' ἧς ἧκον πρεσβείας πρὸς ὑμᾶς, τὴν μὲν πρεσβείαν οὐκ ἐξωμοσάμην, ἀλλ' ὑπεσχόμην πρεσβεύσειν ἐὰν ὦ δυνατός, πρὸς δὲ τὴν*

94 1 *ἐνεχείρησας δ' εἰπεῖν* D. 19,124 sq.

92 6 *ἐξορμᾶν* **βfk** *ἐξορμῆσαι* **i** | *ἀπωλώλει* **amgx**[c]**fk** *ἀπολώλει* **x**[a]**Li** *ἀπολλῶ* **V** || 7 *περὶ* del. Bl. post *ἐν* **i** || 9 del. Bl.
93 2 *μὲν* **f**[c] *μένων* **xLf**[a]**ki** *μὲν ὢν* **amg** (cf. 119) *μὲν ὧν* **V** | *ἐποίεις* **βi** *ἐποίει* **fk** || 3 *ἠλέεις* **βi** *ἠλέει* **f** *δηλέει* **k** || 4 *ἐπιβολὴν* **aVf** *ἐπιβουλὴν* **mgxLki** | *τῆς*[2] **βfk** *τὴν* **i** || 5 *τοῦ* om. **k** || 7 *σεμνολογεῖς* **βfki**, corr. Cob. coll. D. 19,255 | del. Stephanus | *εἰδότας τούτους* Hamaker coll. Pl. Protag. 342c | *τούτοις* **βfk** *τοῦτο* **i**
94 1 *ἐνεχείρησας* **xLfk** *ἐπεχείρησας* **amgVi** || 2 *ψηφίσματος* Boekmeijer || 3 *αἱρηθεὶς* post 4 *ἀμφικτύονας* **i** || 4 *ἐπὶ* **βfki**[c] *πρὸς* **i**[a] || 5 del. Dobree | *προθυμίας* **βfk** *τῆς προθυμίας* **i** *ἀσθενείας* Sch. || 7 *πρεσβεύσειν* **βfk** *πρεσβεύειν* **i**

βουλὴν ἀπιόντων τῶν συμπρέσβεων τὸν ἀδελφὸν τὸν ἐμαυτοῦ καὶ τὸν ἀδελφιδοῦν καὶ τὸν ἰατρὸν ἔπεμψα, οὐκ ἐξομουμένους 95 *(οὐδὲ γὰρ ὁ νόμος ἐᾷ τὰς ἐκ τοῦ δήμου χειροτονίας ἐν τῇ βουλῇ ἐξόμνυσθαι), ἀλλὰ τὴν ἀρρωστίαν μου δηλώσοντας.*

Ἐπειδὴ δὲ οἱ συμπρέσβεις πυθόμενοι τὰ περὶ τοὺς Φωκέας συμβάντα ἀνέστρεψαν, γενομένης ἐκκλησίας ἤδη παρὼν καὶ δυνάμενος τῷ σώματι, προσαναγκάζοντος τοῦ δήμου μηδὲν ἧττον πρεσβεύειν ἡμᾶς τοὺς ἐξ ἀρχῆς αἱρεθέντας ἅπαντας, ἀψευδεῖν πρὸς Ἀθηναίους ᾤμην δεῖν. 96 *καὶ ταύτης τῆς πρεσβείας οὐ κατηγόρεις μου διδόντος τὰς εὐθύνας, ἀλλ' ἐπὶ ταύτην [τὴν πρεσβείαν] ἥκεις τὴν ἐπὶ τοὺς ὅρκους, ὑπὲρ ἧς ἐγὼ σαφῶς καὶ δικαίως ἀπολογήσομαι. σοὶ μὲν γὰρ ἁρμόττει καὶ πᾶσι τοῖς ψευδομένοις μεταφέρειν τοὺς χρόνους, ἐμοὶ δ' ἐφεξῆς λέγειν ἀναλαβόντι τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου ἀπὸ τῆς πορείας τῆς ἐπὶ τοὺς ὅρκους [καὶ τῆς πρεσβείας].*

97 *Πρῶτον μὲν γὰρ δέκα πρέσβεων ὄντων, ἑνδεκάτου δὲ τοῦ συμπεμφθέντος ἡμῖν ἀπὸ τῶν συμμάχων, οὐδεὶς αὐτῷ συσσιτεῖν, ὅτ' ἐξῆμεν ἐπὶ τὴν ὑστέραν πρεσβείαν, ἤθελεν οὐδὲ ἐν ταῖς ὁδοῖς, ὅπου δυνατὸν ἦν, εἰς ταὐτὸ πανδοκεῖον καταλύειν, ὁρῶντες αὐτὸν ἐν τῇ προτέρᾳ πρεσβείᾳ πᾶσιν αὐτοῖς ἐπιβεβουλευκότα.* 98 *περὶ μὲν οὖν τῆς ἐπὶ Θρᾴ-*

94 10 *ἐξομουμένους* **amgf^{a}k** *ἐξομουμένους ἐμὲ* **VxLf^{c}i**

95 1 *δήμου* **a^{a}m^{c}fki** *νόμου* **a^{c}m^{a}gVxL** ‖ **3** *δηλώσοντας* **m^{c}i^{a}** *δηλώσαντας* **am^{a}gVxLfki^{c}** ‖ **6** *προσαναγκάζοντος* **βfi** *προαναγκάζοντος* **k** ‖ **8** *ἅπαντας* **βfk** *πάντας* **i**

96 1 *κατηγόρεις* **am^{c}fk** *κατηγορεῖς* **m^{a}gVxLi** D. H. Rh. 8.5 ‖ **2** *ταύτην* del. Sch. | del. Bk. ‖ **6** *πορείας* **βfi** *ἀπορίας* **k** ‖ **7** del. Bk.

97 3 *ἐξῄειμεν* **βfki**, corr. Fr.[1] ‖ **4** *οὐδὲ* Bk. *οὔτε* **βfki** | *ταὐτὸ* **agVxLfki** *ταὐτὸν* **m** et edd. | *πανδοκεῖον* **βfk** *πανδοχεῖον* **i**

κης ὁδοῦ οὐκ ἐγένετο μνεία· οὔτε γὰρ τὸ ψήφισμα τοῦθ' ἡμῖν προσέταττεν, ἀλλ' ἀπολαβεῖν μόνον τοὺς ὅρκους καὶ ἄλλ' ἄττα, οὔτ' ἐλθόντας πράττειν οὐδὲν ἐνεδέχετο, τῶν περὶ Κερσοβλέπτην ἤδη γεγενημένων ὡς ἀρτίως ἠκούσατε, οὔθ' οὗτος οὐδὲν ἀληθὲς εἶπεν, ἀλλὰ ψεύδεται καὶ κατηγορεῖν οὐδὲν ἀληθὲς ἔχων τερατεύεται.

99 *Συνηκολούθουν δ' αὐτῷ ἄνθρωποι δύο στρωματόδεσμα φέροντες· ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ τούτων, ὡς αὐτὸς ἔφη, τάλαντον ἐνῆν ἀργυρίου. ὥστε τοὺς συμπρέσβεις ἀναμιμνήσκεσθαι τὰς ἀρχαίας ἐπωνυμίας αὐτοῦ· ἐν παισὶ μὲν γὰρ ὢν ἐκλήθη δι' αἰσχρουργίαν τινὰ καὶ κιναιδίαν Βάταλος· ἐκ παίδων δὲ ἀπαλλαττόμενος καὶ δεκαταλάντους δίκας ἑκάστῳ τῶν ἐπιτρόπων λαγχάνων, Ἀργᾶς [ἐκλήθη]· ἀνὴρ δὲ γενόμενος προσείληφε τὴν τῶν πονηρῶν κοινὴν ἐπωνυμίαν, συκοφάντης.* **100** *ἐπορεύετο δὲ λυσόμενος τοὺς αἰχμαλώτους, ὡς ἔφη καὶ πρὸς ὑμᾶς ἀρτίως εἴρηκεν εἰδὼς μὲν Φίλιππον ἐν τῷ πολέμῳ οὐδένα πώποτε Ἀθηναίων λύτρα πραξάμενον, ἀκούων δὲ τῶν ἐκείνου φίλων ἁπάντων, ὅτι καὶ τοὺς λοιπούς, ἐὰν εἰρήνη γένηται, ἀφήσει πολλῶν*

99 1 *ἄνθρωποι* – **2** *φέροντες* Thom. 332,10 || **5** *Βάταλος* resp. Harp. s. v. (*B* 8) Ph. Lex. *β* 91 schol. Aeschin. 1,126,273ab. 275. 2, 99,218abc || **6** *ἐκ* – **7** *Ἀργᾶς* Lex. Pat. ad loc. Plu. D. 4,8 resp. Harp. s. v. (*A* 221) He. *α* 7013 S. *α* 3760

98 2 *οὔτε* Bk. *οὐδὲ* **βfki** || **3** *τοῦθ'* **βfk** *ταῦτα* **i** | *ἀπολαβεῖν* **βki** *ὑπολαβεῖν* **f** || **4** *καὶ* – *ἐνεδέχετο* om. **x** | *ἄλλ' ἄττα* **βfk** *ἄλλάτα* **i** | *οὔτ'* **βki** *οὐδὲ* **f** | *ἐλθόντας* **βfk** *ἐλθόντας δὲ* **i** | *οὐδὲν* **β**[c]**ki** *οὐδὲ* **f**[a] | *ἐνεδέχετο* **mgVfi** *ἐδέχετο* **aLk** || **5** *τῶν* **βfki**[c] om. **i**[a] | *ὡς* **βfki** *ὧν* Bai. Sau.

99 5 *καὶ* **βki** *ἢ* **f** | *βάταλος* **βfk** *βάτταλος* **i** Harp. Hes. || 7 *ἑκάστῳ* **βki** *ἑαυτῷ* **f** | *ἀργᾶς* **βfki** Harp. Hes. *ἄργας* Lex Pat. | del. Bl. coll. Pat.

δ' ἠτυχηκότων τάλαντον φέρων, ἑνὸς ἀνδρός, οὐδὲ τούτου λίαν εὐπόρου, ἱκανὰ λύτρα.

101 *Ὡς δ' ἦμεν ἐν Μακεδονίᾳ καὶ συνήλθομεν εἰς ταὐτὸν καὶ Φίλιππον ἐκ Θρᾴκης παρόντα κατειλήφεμεν, ἀνεγνώσθη μὲν τὸ ψήφισμα καθ' ὃ ἐπρεσβεύομεν καὶ τὰ προστεταγμένα ἡμῖν πρὸς τῷ τοὺς ὅρκους ἀπολαβεῖν συνηριθμούμεθα· ὡς δὲ οὐδεὶς ὑπὲρ τῶν μεγίστων ἐμέμνητο, ἀλλὰ περὶ πραγμάτων ἐλαττόνων τὴν διατριβὴν ἐποιοῦντο, εἶπον ἐγὼ λόγους οὓς ἀναγκαῖόν ἐστι πρὸς ὑμᾶς ῥηθῆναι.*

102 *καὶ πρὸς τῶν θεῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὥσπερ καὶ τῆς κατηγορίας ἠκούσατε ὡς αὐτὸς ὁ κατήγορος ἠβούλετο εἰπεῖν, οὕτω καὶ τῆς ἀπολογίας εὐτάκτως ἀκούσατε καὶ τὸν αὐτόν μοι τρόπον διαμείνατε, ὅνπερ ἐξ ἀρχῆς ἐν τοῖς προειρημένοις ἤδη λόγοις ἠκροᾶσθε. ὅπερ γὰρ καὶ ἀρτίως ὑπεθέμην, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἶπον συνειλεγμένων τῶν πρέσβεων, ὅτι μοι δοκοῖεν τὸ μέγιστον πρόσταγμα τοῦ δήμου δεινῶς ἀγνοεῖν.* **103** *'τὸ μὲν γὰρ τοὺς ὅρκους ἀπολαβεῖν καὶ περὶ τῶν ἄλλων διαλεχθῆναι καὶ περὶ τῶν αἰχμαλώτων εἰπεῖν, κἂν εἰ τοὺς ὑπηρέτας ἔπεμψεν ἡ πόλις περιθεῖσα πίστιν αὐτοῖς, ἅπαντ' ἂν πραχθῆναι νομίζω· τὸ*

101 1 *ἐν μακεδονίᾳ* **βfk** *εἰς μακεδονίαν* **i** ‖ 2 *κατειλήφαμεν* **βfki**, corr. Fr.[1] ‖ 3 *ἐπρεσβεύομεν* **i** *ἐπρεσβεύσαμεν* **βfk** ‖ 4 *τῷ* **βfi**[c] om. **i**[a] *τὸ* **k**

102 1 *ἀθηναῖοι* **βfk** *δικασταί* **i** ‖ 2 *ἠβούλετο εἰπεῖν* **β** (*ἐβούλετο* **mg**) **fk** *εἰπεῖν ἐβούλετο* **i** ‖ 3 *ἀκούσατε* **βfi**[c] *ἠκούσατε* **k** *ἀκούετε* **i**[a] ‖ 4 *μοι τρόπον* **βfk** *τρόπον μοι* **i** | *ἐξ ἀρχῆς* om. **i**[a] ‖ 5 *προειρημένοις ἤδη* **βfk** *ἤδη προειρημένοις* **i** ‖ 6 *ἀθηναῖοι* **βfk** *ἀθηναῖοι δικασταί* **i** ‖ 7 *δοκοίησαν* **xLf**[a]**k**, corr. **f**[c] et Stephanus *δοκοίης ἂν* **amgVi** *δοκήσειν* Dobree

103 2 *περὶ τῶν*[1] om. **i** ‖ 3 *εἰπεῖν* del. Sau. *εἶπον* Rei. ‖ 4 *ἂν πραχθῆναι* **βfk** *πραχθῆναι ἂν* **i**

δὲ ὑπὲρ τῶν ὅλων ὀρθῶς βουλεύσασθαι, ὅσα καθ' ἡμᾶς ἐστιν ἢ Φίλιππον, τοῦτ' ἤδη ἔργον ἐστὶ πρέσβεων φρονίμων. λέγω δέ', ἔφην ἐγώ, 'περὶ τῆς εἰς Πύλας στρατείας ἣν ὁρᾶτε οὖσαν ἐν παρασκευῇ. ὅτι δὲ οὐ κακῶς στοχάζομαι περὶ τοῦ πράγματος, μεγάλα τούτων ὑμῖν σημεῖα δείξω. **104** *πάρεισι μὲν γὰρ Θηβαίων, ἥκουσι δὲ Λακεδαιμονίων πρέσβεις, ἀφίγμεθα δ' ἡμεῖς ἔχοντες τοῦ δήμου ψήφισμα ἐν ᾧ γέγραπται 'πράττειν δὲ τοὺς πρέσβεις καὶ ἄλλ' ὅ τι ἂν δύνωνται ἀγαθόν'· ἅπαντες δὲ οἱ Ἕλληνες πρὸς τὸ μέλλον ἔσεσθαι βλέπουσιν. εἰ μὲν οὖν ἡγεῖτο ὁ δῆμος αὐτῷ καλῶς ἔχειν ἐξενεγκεῖν μετὰ παρρησίας [ἐν τῷ ψηίσματι] πρὸς Φίλιππον, Θηβαίων μὲν περιελεῖν τὴν ὕβριν, Βοιωτῶν δὲ ἀναστῆσαι τὰ τείχη, ταῦτ' ἂν ἠξίωσεν ἐν τῷ ψηφίσματι· νῦν δὲ αὐτοῖς μὲν κατέλιπον τὴν εἰς τὸ ἀφανὲς ἀναφοράν, ἂν μὴ πείθωσιν, ἐν ἡμῖν δὲ ἀποκινδυνεύειν ᾠήθησαν δεῖν.* **105** *δεῖ δὴ τοὺς πρὸς τὰ κοινὰ φιλοτιμουμένους μὴ κατέχειν μὲν ἑτέρων χώραν πρέσβεων οὓς ἐξῆν πέμπειν ἀνθ' ἡμῶν Ἀθηναίους, αὐτοὺς δὲ τὰς πρὸς Θηβαίους ἀπεχθείας φεύγειν – ὧν εἷς ὢν Ἐπαμεινώνδας [στρατηγός], οὐχ ὑποπτήξας τὸ τῶν Ἀθηναίων ἀξίωμα, εἶπε διαρρήδην ἐν τῷ πλήθει τῶν Θηβαίων ὡς δεῖ τὰ τῆς*

105 **6** *ὡς* – **8** *Καδμείας* Harp. s. v. *προστασία* (Π106) Ph. Lex. s. v. *καδμείας* S. *π*2803

103 5 *ἡμᾶς* **i** *ὑμᾶς* **βfk** || **6** *ἢ φίλιππον* del. Fr.[1] | *ἤδη ἔργον ἐστὶν πρέσβεων* **βfk** *ἔστιν ἤδη πρέσβεων ἔργον* **i** et Bl. (hiat.) || **8** *στοχάζομαι* post 9 *πράγματος* **i**[a]

104 **6** del. Markland | **8** *ἠξίωσεν* **βki** *ἠξίωσαν* **f** || **10** *μὴ* **fk** *μή τι* **βi** | *πείθωσιν* **fk** *πεισθῶσιν* **βi** *πείθωμεν* Bl. *πείσωσιν* Fr.[1]

105 2 *ἑτέρων* **βfk** *ἑτέραν* **i** || **3** *πέμπειν* **βfi** *πέμψειν* **k** || **4** *ὧν* **βfk** *ἦν* **i** || **5** del. Dobree *στρατηγός* **βfk** *ὁ στρατηγὸς ὅς* **i** || **6** *τῶν*] *τῷ* Bl.

Ἀθηναίων ἀκροπόλεως προπύλαια μετενεγκεῖν εἰς προστασιὰν τῆς Καδμείας.'

106 Ταῦτα δέ μου μεταξὺ λέγοντος, ἀναβοᾷ παμμέγεθες Δημοσθένης, ὡς ἴσασι πάντες οἱ συμπρέσβεις ἡμῶν· καὶ γὰρ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς βοιωτιάζει. ἦν δ' οὖν παρ' αὐτοῦ ταυτὶ τὰ λεγόμενα· 'ἄνθρώπος οὗτος ταραχῆς καὶ τόλμης ἐστὶ μεστός· ἐγὼ δὲ ὁμολογῶ μαλακὸς εἶναι καὶ τὰ δεινὰ πόρρωθεν δεδιέναι, ἀπαγορεύω μέντοι μὴ συνταράττειν ἡμᾶς πρὸς ἀλλήλας τὰς πόλεις· τὸ μὴ πολυπραγμονεῖν ἡμᾶς τοὺς πρέσβεις μηδέν, τοῦτ' ἀγαθὸν ὑπολαμβάνων εἶναι. **107** πορεύεται Φίλιππος εἰς Πύλας, ἐγὼ δὲ ἐγκαλύπτομαι. οὐδείς με τῶν ὅπλων ἕνεκα τῶν Φιλίππου κρινεῖ, ἀλλ' ὧν ἂν εἴπω τι μὴ δέον ἢ πράξω τι τῶν μὴ προστεταγμένων.' πέρας δὲ τοῦ πράγματος, ἐψηφίσαντο οἱ συμπρέσβεις κατ' ἄνδρα ἐπερωτώμενοι, ἕκαστον ἡμῶν, ὅ τι νομίζοι συμφέρειν, τοῦτο λέγειν.

Ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τοὺς συμπρέσβεις καὶ τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν λέγε.

105 7 *προστασίαν* **βfki**, corr. Sch.

106 1 *δέ μου* **βfi** *δὲ μοῦ* **k** ‖ 2 *ἡμῶν* **βfi** *ὑμῶν* **k** ‖ 3 *βοιωτιάζει* **βfki**[c] *βοιωτάζει* **i**[a] ‖ 4 *ταυτὶ* **fk** cf. 1,79. 2,41. 3,160 *τοιαυτὶ* **βi** | *ἄνθρωπος* **βfki**, corr. Sau. | *οὗτος* **fk** *οὑτοσὶ* **βi** ‖ 6 *τὰ δεινὰ πόρρωθεν* **βfk** (*κοινὰ* **k**) *πόρρωθεν τὰ δεινὰ* **i** | *ἀπαγορεύω μέντοι* **βfk** *καὶ ἀπαγορεύω* **i** ‖ 8 *ὑπολαμβάνων* **βfki**[c] *ὑπολαμβάνω* **i**[a]

107 2 *τῶν*[2] **amgVxfk** *τοῦ* **Li** ‖ 3 *κρινεῖ* **βfi** *κρίνει* **k** | *ὧν* om. **i**[a] del. Bai. Sau. *ὅταν* Sch. ‖ 3 *τι ... τι* **amgVxk** *τί ... τί* **Lfi** ‖ 4 *προστεταγμένων* **βfki**[c] *πραττομένων* **i**[a] *προστεταγμένον* coni. Bl. | *ἐψηφίσαντο* ⟨*γὰρ*⟩ coni. Bl. ‖ 5 *ἄνδρα* **fk** *ἕνα ἄνδρα* **i** | *ἐπερωτώμενος ἕκαστος* **βfki**, corr. Cob. ‖ 6 *νομίζει* **βfki**, corr. Markland ‖ 8 *τὴν μαρτυρίαν* **βfk** *τὰς ματυρίας* **i**

Μαρτυρία

108 *Ἐπειδὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, συνελέγησαν μὲν εἰς Πέλλαν αἱ πρεσβεῖαι, παρῆν δὲ ὁ Φίλιππος καὶ τοὺς Ἀθηναίων πρέσβεις ὁ κῆρυξ ἐκάλει, πρῶτον μὲν παρῆμεν οὐ καθ' ἡλικίαν, ὥσπερ ἐν τῇ προτέρᾳ πρεσβείᾳ (ὃ παρά τισιν εὐδοκίμει καὶ κόσμος εἶναι τῆς πόλεως ἐφαίνετο), ἀλλὰ κατὰ τὴν Δημοσθένους ἀναισχυντίαν. φάσκων γὰρ νεώτατος εἶναι πάντων, τὴν τάξιν τοῦ πρῶτος λέγειν οὐκ ἂν ἔφη παραλιπεῖν οὐδ' ἐπιτρέψειν τινί, αἰνιττόμενος εἰς ἐμέ, προκαταλαβόντα τὰ Φιλίππου ὦτα τοῖς ἄλλοις λόγον μὴ καταλιπεῖν.*

109 *Ἀρξάμενος δὲ τοῦ λέγειν πρῶτον διαβολήν τινα ὑπειπὼν κατὰ τῶν συμπρέσβεων, ὡς οὐχ ἅπαντες ὑπὲρ τῶν αὐτῶν οὐδ' ὅμοιοι ταῖς δόξαις ἥκοιμεν, διεξῄει τὰς ὑπηρεσίας τὰς ὑπηργμένας εἰς Φίλιππον αὐτῷ· πρώτην μὲν τὴν [ἐν] τῷ ψηφίσματι τῷ Φιλοκράτους συνηγορίαν, ὅτε ἔφευγε παρανόμων ἐξεῖναι γράψας Φιλίππῳ πρέσβεις πρὸς Ἀθηναίους ὑπὲρ εἰρήνης πέμπειν, δεύτερον δὲ ὑπανέγνω τὸ ψήφισμα ὃ γεγραφὼς αὐτὸς ἦν, σπείσασθαι τῷ κήρυκι καὶ τῇ παρὰ Φιλίππου πρεσβείᾳ, τρίτον δὲ τὸ περὶ τοῦ βουλεύσασθαι τὸν δῆμον ὑπὲρ εἰρήνης ἐν τακταῖς ἡμέ-*

108 1 *συνελέγησαν* **β** (a[c])**fk** *συνελέχθησαν* a[a]**i** (*συνειλ.* **i**) || 2 *ὁ* om. **i** || 3 *ὁ κῆρυξ ἐκάλει* **βfk** *ἐκάλει ὁ κῆρυξ* **i** | *παρῄεμεν* **βfki**, corr. Wolf || 5 *εὐδοκίμει* **βi** *εὐδοκιμεῖ* **fk** | *εἶναι* om. **i** | *ἐφαίνετο* **βfk** *κατεφαίνετο* **i** || 7 *νεώτατος εἶναι πάντων* **βfk** *ἁπάντων νεώτατος εἶναι* **i** | *πρῶτος* **βfk**[a]**i** *πρώτως* **k**[c]

109 1 *δὲ* **i** *γὰρ* **βfk** | *λέγειν πρῶτος* **fki**, corr. Rei. *πρῶτος λέγειν* **β** (*πρῶτος* del. Bai. Sau. coll. 108) || 3 *ἥκοιμεν* **k** *ἥκομεν* **βfi** || 4 *ὑπηρεσίας* **βfk** *εὐεργεσίας* **i** || 5 *ἐν* – *ψηφίσματι* del. Fr. Acta 41 | del. Wolf | *τῷ*[2] **i** et Bk. *τοῦ* **βfk** | *συνηγορίαν* **βfi** *δημηγορίαν* **k** || 9 *δὲ* om. **mgk**

ραις. **110** *καὶ προσέθηκέ τι τοιοῦτον ἐνθύμημα τῷ λόγῳ, ὅτι πρῶτος ἐπιστομίσαι τοὺς τὴν εἰρήνην ἐκκλήοντας, οὐ τοῖς λόγοις, ἀλλὰ τοῖς χρόνοις. ἔπειθ' ἕτερον ἐπήγετο ψήφισμα, τὸ καὶ περὶ συμμαχίας βουλεύσασθαι τὸν δῆμον, καὶ μετὰ ταῦτ' ἤδη τὸ περὶ τῆς προεδρίας τῆς εἰς τὰ Διονύσια τοῖς πρέσβεσι τοῖς Φιλίππου ψήφισμα.* **111** *καὶ προσέθηκε τὴν ἐπιμέλειαν τὴν ἑαυτοῦ (καὶ προσκεφαλαίων θέσιν καὶ φυλακάς τινας καὶ ἀγρυπνίας διὰ τοὺς φθονοῦντας καὶ βουλομένους εἰς τὴν αὐτοῦ φιλοτιμίαν ὑβρίσαι) καὶ τά γε δὴ καταγέλαστα παντελῶς ἐφ' οἷς οἱ συμπρέσβεις ἐνεκαλύψαντο, ὡς ἐξένισε τοὺς πρέσβεις τοὺς Φιλίππου, ὡς ἐμισθώσατ' αὐτοῖς, ὅτ' ἀπῄεσαν, ὀρικὰ ζεύγη καὶ συμπαρῄει ἐφ' ἵππου, οὐ καταδὺς εἰς τὸ σκότος, ὥσπερ ἕτεροί τινες, ἀλλὰ φανερῶς ἐπιδεικνύμενος τὴν τῶν πραγμάτων θεραπείαν.* **112** *ἐκεῖνα δ' ἤδη καὶ σφόδρα διωρθοῦτο· 'οὐκ εἶπον ὡς καλὸς εἶ· γυνὴ γὰρ τῶν ὄντων ἐστὶ κάλλιστον· οὐδ' ὡς δεινὸς συμπιεῖν, σπογγιᾶς τὸν*

110 2 *οὐ* – **3** *χρόνοις* schol. Aeschin. 2,109,236
111 6 *ἐξένισε* D. 19,235 Aeschin. 3,76 || **7** *ὀρικὰ ζεύγη* Harp. s. v. (O 30) Ph. Lex. s. v. S. *ο* 562 Z. 1468,4
112 1 *ἐκεῖνα* cf. Aeschin. 2,47. 52

110 1 *προσέθηκέ* **βfk** *προσενέθηκε* **i** | *τι* om. **i**[a] || **2** *ἐκκλείοντας* **βfki**, corr. Sch. || **3** *ἐπήγετο* **βi** *ἐπῆγε* **fk** || **4** *καὶ* om. **k**[a]
111 2 *ἑαυτοῦ* **i** *ἐπ' αὐτοῦ* **a**[a]**mgVxL** *ἐπ' αὐτοὺς* **a**[c]**fk** *περὶ αὐτοὺς* Wolf || **3** *φυλακάς* **βfk** *προφυλακάς* **i** || **4** *βουλομένους* **fk** *βουλευομένους* **βi** || **6** *ἐνεκαλύψαντο* **βfk** *ἀνεκαλύψατο* **i** | *τοὺς*[2] **amgLfi** *τοῦ* **Vxk** || **7** *ὀρικὰ* **aVxLfki** Harp. *ὀρεικὰ* **mg** Z. (ut lemma) || **8** *συμπαρῄει* **βfk** *συμπαρῆσαν* **i** | *ἐφ'* – **8** *ἀλλὰ* om. **f**[a]**k** *ἐφ'* – **8** *τινες* om. **VL**[a]
112 1 *δ' ἤδη* **fk** *δὲ δὴ* **βi** || **3** *σπογγιᾶς* **βfk** *σπογγίας οἶμαι* **i**

ἔπαινον ὑπολαμβάνων τοῦτον εἶναι· οὐδ' ὡς μνημονικός, σοφιστοῦ τὰ τοιαῦτα νομίζων ἐργολαβοῦντος ἐγκώμια εἶναι.' ἵνα δὲ μὴ μακρολογῶ, τοιαῦτ' ἦν ἃ ἔλεγε παρόντων τῶν πρέσβεων ὡς ἔπος εἰπεῖν ἐξ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος, ἐφ' οἷς γέλωτες οὐχ οἱ τυχόντες ἐγένοντο.

113 *Ἐπειδὴ δέ ποτ' ἐπαύσατο καὶ σιωπὴ ἐγένετο, ἠναγκαζόμην ἐγὼ λέγειν μετὰ τοιαύτην ἀπαιδευσίαν καὶ κολακείας αἰσχρᾶς ὑπερβολήν. καὶ μικρὰ προεῖπον ἐξ ἀνάγκης πρὸς τὴν προειρημένην κατὰ τῶν συμπρέσβεων ὑπ' αὐτοῦ διαβολήν, λέγων ὅτι πέμψειαν ἡμᾶς Ἀθηναῖοι πρέσβεις οὐκ ἀπολογησομένους ἐν Μακεδονίᾳ περὶ ἡμῶν αὐτῶν, ἀλλ' οἴκοθεν ἐκ τοῦ βίου δεδοκιμασμένους ἀξίους τῆς πόλεως εἶναι.* 114 *βραχέα δ' ὑπὲρ τῶν ὅρκων εἰπὼν ἐφ' οὓς ἥκομεν ἀποληψόμενοι, καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἃ προσετάξατε ὑμεῖς διεξῄειν· ὁ γὰρ περιττὸς καὶ ἐν τοῖς λόγοις δεινὸς Δημοσθένης οὐδενὸς τῶν ἀναγκαίων ἐμνήσθη. καὶ δὴ καὶ περὶ τῆς εἰς Πύλας στρατείας εἶπον καὶ περὶ τῶν ἱερῶν καὶ περὶ Δελφῶν καὶ περὶ τῶν Ἀμφικτυόνων καὶ μάλιστα μὲν Φίλιππον ἠξίουν μὴ μεθ' ὅπλων, ἀλλὰ μετὰ ψήφου καὶ κρίσεως, τἀκεῖ καθιστάναι. εἰ*

112 5 *ἐργολαβοῦντος* cf. Aeschin. 1,173 cf. Ba. 235,25

112 4 *μνημονικός* **fk** *μνημονικὸς εἶ* **βi** ‖ 8 *ἐγένοντο* **βfk** *ἐγίνοντο* **i**

113 1 *ἐγένετο* **βfk** *ἐγίγνετο* **i** ‖ 2 *ἀπαιδευσίαν* **a**^{a}**mgxLfk** *ἀπαιδευσίαν καὶ ἀναισχυντίαν* **a**^{c}**Vi** (*καὶ* om. **a**^{c}) ‖ 3 *μικρὰ* ⟨*μὲν*⟩ Bk.

114 1 *εἰπὼν* **fk** *προειπὼν* **βi** ‖ 3 *καὶ ἐν τοῖς λόγοις δεινὸς* **βk** (*καὶ* et *δεινὸς* del. Bl. coll. 1,119) *καὶ τοῖς λόγοις δεινὸς* **f** *καὶ δεινὸς ἐν τοῖς λόγοις* **i** ‖ 4 *οὐδενὸς* **βfk** *οὐδὲν περὶ* **i** ‖ 5 *στρατείας* **βfk** *στρατιᾶς* **i** ‖ 6 *τῶν*^{1} om. **k** | *ἱερῶν* **βfk** *φωκέων ἱερῶν* **i** | *δελφῶν* **βfk** *τῶν δελφῶν* **i** | *τῶν*^{2} om. **k** ‖ 8 *καθιστάναι* **fki**^{a} *καθεστάναι* **βi**^{c}

δ' ἄρα μὴ δυνατὸν εἴη (τοῦτο δ' ἦν πρόδηλον· τὸ γὰρ στρατόπεδον παρῆν καὶ συνήθροιστο), εἶπον ὅτι τὸν μέλλοντα ὑπὲρ Ἑλληνικῶν ἱερῶν βουλεύεσθαι πολλὴν προσήκει πρόνοιαν ὑπὲρ εὐσεβείας ἔχειν καὶ τοῖς περὶ τῶν πατρίων ἐγχειροῦσι διδάσκειν προσέχειν τὸν νοῦν. **115** *ἅμα δ' ἐξ ἀρχῆς διεξῆλθον τὴν κτίσιν τοῦ ἱεροῦ καὶ τὴν πρώτην σύνοδον γενομένην τῶν Ἀμφικτυόνων, καὶ τοὺς ὅρκους αὐτῶν ἀνέγνων ἐν οἷς ἔνορκον ἦν τοῖς ἀρχαίοις, μηδεμίαν πόλιν τῶν Ἀμφικτυονίδων ἀνάστατον ποιήσειν μηδ' ὑδάτων ναματιαίων εἴρξειν μήτ' ἐν πολέμῳ μήτ' ἐν εἰρήνῃ, ἐὰν δέ τις ταῦτα παραβῇ, στρατεύσειν ἐπὶ τοῦτον καὶ τὰς πόλεις ἀναστήσειν, καί, ἐάν τις ἢ συλᾷ τὰ τοῦ θεοῦ ἢ συνειδῇ τι ἢ βουλεύσῃ τι κατὰ τῶν ἐν τῷ ἱερῷ, τιμωρήσειν καὶ χειρὶ καὶ ποδὶ καὶ φωνῇ καὶ πάσῃ δυνάμει· καὶ προσῆν τῷ ὅρκῳ ἀρὰ ἰσχυρά.* **116** *τούτων δὲ ἀναγνωσθέντων ἀπεφηνάμην ὅτι ἐμοὶ δοκεῖ δίκαιον εἶναι μὴ περιορᾶν κατεσκαμμένας τὰς ἐν Βοιωτοῖς πόλεις. ὅτι δὴ ἦσαν Ἀμφικτυονίδες καὶ ἔνορκοι, καὶ κατηριθμησάμην ἔθνη δώδεκα τὰ μετέχοντα τοῦ ἱεροῦ, Θετταλούς, Βοιωτούς, (οὐ Θηβαίους μόνους), Δωριέας, Ἴωνας, Περραιβούς, Μάγνητας,*

114 9 *μὴ δυνατὸν* **βfi** *ἀδυνατὸν* **k**

115 2 *κτίσιν* **amgVx**[a]**Lfk** *κτῆσιν* **x**[c]**i** ‖ 4 *αὐτῶν*] *αὐτῷ* Bk. ‖ 5 *ἀμφικτυονίδων* **βfk** *ἀφικτυόνων* **i** ‖ 7 *στρατεύσειν* **k** *στρατεύειν* **βfi** ‖ 8 *ἐάν* **β** *ἄν* **fki** ‖ 9 *ἐν τῷ ἱερῷ* **fki** *ἱερῶν* **m**[a]**gVL** *ἐν ἱερῷ* **am**[c]**x** | *χειρὶ καὶ ποδὶ* **i** schol. 2,115,247 (**f**) cf. 3,109. 120 *ποδὶ καὶ χειρὶ* **βfk**

116 2 *ἐμοὶ* **βfk** *μοι* **i** | *δοκεῖ* **βfk** *δοκοίη* **i** ‖ 3 *δὴ* **βki** *δὲ* **f** | *ἀμφικτυονίδες* **βfk** *ἀμφικτύονες* **i** ‖ 4 *κατηριθμησάμην* **fk** *καὶ ἠριθμησάμην* **βi** *καὶ κατηριθμησάμην* Martin Budé | *δώδεκα* **βfk** *δυώδεκα* **i** | *τὰ* om. **f** ‖ 6 *περραιβούς* **βi** *περρεβούς* **fk**

⟨Δόλοπας⟩, Λοκρούς, Οἰταίους, Φθιώτας, Μαλιέας, Φωκέας. καὶ τούτων ἔδειξα ἕκαστον ἔθνος ἰσόψηφον γιγνόμενον, τὸ μέγιστον τῷ ἐλάττονι, τὸν ἥκοντα ἐκ Δωρίου καὶ Κυτινίου ἴσον δυνάμενον Λακεδαιμονίοις, δύο γὰρ ψήφους ἕκαστον φέρειν ἔθνος, πάλιν ἐκ τῶν Ἰώνων τὸν Ἐρετριᾶ καὶ Πριηνέα τοῖς Ἀθηναίοις καὶ τοὺς ἄλλους κατὰ ταὐτά.

117 Τὴν μὲν οὖν ἀρχὴν τῆς στρατείας ταύτης ὁσίαν καὶ δικαίαν ἀπεφηνάμην εἶναι· συλλεγέντων δὲ τῶν Ἀμφικτυόνων εἰς τὸ ἱερὸν καὶ τυχόντων σωτηρίας καὶ ψήφου, τοὺς αἰτίους τῆς ἐξ ἀρχῆς καταλήψεως τοῦ ἱεροῦ δίκης ἠξίουν τυχεῖν, μὴ τὰς πατρίδας αὐτῶν, ἀλλ' αὐτοὺς τοὺς χειρουργήσαντας καὶ βουλεύσαντας, τὰς δὲ πόλεις παρεχούσας εἰς κρίσιν τοὺς ἀδικήσαντας ἀζημίους εἶναι. 'εἰ δ' ἐπεξελθὼν δυνάμει βεβαιώσεις τὰ Θηβαίων ἀδικήματα, παρ' ὧν μὲν βοηθεῖς οὐκ ἀπολήψῃ χάριν· οὐ γὰρ ἂν δύναιο αὐτὸς τηλικαῦτα εὐεργετῆσαι ἡλίκα Ἀθηναῖοι πρότερον. ὧν οὐ μέ-

116 7 add. Tittmann ex Paus. 10,8,2 hoc loco *τε καὶ* hab. **β** | *Λοκρούς – Φωκέας*] *λοκρούς τε καὶ φθιώτας μαλεεῖς οὐταίους φωκέας* **mg** | *οἰταίους* om. **x** | *οἰταίους φθιώτας* **afk** (*οἰτέ-* **fk**) **i** *φθιώτας οἰταίους* **VL** | *μαλιέας* Bl. *μαλεεῖς* **amgVfk** *μαλαιεῖς* **xLi** *μαλιεῖς* B. | *φωκέας* cod. Flor. et Fr.[1] *φωκεῖς* **βfki** || 8 *ἕκαστον* om. **i**[a] *ἕκαστον ⟨τε⟩* coni. Bl. || 9 *ἐλάττονι* **βfki**[c] *ἐλαχίστῳ* **i**[a] | *⟨καὶ⟩ τὸν* Bl. | *ἐκ Δωρίου καὶ*] *τῶν Δωριέων ἐκ* Bl. || 10 *κυτινίου* **fki** *κοιτινίου* **β** *κυτινίου ⟨καὶ Ἐρινεοῦ⟩* Bl. coll. schol. || 11 *φέρει* **βfki**, corr. Markland || 12 *Ἐρετριᾶ* Fr. Lect. 441 sq. *ἐρετριέα* **βfki** | *καὶ πριηνέα* om. **xL**[1]**f**[a]**k** | *τοὺς ἄλλους* **βfk**[c]**i** *τοῖς ἄλλοις* **k**[a]

117 1 *ταύτην* Bl. | *ὁσίαν* **βfki**[c] *θείαν* **i**[a] || 2 *τῶν* **βfk** *ἁπάντων τῶν* **i** || 5 *χειρουργήσαντας* **amgxLfk** *χορηγήσαντας* **Vi** || 7 *κρίσιν* **βfk** *τὴν κρίσιν* **i** | *ἐπεξελθὼν* **βfk** *ἐπελθὼν* **i** || 9 *βοηθεῖς* **βki** *βοηθηθεὶς* **f** *βοηθήσεις* Cob. | *οὐ* **βfk** *οὐδὲ* **i** | *αὐτὸς* **fki** *αὐτοὺς* **β**

μνηνται· οὓς δ' ἐγκαταλείψεις, ἀδικήσεις, χρήσῃ δ' ἐχθροῖς μείζοσιν, ἀλλ' οὐ φίλοις.'

118 *Ἵνα δὲ μὴ διατρίβω τοὺς ἐκεῖ λόγους ῥηθέντας νῦν πρὸς ὑμᾶς ἀκριβῶς διεξιών, ἐν κεφαλαίῳ περὶ πάντων εἰπὼν παύσομαι. ἡ μὲν τύχη καὶ Φίλιππος ἦσαν τῶν ἔργων κύριοι, ἐγὼ δὲ τῆς εἰς ὑμᾶς εὐνοίας καὶ τῶν λόγων. παρ' ἐμοῦ μὲν οὖν ἐρρήθη τὰ δίκαια καὶ τὰ συμφέροντα ὑμῖν, ἀπέβη δὲ οὐχ ὡς ἡμεῖς ηὐχόμεθα, ἀλλ' ὡς Φίλιππος ἔπραξε. πότερον οὖν ὁ μηδὲν προθυμηθεὶς ἐργάσασθαι ἀγαθὸν δίκαιός ἐστιν εὐδοξεῖν ἢ ὁ μηδὲν ὧν ἦν δυνατὸς ἐλλιπών; ἐν δὲ τῷ παρόντι νυνὶ πολλὰ διὰ τὸν καιρὸν παραλείπω.*

119 *Εἶπε δὲ ὡς ἐψευδολόγουν φάσκων ὀλίγων ἡμερῶν τὰς Θήβας ἔσεσθαι ταπεινὰς καὶ τοὺς Εὐβοέας ὡς ἐφόβουν, προάγων εἰς ἐλπίδας κενὰς ὑμᾶς. ὃ δὲ ποιεῖ καταμάθετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. ἐγὼ γὰρ παρὰ Φιλίππῳ μὲν ὢν ἠξίωσα, πρὸς δ' ὑμᾶς ἥκων ἀπήγγελλον ὅτι τὰς Θήβας Βοιωτίαν δίκαιον ἡγοίμην εἶναι καὶ μὴ τὴν Βοιωτίαν Θήβας. τοῦτο οὐκ ἀπαγγεῖλαι, ἀλλ' ὑποσχέσθαι μέ φησιν.*

119 1 *εἶπε* cf. D. 19,20–22 ‖ 5 *ὅτι* – 6 *Θήβας*] *δεῖ γὰρ τὰς Θήβας εἶναι Βοιωτίας, οὐ τὴν Βοιωτίαν Θηβῶν* Alex. 3,37,21

117 11 *ἀδικήσας* Lobeck | *δ'* om. **a**[a]**m**[a]**gVxL**

118 1 *λόγους ῥηθέντας* **βfk** *ῥηθέντας λόγους* **i** | *νῦν* **βfk** *νυνὶ* **i** ‖ 4 *εἰς* **βi** cf. 46 *πρὸς* **fk** ‖ 5 *οὖν* om. **m**[a]**gi** ‖ 6 *ὑμῖν* **βfi** *ἡμῖν* **k** | *ἡμεῖς* **βfk** *ὑμεῖς* **i** ‖ 7 *προθυμηθεὶς* **βfi** *προμηθεὶς* **k** |*ἐργάσασθαι ἀγαθὸν* **βfk** *ἀγαθὸν ἐργάσασθαι* **i** et Bl. (hiat.) ‖ 8 *ὧν ἦν δυνατὸς* **amgxLfk** *δυνατὸς ὢν* **i**[a] *ὢν ἦν δυνατὸς* **Vi** ‖ 9 *ἐλλείπων* **βfki**, corr. Hamaker

119 1 *ὀλίγων ἡμερῶν* **βfi** *δι' ὀλίγων καιρῶν* **k** ‖ 3 *κενὰς* Markland cf. 1,171. 3,91 *τινὰς* **βfki** ‖ 5 *ἀπήγγελλον* **βfk** *ἀπήγγειλα* **i** ‖ 6 *ἡγοίμην* **βfk** *ἡγούμην* **i**

120 ἔλεγον δὲ πρὸς ὑμᾶς ὅτι Κλεοχάρης ὁ Χαλκιδεὺς θαυμάζειν ὑμῶν καὶ Φιλίππου φαίη τὴν ἐξαίφνης ὁμόνοιαν, ἄλλως τε καὶ προστεταγμένον ἡμῖν, πράττειν ἀγαθὸν ὅ τι ἂν δυνώμεθα [ἐν τῷ ψηφίσματι]· τοὺς γὰρ μικροπολίτας, ὥσπερ αὐτός, φοβεῖν τὰ τῶν μειζόνων ἀπόρρητα. ταῦτα οὐ διηγήσασθαί με φησίν, ἀλλ' ἐπηγγέλθαι τὴν Εὔβοιαν παραδώσειν. ἐγὼ δὲ ὑπειλήφειν δεῖν τὴν πόλιν τὴν ὑπὲρ τῶν ὅλων μέλλουσαν βουλεύεσθαι μηδενὸς λόγου Ἑλληνικοῦ ἀνήκοον εἶναι.

121 Διέβαλλε δὲ κἀκεῖνον διαιρούμενος τὸν λόγον, ὡς ἀπαγγέλλειν τἀληθῆ βουλόμενος, ὑπ' ἐμοῦ καὶ Φιλοκράτους κωλυθείη. ἐγὼ δ' ὑμᾶς ἡδέως ἂν ἐροίμην εἴ τις πώποτε Ἀθηναίων πρεσβευτὴς ἐκπεμφθείς, ἐφ' οἷς πεπρέσβευκε κεκώλυται πρὸς τὸν δῆμον ἀπαγγέλλειν καὶ ταῦτα παθὼν καὶ ἀτιμασθεὶς ὑπὸ τῶν συμπρέσβεων, τούτους ἔγραψεν ἐπαινέσαι καὶ καλέσαι ἐπὶ δεῖπνον. Δημοσθένης τοίνυν ἥκων ἀπὸ τῆς ὑστέρας πρεσβείας ἐν ᾗ φησι τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα ἀνατραπῆναι, οὐκ ἐν τῷ ψηφίσματι μόνον ἡμᾶς ἐπῄνει, **122** ἀλλ' ἀπαγγείλαντος πρὸς τὸν δῆμον ἐμοῦ τοὺς περὶ τῶν Ἀμφικτυόνων λόγους καὶ Βοιωτῶν, οὐχ ὥσπερ νῦν συντέμνοντος οὐδ' ἐπειγομένου,

120 1 *ὅτι* **βi** *ὅτε* **fk** | *κλεοχάρης* **βfk** *καὶ λεωχάρης* **i** || 2 *ὑμῶν* **mgi** *ἡμῶν* **aVxLfk** | *φαίη* om. **k** || 3 *ἄλλως τε καὶ* Bl. *ὡς καὶ τὸ* **βi** *καὶ τὸ* **fk** | *ἡμῖν πράττειν* **βfk** *πράττειν ἡμῖν* **i** || 4 del. Bl. || 5 *αὐτός* **f**[a]**k** *αὐτοὺς* **βf**[c]**i** *αὐτούς* Bai. Sau. || 6 *διηγῆσθαί* Hamaker || 8 *μέλλουσαν βουλεύεσθαι* **βfi** *βουλεύεσθαι μέλλουσαν* **k** | ⟨*τῶν*⟩ *Ἑλληνικοῦ* Bl. (hiat.)
121 1 *διέβαλλε* **βfk**[c]**i** *διέβαλλον* **k**[a] | *κἀκεῖνον* **βfk** *κἀκεῖνο* **i** || 3 *ἡδέως* **βfk**[c]**i** *ἀδεῶς* **k**[a] (?) || 4 *πρεσβευτὴς* **βfi** *πρεσβεῦσαι* **k** || 5 *πρὸς – δῆμον* om. **k** (in fen.) | *ταῦτα*] *τοιαῦτα* Markland || 6 *καὶ ἀτιμασθεὶς* del. Boekmeijer || 10 *ἐπῄνει* **βfk** *ἐπαινεῖ* **i**
122 1 *ἀλλ'* **βfk** *ἀλλ' ὡς* **i** || 2 *καὶ Βοιωτῶν* del. Wei.

ἀλλ' ὡς ἐδυνάμην κατὰ ῥῆμα ἀκριβέστατα, καὶ τοῦ δήμου σφόδρα ἀποδεχομένου, παρακληθεὶς ὑπ' ἐμοῦ μετὰ τῶν ἄλλων συμπρέσβεων καὶ διερωτώμενος εἰ τἀληθῆ καὶ ταὐτὰ ἀπαγγέλλω πρὸς Ἀθηναίους ἅπερ πρὸς Φίλιππον εἶπον, πάντων μαρτυρούντων καὶ ἐπαινούντων με τῶν συμπρέσβεων, ἐπαναστὰς ἐπὶ πᾶσιν οὐκ ἔφη με, ὥσπερ ἐκεῖ [εἶπον], οὕτως ἐν τῷ παρόντι λέγειν, ἀλλ' ἐκεῖ διπλασίως ἄμεινον. καὶ τούτων ὑμεῖς οἱ τὴν ψῆφον μέλλοντες φέρειν ἐστέ μοι μάρτυρες. **123** *καίτοι τίς ἂν αὐτῷ καλλίων καιρὸς ἐγένετο ἢ τότ' ἐξελέγχειν εὐθύς, εἴ τι τὴν πόλιν ἐξηπάτων; φῂς γάρ με ἐν μὲν τῇ προτέρᾳ πρεσβείᾳ λαθεῖν σαυτὸν συνεστηκότα ἐπὶ τὴν πόλιν, ἐν δὲ τῇ ὑστέρᾳ αἰσθέσθαι ἐν ᾗ συναγορεύων μοι φαίνῃ. κἀκείνης μὲν ἅμα κατηγορῶν οὐ φῂς κατηγορεῖν, τῆς δ' ἐπὶ τοὺς ὅρκους κατηγορεῖς. καίτοι εἰ τὴν εἰρήνην ψέγεις, σὺ καὶ τὴν συμμαχίαν ἔγραψας· καὶ Φίλιππος εἴ τι τὴν πόλιν ἐξηπάτα, διὰ τοῦτο ἐψεύδετο, ὅπως τῆς εἰρήνης, ἧπερ συνέφερεν αὐτῷ, τύχοι. οὐκοῦν ἡ μὲν προτέρα πρεσβεία τὸν καιρὸν τοῦτον εἶχεν, ἡ δ' ὑστέρα ἐπὶ πεπραγμένοις ἐγίγνετο.*

124 *Τίνες οὖν ἦσαν αἱ ἀπάται (ταῦτα γὰρ τοῦ γόητος ἀνθρώπου) ἐξ ὧν εἴρηκε λογίσασθε. εἰσπλεῖν μέ φησιν ἐν*

123 3 *προτέρᾳ* resp. D. H. 2,299.300

122 4 *ὡς* om. **k** | *ἐδυνάμην* **βfk** *ἐδυνάμην ἐγὼ* **i** ‖ 6 *συμπρέσβεων* **βfk** *πρέσβεων* **i** | *καὶ* om. **k** | *καὶ διερωτώμενος* om. **f**[a] ‖ 7 *ταὐτὰ* **βf**[c]**k** *ταῦτα* **f**[a]**i** | *πρὸς* **amVfki** *καὶ πρὸς* **gxL** ‖ 8 *με* **βfk** *μετὰ* **i** ‖ 9 *ἐπαναστὰς* **βfk** *ἀναστὰς* **i** ‖ 10 del. Bl. (hiat.) | *διπλασίως* **βfi**[c] *διπλάσιον* **k** *διπλασίῳ* **i**[a] et Bk.

123 2 *εἴ τι* **βfk** *ὅτε* **i** ‖ 3 *προτέρᾳ* **i** cf. 24 *πρώτῃ* **βfk** | *σαυτὸν* **βfi** *ἑαυτὸν* **k** ‖ 4 *ἐπὶ* om. **β** | *ὑστέρᾳ* **ki** *ὑστεραίᾳ* **βf** ‖ 6 *τῆς* **βfk** *τοὺς* **i** ‖ 8 *φίλιππος* **βfk** *ὁ φίλιππος* **i** ‖ 9 *ἧπερ* Wolf *εἴπερ* **βfk** *εἴ τι* **i**

124 1 *ταῦτα* **βfi** *τὰ* **k**

μονοξύλῳ πλοίῳ κατὰ τὸν Λοιδίαν ποταμὸν τῆς νυκτὸς ὡς Φίλιππον καὶ τὴν ἐπιστολὴν τὴν δεῦρο ἐλθοῦσαν Φιλίππῳ γράψαι. ὁ μὲν γὰρ Λεωσθένης ὁ φεύγων ἐνθένδε διὰ τοὺς συκοφάντας οὐ δυνατὸς ἦν ἐπιδεξίως ἐπιστολὴν γράψαι, ὃν οὐκ ὀκνοῦσί τινες ἀποφαίνεσθαι μετὰ Καλλίστρατον τὸν Ἀφιδναῖον τῶν ἄλλων μάλιστα εἰπεῖν δύνασθαι. 125 *οὐδ' αὐτὸς ὁ Φίλιππος, πρὸς ὃν ἀντειπεῖν Δημοσθένης ὑπὲρ ὑμῶν οὐκ ἠδυνήθη· οὐδ' ὁ Βυζάντιος Πύθων, ἄνθρωπος ἐπὶ τῷ γράφειν μέγα φρονῶν· ἀλλ' ὡς ἔοικε τὸ πρᾶγμα ἐμοῦ προσεδεῖτο. καὶ λέγεις μὲν ὅτι Φιλίππῳ μεθ' ἡμέραν πολλάκις μόνος μόνῳ διελεγόμην, αἰτιᾷ δὲ εἰσπλεῖν με νύκτωρ κατὰ τὸν ποταμόν· οὕτω νυκτερινῆς ἐπιστολῆς τὸ πρᾶγμα ἐδεῖτο.* **126** *ὅτι δ' οὐδὲν ἀληθὲς λέγεις, ἥκουσι μὲν μαρτυρήσοντες μεθ' ὧν συνεσίτουν, Ἀγλαοκρέων ὁ Τενέδιος καὶ Ἰατροκλῆς ὁ Πασιφῶντος μεθ' ὧν ἑξῆς ἅπαντα τὸν χρόνον τὰς νύκτας ἀνεπαυόμην,*

124 3 *Λοιδίαν* resp. Harp. s. v. (*Λ* 27) Ph. Lex. s. v. S. *λ* 752 schol. Aeschin. 2,124,269

124 3 *Λοιδίαν* Harp. *λυδίαν* **βfki** ‖ 5 *ὁ*^{2} om. **i**^{a} | *ἐνθένδε* post 6 *συκοφάντας* **i** ‖ **6** *ἐπιδεξίως ἐπιστολὴν γράψαι* **amgfk** *ἐπιστολὴν ἐπιδεξίως γράψαι* **xLi** *ἐπιστολὴν γράψαι ἐπιδεξίως* **V** ‖ **7** *ἀποφαίνεσθαι* – **8** *ἀφιδναῖον* om. **f**^{a}**k** ‖ **8** *εἰπεῖν δύνασθαι* **βfi** *εἰσ*(fen.)*νᾶσθαι* **k**
125 **1** *δημοσθένης* **βfk** *ὁ δημοσθένης* **i**^{c} *ὁ δ. ἀντ.* **i**^{a} ‖ 2 *ὑπὲρ ὑμῶν* om. **i**^{a} *ὑμῶν* **aV**^{c}**fki**^{c} *ἡμῶν* **mgV**^{a}**xL** | *ἠδυνήθη* **mgVxLf** *ἐδυνήθη* **aki** | *πυθων* **βfi** *πυ*(fen.) **k** ‖ **3** *ἐπὶ τῷ* Wolf *περὶ τὸ* **βfki** | *γράφειν* **xL**^{a}**fk** *γράφειν λόγους* **amgVi** *γράφειν μέγα λόγους* **L**^{c} ‖ **4** *μὲν* om. **k** ‖ 5 *μεθ' ἡμέ* om. **k** in fen. | *πολλάκις* om. **x**^{a}**L**^{a}**fk** ‖ **5.6** *δὲ εἰσπλ. με* **βfk** *με δὲ εἰσπλ.* **i** ‖ **6** *με – κατὰ*] *μὲν*(fen.) *τὰ* **k**
126 2 *μεθ'* **βfk** *μοι μεθ'* **i** | *συνεσίτουν* **βfk** *συνεσιτούμην* **i**

οἳ συνίσασιν ἐμοὶ μηδεμίαν πώποτε ἀπ' αὐτῶν νύκτα ἀπογενομένῳ μηδὲ μέρος νυκτός· ἄγομεν δὲ καὶ τοὺς οἰκέτας καὶ παραδίδομεν εἰς βάσανον. καὶ τὸν μὲν λόγον, εἰ συγχωρήσει ὁ κατήγορος, καταλύω· παρέσται δὲ ὁ δημόσιος καὶ βασανιεῖ ἐναντίον ὑμῶν, ἂν κελεύητε. ἐνδέχεται δὲ τὸ λοιπὸν μέρος τῆς ἡμέρας ταῦτα πρᾶξαι· πρὸς ἕνδεκα γὰρ ἀμφορέας ἐν διαμεμετρημένῃ τῇ ἡμέρᾳ κρίνομαι. **127** κἂν φῶσιν ἀπόκοιτόν με τουτωνὶ πώποτε τῶν συσσίτων [βασανιζόμενοι] γεγονέναι, μὴ φείσησθέ μου, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλ' ἀναστάντες ἀποκτείνατε. ἂν δ' ἐξελεγχθῇς ψευδόμενος, Δημόσθενες, τοιαύτην δίκην δός· ὁμολόγησον ἀνδρόγυνος εἶναι καὶ μὴ ἐλεύθερος ἐναντίον τούτων. κάλει μοι τοὺς οἰκέτας δεῦρο ἐπὶ τὸ βῆμα, καὶ τὴν τῶν συμπρέσβεων ἀναγίγνωσκε μαρτυρίαν.

126 **8** *παρέσται* – **9** *ὑμῶν* Thom. 94,2 ‖ **11** *διαμεμετρημένῃ τῇ ἡμέρᾳ* fort. resp. Harp. s. v. (Δ 46) Ph. Lex. δ 384. S. δ 651

126 5 *ἐμοὶ* **βfk** *μοι* **i** | *πώποτε* **βfi** *ποτὲ* **k** ‖ **6** *ἄγομεν* **f** *ἄγωμεν* **amgxLk** *ἐγὼ μὲν* **Vi** ‖ **7** *καὶ* **βfk** *καὶ τούτους* **i** | *παραδίδομεν* **xf** *παραδιδῶμεν* **amgVLki** ‖ **8** *ὁ* **amgxLfk** *ταῦθ' ὁ* **Vi** *συγχωρεῖ ταῦτα* schol. 2,126,273 | *καταλύω* **βfi** *λύω* **k** | *δὲ* **ki** Thom. *δὲ ἤδη* **βf** | *δημόσιος* **fk** Thom. *δήμιος* **amgx** **Li**[a] *δῆμος* **Vi**[c] ‖ **9** *καὶ* **i** | *ἐναντίον* **βfk** Thom. *ἐνώπιον* **i** | *ἂν* **βf** *ἐὰν* **ki** | *δὲ* **amgxLk** om. **Vf** *ὧδε* **i** ‖ **10** *ταῦτα* om. **i**[t] ‖ **11** *διαμεμετρημένῃ* **agfki** *δεδιαμεμετρημένῃ* **mx** *δὲ διαμεμετρημένῃ* **VL**

127 **2** *τουτωνὶ* **βi** *τούτων* **fk** | del. Bai. *βασανιζόμενοι* post 1 *κἂν* Rei. ‖ **4** *ἂν* **βfki** *ἐὰν* edd. | *ἐξελεγχθῇς* **amgV**[c]**xLfk** *ἐξελεγχθεὶς* **V**[a]**i** ‖ **8** *ἀναγίγνωσκε* **βfk** *ἀνάγνωθι* **i**

Μαρτυρία. Πρόκλησις

128 *Ἐπειδὴ τοίνυν οὐ δέχεται τὴν πρόκλησιν, οὐδ' ἄν φησιν ἐν βασάνοις ἀνδραπόδων γενέσθαι, λαβέ μοι τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, ἣν ὁ Φίλιππος ἔπεμψε. δῆλον γὰρ ὅτι μεγάλα τὴν πόλιν παραλογίζεσται, δι' ἣν ἠγρυπνοῦμεν γράφοντες.*

Ἐπιστολή

129 *Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι 'τοὺς ὅρκους ἀπέδωκα (φησὶ) τοῖς ὑμετέροις πρέσβεσι', καὶ τῶν συμμάχων τῶν ἑαυτοῦ τοὺς παραγενομένους κατ' ὄνομα γέγραφε, καὶ αὐτοὺς καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν, τοὺς δ' ὑστερήσαντας τῶν συμμάχων ἀποστελεῖν φησι πρὸς ὑμᾶς. ταῦτ' οὖν οὐκ ἂν οἴεσθε δύνασθαι γράψαι Φίλιππον μεθ' ἡμέραν ἄνευ ἐμοῦ;*

130 *Ἀλλ' ἔμοιγε νὴ τοὺς θεοὺς οὑτοσὶ δοκεῖ τοῦτο μόνον λογίζεσθαι ὅπως μεταξὺ λέγων εὐδοκιμήσῃ· εἰ δὲ μικρὸν ἐπισχὼν δόξει πονηρότατος τῶν Ἑλλήνων εἶναι, οὐδὲ μικρὸν φροντίζειν. τί γὰρ ἄν τις τοιούτῳ πιστεύσειεν ἀνθρώπῳ ὃς ἐγκεχείρηκε λέγειν ὡς Φίλιππος οὐ τοῖς αὑτοῦ στρατηγήμασιν, ἀλλὰ ταῖς ἐμαῖς δημηγορίαις εἴσω Πυλῶν παρῆλθε; καὶ λογισμόν τινα ἡμερῶν συνηριθμεῖτο*

127 9 tit. *μαρτυρία* om. **mgV**[l]**xL** | *πρόκλησις* om. **mgxLi**
128 2 *φησιν* ⟨*πίστιν*⟩ Markland | 3 *ὁ* om. **i** | *ἔπεμψε* **βfki**[c] *ἔγραψε* **i**[a] ‖ 4 *μεγάλα* **VxLfki** *τὰ μεγάλα* **amg** *καὶ μεγάλα* Sau.
129 1 *ἀκούετε* **i**[a] (cf. 92. 135. 156) *ἀκούσατε* **βfki**[c] | *ἀθηναῖοι*] *δικασταί* **i** | *ἀπέδωκα* **βfk** *ἀποδέδωκα* **i** ‖ 2 *ὑμετέροις* **fki**[a] *ἡμετέροις* **βi**[c] ‖ 3 *γέγραφε* **i** *γέγραφα* **βfk** ‖ 4 *ὑστερέσαντας* **βfk** *ὑστερήσοντας* **i**
130 1 *οὗτος* Bl. ‖ 2 *μεταξὺ* **βfi** *με κακῶς* **k** | *εὐδοκιμήσῃ* **mgV**[c]**fki** *εὐδοκιμήσει* **aV**[a]**xL** ‖ 4 *φροντίζει* **βfki**, corr. Auger et Dobree coll. 1,176 ‖ 6 *αὑτοῦ* **βki** *αὐτοῖς* **f**

πρὸς ὑμᾶς, ἐν αἷς ἐγὼ μὲν ἀπήγγελλον τὴν πρεσβείαν, οἱ δὲ Φαλαίκου τοῦ Φωκέων τυράννου δρομοκήρυκες τἀνθένδε ἐκεῖσε διήγγελλον, πιστεύσαντες δὲ οἱ Φωκεῖς ἐμοί, εἴσω Πυλῶν αὐτὸν παρεδέξαντο καὶ τὰς πόλεις τὰς αὐτῶν παρέδοσαν.

131 *Ταῦτα μὲν οὖν ὁ κατήγορος μεμηχάνηται, τὰ δ' ἐν Φωκεῦσι διεφθάρη πράγματα πρῶτον μὲν διὰ τὴν τύχην ἣ πάντων ἐστὶ κυρία, ἔπειτα διὰ τὸ μῆκος τοῦ χρόνου καὶ τὸν δεκέτη πόλεμον. τὸ γὰρ αὐτὸ ηὔξησέ τε τὰ τῶν ἐν Φωκεῦσι τυράννων πράγματα καὶ καθεῖλε· κατέστησαν μὲν γὰρ εἰς τὴν ἀρχὴν τολμήσαντες τῶν ἱερῶν χρημάτων ἅψασθαι καὶ διὰ ξένων τὰς πολιτείας μετέστησαν, κατελύθησαν δ' ἀπορίᾳ χρημάτων, ἐπειδὴ κατεμισθοφόρησαν τὰ ὑπάρχοντα.* **132** *τρίτον δ' αὐτοὺς καθεῖλεν ἡ τοῖς ἀπορουμένοις στρατοπέδοις συνήθως παρακολουθοῦσα στάσις, τέταρτον δ' ἡ Φαλαίκου περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι πραγμάτων ἄγνοια. ἡ μὲν γὰρ Θετταλῶν καὶ Φιλίππου στρατεία πρόδηλος ἦν οὐ πολλῷ δὲ χρόνῳ πρότερον ἢ τὴν*

130 9 *τυράννου* – **133,4** *τετταράκοντα* (in frustulis) Π16 ‖ **9** *δρομοκήρυκες* Poll. 3,148 resp. Harp. s. v. (Δ 80) Ph. Lex. δ 759
131 8 *ἐπειδὴ* – **9** *ὑπάρχοντα* Thom. 242,18

130 9 *δρομοκήρυκες* **βfk** schol. 2,130,277a Harp. *δημοκύρυκες* **i** ‖ **11** *παρεδέξαντο* **βfi** *παρεδέχοντο* **k**
131 2 et **3** *διὰ* om. **k** ‖ **3** *ἐστὶ κυρία* **βfki** *κυρία ἐστιν* Π16 ‖ **4** *δεκέτη* a^{c}Π16 cf. 3,148 *δεκαετῆ* **β**(a^{a})**fki** | *τὰ τῶν* Π16 *τῶν* **βfk** *τὰ* **i** ‖ 5 *πράγματα* **i**Π16 *τὰ πράγματα* **βfk** ‖ 7 *μεταστῆσαι* coni. Bl. ‖ 8 *χρημάτων* **βfk** *τῶν χρημάτων* **i**
132 1 *τρίτον* **βi** *τρίτη* **fk** ‖ **2** *συνήθης* **βfki**, corr. Ald. ‖ **3** *μελλόντων* om. **f**^{a}**k** | *ἔσεσθαι πραγμάτων* **βfki**^{c} *πραγμάτων ἔσεσθαι* fort. Π16 *ἔσεσθαι* om. **i**^{a} ‖ **5** *στρατεία* **amg**Π16 *στρατιά* **VxLfki** | *ἢ* **i** et Π16 (ut apparet) *πρὶν* **fk** *πρὶν ἢ* **β**

πρὸς ὑμᾶς εἰρήνην γενέσθαι, πρέσβεις πρὸς ὑμᾶς ἦλθον ἐκ Φωκέων, βοηθεῖν αὐτοῖς κελεύοντες καὶ ἐπαγγελλόμενοι παραδώσειν Ἀλπωνὸν καὶ Θρόνιον καὶ Νίκαιαν, τὰ τῶν παρόδων τῶν εἰς Πύλας χωρία κύρια. **133** *ψηφισαμένων δ' ὑμῶν παραδοῦναι Προξένῳ τῷ στρατηγῷ τοὺς Φωκέας ταῦτα τὰ χωρία καὶ πεντήκοντα πληροῦν τριήρεις καὶ τοὺς μέχρι τετταράκοντα ἔτη γεγονότας ἐξιέναι, ἀντὶ τοῦ παραδοῦναι τὰ χωρία Προξένῳ, ἔδησαν οἱ τύραννοι τοὺς πρέσβεις τοὺς ἐπαγγειλαμένους ὑμῖν παραδώσειν τὰ φυλακτήρια καὶ τοῖς σπονδοφόροις τοῖς τὰς μυστηριώτιδας σπονδὰς ἐπαγγέλλουσι μόνοι τῶν Ἑλλήνων Φωκεῖς οὐκ ἐσπείσαντο. καὶ πάλιν Ἀρχιδάμου τοῦ Λάκωνος παραλαμβάνειν ὄντος ἑτοίμου τὰ χωρία καὶ φυλάττειν, οὐκ ἐπείσθησαν, ἀλλ' ἀπεκρίναντο αὐτῷ τὰ τῆς Σπάρτης δεινὰ δεδιέναι καὶ μὴ τὰ παρ' αὐτοῖς.* **134** *κἀνταῦθα οὔπω διελέλυσθε Φιλίππῳ, ἀλλ' ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ περί τε τῆς*

132 8 *Θρόνιον* resp. Harp. s. v. (*Θ* 31) Ph. Lex. s. v. S. *ϑ* 507 | *Νίκαιαν* resp. Harp. s. v. (*Ν* 15) Ph. Lex. s. v. S. *ν* 381

132 6 *ὑμᾶς*[1] **iΠ16** *ἡμᾶς* **βfk** | *ὑμᾶς*[2] **VLfiΠ16** *ἡμᾶς* **amgxk** || **8** *παραδώσειν* **βfiΠ16** *δώσειν* **k** | *ἀλπωνὸν* **amxLfk** *ἄλπωνον* **gi**

133 2 *ὑμῶν* **βfi** *ἡμῶν* **k** | *προξένῳ τῷ στρατηγῷ* post **3** *χωρία* **Π16** || **3** *ταῦτα* – **4** *μέχρι* om. **k** || **4** *τετταράκοντα* **iΠ16** ut apparet *τριάκοντα* **βfk** | *ἐτῶν* [*γεγονότας*] Bl. coll. D. 3,4 || **6** *ἐπαγγειλαμένους* **i** *ἐπαγγελλομένους* **βfk** *ἐπηγγελμένους* Hamaker | *παραδώσειν* **ai** *παραδοῦναι* **mgVxLfk** || **8** *ἐπαγγέλλουσι* **βki** *ἀπαγγέλλουσιν* **f** || **9** *ἐσπείσαντο* **amgxLfk** *ἐπείσαντο* **Vi** || **10** *καὶ* om. **i** | *φυλάττειν* **βfi** *φυλάξειν* **k** || **11** [*τῆς*] *Σπάρτῃ* Dobrée | *-ρτης* om. **k** (fen.) || **12** *τὰ* om. **mgVxLfk** *δὲ* **a** | *αὐτοῖς* **βfki**[c], corr. Markland *αὐτῆς* **i**[a]

134 2 *διελέλυσθε* **βfi** *δι* (fen.) **k** | *τε* om. **βi**

εἰρήνης ἐβουλεύεσθε καὶ τῆς ἐπιστολῆς ἠκούετε τῆς Προξένου, ὅτι Φωκεῖς οὐ παραδεδώκασιν αὐτῷ τὰ χωρία καὶ οἱ τὰ μυστήρια ἐπαγγέλλοντες μόνους τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἀπέφηναν Φωκέας οὐ δεδεγμένους τὰς σπονδάς, ἀλλὰ καὶ τοὺς δεῦρο ἐληλυθότας πρέσβεις δεδεκότας. ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τοὺς σπονδοφόρους καὶ τοὺς παρὰ Προξένου τοῦ στρατηγοῦ πρεσβεύσαντας εἰς Φωκέας, Καλλικράτην καὶ Μεταγένην, καὶ τῆς ἐπιστολῆς ἀκούσατε τῆς Προξένου.

Μαρτυρίαι. Ἐπιστολή

135 *Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν χρόνων παραναγιγνωσκομένων ἐκ τῶν δημοσίων γραμμάτων καὶ τῶν μαρτύρων ὑμῖν προσδιαμαρτυρούντων ὅτι πρὶν ἐμὲ χειροτονηθῆναι πρεσβευτήν, Φάλαικος ὁ τῶν Φωκέων τύραννος ἡμῖν μὲν καὶ Λακεδαιμονίοις ἠπίστει, Φιλίππῳ δ' ἐπίστευεν.*

136 *Ἀλλ' οὗτος μόνος τὸ συμβησόμενον ἠγνόει; ὑμεῖς δὲ αὐτοὶ δημοσίᾳ πῶς διέκεισθε; οὐ πάντες προσεδοκᾶτε Φίλιππον ταπεινώσειν Θηβαίους ὁρῶντα ⟨τ'⟩ αὐτῶν τὴν θρασύτητα, καὶ τῷ μὴ βούλεσθαι δύναμιν ἀνθρώπων ἀπίστων*

134 11 *τε τῆς Προξε*]*νου* – **135,4** *Φω*[Π29

134 3 *τῆς*[2] **βfk** *τοῦ* **i** ‖ 5 *ἐπαγγέλλοντες* **i**[a] et Bai. Sau. *ἀπαγγέλλοντες* **βfki**[c] ‖ 6 *ἀπέφαινον* Bl. ‖ 7 *δεδεκότας* – **141,4** *ἔχθρας* om. **i** | *δεδεκότας* **f**[c]**k** *δεδηκότας* **amgV**[c]**L** *δεδοικότας* **xf**[a] *δεδεικότας* **V**[a] ‖ 8 *μοι* om. **k** ‖ 10 *μεταγένην* **βf** *μεταγενν* (fen.) **k** |*καὶ*[2] om. **k** ‖ 12 tit. om. **am**[a]**gfk** *ἐπιστολή. μαρτυρία* Π29

135 3 *προσδιαμαρτυρησάντων* **βfk**Π29, corr. Hamaker

136 2 *πάντες* **β** *πάντως* **fk** ‖ 3 add. Dobree ‖ 4 *τῷ* Wolf *τὸ* **βfk** del. Sau. *διὰ τὸ* Bai.

ἐπαυξῆσαι; Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐ μεθ' ἡμῶν τἀναντία Θηβαίοις ἐπρέσβευον καὶ τελευτῶντες προσέκρουον φανερῶς ἐν Μακεδονίᾳ καὶ διηπειλοῦντο τοῖς τῶν Θηβαίων πρέσβεσιν; αὐτοὶ δὲ οὐκ ἠπόρουν καὶ ἐφοβοῦντο οἱ τῶν Θηβαίων πρέσβεις; Θετταλοὶ δὲ οὐ κατεγέλων τῶν ἄλλων, ὑπὲρ αὐτῶν φάσκοντες τὴν στρατείαν εἶναι; **137** *τῶν δ' ἑταίρων τινὲς τῶν Φιλίππου οὐ διαρρήδην πρός τινας ἡμῶν ἔλεγον ὅτι τὰς ἐν Βοιωτοῖς πόλεις κατοικιεῖ Φίλιππος; Θηβαῖοι δ' οὐκ ἐξεληλύθεσαν πανδημεί, ἀπιστοῦντες τοῖς πράγμασιν; ὑμῖν δὲ ταῦθ' ὁρῶν οὐκ ἔπεμψεν ἐπιστολὴν ὁ Φίλιππος, ἐξιέναι πάσῃ τῇ δυνάμει βοηθήσοντας τοῖς δικαίοις; οἱ δὲ νῦν πολεμικοὶ καὶ τὴν εἰρήνην ἀνανδρίαν καλοῦντες, οὐ διεκώλυσαν ὑμᾶς ἐξελθεῖν εἰρήνης καὶ συμμαχίας ὑμῖν γεγενημένης, δεδιέναι φάσκοντες μὴ τοὺς στρατιώτας ὑμῶν ὁμήρους λάβῃ Φίλιππος;* **138** *πότερον οὖν ἐγὼ τοὺς προγόνους ἐκώλυσα τὸν δῆμον μιμεῖσθαι ἢ σὺ καὶ οἱ μετὰ σοῦ συνεστηκότες ἐπὶ τὰ κοινά; καὶ πότερον ἦν ἀσφαλεστέρα καὶ καλλίων Ἀθηναίοις ἡ ἔξοδος, ἡνίκα ἤκμαζον μὲν τῇ μανίᾳ Φωκεῖς, ἐπολέμουν δὲ Φιλίππῳ, εἶχον δὲ Ἀλπωνὸν καὶ Νίκαιαν (⟨οὔπω⟩ παραδόντος Φαλαίκου Μα-*

138 6 *Νίκαιαν* resp. Harp. s. v. (*N*15) Ph. Lex. s. v. S. *ν*381

136 5 *ἐπαυξῆσαι* schol. 2,136,286 (**aV**) et Sau. *ἐπασκῆσαι* **βfk** *ἐπισχῦσαι* Sakorraphos | *θηβαίοις* **βf**[c]**k** *θηβαίους* **amgVx L**[a]**f**[a] || **7** *διηπείλουν* **βfk**, corr. Cob. | *τοῖς – πρέσβεσιν* del. Bl. || **8** *οἱ* – **9** *πρέσβεις* del. Sakorraphos

137 2 *ἡμῶν* **k** *ὑμῶν* **βf** || **3** *κατοικιεῖ* **m**[c] *κατοικεῖ* **am**[a]**gVx Lfk** || **4** *ἐξεληλύθεσαν* **fk** *ἐξεληλύθεισαν* **β** || **5** *ὁ* om. **k** || **6** *τῇ* om. **k** || **7** *πολεμικοὶ* **βf** *πολέμιοι* **k** | *καὶ* om. **k** | *ἀνανδρίαν* **βk** *ἀνδρίαν* **f**

138 2 *δῆμον* om. **k** (in fen.) || **5** *μὲν* Dobree *ἐν* **βfk** | *εἶχον δὲ*] *ἔχοντι* (*οὔπω* del.) Madvig || **6** *Ἀλπωνὸν* ⟨*καὶ Θρόνιον*⟩ Sch. cf. 132 | add. codd. **h Flor.** et Scaliger *μήπω* **m**[c]

κεδόσι), τὰς σπονδὰς δὲ οἷς ἐμέλλομεν βοηθεῖν τὰς μυστηριώτιδας οὐκ ἐδέχοντο, Θηβαίους δ' ὄπισθεν κατελείπομεν ἢ μεταπεμπομένου μὲν Φιλίππου, ὅρκων δ' ἡμῖν καὶ συμμαχίας γεγενημένης, Θετταλῶν δὲ καὶ τῶν ἄλλων Ἀμφικτυόνων στρατευόντων; **139** οὐ πολλῷ καλλίων οὗτος ἦν ὁ καιρὸς ἐκείνου ἐν ᾧ διὰ τὴν σὴν ἀνανδρίαν καὶ ἅμα φθόνον ἐσκευαγώγησαν ἐκ τῶν ἀγρῶν Ἀθηναῖοι, πρεσβεύοντος ἐμοῦ τὴν τρίτην ἤδη πρεσβείαν ⟨τὴν⟩ ἐπὶ τὸ κοινὸν τῶν Ἀμφικτυόνων ἐφ' ἣν τολμᾷς με λέγειν ὡς οὐ χειροτονηθεὶς ᾠχόμην, ἐχθρὸς δ' ὢν οὐδέπω καὶ τήμερον ἠθέληκάς με εἰσαγγεῖλαι παραπρεσβεύσασθαι; οὐ γὰρ δὴ φθονεῖς γέ μοι τῶν εἰς τὸ σῶμα τιμημάτων.

140 Τοιγάρτοι Θηβαίων μὲν παρακαθημένων καὶ δεομένων, τῆς δ' ἡμετέρας πόλεως διὰ σὲ τεθορυβημένης καὶ τῶν Ἀθηναίων ὁπλιτῶν οὐ παρόντων, Θετταλῶν δὲ Θηβαίοις προσθεμένων διὰ τὴν ὑμετέραν ἀβουλίαν καὶ τὴν πρὸς Φωκέας ἔχθραν ἣ προϋπῆρχε Θετταλοῖς ἐκ παλαιῶν χρόνων ὅτε αὐτῶν τοὺς ὁμήρους λαβόντες Φωκεῖς κατη-

139 5 τολμᾷς D. 19,126

138 8 καταλίπομεν **βfk**, corr. Bk. ‖ 9 ἢ **m**[c] om. **am**[a]**gVxLfk** | ἡμῖν **βf** ὑμῖν **k** ‖ 11 στρατευόντων om. **k** (in fen.) συστρατευόντων Dobree

139 1 οὗτος ἦν ὁ καιρὸς **βf** ἦν ὁ καιρὸς ἦν οὗτος **k** ὁ καιρὸς οὗτος ἦν **D** ‖ 2 -νου ἐν ᾧ om. **k** (fen.) | ἀνανδρίαν **amgfk** ἀνδρίαν **VxL** ‖ 4 add. Fr.[1] cf. 2,142. 3,73 D. 19,163. 171 ‖ 5 ἣν **a**[c]**xfk** ἧς **a**[a]**m**[c]**L** ᾗ **m**[a]**gV** ‖ 6 οὐδέπω Bl. coll. D. 21,81. 91. 157 οὔπω **βfk** ‖ 7 ἠθέληκάς **D** τεθέληκάς **βk** ἐθέληκάς **f** τέτληκάς Hamaker τετόλμηκάς Markland ‖ 8 φθονεῖς **f** φθονήσεις **βk** φθονήσας Bl.

140 3 ὁπλιτῶν **afk** πολιτῶν **mgVxL** ‖ 6 κατηλόησαν **βfk** κατῆλθον **D** κατέλευσαν Dobree (contra Plu. Mor. 244b)

λόησαν, Φαλαίκου δὲ πρὶν ἐμὲ ἐλθεῖν καὶ Στέφανον καὶ Δερκύλον ἐπὶ τοὺς Ἀμφικτύονας πρέσβεις ἀπεληλυθότος ὑποσπόνδου, **141** *Ὀρχομενίων δὲ περιφόβων ὄντων καὶ σπονδὰς τοῖς σώμασιν αἰτησάντων ὥστε ἀπελθεῖν ἐκ τῆς Βοιωτίας, παρεστηκότων μὲν τῶν Θηβαίων πρέσβεων, ὑπολειπομένης δ' ἔχθρας φανερᾶς Φιλίππῳ πρὸς Θηβαίους καὶ Θετταλούς, τότε ἀπώλοντο αἱ πράξεις οὐ δι' ἐμέ, ἀλλὰ διὰ τὴν σὴν προδοσίαν καὶ τὴν πρὸς Θηβαίους προξενίαν. μεγάλα δ' οἶμαι τούτων ἔργῳ σημεῖα ἐπιδείξειν.* **142** *εἰ γάρ τι τούτων ἀληθὲς ἦν ὧν σὺ λέγεις, κατηγόρουν ἄν μου Βοιωτῶν καὶ Φωκέων οἱ φεύγοντες, ὧν τοὺς μὲν ἐξεβεβλήκειν, τοὺς δ' ἐκώλυσα κατελθεῖν· νῦν δ' οὐχὶ τὰ συμβάντα λογιζόμενοι, ἀλλὰ τὴν εὔνοιαν τὴν ἐμὴν ἀποδεχόμενοι, συλλεγέντες οἱ φεύγοντες Βοιωτῶν ᾕρηνταί μοι συνηγόρους, ἥκουσι δ' ἀπὸ τῶν ἐν Φωκεῦσι πόλεων πρέσβεις οὓς ἐγὼ τὴν τρίτην πρεσβείαν ⟨τὴν⟩ ἐπὶ τοὺς Ἀμφικτύονας πρεσβεύων ἔσωσα, Οἰταίων ἐγχειρούντων λέγειν ὡς δεῖ τοὺς ἡβῶντας ὠθεῖν κατὰ τοῦ κρημνοῦ, καὶ παρήγαγον εἰς τοὺς Ἀμφικτύονας, ὥστε ἀπολογίας τυχεῖν. ὁ*

141 5 *πράξεις* resp. schol. Aeschin. 2,140,300

140 8 *δερκύλον* **f** Ald. *δέρκυλλον* **βk** | *ἐπὶ τοὺς* Bai. cf. 94. 142 *καὶ τοὺς* **βfk** *τοὺς ⟨ἐπὶ⟩ τοὺς* Dobree | *ἐπὶ – πρέσβεις*] *ἐπὶ τὴν τρίτην πρεσβείαν* Martin Budé | *Ἀμφικτύονας*] *ἄλλους* Bl.
141 3 *βοιωτίας* **amVfk** *βοιωτίας τῷ φιλίππῳ συνιόντων* **gxL** ‖ 5 *οὐ* om. **i** ‖ 7 *ἔργῳ* Bl. coll. 1,25 *ἐγὼ* **βfki**
142 2 *σὺ* om. **i** ‖ 3 *Βοιωτῶν* cod. **e** et Dobree *βοιωτοὶ* **βfki** | *καὶ* om. **k** | *φεύγοντες* **βfk** *φυγόντες* **i** ‖ 4 *ἐκώλυσα* **βfi** *ἀπέλυσα* **k** | *οὐχὶ* **βfi** *οὐ* **k** ‖ 5 *εὔνοιαν* **βfk** *ἔννοιαν* **i** ‖ 6 *φεύ-* om. **k** (fen.) ‖ 7 *συνηγόρους* **a**[c]**xLfki** *συνηγορεῖν* **a**[a]**mg** *συνηγόροις* **V** ‖ 8 *τὴν* **βfk** *ἐπὶ τὴν* **i** | add. Rei. ‖ 9 *οἰταίων* **βf**[c]**i** *οἰτεέων* **f**[a]**k**

μὲν γὰρ Φάλαικος [τύραννος] ὑπόσπονδος ἀφεῖτο, οἱ δὲ ἀναίτιοι ἀποθνήσκειν ἔμελλον, συναγορεύοντος δέ μου διεσώθησαν. **143** *ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι Μνάσωνα τὸν Φωκέα καὶ τοὺς συμπρέσβεις καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς τῶν Βοιωτῶν φυγῆς ᾑρημένους. ἀνάβηθι δεῦρο, Λίπαρε καὶ Πυθίων, καὶ τὴν αὐτὴν ἀπόδοτέ μοι χάριν εἰς τὴν τοῦ σώματος σωτηρίαν ἥνπερ ἐγὼ ὑμῖν.*

Συνηγορία Βοιωτῶν καὶ Φωκέων

Πῶς οὖν οὐκ ἂν δεινὰ πάθοιμι, εἰ κατηγοροῦντος μὲν Δημοσθένους τοῦ Θηβαίων προξένου καὶ πονηροτάτου τῶν Ἑλλήνων, συναγορευόντων δέ μοι Φωκέων καὶ Βοιωτῶν ἁλοίην;

144 *Ἐτόλμησε δ' εἰπεῖν ὡς ἐγὼ τοῖς ἐμαυτοῦ λόγοις περιπίπτω. φησὶ γάρ με εἰπεῖν, ὅτ' ἔκρινον Τίμαρχον, ὅτι πάντες κατ' αὐτοῦ τὴν τῆς πορνείας φήμην παρειλήφασι, τὸν δ' Ἡσίοδον ποιητὴν ἀγαθὸν ὄντα λέγειν,*

144 2 *φησὶ* D. 19,243 sq. | *ὅτ' – Τίμαρχον* resp. vita Aeschin. 2,12 5–6 Aeschin. 1,129 Hes. Op. 763 sq. Arist. EN 1153b27 Heliod. in EN p. 159 H. Dio Prus. 22,47 Moschop. in Batrach. 12

142 12 del. Dobree || **13** *διεσώθησαν* **βfi** *διέσωσαν* **k**
143 2 *καὶ*[2] om. **i**[a] || **3** *πυθίων* **VxLfki** *πύθων* **amg** || **4** *ἀπόδοτέ μοι* **βfi** *ἀπόδος* **k** | *σωτηρίαν* om. **f**[a]**k** || **6** tit. om. **gV** | *καὶ φωκέων* om. **mk** || **8** *καὶ – 9 ἑλλήνων* om. **i**[t] || **9** *βοιωτῶν* **βfi** *θηβαίων* **k** || **10** *ἁλοίην* **βf**[c]**ki** *ἀωλοίην* **f**[a]
144 2 *ὅτ'* **amgxfi**[a] *ὅτε* **Lk** *ὅτι* **Vi**[c] || **3** *κατ'* **βi** *καὶ* **k** om. **f** | *πορνείας* **afk** *πονηρίας* **mgVxLi**

φήμη δ' οὔτις πάμπαν ἀπόλλυται, ἥντινα λαοὶ
πολλοὶ φημίξωσι· θεός νυ τίς ἐστι καὶ αὐτή.

τὴν δ' αὐτὴν ταύτην θεὸν ἥκειν νῦν κατηγοροῦσαν ἐμοῦ· πάντας γὰρ λέγειν ὡς χρήματα ἔχω παρὰ Φιλίππου.

145 *εὖ δ' ἴστε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι πλεῖστον διαφέρει φήμη καὶ συκοφαντία. φήμη μὲν γὰρ οὐ κοινωνεῖ διαβολῇ, διαβολὴ δὲ ἀδελφόν ἐστι [καὶ] συκοφαντίᾳ. διοριῶ δ' αὐτῶν ἑκάτερον σαφῶς. φήμη μέν ἐστιν, ὅταν τὸ πλῆθος τῶν πολιτῶν αὐτόματον ἐκ μηδεμιᾶς προφάσεως λέγῃ τινὰ ὡς γεγενημένην πρᾶξιν· συκοφαντία δ' ἐστίν, ὅταν πρὸς τοὺς πολλοὺς εἷς ἀνὴρ αἰτίαν ἐμβαλὼν ἔν τε ταῖς ἐκκλησίαις ἁπάσαις πρός τε τὴν βουλὴν διαβάλλῃ τινά. καὶ τῇ μὲν φήμῃ δημοσίᾳ θύομεν ὡς θεῷ, τῶν δὲ συκοφαντῶν ὡς κακούργων δημοσίᾳ προβολὰς ποιούμεθα. μὴ οὖν σύναγε εἰς ταὐτὸν τὰ κάλλιστα τοῖς αἰσχίστοις.*

146 *Ἐπὶ πολλοῖς μὲν οὖν ἔγωγε τῶν κατηγορημένων ἠγανάκτησα, μάλιστα δὲ ἡνίκα ᾐτιᾶτό με εἶναι προδότην·*

145 10 *δημοσίᾳ – ποιούμεθα* Thom. 278,5 | *προβολὰς* resp. Harp. s. v. (*Π*88) Ph. Lex. s. v. S. *π*2345

144 5.6 *λαοὶ πολλοὶ* **i** Aeschin. 1,129 D. Arist. Dio Prus. Mosch. *πολλοὶ λαοὶ* **βfk** codd. Hes. || **6** *φημίξωσι* Bai. Sau. D. Dio Prus. *φημίζουσι* **amVxL** *φημίξουσι* **gfki** schol. Aesch. Ag. 929 Heliod. Mosch. || **7** *θεὸν* post *νῦν* **i** *νῦν* om. **k** | *ἐμοῦ* ante *κατηγοροῦσαν* **i** || **8** *ἔχω* **βf[c]i** *ἔχει* **f[a]** *ἔχειν* **k**

145 3 del. Herwerden | *συκοφαντία* **βfki**, corr. idem || **4** *σαφῶς* **βfki[c]** *ἐγὼ* **i[a]** | *μέν* **βfk** *μὲν γὰρ* **i** || **8** *διαβάλλῃ* **βki** *διαβάλῃ* **f** || **9** *τῶν δὲ* **βf[c]i[c]** *τῇ δὲ* **i[a]** *τῇ δὲ φήμῃ τῶν* **f[a]k** || **11** *ταὐτὸν* **βf[c]i** *ταὐτὸ* **f[a]k**

146 1 *ἐπὶ* om. **k** || **2** *με εἶναι* **β** *εἶναί με* **fki**

ἅμα γὰρ ταῖς αἰτίαις ταύταις φανῆναί με ἔδει θηριώδη καὶ τὴν ψυχὴν ἄστοργον καὶ πολλοῖς ἑτέροις ἁμαρτήμασι πρότερον ἔνοχον. τοῦ μὲν οὖν ἐμοῦ βίου καὶ τῆς καθ' ἡμέραν διαίτης ὑμᾶς δοκιμαστὰς ἱκανοὺς εἶναι νομίζω· ἃ δ' ἐστὶ τοῖς μὲν πολλοῖς ἀσύνοπτα, τοῖς δὲ χρηστοῖς τὰς ψυχὰς μέγιστα, τούτων ὑμῖν τὰ πλεῖστα καὶ καλῶς ἔχοντα ἐκ τῶν ἐμῶν ὁρᾶν ἀναβιβῶμαι ἵν' εἰδῆτε τὰς ἐμὰς παρακαταθήκας ἃς οἴκοι καταλιπὼν εἰς Μακεδονίαν ἐπρέσβευσα. 147 σὺ μὲν γάρ, Δημόσθενες, ταῦτα ἐπλάσω ἐπ' ἐμέ, ἐγὼ δ' ὡς ἐπαιδεύθην καὶ δικαίως ἐξηγήσομαι.

Οὑτοσὶ μέν ἐστί μοι πατὴρ Ἀτρόμητος, σχεδὸν πρεσβύτατος τῶν πολιτῶν· ἔτη γὰρ ἤδη βεβίωκεν ἐνενήκοντα καὶ τέτταρα· καὶ συμβέβηκε αὐτῷ νέῳ μὲν ὄντι, πρὶν τὴν οὐσίαν ἀπολέσαι διὰ τὸν πόλεμον, ἀθλεῖν τῷ σώματι, ἐκπεσόντι δὲ ὑπὸ τῶν τριάκοντα στρατεύεσθαι μὲν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἀριστεύειν δ' ἐν τοῖς κινδύνοις, εἶναι δ' ἐκ φατρίας τὸ γένος ἣ τῶν αὐτῶν βωμῶν Ἐτεοβουτάδαις μετέχει, ὅθεν ἡ

147 3 *οὑτοσὶ* – **149,9** *ἐπιμεληθείς* resp. vita Aeschin. 2,9 sq.

146 3 *φανῆναί* **βf[c]ki** *εἶναι* **f[a]** | *ἔδει* **k** *δεῖ* **βi** om. **f** || **4** *ἄστοργον* **βfi** *καὶ τὸν λόγον* **k** | *ἁμαρτήμασι πρότερον* **βfk** *πρότερον ἁμαρτήμασι* **i** || **5** *οὖν* om. **k** || **6** *ἱκανοὺς εἶναι* **βfk** *εἶναι ἱκανοὺς* **i** || **8** *καὶ* **βfi** *καὶ τὰ* **k** *καὶ* del. vel ⟨*εὖ*⟩ *καὶ* coni. Markland || **9** *ἐμῶν* **βfk** *νόμων* **i** || **10** *εἰς μακεδονίαν* **βfi** *ἐν μακεδονίᾳ* **k**

147 1 *γάρ* Fr. Acta 40 *οὖν* **amgVLfki** om. **x** | *δημόσθενες* **ki** *ὦ δημόσθενες* **βf** | *ἐπλάσω* **βfk** *ἐγράψω* **i** || **2** *ὡς* ⟨*καλῶς*⟩ Markland | ⟨*ὀρθῶς*⟩ *καὶ* Dobree | *δικαίως*] *δὴ* Herwerden || **3** *οὑτοσὶ* **βfk** *οὗτος* **i** | *ἐστί μοι* **i** cf. 1,117. 3,76. 103 *μοὶ ἐστὶ* **βfk** || **4** *καὶ* – **7** *τριάκοντα* (*ὁμ.*) om. **k** || **5** *τέτταρα* **βfD** vita 2 *τετταράκοντα* **i** | *καὶ συμβέβηκε* **βfD** *συμβέβηκε δὲ* **i** | *μὲν* om. **Vi** || **7** *δὲ* **βfD** *δὲ αὐτῷ* **i** || **8** *ἀριστεύειν* **βfk** *ἀριστεῖα* **i** | *κινδύνοις* **βfk** *κινδύνοις εἰληφέναι* **i**

τῆς Ἀθηνᾶς τῆς Πολιάδος ἐστὶν ἱέρεια, συγκατάγειν δὲ τὸν δῆμον, ὥσπερ καὶ ὀλίγῳ πρότερον εἶπον. **148** *ἐλευθέρους δέ μοι συμβέβηκεν εἶναι καὶ τοὺς πρὸς μητρὸς ἅπαντας, ἣ νῦν ἐμοὶ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν προφαίνεται φοβουμένη περὶ τῆς ἐμῆς σωτηρίας καὶ διηπορημένη. καίτοι, ὦ Δημόσθενες, ἡ μὲν ἐμὴ μήτηρ ἔφυγε μετὰ τοῦ αὑτῆς ἀνδρὸς εἰς Κόρινθον καὶ μετέσχε τῶν πολιτικῶν κακῶν· σὺ δὲ ⟨ὁ⟩ ἀμφισβητῶν ἀνὴρ εἶναι (οὐ γὰρ ἂν τολμήσαιμι εἰπεῖν ὡς ἀνὴρ εἶ) ἐγράφης λιποταξίου καὶ τὸν γραψάμενον Νικόδημον τὸν Ἀφιδναῖον χρήμασι πείσας ἐσώθης, ὃν ὕστερον μετὰ Ἀριστάρχου συναπέκτεινας καὶ οὐ καθαρὸς ὢν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐμβάλλεις.* **149** *Φιλοχάρης δ' οὑτοσί, ὁ πρεσβύτατος ἀδελφὸς ἡμῶν, οὐκ ἀγεννεῖς διατριβὰς (ὡς σὺ βλασφημεῖς) ἔχων, ἀλλ' ἐν γυμνασίοις διατρίβων καὶ μετὰ Ἰφικράτους συνεστρατευμένος καὶ συνεχῶς ἔτος ἤδη τουτὶ τρίτον στρατηγῶν, ἥκει δεησόμενος ὑμῶν ἐμὲ σῶσαι. Ἀφό-*

147 11 *πρότερον εἶπον* Aeschin. 2,78
148 2 *ἣ* – **3** *προφαίνεται* Aps. 324,10 **10** *Ἀριστάρχου*] schol. Aeschin. 1,171,339
149 1 *Φιλοχάρης*] vita Aeschin. 2,3 | *Φιλοχάρης* – **5** *Ἀφόβητος* resp. Plu. vit. x 840a1 || **2** *ὡς σὺ βλασφημεῖς*] D. 19,237. 287 || **5** *Ἀφόβητος* vita Aeschin. 2,3

147 11 *ὥσπερ* **βfk** *ὥσπερ που* **i**
148 3 *προφαίνεται* **βfi** Aps. *φαίνεται* **k** || **4** *διηπορημένη* **βfk** *διηπορουμένη* **i** | *ὦ* om. cod. **1** || **5** *αὑτῆς ἀνδρὸς* **βfk** *ἀνδρὸς αὑτῆς* **i** *αὑτῆς* del. Cob. | *εἰς* **a**[a]**mVk** *ἐπὶ τῶν τριάκοντα εἰς* **a**[c]**g xLfi** || **6** *πολιτικῶν* **amgfki** *πολιτῶν* **VxL** | add. Bk. || **8** *εἶ* om. **f**[a]**k** | *ἐγράφης* Sau. *ἐνεγράφης* **βfi**[c] *ἐνεγράφη* **i**[a] | *λειποταξίου* **βfki**, corr. Fr. Lect. 467 || **10** *καὶ* om. **i**[a] | *ὢν* **fk** *ὢν τὰς χεῖρας* **βi**, sed vide 1,164
149 1 *ὁ* om. **i** || **3** *ἔχων* ante **2** *διατριβὰς* **i** *ἔχων* del. Cob. | *γυμνασίοις* **βfk** vita *γυμνασίων* **i** | *καὶ* om. **i**[a] || **4** *τουτὶ τρίτον* **βfk** *τρίτον τουτὶ* **i** || **5** *ἥκει* **βfk** *ἧκε* **i** | *Ἀμφόβητος* **βfki** *Ἄφοβος* Plu.

βητος δ' οὑτοσί, ὁ νεώτατος ἀδελφὸς ἡμῶν, πεπρεσβευκὼς μὲν ὑπὲρ ὑμῶν ἀξίως τῆς πόλεως πρὸς τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα, καλῶς δὲ καὶ δικαίως τῶν ὑμετέρων προσόδων ἐπιμεληθείς, ὅτε αὐτὸν ἐπὶ τὴν κοινὴν διοίκησιν εἵλεσθε, καὶ πεπαιδοποιημένος κατὰ τοὺς νόμους, ἀλλ' οὐ Κνωσίωνι τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα παρακατακλίνων, ὥσπερ σύ, πάρεστι καταφρονῶν τῶν σῶν λοιδοριῶν· τὸ γὰρ ψευδὲς ὄνειδος οὐ περαιτέρω τῆς ἀκοῆς ἀφικνεῖται, **150** *ἐτόλμησας δὲ καὶ κατὰ τῶν ἐμῶν κηδεστῶν εἰπεῖν· οὕτως ἀναιδὴς καὶ πόρρωθεν ἀχάριστος εἶ ὃς Φιλόδημον τὸν Φίλωνος πατέρα καὶ Ἐπικράτους οὐκ ἀγαπᾷς οὐδὲ προσκυνεῖς, δι' ὃν εἰς τοὺς δημότας ἐνεγράφης, ὡς ἴσασιν οἱ πρεσβύτατοι Παιανιέων. ἐκπέπληγμαι δέ, εἰ σὺ λοιδορεῖν Φίλωνα τολμᾷς καὶ ταῦτα ἐν τοῖς ἐπιεικεστάτοις Ἀθηναίων, οἳ δεῦρο εἰσεληλύθασι δικάσοντες ἕνεκα τοῦ βελτίστου τῆς πόλεως καὶ μᾶλλον προσέχουσι τοῖς βίοις ἡμῶν ἢ τοῖς λόγοις.* **151** *πότερα γὰρ ἂν προσδοκᾷς αὐτοὺς εὔξασθαι μυρίους ὁπλίτας ὁμοίους Φίλωνι γενέσθαι καὶ τὰ σώ-*

149 10 *Κνωσίωνι* – **11** *παρακατακλίνων*] *Κνωσίωνι κατέκλινε τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα* Tz. Chil. 6,148 ‖ **11** *παρακατακ*]*λί*[*νων* – **150,6** *ἐκπέπ*]*λη* Π10
150 4. 151,4. 152,3 *Ἐπικράτους* resp. Harp. s. v. (*E* 101) S. *ε* 2417

149 6 *ἀδελφὸς ἡμῶν* **βfk** *ἡμῶν ἀδελφὸς* **i** | *πεπρεσβευκὼς* **βfk** *πρεσβευκὼς* **i** ‖ **7** *μὲν* **βfi** vita om. **k** | *τῶν* om. **fki**, sed vide 3,132, 163, 238 ‖ **10** *τοὺς νόμους* **βfk** *νόμον* **i** ‖ **13** *οὐ* **βfi** *ὃ* **k**
150 2 *καὶ* **i**Π10 om. **βfk** | *κατὰ* **βfk** *περὶ* **i** ‖ **3** *ὃς* **amgi** *ὡς* **VxLfk** ‖ **5** *ὃν* **β**(**x**[c])**fk** *ὧν* **x**[a]**i** | *δημότας* **βfi** *δήμους* **k** ‖ **6** *πρεσβύτατοι* **βfk** *πρεσβύτεροι* **i** ‖ **8** *δικάσοντες* **amgi** *δικάζοντες* **VxLfk** ‖ **8** *μᾶλλον* **βfk** *πάνυ μᾶλλον* **i**

ματα οὕτω διακειμένους καὶ τὴν ψυχὴν οὕτω σώφρονας ἢ τρισμυρίους κιναίδους οἵους περ σύ; καὶ τὴν Ἐπικράτους εὐαγωγίαν, τοῦ Φίλωνος ἀδελφοῦ, ἐπανάγεις εἰς ὀνείδη. καὶ τίς αὐτὸν εἶδε πώποτε ἀσχημονήσαντα ἢ μεθ' ἡμέραν, ὡς σὺ φῄς, ἐν τῇ πομπῇ τῶν Διονυσίων ἢ νύκτωρ; οὐ γὰρ ἂν τοῦτό γ' εἴποις, ὡς ἔλαθεν· οὐ γὰρ ἠγνοεῖτο. 152 ἐμοὶ δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐκ τῆς Φιλοδήμου θυγατρὸς καὶ Φίλωνος ἀδελφῆς καὶ Ἐπικράτους τρεῖς παῖδές εἰσι, μία μὲν θυγάτηρ δύο δὲ υἱεῖς· οὓς ἐγὼ δεῦρο ἥκω μετὰ τῶν ἄλλων κομίζων, ἑνὸς ἐρωτήματος ἕνεκα καὶ τεκμηρίου πρὸς τοὺς δικαστὰς ᾧ νῦν ἤδη χρήσομαι. ἐρωτῶ γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ δοκῶ ἂν ὑμῖν πρὸς τῇ πατρίδι καὶ τῇ τῶν φίλων συνηθείᾳ καὶ ἱερῶν καὶ τάφων πατρῴων μετουσίᾳ τουτουσὶ τοὺς πάντων ἀνθρώπων ἐμοὶ φιλτάτους προδοῦναι Φιλίππῳ καὶ περὶ πλείονος τὴν ἐκείνου φιλίαν τῆς τούτων σωτηρίας ποιήσασθαι. ποίᾳ κρατηθεὶς ἡδονῇ; ἢ τί πώποτε ἄσχημον ἕνεκα χρημάτων πράξας; οὐ γὰρ ἡ Μακεδονία κακοὺς ἢ χρηστοὺς ποιεῖ, ἀλλ' ἡ φύσις· οὐδ' ἐσμὲν ἕτεροί τινες ἥκοντες ἀπὸ τῆς πρεσβείας, ἀλλ' οἵους ἐξεπέμψατε.

152 11 *τηθεὶς* – **153,** 3 *λόγ[ων* **Π10**

151 4 *σύ; καὶ* **βfk** *καὶ σὺ καὶ* **i** || 5 *ἐπανάγεις* **βfk** *ἐπαναγάγεις* **i**

152 4 *υἱεῖς* **βi** *υἱοὶ* **fk** | *δεῦρο* **mgVxLi** om. **afk** || 6 *ᾧ* – *χρήσομαι* **a**[a]**mgVxLi** *ὃ νῦν δὴ ἐρήσομαι* **a**[c]**fk** | *γάρ* **βfk** *γὰρ ὑμᾶς* **i** || 8 *πατρῴων* **fki** (*μετουσίᾳ πατρῴων* **i**) *καὶ πατρῴων* **β** || 9 *τουτουσὶ* **i** *τούτους* **β** *τοῦ* **fk** | *ἀνθρώπων* **βfi**[c] *ἀνθρώπους* **ki**[a] || 11 *ποίᾳ* **βi** *ποίων* **fk** || 14 *ἐσμὲν* om. **k** (fen.) || 15 *οἵους* **βfkΠ10** *οἵους ὑμεῖς* **i**

153 *Συμπέπλεγμαι δ' ἐν τῇ πολιτείᾳ καθ' ὑπερβολὴν ἀνθρώπῳ γόητι καὶ πονηρῷ ὃς οὐδ' ἂν ἄκων ἀληθὲς οὐδὲν εἴποι. ἡγεῖται δέ, ὅταν τι ψεύδηται, τῶν λόγων ὅρκος κατὰ τῶν ἀναισχύντων ὀφθαλμῶν καὶ τὰ ⟨μὴ⟩ γεγενημένα οὐ μόνον ὡς ἔστι λέγει, ἀλλὰ καὶ τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ φησι γενέσθαι· καὶ προστίθησίν τινος ὄνομα πλασάμενος, ὡς ἔτυχε παρών, μιμούμενος τοὺς τἀληθῆ λέγοντας. ἓν δὲ εὐτυχοῦμεν οἱ μηδὲν ἀδικοῦντες, ὅτι πρὸς τῇ τερατείᾳ τοῦ τρόπου καὶ τῇ τῶν ὀνομάτων συνθέσει νοῦν οὐκ ἔχει. σκέψασθε γὰρ ἀφροσύνην ἅμα καὶ ἀπαιδευσίαν ⟨τ⟩ἀνθρώπου ὃς τοιοῦτον ἔπλασε τὸ περὶ τὴν Ὀλυνθίαν γυναῖκα ψεῦδος κατ' ἐμοῦ, ἐφ' ᾧ μεταξὺ μὲν λέγων ὑφ' ὑμῶν ἐξερρίφη· τὸν γὰρ πλεῖστον ἀφεστηκότα τῶν τοιούτων πρὸς τοὺς εἰδότας διέβαλλε.* **154** *σκέψασθε δ' ὡς πόρρωθεν ἐπὶ τὴν αἰτίαν ταύτην παρεσκευάζετο. ἔστι γάρ τις ἐπιδημῶν [ἡμῶν] εἰς τὴν πόλιν Ἀριστοφάνης Ὀλύνθιος· τούτῳ συσταθεὶς ὑπό τινων καὶ πυθόμενος ὡς εἰπεῖν δύναται, ὑπερεκθεραπεύσας αὐτὸν καὶ προσαγαγόμενος, ἔπειθεν ἐμοῦ τὰ ψευδῆ καταμαρτυρεῖν πρὸς ὑμᾶς, κἂν παρελθὼν ἐθελήσῃ σχετλιάσαι καὶ λέγειν ὡς εἰς οἰκείαν αὐτοῦ γυναῖκα [καὶ]*

153 3 *ἡγεῖται*] cf. Aeschin. 3,99 ‖ **11** *Ὀλυνθίαν γυναῖκα* cf. D. 19,196

153 1 *καθ' ὑπερβολὴν* om. Π10 del. Leone ‖ **2** *ἄκων* **β**f^{c}i *ἑκὼν* f^{a}**k** (Π10 incert.) | *ἀληθὲς* **βfki**^{c} *ἀκόλουθον* i^{a} ‖ **4** add. Casaubon ‖ **5** *λέγει* **amgVxi** *λέγειν* **Lfk** ‖ **6** *προστίθησίν* **fk** *προστίθησιν ἅμα* **βi** | *ὄνομα* **βfk** *ὀνόματι* **i** | *ὡς* **fk** *ὃς* **βi** ‖ **7** *παρών* **βfi** *παρ' ὧν* **k** | *τἀληθῆ* **βfk** *ἀληθῆ* **i** ‖ **10** ⟨*μὲν*⟩ *γὰρ* Bl. coll. **154,1** *σκέψασθε δ'* | add. Markland ‖ **12** *μὲν* om. **L** | *ὑμῶν* **βfk** *ἡμῶν* **i**

154 1 *πόρρωθεν* **βfki**^{c} *πόρρω* i^{a} ‖ **3** del. Markland | *ἐν τῇ πόλει ἡμῶν* post **2** *ἐπιδημῶν* **i** ‖ **5** *προσαγαγόμενος* **amgVxf** *προσαγόμενος* **Lki** ‖ **6** *κἂν* om. f^{a} ‖ **7** *εἰς* om. **gVxLki**^{c} | del. Rei.

αἰχμάλωτον γεγενημένην πεπαρῴνηκα, πεντακοσίας μὲν ἤδη δραχμὰς ὑπισχνεῖτο αὐτῷ δώσειν, πεντακοσίας δ' ἑτέρας, ἐπειδὰν καταμαρτυρήσῃ. 155 *ὁ δ' αὐτῷ ἀπεκρίνατο, ὡς αὐτὸς διηγεῖτο, ὅτι τῆς μὲν φυγῆς καὶ τῆς παρούσης ἀπορίας αὐτῷ οὐ κακῶς, ἀλλ' ὡς οἷόν τε ἄριστα στοχάζοιτο, τοῦ δὲ τρόπου πλεῖστον εἴη διημαρτηκώς· οὐδὲν γὰρ ἂν τοιοῦτον πρᾶξαι. ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, αὐτὸν Ἀριστοφάνην μαρτυροῦντα παρέξομαι. κάλει μοι Ἀριστοφάνην Ὀλύνθιον καὶ τὴν μαρτυρίαν ἀναγίγνωσκε καὶ τοὺς ἀκηκοότας αὐτοῦ καὶ πρὸς ἐμὲ ἀγγείλαντας, Δερκύλον Αὐτοκλέους Ἁγνούσιον καὶ Ἀριστείδην Εὐφιλήτου Κηφισιέα.*

Μαρτυρίαι

156 *Τῶν μὲν μαρτύρων διομνυμένων καὶ μαρτυρούντων ἀκούετε· τὰς δ' ἀνοσίους [τῶν λόγων] ταύτας τέχνας, ἃς οὗτος πρὸς τοὺς νέους ἐπαγγέλλεται καὶ κέχρηται νυνὶ*

154 10 *καταμαρτυρήσῃ* resp. schol. Aeschin. 1,67,150

154 8 *γεγενημένην* om. **aL**[a] | *καὶ πεπαρῴνηκα* **i**[a] | *πεντακοσίας* – **9** *δώσειν* **a**[c]**m**[c]**gVxLf**[c(ma)]**i** om. **a**[a]**m**[a]**f**[a] ‖ **9** *δραχμὰς* – *ἑτέρας* om. **L**[a]

155 1 *αὐτῷ* del. Bl. (hiat.) ‖ **3** *αὐτῷ* **β** *ἑαυτῷ* **fki** ‖ **5** *γὰρ* om. **i** | *τοιοῦτον* **i** *τοιοῦτο* **βfk** | *δὲ* **βfk** *δὲ ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι* **i** | *αὐτὸν* **βfk** *αὐτὸν ὑμῖν τὸν* **i** *τὸν* **D** ‖ **6** *μαρτυροῦντα παρέξομαι* **βfk** *μάρτυρα παρέχομαι* **i** | *ἀριστοφάνην* **βfi** *ἀριστοφάνη* **k** ‖ **7** *ὀλύνθιον* **βfk** *τὸν ὀλύνθιον* **i** ‖ **8** *ἀγγείλαντας* **βfk** *ἐξαγγείλαντας* **i** | *δερκύλον* **f** *δέρκυλλον* **βki** ‖ **9** *κηφισιέα* **fki**[c] *κηφισσέα* **β** *κεφιέα* **i**[a] ‖ **11** tit. *μαρτυρία* **fk** om. **m**[a]**g**

156 2 *ἀκούετε* **m**[c]**gVxLfk** *δ' ἀκούετε* **am**[c]**i** | del. Bai. Sau. cf. 1,117 *ταύτας τῶν λόγων* **i** | *ἃς οὗτος* om. **f**[a]**k** ‖ **3** *νέους* **βf**[c]**i** *νέους τῶν λόγων* **f**[a]**k** | *καὶ κέχρηται* om. **amgf**[a]**k**

κατ' ἐμοῦ, ἆρα μέμνησθε, ὡς ἐπιδακρύσας καὶ τὴν Ἑλλάδα κατοδυράμενος καὶ Σάτυρον τὸν κωμικὸν ὑποκριτὴν προσεπαινέσας, ὅτι ξένους τινὰς ἑαυτοῦ αἰχμαλώτους σκάπτοντας ἐν τῷ Φιλίππου ἀμπελουργείῳ καὶ δεδεμένους παρὰ πότον ἐξητήσατο παρὰ Φιλίππου, **157** *ταῦθ' ὑποθεὶς ἐπεῖπεν ἐντεινάμενος ταύτην τὴν ὀξεῖαν καὶ ἀνόσιον φωνήν, 'ὡς δεινόν, εἰ ὁ μὲν τοὺς Καρίωνας καὶ Ξανθίας ὑποκρινόμενος οὕτως εὐγενὴς καὶ μεγαλόψυχος γένοιτο, ἐγὼ δ' ὁ τῆς μεγίστης πόλεως σύμβουλος, ὁ τοὺς μυρίους Ἀρκάδων νουθετῶν, οὐ κατάσχοιμι τὴν ὕβριν, ἀλλὰ παραθερμανθείς, ὅθ' ἡμᾶς εἱστία Ξενόδοκος τῶν ἑταίρων τις τῶν Φιλίππου, ἕλκοιμι τῶν τριχῶν καὶ λαβὼν ῥυτῆρα μαστιγοίην αἰχμάλωτον γυναῖκα'.* **158** *οὐκοῦν εἰ ὑμεῖς αὐτῷ ἐπιστεύσατε ἢ Ἀριστοφάνης μου συγκατεψεύσατο, ἐπ' αἰ-*

156 5 *Σάτυρον* cf. D. 194–199 ‖ **6** *ὅτι* – **8** *Φιλίππου* Harp. s. v. *ὅτι ξένους* (*O*41) Ph. Lex. s. v. S. *ο*736
157 **2** *ὀξεῖαν* resp. Philod. 1,197,21

156 **4** *μέμνησθε* **βfk** *μέμνηται* **i** ‖ 5 *κατοδυράμενος* **β** *ὀδυράμενος* **fk** *κατοδυρόμενος* **i** | *σα*(fen.)*ρον* **k** | *ὑποκριτὴν* **βfki**^{c} *ποιητὴν* **i**^{a} ‖ **6** *ἑαυτοῦ* Harp. *αὐτοῦ* **βfki** *ἑαυτῷ* S. Ph. | 7 *ἀμπελουργείῳ* **βfk** Ph. *ἀμπελουργίῳ* **D** Harp. S. *ἀμπελῶνι* **i** ‖ **8** *πότον* Harp. S. Ph. *τὸν πότον* **βfki** | *ἐξητήσατο* **βfi** *ᾐτήσατο* **k** | *παρὰ* Harp. S. Ph. *παρὰ τοῦ* **βfki**
157 *ἐντεινάμενος* **amgfki** *ἐντειναμένην* **VxL** ‖ **2** *ἀνόσιον* **i** cf. 156. 1,95 *ἀνοσίαν* **βfk** ‖ **3** *δεινόν* **fk** cf. 1,85 *δεινὸν εἴη* **βi** | *εἰ* om. **i** | *καὶ* **βfi** *καὶ τοὺς* **k** ‖ **5** *πόλεως σύμβουλος* **βfk** *σύμβουλος πόλεως* **i** ‖ **6** *οὐ* om. **i** ‖ **7** *ὅθ' ἡμᾶς* om. **f**^{a} | *ξενόδοκος* **βfk** (*ξενοδόκος* **xLfk**) *ξενώδοκος* **i** *Ξενόφρων* Bl. et D. 19,196 | *ἑταίρων* **βf**^{c}**ki**^{c} *ἑτέρων* **f**^{a}**i**^{a} ‖ **8** *ἕλκοιμι τῶν τριχῶν* **βfk** *τῶν τριχῶν ἕλκοιμι* **i** | *ῥυτῆρα* **βfi** *ῥητῆρα* **k** | *μαστιγοίην* **βki** *ματιγοῖμι* **f**^{c} *μαστιγοῖ* **f**^{a} ‖ **9** *αἰχμάλωτον* **βi** *τὴν αἰχμάλωτον* **fk**
158 **2** *συγκατεψεύσατο* **amgVLfk** *κατεψεύσατο* **xi** schol. 2,158,344

σχραῖς αἰτίαις ἀδίκως ἀπωλόμην ἄν. ἐάσετε οὖν τὸν τοιοῦτον αὑτοῦ προστρόπαιον (μὴ γὰρ δὴ τῆς πόλεώς ⟨γε⟩) ἐν ὑμῖν ἀναστρέφεσθαι; καὶ τὴν μὲν ἐκκλησίαν καθαίρετε, ἐν δὲ τοῖς ψηφίσμασι διὰ τούτου τὰς εὐχὰς ποιήσεσθε καὶ στρατίαν ἢ πεζὴν ἢ ναυτικὴν ἐκπέμψετε; καὶ μὴν ὅ γε Ἡσίοδος λέγει,

Πολλάκι τοι ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἀπηύρα,
ὅς κεν ἀλιτραίνῃ καὶ ἀτάσθαλα μηχανάαται.

159 *Ἓν δὲ πρὸς τοῖς εἰρημένοις εἰπεῖν ἔτι βούλομαι. εἰ γάρ πού τις ἔστι κακία κατ' ἀνθρώπους, ἂν μὴ πρωτεύοντα περὶ ταύτην ἀποδείξω Δημοσθένην, θανάτου τιμῶμαι. ἀλλ', οἶμαι, πολλὰ καὶ χαλεπὰ παρακολουθεῖ τῷ κρινομένῳ. καὶ μετακαλεῖ τὴν ψυχὴν ἀπὸ τῆς ὀργῆς ὁ κίν-*

158 3 *ἐάσετε* – 4 *προστρόπαιον*] *ὅσα τε οὖν αὐτὸ* (*αὐτὸς* cod. Q) *τὸ τοιοῦτον προστρόπαιον* Harp. s. v. *προστρόπαιον* (*Π* 109) Ph. Lex. s. v. S. *π* 2829 ‖ 4 *προστρόπαιον* schol. Aeschin. 3,110, 244 cf. Pap. Oxyx. 15,1804,6 sq. ‖ 9 Op. 240 sq. vide Aeschin. 3,135

158 3 *ἀπωλόμην ἂν ἀδίκως* cod. **e** | *ἀδίκως* del. Cob. | *ἐάσετε* **amgx**^{c}**Lfk** *ἐάσατε* **Vx**^{a}**i** *ὅσα τε* Harp. | *τὸν* Bk. *αὐτὸν* **βfki** *τὸ* Bl. *αὐτὸν* ⟨*τὸν*⟩ Bai. Sau. cf. schol. 3,110,244 ⟨*τὸ*⟩ Sau. (Epist. Crit.) *αὐτὸ* (vel *αὐτὸς*) *τὸ* Harp. ‖ 4 ⟨*τῶν*⟩ *τοιούτων* Rei. | *αὑτοῦ προστρόπαιον* **f**^{a} (*αὑτοῦ* in ras. **f**^{c}) et Bl. coll. *ἑαυτοῦ προστρόπαιον* schol. 2,158,345 (in paraphrasi) *προστρόπαιον* **βf**^{c}**ki** | *δὴ* om. **f**^{c}**k** ‖ 5 add. Dobree coll. D. 18,200 | *ἐν* **k** *ὥστε ἐν* **βi** *τε ἐν* **f** | *μὲν* om. **k** ‖ 6 *τούτου* **amgxLfki**^{a} *τοῦτο* **Vi**^{c} ‖ 7 *στρατίαν* **fk** *στρατείαν* **βi** ‖ 10 *κεν* **βfki** *τις* codd. Hesiodi | *ἀλιτραίνῃ* **βfk** *ἀλιτραίνει* **i** codd. Hesiodi.

159 2 *ἂν* **βfi** *εἰ* **k** ‖ 3 *περὶ* … *ἀποδείξω* **βfk** *κατὰ* … *δείξω* **i** ‖ 4 *χαλεπὰ* **βfk** *φοβερώτερα* **i** | *παρακ. τῷ κρινομένῳ* **βfk** *τῷ κρινομένῳ παρακ.* **i**

δυνος ἐπὶ τοὺς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας λόγους καὶ διαλογισμὸν παρίστησι, μή τι παραλίπῃ [τῶν κατηγορημένων]. ὥστε ἅμα μὲν ὑμᾶς, ἅμα δὲ ἐμαυτὸν εἰς ἀνάμνησιν τῶν κατηγορημένων ἀγαγεῖν βούλομαι. **160** *σκοπεῖτε γὰρ δὴ καθ' ἕκαστον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ποῖον ψήφισμα γράψας κρίνομαι ἢ ποῖον νόμον λύσας ἢ ποῖον γενέσθαι κωλύσας ἢ τίνας ὑπὲρ τῆς πόλεως συνθήκας ποιησάμενος ἢ τί τῶν δεδογμένων περὶ τῆς εἰρήνης ἀπαλείψας ἢ τί τῶν μὴ δοξάντων ὑμῖν προσγράψας.* **161** *οὐκ ἤρεσκέ τισι τῶν ῥητόρων ἡ εἰρήνη· ἔπειτα οὐ τότε ἀντιλέγειν αὐτοὺς ἐχρῆν, ἀλλὰ μὴ νῦν ἐμὲ κρίνειν; ἐπλούτουν τινὲς ἐκ τοῦ πολέμου, ἀπὸ τῶν ὑμετέρων εἰσφορῶν καὶ τῶν δημοσίων προσόδων, νῦν δὲ πέπαυται· εἰρήνη γὰρ ἀργίαν οὐ τρέφει· ἔπειτα οἱ μὲν οὐκ ἀδικούμενοι, ἀλλ' ἀδικοῦντες τὴν πόλιν, τιμωρήσονται τὸν προστάντα τῆς εἰρήνης, οἱ δ' ὠφελούμενοι τοὺς χρησίμους εἰς τὰ κοινὰ γενομένους ἐγκαταλείψετε;* **162** *συν-*

161 2 *ἀντιλέγειν* cf. D. 19,25 ‖ **5** *εἰρήνη – τρέφει* Soptr. 5,29,1 Apostol. 6,59c Arsen. 22,20

159 6 *ἐπὶ* **βfi** *ὑπὲρ* **k** | *διαλογισμὸν* **am[c]gfk** *λογισμὸν* **m[a]** *διὰ λογισμῶν* **Vx** (*-μοῦ* **x**) **Li** ‖ **7** del. Sau. ‖ **8** *ἐμαυτὸν* **βfi** *αὐτὸν* **k** | *τῶν κατηγορημένων* del. Bl. ‖ **9** *ἀγαγεῖν βούλομαι* **βfk** *βούλομαι ἀγαγεῖν* **i**

160 1 *δὴ* om. **i[a]** ‖ **2** *ποῖον* **k** *ποῖον ἐγὼ* **βfi** ‖ **3** *ἢ – λύσας* om. **f[a]k** | *λύσας – ποῖον* om. **i[a]** | *γενέσθαι κωλύσας* **βfk** *κωλύσας γενέσθαι* **i** ‖ **5** *ἀπαλείψας* **βfk** *ἐπαλείψας* **i** | *μὴ* **m[c]g** om. **am[a]Vx Lfki**

161 1 *τισι* **βfi** *τινι* **k** ‖ **2** *ἀντιλέγειν αὐτοὺς ἐχρῆν* **βfk** *αὐτοὺς ἐχρῆν ἀντιλέγειν* **i** ‖ **4** *ὑμετέρων* **βfi** *ἡμετέρων* **k** ‖ **5** *πέπαυται* **VxLfk** *πέπαυνται* **amgi** | *γὰρ* om. Apostol. Arsen. ‖ **7** *οἱ* **amgxLfk** *εἰ* **Vi** ‖ **8** *γιγνομένους* **βfki**, corr. Markland

ᾖδον γὰρ τοὺς παιᾶνας Φιλίππῳ, κατεσκαμμένων τῶν ἐν Φωκεῦσι πόλεων, ὥς φησιν ὁ κατήγορος. καὶ ποίῳ τεκμηρίῳ δύναιτ' ἄν τις σαφῶς τοῦτο ἐπιδεῖξαι; ἐκλήθην μὲν γὰρ ἐπὶ [*τὰ*] *ξένια μετὰ τῶν συμπρέσβεων, ἦσαν δ' οἱ κλητοὶ καὶ συνδειπνοῦντες σὺν ταῖς ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων πρεσβείαις οὐκ ἐλάττους ἢ διακόσιοι. ἐν δὲ τούτοις ὡς ἔοικεν ἐγὼ διαφανὴς ἦν οὐχ ὑποσιγῶν, ἀλλὰ συνᾴδων, ὥς φησι Δημοσθένης οὔτ' αὐτὸς παρὼν οὔτε τῶν ἐκεῖ παρόντων οὐδένα παρασχόμενος μάρτυρα.* **163** *καὶ τῷ γε δῆλος ἦν, εἰ μή γε ὥσπερ ἐν τοῖς χοροῖς προῇδον; οὐκοῦν εἰ μὲν ἐσίγων, ψευδῆ μου κατηγορεῖς· εἰ δέ, ὀρθῆς ἡμῖν τῆς πατρίδος οὔσης καὶ τῶν πολιτῶν κοινῇ μηδὲν ἀτυχούντων, συνῇδον μετὰ τῶν ἄλλων πρέσβεων τὸν παιᾶνα, ἡνίκα ὁ θεὸς μὲν ἐτιμᾶτο, Ἀθηναῖοι δὲ μηδὲν ἠδόξουν, εὐσέβουν, ἀλλ' οὐκ ἠδίκουν, καὶ δικαίως ἂν σῳζοίμην. ἔπειτα ἐγὼ μὲν διὰ ταῦτα ἀνηλέητός τις εἰμὶ ἄνθρωπος, σὺ δὲ εὐσεβὴς ὁ τῶν ὁμοπόνδων καὶ συσσίτων κατήγορος;*

162 3 *φησιν* D. 19,128
163 3 *ὀρθῆς* – **4** *οὔσης* Hyp. fr. 39 (= Ba. 320,14) S. *ο* 570 An. Paris. 4,172,27

162 3 *φησιν ὁ κατήγορος* **βfk** *ὁ κατήγορός φησιν* **i** | *τεκμηρίῳ* post *τις* **i** ‖ **4** *σαφῶς τοῦτο* **βfk** *τοῦτο σαφῶς* **i** | *ἐπιδεῖξαι* **βfk** *ὑμῖν ἐπιδεῖξαι* **i**[c] *ὑμῖν ἀποδεῖξαι* **i**[a] ‖ **5** del. Bl. ‖ **6** *καὶ* **βfk** *καὶ οἱ* **i** ‖ **7** *τοσούτοις* Rei. ‖ **10** *οὐδένα* post **9** *οὔτε* **k**
163 1 *τῷ γε* **βfk** *τότε* **i** ‖ **2** *προῇδον* **βfki**[c] *συνεῖδον* **i**[a] ‖ **3** *δέ, ὀρθῆς* **βfki** *ὀρθῆς δὲ* Ba. S. ‖ **5** *πρέσβεων* **fk** del. Bai. Sau. *συμπρέσβεων* **βi** ‖ **8** *ἀνηλεής* Dobree | *τις* om. **fk** | *εἰμὶ ἄνθρωπος* **βfk** *ἄνθρωπός εἰμι* **i** ‖ **9** *ὁμοσπόνδων* **i** cf. 55 *συσπόνδων* **βfk** | *καὶ συσσίτων* om. **amgf**[a]**k**

164 Ὠνείδισας δέ μοι καὶ πολιτείας ἐμπληξίαν, εἰ πεπρεσβευκὼς πρὸς Φίλιππον, πρότερον παρεκάλουν ἐπ' ἐκεῖνον τοὺς Ἕλληνας. καίτοι ταύτην, εἰ βούλει, τὴν κατηγορίαν καὶ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων δημοσίᾳ κατηγορήσεις. ἐπολεμεῖτε Λακεδαιμονίοις καὶ μετὰ τὴν ἐν Λεύκτροις συμφορὰν τοῖς αὐτοῖς ἐβοηθεῖτε· κατηγάγετε εἰς τὴν πατρίδα φεύγοντας Θηβαίους καὶ πάλιν τούτοις ἐμαχέσασθε ἐν Μαντινείᾳ· ἐπολεμήσατε Ἐρετριεῦσι καὶ Θεμίσωνι, καὶ πάλιν ἐσώσατε. καὶ μυρίοις ἄλλοις ἤδη τῶν Ἑλλήνων οὕτω κέχρησθε· τοῖς γὰρ καιροῖς συμπεριφέρεσθαι ἀνάγκη πρὸς τὸ κράτιστον καὶ τὸν ἄνδρα καὶ τὴν πόλιν.
165 τὸν δὲ ἀγαθὸν σύμβουλον τί χρὴ ποιεῖν; οὐ τῇ πόλει πρὸς τὸ παρὸν τὰ βέλτιστα συμβουλεύειν; τὸν δὲ πονηρὸν κατήγορον τί χρὴ λέγειν; οὐ τοὺς καιροὺς ἀποκρυπτόμενον τῆς πράξεως κατηγορεῖν; τὸν δὲ ἐκ φύσεως προδότην πῶς χρὴ θεωρεῖν; ἆρά γε οὐχ ὡς σὺ τοῖς ἐντυγχάνουσι καὶ πιστεύσασι κέχρησαι, λόγους εἰς δικαστήρια γράφοντα μι-

164 1 *ὠνείδισας*] D. 19,9 sqq. | *ὠνείδισας – ἐμπληξίαν*] Vind. 29,9 Z. 698,104

164 1 *ἐμπληξίαν* **βfki** *ἐμπληξίας* Z. ‖ 2 *πεπρέσβευκα ... παρακαλῶν* Hamaker | *παρεκάλουν* **βfk^{c}i** *ἐπεκάλουν* **k^a** ‖ **3** *ἐκεῖνον* **a^{a}m^{a}gfk** *ἐκείνῳ* **a^{c}xLi** *ἐκείνων* **m^{c}V** ‖ **6** *ἐβοηθήσατε* Hamaker ‖ 7 *φεύγοντας θηβαίους* post **6** *κατηγάγετε* **i** | *ἐμαχέσασθε* **i** *ἐμάχεσθε* **βfk** ‖ **9** *πάλιν* **amgfk** *πάλιν αὐτοὺς* **VxLi** | *μυρίοις ἄλλοις* **βi** *μυρίους ἄλλους* **fk** | *ἤδη* om. **i** ‖ **10** *γὰρ* om. **k** | *συμπεριφέρεσθαι ἀνάγκη* **fk** *περιφέρεσθαι ἀνάγκη* **β** *ἀνάγκη συμπεριφέρεσθαι* **i** et Bl. (hiat.)
165 1 *οὐ* om. **fk** ‖ 3 *χρὴ λέγειν* del. Hamaker ‖ **4** *πράξεως* **βf^{c}i** *πόλεως* **f^{a}k** ‖ 5 *χρὴ θεωρεῖν* del. Hamaker | *οὐχ* om. **k** ‖ **6** *εἰς* **βi** *ἢ* **fk** | *γράφοντα* **βfi** *γράφοντι* **k**

σθοῦ, τούτους ἐκφέρειν τοῖς ἀντιδίκοις; ἔγραψας λόγον Φορμίωνι τῷ τραπεζίτῃ χρήματα λαβών· τοῦτον ἐξήνεγκας Ἀπολλοδώρῳ τῷ περὶ τοῦ σώματος κρίνοντι Φορμίωνα. **166** *εἰσῆλθες εἰς εὐδαιμονοῦσαν οἰκίαν τὴν Ἀριστάρχου τοῦ Μόσχου· ταύτην ἀπώλεσας. προὔλαβες τρία τάλαντα παρ' Ἀριστάρχου φεύγοντος· τοῦτον τὰ τῆς φυγῆς ἐφόδια ἀπεστέρησας, οὐκ αἰσχυνθεὶς τὴν φήμην ἣν προσεποιήσω, ζηλωτὴς εἶναι τῆς ἡλικίας τοῦ μειρακίου. οὐ γὰρ δὴ τῇ γε ἀληθείᾳ· οὐ γὰρ προσδέχεται δίκαιος ἔρως πονηρίαν. ταῦτ' ἐστὶν ὁ προδότης καὶ τὰ τούτοις ὅμοια.*

167 *Ἐμνήσθη δὲ ⟨καί⟩ που περὶ τῆς στρατείας, καὶ τὸν καλὸν στρατιώτην ἐμὲ ὠνόμασεν. ἐγὼ δὲ οὐχ ἕνεκα τῆς τούτου βλασφημίας, ἀλλὰ τοῦ παρόντος κινδύνου προνοούμενος, καὶ περὶ τούτων ἀνεπίφθονον λέγειν εἶναί μοι νομίζω· ποῦ γὰρ ἢ πότε αὐτῶν ἢ πρὸς τίνας, παραλιπὼν τήνδε τὴν ἡμέραν, μνησθήσομαι; ἐκ παίδων μὲν γὰρ ἀπαλλαγεὶς περίπολος τῆς χώρας ταύτης ἐγενόμην δύο ἔτη καὶ τούτων ὑμῖν τοὺς συνεφήβους καὶ τοὺς ἄρχοντας ἡμῶν*

165 7 *τούτους – ἀντιδίκοις* cf. Aeschin. 3,173
166 5 *οὐ* – 6 *πονηρίαν* Apostol. 13,19c Arsen. 41,71
167 2 *ὠνόμασεν*] cf. D. 19,113 ‖ **6** *ἐκ* – **7** *ἔτη* resp. vita Aeschin. 2,11 ‖ 7 *περίπολος* resp. Harp. s. v. (*Π* 59) Ph. Lex. s. v. S. *π* 1059

166 3 *τῆς* om. **β** | *φυγῆς* **βfk** *ψυχῆς* **i** ‖ **4** *ἀπεστέρησας* **amg fk** *ἀποστέρησας* **VxL** *ἐπεστέρησας* **i** ‖ 5 *ζηλωτὴς* **βfk** *ζηλωτὸς* **i** | *γὰρ* om. Arsen. ‖ **6** *οὐ γὰρ* **β**f^{c}**i** Arsen. *οὐ* f^{a}**k** Apostol. ‖ 7 *ταῦτ'* **fk**i^{a} *τοῦτ'* **β**i^{c} | *ἐστὶν* **βfk**i^{c} *ἔσται* i^{a}
167 1 add. Sau. coll. 150 | *περὶ* **βfk** *καὶ περὶ* **i** | *τῆς* om. **i** ‖ 2 *ἐμὲ* **βi** *με* **fk** | *ὠνόμασεν* **βfk** *ὠνόμαζεν* **i** ‖ **4** *λέγειν εἶναί μοι* **βk** *λέγειν εἶναι* **f** *εἶναί μοι λέγειν* **i** ‖ **6** *μὲν* om. **i** ‖ **8** *ἄρχοντας* Bk. *συνάρχοντας* **βfki**

μάρτυρας παρέξομαι· **168** *πρώτην δ' ἐξελθὼν στρατείαν τὴν ἐν τοῖς μέρεσι καλουμένην καὶ συμπαραπέμπων μετὰ τῶν ἡλικιωτῶν καὶ τῶν Ἀλκιβιάδου ξένων τὴν εἰς Φλειοῦντα παραπομπήν, κινδύνου συμβάντος ἡμῖν περὶ τὴν Νεμεάδα καλουμένην χαράδραν, οὕτως ἠγωνισάμην ὥστε ὑπὸ τῶν ἡγεμόνων ἐπαινεῖσθαι· καὶ τὰς ἄλλας τὰς ἐκ διαδοχῆς ἐξόδους τὰς ἐν τοῖς ἐπωνύμοις [καὶ τοῖς μέρεσιν] ⟨πάσας⟩ ἐξῆλθον,* **169** *καὶ τὴν ἐν Μαντινείᾳ μάχην συνεμαχεσάμην οὐκ αἰσχρῶς οὐδ' ἀναξίως τῆς πόλεως καὶ τὰς εἰς Εὔβοιαν στρατείας ἐστρατευσάμην καὶ τὴν ἐν Ταμύναις μάχην ἐν τοῖς ἐπιλέκτοις οὕτως ἐκινδύνευσα, ὥστε κἀκεῖ στεφανωθῆναι καὶ δεῦρο ἥκων πάλιν ὑπὸ τοῦ δήμου, τήν τε νίκην τῆς πόλεως ἀπαγγείλας καὶ Μενίτου τοῦ τῆς Πανδιονίδος ταξιάρχου καὶ συμπρεσβεύσαντος ἀπὸ στρατοπέδου μοι δευρὶ [καὶ] περὶ τὸν γενόμενον κίνδυνον οἷος ἦν ἀπαγγείλαντος.*

168 1 *πρώτην* – **169**,5 *στεφανωθῆναι* resp. vita Aeschin. 2,11 ‖ 4 *τὴν* – 5 *χαράδραν* Harp. s. v. *Νεμεὰς χαράδρα* (*N* 9) Ph. Lex. s. v. S. *ν* 152 ‖ 7 *τὰς* – *ἐπωνύμοις* Harp. s. v. *στρατεία ἐν τοῖς ἐπωνύμοις* (*Σ* 41) Ph. s. v. S. *σ* 1165
169 3 *καὶ* – 4 *μάχην* resp. Plu. vit. x 840f

168 2 *μετὰ* **βi** vita² *τὰ* **fk** ‖ 3 *φλιοῦντα* **amL^c fk** vita², corr. Bl. *φιλοῦντα* **V** *φιλιοῦντα* **gxL^a i** ‖ 4 *κινδύνου δὲ* vita² | *νεμεάδα* **agxf^a** Harp. vita² *νεμαιάδα* **L^c f^c k** *ἐμεάδα* **VL^a** *νεάδα* **i** ‖ 7 *τὰς* – *ἐπωνύμοις* om. vita² | *τὰς* om. **i** | *ἐπωνύμοις*] *ἐπωνομασμένοις* schol. 2,168,277 | del. Hamaker ‖ **8** add. vita² et Bl.
169 4 *ἐν* **βfk** *σὺν* **i** ‖ 5 *στεφανωθῆναι ὑπὸ τῶν ἡγεμόνων* **V** et schol. 2,169,381 (**xLfi**) | *ἥκων πάλιν* **βfk** *πάλιν ἥκων* **i** ‖ 6 *μενίτου* **fk^a** *μενείτου* **k^c** *τεμενίδου* **βi** ‖ 8 del. Sau. (epist. crit.) | *περὶ* **VxLfki** *τὰ περὶ* **amg** | *γινόμενον* **βfki**, corr. Ald.

170 *Ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι τοῦτο τὸ ψήφισμα καὶ κάλει τόν τε Μενίτην καὶ τοὺς συνεστρατευμένους μοι τὰς ὑπὲρ τῆς πόλεως στρατείας καὶ Φωκίωνα τὸν στρατηγόν, μήπω συνήγορον, ἂν μὴ τούτοις συνδοκῇ, ἀλλ' ὑπεύθυνον τῷ συκοφάντῃ μάρτυρα, ἐὰν ψεύδηται.*

Ψήφισμα. Μαρτυρίαι

171 *Ἀπαγγείλας τοίνυν πρῶτος τὴν τῆς πόλεως νίκην ὑμῖν καὶ τὴν τῶν παίδων τῶν ὑμετέρων κατόρθωσιν, πρώτην ταύτην ὑμᾶς ἀπαιτῶ χάριν, τὴν τοῦ σώματος σωτηρίαν, οὐ μισόδημος ὤν, ὥς φησιν ὁ κατήγορος, ἀλλὰ μισοπόνηρος, οὐδὲ τοὺς Δημοσθένους ὑμᾶς ἐῶν προγόνους μιμεῖσθαι (οὐ γὰρ εἰσὶν), ἀλλὰ τῶν καλῶν καὶ τῇ πόλει σωτηρίων βουλευμάτων ζηλωτὰς εἶναι παρακαλῶν. νῦν δ' αὐτὰ πόρρωθεν ἀρξάμενος μικρῷ δίειμι σαφέστερον.*

172 *Πρότερον ἡ πόλις ἡμῶν εὐδόξησε μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν πρὸς τὸν Πέρσην καί, τῶν ⟨μὲν⟩ τειχῶν*

171 5 *οὐδὲ* – 6 *μιμεῖσθαι* cf. D. 19,16 ‖ 7 *σωτη]ρ[ίω]ν* – **172**,6 *παθ[όν* Π30
172–176 Andoc. 3,3–9

170 1 *τοῦτο τὸ* **βfk** *τὸ τοῦ δήμου* **i** ‖ 2 *κάλει* **βfk** *κάλει μοι* **i** | *τε Μενίτην* Wilam. cf. IG ii^2 2409,40 sq. et 1558,68 *μενίτην* **fk** *τεμενίδην* **βi** | *συνεστρατευμένους* **βfk** *συστρατευμένους* **i** ‖ 4 *μὴ* del. Bl. ‖ 6 tit. om. **amg** (fen. **g**) **xLk**
171 3 *ταύτην* om. **fk** ‖ 5 *οὐδὲ* **i** *οὐ* **βfk** | *τοὺς* om. **f**^{a}**k** | *ὑμᾶς* om. **f**^{a} post *προγόνους* **i** | *ἐῶν* **βf**^{c}**i** *οὐκ ἐῶν* **f**^{a} et Rei. *οὗ οὐκ ἐῶν* **k** ‖ 6 *καὶ τῇ πόλει σωτηρίων* **i**Π30 (ut apparet) *τῇ πόλει* **βfk** ‖ 8 *αὐτὰ πόρρωθεν* **βfk**Π30 *πόρρωθεν αὐτοῖς* **i**
172 1 *πρότερον* hab. **βfk**Π30 om. **i** | *εὐδόξησε* **βfk**Π30 *ηὐδόξησε* **i** | *μετὰ* **βfki** *καὶ μετὰ* Π30 ‖ 2 add. Emperius

ὑπὸ τῶν βαρβάρων πεπτωκότων, εἰρήνης δ' ὑπαρχούσης πρὸς Λακεδαιμονίους, διέμεινεν ἡμῖν τὸ τῆς δημοκρατίας πολίτευμα. συνταραχθέντες δὲ ὑπό τινων καὶ καταστάντες πρὸς Λακεδαιμονίους εἰς πόλεμον, πολλὰ καὶ παθόντες κακὰ καὶ ποιήσαντες, Κίμωνος τοῦ Μιλτιάδου προκηρυκευσαμένου πρὸς Λακεδαιμονίους, ὄντος προξένου, σπονδὰς [τοῦ πολέμου] πεντηκονταετεῖς ἐποιησάμεθα, ἐχρησάμεθα δὲ ἔτη τριακαίδεκα. **173** *ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ ἐτειχίσαμεν ⟨μὲν⟩ τὸν Πειραιᾶ καὶ τὸ βόρειον τεῖχος ᾠκοδομήσαμεν, ἑκατὸν δὲ τριήρεις πρὸς ταῖς ὑπαρχούσαις ἐναυπηγησάμεθα, τριακοσίους δ' ἱππέας κατεσκευασάμεθα καὶ τριακοσίους Σκύθας ἐπριάμεθα καὶ τὴν δημοκρατίαν βεβαίως εἴχομεν.*

Παρεμπεσόντων δ' εἰς τὴν πολιτείαν ἡμῶν οὐκ ἐλευθέρων ἀνθρώπων καὶ τοῖς τρόποις οὐ μετρίων, πάλιν δι' Αἰγινήτας εἰς πόλεμον κατέστημεν. **174** *κἀνταῦθα οὐκ ὀλίγα*

172 **3** *ὑπὸ* **βfi**Π30 *πρὸς* **k** | *δ'* om. Π30 || **4** *πρὸς* **βfki**Π30[c] *ης ος* Π30[a] | *ἡμῖν* **ki** *ὑμῖν* **βf**Π30 || **5** *συνταραχθέντες* **βfk**Π30 *συνταχθέντες* **i** | *τινων* **βfk**Π30 *τινων καὶ πεισθέντες* **i** || **6** *πολλὰ καὶ* **βfk**Π30 *καὶ πολλὰ* **i** || **7** *μιλτιάδου τοῦ κίμωνος* **βfki** codd. Andoc., corr. Auger et Mitford || **8** *ὄντος* **fki** *ὄντος τοῦ* **β** || **9** del. Hamaker | *πεντηκονταετεῖς*] *πέντε* codd. Andoc. | *ἐποιησάμεθα* **i** *ἐποιήσαμεν* **βfk** || **10** *δὲ* **fk** *δὲ αὐταῖς* **βi** | *τριακαίδεκα*] *τριάκοντα* codd. Andoc.

173 **2** add. Bk. || **4** *ὑπαρχούσαις* **βfi** *ἐν ὑπαρχούσαις* **k** | *τριακοσίους δ'* **βfk** *καὶ τριακοσίους* | *κατεσκευασάμεθα* **f** *προσκατεσκευασάμεθα* **amgL** *προκατεσκευασάμεθα* **Vxk** *παρεσκευασάμεθα* **i** *κατεστησάμεθα* Andoc. 3,5 || **5** *σκύθας* **a**f[a]**k** *τοξότας σκύθας* **mgVxL**f[c]**i** Andoc. 3,5 || **7** *παρεμπεσόντων* **βfi** *παραπεσόντων* **k** || **8** *ἀνθρώπων* **βfk** *ἀνδρῶν* ante **7** *οὐκ* **i** | *οὐ* om. f[a]**k** | *δι'* Auger et Sch. coll. Andoc. 3,6 et Th. 2,27 *πρὸς* **βf ki** *πρὸς ⟨Λακεδαιμονίους δι'⟩* Wei.

βλαβέντες, τῆς μὲν εἰρήνης ἐπεθυμήσαμεν, Ἀνδοκίδην δ' ἐκπέμψαντες πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς συμπρέσβεις, εἰρήνην ἔτη τριάκοντα ἠγάγομεν, ἣ τὸν δῆμον ὑψηλὸν ἦρεν· χίλια μὲν γὰρ τάλαντα ἀνηνέγκαμεν νομίσματος εἰς τὴν ἀκρόπολιν, ἑκατὸν δὲ τριήρεις ἑτέρας ἐναυπηγησάμεθα καὶ νεωσοίκους ᾠκοδομήσαμεν, χιλίους δὲ καὶ διακοσίους ἱππέας κατεστήσαμεν καὶ τοξότας ἑτέρους τοσούτους, καὶ τὸ μακρὸν τεῖχος τὸ νότιον ἐτειχίσθη καὶ τὸν δῆμον οὐδεὶς ἐνεχείρησε καταλῦσαι.

175 Πάλιν δὲ εἰς πόλεμον διὰ Μεγαρέας πεισθέντες καταστῆναι καὶ τὴν χώραν τμηθῆναι προέμενοι καὶ πολλῶν ἀγαθῶν στερηθέντες, εἰρήνης ἐδεήθημεν καὶ ἐποιησάμεθα διὰ Νικίου τοῦ Νικηράτου. καὶ πάλιν ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἑπτακισχίλια τάλαντα ἀνηνέγκαμεν εἰς τὴν ἀκρόπολιν διὰ τὴν εἰρήνην ταύτην, τριήρεις δ' ἐκτησάμεθα πλωίμους καὶ ἐντελεῖς οὐκ ἐλάττους ἢ τριακοσίας, φόρος δ' ἡμῖν κατ' ἐνιαυτὸν προσῄει πλέον ἢ χίλια καὶ διακόσια τάλαντα, καὶ Χερρόνησον καὶ Νάξον καὶ Εὔβοιαν εἴχομεν, πλείστας δ' ἀποικίας ἐν τοῖς χρόνοις τούτοις ἀπεστείλαμεν.

176 καὶ τοσαῦτ' ἔχοντες ἀγαθά, πόλεμον [δι' Ἀργείους]

174 2 δ' ἐκπέμψαντες **βfk** δὲ πέμψαντες **i** ‖ 3 τοὺς[1] om. **i** ‖ 5 χίλια **βfk** Andoc. δισχίλια **i** | μὲν om. **f[a]k** | γὰρ om. **i[a]** ‖ 6 τὴν om. **fk** ‖ 7 νεωσοίκους **βfi** νεωσήκους **k** ‖ 10 ἐνεχείρησε **βfk** ἐπεχείρησε **i**

175 2 τμηθῆναι Wolf et Andoc. νεμηθῆναι **amgxLfk** νεμεθῆναι **Vi** ‖ 4 χρόνῳ τούτῳ **βfk** αὐτῷ χρόνῳ **i** ‖ 5 τὴν om. **k** ‖ 6 πλωίμους **Vk[c]** πλοίμους **amgxLfk[a]i** ‖ 7 οὐκ **amgfk** καὶ οὐκ **VxLi** | οὐκ – τριακοσίας] πλείους ἢ τετρακοσίας Andoc. ‖ 8 προσῄει ante κατ' **i** ‖ 9 εὔβοιαν **i** τὴν εὔβοιαν **βfk**

176 1 τοσαῦτ' **βi** ταῦτα **fk** Andoc. | ἀγαθά **βi** τἀγαθά **fk** Andoc. | πόλεμον **βf[c]k** καὶ πόλεμον **f[a]** πάλιν πόλεμον **i** πάλιν κατέστησεν εἰς πόλεμον Andoc. | del. Markland

πρὸς Λακεδαιμονίους ἐξηνέγκαμεν πεισθέντες ὑπ' Ἀργείων καὶ τελευτῶντες ἐκ τῆς τῶν ῥητόρων ἀψιμαχίας εἰς φρουρὰν τῆς πόλεως καὶ τοὺς τετρακοσίους καὶ τοὺς ἀσεβεῖς τριάκοντα ἐνεπέσομεν, οὐκ εἰρήνην ποιησάμενοι, ἀλλ' ἐκ προσταγμάτων ἠναγκασμένοι. πάλιν δὲ σωφρόνως πολιτευθέντες καὶ τοῦ δήμου κατελθόντος ἀπὸ Φυλῆς, Ἀρχίνου καὶ Θρασυβούλου προστάντων τοῦ δήμου καὶ τὸ 'μὴ μνησικακεῖν πρὸς ἀλλήλους' ἔνορκον ἡμῖν καταστησάντων, ὅθεν σοφωτάτην πάντες τὴν πόλιν ἡγήσαντο εἶναι,

177 *κἀνταῦθα ἀναφύντος τοῦ δήμου καὶ πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἰσχύσαντος, ἄνθρωποι παρέγγραπτοι γεγενημένοι πολῖται καὶ τὸ νοσοῦν τῆς πόλεως ἀεὶ προσαγόμενοι καὶ πόλεμον ἐκ πολέμου πολιτευόμενοι, ἐν μὲν εἰρήνῃ τὰ δεινὰ τῷ λόγῳ προορώμενοι καὶ τὰς ψυχὰς τὰς φιλοτίμους καὶ λίαν ὀξείας ἐρεθίζοντες, ἐν δὲ τοῖς πολέμοις ὅπλων οὐχ ἁπτόμενοι, ἐξετασταὶ δὲ καὶ ἀποστολεῖς γιγνόμενοι (παιδοποιούμενοι δὲ ἐξ ἑταιρῶν, ἄτιμοι δ' ἐκ συκοφαντίας), εἰς τοὺς ἐσχάτους [ἡμῶν] κινδύνους τὴν πόλιν καθιστᾶσι, [καὶ] τὸ μὲν τῆς δημοκρατίας ὄνομα οὐ τοῖς ἤθεσιν, ἀλλὰ τῇ κολακείᾳ θεραπεύοντες, καταλύοντες δὲ τὴν εἰρήνην ἐξ ἧς ἡ δημοκρατία σῴζεται, συναγωνιζόμενοι δὲ τοῖς πολέμοις ἐξ ὧν ὁ δῆμος καταλύεται.*

176 **4** *τετρακοσίους* **βfi** *τριακοσίους* **k** ‖ **5** *ἐνεπέσομεν* **βi** *ἐνεπέσαμεν* **fk** ‖ **8** *προστάντων τοῦ δήμου* **βi** *προστατούντων δ' ἡμῶν* **f** *πρὸς τὰ τούτων δι' ἡμῶν* **k** | *μὴ* om. **f**[a]**i** ‖ **10** *πάντες* **fk** *ἅπαντες* **i**

177 **1** *ἀναφύντος* **VxLf**[a]**ki** *ἀναφθέντος* **mgf**[c] *ἀναφβύτος* (sic) **a** ‖ **2** *γεγενημένοι* del. Sch. *γεγενημένοι πολῖται* del. Dobree ‖ **3** *τῆς πόλεως* post *τὸ* **i** | *προσαγόμενοι* **βfi** *προσαγαγόμενοι* **k** ‖ **5** *προαιρούμενοι* Emperius | *τὰς*[1] om. **i** ‖ **7** *ἁπτόμενοι* **βfi** *ἀψάμενοι* **k** ‖ **9** del. Bai. Sau. *ἡμῶν* post *πόλιν* **i** ‖ **10** del. Bk. ‖ **12** *ἐξ ἧς* **i** *ᾗ* **βfk** | *ἡ* om. **amgfk** ‖ **13** *πολεμίοις* **βfki**, corr. Brodaeus

178 *Οὗτοι νῦν ἐπ' ἐμὲ συστραφέντες ἥκουσι καὶ φασὶ μὲν τὸν Φίλιππον τὴν εἰρήνην πρίασθαι καὶ προλαβεῖν ἡμῶν ἐν ταῖς συνθήκαις ἅπαντα, ἣν δ' αὐτὸς εὗρεν εἰρήνην αὐτῷ συμφέρουσαν, ταύτην παραβεβηκέναι. ἐμὲ δ' οὐχ ὡς πρεσβευτὴν κρίνουσιν, ἀλλ' ὡς ἐγγυητὴν Φιλίππου καὶ τῆς εἰρήνης· καὶ τὸν τῶν λόγων κύριον τὰς τῶν ἔργων προσδοκίας ἀπαιτοῦσι. τὸν αὐτὸν δὲ ἐν μὲν τοῖς ψηφίσμασιν ἐπαινέτην ἐπιδείκνυμι, ἐν δὲ τῷ δικαστηρίῳ κατηγόρῳ κέχρημαι. δέκατος δ' αὐτὸς πρεσβεύσας, μόνος τὰς εὐθύνας δίδωμι.*

179 *Κἀμοὶ μὲν οἱ συνδεησόμενοι πάρεισιν ὑμῶν πατὴρ μέν, οὗ τὰς τοῦ γήρως ἐλπίδας μὴ ἀφέλησθε, ἀδελφοὶ δέ, οἳ διαζυγέντες ἐμοῦ ζῆν οὐκ ἂν προέλοιντο, κηδεσταὶ δὲ καὶ ταυτὶ τὰ μικρὰ μὲν παιδία καὶ τοὺς κινδύνους οὔπω συνιέντα, ἐλεεινὰ δ' εἴ τι συμβήσεται ἡμῖν παθεῖν. ὑπὲρ ὧν ἐγὼ δέομαι καὶ ἱκετεύω πολλὴν πρόνοιαν [ἡμῶν] ποιήσασθαι καὶ μὴ τοῖς ἐχθροῖς αὐτοὺς μηδ' ἀνάνδρῳ καὶ γυναικείῳ ἀνθρώπῳ παραδοῦναι.*

179 resp. Aps. 324,10

178 1 *νῦν* **βf**^{c} *τοίνυν* **f**^{a}**k** *πάντες* **i** | *ἐπ' ἐμὲ* **βfk** *ἐπί με* **i** || 2 *προλαβεῖν* **i** *προσλαβεῖν* **βfk** || 3 *ἡμῶν* post *συνθήκαις* **βfk** || 5 *φιλίππου* **βfk**^{c}**i** *φιλίππῳ* **k**^{a} || 6 *τὸν* om. **i**^{a} | *λόγων* **xL**^{a}**fki**^{c} *ὅλων λόγων* **amgVL**^{c} *ὅλων* **i**^{a} || 8 *ἐπιδείκνυμι* **fk** *δείκνυμι* **β** *ἀποδείκνυμι* **i** || 9 *κέχρημαι* **βfk** *κέχρηνται* **i**

179 1 *μὲν οἱ* del. Hamaker | *ὑμῶν* **x**^{c}**k** *ἡμῶν* **amgVx**^{a}**Lf** *ὑμῖν* **i** || 2 *ἀφέλησθε* **βfk** *ἀφέλεσθε* **i** || 3 *προέλοιντο* **amgLf**^{a}**i** *προσέλοιντο* **Vxf**^{c}**k** || 4 *τὰ μικρὰ μὲν* **fk**^{c} *τὰ μικρὰ* **i** *μὲν τὰ μικρὰ* **β** *μὲν τὰ μικρὰ μὲν* **k**^{a} | *τοὺς* ⟨*μὲν*⟩ Bl. || 5 *ἐλεεινὰ* **βfk** *ἐλεεινὸν* **i** | *ἡμῖν παθεῖν* **βfk** *παθεῖν ἡμῖν* **i** et Bl. (hiat.) || 6 *ἡμῶν* **amVxfk** del. Ald. *ἡμῖν* **gL** *ὑμᾶς* **i** || 7 *αὐτοὺς* **i** *αὐτοῦ* **βfk** | *γυναικείῳ* **aVL**^{a}**k** *γυναικείῳ τὴν ὀργὴν* **xf** *γυναικείῳ τὴν ὁρμὴν* **i** *τὴν ὀργὴν* post *ἀνθρώπῳ* **mgL**^{c}

180 *Παρακαλῶ δὲ καὶ ἱκετεύω σῶσαί με πρῶτον μὲν τοὺς θεούς, δεύτερον δ' ὑμᾶς τοὺς τῆς ψήφου κυρίους οἷς ἐγὼ πρὸς ἕκαστον τῶν κατηγορημένων εἰς μνήμην εἶναι τὴν ἐμὴν ἀπολελόγημαι, καὶ δέομαι σῶσαί με καὶ μὴ τῷ λογογράφῳ καὶ Σκύθῃ παραδοῦναι, ὅσοι μὲν ὑμῶν πατέρες εἰσὶ παίδων ἢ νεωτέρους ἀδελφοὺς περὶ πολλοῦ ποιεῖσθε, ἀναμνησθέντες ὅτι τὴν τῆς σωφροσύνης παράκλησιν διὰ τῆς περὶ Τίμαρχον κρίσεως ἀειμνήστως παρακέκληκα,* **181** *τοὺς δ' ἄλλους ἅπαντας οἷς ἐμαυτὸν ἄλυπον παρέσχημαι, τὴν μὲν τύχην ἰδιώτης ὢν καὶ τοῖς μετρίοις ὑμῶν ὅμοιος, ἐν δὲ τοῖς πολιτικοῖς ἀγῶσι μόνος τῶν ἄλλων ἐφ' ὑμᾶς οὐ συνεστηκώς, αἰτῶ παρ' ὑμῶν τὴν σωτηρίαν, μετὰ πάσης εὐνοίας τῇ πόλει πεπρεσβευκώς, καὶ μόνος ὑπομείνας τὸν τῶν συκοφαντῶν θόρυβον ὃν ἤδη πολλοὶ τῶν τὰς ψυχὰς ἐν τοῖς πολέμοις λαμπρῶν οὐχ ὑπέστησαν. οὐ γὰρ ὁ θάνατος δεινόν, ἀλλ' ἡ περὶ τὴν τελευτὴν ὕβρις φοβερά.* **182** *πῶς δὲ οὐκ οἰκτρὸν βλέπειν ἐχθροῦ*

180 4 *τῷ* – 5 *Σκύθῃ* Thom. 224,10 || 8 *διὰ* – *κρίσεως* resp. vita Aeschin. 2,12
181 8 *οὐ* – 9 *φοβερά* Stob. 118,25
182 1 *πῶς* – 2 *ἀκοῦσαι* resp. Aps. 323,23 *καὶ ὁ Δημοσθένης κεκίνηκε τοῦτον τὸν ἔλεον· ὁποῖον γάρ ἐστιν ἐχθρὸν ἰδεῖν ἐπ' αὐτῷ ἡδόμενον καὶ χαίροντα τῇ καταδίκῃ τινός;*

180 3 *κατηγορημένων* **βfk** *κεκατηγορημένων* **i** | *εἰς*] *ὡς* Dobree | *εἶναι*] *οὖν* Wolf *γοῦν* Markland || 4 *τῷ λογογράφῳ* **βf ki** *τῷ λογοράφῳ τῷδε* Thom. || 5 *σκύθῃ* **fk** *σκύθῳ κακῷ ὄντι* **βi** || 6 *εἰσὶ* om. **i** | *πολλοῦ* **βfk** *πλείστου* **i** || 8 *ἀειμνήστως* **fk** *ἀειμνήστως αὐτοὺς* **βi**
181 1 *παρέσχηκα* Poutsma || 2 *τύχην* **βi** *ψυχὴν* **fk** || 4 *αἰτῶ* **βfk** *καὶ τῶν* **i** || 5 *μόνος* om. **f**[a]**k** || 6 *ὑπομείνας* **βf**[c]**i** *μείνας* **f**[a]**k** | 8 *γὰρ* om. Stob. || 9 *φοβερά* deleverit Fr.[1]
182 1 *δὲ* **βfk** *γὰρ* **i** | *βλέπειν* **βfk** *ἰδεῖν* **i**

πρόσωπον ἐπεγγελῶντος καὶ τοῖς ὠσὶ τῶν ὀνειδῶν ἀκοῦσαι; ἀλλ' ὅμως τετόλμηται· δέδοται τὸ σῶμα τῷ κινδύνῳ. παρ' ὑμῖν ἐτράφην, ἐν ταῖς ὑμετέραις διατριβαῖς βεβίωκα. οὐδεὶς ὑμῶν διὰ τὰς ἐμὰς ἡδονὰς κάκιον οἰκεῖ, οὐδὲ ἐστέρηται τῆς πατρίδος κατηγόρου τυχὼν [ἐν τοῖς δήμοις] ὅτ' ἦσαν αἱ διαψηφίσεις, οὐδ' ὑπεύθυνος ὢν ἀρχῆς ἐκινδύνευσεν.

183 *Μικρὰ δ' εἰπὼν ἤδη καταβαίνω. ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦ μὲν μηδὲν ἀδικεῖν ὑμᾶς κύριος ἦν, τοῦ δὲ μὴ ἔχειν αἰτίαν ἡ τύχη ἣ συνεκλήρωσέ με ἀνθρώπῳ συκοφάντῃ ⟨καὶ⟩ βαρβάρῳ ὃς οὔτε ἱερῶν οὔτε σπονδῶν οὔτε τραπέζης φροντίσας, ἀλλὰ τοὺς εἰς τὸν μέλλοντα αὐτῷ χρόνον ἀντεροῦντας ἐκφοβῶν, ἥκει ψευδῆ συντάξας καθ' ἡμῶν κατηγορίαν. ἐὰν οὖν ἐθελήσητε σῴζειν τοὺς τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ὑμετέρας ἀδείας συναγωνιστάς, πολλοὺς βοηθοὺς λήψεται τὸ τῆς πόλεως συμφέρον καὶ κινδυνεύειν ὑπὲρ ὑμῶν ἑτοίμους.*

184 *Παρακαλῶ δὲ Εὔβουλον μὲν ἐκ τῶν πολιτικῶν καὶ σωφρόνων ἀνδρῶν συνήγορον, Φωκίωνα δ' ἐκ τῶν στρατηγῶν, ἅμα δὲ καὶ δικαιοσύνῃ διενηνοχότα πάντων, ἐκ δὲ τῶν φίλων καὶ τῶν ἡλικιωτῶν τῶν ἐμαυτοῦ Ναυσικλέα καὶ*

182 3 *κινδύνῳ* **fi** *εὐεργέτῃ* **k** *κινδύνῳ εὐεργέτῃ* **β** || 6 del. Benseler cf. 1,118 *ἐν τοῖς δήμοις* post 5 *οἰκεῖ* **amgL** post *πατρίδος* **x** (*κατηγόρου τυχὼν* om. **x**) || 7 *ὅτ' – διαψηφίσεις* **βfi** *ὁ τῆς ἀναιδείας ψηφίσεις* **k** | *ἐκινδύνευσεν* **fk** *ἐκινδύνευσα* **βi**

183 1 ⟨*ἔτ'*⟩ *εἰπὼν* Cob. || 2 *μὲν* **βf** *μὴ* **i** om. **k** || 3 *ἀνθρώπῳ* om. **i** || 4 add. Dobree || 5 *τραπέζης* **βfk** *θυσίας* **i** || 8 *καὶ* **βf** *καὶ τοὺς* **ki**

184 2 *ἀνδρῶν* om. **fk** || 4 *τῶν*[2] om. **ki**

τοὺς ἄλλους ἅπαντας, οἷστισιν ἐγὼ κέχρημαι καὶ τῶν αὐτῶν ἐπιτηδευμάτων μετέσχηκα.

Ὁ μὲν οὖν ἐμὸς λόγος εἴρηται, τὸ δὲ σῶμα τοὐμὸν ἤδη παραδίδωσιν ὑμῖν καὶ ἐγὼ καὶ ὁ νόμος.

184 5 *οἷστισιν* **βfk** *οἷς* **i** || 7 *οὖν* om. **f**[a] | *τοὐμὸν ἤδη* **βfk** *ἤδη τουτὶ* **i** || **8** *παραδίδομεν* Markland

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ

1 *Τὴν μὲν παρασκευὴν ὁρᾶτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὴν παράταξιν ὅση γεγένηται, καὶ τὰς κατὰ τὴν ἀγορὰν δεήσεις αἷς κέχρηνταί τινες ὑπὲρ τοῦ τὰ μέτρια καὶ τὰ συνήθη μὴ γίγνεσθαι ἐν τῇ πόλει· ἐγὼ δὲ πεπιστευκὼς ἥκω πρῶτον μὲν τοῖς θεοῖς, δεύτερον δὲ τοῖς νόμοις καὶ ὑμῖν, ἡγούμενος οὐδεμίαν παρασκευὴν μεῖζον ἰσχύειν παρ' ὑμῖν τῶν νόμων καὶ τῶν δικαίων.*

2 *Ἐβουλόμην μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὴν βουλὴν τοὺς πεντακοσίους καὶ τὰς ἐκκλησίας ὑπὸ τῶν ἐφεστηκότων ὀρθῶς διοικεῖσθαι, καὶ τοὺς νόμους οὓς ἐνομοθέτησεν ὁ Σόλων περὶ τῆς τῶν ῥητόρων εὐκοσμίας ἰσχύειν, ἵνα ἐξῆν πρῶτον μὲν τῷ πρεσβυτάτῳ τῶν πολιτῶν, ὥσπερ*

1 **1** *τὴν* – **2** *παράταξιν* Clem. Al. 2,438,20 | *τὴν* – **3** *τινες* Harp. s. v. *παραγγελία* (*Π* 18) Ph. Lex. s. v. S. *π* 304 | *παρασκευὴν* … *καὶ* … **2** *παράταξιν* cf. schol. D. 18,4,17 ab

2 **1** *ἐβουλόμην* – **2** *πεντακοσίους* Anon. ad stat. 4,421,24

tit. *αἰσχίνου κατὰ κτησιφῶντος* **amVLfk** *αἰσχίνου ῥήτορος κατὰ κτησιφῶντος* **x**

1 **2** *τὴν* om. Harp. Ph. | *τὴν*[2] om. Harp. || **3** *μέτρια*] *προήκοντα* vel *καθήκοντα* schol. 3,1,4a | *τὰ*[2] om. **k** || **4** *ἐν* del. Naber coll. 6. 8. 25. 156 *ἂν* schol. 3,1,1b (cod. **D**) || **5** *δεύτερον δὲ* **βf** *ἔπειτα δεύτερον* **k** (cf. 1,7) *ἔπειτα* Steph. || **6** *μεῖζον ἰσχύειν* **k** *μεῖζον* post *ὑμῖν* **βf**

2 **1** *μὲν* om. Anon. | *οὖν*] *ἂν* Dobree coll. 115 || **4** *ὁ* om. **k** || **5** *ἐξῆν* Bk. et cod. **Flor.** *ἐξῇ* **mgV**[a]**xLfk** *ἔξει* **a** *ἐξὸν ἦν* **V**[c]

οἱ νόμοι προστάττουσι, σωφρόνως ἐπὶ τὸ βῆμα παρελθόντι ἄνευ θορύβου καὶ ταραχῆς ἐξ ἐμπειρίας τὰ βέλτιστα τῇ πόλει συμβουλεύειν, δεύτερον δ' ἤδη καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν τὸν βουλόμενον καθ' ἡλικίαν χωρὶς καὶ ἐν μέρει περὶ ἑκάστου γνώμην ἀποφαίνεσθαι· οὕτω γὰρ ἄν μοι δοκεῖ ἥ τε πόλις ἄριστα διοικεῖσθαι, αἵ τε κρίσεις ἐλάχισται γίγνεσθαι.

3 *Ἐπειδὴ δὲ πάντα τὰ πρότερον ὡμολογημένα καλῶς ἔχειν νυνὶ καταλέλυται καὶ γράφουσί τε τινὲς ῥᾳδίως παρανόμους γνώμας καὶ ταύτας ἕτεροί τινες [τὰ ψηφίσματα] ἐπιψηφίζουσιν (οὐκ ἐκ τοῦ δικαιοτάτου τρόπου λαχόντες προεδρεύειν, ἀλλ' ἐκ παρασκευῆς καθεζόμενοι), ἐὰν δέ τις τῶν ἄλλων βουλευτῶν ὄντως λάχῃ [κληρούμενος] προεδρεύειν καὶ τὰς ὑμετέρας χειροτονίας ὀρθῶς ἀναγορεύῃ, τοῦτον οἱ τὴν πολιτείαν οὐκέτι κοινήν, ἀλλ' ἤδη ἰδίαν αὐτῶν ἡγούμενοι, ἀπειλοῦσιν εἰσαγγελεῖν, καταδουλούμενοι τοὺς ἰδιώτας καὶ δυναστείας ἑαυτοῖς περιποιούμενοι,* 4 *καὶ τὰς*

3 8 *τὴν* – **9** *ἡγούμενοι* cf. D. C. 44,43 et Parke in CR 61, 1947, 11

2 6 *προστάττουσι* **k** *κελεύουσι* **βf** ‖ **7** *ἄνευ* – *ταραχῆς* del. Bl. ‖ **9** *χωρὶς* om. **k** | *καὶ ἐν μέρει* del. Bl. coll. 4. 1,35 ‖ **10** *δοκεῖ* **Lf**[c] *δοκῇ* **amgVxf**[a]**k** ‖ **11** *ἐλάχισται*] *οὐχ ἐλάχισται* schol. 3,2,8 *τάχιστα* Bk.

3 2 *τε* om. **fk** ‖ **3** *ταῦτα* **βfk**, corr. Cob. *τοιαῦτα* Markland | del. Westermann ‖ **5** *προεδρεύειν* del. Wei[3] | *ἐὰν* **k** *ἂν* **βf** ‖ **6** *ὄντως* **amgxL** *ὄντων* **V**[c]**k** *οὕτως* **V**[a] | del. Westermann *κληρούμενος προεδρεύειν* del. Cob. | *προεδρεύειν* del. Wei.[3] ‖ **8** *οὐκέτι κοινήν* **fk** D. C. *κοινὴν οὐκέτι* **β** | *ἀλλ' ἤδη* **k** cf. 1,18. 2,72. 3,134 *ἀλλ'* **amg** *ἤδη ἀλλ'* **VxL** ‖ **9** *ἡγούμενοι* **amgxLk** *ἡγούμενοι εἶναι* **Vf** | *εἰσαγγέλλειν* **βfk**, corr. B. ‖ **10** *δυναστείας* **βf** *τὰς δυναστείας* **k** | *περιποιούμενοι* **k** cf. 89 *περιποιοῦντες* **βf**

4 1 *καὶ* om. **amV**[a]**xLf**

κρίσεις τὰς μὲν ἐκ τῶν νόμων καταλελύκασι, τὰς δ' ἐκ τῶν ψηφισμάτων μετ' ὀργῆς κρίνουσιν, σεσίγηται μὲν τὸ κάλλιστον καὶ σωφρονέστατον κήρυγμα τῶν ἐν τῇ πόλει· 'τίς ἀγορεύειν βούλεται τῶν ὑπὲρ πεντήκοντα ἔτη γεγονότων καὶ πάλιν ἐν μέρει τῶν ἄλλων Ἀθηναίων;', τῆς δὲ τῶν ῥητόρων ἀκοσμίας οὐκέτι κρατεῖν δύνανται οὐθ' οἱ νόμοι οὔθ' οἱ πρυτάνεις οὔθ' οἱ πρόεδροι οὔθ' ἡ προεδρεύουσα φυλή, τὸ δέκατον μέρος τῆς πόλεως.

5 *Τούτων δ' ἐχόντων οὕτως καὶ τῶν καιρῶν ὄντων τῇ πόλει τοιούτων ὁποίους τινὰς αὐτοὺς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε εἶναι, ἓν ὑπολείπεται μέρος τῆς πολιτείας, εἴ τι κἀγὼ τυγχάνω γιγνώσκων, αἱ τῶν παρανόμων γραφαί. εἰ δὲ καὶ ταύτας καταλύσετε ἢ τοῖς καταλύουσιν ἐπιτρέψετε, προλέγω ὑμῖν ὅτι λήσετε κατὰ μικρὸν τῆς πολιτείας τισὶ παραχωρήσαντες.*

6 *Εὖ γὰρ ἴστε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι τρεῖς εἰσὶ πολιτεῖαι παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, τυραννὶς καὶ ὀλιγαρχία καὶ δημοκρατία, διοικοῦνται δ' αἱ μὲν τυραννίδες καὶ ὀλιγαρχίαι τοῖς τρόποις τῶν ἐφεστηκότων, αἱ δὲ πόλεις αἱ δημοκρατούμεναι τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις. μηδεὶς οὖν ὑμῶν τοῦτ' ἀγνοείτω, ἀλλὰ σαφῶς ἕκαστος ἐπιστάσθω ὅτι ὅταν εἰσίῃ εἰς δικαστήριον γραφὴν παρανόμων δικάσων, ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ μέλλει τὴν ψῆφον φέρειν περὶ τῆς ἑαυτοῦ παρρησίας. διόπερ καὶ ὁ νομοθέτης τοῦτο πρῶτον ἔταξεν*

4 **8** *πρόεδροι* resp. Harp. s. v. (*Π*92) Ph. Lex. s. v. S. *π*2382 | *ἡ προεδρεύουσα φυλή* – **9** *πόλεως* resp. Tz. Chil. 12,535
6 **1** *τρεῖς* – **5** *κειμένοις* Aeschin. 1,4 Stob. 4,1,62 || **8** *περὶ* – 7,5 *συνηγορίας* **Π**31

4 **3** *μὲν* **amgV**^{a}**xL** *δὲ* **V**^{c}**k** om. **f**
5 **2** *τινὰς* om. **f**
6 **7** *εἰσίῃ* del. Cob. (hiat.) | *γραφὴν* **βf**^{c}**k** *γραφῆς* **f**^{a} | *ἐν* om. **f** || **8** *ἑαυτοῦ* **βfΠ**31^{c} *αὐτοῦ* **kP**31^{a}

ἐν τῷ τῶν δικαστῶν ὅρκῳ, 'ψηφιοῦμαι κατὰ τοὺς νόμους', ἐκεῖνό γε εὖ εἰδὼς ὅτι ὅταν διατηρηθῶσιν οἱ νόμοι τῇ πόλει, σῴζεται καὶ ἡ δημοκρατία. 7 ἃ χρὴ διαμνημονεύοντας ὑμᾶς μισεῖν τοὺς τὰ παράνομα γράφοντας καὶ μηδὲν μικρὸν ἡγεῖσθαι εἶναι τῶν τοιούτων ἀδικημάτων, ἀλλ' ἕκαστον ὑπερμέγεθες, καὶ τοῦθ' ὑμῶν τὸ δίκαιον μηδένα ⟨ἐᾶν⟩ ἀνθρώπων ἐξαιρεῖσθαι μήτε τὰς τῶν στρατηγῶν συνηγορίας, οἳ ἐπὶ πολὺν ἤδη χρόνον συνεργοῦντές τισι τῶν ῥητόρων λυμαίνονται τὴν πολιτείαν, μήτε τὰς τῶν ξένων δεήσεις, οὓς ἀναβιβαζόμενοί τινες ἐκφεύγουσιν ἐκ τῶν δικαστηρίων, παράνομον πολιτείαν πολιτευόμενοι· ἀλλ' ὥσπερ ἂν ὑμῶν ἕκαστος αἰσχυνθείη τὴν τάξιν λιπεῖν ἣν ἂν ταχθῇ ἐν τῷ πολέμῳ, οὕτω καὶ νῦν αἰσχύνθητε ἐκλιπεῖν τὴν τάξιν ἣν τέταχθε ὑπὸ τῶν νόμων φύλακες τῆς δημοκρατίας τήνδε τὴν ἡμέραν.

8 Κἀκεῖνο χρὴ διαμνημονεύειν, ὅτι νυνὶ πάντες οἱ πολῖται παρακαταθέμενοι τὴν πόλιν ὑμῖν καὶ τὴν πολιτείαν διαπιστεύσαντες, οἱ μὲν πάρεισι καὶ ἐπακούουσι τῆσδε τῆς κρίσεως, οἱ δὲ ἄπεισιν ἐπὶ τῶν ἰδίων ἔργων· οὓς αἰσχυνό-

6 10 *ψηφιοῦμαι ... νόμους* cf. D. 24,149
7 8 *οὓς* – **9** *παράνομον* Π31

6 10 *νόμους* **βfk**Π31[c] *ὅρκους* Π31[a] ‖ **11** *ὅταν* **βf**Π31 (ut apparet) *ἂν* **k**

7 2 *μηδὲν* **βfk** *μηθὲν* Π31 ‖ **3** *μικρὸν ἡγεῖσθαι* **m**[c]**xLf**Π31 *ἡγεῖσθαι μικρὸν* **gV**[c]**k** *ἡγεῖσθαι* **am**[a]**V**[a] ‖ **4** *μηθένα* Π31 ‖ **5** add. Rei. ‖ **6** *συνεργοῦντές* **βf** *συνηγοροῦντες* **k** ‖ **9** *πολιτευόμενοι* **amgV**[a]**xLf** *πολιτευσάμενοι* **V**[c]**k** ‖ **13** *τήνδε* **amgV**[a]**xLf** *εἰς τήνδε* **V**[c]**k** ⟨*εἶναι*⟩ *τήνδε* Kaibel ⟨*ὄντες*⟩ Wei.

8 1 *χρὴ* **k** *δὲ χρὴ* **βf** | *νυνὶ πάντες* **k** cf. 87. 1,25 *νῦν ἁπάντες* **βf** ‖ **3** *διαπιστεύσαντες* **VxLfk** *πιστεύσαντες* **amg** ‖ **4** *ἰδίων* **mgVxLfk** *οἰκείων* **a**

μενοι καὶ τῶν ὅρκων οὓς ὠμόσατε μεμνημένοι καὶ τῶν νόμων, ἐὰν ἐξελέγξω Κτησιφῶντα καὶ παράνομα γεγραφότα καὶ ψευδῆ καὶ ἀσύμφορα τῇ πόλει, λύετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰς παρανόμους γνώμας, βεβαιοῦτε τῇ πόλει τὴν δημοκρατίαν, κολάζετε τοὺς ὑπεναντίως τοῖς νόμοις καὶ τῷ ὑμετέρῳ συμφέροντι πολιτευομένους. κἂν ταύτην ἔχοντες τὴν διάνοιαν ἀκούητε τῶν μελλόντων ῥηθήσεσθαι λόγων, εὖ οἶδ' ὅτι καὶ δίκαια καὶ εὔορκα καὶ συμφέροντα ὑμῖν αὐτοῖς ψηφιεῖσθε καὶ πάσῃ τῇ πόλει.

9 *Περὶ μὲν οὖν τῆς ὅλης κατηγορίας μετρίως μοι ἐλπίζω προειρῆσθαι· περὶ δὲ αὐτῶν τῶν νόμων οἳ κεῖνται περὶ τῶν ὑπευθύνων, παρ' οὓς τὸ ψήφισμα τυγχάνει γεγραφὼς Κτησιφῶν, διὰ βραχέων εἰπεῖν βούλομαι.*

Ἐν γὰρ τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις ἄρχοντές τινες τὰς μεγίστας ἀρχὰς καὶ τὰς προσόδους διοικοῦντες καὶ δωροδοκοῦντες περὶ ἕκαστα τούτων, προσλαμβάνοντες τούς τε ἐκ τοῦ βουλευτηρίου ῥήτορας καὶ τοὺς ἐκ τοῦ δήμου πόρρωθεν προκατελάμβανον τὰς εὐθύνας ἐπαίνοις καὶ

8 5 *καὶ*[2] – **10** *πολιτευομένους* Π32
9 5 *ἐν* – **10** *κηρύγμασιν* Anon. ad stat. 4,512,16

8 6 *ἐξελέγξω* **xL**Π32 (ut apparet) *ἐξελέγξωμεν* **amgVk** *ἐλέξωμεν* **f** | *γεγραφότα* **k**Π32 *γράψαντα* **βf** ‖ **9** *ὑπεναντίως* **ag**[a] **VxLk**Π32 (ut apparet) *ὑπεναντίους* **mg**[c]**f** | *τοῖς νόμοις* **VxLk** Π32 *τῷ νόμῳ* **amgf** ‖ **10** *καὶ* **k**Π32 *καὶ τῇ πόλει καὶ* **βf** | *τῷ ὑμετέρῳ συμφέροντι* **k**Π32 *συμφέροντι τῷ ὑμετέρῳ* **βf** | *πολιτευομέ[νους* c. 6]..*ω γραμματικε* Π32 ‖ **11** *ἀκούητε* **k** *ἀκούοιτε* **βf** *ἀκούσητε* Bk. (1815) ‖ **12** *καὶ*[1] om. **βf**
9 3 *ψήφισμα* **k** *ψήφισμα τοῦτο* **βf** ‖ **5** *γὰρ* om. Anon. | *ἄρχοντές τινες* **βfk** *τινες ἄρχοντες* Anon. | *τὰς* **βf** Anon. om. **k** ‖ **6** *ἀρχὰς* **βf** Anon. *ἀρχὰς ἐν τῇ πόλει* **k** ‖ **7** *τε* om. **k** | *τε ἐκ*] *ἐπὶ* Anon. ‖ **9** *προκαταλαβόντες* schol. 3,9,26

⟨στεφάνοις καὶ⟩ κηρύγμασιν, ὥστ' ἐν ταῖς εὐθύναις τῶν ἀρχῶν εἰς τὴν μεγίστην μὲν ἀπορίαν ἀφικνεῖσθαι τοὺς κατηγόρους, πολὺ δὲ ἔτι μᾶλλον τοὺς δικαστάς. **10** *πολλοὶ γὰρ πάνυ τῶν ὑπευθύνων, ἐπ' αὐτοφώρῳ κλέπται τῶν δημοσίων χρημάτων ὄντες ἐξελεγχόμενοι, διεφύγγανον ἐκ τῶν δικαστηρίων, εἰκότως· ᾐσχύνοντο γὰρ οἶμαι οἱ δικασταί, εἰ φανήσεται ὁ αὐτὸς ἀνὴρ ἐν τῇ αὐτῇ πόλει, [τυχὸν δὲ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἐνιαυτῷ], πρώην μέν ποτε ἀναγορευόμενος ἐν τοῖς ἀγῶσιν ὅτι στεφανοῦται ἀρετῆς ἕνεκα καὶ δικαιοσύνης ὑπὸ τοῦ δήμου χρυσῷ στεφάνῳ, ὁ δὲ αὐτὸς ἀνὴρ μικρὸν ἐπισχὼν ἔξεισιν ἐκ τοῦ δικαστηρίου κλοπῆς ἕνεκα τὰς εὐθύνας ὠφληκώς· ὥστε ἠναγκάζοντο τὴν ψῆφον φέρειν οἱ δικασταὶ οὐ περὶ τοῦ παρόντος ἀδικήματος, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς αἰσχύνης τοῦ δήμου.*

11 *Κατιδὼν δή τις ταῦτα νομοθέτης τίθησι νόμον καὶ μάλα καλῶς ἔχοντα, [τὸν] διαρρήδην ἀπαγορεύοντα τοὺς ὑπευθύνους μὴ στεφανοῦν. καὶ ταῦτα οὕτως εὖ προκατειληφότος τοῦ νομοθέτου, εὕρηνται κρείττονες λόγοι τῶν νόμων οὓς εἰ μή τις ὑμῖν ἐρεῖ, λήσετε ἐξαπατηθέντες. τού-*

11 1 *κατιδὼν* – 3 *στεφανοῦν* Anon. ad stat. 4,512, 22 resp. schol. D. 18,112,191 || 3 *ὑπευθύνους* resp. Tz. schol. in Hermog. 4,140,1

9 10 add. Anon. cf. 12 | *ἐν* – *ἀρχῶν* del. Dobree | *τῶν ἀρχῶν* del. Wei. || 11 *ἀρχῶν* **k** *ἀρχόντων* **βf**

10 2 *γὰρ*] *δὲ* Dobree || 3 *ἐκ* **amgV^{a}xLf** cf. 7. 233. 1,163. 179 *ἀπὸ* **V^{c}k** || 4 *οἱ* om. **f^a** || 5 *ὁ* om. **k** | del. Cob. || 7 *ἐν* – *ἀγῶσιν* del. Dobree || 10 *ἕνεκα* – *εὐθύνας* del. Bl. || 11 *οἱ δικασταὶ* del. Dobree

11 1 *δή* Marcell. *δὲ* **βfk** | *καὶ* om. Anon. || 2 del. Cob. | *ἀπαγορεύοντα* **βf** Anon. *διαγορεύοντα* **k** || 3 *οὕτως* om. **aL** || 4 *κρείττονες λόγοι* **βf** *λόγοι κρείττονες* **k**

των γάρ [τινες] τῶν τοὺς ὑπευθύνους στεφανούντων παρὰ τοὺς νόμους οἱ μὲν φύσει μέτριοί [εἰσιν] (εἰ δή τις ἐστὶ μέτριος τῶν τὰ παράνομα γραφόντων), ἀλλ' οὖν προβάλλονταί γε τι πρὸ τῆς αἰσχύνης. προσγράφουσι γὰρ [πρὸς τὰ ψηφίσματα] στεφανοῦν τὸν ὑπεύθυνον, 'ἐπειδὰν λόγον καὶ εὐθύνας τῆς ἀρχῆς δῷ'. 12 καὶ ἡ μὲν πόλις τὸ ἴσον ἀδίκημα ἀδικεῖται· προκαταλαμβάνονται γὰρ ἐπαίνοις καὶ στεφάνοις αἱ εὔθυναι· ὁ δὲ τὸ ψήφισμα γράφων ἐνδείκνυται τοῖς ἀκούουσιν ὅτι γέγραφε μὲν παράνομα, αἰσχύνεται δὲ ἐφ' οἷς ἡμάρτηκε. Κτησιφῶν δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὑπερπηδήσας τὸν νόμον τὸν περὶ τῶν ὑπευθύνων κείμενον καὶ τὴν πρόφασιν ἣν ἀρτίως προεῖπον ὑμῖν ἀνελών, πρὶν λόγον πρὶν εὐθύνας δοῦναι γέγραφε μεταξὺ Δημοσθένην ἄρχοντα στεφανοῦν.

13 Λέξουσι δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ἕτερόν τινα λόγον ὑπεναντίον τῷ ἀρτίως εἰρημένῳ, ὡς ἄρα, ὅσα τις αἱρετὸς ὢν πράττει κατὰ ψήφισμα, οὐκ ἔστι ταῦτα ἀρχή, ἀλλ' ἐπιμέλειά τις καὶ διακονία· ἀρχὰς δὲ φήσουσιν ἐκείνας εἶναι ἃς οἱ θεσμοθέται ἀποκληροῦσιν ἐν τῷ Θησείῳ κἀκείνας ἃς ὁ δῆμος εἴωθε χειροτονεῖν ἐν ἀρχαιρεσίαις,

11 10 *ἐπειδὰν* ... **11** *εὐθύνας* ... *δῷ* D. 18,58 cf. schol. Aeschin. 3,12,34

11 6 del. Cob. || **7** del. Cob. (hiat.) | *ἐστὶ μέτριος* **k** *ἐστὶ μέτριος ἐπὶ* **βf** || **8** *τὰ* om. **k** || **9** *προσεγγράφουσι* **am**[a]**gVxLfk**, corr. Dobree et **m**[c] cf. 203 et schol. 3,11,32b | del. Dobree || **10** *λόγον καὶ* et *τῆς ἀρχῆς* om. D. 18,58

12 4 *γέγραφε* **Vk** *γεγράφει* **amg**[a]**xf**[a] *ἐγεγράφει* **f**[c] *γεγράφη* **g**[c] *γράφει* **L** || **6** *περὶ* **amgVxfk**[c] *ὑπὲρ* **Lk**[a] || **7** *ἀρτίως* **k** *ἐγὼ ἀρτίως* **βf**

13 1 *λέξουσι* **βf**[c]**k** *ἕξουσι* **f**[a] | *τινα* om. **axL**[a]**f** *κατά τινα* **L**[c] || **5** *κληροῦσιν* Bl. (hiat.) coll. *Ἀθ.* 62,1 || **6** *εἴωθε χειροτονεῖν* **βf** *χειροτονεῖ* **k**

στρατηγοὺς καὶ ἱππάρχους καὶ τὰς μετὰ τούτων ἀρχάς, τὰ δ' ἄλλα πάντα πραγματείας προστεταγμένας κατὰ ψήφισμα.

14 Ἐγὼ δὲ πρὸς τοὺς λόγους τοὺς τούτων νόμον ὑμέτερον παρέξομαι ὃν ὑμεῖς ἐνομοθετήσατε λύσειν ἡγούμενοι τὰς τοιαύτας προφάσεις, ἐν ᾧ διαρρήδην γέγραπται, 'τὰς χειροτονητάς' φησιν 'ἀρχάς', ἁπάσας ἑνὶ περιλαβὼν ὀνόματι ὁ νομοθέτης καὶ προσειπὼν ἁπάσας ἀρχὰς εἶναι ἃς ὁ δῆμος χειροτονεῖ, 'καὶ τοὺς ἐπιστάτας' φησὶ 'τῶν δημοσίων ἔργων'. ἔστι δὲ ὁ Δημοσθένης τειχοποιός, ἐπιστάτης τοῦ μεγίστου τῶν ἔργων· 'καὶ πάντας ὅσοι διαχειρίζουσί τι τῶν τῆς πόλεως πλέον ἢ τριάκοντα ἡμέρας καὶ ὅσοι λαμβάνουσιν ἡγεμονίας δικαστηρίων'· οἱ δὲ τῶν ἔργων ἐπιστάται πάντες ἡγεμονίᾳ χρῶνται δικαστηρίου· τί τούτους κελεύει ποιεῖν; **15** οὐ διακονεῖν, ἀλλ' 'ἄρχειν δοκιμασθέντας ἐν τῷ δικαστηρίῳ', ἐπειδὴ καὶ αἱ κληρωταὶ ἀρχαὶ οὐκ ἀδοκίμαστοι, ἀλλὰ δοκιμασθεῖσαι ἄρχουσι, καὶ 'λόγον [καὶ εὐθύνας] ἐγγράφειν πρὸς τοὺς λογιστάς', καθά-

14 3 *ται τὰς χειροτο*]*ν*[*ητάς* – **16,2** *ὀνομάζει* **Π7** ‖ **6** *ἐπιστάτας* resp. Harp. s. v. (*E* 114) S. *ε* 2612 ‖ **10** *ἡγεμονίας δικαστηρίων* resp. Harp. s. v. *ἡγημονία δικαστηρίου* (*H* 1) Ph. Lex. s. v. S. *η* 40
15 **1** *οὐ* – *δοκιμασθέντας* schol. Aeschin. 3,14,43 ‖ **4** *καθάπερ* – **16,9** *ῥή*]*τ*[*ορα* **Π33**

13 7 *στρατηγοὺς* – *ἀρχάς* del. West. ‖ **7.8** *τὰ δ' ἄλλα πάντα* **f** *τὰς δ' ἄλλας ταύτας* **β** (*ταῦτα* **am**[a]**V**[a])**k**
14 5 *ὁ νομοθέτης* del. Wei. | *προσειπὼν* **βfkD**[c] *προειπὼν* **D**[a] | *ἁπάσας ἀρχὰς* **Π7** *ἀρχὰς ἁπάσας* **βfk** ‖ **7** *Δημοσθένης* del. Schanz ‖ **8** *πάντας* **βfk** *πάντες* fort. **Π7**
15 4 del. Rei. | *πρὸς* **Π7** cf. 20 *πρὸς τὸν γραμματέα καὶ* **βfk** | *τοὺς ϊ* (i. e. *δέκα*) fort. **Π7**

περ καὶ ἄλλας ἀρχὰς [κελεύει]. ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, τοὺς νόμους αὐτοὺς ὑμῖν ἀναγνώσεται.

Νόμοι

16 *Ὅταν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἃς ὁ νομοθέτης ἀρχὰς ὀνομάζει, οὗτοι προσαγορεύωσι πραγματείας καὶ ἐπιμελείας, ὑμέτερον ἔργον ἐστὶν ἀπομνημονεύειν καὶ ἀντιτάττειν τὸν νόμον πρὸς τὴν τούτων ἀναίδειαν καὶ ὑποβάλλειν αὐτοῖς ὅτι οὐ προσδέχεσθε κακοῦργον σοφιστὴν οἰόμενον ῥήμασι τοὺς νόμους ἀναιρήσειν, ἀλλ' ὅσῳ ἄν τις ἄμεινον λέγῃ παράνομα γεγραφώς, τοσούτῳ μείζονος ὀργῆς τεύξεται. χρὴ γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ αὐτὸ φθέγγεσθαι τὸν ῥήτορα καὶ τὸν νόμον· ὅταν δὲ ἑτέραν μὲν φωνὴν ἀφιῇ ὁ νόμος, ἑτέραν δὲ ὁ ῥήτωρ, τῷ τοῦ νόμου δικαίῳ χρὴ διδόναι τὴν ψῆφον, οὐ τῇ τοῦ λέγοντος ἀναισχυντίᾳ.*

16 5 *σοφιστὴν* D. 18,276 || **8** *χρὴ* – **10** *ῥήτωρ* Plu. mor. 1033b Plin. Ep. 9,26,11 || **8** *χρὴ* – **11** *ἀναισχυντίᾳ* Alex. 3,28,29 Stob. 46,18

15 5 *καὶ* **βfk** *καὶ τὰς* Π33 | *κελεύει* om. Π33 del. Fr.[1] | *ἀληθῆ* **βfk**Π7[c] *ἀληθὲς* Π7[a] || **6** *αὐτοὺς ὑμῖν* **βf**Π7 *ὑμῖν αὐτοὺς* **k**Π33 | *ἀναγνώσεται* **βf**7 *ἀνάγνωτε* **k** || **7** tit. *νόμοι* **mfk** Π7Π33 *νόμος* **aV** sine term. **xL** om. **g**

16 1 *ὦ* – *ἀθηναῖοι* om. Stob. | *ἃς ὁ* V[c]**fk**Π7Π33 *ὁ μὲν* **amgV**[a]**xL** || 2 *ὀνομάζει* V[c]**fk**Π7Π33 *ὀνομάζῃ* **amgV**[a]**xL** | *οὗτοι* **fk**Π7Π33 *οὗτοι δὲ* **β** || 5 *κακοῦργον* del. Kaibel || **6** *ὅσῳ* **gfk** *ὅσα* **amVxL** *ὅσον* Π33 (ut apparet) || **10** *ἀφιῇ* V[c] Plin. *ἀφίῃ* **fk** Stob. Alex. *ἀφίησιν* **amgV**[a]**xL** || **11** *χρὴ διδόναι* **βfk** Alex. *διδόναι χρὴ* Stob. | *οὐ* **βfk** *μὴ* Alex. Stob.

17 *Πρὸς δὲ δὴ τὸν ἄφυκτον λόγον ὅν φησι Δημοσθένης, βραχέα βούλομαι προειπεῖν. λέξει γὰρ οὕτως· ‘τειχοποιός εἰμι· ὁμολογῶ· ἀλλ' ἐπιδέδωκα τῇ πόλει μνᾶς ἑκατὸν καὶ τὸ ἔργον μεῖζον ἐξείργασται. τίνος οὖν εἰμι ὑπεύθυνος; εἰ μή τις ἐστὶν εὐνοίας εὔθυνα.’ πρὸς δὴ ταύτην τὴν πρόφασιν ἀκούσατέ μου λέγοντος καὶ δίκαια καὶ συμφέροντα.*

Ἐν γὰρ ταύτῃ τῇ πόλει, οὕτως ἀρχαίᾳ ⟨τ'⟩ οὔσῃ καὶ τηλικαύτῃ τὸ μέγεθος, οὐδείς ἐστιν ἀνυπεύθυνος τῶν καὶ ὁπωσοῦν πρὸς τὰ κοινὰ προσεληλυθότων. **18** *διδάξω δ' ὑμᾶς πρῶτον ἐπὶ τῶν παραδόξων. οἷον τοὺς ἱερέας καὶ τὰς ἱερείας ὑπευθύνους εἶναι κελεύει ὁ νόμος, καὶ συλλήβδην ἅπαντας καὶ χωρὶς ἑκάστους κατὰ σῶμα, τοὺς τὰ γέρα μόνον λαμβάνοντας καὶ τὰς εὐχὰς ὑπὲρ ὑμῶν πρὸς τοὺς θεοὺς εὐχομένους, καὶ οὐ μόνον ἰδίᾳ, ἀλλὰ καὶ κοινῇ τὰ γένη, Εὐμολπίδας καὶ Κήρυκας καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας.* **19** *πάλιν τοὺς τριηράρχους ὑπευθύνους εἶναι κελεύει ὁ νόμος, οὐ τὰ κοινὰ διαχειρίσαντας οὐδ' ἀπὸ τῶν ὑμετέ-*

17 1 *πρὸς – Δημοσθένης* Alex. 3,16,18 | *λόγον* D. 18,111–119 ‖ 3 *ὁμο]λ[ογῶ – 4 οὖν* **Π33** ‖ 6 *φ]έροντα* – **24,9** *ἀρχὴν [τὴν ἐπὶ τῷ θεωρικῷ* **Π7** ‖ 7 *ἐν* – 8 *μέγεθος*] *ἐν ταύτῃ τηλικαύτῃ τὸ μέγεθος οὔσῃ* Aristid. Rh. 47,25

17 2 *προειπεῖν* **m^{c}x^{a}k** *προσειπεῖν* **am^{a}gVx^{c}Lf** | *λέξει* **βf^{c}k** *ἕξει* **f^a** | *οὕτως* **f^{a}k** *οὗτος* **βf^c** ‖ 4 *ἐξείργασμαι* fort. **a** et Rei. (**Π33** incert.) ‖ 6 *καὶ*^{1} **af** *καὶ ὑμῖν* **Vk** *ὑμῖν καὶ* **mgxL** ‖ 7 *ἐν* **βfΠ7** *εὖ* **k** | add. Bl. (hiat.) ‖ 8 *τηλικαύτῃ* **βfΠ7** *τοσαύτῃ* **k**

18 2 *ἱερεῖς* **βfkΠ7**, corr. Bk. ‖ 3 *κελεύει ὁ νόμος* **βfk** *ὁ νόμος κελεύει* **Π7** ‖ 4 *ἅπαντας* **βfk** *πάντας* **Π7** | *τοὺς* **βfk** *καὶ τοὺς* **Π7** ‖ 5 *γέρα* **βfk** *ἱερὰ* **Π7** Dobree et Hamaker | *μόνον* **m^{c}VxLfkΠ7** *μόνα* **am^{a}g** | *εὐχὰς* **βfk** *εὐχὰς τὰς* **Π7** | *ὑμῶν* **mgVxLfk** *ἡμῶν* **aΠ7**

19 2 *διαχειρίζοντας* Bake

ρων [προσόδων] πολλὰ μὲν ὑφῃρημένους, βραχέα δὲ καταθέντας, ἐπιδιδόναι τε φάσκοντας, ἀποδιδόντας δὲ ὑμῖν τὰ ὑμέτερα, ἀλλ' ὁμολογουμένως τὰς πατρῴας οὐσίας εἰς τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀνηλωκότας φιλοτιμίαν.

Οὐ τοίνυν μόνον οἱ τριήραρχοι, ἀλλὰ καὶ τὰ μέγιστα τῶν ἐν τῇ πόλει συνεδρίων ὑπὸ τὴν τῶν δικαστῶν ἔρχεται ψῆφον. **20** *πρῶτον μὲν γὰρ τὴν βουλὴν τὴν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ ἐγγράφειν πρὸς τοὺς λογιστὰς ὁ νόμος κελεύει λόγον καὶ εὐθύνας διδόναι, καὶ τὸν ἐκεῖ σκυθρωπὸν καὶ τῶν μεγίστων κύριον ἄγει ὑπὸ τὴν ὑμετέραν ψῆφον. οὐκ ἄρα στεφανωθήσεται [ἡ βουλὴ ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου]; οὐδὲ γὰρ πάτριον αὐτοῖς ἐστιν. οὐκ ἄρα φιλοτιμοῦνται; πάνυ γε, ἀλλ' οὐκ ἀγαπῶσιν ἐάν τις παρ' αὐτοῖς μὴ ἀδικῇ, ἀλλ' ἐάν τις ἐξαμαρτάνῃ, κολάζουσιν· οἱ δὲ ὑμέτεροι ῥήτορες τρυφῶσι. πάλιν τὴν βουλὴν τοὺς πεντακοσίους ὑπεύθυνον πεποίηκεν ὁ νομοθέτης.* **21** *καὶ οὕτως ἰσχυρῶς ἀπιστεῖ τοῖς ὑπευθύνοις ὥστε εὐθὺς ἀρχόμενος τῶν νόμων λέγει· 'ἀρχὴν*

19 3 del. Bake | *ὑφῃρημένους* Π7 *ὑφαιρουμένους* **βfk** | *καταθέντας* **fk**Π7 *κατατιθέντας* **β** ‖ 4 ⟨*οὐδ'*⟩ *ἐπιδιδόναι* Bl. | *τε* Bake *δὲ* **βfk** quod del. Wilam. (Π7 incert.) *μὲν* Markland ‖ 5 *τὰς* **β**Π7 *τοὺς τὰς* **fk** ‖ 7 *μόνον* **k** *μόνοι* **βf** (Π7 incert.) ‖ 8 *δικαστῶν* **k**Π7 *δικαστηρίων* **βf**

20 1 *τὴν*^{2} **βk**Π7 om. **f** ‖ 3 *εὐθύνας* **βf** *εὐθύναν* **k**, (Π7 incert.) | *καὶ*^{1} – 4 *ἄγει* **amgVL**^{c}Π7 om. **xL**^{a}**fk** | *διδόναι* del. Cob. coll. 15 | *τὸν ... σκυθρωπὸν* Π7 et Lambin *τῶν ... σκυθρωπῶν* **β** *τὴν ... σκυθρωπὸν* Rei. ‖ 4 *κυρίαν* Wolf | *ἄγει* Π7 et B. *ἄγειν* **βfk** | *ὑμετέραν* **gxfk** *ἡμετέραν* **amVL** (Π7 incert.) ‖ 5 del. Bl. (hiat.) ‖ 6 *αὐτοῖς ἐστιν* **βf** *ἐστιν αὐτοῖς* **k** (Π7 incert.) ‖ 7 *ἐάν*] *ὅ, ἄν* Dobree

21 1 *ἀπιστεῖ τοῖς ὑπευθύνοις* **m**^{c}**fk**Π7 *ἀπαιτεῖ τοὺς ὑπευθύνους* **am**^{a}**gVxL** ‖ 2 *εὐθὺς* **k**Π7 *εὐθέως* **βf** | *λέγει* del. Cob.

ὑπεύθυνον μὴ ἀποδημεῖν'. ὦ Ἡράκλεις, ὑπολάβοι ἄν τις, ὅτι ἦρξα, μὴ ἀποδημήσω; ἵνα γε μὴ προλαβὼν τῆς πόλεως χρήματα ἢ πράξεις δρασμῷ χρήσῃ. πάλιν ὑπεύθυνον οὐκ ἐᾷ τὴν οὐσίαν καθιεροῦν, οὐδὲ ἀνάθημα ἀναθεῖναι, οὐδ' ἐκποίητον γενέσθαι, οὐδὲ διαθέσθαι τὰ ἑαυτοῦ, οὐδ' ἄλλα πολλά· ἑνὶ δὲ λόγῳ ἐνεχυράζει ὁ νομοθέτης τὰς οὐσίας τῶν ὑπευθύνων, ἕως ἂν λόγον ἀποδῶσι τῇ πόλει.

22 ναί, ἀλλ' ἔστι τις ἄνθρωπος ὃς οὔτ' εἴληφεν οὐδὲν τῶν δημοσίων οὔτ' ἀνήλωκε, προσῆλθε δὲ πρός τι τῶν κοινῶν. καὶ τοῦτον ἀποφέρειν κελεύει λόγον πρὸς τοὺς λογιστάς. καὶ πῶς ὅ γε μηδὲν λαβὼν μηδ' ἀναλώσας ἀποίσει λόγον τῇ πόλει; αὐτὸς ὑποβάλλει καὶ διδάσκει ὁ νόμος ἃ χρὴ γράφειν· κελεύει γὰρ αὐτὸ τοῦτο ἐγγράφειν, ὅτι 'οὔτ' ἔλαβον οὐδὲν τῶν τῆς πόλεως οὔτ' ἀνήλωσα'. ἀνυπεύθυνον δὲ καὶ ἀζήτητον καὶ ἀνεξέταστον οὐδέν ἐστι τῶν ἐν τῇ πόλει. ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, αὐτῶν ἀκούσατε τῶν νόμων.

22 6 *αὐτ*]*ὸ* – **23,1** *λέγω*]*ν* Π33 ‖ **8** *ἀζήτητον* resp. Harp. s. v. (*A* 42) Ph. Lex. *α* 437 S. *α* 598 Z. 55,25 | *ἀνεξέστατον* resp. Ph. Lex. *α* 1848

21 3 *μὴ* **Π7** *φησὶ μὴ* **βfk** | *ἄν τις*] *τις ἄν* Bl. (hiat.) ‖ **4** *τῆς πόλεως χρήματα* **Π7** *χρήματα τῆς πόλεως* **βfk** ‖ **8** *ἐνεχυράζει* **βΠ7** *ἐνεχυριάζει* **f**[a]**k** *ἐνεχειράζει* **f**[c] | *ὁ νομοθέτης τὰς οὐσίας* **kΠ7** *τὰς οὐσίας ὁ νομοθέτης τὰς* **βf** (*τὰς*[1] om. **f**[a])
22 1 *οὐδὲν* **βk** *οὐδὲ* **f** (Π7 incert.) ‖ **2** *ἀνήλωκε* **βfk** *ἀνάλωκε* Π7 ‖ **5** *ὁ* – **6** *γράφειν* del. Bl. | *ἃ* – **6** *γράφειν* del. Hamaker ‖ **6** *ὅτι* et **7** *οὐδὲν* om. Π33 ‖ **7** *ἀνήλωσα* **βfk** *ἀνάλωσα* Π7 | *ἀνυπεύθυνον* **k**Π7Π33 (ut apparet) Ph. *ἀνεύθυνον* **βf** ‖ **8** *ἀζήτητον κ. ἀνεξέταστον* **fk**Π7Π33 *ἀνεξέταστον κ. ἀζήτητον* **β** ‖ **9** *νόμων* **βf**Π7Π33 *ἐν τῇ πόλει* **k**

Νόμοι

23 *Ὅταν τοίνυν μάλιστα θρασύνηται Δημοσθένης λέγων ὡς διὰ τὴν ἐπίδοσιν οὐκ ἔστιν ὑπεύθυνος, ἐκεῖνο αὐτῷ ὑποβάλλετε· 'οὐκ οὖν ἐχρῆν σε, ὦ Δημόσθενες, ἐᾶσαι τὸν τῶν λογιστῶν κήρυκα κηρύξαι τὸ πάτριον καὶ ἔννομον κήρυγμα τοῦτο, 'τίς βούλεται κατηγορεῖν;' ἔασον ἀμφισβητῆσαί σοι τὸν βουλόμενον τῶν πολιτῶν ὡς οὐκ ἐπέδωκας, ἀλλ' ἀπὸ πολλῶν ὧν ἔχεις εἰς τὴν τῶν τειχῶν οἰκοδομίαν μικρὰ κατέθηκας, δέκα τάλαντα εἰς ταῦτα ἐκ τῆς πόλεως εἰληφώς. μὴ ἅρπαζε τὴν φιλοτιμίαν, μηδὲ ἐξαιροῦ τῶν δικαστῶν τὰς ψήφους ἐκ τῶν χειρῶν, μηδ' ἔμπροσθεν τῶν νόμων, ἀλλ' ὕστερος πολιτεύου. ταῦτα γὰρ ὀρθοῖ τὴν δημοκρατίαν.'*

24 *Πρὸς μὲν οὖν τὰς κενὰς προφάσεις ἃς οὗτοι προφασιοῦνται, μέχρι δεῦρο εἰρήσθω μοι· ὅτι δὲ ὄντως ἦν ὑπεύθυνος ὁ Δημοσθένης, ὅθ' οὗτος εἰσήνεγκε τὸ ψήφισμα, ἄρχων μὲν τὴν ἐπὶ τῷ θεωρικῷ ἀρχήν, ἄρχων δὲ τὴν τῶν*

23 6 *μ[ενον* – **9** *μη[δ' ἐξαιροῦ* **Π33**
24 4 *τὴν* – *ἀρχήν* Harp. s. v. *θεωρικά* (*Θ* 19) Ph. Lex. s. v. S. *ϑ* 219 | *θε]ορ[ικῷ* – **7** *ἀνάγνωθι ἐ]πὶ τίνος* **Π13**

22 10 tit. $\mathbf{m}^c$**xfkΠ7Π33** om. **a**$\mathbf{m}^a$**gVL**
23 2 *αὐτῷ* del. Bl. (hiat.) ‖ **5** *τοῦτο* **g**$\mathbf{V}^c$**xLfk** *τούτου* **am**$\mathbf{V}^a$ ‖ **6** *ἐπέδωκας* **βfkΠ33** (ut apparet) *ἐπιδέδωκας* 7 ‖ **7** *ἀπὸ* hab. **βf Π7Π33** om. **k** ‖ **8** *εἰς* **βkΠ7Π33** om. **f** | *ἐκ* del. Bl. *ἐκ* ⟨*τῶν*⟩ Wolf cf. 173 ‖ **9** *φιλοτιμίαν* ⟨......⟩*λου* **Π7**
24 1 *κενὰς* Steph. *κοινὰς* **βfk** (**Π7** incert.) ‖ **4** *τὴν* – *ἀρχήν*] *τὴν ἀρχὴν τὴν ἐπὶ τ. θ.* fort. **Π7** | *τῷ θεωρικῷ* **β** ($\mathbf{m}^a$) **fk** *τὸ θεωρικὸν* Bl. coll. *Ἀθ.* 43,1 et 47,2, sed vide D. 18,55,113 *τῶν θεωρικῶν* $\mathbf{m}^c$ (**Π7** et **Π13** incert.)

τειχοποιῶν, οὐδετέρας δέ πω τῶν ἀρχῶν τούτων λόγον ὑμῖν οὐδ' εὐθύνας δεδωκώς· ταῦτ' ἤδη πειράσομαι ὑμᾶς διδάσκειν ἐκ τῶν δημοσίων γραμμάτων. καί μοι ἀνάγνωθι ἐπὶ τίνος ἄρχοντος καὶ ποίου μηνὸς καὶ ἐν τίνι ἡμέρᾳ καὶ ἐν ποίᾳ ἐκκλησίᾳ ἐχειροτονήθη Δηοσθένης τὴν ἀρχὴν τὴν ἐπὶ τῷ θεωρικῷ.

Διαλογισμὸς τῶν ἡμερῶν

Οὐκοῦν εἰ μηδὲν ἔτι τούτου περαιτέρω δείξαιμι, δικαίως ἂν ἁλίσκοιτο Κτησιφῶν· αἱρεῖ γὰρ αὐτὸν οὐχ ἡ κατηγορία ἡ ἐμή, ἀλλὰ τὰ δημόσια γράμματα.

25 *Πρότερον μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀντιγραφεὺς ἦν χειροτονητὸς τῇ πόλει ὃς καθ' ἑκάστην πρυτανείαν ἀπελογίζετο τὰς προσόδους τῷ δήμῳ· διὰ δὲ τὴν πρὸς Εὔβουλον γενομένην πίστιν ὑμῖν οἱ ἐπὶ τὸ θεωρικὸν κεχειροτονημένοι ἦρχον μὲν (πρὶν ἢ τὸν Ἡγήμονος νόμον*

24 13 *αἱρεῖ* – **14** *γράμματα* schol. Aristid. 474,6
25 1 *ἀντιγραφεὺς* et **6** *ἀντιγραφέως* resp. Harp. s. v. (*Α* 153) Ph. Lex. *α* 2089 S. *α* 2661

24 5 *δέ* om. **f** | *πω* **amgxLfΠ7** om. **Vk** *μὴν πω* **Π13** || **6.7** *ὑμᾶς διδάσκειν* **βfk** *διδάσκειν ὑμᾶς* **Π13**, (**Π7** incert.) || **9** *δημοσθένης* **βfkΠ7** *ὁ δημοσθένης* **Π13** || **10** *τῷ θεωρικῷ* **f** *τῶν θεωρικῶν* **βk** *τὸ θεωρικὸν* Bl. (**Π7** incert.) | post *θεωρικ.* add. *ὅτι μεσοῦντα τὴν ἀρχὴν ἔγραψεν στεφανόν. ἀναγίνωσκε* **βfk**^{c} (*ἀναγινώσκετε* **f** *ἀναγινώσκεται* **k**^{c}), om. **k**^{a}**Π7** del. Bk. || **11** tit. om. **amg**^{a}**V**^{a}**L**^{a}**k**^{a}**Π7** del. Benseler *ψήφισμα* cod. **e** || **12** *τούτου περαιτέρω* **k** *περαιτέρω τούτου* **βf** || **13** *αὐτὸν*] *αὐτὴν* schol. Aristid. | *κατηγορία* – **13** *γράμματα*] *γραφὴ μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ ψήφισμα* schol. Aristid.
25 1 *πρότερον* **m**^{c}**fk** *πρῶτον* **am**^{a}**gVxL** || **5** *ἡγήμονος* **βf** *ἡγεμόνος* **k**

γενέσθαι) τὴν τοῦ ἀντιγραφέως ἀρχήν, ἦρχον δὲ τὴν τῶν ἀποδεκτῶν καὶ νεωρίων ἦρχον καὶ σκευοθήκην ᾠκοδόμουν, ἦσαν δὲ καὶ ὁδοποιοὶ καὶ σχεδὸν τὴν ὅλην διοίκησιν εἶχον τῆς πόλεως. **26** *καὶ οὐ κατηγορῶν αὐτῶν οὐδ' ἐπιτιμῶν λέγω, ἀλλ' ἐκεῖνο ὑμῖν ἐνδείξασθαι βουλόμενος ὅτι ὁ μὲν νομοθέτης, ἐάν τις μιᾶς ἀρχῆς τῆς ἐλαχίστης ὑπεύθυνος ᾖ, τοῦτον οὐκ ἐᾷ, πρὶν ἂν λόγον καὶ εὐθύνας δῷ, στεφανοῦν, Κτησιφῶν δὲ Δημοσθένην τὸν συλλήβδην ἁπάσας τὰς Ἀθήνησιν ἀρχὰς ἄρχοντα οὐκ ὤκνησε γράψαι στεφανῶσαι.*

27 *Ὡς τοίνυν καὶ τὴν τῶν τειχοποιῶν ἀρχὴν ἦρχεν, ὅθ' οὗτος τὸ ψήφισμα ἔγραψε, καὶ τὰ δημόσια χρήματα διεχείριζε καὶ ἐπιβολὰς ἐπέβαλλε, καθάπερ οἱ ἄλλοι ἄρχοντες, καὶ δικαστηρίων ἡγεμονίας ἐλάμβανε, τούτων ὑμῖν αὐτὸν Δημοσθένην μάρτυρα [καὶ Κτησιφῶντα] παρέξομαι. ἐπὶ γὰρ Χαιρώνδου ἄρχοντος, θαργηλιῶνος μηνὸς*

25 7 *σκευοθήκην δὲ ᾠκοδόμουν* Poll. 10,10
26 4 *τοῦτον* – 27,3 *ἐπιβ]ολὰς ἐπέβα[λλε* Π13 || 7 *ψα[ι* – 27,4 *ἀρχ[όντες καὶ δικαστηρίων ἡγεμο* Π7
27 6 *θαργηλιῶνος* – 7 *φθίνοντος* ... 8 *ἀγορὰν* – 9 *τρίτῃ* Theod. Gaz. 1176C

25 6 *ἀντιγραφέως* **βf** *γραφέως* **k** | *ἦρχον* – 7 *νεωρίων* om. V[a] || 7 *νεωρίων ἦρχον* Kaibel *νεωρίων ἀρχὴν* **βfk** *νεώριον* vel *νεώρια* Dobree (*ἀρχὴν* deleto) ⟨*ἦρχον τὴν*⟩ *νεωρίων ἀρχὴν* Rhodes | *καὶ*[2] – *ᾠκοδόμην* post 6 *ἀρχήν* k[a]
26 2 *βούλομαι* **βfk**, corr. Cob. || 4 *λόγον* Π13 et Scheibe *λόγους* **βfk** || 5 *κτησιφῶν δὲ* Π13 et Bl. cf. 34 *ὁ κτησιφῶν* **βfk** || 6 *ἁπάσας* om. **k**
27 3 *ἐπέβαλλε* **amgVxf** *ἐπέβαλε* **Lk** | *οἱ* **βk** *καὶ οἱ* **f** | *ἄλλοι* om. **xLk** || 4 *τούτων* **amgxL[c]f** *τοῦτον* **VL[a]k** || 5 *μάρτυρα καὶ κτησιφῶντα* **k** del. Hamaker *καὶ κτησιφῶντα μάρτυρας* **βf** || 6 *θαργηλιῶνος μηνὸς* **βf** Theod. Gaz. *μηνὸς θαργηλιῶνος* **k**

δευτέρᾳ φθίνοντος, ἐκκλησίας οὔσης ἔγραψε Δημοσθένης ἀγορὰν ποιῆσαι τῶν φυλῶν σκιροφοριῶνος δευτέρᾳ ἱσταμένου καὶ τρίτῃ, καὶ ἐπέταξεν ἐν τῷ ψηφίσματι ἑκάστης τῶν φυλῶν ἑλέσθαι τοὺς ἐπιμελησομένους τῶν ἔργων ἐπὶ τὰ τείχη καὶ ταμίας, καὶ μάλα ὀρθῶς, ἵν' ἡ πόλις ἔχοι ὑπεύθυνα σώματα παρ' ὧν ἔμελλε τῶν ἀνηλωμένων λόγον ἀπολήψεσθαι. καί μοι λέγε τὸ ψήφισμα.

Ψήφισμα

28 *Ναί, ἀλλ' ἀντιδιαπλέκει πρὸς τοῦτο εὐθὺς λέγων ὡς οὔτ' ἔλαχε τειχοποιὸς οὔτ' ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ δήμου. καὶ περὶ τούτου Δημοσθένης μὲν καὶ Κτησιφῶν πολὺν ποιήσονται λόγον· ὁ δέ γε νόμος βραχὺς καὶ σαφὴς καὶ ταχὺ λύων τὰς τούτων τέχνας. μικρὰ δὲ ὑμῖν ὑπὲρ αὐτῶν πρῶτον προειπεῖν βούλομαι.* **29** *ἔστι γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν περὶ τὰς ἀρχὰς εἴδη τρία, ὧν ἓν μὲν καὶ πᾶσι φανερώτατον οἱ κληρωτοὶ καὶ οἱ χειροτονητοὶ ἄρχοντες, δεύτερον δὲ ὅσοι τι διαχειρίζουσι τῶν τῆς πόλεως ὑπὲρ τριάκοντα ἡμέρας καὶ οἱ τῶν δημοσίων ἔργων ἐπιστάται,*

28 1 *ναί – λέγων* Lex. Pat. ad loc.
29 5 *ἐπιστάται* vide 14

27 7 *ἔγραψε* **k** *ἔγραψε ψήφισμα* **βf** || 9 *ἐν – ψηφίσματι* del. Rei. | *ἑκάστῃ* Bai. Sau. || **10** *ἐπιμελησομένους* **mgV[a]xLf** *ἐπιμεληθησομένους* **aV[c]k** | *ἐπὶ* – **11** *τείχη* del. Rei. || **11** *ἔχοι* **k** *ἔχῃ* **βf** || 13 *τὰ ψηφίσματα* **βfk**, corr. Fr.[1] || 14 tit. *ψηφίσματα* **m[c]xL[c]**, corr. Fr. om. **am[a]gVL[a]k**
28 1 *εὐθὺς* **k** cf. 21. 68. 216 *εὐθέως* **βf** Lex. Pat. | *λέγων* om. **k** || 2 *ὑπὸ – δήμου* del. Bl. || **4** *ὁ δέ γε νόμος* **βk** *ὁ δὲ γενόμενος* **f** | *βραχὺς καὶ σαφὴς* **βf** *βραχῆ καὶ σαφῆ* **k** || 5 *λύων* **βf** *λύοντα* **k**
29 2 *πᾶσι* om. **amg**

τρίτον δ' ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται, καὶ εἴ τινες ἄλλοι αἱρετοὶ ἡγεμονίας δικαστηρίων λαμβάνουσι, 'καὶ τούτους ἄρχειν δοκιμασθέντας'.- **30** *ἐπειδὰν δ' ἀφέλῃ τις τοὺς ὑπὸ τοῦ δήμου κεχειροτονημένους καὶ τοὺς κληρωτοὺς ἄρχοντας, καταλείπονται οὓς αἱ φυλαὶ καὶ αἱ τριττύες καὶ οἱ δῆμοι ἐξ ἑαυτῶν αἱροῦνται τὰ δημόσια χρήματα διαχειρίζειν [τούτους αἱρετοὺς ἄρχοντας εἶναι]. τοῦτο δὲ γίγνεται ὅταν, ὥσπερ νῦν, ἐπιταχθῇ τι ταῖς φυλαῖς, ἢ τάφρους ἐξεργάζεσθαι ἢ τριήρεις ναυπηγεῖσθαι. ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων μαθήσεσθε.*

Νόμοι

31 *Ἀναμνήσθητε δὴ τοὺς προειρημένους λόγους, ὅτι ὁ μὲν νομοθέτης τοὺς ἐκ τῶν φυλῶν ἄρχειν κελεύει δοκιμασθέντας ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ἡ δὲ Πανδιονὶς φυλὴ ἄρχοντα καὶ τειχοποιὸν ἀπέδειξε Δημοσθένην ὃς ἐκ τῆς διοικήσεως εἰς ταῦτα ἔχει μικροῦ δεῖν δέκα τάλαντα, ἕτερος δ' ἀπαγορεύει νόμος ἀρχὴν ὑπεύθυνον μὴ στεφανοῦν, ὑμεῖς δὲ ὀμωμόκατε κατὰ τοὺς νόμους ψηφιεῖσθαι, ὁ δὲ ῥήτωρ γέ-*

29 7 *ἡγεμονίας δικαστηρίων* vide 14
30 3 *τριττύες* resp. Harp. s. v. *τριττύς* (*T*34) Ph. Lex. s. v. S. *τ*1029

29 6 *εἴ τινες* **amgxf** *οἵτινες* **VLk** | *αἱρετοὶ* del. Cob.
30 1 *ἀφέλῃ* **fk** *ἀφέληταί* **β** || 3 *καταλείπονται* **m**[c]**fk** *καταλίπωνται* **am**[a]**gVxL** | *οὓς* **amgVx**[c]**Lf** *ὡς* **x**[a]**k** || 5 del. Scheibe coll. 45 extr. || 9 tit. **afk** *νόμος* **mgV**, sine term. **xL**
31 3 *φυλὴ* del. Bl. (hiat.) || 5 *δεῖν* **βf**[c] *δ' εἰπεῖν* **f**[a]**k** || 6 *ὑμεῖς* – 8 *στεφανοῦν* (*ὁμ.*) om. **k**

γραφε τὸν ὑπεύθυνον στεφανοῦν, οὐ προσθεὶς 'ἐπειδὰν δῷ λόγον καὶ εὐθύνας', ἐγὼ δὲ ἐξελέγξω τὸ παράνομον μάρτυρας ἅμα τοὺς νόμους καὶ τὰ ψηφίσματα καὶ τοὺς ἀντιδίκους παρεχόμενος. πῶς οὖν ἄν τις περιφανέστερον ἐπιδείξειεν ἄνθρωπον παράνομα γεγραφότα;

32 *Ὡς τοίνυν καὶ τὴν ἀνάρρησιν τοῦ στεφάνου παρανόμως ἐν τῷ ψηφίσματι κελεύει γίγνεσθαι, καὶ τοῦθ' ὑμᾶς διδάξω. ὁ γὰρ νόμος διαρρήδην κελεύει, ἐὰν μέν τινα ἡ βουλὴ στεφανοῖ, ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ἀνακηρύττεσθαι· ἐὰν δὲ ὁ δῆμος, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, 'ἄλλοθι δὲ μηδαμοῦ'. καί μοι λέγε τὸν νόμον.*

Νόμος

33 *Οὗτος ὁ νόμος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ μάλα καλῶς ἔχει. οὐ γὰρ (οἶμαι) ᾤετο δεῖν ὁ νομοθέτης τὸν ῥήτορα σεμνύνεσθαι πρὸς τοὺς ἔξωθεν, ἀλλ' ἀγαπᾶν ἐν αὐτῇ τῇ πόλει τιμώμενον ὑπὸ τοῦ δήμου καὶ μὴ ἐργολαβεῖν ἐν τοῖς κηρύγμασιν. ὁ μὲν οὖν νομοθέτης οὕτως· ὁ δὲ Κτησιφῶν πῶς; ἀναγίγνωσκε τὸ ψήφισμα.*

33 3 *ἔξωθεν*] – **4** *ἐν* **Π34**

31 8 *οὐ* **k** *μὴ* **βf** ‖ **9** *ἐξελέγξω* **am**[a]**VxLfk** *ἐξελέγχω* **m**[c] et Steph. *ἐλέγξω* **g** ‖ **12** *παράνομα* **fk** *παρανομώτατα* **β**

32 3.4 *ἡ βουλὴ στεφανοῖ* cod **e** et Bl. (hiat.) *στεφανοῖ ἡ βουλὴ* **βfk** ‖ **4** *κηρύττεσθαι* coni. Bl. (hiat.) coll. 35. 48, contra 34. 45. 46 ‖ 7 tit. om. **gx**

33 2 *δεῖν* **βf** *δεινὸν* **k** *δεῖν ᾤετο* Bl. (hiat.) ‖ **4** *ὑπὸ τοῦ δήμου* om. **Π33** (ut apparet) ‖ **5** *οὖν* om. **VxLf**

Ψήφισμα

34 *Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι ὁ μὲν νομοθέτης κελεύει ἐν τῷ δήμῳ ἐν Πυκνὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ἀνακηρύττειν τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανούμενον, 'ἄλλοθι δὲ μηδαμοῦ'· Κτησιφῶν δὲ ἐν τῷ θεάτρῳ, οὐ τοὺς νόμους μόνον ὑπερβάς, ἀλλὰ καὶ τὸν τόπον μετενεγκών· οὐδὲ ἐκκλησιαζόντων Ἀθηναίων, ἀλλὰ τραγῳδῶν γιγνομένων καινῶν· οὐδ' ἐναντίον τοῦ δήμου, ἀλλ' ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων, ἵν' ἡμῖν συνειδῶσιν οἷον ἄνδρα τιμῶμεν.*

35 *Οὕτω τοίνυν περιφανῶς παράνομα γεγραφώς, παραταχθεὶς μετὰ Δημοσθένους ἐποίσει τέχνας τοῖς νόμοις ἃς ἐγὼ δηλώσω καὶ προερῶ ὑμῖν, ἵνα μὴ λάθητε ἐξαπατηθέντες.*

Οὗτοι γάρ, ὡς μὲν οὐκ ἀπαγορεύουσιν οἱ νόμοι τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανούμενον μὴ κηρύττειν ἔξω τῆς ἐκκλησίας, οὐχ ἕξουσι λέγειν, οἴσουσι δὲ εἰς τὴν ἀπολογίαν τὸν Διονυσιακὸν νόμον καὶ χρήσονται τοῦ νόμου μέρει τινὶ κλέπτοντες τὴν ἀκρόασιν ὑμῶν 36 *καὶ παρέξονται νόμον οὐδὲν προσήκοντα τῇδε τῇ γραφῇ καὶ λέξουσιν ὡς εἰσὶ τῇ*

33 7 *ψήφισμα*] – **34**,1 *νομοθ*]*έτης* Π34
34 4 *ἐν τῷ θεάτρῳ* resp. Tz. schol. in Hermog. 4,140,4
35 8 *Διονυσιακὸν νόμον*] resp. Anon. ad stat. 4,512,3 | *κ*]*ὸν* – **36**,5 *στε*] Π34

33 7 tit. om. **gVxLf**
34 2 *πυκνὶ* **a**[a]**m**[a]**VxL** *πύκνῃ* **f** *πνυκὶ* **a**[c]**m**[c]**gk** | *τῇ ἐκκλησίᾳ* del. Taylor, sed vide infra *ἐκκλησιαζόντων* || **4** *κτησιφῶν δὲ* **βf** *ὁ δὲ κτησιφῶν* **k** vide 33 | *οὐ* **βf** *οὔτε* **k** || **6** *γιγνομένων* **k** *ἀγωνιζομένων* **βf** vide 41. 154 et schol. 3,41,94 | *καινῶν* om. **k** || 7 *ἐναντίον* **βf** *ἐναντίων* **k**
35 3 *προερῶ* **βk** *προσερῶ* **f** | *ὑμῖν* del. Bl. (hiat.)
36 2 *τῇδε τῇ γρ.* **fk**Π33 *τῇ γρ. τῇδε* **β**

πόλει δύο νόμοι κείμενοι περὶ τῶν κηρυγμάτων· εἷς μέν, ὃν νῦν ἐγὼ παρέχομαι, διαρρήδην ἀπαγορεύων τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανούμενον μὴ κηρύττεσθαι ἔξω τῆς ἐκκλησίας, ἕτερον δ' εἶναι νόμον φήσουσιν ἐναντίον τούτῳ, τὸν δεδωκότα ἐξουσίαν ποιεῖσθαι τὴν ἀνάρρησιν τοῦ στεφάνου τραγῳδοῖς ἐν τῷ θεάτρῳ, 'ἐὰν ψηφίσηται ὁ δῆμος'· κατὰ δὴ τοῦτον τὸν νόμον φήσουσι γεγραφέναι τὸν Κτησιφῶντα.

37 *Ἐγὼ δὲ πρὸς τὰς τούτων τέχνας παρέξομαι συνηγόρους τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους, ὅπερ διατελῶ σπουδάζων παρὰ πᾶσαν τὴν κατηγορίαν. εἰ γὰρ τοῦτό ἐστιν ἀληθὲς καὶ τοιοῦτον ἔθος παραδέδυκεν ὑμῶν εἰς τὴν πολιτείαν ὥστ' ἀκύρους νόμους ἐν τοῖς κυρίοις ἀναγεγράφθαι καὶ δύο περὶ μιᾶς πράξεως ὑπεναντίους ἀλλήλοις, τί ἂν ἔτι ταύτην εἴποι τις εἶναι [τὴν] πολιτείαν, ἐν ᾗ ταὐτὰ προστάττουσιν οἱ νόμοι ποιεῖν καὶ μὴ ποιεῖν;* **38** *ἀλλ' οὐκ ἔχει ταῦθ' οὕτως· μήθ' ὑμεῖς ποτε εἰς τοσαύτην ἀταξίαν τῶν νόμων προβαίητε, οὔτε ἠμέληται περὶ τῶν τοιούτων τῷ νομοθέτῃ τῷ τὴν δημοκρατίαν καταστήσαντι, ἀλλὰ διαρρήδην προστέτακται τοῖς θεσμοθέταις καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν διορθοῦν ἐν τῷ δήμῳ τοὺς νόμους, ἀκριβῶς ἐξετάσαντας καὶ σκεψαμένους εἴ τις ἀναγέγραπται νόμος ἐναντίος ἑτέρῳ νόμῳ, ἢ ἄκυρος ἐν τοῖς κυρίοις ἢ εἴ που*

38.39 vide D. M. MacDowell, Law-making at Athens in the fourth century B.C., JHS 95, 1975, 71–72

38 5 *θεσμοθέταις* resp. Harp. s. v. (*Θ*14) Ph. Lex. s. v. S. *θ*267 || **7** *εἴ* – **9** *πράξεως* Prisc. 18,270

36 4 *ἀπαγορεύων* **βkΠ**33 *ἀπαγορεύοντα* **f**

37 6 *τί ἂν ἔτι*] *ἔτι ἂν* Bl. || **7** del. Poutsma

38 2 *μήθ'* **f** *μὴ* **βk** || **7.8** *νόμος ἐναντίος* **βf** *ἐναντίος νόμος* **k** || **8** *εἴ* om. **f**[a]

εἰσὶ νόμοι πλείους ἑνὸς ἀναγεγραμμένοι περὶ ἑκάστης πράξεως. **39** *κἄν τι τοιοῦτον εὑρίσκωσιν, ἀναγεγραφότας ἐν σανίσιν ἐκτιθέναι κελεύει πρόσθεν τῶν ἐπωνύμων, τοὺς δὲ πρυτάνεις ποιεῖν ἐκκλησίαν ἐπιγράψαντας, νομοθέταις· τὸν δ' ἐπιστάτην τῶν προέδρων διαχειροτονίαν διδόναι τῷ δήμῳ, [καὶ] τοὺς μὲν ἀναιρεῖν τῶν νόμων, τοὺς δὲ καταλείπειν, ὅπως ἂν εἷς ᾖ νόμος καὶ μὴ πλείους ἑκάστης πράξεως. καί μοι λέγε τοὺς νόμους.*

Νόμοι

40 *Εἰ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀληθὴς ἦν ὁ παρὰ τούτων λόγος καὶ ἦσαν δύο κείμενοι νόμοι περὶ τῶν κηρυγμάτων, ἐξ ἀνάγκης οἶμαι, τῶν μὲν θεσμοθετῶν ἐξευρόντων τῶν δὲ πρυτάνεων ἀποδόντων τοῖς νομοθέταις, ἀνῄρητ' ἂν ὁ ἕτερος τῶν νόμων, ἤτοι ὁ τὴν ἐξουσίαν δεδωκὼς ἀνειπεῖν ἢ ὁ ἀπαγορεύων· ὁπότε δὲ μηδὲν τούτων γεγένη-*

39 1 *κἄν*] – **5** *μ[έ]ν* **Π35** ‖ **3** *πρυτάνεις* resp. Harp. s. v. (*Π*118) Ph. Lex. s. v. S. *π*3000 ‖ **4** *προέδρων* resp. Harp. s. v. (*Π*92) Ph. Lex. s. v. S. *π*2382

38 9 *ἑνὸς* del. Prisc. et Usener | *πράξεως εἷς* Prisc. *ἢ εἷς* Usener

39 1 *ἀναγράφοντας* Bl. coll. 38,7 *ἀναγέγραπται* ‖ **3** *προγράψαντας* Wei. coll. D. 19,185 | *νομοθέτας* **βfkΠ35** (ut apparet) (def. Schöll SBAW 1886, 116), corr. Dobree ‖ **4.5** *τῷ δήμῳ* del. Schöll ‖ **5** del. Kaibel | *καταλείπειν* **βf**[c]**k** *καταλιπεῖν* **f**[a] ‖ **6** *πλείους* **amgf** *πλείους περὶ* **VxLk** ‖ **8** tit. om. **amg** *νόμος* **V** sine term. **xL**

40 1 *ἀληθὴς ἦν* **βf** *ἦν ἀληθὴς* **k** ‖ **2** *κείμενοι νόμοι* **βf** *νόμοι κείμενοι* **k** ‖ **3** *οἶμαι* **k** *οἴομαι* **βf** ‖ **4** *ἀποδόντων* **m**[c]**fk** *ἀποδιδόντων* **β** (**m**[a]) ‖ **6** *ἀνειπεῖν* **βf** *ἂν εἰπεῖν* **k** | *γεγένηται* **fk** *γένηται* **β**

ται, φανερῶς δή που ἐξελέγχονται οὐ μόνον ψευδῆ λέγοντες, ἀλλὰ καὶ παντελῶς ἀδύνατα γενέσθαι.

41 *Ὅθεν δὲ δὴ τὸ ψεῦδος τοῦτο ἐπιφέρουσιν, ἐγὼ διδάξω ὑμᾶς, προειπὼν ὧν ἕνεκα οἱ νόμοι ἐτέθησαν οἱ περὶ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ κηρυγμάτων. γιγνομένων γὰρ τῶν ἐν ἄστει τραγῳδῶν ἀνεκήρυττόν τινες, οὐ πείσαντες τὸν δῆμον, οἱ μὲν ὅτι στεφανοῦνται ὑπὸ τῶν φυλετῶν, ἕτεροι δ' ὑπὸ τῶν δημοτῶν· ἄλλοι δέ τινες ὑποκηρυξάμενοι τοὺς αὐτῶν οἰκέτας ἀφίεσαν ἀπελευθέρους, μάρτυρας τοὺς Ἕλληνας [τῆς ἀπελευθερίας] ποιούμενοι.* **42** *ὃ δ' ἦν ἐπιφθονώτατον, προξενίας εὑρημένοι τινὲς ἐν ταῖς ἔξω πόλεσι, διεπράττοντο ἀναγορεύεσθαι ὅτι στεφανοῖ αὐτοὺς ὁ δῆμος, εἰ οὕτω τύχοι, ὁ τῶν Ῥοδίων ἢ Χίων ἢ καὶ ἄλλης τινὸς πόλεως ἀρετῆς ἕνεκα καὶ ἀνδραγαθίας. καὶ ταῦτ' ἔπραττον οὐχ ὥσπερ οἱ ὑπὸ τῆς βουλῆς τῆς ὑμετέρας στεφανούμενοι ἢ ὑπὸ τοῦ δήμου, πείσαντες ὑμᾶς καὶ μετὰ ψηφίσματος, πολλὴν χάριν καταθέμενοι, ἀλλ' αὐτοὶ προελόμενοι, ἄνευ δόγματος ὑμετέρου.* **43** *ἐκ δὲ τούτου τοῦ τρόπου συνέβαινε τοὺς μὲν θεατὰς καὶ τοὺς χορηγοὺς καὶ τοὺς ἀγωνιστὰς ἐνοχλεῖσθαι, τοὺς δὲ ἀνακηρυττομένους ἐν τῷ θεάτρῳ μείζοσι τιμαῖς τιμᾶσθαι τῶν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανουμένων. τοῖς μὲν γὰρ ἀπεδέδεικτο τόπος ἡ ἐκκλησία ἐν ᾗ χρῆν στεφανοῦσθαι καὶ ἀπείρητο ἄλλοθι*

41 1 *ψεῦδος* **βk** *ψευδὲς* **f** ‖ **2** *ὑμᾶς* del. Bl. (hiat.) ‖ **3** *τῷ* om. **k** ‖ **5** *φυλετῶν* **βk** *φυλῶν* **f** ‖ **6** *δ'* ⟨*ὅτι*⟩ Cob. | *δέ* om. **k** ‖ **7** *ἀφίεσαν* **βf**[c] *ἀφεῖσαν* **k** *ἀφήεσαν* **f**[a] | *ἐλευθέρους* Cob. ‖ **8** del. Cob. *τῆς ἀπελευθερίας* post 7 *μάρτυρας* **βf**

42 2 *εὑρημένοι τινὲς* **k** *τινὲς εὑρημένοι* **βf** ‖ **4** *ἄλλης τινὸς* **βf** *τινος ἄλλης* **k** ‖ **5** *ἀρετῆς ἕνεκα* **k** *ἕνεκα ἀρετῆς* **βf** ‖ **6** *οἱ* om. **βf** ‖ **7** *ἢ* ⟨*οἱ*⟩ Cob. | *μετὰ ψηφίσματος* del. Cob.

43 4 *τιμαῖς* om. **β** (V[a]) ‖ **6** *χρῆν* **amgxLk** *χρὴ* **Vf**

μηδαμοῦ' κηρύττεσθαι· οἱ δὲ ἀνηγορεύοντο ἐναντίον ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων· κἀκεῖνοι μὲν μετὰ ψηφίσματος (πείσαντες ὑμᾶς), οὗτοι δ' ἄνευ ψηφίσματος.

44 *Συνιδὼν δή τις ταῦτα νομοθέτης, τίθησι νόμον οὐδὲν ἐπικοινωνοῦντα τῷ περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανουμένων νόμῳ, οὔτε λύσας ἐκεῖνον, οὐδὲ γὰρ ἡ ἐκκλησία ἠνωχλεῖτο, ἀλλὰ τὸ θέατρον· οὔτ' ἐναντίον τοῖς πρότερον κειμένοις τιθείς, οὐ γὰρ ἔξεστιν· ἀλλὰ περὶ τῶν ἄνευ ψηφίσματος ὑμετέρου στεφανουμένων ὑπὸ τῶν φυλετῶν καὶ δημοτῶν, καὶ περὶ τῶν τοὺς οἰκέτας ἀπελευθερούντων καὶ περὶ τῶν ξενικῶν στεφάνων· καὶ διαρρήδην ἀπαγορεύει μήτ' οἰκέτην ἀπελευθεροῦν ἐν τῷ θεάτρῳ μήθ' ὑπὸ τῶν φυλετῶν ἢ δημοτῶν ἀναγορεύεσθαι στεφανούμενον, 'μήθ' ὑπ' ἄλλου', φησί, 'μηδενὸς ἢ ἄτιμον εἶναι τὸν κήρυκα'.*

45 *Ὅταν οὖν ἀποδείξῃ τοῖς μὲν ὑπὸ τῆς βουλῆς στεφανουμένοις [εἰς] τὸ βουλευτήριον ἀναρρηθῆναι, τοῖς δ' ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανουμένοις [εἰς] τὴν ἐκκλησίαν, τοῖς δ' ὑπὸ τῶν δημοτῶν στεφανουμένοις καὶ φυλετῶν ἀπείπῃ μὴ κηρύττεσθαι τοῖς τραγῳδοῖς (ἵνα μηδεὶς ἐρανίζων στεφάνους*

43 7 *ἐναντίον*] *ἐνώπιον ἐμπρός* He. ε 2644
45 5 *ἐρανίζων* – 6 *κτᾶται* Z. 871,10 resp. Anon. ad stat. 4,509,20

43 7 *ἐναντίον* Cob. *ἐνώπιον* **βfk** || 9 *οὗτοι* **βf** *οἱ* **k**
44 1 *συνιδὼν* **βf** *συνειδὼς* **k** | *δή* **βf** *δέ* **k** || 2 *τῷ* om. **ak**[a] | *περὶ* om. **ak** || 3 *οὐδὲ* **βf** *οὐ* **k** | *ἠνωχλεῖτο* **amgLf** *ἐνωχλεῖτο* **xk** *ἠνοχλεῖτο* **V** || 4 *κειμένοις* **k** *κειμένοις νόμοις* **βf** || 5 *τιθείς* **βf** *τίθησιν* **k** || 6.7 *τῶν φυλετῶν κ. δημοτῶν* **βf** *τῶν δημοτῶν κ. τῶν φυλετῶν* **k** || 11 *μηδενὸς* **β** *μηθενὸς* **f** post *μηδενὸς* add. 45,7 *ἀνακηρύττεσθαι* – 8 *φυλετῶν* **k**
45 2 del. Usener || 3 et 4 *στεφανουμένοις* del. Cob. || 3 del. Usener || 4 *φυλετῶν* **βf** *δημοτῶν* **k** || 5 *στεφάνους* **βf** *στέφανον* **k**

καὶ κηρύγματα ψευδῆ φιλοτιμίαν κτᾶται), προσαπείπῃ δ' ἐν τῷ νόμῳ μηδ' ὑπὸ ἄλλου μηδενὸς ἀνακηρύττεσθαι, ἀπούσης βουλῆς καὶ δήμου καὶ φυλετῶν καὶ δημοτῶν – ὅταν δέ τις ταῦτα ἀφέλῃ, τί τὸ καταλειπόμενόν ἐστι πλὴν οἱ ξενικοὶ στέφανοι;

46 *Ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, μέγα σημεῖον ὑμῖν τούτου ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων ἐπιδείξω. αὐτὸν γὰρ τὸν χρυσοῦν στέφανον, ὃς ἂν ἐν τῷ θεάτρῳ τῷ ἐν ἄστει ἀναρρηθῇ, ἱερὸν εἶναι τῆς Ἀθηνᾶς ὁ νόμος κελεύει, ἀφελόμενος τὸν στεφανούμενον. καίτοι τίς ἂν ὑμῶν τολμήσειε τοσαύτην ἀνελευθερίαν τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων καταγνῶναι; μὴ γὰρ ὅτι πόλις, ἀλλ' οὐδ' ἂν ἰδιώτης οὐδὲ εἷς οὕτως ἀγεννὴς γένοιτο ὥστε ὃν αὐτὸς ἔδωκε στέφανον ἅμα ἀνακηρύττειν καὶ ἀφαιρεῖσθαι καὶ καθιεροῦν. ἀλλ' οἶμαι διὰ τὸ ξενικὸν εἶναι τὸν στέφανον καὶ ἡ καθιέρωσις γίγνεται, ἵνα μηδεὶς ἀλλοτρίαν εὔνοιαν περὶ πλείονος ποιούμενος τῆς πατρίδος χείρων γένηται τὴν ψυχήν.* **47** *ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνον τὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀναρρηθέντα στέφανον οὐδεὶς καθιεροῖ, ἀλλ' ἔξεστι κεκτῆσθαι ἵνα μὴ μόνον αὐτός, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐξ ἐκείνου, ἔχοντες ἐν τῇ οἰκίᾳ τὸ ὑπόμνημα, μηδέποτε κακοὶ*

45 6 *καὶ* om. Z. || **7** *μηδ'* **βf** *μήθ'* **k** | *ἀνακηρύττεσθαι* ⟨*ἂν μὴ ψηφίσεται ὁ δῆμος*⟩ Bl. coll. 47 sq. || **8** *ἀπούσης – δημοτῶν* del. Taylor || **9** *ἀφέλῃ* **k** *ἀφέληται* **βf**

46 1 *μέγα σημεῖον ὑμῖν* **βf** *σημεῖον ὑμῖν μέγα* **k** | *τούτου* **βfk** *τούτων* Bl. coll. 2,103.141 (hiat.) || **3** *τῷ*[2] om. **f** || **4** *ὁ νόμος κελεύει* **k** (cf. 20. 32. 34. 249) *κελεύει ὁ νόμος* **βf** (cf. 18. 19) || **6** *τοῦ … ἀθηναίων καταγνῶναι* (*ἀθηναίου* **k**[a]) **k** *καταγνῶναι τοῦ … ἀθηναίων* **βf** | *τοῦ*[2] **k** *τῶν* **βf** || **8** *ἅμα* **afk** *ἅμα καὶ* **mg VxL** || **9** *καὶ καθιεροῦν* del. Cob. || **10** *καθιέρωσις* **βf** *ἱέρωσις* **k** | *γίγνεται* **βk** *γεγένηται* **f** || **11** *εὔνοιαν* **βf** *ἔννοιαν* **k**

47 2 *ἀναρρηθέντα στέφανον* **VxLfk** *στέφανον ἀναρρηθέντα* **amg** et Bl. (hiat.) || **4** *τὸ* **agVxL** del. Bake *τι* **m** *τοῦθ'* Wei.[3]

τὴν ψυχὴν εἰς τὸν δῆμον γίγνωνται. καὶ διὰ τοῦτο προσέθηκεν ὁ νομοθέτης μὴ κηρύττεσθαι τὸν ἀλλότριον στέφανον ἐν τῷ θεάτρῳ, 'ἐὰν μὴ ψηφίσηται ὁ δῆμος', ἵν' ἡ πόλις ἡ βουλομένη τινὰ τῶν ἡμετέρων στεφανοῦν πρέσβεις πέμψασα δεηθῇ τοῦ δήμου, ἵν' ὁ κηρυττόμενος μείζω χάριν εἰδῇ τῶν στεφανούντων ὑμῖν, ὅτι κηρύξαι ἐπετρέψατε. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, τῶν νόμων ἀκούσατε.

Νόμοι

48 *Ἐπειδὰν τοίνυν ἐξαπατῶντες ὑμᾶς λέγωσιν ὡς προσγέγραπται ἐν τῷ νόμῳ ἐξεῖναι στεφανοῦν, 'ἐὰν ψηφίσηται ὁ δῆμος', ἀπομνημονεύετε αὐτοῖς ὑποβάλλειν· ναί, εἴ γε σέ τις ἄλλη πόλις στεφανοῖ· εἰ δὲ ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων, ἀποδέδεικταί σοι τόπος ὅπου δεῖ τοῦτο γίγνεσθαι, ἀπείρηταί σοι ἔξω τῆς ἐκκλησίας μὴ κηρύττεσθαι. τὸ γὰρ 'ἄλλοθι δὲ μηδαμοῦ' ὅ τι ἐστίν, ὅλην τὴν ἡμέραν λέγε· οὐ γὰρ ἀποδείξεις ὡς ἔννομα γέγραφεν.*

47 7 *ψηφί*]*σηται* – 12 *νόμοι* Π8

47 6 *μὴ* **βf** *μήτε* **k** ‖ 8 *τινὰ* **βfk** *τινὰς* Π8 | *ὑμετέρων* edd. | *στεφανοῦν* **βfk** *οὓς ἂν ἀξιοῖτο στεφανοῦν* Π8 ‖ 9 *πέμψασα* **βfk** *πέμπουσα* Π8 | *ἵν' ὁ* Π8 et Steph. *καὶ ὁ* Halm *ἵνα* **βfk** ‖ 10 *ὑμῖν* Π8 et Wolf *ὑμῖν ἢ τοῖς στεφάνοις* **βfk** ‖ 11 *νόμων* **k**Π8 *νόμων αὐτῶν* **βf** ‖ 12 tit. *νόμος* **amV** sine term. **xL** om. **g**

48 2 *προσγέγραπται* **k** *προγέγραπται* **βf** | *στεφανοῦν* del. Bl. ‖ 3 *ἀπομνημονεύετε* **βf** *ὑπομνημονεύετε* **k** | *ὑποβάλλειν* **βk** *ὑποβαλεῖν* **f** ‖ 5 *ἀποδέδεικταί* **m**[c]**x**[a]**fk** *ἀποδέδεικτό* **am**[a]**gVx**[c]**L** | *γίγνεσθαι* **V**[c]**k** *γενέσθαι* **amgV**[a]**xLf** ‖ 8 *γέγραφεν* **V**[c]**k** *γέγραφας* **amgV**[a]**xLf**

49 Ἔστι δὲ ὑπόλοιπόν μοι μέρος τῆς κατηγορίας ἐφ' ᾧ μάλιστα σπουδάζω· τοῦτο δέ ἐστιν ἡ πρόφασις δι' ἣν αὐτὸν ἀξιοῖ στεφανοῦσθαι. λέγει γὰρ οὕτως ἐν τῷ ψηφίσματι· 'καὶ τὸν κήρυκα ἀναγορεύειν ἐν τῷ θεάτρῳ πρὸς τοὺς Ἕλληνας ὅτι στεφανοῖ αὐτὸν ὁ δῆμος ὁ [τῶν] Ἀθηναίων ἀρετῆς ἕνεκα καὶ ἀνδραγαθίας', καὶ τὸ μέγιστον· 'ὅτι διατελεῖ λέγων καὶ πράττων τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ'. **50** ἁπλοῦς δὴ παντάπασιν ὁ μετὰ ταῦτα ἡμῖν λόγος γίγνεται καὶ ὑμῖν ἀκούσασι κρῖναι εὐμαθής· δεῖ γὰρ δή που τὸν μὲν κατηγοροῦντα ἐμὲ τοῦθ' ὑμῖν ἐπιδεικνύναι ὡς εἰσὶν οἱ κατὰ Δημοσθένους ἔπαινοι ψευδεῖς, καὶ ὡς οὔτ' ἤρξατο 'λέγειν τὰ βέλτιστα' οὔτε νῦν 'διατελεῖ πράττων τὰ συμφέροντα τῷ δήμῳ'. κἂν τοῦτ' ἐπιδείξω, δικαίως δή που τὴν γραφὴν ἁλώσεται Κτησιφῶν· ἅπαντες γὰρ ἀπαγορεύουσιν οἱ νόμοι μηδένα ψευδῆ [γράμματα] γράφειν ἐν τοῖς δημοσίοις ψηφίσμασι. τῷ δ' ἀπολογουμένῳ τοὐναντίον τούτου δεικτέον ἐστίν. ὑμεῖς δ' ἡμῖν ἔσεσθε τῶν λόγων κριταί.

51 Ἔχει δ' οὕτως. ἐγὼ τὸν μὲν βίον τὸν Δημοσθένους ἐξετάζειν μακροτέρου λόγου ἔργον ἡγοῦμαι εἶναι. τί γὰρ

49 1 *ἔστι – 3 στεφανοῦσθαι* Arg. in 3,17 || **7** *ὅτι – δήμῳ*] 101.237 Arg. in 3,1
50 2 *δεῖ* Anon. ad stat. 4,725,6 Tz. schol. in Hermog. 4,140,7 || **10** *τῶν λόγων* cf. D. 18,280
51 2 *ἐξετάζειν – εἶναι* schol. Aeschin. 3,52,114

49 1 *μοι* om. Arg. || **2** *ἐστὶν* Arg. || **5** del. Wei. || **7** *λέγων* **βf** cf. 237 et D. 18,54. 57. 59 etc. *καὶ λέγων* **k** et Arg. | *τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ* **βf** Arg. (*δήμῳ τῶν Ἀθηναίων* Arg.) *τῷ δήμῳ τὰ ἄριστα* **k**
50 4 *κατὰ* **β** *κατὰ τοῦ* **fk** *περὶ* Syrian. || **8** del. Taylor cf. schol. 3,50,106 | *γράφειν* **k** cf. 3 Arg.[4] *ἐγγράφειν* **βf**
51 1 *τὸν*[2] **βk** *τοῦ* **f** || **2** *εἶναι* om. cod. **Flor.** del. Bl. (hiat.) sed vide 1,137. 3,182

δεῖ νῦν ταῦτα λέγειν ἢ τὰ περὶ τὴν τοῦ τραύματος γραφὴν αὐτῷ συμβεβηκότα, ὅτ' ἐγράψατο εἰς Ἄρειον πάγον Δημομέλην τὸν Παιανιέα, ἀνεψιὸν ὄντα ἑαυτῷ, καὶ τὴν τῆς κεφαλῆς ἐπιτομήν· ἢ τὰ περὶ τὴν Κηφισοδότου στρατηγίαν καὶ τὸν τῶν νεῶν ἔκπλουν τὸν εἰς Ἑλλήσποντον, ὅτε εἷς ὢν τῶν τριηράρχων Δημοσθένης 52 *καὶ περιάγων τὸν στρατηγὸν ἐπὶ τῆς νεὼς καὶ συσσιτῶν καὶ συνθύων καὶ συσπένδων καὶ τούτων ἀξιωθεὶς διὰ τὸ πατρικὸς αὐτῷ φίλος εἶναι, οὐκ ὤκνησεν ἀπ' εἰσαγγελίας αὐτοῦ κρινομένου περὶ θανάτου κατήγορος γενέσθαι· καὶ ταῦτ' ἤδη τὰ περὶ Μειδίαν καὶ τοὺς κονδύλους οὓς ἔλαβεν ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ χορηγὸς ὢν καὶ ὡς ἀπέδοτο τριάκοντα μνῶν ἅμα τήν τε εἰς αὐτὸν ὕβριν καὶ τὴν τοῦ δήμου καταχειροτονίαν ἣν ἐν Διονύσου κατεχειροτόνησε Μειδίου.* 53 *ταῦτα μὲν οὖν μοι δοκῶ καὶ τἆλλα τὰ τούτοις ὅμοια ὑπερβήσεσθαι, οὐ προδιδοὺς ὑμᾶς οὐδὲ τὸν ἀγῶνα καταχαριζόμενος,*

51 4 *ὅτ'* – 5 *ὄντα* Harp. s. v. *Παιανιεῖς* (*Π*2) Ph. Lex. s. v. S. *π*839 cf. Aeschin. 2,93 || 6 *ἐπι*]*τομή*[*ν* – 53,7 *ὥστε* Π14 || 6 *Κηφισοδότου* resp. Harp. s. v. (*K*56) Ph. Lex. s. v. S. *κ*1564
52 1 *καὶ* – 4 *εἶναι* schol. Aeschin. 3,51,112 || 3 *καὶ* – 4 *εἶναι* S. *π*803 || 3 *πατρικὸς* resp. Ph. Lex. s. v. *πατρῴων* S. *π*830 || 7 *ἀπέδοτο* – 8 *καταχειροτονίαν* S. *α*1458; cf. E. M. Harris, Demosthenes' Speech against Meidias, Harvard Studies in Classical Philology 92, 1989, 129–135

51 4 *αὐτῷ συμβεβηκότα* del. Bl. | *ἐγράψαντο* Harp. (codd.) || 4.5 *δημομέλην* BK. *δημομέλη* **βk** *δημομελῆ* **f** *δημόσια* Harp. || 5 *παιανέα* **f**[a] | *ἑαυτῷ* om. Harp. || 7 *τὸν εἰς* **βf** *εἰς τὸν* **k**, (Π14 incert.) | *εἷς* **βfk** *ὁ εἷς* Π14 || 8 *τριηράρχων* **f**[a]**k** *τριηραρχῶν* **βf**[c], (Π14 incert.)
52 2 *καὶ*[3] del. Halm || 3 *αὐτῷ* **βf** *αὐτῶν* **k** || 5 *ἤδη*] *δὴ* Cob. || 9 *διονύσου* **βfk**Π14[c] *τοῖς δινουσίοις* Π14[a]

ἀλλ' ἐκεῖνο φοβούμενος μή μοι παρ' ὑμῶν ἀπαντήσῃ τὸ δοκεῖν ἀληθῆ μὲν λέγειν, ἀρχαῖα δὲ καὶ λίαν ὁμολογούμενα. καίτοι, ὦ Κτησιφῶν, ὅτῳ τὰ μέγιστα τῶν αἰσχρῶν οὕτως ἐστὶ πιστὰ καὶ γνώριμα τοῖς ἀκούουσιν ὥστε τὸν κατήγορον μὴ δοκεῖν ψευδῆ λέγειν, ἀλλὰ παλαιὰ καὶ λίαν προωμολογημένα, πότερα αὐτὸν δεῖ χρυσῷ στεφάνῳ στεφανωθῆναι ἢ ψέγεσθαι; καὶ σὲ τὸν ψευδῆ καὶ παράνομα τολμῶντα γράφειν πότερα χρὴ καταφρονεῖν τῶν δικαστηρίων ἢ δίκην τῇ πόλει δοῦναι;

54 *Περὶ δὲ τῶν δημοσίων ἀδικημάτων πειράσομαι σαφέστερον εἰπεῖν. καὶ γὰρ πυνθάνομαι μέλλειν Δημοσθένην, ἐπειδὰν αὐτοῖς ὁ λόγος ἀποδοθῇ, καταριθμεῖσθαι πρὸς ὑμᾶς ὡς ἄρα τῇ πόλει τέτταρες ἤδη γεγένηνται καιροὶ ἐν οἷς αὐτὸς πεπολίτευται. ὧν ἕνα μὲν καὶ πάντων πρῶτον, ὡς ἔγωγε ἀκούω, καταλογίζεται ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐν ᾧ πρὸς Φίλιππον ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως ἐπολεμοῦμεν· τοῦτον δ' ἀφορίζεται τῇ [γενομένῃ] εἰρήνῃ καὶ συμμαχίᾳ ἣν Φιλοκράτης ὁ Ἁγνούσιος ἔγραψε καὶ αὐτὸς οὗτος μετ' ἐκείνου, ὡς ἐγὼ δείξω.* 55 *δεύτερον δέ φησι γενέσθαι ὃν ἤγομεν*

54 4 *καιροὶ*] Arg. in Aeschin. 3,8 sqq.

53 4 *μοι* **βfk**Π14^{1} *τις* Π14^{2} | *ἀπαντήσῃ* **βfk** *ἀπαντήσῃ τι τοιοῦτον* Π14^{1} *ἀπαντήσῃ θόρυβος* Π14^{2} (vide 1,83 *μείζων – θόρυβος*) | *τὸ δοκεῖν* **βfk**Π14^{1} *καὶ δόξω* Π14^{2} ‖ 5 *ἀληθῆ μὲν* Π14 et Cob. *μὲν ἀληθῆ* **βfk** ‖ 7 *οὕτως* **βf**Π14^{2} *ὅπως* Π14^{1} utrum om. **k** | *ὥστε* **Lk**Π14 *ὡς* **amgVxf** ‖ 9 *προωμολογημένα* **βk** *προσωμολογημένα* **f** | *στεφανοῦσθαι* Bake cf. 152 ‖ 10 *ψέγεσθαι*] *ἀτιμοῦσθαι* Dobree *ἀπολέσθαι* Bai. Sau. | *ψευδῆ κ. παράνομα* **βf** *παράνομα κ. ψευδῆ* **k** ‖ 12 *δοῦναι* **k** *διδόναι* **βf**

54 5 *πάντων πρῶτον* **k** *πρῶτον πάντων* **VxL**^{c} *πρῶτον* **amg L**^{a}**f** ‖ 6 *ἐκεῖνον – χρόνον* del. Bl. (hiat.) ‖ 8 *ἀφορίζεται* **k** *ἀφορίζεται τὸν χρόνον* **βf** schol. | del. Bl.

55 1 *φησι* **mg** *καιρόν φησι* **fk** *φησι καιρὸν* **aVxL**

χρόνον τὴν εἰρήνην, δηλονότι μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐν ᾗ καταλύσας τὴν ὑπάρχουσαν εἰρήνην τῇ πόλει, ὁ αὐτὸς οὗτος ῥήτωρ ἔγραψε τὸν πόλεμον· τρίτον δὲ ὃν ἐπολεμοῦμεν χρόνον μέχρι [τῆς ἀτυχίας] τῶν ἐν Χαιρωνείᾳ· τέταρτον δὲ τὸν νῦν παρόντα καιρόν. ταῦτα δὲ καταριθμησάμενος, ὡς ἀκούω, μέλλει με παρακαλεῖν καὶ ἐπερωτᾶν ὁποίου τούτων τῶν τεττάρων αὐτοῦ καιρῶν κατηγορῶ καὶ πότε αὐτὸν οὐ τὰ βέλτιστά φημι τῷ δήμῳ πεπολιτεῦσθαι· κἂν μὴ θέλω ἀποκρίνασθαι, ἀλλ' ἐγκαλύπτωμαι καὶ ἀποδιδράσκω, ἐκκαλύψειν μέ φησι προσελθὼν καὶ ἄξειν ἐπὶ τὸ βῆμα καὶ ἀναγκάσειν ἀποκρίνασθαι.

56 *Ἵν' οὖν μήθ' οὗτος ἰσχυρίζηται ὑμεῖς τε προειδῆτε ἐγώ τε ἀποκρίνωμαι σοι ἐναντίον τῶν δικαστῶν, Δημόσθενες, καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν ὅσοι δὴ ἔξωθεν περιεστᾶσι καὶ τῶν Ἑλλήνων ὅσοις ἐπιμελὲς γέγονεν ἐπακούειν τῆσδε τῆς κρίσεως (ὁρῶ δὲ οὐκ ὀλίγους παρόντας, ἀλλ' ὅσους οὐ-*

55 4 *ἔγραψε*] D. H. ad Amm. 1,11 resp. schol. D. 18,76,140

55 5 del. Cob. | *τῶν* **k** *τῆς* **βf** || 7 *μέλλει* **m^{c}g^{c}xk** *μέλλειν* **am^{a}g^{a}VLf** | *με* om. **k** | *παρακαλεῖν* **am^{a}g^{a}VxLk** cf. 72. 96 *καλεῖν* **m^{c}g^{c}f** || 8 *ὁποίου – κατηγορῶ* om. **k** del. Cob. || 9 *πότε* **βf** *ποτε* **k** || 10 *ἐγκαλύπτωμαι* **amg** *ἐγκαλύπτομαι* **VxLfk** || 11 *ἄξειν*] *ἕλξειν* Cob. || 12 *ἀναγκάσειν* **β** *ἀναγκάζειν* **fk**

56 1 *προειδῆτε* **βf^{a}k** *προίδητε* **f^{c}** || 2 *ἐγώ τε*] *ἔγωγε* Sau. *ἐγὼ δὴ* Taylor *ἐγὼ τί* Bake *ἔγωγ'* Sch. *ἐγὼ ἀποκρίνομαι* Bai. Sau. *ἐγώ – ἀποκρίνωμεν* del. Hamaker | *ἀποκρίνωμαι* **amgxLfk** *ἀποκρίνομαι* **V** *ἀποκρινοῦμαι* Bake *τε ἀποκρίνωμαι* del. Fr.^{2} | *ἐναντίον σοι* **βfk**, transp. Markland, sed vide 43. 147 | *δημόσθενες* **βf^{c}k** *δημοσθένει* **f^{a}** || 3 *τῶν ἄλλων πολιτῶν* **βf** *τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ἄλλων* **k** | *δὴ* Ald. om. **k** *δὲ* **am^{a}g^{a}VxLf** *τε* **m^{c}g^{c}** | *ἔξωθεν* **βf** *ἔξω* **k** || 4 *ὑπακούειν* **βfk**, corr. Markland

δεὶς πώποτε μέμνηται πρὸς ἀγῶνα δημόσιον παραγενομένους), ἀποκρίνομαι ὅτι ἁπάντων τῶν τεττάρων καιρῶν κατηγορῶ σου, οὓς σὺ διαιρῇ. 57 *κἂν οἵ τε θεοὶ θέλωσι καὶ οἱ δικασταὶ ἐξ ἴσου ἡμῶν ἀκούωσι κἀγὼ δύνωμαι ἀπομνημονεῦσαι ἅ σοι σύνοιδα, πάνυ προσδοκῶ ἐπιδείξειν τοῖς δικασταῖς τῆς μὲν σωτηρίας τῇ πόλει τοὺς θεοὺς αἰτίους γεγενημένους καὶ τοὺς φιλανθρώπως καὶ μετρίως τοῖς τῆς πόλεως πράγμασι χρησαμένους, τῶν δὲ ἀτυχημάτων ἁπάντων Δημοσθένην αἴτιον γεγενημένον. καὶ χρήσομαι τῇ τοῦ λόγου τάξει ταύτῃ ᾗ τοῦτον πυνθάνομαι μέλλειν ποιεῖσθαι, λέξω δὲ πρῶτον περὶ τοῦ πρώτου καιροῦ καὶ δεύτερον περὶ τοῦ δευτέρου καὶ τρίτον περὶ τοῦ ἐφεξῆς καὶ τέταρτον περὶ τῶν νυνὶ καθεστηκότων πραγμάτων. καὶ δὴ ἐπανάγω ἐμαυτὸν ἐπὶ τὴν εἰρήνην ἣν σὺ καὶ Φιλοκράτης ἐγράψατε.*

56 7 *κρίνομα]ι* – 57,5 *φ[ι* Π36
57 9 *πρ[ώτου* – 59,5 *δ]ή* Π37

56 6 *πώποτε* **βf** *ποτε* **k** ‖ 7 *ἀποκρίνομαι* **f**Π36 (ut apparet) *ἀποκρινοῦμαι* **amgxLk** *ἀποκρινοῦμεν* **V** ‖ 8 *οὓς σὺ*] *ὅσους* Wei.[3] | *διαιρῇ* **fk**Π36 (ut apparet) *διαιρεῖς* **β**

57 2 *ἀκούωσι* Π36 et Hamaker *ἀκούσωσι* **βfk** | *δύνωμαι* **mg xLk**Π36 *δύναμαι* **af** *δύνομαι* **V** ‖ 3 *σοι* om. **amg** | *ἐπιδείξειν* **am**^c^**g**^c^**V**^a^**xL**^c^Π36 *ἀποδείξειν* **V**^c^**L**^a^**f** *ἐπιγράψειν* **m**^a^**g**^a^ | *τοῖς δικασταῖς* del. Bl. ‖ 6 *ἁπάντων* om. **am**^a^**f**^a^ ‖ 7 *αἴτιον γεγενημένον* del. Taylor coll. 4 *αἰτίους γεγενημένους*, sed vide repetitionem ad 236 et 2,108 *γεγενημένον αἴτιον* **k** ‖ 7.8 *τοῦ λόγου τάξει* **βf** *τάξει τοῦ λόγου* **k** ‖ 8 *ᾗ* **k** *ἣν* **βf** | *μέλλειν ποιεῖσθαι* **k** *ποιεῖσθαι μέλλειν* **βf** *ποιεῖσθαι* del. Wei. *ποιεῖσθαι μέλλειν* del. Bl. ‖ 9 *λέξω* **βf** *λέγω* **k** | *καιροῦ* om. Π36 ‖ 10 *τοῦ*[2] **βk**Π36 (ut apparet) *τῶν* **f** ‖ 11 *νυνὶ* **k**Π36 (ut apparet) cf. 159. 165 *νῦν* **βf** | *δὴ* **βf**Π36 (ut apparet) *ἤδη* **k**

58 Ὑμῖν γὰρ ἐξεγένετ' ἄν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν προτέραν ἐκείνην εἰρήνην ποιήσασθαι μετὰ κοινοῦ συνεδρίου τῶν Ἑλλήνων εἴ τινες ὑμᾶς εἴασαν περιμεῖναι τὰς πρεσβείας ἃς ἦτε ἐκπεπομφότες κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα, παρακαλοῦντες ἐπὶ Φίλιππον, [μετασχεῖν Ἑλληνικοῦ συνεδρίου], καὶ προϊόντος τοῦ χρόνου παρ' ἑκόντων τῶν Ἑλλήνων ἀπολαβεῖν τὴν ἡγεμονίαν· καὶ τούτων ἀπεστερήθητε διὰ Δημοσθένην καὶ Φιλοκράτην καὶ τὰς τούτων δωροδοκίας ἃς ἐδωροδόκησαν συστάντες ἐπὶ τὸ δημόσιον τὸ ὑμέτερον.

59 Εἰ δέ τισιν ὑμῶν ἐξαίφνης ἀκούσασιν ἀπιστότερος προσπέπτωκεν ὁ τοιοῦτος λόγος, ἐκείνως τὴν ὑπόλοιπον ποιήσασθε ἀκρόασιν· ὥσπερ ὅταν περὶ χρημάτων ἀνηλωμένων διὰ πολλοῦ χρόνου καθεζώμεθα ἐπὶ τοὺς λογισμούς, ἐρχόμεθα δή που ψευδεῖς οἴκοθεν ἐνίοτε δόξας ἔχοντες [κατὰ τὸν λογισμόν]· ἀλλ' ὅμως ἐπειδὰν ὁ λογισμὸς συγκεφαλαιωθῇ, οὐδεὶς ὑμῶν ἐστιν οὕτω δύσκολος τὴν φύσιν ὅστις οὐκ ἀπέρχεται τοῦτο ὁμολογήσας καὶ ἐπινεύσας ἀλη-

58 1 *ε[γένετ'* – **6** *προϊ* **Π36**
59 3 *ὥσπερ* resp. D. 18,227

58 2 *ἐκείνην* hab. **βfΠ36Π37** om. **k** || **3** *εἴ τινες ὑμᾶς εἴασαν* **βfΠ36** *εἴ τινες εἴασαν ὑμᾶς* **Π37** *οἵτινες ἡμᾶς εἴασαν* **k** || 5 ante *μετασχεῖν* hab. *καὶ* **Π36** hab. *καὶ α[.......]υτους* **Π37** | del. Dobree coll. 64 et schol. 3,58,127 || **8** *φιλοκράτη* **Π37** || **9** *ἐδωροδόκησαν* **βfΠ37** *ἐδωροδόκουν* **k** | *ἐπὶ* – **10** *ὑμέτερον* om. **Π37**
59 1 *ἀπιστότερος* **βf** *....].ν.. ἀπισ[τότερος....].* **Π37** *ἄπιστος* **k** || **2** *τοιοῦτος* om. **Π37** || **4** *καθεζώμεθα* **amgLf** *καθεζόμεθα* **Vxk** | *ἐπὶ* – *λογισμούς* del. Dobree || **5** *ψευδ. οἴκ. ἐνίοτε* **βf** *ἐνίοτε ψευδ. οἴκ.* **k** || **6** del. Sau. *τῶν λογισμῶν* **βf** || **7** *ὑμῶν* post *ἐστιν* **k** *ἡμῶν* cod. **Flor.** et Steph., quod del. Bl. || **8** *ὁμολογήσας καὶ* del. Bl. | *καὶ ἐπινεύσας* om. **k**

θὲς εἶναι, ὅ τι ἂν ὁ λογισμὸς αἱρῇ· **60** *οὕτω καὶ νῦν τὴν ἀκρόασιν ποιήσασθε. εἴ τινες ὑμῶν ἐκ τῶν ἔμπροσθεν χρόνων ἤκουσιν οἴκοθεν τοιαύτην ἔχοντες τὴν δόξαν ὡς ἄρα ὁ Δημοσθένης οὐδὲν πώποτε εἴρηκεν ὑπὲρ Φιλίππου συστὰς μετὰ Φιλοκράτους, ὅστις οὕτω διάκειται, μήτ' ἀπογνώτω μηδὲν μήτε καταγνώτω πρὶν ⟨ἂν⟩ ἀκούσῃ· οὐ γὰρ δίκαιον. ἀλλ' ἐὰν ἐμοῦ διὰ βραχέων ἀκούσητε ὑπομιμνήσκοντος τοὺς καιροὺς καὶ τὰ ψηφίσματα παρεχομένου ἃ μετὰ Φιλοκράτους ἔγραψε Δημοσθένης, ἐὰν αὐτὸς ὁ τῆς ἀληθείας λογισμὸς ἐγκαταλαμβάνῃ τὸν Δημοσθένην πλείω μὲν γεγραφότα ψηφίσματα Φιλοκράτους περὶ τῆς ἐξ ἀρχῆς εἰρήνης καὶ συμμαχίας,* **61** *καθ' ὑπερβολὴν δὲ αἰσχύνης κεκολακευκότα Φίλιππον καὶ τοὺς παρ' ἐκείνου πρέσβεις [οὐκ ἀναμείναντα], αἴτιον δὲ γεγονότα τῷ δήμῳ τοῦ μὴ μετὰ κοινοῦ συνεδρίου τῶν Ἑλλήνων ποιήσασθαι τὴν εἰρή-*

60 10 *λογισμὸς* resp. Ba. 292,29 | *βα[νῃ* – **11** *ψη[φίσματα* Π37

61 1 *δὲ* – **4** *[τῶν* Π37

59 10 *τι* **βf**[c]**k** *δ'* **f**[a] | *ὁ* **k** *αὐτὸς ὁ* **βf** | *αἱρῇ* **amgV**[c]**f**[c] *αἵρῃ* **V**[a]**f**[a] *αἰνῇ* **xL**

60 1 *καὶ νῦν* om. **k** ‖ 5 *διάκειται* **βf** *διάκειται πρὸς αὐτὸν* **k** ‖ 6 add. Reisig et Dobree | *ἀκούσῃ* **Vf** *ἀκούσει* **amg** *ἀκούσοι* **k** term. in morsu tiniae in **x** (*πρὶν – ἀκούσῃ* om. L) ‖ 7 *ἀκούσητε* **βf**[c]**k** del. Bl. *ἀκούσαντες* **f**[a] ‖ **8** *τὰ ψηφίσματα ... ἃ* **k** *τὸ ψήφισμα..ὃ* **βf** ‖ **9** *ἔγραψε* **βf** *γέγραφε* **k** | *ἐὰν* del. Bl. def. Wilam. in Hermes 59, 1924, 266 | *αὐτὸς ὁ* **βf** *ὁ αὐτὸς* **k** ‖ **10** *ἐγκαταλαμβάνῃ* **mgVxLf** *ἐγκαταλαμβάνει* **ak** *καταλαμβάνῃ* coni. Fr.[2] sed vide 91. 239 ‖ **11** *φιλοκράτους* **amVk** *μετὰ φιλοκράτους* **gxLf**

61 3 del. Wolf om. Π37 ⟨*τοὺς δὲ ὑμετέρους πρέσβεις*⟩ *οὐκ ἀναμείναντα* Taylor *οὐκ ἀναμείναντα τοὺς πρέσβεις* **k** | *τοῦ* om. **k** ‖ **4** *τῶν ἑλλήνων* om. **amgx**[a]**L**[a]

νην, ἔκδοτον δὲ πεποιηκότα Φιλίππῳ Κερσοβλέπτην τὸν Θρᾴκης βασιλέα (ἄνδρα φίλον καὶ σύμμαχον τῇ πόλει), ἐὰν ταῦθ' ὑμῖν σαφῶς ἐπιδείξω, δεήσομαι ὑμῶν μετρίαν δέησιν· ἐπινεύσατέ μοι πρὸς θεῶν τὸν πρῶτον τῶν τεττάρων καιρῶν μὴ καλῶς αὐτὸν πεπολιτεῦσθαι. λέξω δὲ ὅθεν μάλιστα παρακολουθήσετε.

62 *Ἔγραψε Φιλοκράτης ἐξεῖναι Φιλίππῳ δεῦρο κήρυκα καὶ πρέσβεις πέμπειν περὶ εἰρήνης. τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐγράφη παρανόμων. ἧκον οἱ τῆς κρίσεως χρόνοι· κατηγόρει μὲν Λυκῖνος ὁ γραψάμενος, ἀπελογεῖτο δὲ Φιλοκράτης, συναπελογεῖτο δὲ Δημοσθένης· ἀπέφυγε Φιλοκράτης. μετὰ ταῦτα ἐπῄει χρόνος Θεμιστοκλῆς ἄρχων· ἐνταῦθ' εἰσέρχεται βουλευτὴς εἰς τὸ βουλευτήριον Δημοσθένης, οὔτε λαχὼν οὔτ' ἐπιλαχών, ἀλλ' ἐκ παρασκευῆς πριάμενος, ἵν' εἰς ὑποδοχὴν ἅπαντα καὶ λέγοι καὶ πράττοι Φιλοκράτει, ὡς αὐτὸ ἔδειξε τὸ ἔργον.* **63** *νικᾷ γὰρ ἕτερον ψήφισμα Φιλοκράτης ἐν ᾧ κελεύει ἑλέσθαι δέκα πρέσβεις οἵτινες*

62 1 *ἔγραψε Φιλοκράτης* cf. 2,13 sq. ‖ **6** *ἐνταῦθ'* – **8** *πριάμενος* Lex. Pat. ad loc. ‖ **7** *οὔτε* – **8** *πριάμενος* Harp. s. v. *ἐπιλαχών* (*E* 102) S. *ε* 2435

61 5 *πεποιηκότα φιλίππῳ* **k** *φιλίππῳ πεποιηκότα* **βf** ‖ **7** *ἐὰν* **βf** *ἂν* **k** | *ταῦθ'* **βf** *τοῦθ'* **k** ‖ **8** *πρῶτον* **f** *ἕνα* **βk**

62 **1** *κήρυκα* **k** *κήρυκας* **βf** ‖ **2** *εἰρήνης* **k** *εἰρηνης καὶ συμμαχίας* **βf** | *τοῦτο* **amgk** *τουτὶ* **VxLf** ‖ **4** *λυκῖνος* om. **am**[a]**g**[a] | *ὁ* om. **k** | *δὲ* om. **βf** ‖ **5** *δὲ* **L** *δὴ* **k** *δὲ καὶ* **amgx**[c] (*δὲ* om. **x**[a]) **f** *δὲ καὶ ὁ* **V** | *ἀπέφυγε φιλοκράτης* **βf** *διέφυγεν ὁ φιλοκράτης* **k** ‖ **6** *ἐπῄει χρόνος* del. Hamaker *χρόνος* del. Wei. *χρόνος* ⟨*τῶν ἀρχαιρεσῶν*⟩ Rei., sed vide Andoc. 1,96 | *ὁ χρόνος* **mg** ‖ **7** *εἰς* – *βουλευτήριον* del. Bl., sed vide 125. 1,112

63 **2** *φιλοκράτης* **βf** *ὁ φιλοκράτης* **k** | *ἐν* – *κελεύει* del. Bl. (hiat.) sed vide 68. 73. 237. 2,65. 83. 104

ἀφικόμενοι ὡς Φίλιππον ἀξιώσουσιν αὐτὸν δεῦρο πρέσβεις αὐτοκράτορας πέμπειν ὑπὲρ εἰρήνης. τούτων εἷς ἦν Δημοσθένης. κἀκεῖθεν ἐπανήκων ἐπαινέτης ἦν τῆς εἰρήνης καὶ ταὐτὰ τοῖς ἄλλοις πρέσβεσιν ἀπήγγελλε καὶ μόνος τῶν βουλευτῶν ἔγραψε σπείσασθαι τῷ κήρυκι τῷ ἀπὸ τοῦ Φιλίππου καὶ τοῖς πρέσβεσιν, ἀκόλουθα γράφων Φιλοκράτει· ὁ μέν γε τὴν ἐξουσίαν ἔδωκε τοῦ δεῦρο κήρυκα καὶ πρέσβεις πέμπεσθαι, ὁ δὲ τῇ πρεσβείᾳ σπένδεται.

64 *Τὰ δὲ μετὰ ταῦτα ἤδη μοι σφόδρα προσέχετε τὸν νοῦν. ἐπράττετο γὰρ οὐ πρὸς τοὺς ἄλλους πρέσβεις, τοὺς πολλὰ συκοφαντηθέντας ὕστερον ἐκ μεταβολῆς ὑπὸ Δημοσθένους, ἀλλὰ πρὸς Φιλοκράτην καὶ Δημοσθένην, εἰκότως, τοὺς ἅμα μὲν πρεσβεύοντας ἅμα δὲ τὰ ψηφίσματα γράφοντας, πρῶτον μὲν ὅπως μὴ περιμενεῖτε τοὺς πρέσβεις οὓς ἦτε ἐκπεπομφότες παρακαλοῦντες ἐπὶ Φίλιππον, ἵνα μὴ μετὰ τῶν Ἑλλήνων, ἀλλ' ἰδίᾳ ποιήσησθε τὴν εἰρήνην·* **65** *δεύτερον δ' ὅπως μὴ μόνον εἰρήνην, ἀλλὰ καὶ συμμαχίαν εἶναι ψηφιεῖσθε πρὸς Φίλιππον, ἵν' εἴ τινες προσέχοιεν τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ εἰς τὴν ἐσχάτην ἐμπέσοιεν ἀθυμίαν, ὁρῶντες ὑμᾶς αὐτοὺς μὲν παρακαλοῦντας*

63 3 *ὡς* **VxLk** *πρὸς* **amgf** ‖ **4** *πέμπειν* **βf** *ἀποστέλλειν* **k** | *ὑπὲρ* **m**[c]**f** *ὑπὲρ τῆς* **am**[a]**gVxLk** | *τούτων* **βf** *τοῦτον* **k** ‖ **6** *ταὐτὰ* **m**[a]**g**[c]**k** *ταῦτα* **am**[a]**g**[a]**VxLf** | *τῶν* **fk** *τῶν ἄλλων* **β** ‖ **7** *ἀπὸ* cod. q et Wolf *ὑπὸ* **βfk** | *ἀπὸ τοῦ* del. Herwerden ‖ **9** *ἔδωκε* **k** *δέδωκε* **βf** | *κήρυκα* **βk** *κήρυκας* **f** ‖ **10** *πέμπειν* coni. Bl. | *σπένδεται* **βf** *σπένδεσθαι* **k**

64 1 *μοι* – **2** *νοῦν* **βf** cf. 2,22 *σφόδρα μοι τὸν νοῦν προσέχετε* **k** ‖ **3** ⟨*τὰ*⟩ *πολλὰ* Rei ‖ **5** *τὰ* om. **m**[c]**f** ‖ **6** *περιμείνητε* **βfk**, corr. B. ‖ **7** *παρακαλοῦντας* Markland sed vide 58. 68 ‖ **8** *τῶν* **k** *τῶν ἄλλων* **βf** | *ἀλλ' ἰδίᾳ* **βf**[c]**k** *ἀλλὰ δίχα* **f**[a] | *ποιήσαισθε* Bk.

65 1 *εἰρήνην* **k** *τὴν εἰρήνην* **βf** ‖ **3** *προσέχοιεν* **βf** *προσεῖχον* **k** ‖ **4** *ὁρῶντες* **βf** *ὁρῶντας* **k** | *ὑμᾶς αὐτοὺς μὲν* **βf** *αὐτοὺς μὲν ὑμᾶς* **k**

ἐπὶ τὸν πόλεμον, οἴκοι δὲ μὴ μόνον εἰρήνην, ἀλλὰ καὶ συμμαχίαν ἐψηφισμένους ποιεῖσθαι· τρίτον δὲ ὅπως Κερσοβλέπτης ὁ Θρᾴκης βασιλεὺς μὴ ἔσται ἔνορκος, μηδὲ μετέσται τῆς συμμαχίας καὶ τῆς εἰρήνης αὐτῷ. παρηγγέλλετο δ' ἐπ' αὐτὸν ἤδη στρατεία. **66** *καὶ ταῦθ' ὁ μὲν ἐξωνούμενος οὐκ ἠδίκει (πρὸ γὰρ τῶν ὅρκων καὶ τῶν συνθηκῶν ἀνεμέσητον ἦν αὐτῷ πράττειν τὰ συμφέροντα), οἱ δ' ἀποδόμενοι καὶ κατακοινωνήσαντες τὰ τῆς πόλεως ἰσχυρὰ μεγάλης ὀργῆς ἦσαν ἄξιοι. ὁ γὰρ μισαλέξανδρος νυνὶ φάσκων εἶναι καὶ τότε μισοφίλιππος Δημοσθένης, ὁ τὴν ξενίαν ἐμοὶ προφέρων τὴν Ἀλεξάνδρου, γράφει ψήφισμα, τοὺς καιροὺς τῆς πόλεως ὑφαιρούμενος,* **67** *ἐκκλησίαν ποιεῖν τοὺς πρυτάνεις τῇ ὀγδόῃ ἱσταμένου τοῦ ἐλαφηβολιῶνος μηνός, ὅτ' ἦν τῷ Ἀσκληπιῷ ἡ θυσία καὶ ὁ προαγών, ἐν τῇ ἱερᾷ ἡμέρᾳ, ὃ πρότερον οὐδεὶς μέμνηται γεγονός, τίνα πρόφασιν ποιησάμενος; 'ἵνα', φησίν, 'ἐὰν ἤδη παρῶσιν οἱ Φιλίππου πρέσβεις, βουλεύσηται ὁ δῆμος ὡς τάχιστα περὶ τῶν πρὸς Φίλιππον', τοῖς οὔπω παροῦσι πρέσβεσι προκαταλαμβάνων τὴν ἐκκλησίαν καὶ τοὺς χρόνους ὑμῶν ὑποτεμνόμενος καὶ τὸ πρᾶγμα κατασπεύδων, ἵνα μὴ μετὰ τῶν*

66 6 *ὁ* – 7 *προφέρων* resp. D. 18,51

65 5 *τὸν* **βf** *τὸν πρὸς φίλιππον* **k** || 7 *μηδὲ* Bk., *μήτε* **βfk** || 9 *ἐπ' αὐτὸν ἤδη* **βf** *ἤδη ἐπ' αὐτὸν* **k**

66 4 *κατακοινωνήσαντες* **amgVLf** *κατακοινώσαντες* **xk** | *τὰ* om. **f**

67 1 *ποιεῖν* **βf** *ποιεῖσθαι* **k** || 2 *ἱσταμένου* **βk** *ἱσταμένῃ* **f** || 3 *τῷ* om. **k** | *καὶ ὁ προαγών* **xL**[a]**f** (*προαγάγων* **L**[a]) *καὶ ὁ προάγων* **a** *καὶ ὅτ' ἦν ὁ προάγων* **mg** *καὶ ὅτ' ἦν ὁ προάγων* **VL**[c]**k** || 4 *ὃ* **m**[c]**gVL**[c]**k** *ᾗ* **f** om. **am**[a]**g**[a]**xL**[a] | *γεγονός* **k** *γενόμενον* **βf** || 5 *ἤδη παρῶσιν* **βf** *παρῶσιν ἤδη* **k** | *οἱ* **k** *οἱ τοῦ* **βf** || 6 *δῆμος* **βfk**[c] *φίλιππος* **k**[a] | *ὡς* om. **f** || 7 *φίλιππον* **βk** *φίλιππον πρέσβεων* **f** || 8 *ὑμῶν* **βf** *ἡμῶν* **k**

ἄλλων Ἑλλήνων, ἐπανελθόντων τῶν ὑμετέρων πρέσβεων, ἀλλὰ μόνοι ποιήσησθε τὴν εἰρήνην.

68 *Μετὰ ταῦτα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἧκον οἱ Φιλίππου πρέσβεις· οἱ δὲ ὑμέτεροι ἀπεδήμουν παρακαλοῦντες τοὺς Ἕλληνας ἐπὶ Φίλιππον. ἐνταῦθ' ἕτερον νικᾷ ψήφισμα Δημοσθένης, ἐν ᾧ γράφει μὴ μόνον ὑπὲρ εἰρήνης, ἀλλὰ καὶ περὶ συμμαχίας βουλεύσασθαι, μὴ περιμείναντας τοὺς πρέσβεις τοὺς ὑμετέρους, ἀλλ' εὐθὺς μετὰ τὰ Διονύσια τὰ ἐν ἄστει, τῇ ὀγδόῃ καὶ ἐνάτῃ ἐπὶ δέκα. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, τῶν ψηφισμάτων ἀκούσατε.*

Ψηφίσματα

69 *Ἐπειδὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παρεληλύθει τὰ Διονύσια, ἐγίγνοντο δὲ αἱ ἐκκλησίαι· ἐν δὲ τῇ προτέρᾳ τῶν ἐκκλησιῶν [τῇ ὀγδόῃ δέκα] ἀνεγνώσθη δόγμα κοινὸν τῶν συμμάχων, οὗ τὰ κεφάλαια διὰ βραχέων ἐγὼ προερῶ. πρῶτον μὲν γὰρ ἔγραψαν ὑπὲρ εἰρήνης ὑμᾶς μόνον βουλεύσασθαι, τὸ δὲ τῆς συμμαχίας ὄνομα ὑπερέβησαν οὐκ ἐπιλελησμένοι, ἀλλὰ καὶ τὴν εἰρήνην ἀναγκαιοτέραν ἢ καλ-*

67 10 *ὑμετέρων* Ald. *ἡμετέρων* **βfk**

68 1 *μετὰ* **k** *μετὰ δὲ* **βf** | *ἧκον* ⟨*μὲν*⟩ coni. Bl. | *οἱ* **k** *οἱ τοῦ* **βf** ‖ **2** *ἡμέτεροι* **βfk**, corr. Aldina ‖ **2.3** *παρακαλοῦντες – φίλιππον* del. Sch. coll. 64.65 ‖ **3** *ἐνταῦθ'* **βk** *ταῦθ'* **f** | *νικᾷ ψήφισμα* **k** *ψήφισμα νικᾷ* **βf** ‖ **4** [*ἐν ᾧ γράφει*] coni. Bl. coll. 63. 2,61 | *ὑπὲρ* **m**^{c}**g**^{c}**f** *ὑπὲρ τῆς* **am**^{a}**g**^{a}**VxLk** ‖ **5** *περὶ* om. **βf** | *συμμαχίας* **k** *συμμαχίας ἡμᾶς* **amgVxf** *συμμαχίας ὑμᾶς* Aldina et **L** ‖ **6** *ὑμετέρους* **amgVLf** *ἡμετέρους* **xk** | *τὰ*[1] om. **β** cf. 2,61 ‖ **8** *τῶν ψηφισμάτων ἀκούσατε* **k** *ἀκούσατε τῶν ψηφισμάτων* **βf** ‖ **9** tit. om. **am**^{a}**gVxL** *ψήφισμα* **k**

69 1 *παρεληλύθει* **βf** *παρελήλυθε* **k** ‖ **2** *δὲ αἱ*] *διτταὶ* Markland | *αἱ* om. **k** | *δὲ*[2] del. Bake *γε* Wei. ‖ **3** del. Taylor *τῇ – δέκα* post *δόγμα* **βf**

λίω ὑπολαμβάνοντες εἶναι· ἔπειτα ἀπήντησαν ὀρθῶς ἰασόμενοι τὸ Δημοσθένους δωροδόκημα, **70** καὶ προσέγραψαν [ἐν τῷ δόγματι] ἐξεῖναι τῷ βουλομένῳ τῶν Ἑλλήνων ἐν τρισὶ μησὶν εἰς τὴν αὐτὴν στήλην ἀναγεγράφθαι μετ' Ἀθηναίων καὶ μετέχειν τῶν ὅρκων καὶ τῶν συνθηκῶν· δύο μέγιστα προκαταλαμβάνοντες, πρῶτον μὲν τὸν χρόνον τὸν τῆς τριμήνου ταῖς τῶν Ἑλλήνων πρεσβείαις ἱκανὸν παραγενέσθαι κατασκευάζοντες, ἔπειτα τὴν τῶν Ἑλλήνων εὔνοιαν τῇ πόλει μετὰ κοινοῦ συνεδρίου κτώμενοι, ἵν' εἰ παραβαίνοιντο αἱ συνθῆκαι μὴ μόνοι μηδ' ἀπαράσκευοι πολεμήσαιμεν, ὃ νῦν ἡμῖν παθεῖν συνέβη διὰ Δημοσθένην. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἐξ αὐτοῦ τοῦ δόγματος ἀκούσαντες μαθήσεσθε.

Δόγμα Συμμάχων

71 Τούτῳ τῷ δόγματι συνειπεῖν ὁμολογῶ, καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ προτέρᾳ τῶν ἐκκλησιῶν δημηγοροῦντες· καὶ ὁ δῆμος ἀπῆλθε τοιαύτην τινὰ δόξαν ὑπειληφώς, ὡς ἔσται μὲν ἡ εἰρήνη (περὶ δὲ συμμαχίας οὐκ ἄμεινον εἴη διὰ τὴν τῶν Ἑλλήνων παράκλησιν βουλεύσασθαι), ἔσται δὲ κοινῇ μετὰ

69 8 *ἰασόμενοι* **mgVx**[c]**L**[c]**k** om. **ax**[a]**L**[a] *ἰασάμενοι* **f**
70 2 del. Bl. ‖ 3 *ἀναγεγράφθαι* **βf** *ἀναγράφεσθαι* **k** ‖ 4 *μέγιστα* **βf** *τὰ μέγιστα* **k** ‖ 5 *προκαταλαμβάνοντες* **βk** *προσκαταλαμβάνοντες* **f** | *μὲν* **k** *μὲν οὖν* **βf** | *τὸν*[2] om. **f** ‖ 6 *παραγενέσθαι* **k** *γενέσθαι* **βf** ‖ 7 *κατασκευάζοντες* **k** *παρασκευάζοντες* **βf** ‖ **10** *ὃ* Cob. *ἃ* **βfk** | *ἡμῖν* **mgxk** *ὑμῖν* **aVL** ‖ **13** tit. *δόγμα συμμάχων* om. **am**[a]**gVxL**[a] *συμμάχων* om. **m**[c]
71 1 *δόγματι* **βf** *ψηφίσματι* **k** ‖ 3 *τοιοῦτόν τι* (*δόξαν* deleto) Wei. coll. 1,49 | *ὑπειληφώς* **VxLk** *εἰληφώς* **amgf** ‖ 5 *βουλεύσασθαι* **βf** *βουλεύεσθαι* **k** | *κοινῇ* **aL**[a]**f** schol. *κοινὴ* **mgVxL**[c]**k**

τῶν Ἑλλήνων ἁπάντων. νὺξ ἐν μέσῳ, καὶ παρῆμεν τῇ ὑστεραίᾳ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. ἐνταῦθα δὴ προκαταλαβὼν Δημοσθένης τὸ βῆμα, οὐδενὶ τῶν ἄλλων παραλιπὼν λόγον, οὐδὲν ὄφελος ἔφη τῶν χθὲς εἰρημένων εἶναι λόγων, εἰ ταῦθ' οἱ Φιλίππου μὴ συμπεισθήσονται πρέσβεις, οὐδὲ γιγνώσκειν ἔφη τὴν εἰρήνην ἀπούσης συμμαχίας. 72 *οὐ γὰρ ἔφη δεῖν (καὶ γὰρ τὸ ῥῆμα μέμνημαι ὡς εἶπε, διὰ τὴν ἀηδίαν τοῦ λέγοντος ἅμα καὶ τοῦ ὀνόματος) 'ἀπορρῆξαι' τὴν συμμαχίαν τῆς εἰρήνης, οὐδὲ τὰ τῶν Ἑλλήνων ἀναμένειν μελλήματα, ἀλλ' ἢ πολεμεῖν αὐτούς, ἢ τὴν εἰρήνην ἰδίᾳ ποιεῖσθαι. καὶ τελευτῶν ἐπὶ τὸ βῆμα παρακαλέσας Ἀντίπατρον ἐρώτημά τι ἠρώτα, προειπὼν μὲν ἃ ἐρήσεται, προδιδάξας δὲ ἃ χρὴ κατὰ τῆς πόλεως ἀποκρίνασθαι. καὶ τέλος ταῦτ' ἐνίκα, τῷ μὲν λόγῳ προσβιασαμένου Δημοσθένους, τὸ δὲ ψήφισμα γράψαντος Φιλοκράτους.* 73 *ὃ δὲ ἦν ὑπόλοιπον αὐτοῖς· Κερσοβλέπτην καὶ τὸν ἐπὶ Θρᾴκης τόπον ἔκδοτον ποιῆσαι, καὶ τοῦτ' ἔπραξαν ἕκτῃ φθίνοντος τοῦ*

72 1 *οὐ* – 4 *εἰρήνης* resp. D. H. 57,4 ‖ 3 *ἀπορρῆξαι* D. H. 1,250 ‖ 4 *οὐδὲ* – 5 *μελλήματα* cf. Eur. I.A. 818 *τὰ τῶν Ἀτρειδῶν μὴ μένων μελλήματα*

71 6 *νὺξ* **βf**[c]**k** *νῦν* **f**[a] ‖ 7 *εἰς τὴν ὑστέραν ἐκκλησίαν* coni. Bl. | *προκαταλαβὼν* **k** *προκαταλαμβάνων* **βf** ‖ 8 *δημοσθένης τὸ βῆμα* **βf** *τὸ βῆμα δημοσθένης* **k**

72 2 *καὶ γὰρ τὸ* **βf** *τὸ γὰρ* **k** ‖ 3.4 *τὴν συμμαχίαν τῆς εἰρήνης* **k** *τῆς εἰρήνης τὴν συμμαχίαν* **βf** *τῆς φιλίας ἀπορρῆξαι τὴν συμμαχίαν* D. H. ‖ 4 *τὰ* om. **f** ‖ 5 *μελλήματα* **am**[c]**g**[c]**Lfk** *μελήματα* **m**[a]**g**[a]**Vx** ‖ 6 *παρακαλέσας* **βk** *καλέσας* ‖ **f** ‖ 7 *τι* om. **k** | *ἐρήσεται* **βk** *αἱρήσεται* **f** ‖ 9 *προβιασαμένου* **βfk**, corr. Rei. cf. 93 | *δημοσθένους* **βk** *τοῦ δημοσθένους* **f**

ἐλαφηβολιῶνος μηνός, πρὶν ἐπὶ τὴν ὑστέραν ἀπαίρειν πρεσβείαν τὴν ἐπὶ τοὺς ὅρκους Δημοσθένην (ὁ γὰρ μισαλέξανδρος καὶ μισοφίλιππος ὑμῖν οὑτοσὶ ῥήτωρ δὶς ἐπρέσβευσεν εἰς Μακεδονίαν, ἐξὸν μηδὲ ἅπαξ, ὁ νυνὶ κελεύων τῶν Μακεδόνων καταπτύειν). εἰς δὲ τὴν ἐκκλησίαν τὴν τῇ ἕκτῃ [λέγω] καθεζόμενος βουλευτὴς ὢν ἐκ παρασκευῆς, ἔκδοτον Κερσοβλέπτην μετὰ Φιλοκράτους ἐποίησε. 74 *λανθάνει γὰρ ὁ μὲν Φιλοκράτης ἐν ψηφίσματι μετὰ τῶν ἄλλων [γραμμάτων] παρεγγράψας, ὁ δ' ἐπιψηφίσας, Δημοσθένης, ἐν ᾧ γέγραπται 'ἀποδοῦναι δὲ τοὺς ὅρκους τοῖς πρέσβεσι τοῖς παρὰ Φιλίππου ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ τοὺς συνέδρους τῶν συμμάχων'. παρὰ δὲ Κερσοβλέπτου σύνεδρος οὐκ ἐκάθητο· γράψας δὴ τοὺς συνεδρεύοντας ὀμνύναι, τὸν Κερσοβλέπτην οὐ συνεδρεύοντα ἐξέκλῃσε τῶν ὅρκων.* 75 *ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀνάγνωθί μοι τίς ἦν ὁ ταῦτα γράψας καὶ τίς ὁ ταῦτα ἐπιψηφίσας.*

73 4 *μηνός* om. **amg** ‖ 6 *ὑμῖν* **βf** *ἡμῖν* **k** | *οὑτοσὶ* **β** *οὗτος* **f** *οὕτως* **k** ‖ 7 *εἰς μακεδονίαν* **k** cf. 2,146 *ἐν μακεδονίᾳ* **βf** ‖ 9 del. B. *λεγω* post *καθεζόμενος* **am**^{a}**gxL** | *προκαθεζόμενος* B.

74 3 del. Bl. *γράμμα τι* Stephanus *τοῦτο* B. *ῥημάτων* Weiske (ap. editionem Bremi) ‖ 4 *ἐν ᾧ γέγραπται* del. Markland sed vide 2,104 | *δὲ* om. **βf** ‖ 6 *δὲ* om. **mgV** | *κερσοβλέπτου* **βk** *τοῦ κερσοβλέπτου* **f** | *ἐκάθητο* **βf** *κεκάθητο* **k** ‖ 7 *δὴ* Bl. *δὲ* **axLfk** om. **mgV** ‖ 8 *ἐξέκλεισε* **βfk**, corr. Sch.

75 2 *ἦν* om. cod. **h** del. Bl., sed vide 173. 176. 1,71 | *γράψας* **βf** *γράφων* **k** | *τίς* **amgf** *τίς ἦν* **VxLk** cf. 265 ‖ 3 *ταῦτα* del. Bl. sed vide 1,191. 2,55 | *ἐπιψηφίσας* **k** et Fr.[1] *ἐπιψηφίσας πρόεδρος* **βf**

Ψήφισμα

Καλόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καλὸν ἡ τῶν δημοσίων γραμμάτων φυλακή· ἀκίνητον γάρ ἐστι καὶ οὐ συμμεταπίπτει τοῖς αὐτομολοῦσιν ἐν τῇ πολιτείᾳ, ἀλλ' ἀπέδωκε τῷ δήμῳ, ὁπόταν βούληται συνιδεῖν τοὺς πάλαι μὲν πονηρούς, ἐκ μεταβολῆς δ' ἀξιοῦντας εἶναι χρηστούς.

76 *Ὑπόλοιπον δ' ἐστί μοι τὴν κολακείαν διεξελθεῖν. Δημοσθένης γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐνιαυτὸν βουλεύσας, οὐδεμίαν πώποτε φανήσεται πρεσβείαν εἰς προεδρίαν καλέσας, ἀλλὰ τότε μόνον καὶ πρῶτον πρέσβεις εἰς προεδρίαν ἐκάλεσε καὶ προσκεφάλαια ἔθηκε καὶ φοινικίδας περιεπέτασε καὶ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἡγεῖτο τοῖς πρέσβεσιν εἰς τὸ θέατρον, ὥστε καὶ συρίττεσθαι διὰ τὴν ἀσχημοσύνην καὶ κολακείαν. καὶ ὅτ' ἀπῄεσαν εἰς Θῆβας, ἐμισθώσατο αὐτοῖς τρία ζεύγη ὀρεικὰ καὶ [τοὺς πρέσβεις] προὔπεμψεν [εἰς Θήβας], καταγέλαστον τὴν πόλιν ποιῶν. ἵνα δ' ἐπὶ τῆς*

75 5 *καλόν* – **6** *φυλακή*] Aristid. Rh. 8,13 Alex. 3,20,11
76 4 *ἀλλὰ τότε* cf. schol. D. 18,28,71. 72 Aeschin. 2,111 D. 19,234

75 4 tit. *ψήφισμα* **am^{c}V** om. **m^{a}gxL^a** *ψῆφος* **L^c** *ψήφισμα πρόεδροι* **fk** ‖ **5** *γραμμάτων* **m^{c}k** *πραγμάτων* **am^{a}gVxLf** Aristid. Alex. ‖ **6** *συμμεταπίπτει* **m^{c}f** *μεταπίπτει* **am^{a}gVxLk** ‖ **7** *τοῖς* **βf** *τοῖς ἀντιμεταβαλλομένοις* **k** | *τῇ* om. **β** | *ἀπέδωκε* **k** schol. *ἐπέδωκε* **βf** *ἔδωκε* Dobree
76 1 *δ' ἐστί μοι* **k** *δέ μοι ἐστὶ* **βf** | *κολακείαν* **k** *κολακείαν αὐτοῦ* **βf** ‖ **3** *πώποτε* om. **k** | *φανήσεται* **k** *φανεῖται* **βf** ‖ **4** *μόνον καὶ πρῶτον* **βf** cf. 77 extr. *πρῶτον καὶ μόνον* **k** | *πρέσβεις* del. Bl. | ⟨*καὶ*⟩ *εἰς* Bl. ‖ **5** *ἐκάλεσε* **βk** *ἔθηκε* **f** ‖ **7.8** *καὶ κολακείαν* del. Wei. ‖ **8** *εἰς θήβας* del. Taylor | *ἐμισθώσατο* – **10** *θήβας* post **10** *ποιῶν* **axL** ‖ **9** *τρία* om. **axL** | del. Taylor | del. Wilam.

ὑποθέσεως μείνω, λαβέ μοι τὸ ψήφισμα τὸ περὶ τῆς προεδρίας.

Ψήφισμα

77 *Οὗτος τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὁ τηλικοῦτος τὸ μέγεθος κόλαξ, πρῶτος διὰ τῶν κατασκόπων τῶν παρὰ Χαριδήμου πυθόμενος τὴν Φιλίππου τελευτήν, τῶν μὲν θεῶν συμπλάσας ἑαυτῷ ἐνύπνιον κατεψεύσατο ὡς οὐ παρὰ Χαριδήμου τὸ πρᾶγμα πεπυσμένος, ἀλλὰ παρὰ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀθηνᾶς, οὓς μεθ' ἡμέραν ἐπιορκῶν νύκτωρ φησὶν ἑαυτῷ διαλέγεσθαι καὶ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι προλέγειν· ἑβδόμην δ' ἡμέραν τῆς θυγατρὸς αὐτῷ τετελευτηκυίας, πρὶν πενθῆσαι καὶ τὰ νομιζόμενα ποιῆσαι, στεφανωσάμενος καὶ λευκὴν ἐσθῆτα λαβὼν ἐβουθύτει καὶ παρενόμει, τὴν μόνην ὁ δείλαιος καὶ πρώτην αὐτὸν πατέρα προσειποῦσαν ἀπολέσας.* 78 *καὶ οὐ τὸ δυστύχημα ὀνειδίζω, ἀλλὰ*

77 8 *ἑβδόμην – τετελευτηκυίας*] Anon. ad stat. 4,94,5 || 8 *ἑβδόμην* – 12 *ἀπολέσας* Plu. mor. 119b12 resp. Ph. Bibl. 394a resp. Plu. D. 22,2 Cic. Tusc. 3,63 Syr. 2,2,3 || 10 *παρενόμει* – 12 *ἀπολέσας* Soptr. 5,50,26
78 1 *καὶ* – 2 *ἐξετάζω* Alex. 3,36,4 Tib. Fig. 8,562,8 W.

76 11 *περὶ* **βf** *ὑπὲρ* **k**
77 8 *ἑβδόμην δ' ἡμέραν* **amgVLk** Plu. Mor. et v. Ph. (*δ'* om. Plu. v. Ph.) Syr. *ἑβδόμῃ δ' ἡμέρᾳ* **xf** | *αὐτῷ* **βf** Syr. Plu. Mor *ἑαυτῷ* **k** *αὐτοῦ* Plu. v. Ph. | *τετελευτηκυίας*] *τεθνηκυίας* Ph. || 9 *πρὶν* **βf** Plu. Mor. *πρὶν ἢ* **k** Syr. || 10 *λαβὼν* **βf**[a]**k** Syr. *βαλὼν* **f**[c] *ἀναλαβὼν* Plu. Mor. | *παρενόμει* **m**[a]**g**[a]**V**[a]**Lfk** Syr. *παρηνόμει* **am**[c]**g**[c]**V**[c]**x** *παρενόμησεν* Plu. Mor. Soptr. || 11 *τὴν μόνην ὁ δείλαιος* **βfk** Plu. Mor. Syr. *ὁ δείλαιος τὴν μόνην* Soptr. | *πρώτην* **βfk** Plu. Mor. Syr. *πρῶτον* Soptr. | *προσειποῦσαν πατέρα* Soptr. || 12 *ἀπολέσας* om. **axL**[a]**f**[a] Soptr.
78 1.2 *ἀλλὰ τὸν* **βfk** *τὸν δὲ* Alex. Tib.

τὸν τρόπον ἐξετάζω. ὁ γὰρ μισότεκνος καὶ πατὴρ πονηρὸς οὐκ ἄν ποτε γένοιτο δημαγωγὸς χρηστός, οὐδὲ ὁ τὰ φίλτατα καὶ οἰκειότατα σώματα μὴ στέργων οὐδέποθ' ὑμᾶς περὶ πολλοῦ ποιήσεται τοὺς ἀλλοτρίους, οὐδέ γε ὁ ἰδίᾳ πονηρὸς οὐκ ἂν γένοιτο δημοσίᾳ χρηστός, οὐδ' ὅστις ἐστὶν οἴκοι φαῦλος, οὐδέποτ' ἦν ἐν Μακεδονίᾳ κατὰ τὴν πρέσβειαν καλὸς κἀγαθός· οὐ γὰρ τὸν τρόπον, ἀλλὰ τὸν τόπον [μόνον] μετήλλαξεν.

79 *Πόθεν οὖν ἐπὶ τὴν μεταβολὴν ἦλθε τῶν πραγμάτων, οὗτος γάρ ἐστιν ὁ δεύτερος καιρός, καὶ τί ποτ' ἐστὶ τὸ αἴτιον ὅτι Φιλοκράτης μὲν ἀπὸ τῶν αὐτῶν πολιτευμάτων Δημοσθένει φυγὰς ἀπ' εἰσαγγελίας γεγένηται, Δημοσθένης δὲ ἐπέστη τῶν ἄλλων κατήγορος, καὶ πόθεν ποθ' ἡμᾶς εἰς τὰς ἀτυχίας ὁ μιαρὸς ἄνθρωπος ἐμβέβληκε, ταῦτ' ἤδη διαφερόντως ἄξιόν ἐστιν ἀκοῦσαι.* **80** *ὡς γὰρ τάχιστα εἴσω Πυλῶν Φίλιππος παρῆλθε καὶ τάς τε ἐν Φωκεῦσι πόλεις παραδόξως ἀναστάτους ἐποίησε, Θηβαίους τε, ὡς τόθ' ὑμῖν ἐδόκει, περαιτέρω τοῦ καιροῦ καὶ τοῦ ὑμετέρου συμ-*

78 2 *ὁ* – 9 *μετήλλαξεν* Syr. 2,2,8

78 3 *τὰ* om. **f**^{a} ‖ 4 *ὑμᾶς* **fk** *ἡμᾶς* **β** ‖ 5 *πολλοῦ* **k** Syr. *πλείονος* **βf** | *ποιήσεται* **βf**^{c} Syr. (*ποιήσηται* **f**^{a}) *ποιήσαιτο* **k** | *οὐδέ* – 6 *χρηστός* del. Dobree ‖ 6 *ἂν* **amgVLk** Syr. (Ven.) *ἄν ποτε* **xf** ‖ 7 *ἦν*] *ἂν* Syr. | *κατὰ τὴν πρέσβειαν* om. V, del. Sch. ‖ 8 *κἀγαθὸς γένοιτ' ἂν* Syr. | *οὐ* – 9 *μετήλλαξεν* (del. Dobree)] *τὸν γὰρ τόπον μόνον, ἀλλ' οὐ τὸν τρόπον μετήλλαξεν* Syr. ‖ 9 del. Cob.

79 5 *ἡμᾶς* **βf** *ὑμᾶς* **k** ‖ 6 *τὰς ἀτυχίας* **βf** (cf. 131 extr.) *τὴν ἀτυχίαν* **k** (cf. 83 extr. *τὴν συμφορὰν*)

80 2 *φίλιππος παρῆλθε* **βf** *παρῆλθε φίλιππος* **k** | *πόλεις* **βf** *φίλιππος* **k** ‖ 3 *τε* Bl. *δὲ* **βf** om. **k** | *τόθ'* **m**^{c}**g**^{c}**fk** *τοῦθ'* **am**^{a}**g**^{a}**V xL** | *ὑμῖν* **βf** *ἡμῖν* **k** ‖ 4 *τοῦ*^{1} om. **f**

φέροντος ἰσχυροὺς κατεσκεύασεν, ὑμεῖς τε ἐκ τῶν ἀγρῶν φοβηθέντες ἐσκευαγωγήσατε, ἐν ταῖς μεγίσταις δ' ἦσαν αἰτίαις οἱ πρέσβεις οἱ τὴν εἰρήνην πρεσβεύσαντες (πολὺ δὲ τῶν ἄλλων διαφερόντως Φιλοκράτης καὶ Δημοσθένης, διὰ τὸ μὴ μόνον πρεσβεύειν, ἀλλὰ καὶ τὰ ψηφίσματα γεγραφέναι), **81** *συνέβη δ' ἐν τοῖς αὐτοῖς χρόνοις διαφέρεσθαί τι Δημοσθένην καὶ Φιλοκράτην σχεδὸν ὑπὲρ τούτων ὑπὲρ ὧν καὶ ὑμεῖς αὐτοὺς ὑπωπτεύσατε διενεχθῆναι· τοιαύτης δὲ ἐμπιπτούσης ταραχῆς, μετὰ τῶν συμφύτων αὐτῷ νοσημάτων ἤδη τὰ μετὰ ταῦτα ἐβουλεύετο, μετὰ δειλίας καὶ τῆς πρὸς Φιλοκράτην ὑπὲρ τῆς δωροδοκίας ζηλοτυπίας, καὶ ἡγήσατο, εἰ τῶν συμπρεσβευόντων καὶ τοῦ Φιλίππου κατήγορος ἀναφανείη, τὸν μὲν Φιλοκράτην προδήλως ἀπολεῖσθαι, τοὺς δὲ ἄλλους συμπρέσβεις κινδυνεύσειν, αὐτὸς δ' εὐδοκιμήσειν καὶ (προδότης ὢν τῶν φίλων καὶ πονηρὸς) πιστὸς τῷ δήμῳ φανήσεσθαι.*

82 *Κατιδόντες δ' αὐτὸν οἱ προσπολεμοῦντες τῇ τῆς πόλεως ἡσυχίᾳ, ἄσμενοι παρεκάλουν ἐπὶ τὸ βῆμα, τὸν*

80 9 *τὰ*] – **81**,2 [*ουτων ὑ*] Π38

80 6 *ἐσκευαγωγήσατε* **k** *ἐσκευαγωγήκατε* **βf** || 7 *τὴν εἰρήνην* **k** *περὶ τῆς εἰρήνης* **βf** || 9 *τὰ* hab. **k**Π38 (ut apparet) om. **βf**
81 1 *δ'* **βf**Π38 *τε* **k** || 2 *δημοσθένην* **mgxLk** *τὸν δημοσθένην* **aVf** || 3 *δὲ*] *δὴ* *Taylor* *δὲ* del. Rei., sed vide 5. 149 || 4 *αὐτῷ* **amgLfk** schol. *αὐτῶν* **Vx** || 6 *δωροδοκίας ζηλοτυπίας* **m**^{c} **gVxL**^{c}**fk** *ζηλοτυπίας δωροδοκίας* **am**^{a}**gL**^{a} || 9 *συμπρέσβεις* **βk** *πρέσβεις* **f** | *κινδυνεύσειν* **am**^{c}**g**^{c}**k** *κινδυνεύειν* **m**^{a}**g**^{a}**VxLf** || 10 *ὢν* **βk** *τε ὢν* **f** | *τῶν φίλων* om. **f**^{a} || 11 *πιστὸς* **βf**^{c}**k** *καὶ πιστὸς* **f**^{a} | *φανήσεσθαι* **βf** *κληθήσεται* **k** *φανεῖσθαι* coni. Bl.
82 1 *προσπολεμοῦντες* **k** post *πόλεως* **af**^{a} *πόλεως προπολεμοῦντες* **mgVxLf**^{c} | *τῇ* om. **βf** || 2 *ἡσυχίᾳ* **am**^{a}**g**^{a}**VxLk** *ἡσυχῇ* **m**^{c} **g**^{c}**f** | *ἄσμενοι* **βf** *ἀσμένως* **k** | *παρεκάλουν* **βf** *παρεκάλεσαν* **k**

μόνον ἀδωροδόκητον ὀνομάζοντες τῇ πόλει· ὁ δὲ παριὼν ἀρχὰς αὐτοῖς ἐνεδίδου πολέμου καὶ ταραχῆς. οὗτός ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὁ πρῶτος ἐξευρὼν Σέρριον τεῖχος καὶ Δορίσκον καὶ Ἐργίσκην καὶ Μυρτίσκην καὶ Γάνος καὶ Γανιάδα, χωρία ὧν οὐδὲ τὰ ὀνόματα ᾔδειμεν πρότερον. καὶ εἰς τοῦτο φέρων περιέστησε τὰ πράγματα, ὥστ' εἰ μὲν μὴ πέμποι Φίλιππος πρέσβεις, καταφρονεῖν αὐτὸν ἔφη τῆς πόλεως, εἰ δὲ πέμποι, κατασκόπους πέμπειν, ἀλλ' οὐ πρέσβεις. **83** *εἰ δὲ ἐπιτρέπειν ἐθέλοι πόλει τινὶ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ περὶ τῶν ἐγκλημάτων, οὐκ εἶναι κριτὴν ἴσον ἡμῖν ἔφη καὶ Φιλίππῳ. Ἀλόννησον ἐδίδου· ὁ δ' ἀπηγόρευε μὴ λαμβάνειν, 'εἰ δίδωσιν, ἀλλὰ μὴ ἀποδίδωσι', περὶ συλλαβῶν διαφερόμενος. καὶ τὸ τελευταῖον στεφανώσας τοὺς μετὰ Ἀριστοδήμου εἰς Θετταλίαν καὶ Μαγνησίαν παρὰ τὰς τῆς εἰρήνης συνθήκας πρεσβεύσαντας, τὴν μὲν εἰρήνην διέλυσε, τὴν δὲ συμφορὰν καὶ τὸν πόλεμον κατεσκεύασεν.*

82 5 *Σέρριον* – 6 *Γανιάδα* cf. D. 18,27 ‖ 6 *Ἐργίσκην* resp. Harp. s. v. (*Ε* 131) Ph. Lex. s. v. S. *ε* 2906 | *Γάνος καὶ Γανιάδα* Harp. s. v. (*Γ* 3) Ph. Lex. *γ* 30 S. *γ* 59 ‖ 7 *ὧν* – *πρότερον* D. C. 44,42,2 cf. **CR** 61, 1947, 11
83 3 *Ἀλόννησον*] Harp. s. v. (*Α* 80) Ph. Lex. *α* 1041. S. *α* 1327 Plu. D. 9,6 | *Ἀλόννησον* – 4 *ἀποδίδωσι* resp. Athen. 223d

82 4 *ἀρχὰς αὐτοῖς* **βf** *αὐτοῖς ἀρχὰς* **k** ‖ 6 *καὶ μυρτίσκην* om. **β** | *μυρτίσκνην* **k** *μυργίσκην* **f** *τὸ μυρτηνὸν* D. *μυρτανὸν* Harp. | *καὶ γανιάδα* om. **amgxL** | *γανιάδα* Harp. *γανίδα* **Vf** *γάνδια* **k** ‖ 7 *ᾔδεμεν* Cob. ‖ 9 *φίλιππος πρέσβεις* **βf** *πρέσβεις φίλιππος* **k**
83 1 *ἐθέλοι* **m**[c]**fk** *ἐθέλει* **am**[a]**gx** *θέλοι* **L** sine term. **V** ‖ 6 *τὰς* **β** *τὰς περὶ* **fk** ‖ 7 *πρεσβεύσαντας* **k** et lemma schol. (**gV xL**) *ἐπιστρατεύσαντας* **βf** ‖ 9 *καὶ* – *πόλεμον* del. Cob. coll. 79 | *κατεσκεύασεν* **k** *παρεσκεύασεν* **βf**

84 *Ναί, ἀλλὰ χαλκοῖς καὶ ἀδαμαντίνοις τείχεσιν, ὡς αὐτός φησι, τὴν χώραν ἡμῶν ἐτείχισε, τῇ τῶν Εὐβοέων καὶ Θηβαίων συμμαχίᾳ. ἀλλ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ ταῦτα καὶ μέγιστα ἠδίκησθε καὶ μάλιστα ἠγνοήκατε. σπεύδων δ' εἰπεῖν περὶ τῆς θαυμαστῆς συμμαχίας τῆς τῶν Θηβαίων, ἵν' ἐφεξῆς λέγω, περὶ τῆς τῶν Εὐβοέων πρῶτον μνησθήσομαι.*

85 *Ὑμεῖς γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πολλὰ καὶ μεγάλα ἠδικημένοι ὑπὸ Μνησάρχου τοῦ Χαλκιδέως, τοῦ Καλλίου καὶ Ταυροσθένους πατρός, οὓς οὗτος νυνὶ μισθὸν λαβὼν Ἀθηναίους εἶναι τολμᾷ γράφειν, καὶ πάλιν ὑπὸ Θεμίσωνος τοῦ Ἐρετριέως· ὃς ἡμῶν εἰρήνης οὔσης Ὠρωπὸν ἀφείλετο, τούτων ἑκόντες ἐπιλαθόμενοι, ἐπειδὴ διέβησαν εἰς Εὔβοιαν Θηβαῖοι καταδουλώσασθαι τὰς πόλεις πειρώμενοι, ἐν πέντε ἡμέραις ἐβοηθήσατε αὐτοῖς καὶ ναυσὶ καὶ πεζῇ δυνάμει, καὶ πρὶν τριάκονθ' ἡμέρας διελθεῖν ὑποσπόνδους Θηβαίους ἀφήκατε, κύριοι τῆς Εὐβοίας γενόμενοι· καὶ τάς τε πόλεις αὐτὰς καὶ τὰς πολιτείας ἀπέδοτε ὀρθῶς καὶ δικαίως τοῖς παρακαταθεμένοις, οὐχ ἡγούμενοι δίκαιον εἶναι τὴν ὀργὴν ἀπομνημονεύειν ἐν τῷ πιστευθῆναι.*

84 2 *φησι* resp. D. 18,299

84 2 *τῇ τῶν εὐβοέων καὶ θηβαίων* **βf** *τῇ θηβαίων καὶ τῇ τῶν εὐβοέων* **k** ‖ 4 *καὶ*[1] **f**^{a}**k** *καὶ* ⟨*τὰ*⟩ Kaibel *τρία* **amgVf**^{c} *καὶ τρία* **xL** ‖ 5 *θαυμαστῆς* V^{a}x^{c}L^{c}**k** *μεγίστης* **amgV**^{c}**x**^{a}**L**^{a}**f** | *συμμαχίας* **βf**^{c}**k** *συμπαθείας* **f**^{a} ‖ **6** *λέγω* **k** *εἴπω* **βf** | *τῆς τῶν* **k** *τῶν* **βf**

85 6 *ἐπιλαθόμενοι* **β** *ἐπιλανθανόμενοι* **fk** ‖ **8** *πεζῇ* **k** *πεζικῇ* **βf** cf. 96 ‖ **10** *καὶ* transp. ante *κύριοι* Markland ‖ **11** *τε* om. **f** ‖ **12** *τοῖς παρακαθεμένοις* **k** *αὐτοῖς παρακαταθέμενοι* **βf**

86 *Καὶ τηλικαῦθ' ὑφ' ὑμῶν εὖ πεπονθότες οἱ Χαλκιδεῖς, οὐ τὰς ὁμοίας ὑμῖν ἀπέδοσαν χάριτας, ἀλλ' ἐπειδὴ [τάχιστα] διέβητε εἰς Εὔβοιαν Πλουτάρχῳ βοηθήσοντες, τοὺς μὲν πρώτους χρόνους ἀλλ' οὖν προσεποιοῦνθ' ὑμῖν εἶναι φίλοι, ἐπειδὴ δὲ τάχιστα εἰς Ταμύνας παρήλθομεν καὶ τὸ Κοτύλαιον ὀνομαζόμενον ὄρος ὑπερεβάλομεν, ἐνταῦθα Καλλίας ὁ Χαλκιδεύς, ὃν Δημοσθένης μισθαρνῶν ἐνεκωμίαζεν,* **87** *ὁρῶν τὸ στρατόπεδον τὸ τῆς πόλεως εἰς δεινὰς δυσχωρίας κατακεκλημένον, ὅθεν μὴ νικήσασι μάχην οὐκ ἦν ἀναχώρησις, οὐδὲ βοηθείας ἐλπὶς οὔτ' ἐκ γῆς οὔτ' ἐκ θαλάττης, συναγείρας ἐξ ἁπάσης τῆς Εὐβοίας στρατόπεδον καὶ παρὰ Φιλίππου δύναμιν προσμεταπεμψάμενος, ὅ τ' ἀδελφὸς αὐτοῦ Ταυροσθένης, ὁ νυνὶ πάντας*

86 3 *εἰς εὔβ]ο[ιαν* – **88**,5 *πολεμ]ίο[υς ἐκινδύνευ* Π9 ‖ 5 *Ταμύνας* resp. Harp. s. v. (*T*3) Ph. Lex. s. v. S. *τ*66 ‖ 6 *Κοτύλαιον* Harp. s. v. (*K*78) S. *κ*2165

87 5 *Φιλίπ]που* – *προσμε]ταπεμ[ψάμενος* Π47 (a) ‖ 6 *ὁ* – 7 *ξένους* Prisc. 18,280

86 1 *ὑφ' ὑμῶν* om. f[a] *ὑφ'* om. **mg** | *πεπονθότες* **βf** *παθόντες* **k** ‖ 2 *ὑμῖν* **agxk** *ἡμῖν* **mVLf** | *χάριτας* del. Cob. | *χάριτας* – 3 *διέβητε* om. **xL**[a]**f**[a] | del. Sau. ‖ 3 *βοηθήσοντες* **βf** *βοηθοῦντες* **k** ‖ 6 *ὑπερεβάλομεν* **k**Π9 *ὑπερεβάλλομεν* **βf** ‖ 7 *μισθαρνῶν* **V**[c]**k** Π9 *μισθὸν λαβὼν* **amgV**[a]**xLf** cf. 85 et Ba. 145,8: *μισθαρνεῖν τὸ μισθὸν ἀντί τινος λαμβάνειν λέγεται* | *ἐνεκωμίαζεν* **V**[c]**k**Π9[c] *ἐνεκωμίαζον* Π9[a] *ἐνεχυρίαζεν* **amgV**[a]**xLf**

87 1 *δεινὰς* **k** *τινας* **βf** ‖ 2 *δυσχωρίας* **βf**[c]**k**Π9 *δυσχερείας* **f**[a] | *κατακεκλημένον* **m**[a]**k**(?), corr. Fr.[1] *κατακεκλειμένον* **am**[c]**V**[a]**f** Π9[c] (*-κλιμ-* Π9[a]) *κατακεκλεισμένον* **m**[c]**gV**[c]**xL** | *μάχην* **βf** *μάχῃ* **k** ‖ 3 *οὐδὲ* **xk**Π9 et Bk. *οὔτε* **amgVLf** ‖ 5 *φιλίππου*] *Φαλαίκου* Hammond and Griffith, History of Macedonia, vol. 2, 318 n. 2 ‖ 6.7 *πάντας προσ-* **k**Π9 (*προσ[επι]γελῶν* Π9) Prisc. *δεξιούμενος καὶ προσ-* **βf** cf. schol. 3,87,197 *προσγελῶν οἷον προσεταιριζόμενος*

προσγελῶν, τοὺς Φωκικοὺς ξένους διαβιβάσας, ἦλθον ἐφ' ἡμᾶς ὡς ἀναιρήσοντες. **88** καὶ εἰ μὴ πρῶτον μὲν θεῶν τις ἔσωσε τὸ στρατόπεδον, ἔπειθ' οἱ στρατιῶται οἱ ὑμέτεροι καὶ οἱ πεζοὶ καὶ οἱ ἱππεῖς ἄνδρες ἐγένοντο ἀγαθοὶ καὶ παρὰ τὸν ἱππόδρομον τὸν ἐν Ταμύναις ἐκ παρατάξεως μάχῃ κρατήσαντες ὑποσπόνδους ἀφεῖσαν τοὺς πολεμίους, ἐκινδύνευσεν ἂν ἡ πόλις αἴσχιστα παθεῖν· οὐ γὰρ τὸ δυστυχῆσαι κατὰ πόλεμόν ἐστι μέγιστον κακόν, ἀλλ' ὅταν τις πρὸς ἀνταγωνιστὰς ἀναξίους αὑτοῦ διακινδυνεύων ἀποτύχῃ, διπλασίαν εἰκὸς εἶναι τὴν συμφοράν.

Ἀλλ' ὅμως ὑμεῖς τοιαῦτα πεπονθότες πάλιν διελύσασθε πρὸς αὐτούς. **89** τυχὼν δὲ συγγνώμης παρ' ὑμῶν Καλλίας ὁ Χαλκιδεύς, μικρὸν διαλιπὼν χρόνον πάλιν ἧκε φερόμενος εἰς τὴν ἑαυτοῦ φύσιν, Εὐβοϊκὸν μὲν τῷ λόγῳ συνέδριον εἰς Χαλκίδα συνάγων, ἰσχυρὰν δὲ τὴν Εὔβοιαν ἐφ' ὑμᾶς ἔργῳ

88 4 *Ταμύναις* resp. Harp. s. v. (*T*3) Ph. Lex. s. v. S. *τ*66 || 6 *ἡ* – 7 *ἐστι* et *ἀλ[λ'* – 8 *διακι]νδυ* Π47(b)
89 1 *μης]* – 6 *[συναγωνιστὴν* Π47(c)

87 7 *ξένους* (..)ο(...). Π9 *πρότερον* coni. Schindel coll. 1,111. 2,93. 3,134 || 8 *ἡμᾶς* **ax** *ὑμᾶς* **mgVLfk**
88 2 *οἱ ὑμέτεροι* del. Bl. (hiat.) || 3 *οἱ* ... *οἱ* **k** om. **βfΠ9** | *ἐγένοντο ἀγαθοὶ* **kΠ9** *ἀγαθοὶ ἐγένοντο* **βf** || 5 *κρατήσαντες* **βf**[c] *νικήσαντες* **k** *μάχῃ κρατήσαντες μάχης* **f**[a] | *ὑποσπόνδους ἀφεῖσαν* **kΠ9**[c] (*ἀφησαν* Π9[a]) *ἀφίεσαν ὑποσπόνδους* **βf**[c] (*ἀφήεσαν* **f**[a]) || 6 *ἡ πόλις αἴσχιστα παθεῖν* **βf** (*ἡμῶν ἡ πόλις* **mgV** *ἡ πόλις ἡμῶν* **xL**) *ὑμῶν αἴχιστα παθεῖν ἡ πόλις* **kΠ47**(b) (ut apparet) | *οὐ]* *εἰ* Vitelli || 7 *πόλεμόν ἐστι μέγιστον* **k** *πόλεμόν ἐστι δ.....*[c. 7]..*ι.ον* Π47(b) *πόλεμον μέγιστόν ἐστι* **βf** | *κακόν* om. **k** || 8 *ἀναξίους αὑτοῦ* **βf** *ἑαυτοῦ ἀναξίους* **k** | *ἀποτύχῃ* **βf** *ἀποτύχοι* **k** || 9 *εἰκὸς* **βf** *εἰκός ἐστιν* **k**
89 1 *συγγνώμης παρ' ὑμῶν* **kΠ47**(c) *παρ' ὑμῶν συγγνώμης* **βf** || 4 *συνάγων* **βf** *συναγαγὼν* **kΠ47**(c)

παρασκευάζων, ἐξαίρετον δ' αὐτῷ τυραννίδα περιποιούμενος. κἀνταῦθα ἐλπίζων συναγωνιστὴν Φίλιππον λήψεσθαι, ἀπῆλθεν εἰς Μακεδονίαν καὶ περιῄει μετὰ Φιλίππου καὶ τῶν ἑταίρων εἷς ὠνομάζετο. **90** *ἀδικήσας δὲ Φίλιππον κἀκεῖθεν ἀποδράς, ὑπέβαλεν ἑαυτὸν φέρων Θηβαίοις. ἐγκαταλιπὼν δὲ κἀκείνους καὶ πλείους τραπόμενος τροπὰς τοῦ Εὐρίπου παρ' ὃν ᾤκει, εἰς μέσον πίπτει τῆς τε Θηβαίων ἔχθρας καὶ τῆς Φιλίππου. ἀπορῶν δ' ὅ τι χρήσαιτο αὐτῷ καὶ παραγγελλομένης ἐπ' αὐτὸν ἤδη στρατείας, μίαν ἐλπίδα λοιπὴν κατεῖδε σωτηρίας, ἔνορκον λαβεῖν τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, σύμμαχον ὀνομασθέντα, βοηθήσειν, εἴ τις ἐπ' αὐτὸν ἴοι· ὃ πρόδηλον ἦν ἐσόμενον, εἰ μὴ ὑμεῖς κωλύσετε.* **91** *ταῦτα δὲ διανοηθεὶς ἀποστέλλει δεῦρο πρέσβεις Γλαυκέτην καὶ Ἐμπέδωνα καὶ Διόδωρον τὸν δολιχοδρομήσαντα, φέροντας τῷ μὲν δήμῳ κενὰς ἐλπίδας, Δημοσθένει δ' ἀργύριον καὶ τοῖς περὶ τοῦτον. τρία δ' ἦν ἃ*

89 6 *Φίλιππον*] – **90,3** *πα*[Π47(d)
90 3 *πλείους* – **4** *Εὐρίπου*] *πλείονας τροπὰς τρεπόμενος τοῦ πορθμοῦ* D. C. 46,3,4
91 2 *δολιχοδρομήσαντα* Poll. 3,146

89 5 *παρασκευάζων* **βfkΠ47**(c) *κατασκευάζων* Bl. ‖ **6** *κἀνταῦθ'* **kΠ47**(c) *καὶ ταύτης* **βf**
90 2 *κἀκεῖθεν* **βfΠ47**(d) *κἀκεῖνον* **k** | *ὑπέβαλεν* **gfkΠ47**(d) *ὑπέβαλλεν* **amVxL** | *ἐγκαταλιπὼν* **βfkΠ47**(d) *καταλιπὼν* Fr.[1] ‖ 3 *τροπὰς* post *πλείους* **Π47**(d) | *τραπόμενος* **βf** cf. Lucian. Peregr. 1.51 *στρεφόμενος* **k** *τρεπόμενος* **Π47**(d) ‖ **4** *πίπτει* **βf** *ἐμπίπτει* **k** | *τε* **m**[c]**g**[c]**V**[c]**k** om. **am**[a]**g**[a]**V**[a]**xLf** ‖ 5 *τῆς* **βf** *τοῦ* **k** ‖ **6** *στρατιᾶς* **βfk**, corr. Stephanus ‖ **7.8** *τὸν δῆμον τῶν ἀθηναίων* **k** cf. 156 *τὸν ἀθηναίων δῆμον* **βf** ‖ **10** *κωλύσετε* **am**[a]**gVxL**[a]**f**[c]**k** *κωλύσαιτε* **f**[a] *ἐκωλύσατε* **m**[c]**g**[c]
91 1 *δὲ* om. **k** | *δεῦρο* **βf** *δεύτερον* **k** ‖ **2** *δολοχαδρομήσαντα* **k**[a] ‖ **3** *κενὰς ἐλπίδας* **k** *ἐλπίδας κενὰς* **βf** ‖ **4** *τοῦτον* **k** *αὐτὸν* **βf**

ἅμα ἐξεωνεῖτο, πρῶτον μὲν μὴ διασφαλῆναι τῆς πρὸς ὑμᾶς συμμαχίας· οὐδὲν γὰρ ἦν τὸ μέσον, εἰ μνησθεὶς τῶν προτέρων ἀδικημάτων ὁ δῆμος μὴ προσδέξαιτο τὴν συμμαχίαν, ἀλλ' ὑπῆρχεν αὐτῷ ἢ φεύγειν ἐκ Χαλκίδος ἢ τεθνάναι ἐγκαταληφθέντι· τηλικαῦται δυνάμεις ἐπ' αὐτὸν ἐπεστράτευον, ἥ τε Φιλίππου καὶ Θηβαίων. δεύτερον δ' ἧκον οἱ μισθοὶ τῷ γράψοντι τὴν συμμαχίαν ὑπὲρ τοῦ μὴ συνεδρεύειν Ἀθήνησι Χαλκιδέας, τρίτον δὲ ὥστε μὴ τελεῖν συντάξεις. 92 *καὶ τούτων τῶν προαιρέσεων οὐδεμιᾶς ἀπέτυχε Καλλίας, ἀλλ' ὁ μισοτύραννος Δημοσθένης, ὡς αὐτὸς προσποιεῖται, ὅν φησι Κτησιφῶν τὰ βέλτιστα λέγειν, ἀπέδοτο μὲν τοὺς καιροὺς τοὺς τῆς πόλεως, ἔγραψε δ' ἐν τῇ συμμαχίᾳ βοηθεῖν ἡμᾶς Χαλκιδεῦσι, ῥῆμα μόνον ἀντικαταλλαξάμενος ἀντὶ τούτων, εὐφημίας ἕνεκα προσγράψας 'καὶ Χαλκιδέας βοηθεῖν, ἐάν τις ἴῃ ἐπ' Ἀθηναίους'·* 93 *τὰς δὲ συνεδρίας καὶ τὰς συντάξεις, ἐξ ὧν ἰσχύσειν ὁ πόλεμος ἤμελλεν, ἄρδην ἀπέδοτο, καλλίστοις ὀνόμασιν αἰσχίστας πράξεις γράφων καὶ τῷ λόγῳ προσβιβάζων ὑμᾶς, ὡς δεῖ τὴν πόλιν τὰς μὲν βοηθείας πρότερον ποιεῖσθαι τοῖς ἀεὶ*

91 **9** *καῦτ]αι* – **11** *συμ[μαχίαν* Π37 ‖ **10** *Φι[λίππου* – **11** *[μὴ* Π47 (e)

92 **7** *κα]ὶ* – *Ἀθην]αί[ους* Π47 (f)

91 **5** *ἐξωνεῖτο* **βfk**, corr. Fr.[1] ‖ **8** *αὐτῷ* del. Bl. (hiat.) ‖ **9** *ἐγκαταληφθέντι* **mgLf** *ἐγκαταλειφθέντι* **aVxk** *καταληφθέντι* Bl. (hiat.) ‖ **11** *γράψαντι* **βfkΠ38** Π47(e) (ut apparent), corr. Sch. | *τὴν* – *τοῦ* del. Sch. ‖ **12** *συντάξεις* **amg**$V^a x^a L^a f^a$**k** *φόρους* $V^c x^c L^c f^c$

92 **6** *προσγράψας* **k** *προγράψας* **βf** ‖ **7** *καὶ* om. **βf**

93 **2** *συνεδρίας* $m^c V^c$**k** *προεδρίας* **a**m^a**g**V^a**xLf** ‖ **3** *ἤμελλεν* **βf** *ἔμελλεν* **k** ‖ **4** *ὑμᾶς* **βf** *ἡμᾶς* **k** | *ὡς* – **5** *πόλιν* post *βοηθείας* **β**

δεομένοις τῶν Ἑλλήνων, τὰς δὲ συμμαχίας ὑστέρας μετὰ τὰς εὐεργεσίας. ἵνα δ' εὖ εἰδῆτε ὅτι ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὴν Καλλίᾳ γραφεῖσαν [καὶ τὴν] συμμαχίαν καὶ ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα.

Ψήφισμα

94 *Οὔπω τοίνυν τοῦτ' ἐστὶ δεινόν, εἰ καιροὶ πέπρανται τηλικοῦτοι καὶ συνεδρίαι καὶ συντάξεις, ἀλλὰ πολὺ τούτου δεινότερον φανήσεται ὃ μέλλω λέγειν. εἰς γὰρ τοῦτο προήχθη Καλλίας μὲν ὁ Χαλκιδεὺς ὕβρεως καὶ πλεονεξίας, Δημοσθένης δέ, ὃν ἐπαινεῖ Κτησιφῶν, δωροδοκίας, ὥστε τὰς ἐξ Ὠρεοῦ συντάξεις καὶ τὰς ἐξ Ἐρετρίας, τὰ δέκα τάλαντα, ζώντων φρονούντων βλεπόντων ἔλαθον ὑμῶν ὑφελόμενοι, καὶ τοὺς ἐκ τῶν πόλεων τούτων συνέδρους παρ' ὑμῶν μὲν ἀνέστησαν, πάλιν δὲ εἰς Χαλκίδα καὶ τὸ καλούμενον Εὐβοϊκὸν συνέδριον συνήγαγον. ὃν δὲ τρόπον καὶ δι' οἵων κακουργημάτων, ταῦτ' ἤδη ἄξιόν ἐστιν ἀκοῦ-*

94 **4** *ὕ]βρε[ως* – **5** *ὃν* Π47(g) ‖ **6** *ὠρεο]ῦ* – *τάλαντα ζών[των* Π5

93 **6** *ὑστέρας* **k** *ὑστέρας ποιεῖσθαι* **βf** ‖ **8** *τὴν*[1] – *συμμαχίαν* del. Hamaker | *καλλίου γραφὴν* **βfk**, emend. Bl. | del. Bl. | *καὶ* om. cod **e** del. Bl. ‖ **10** tit. om. **am**[a]**gVxL**

94 **1** [*εἰ*] coni. Bl. | *καιροὶ* **k** *οἱ καιροὶ* **βf** ‖ **1.2** *πέπρανται τηλικοῦτοι* **βf** *τηλικοῦτοι πεπράμενοι τυγχάνουσι* **k** ‖ **2** *τούτου* **m**[c]**fk** *τοῦτο* **am**[a]**gVxL** ‖ **3** *δεινότερον* **k** *δεινότερον ὑμῖν* **βf** | *φανήσεται* **βf** del. Bl. (hiat.) *φανήσεται εἶναι* **k** ‖ **4** *ὁ Χαλκιδεὺς* del. Dobree et Hamaker ‖ **7** *ζώντων* Kaibel et fort. Π5 *ὁρώντων* **βfk** ‖ **8** *τούτων* **V**[a]**k** *τούτους* **mgV**[c]**xLf** *τοιούτους* **a** ‖ **9** *ὑμῶν* **k** *ἡμῶν* **βf** ‖ **10** *εὐβοϊκὸν συνέδριον* **aVxL**[c]**fk** *συνέδριον εὐβοϊκὸν* **mg** *σύνεδρον* **L**[a] ‖ **11** *ταῦτ' ἤδη* del. Bl. (hiat.)

σαι. 95 ἀφικνεῖται γὰρ πρὸς ὑμᾶς οὐκέτι δι' ἀγγέλων, ἀλλ' αὐτὸς ὁ Καλλίας καὶ παρελθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν λόγους διεξῆλθε κατεσκευασμένους ὑπὸ Δημοσθένους. εἶπε γὰρ ὡς ἥκοι ἐκ Πελοποννήσου νεωστὶ σύνταγμα συντάξας εἰς ἑκατὸν ταλάντων πρόσοδον ἐπὶ Φίλιππον καὶ διελογίζετο ὅσον ἑκάστους ἔδει συντελεῖν, Ἀχαιοὺς μὲν πάντας καὶ Μεγαρέας ἑξήκοντα τάλαντα, τὰς δ' ἐν Εὐβοίᾳ πόλεις ἁπάσας τετταράκοντα· 96 ἐκ δὲ τούτων τῶν χρημάτων ὑπάρξειν καὶ ναυτικὴν καὶ πεζὴν δύναμιν· εἶναι δὲ πολλοὺς καὶ ἄλλους τῶν Ἑλλήνων οὓς βούλεσθαι κοινωνεῖν τῆς συντάξεως, ὥστε οὔτε χρημάτων οὔτε στρατιωτῶν ἔσεσθαι ἀπορίαν. καὶ ταῦτα μὲν δὴ τὰ φανερά· ἔφη δὲ καὶ πράξεις πράττειν ἑτέρας δι' ἀπορρήτων καὶ τούτων εἶναί τινας μάρτυρας τῶν ἡμετέρων πολιτῶν καὶ τελευτῶν ὀνομαστὶ παρεκάλει Δημοσθένην καὶ συνειπεῖν ἠξίου.

97 Ὁ δὲ σεμνῶς πάνυ παρελθών, τόν τε Καλλίαν ὑπερεπῄνει τό τε ἀπόρρητον προσεποιήσατο εἰδέναι, τὴν τ' ἐκ Πελοποννήσου πρεσβείαν ἣν ἐπρέσβευσε, καὶ τὴν ἐξ Ἀκαρνανίας ἔφη βούλεσθαι ὑμῖν ἀπαγγεῖλαι. ἦν δ' αὐτῷ κεφάλαιον τῶν λόγων πάντας μὲν Πελοποννησίους ὑπάρχειν, πάντας δ' Ἀκαρνᾶνας συντεταγμένους ἐπὶ Φίλιππον

96 3 *ἄλλο*]*υ*[*ς*] – 7 *μάρτ*[*υρας* **Π5**
97 4 *ἀπαγγεῖλαι*] D. 18,237 | *κεφάλαιον* resp. Ph. Lex. s. v.

95 1 *γὰρ* **βf**[a]**k** *δὲ* **f**[1] || 3 *διεξῆλθε* **βf** *ἐξέλεξε* **k** || 5 *ἀπελογίζετο* coni. Bl. coll. D. 19,20 || 6 *ὅσον* **βk** *πόσον* **f** || 7 *τὰς* – 8 *τετταράκοντα* om. **k**
96 2 *πεζικὴν* **βfk**, corr. cod. 1 et Bk. cf. 85 || 3 *καὶ* om. **βf** || 4 *ὥστε* **kΠ5** *ὡς* **βf** | *ἔσεσθαι ἀπορίαν* **βfk** *ἀπορίαν ἔσεσθαι* **Π5** || 5 *δὴ* **Π5** om. **βfk** || 8 *παρεκάλει* **βfΠ5** *παρακαλεῖ* **k**
97 2 *τό τε* **βk** *καὶ τὸ* **f** | *τ'* Bl. *δ'* **fk**, om. **β** | *ἐκ* **βk** *εἰς* **f** || 5 *τῶν λόγων* **βf** del. Sakorraphos *τοῦ λόγου* **k**

ὑφ' ἑαυτοῦ, εἶναι δὲ τὸ σύνταγμα χρημάτων μὲν εἰς ἑκατὸν νεῶν ταχυναυτουσῶν πληρώματα καὶ εἰς πεζοὺς στρατιώτας μυρίους καὶ ἱππέας χιλίους. **98** *ὑπάρξειν δὲ πρὸς τούτοις καὶ τὰς πολιτικὰς δυνάμεις, ἐκ Πελοποννήσου μὲν πλέον ἢ δισμυρίους ὁπλίτας, ἐξ Ἀκαρνανίας δὲ ἑτέρους τοσούτους· δεδόσθαι δ' ἁπάντων τούτων τὴν ἡγεμονίαν ὑμῖν· πραχθήσεσθαι δὲ αὐτὰ οὐκ εἰς μακράν, ἀλλ' εἰς τὴν ἕκτην ἐπὶ δέκα τοῦ ἀνθεστηριῶνος μηνός· εἰρῆσθαι γὰρ ἐν ταῖς πόλεσιν ὑφ' ἑαυτοῦ καὶ παρηγγέλθαι πάντας ἥκειν συνεδρεύσοντας Ἀθήναζε εἰς τὴν πανσέληνον. καὶ γὰρ τοῦτο ἄνθρωπος, ἴδιον καὶ οὐ κοινὸν ποιεῖ.* **99** *οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι ἀλαζόνες, ὅταν τι ψεύδωνται, ἀόριστα καὶ ἀσαφῆ πειρῶνται λέγειν, φοβούμενοι τὸν ἔλεγχον· Δημοσθένης δ' ὅταν ἀλαζονεύηται πρῶτον μὲν μεθ' ὅρκου ψεύδεται, ἐξώλειαν ἐπαρώμενος ἑαυτῷ, δεύτερον δέ, ἃ εὖ οἶδεν οὐδέποτε ἐσόμενα, τολμᾷ λέγειν εἰς ὁπότ' ἔσται καὶ ὧν τὰ σώματα οὐχ ἑώρακε, τούτων τὰ ὀνόματα λέγει, κλέ-*

98 2 *κάς*] – 5 *ἡγεμο*[*νίαν* Π39 ‖ 9 *καὶ*[1] – **99,10** *διφθείρει* Stob. 3,2,47

97 7 *χρημάτων* **βf** *χρήματα* **k** ‖ 9 *ἱππέας* **k** *ἱππεῖς* **βf**
98 2 *καὶ* om. **f** ‖ 3 *πλέον* **k**Π39 (ut apparet) *πλείονας* **βf** | *δισμυρίους* **k**Π39 "recte puto" Bl. *δισχιλίους* **βf** | *ὁπλίτας* ⟨*ἐξ Εὐβοίας δὲ …*⟩ Bl. ‖ 4 *ἁπάντων* Π39 cod. e et Wei. *ἀπὸ πάντων* **βfk** *ὑπὸ πάντων* Bk. ‖ 5 *ὑμῖν* om. am^{a}g^{a}f^a | *πραχθήσεσθαι* **βf** *πραχθήσεται* **k** | *αὐτὰ* **βf** *ταῦτα* **k** ‖ 7 *ἑαυτοῦ* **k** *αὐτοῦ* **βf** ‖ 8 *συνεδρεύσοντας* **βk** *συνεδρεύσαντας* **f** ‖ 9 *ἄνθρωπος* m^{c}g^{c}V^{c}fk, corr. Markland *ἀνθρώπων* am^{a}g^{a}V^{a}xL
99 2 *ὅταν* **βfk** *ὁπόταν* Stob. | 4 *μὲν* om. Stob. | [*ψεύδεται*] coni. Bl. ‖ 5 *εὖ* om. **k** Stob. | *εἶδεν* (om. *οὐδέποτε*) Stob. cod. **A** ‖ 6 *λέγειν* **βk** Stob. *λέγειν ἀριθμῶν* **f** | *εἰς ὁπότ'* **βfk** Stob. *ὡς ποτέ* Stob. cod. **A** ‖ 7 *οὐχ*] *οὐδεὶς* Cob. ‖ 7 *κλέπτων* – 8 *καὶ* del. Dobree

πτων τὴν ἀκρόασιν καὶ μιμούμενος τοὺς τἀληθῆ λέγοντας. ἧ καὶ σφόδρα ἄξιός ἐστι μισεῖσθαι, ὅτι πονηρὸς ὢν καὶ τὰ τῶν χρηστῶν σημεῖα διαφθείρει.

100 *Ταῦτα δ' εἰπὼν δίδωσιν ἀναγνῶναι ψήφισμα τῷ γραμματεῖ μακρότερον μὲν τῆς Ἰλιάδος, κενότερον δὲ τῶν λόγων οὓς εἴωθε λέγειν καὶ τοῦ βίου ὃν βεβίωκε, μεστὸν δ' ἐλπίδων οὐκ ἐσομένων καὶ στρατοπέδων οὐδέποτε συλλεγησομένων. ἀπαγαγὼν δ' ὑμᾶς ἄπωθεν ἀπὸ τοῦ κλέμματος καὶ ἀνακρεμάσας ἀπὸ τῶν ἐλπίδων, ἐνταῦθ' ἤδη συστρέψας γράφει [καὶ κελεύει] ἑλέσθαι πρέσβεις εἰς Ἐρέτριαν οἵτινες δεήσονται τῶν Ἐρετριέων, (πάνυ γὰρ ἔδει δεηθῆναι) μηκέτι διδόναι τὴν σύνταξιν ὑμῖν, τὰ πέντε τάλαντα, ἀλλὰ Καλλίᾳ, καὶ πάλιν ἑτέρους [αἱρεῖσθαι] εἰς Ὠρεὸν [πρὸς τοὺς Ὠρείτας πρέσβεις] οἵτινες δεήσονται τὸν αὐτὸν Ἀθηναίοις καὶ φίλον καὶ ἐχθρὸν νομίζειν εἶναι.* **101** *ἔπειτα ἀναφαίνεται περὶ ἅπαντ' ὢν ἐν τῷ ψηφίσματι*

101 1 *ἔπειτα – ψηφίσματι* Plin. Ep. 9,26,11

99 9 *ἧ* Cob. ex *ἥ* (*ἧ* cod. A) Stob. *διὸ* **βfk** | *σφόδρα* Stob. *μάλιστα* **βfk** | *ὅτι* **βf**[c]**k** Stob. *ἧ* **f**[a] || **10** *διαφθείρει* **βf** Stob. *φθείρει* **k**

100 2 *κενότερον* m[c] *καινότερον* am[a]gVxLfk | 5 *ἄπωθεν* aL *ἄποθεν* mgVxfk || 6 *ἀπὸ* **βk** *ἐπὶ* **f** | *ἤδη* **k** *δὴ* **βf** || 7 del. Fr.[1] *καὶ κελεύει* **k** *κελεύων* **βf** || 9 *δεηθῆναι* am[a]g[a]VxLk *δεηθῆναι αὐτῶν* m[c]g[c]f | *ὑμῖν* a *ἡμῖν* mgVxLfk || 10 del. Fr.[1] *αἱρεῖσθαι* **βf** *αἱρήσεται* **k** || 11 del. Wei. | *δεήσονται* **k** *δεήσονται αὐτοῖς* **βf** || 12 *ἀθηναίοις* **fk** *ἀθηναίους* **β** | *καὶ*[1] om. **βf** | *εἶναι* del. Taylor, sed vide 1,44. 2,112, 146 etc.

101 1 *περὶ*] *παρ'* Bl. *πάλιν* Sch. *πέρας* Rei. | *ἅπαντ' ὢν* Sau. *ἁπάντων* **βf** *πάντων* **k** *ἅπας ὢν* Sch. coll. D. 19,127 *ὅλος πρὸς τῷ λήμματι* | *ἐν* **k** Plin. *ἐπὶ* **βf** | *ψηφίσματι* **βfk** Plin. (vulg.) *φωτὶ* Plin. (cod. *γ*)

πρὸς τῷ κλέμματι, γράψας καὶ τὰ πέντε τάλαντα τοὺς πρέσβεις ἀξιοῦν τοὺς Ὠρείτας μὴ ὑμῖν, ἀλλὰ Καλλίᾳ διδόναι. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀφελὼν τὸν κόμπον καὶ τὰς τριήρεις καὶ τὴν ἀλαζονείαν, ἀνάγνωθι καὶ τοῦ κλέμματος ἅψαι ὃ ὑφείλετο ὁ μιαρὸς καὶ ἀνόσιος ἄνθρωπος ὅν φησι Κτησιφῶν ἐν τῷδε τῷ ψηφίσματι 'διατελεῖν λέγοντα καὶ πράττοντα τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων'.

Ψήφισμα

102 *Οὐκοῦν τὰς μὲν τριήρεις καὶ τὴν πεζὴν στρατιὰν καὶ τὴν πανσέληνον καὶ τοὺς συνέδρους λόγῳ ἠκούσατε, τὰς δὲ συντάξεις τῶν συμμάχων, τὰ δέκα τάλαντα, ἔργῳ ἀπωλέσατε.*

103 *Ὑπόλοιπον δ' εἰπεῖν ἐστί μοι, ὅτι λαβὼν τρία τάλαντα μισθὸν τὴν γνώμην ταύτην ἔγραψε Δημοσθένης, τά-*

101 6 *κ]αὶ* – 7 *ψηφίσμ[α* Π40

101 2 *καὶ* om. **axLf** ‖ 3 *ἀξιοῦν* **m**[c]**g**[c]**k** *ἀξιῶν* **am**[a]**g**[a]**VxLf** | *ἡμῖν* **βfk**, corr. Ald. et Plin. ‖ 5 *τὴν ἀλαζονείαν* **βf** Plin. (*-νίαν* Plin.) vide 237 *τὰς ἀλαζονείας* **k** | *ἀνάγνωθι* **am**[a]**gVxLk** *ἐκ τοῦ ψηφίσματος ἀνάγωνθι* **m**[c]**f** *ἀνάγνωθι καὶ* del. Wei. | *καὶ* **amgf** *καὶ ἀπὸ* **VxLk** "quae lectio si accipiatur verbum *ἅψαι* in *ἄρξαι* mutandum videtur" Martin Budé *καὶ* del. Bl. ‖ 6 *ἅψαι* del. Bl. | *ὑφείλετο* **βf**[c]**k** *ὑφείλατο* **f**[a] | *φησι* hab. **mgVxLkΠ40** (ut apparet) om. **af**[a] ‖ 7 *ἐν* **xL**[a]**kΠ40** *καὶ ἐν* **amgVL**[c]**f** ‖ 8 *τὰ* om. **Π40** | *τῶν*] *τῷ* **Π40** et Wei., sed vide 90. 156 ‖ 9 tit. *ψήφισμα* **VL**[a]**fkΠ40** *ψηφίσματι* **a** *ψηφίσματα* **mgL**[c], sine term. **x**

102 1 *μὲν* om. **f**[a] | *στρατιὰν* **V**[c]**k** *στρατείαν* **amgV**[a]**xLf** ‖ 3 *ἔργῳ* – 103,1 *τάλαντα* om. **V**

103 1 *δ' εἰπεῖν ἐστί μοι* **k** cf. 76 *δέ μοι ἐστιν εἰπεῖν* **βf** | *τρία* **m**[c]**g**[c]**fk** *δέκα* **am**[a]**g**[a]**xL**

λαντον μὲν ἐκ Χαλκίδος παρὰ Καλλίου, τάλαντον δ' ἐξ Ἐρετρίας παρὰ Κλειτάρχου τοῦ τυράννου, τάλαντον δ' ἐξ Ὠρεοῦ, δι' ὃ καὶ καταφανὴς ἐγένετο, δημοκρατουμένων τῶν Ὠρειτῶν καὶ πάντα πραττόντων μετὰ ψηφίσματος. ἐξανηλωμένοι γὰρ ἐν τῷ πολέμῳ καὶ παντελῶς ἀπόρως διακείμενοι, πέμπουσι πρὸς αὐτὸν Γνωσίδημον τὸν Χαριγένους υἱὸν τοῦ δυναστεύσαντός ποτε ἐν Ὠρεῷ, δεησόμενον τὸ μὲν τάλαντον ἀφεῖναι τῇ πόλει, ἐπαγγελλούμενον δ' αὐτῷ χαλκῆν εἰκόνα σταθήσεσθαι ἐν Ὠρεῷ. **104** *ὁ δὲ ἀπεκρίνατο τῷ Γνωσιδήμῳ ὅτι ἐλάχιστον χαλκοῦ [οὐδὲν] δέοιτο, τὸ δὲ τάλαντον διὰ τοῦ Καλλίου εἰσέπραττεν. ἀναγκαζόμενοι δὲ οἱ Ὠρεῖται καὶ οὐκ εὐποροῦντες, ὑπέθεσαν αὐτῷ τοῦ ταλάντου τὰς δημοσίας προσόδους, καὶ τόκον ἤνεγκαν Δημοσθένει τοῦ δωροδοκήματος δραχμὴν τοῦ μηνὸς τῆς μνᾶς, ἕως τὸ κεφάλαιον ἀπέδοσαν.* **105** *καὶ ταῦτ' ἐπράχθη μετὰ ψηφίσματος τοῦ δήμου. ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὸ ψήφισμα τῶν Ὠρειτῶν.*

104 5 *καὶ* – 6 *ἀπέδοσαν* S. *κ* 1442. 1443

103 5 *δι' ὃ* Bremi *διὸ* **βfk** *δι' οὗ* Wolf ‖ 7 *τῷ* **af**[a]**k** *τῷ πρὸς φίλιππον* **mgVxL** (*τὸν φ.* L) f[c(ma)] ‖ 8 *χαριγένους* **βf** *χαιρεγένους* **k** ‖ 9 *δεησόμενον* **k** *δεησόμενον αὐτοῦ* **βf** ‖ 10 *ἀφεῖναι* **k** *ἀφιέναι* **βf** | *ἐπαγγελλόμενον* **βfk**, corr. Stephanus ‖ 11 *σταθήσεσθαι* **βk** *στήσεσθαι* **f** | *σταθήσεσθαι* – *Ὠρεῷ* del. Bl. (hiat.) | *ἐν ὠρεῷ* om. f[a]

104 1 *ἐλαχίστου* **βfk**, corr. Dobree *ἐλάχιστα* Rei. ‖ 2 del. Rei. | *εἰσέπραττεν* **k** *εἰσπράττειν* **βf**

105 1 *ταῦτ'* **m**[c]**xfk** *πάντα* **am**[a]**gVL** | *ὅτι* – 2 *ψήφισμα* om. **k** ‖ 2 *τῶν* **βf** *τοῦ* **k**

Ψήφισμα

Τοῦτ' ἐστὶ τὸ ψήφισμα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, αἰσχύνη μὲν τῆς πόλεως, ἔλεγχος δὲ οὐ μικρὸς τῶν Δημοσθένους πολιτευμάτων, φανερὰ δὲ κατηγορία Κτησιφῶντος· τὸν γὰρ οὕτως αἰσχρῶς δωροδοκοῦντα οὐκ ἔνεστιν ἄνδρα γεγονέναι ἀγαθόν, ὃ τετόλμηκεν οὗτος ἐν τῷ ψηφίσματι γράψαι.

106 *Ἐνταῦθ' ἤδη τέτακται καὶ ὁ τρίτος τῶν καιρῶν, μᾶλλον δ' ὁ πάντων πικρότατος χρόνος ἐν ᾧ Δημοσθένης ἀπώλεσε τὰς τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς πόλεως πράξεις, ἀσεβήσας μὲν εἰς τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Δελφοῖς, ἄδικον δὲ καὶ οὐδαμῶς ἴσην τὴν πρὸς Θηβαίους συμμαχίαν γράψας. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν εἰς τοὺς θεοὺς αὐτοῦ πλημμελημάτων λέγειν.*

107 *Ἔστι γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ Κιρραῖον [ὠνομασμένον] πεδίον καὶ λιμὴν ὁ νῦν ἐξάγιστος καὶ ἐπάρατος ὠνομασμένος. ταύτην ποτὲ τὴν χώραν κατῴκησαν Κιρραῖοι καὶ Κραγαλίδαι, γένη παρανομώτατα, οἳ εἰς τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Δελφοῖς καὶ περὶ τὰ ἀναθήματα ἠσέβουν, ἐξημάρτανον δὲ*

107 1 *κιρραῖον* – 2 *πεδίον* Harp. s. v. (*K* 60) Ph. Lex. s. v. S. *κ* 1659 ‖ 2 *ἐξάγιστος* Harp. s. v. (*E* 62) S. *ε* 1510 ‖ 4 *κραγαλίδαι* resp. Harp. s. v. *Κραναλλίδαι* (*K* 80) Ph. Lex. s. v. S. *κ* 2349 He. *κ* 3933

105 6 *κτησιφῶντος* **m^c^fk** *τοῦ κτησιφῶντος* **am^a^gVxL** ‖ 7 *ἔνεστιν* **mgfk** *ἔστιν* **aVxL** ‖ 8 *ἃ* **βfk**, corr. Stephanus | *ἐν* – *ψηφίσματι* del. Wei. | *ἐν τῷ ψηφίσματι γράψαι* **k** *γράψαι ἐν τῷ ψηφίσματι* **βf** (*γράψας* **f**)

106 5 *ἄρξομαι* **βf** *ἄρχομαι* **k** ‖ 6 *τοὺς* om. **k** | *αὐτοῦ πλημμελημάτων* **βf** *πλημμελημάτων αὐτοῦ* **k**

107 1 del. Wei. coll. Harp. ‖ 4 *κραγαλλίδαι* **k**, corr. Sau. S. Ph. *ἀκραγαλλίδαι* **βf** *κραναλλίδαι* Harp. *κραυγαλλίδαι* Didym. ap. Harp. | *εἰς*] *περὶ* Bl. ‖ 5 *περὶ* om. **amL^a^f** | *τὰ* om. **k**

καὶ εἰς τοὺς Ἀμφικτύονας. ἀγανακτήσαντες δ' ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις μάλιστα μέν, ὡς λέγονται, οἱ πρόγονοι οἱ ὑμέτεροι, ἔπειτα καὶ οἱ ἄλλοι Ἀμφικτύονες, μαντείαν ἐμαντεύσαντο παρὰ τῷ θεῷ, τίνι χρὴ τιμωρίᾳ τοὺς ἀνθρώπους τούτους μετελθεῖν. **108** *καὶ αὐτοῖς ἀναιρεῖ ἡ Πυθία πολεμεῖν Κιρραίοις καὶ Κραγαλίδαις πάντ' ἤματα καὶ πάσας νύκτας καὶ τὴν χώραν αὐτῶν καὶ τὴν πόλιν ἐκπορθήσαντας καὶ αὐτοὺς ἀνδραποδισαμένους ἀναθεῖναι τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Πυθίῳ καὶ τῇ Ἀρτέμιδι καὶ Λητοῖ καὶ Ἀθηνᾷ Προναίᾳ ἐπὶ πάσῃ ἀεργίᾳ καὶ ταύτην τὴν χώραν μήτ' αὐτοὺς ἐργάζεσθαι μήτ' ἄλλον ἐᾶν. λαβόντες δὲ τὸν χρησμὸν οἱ Ἀμφικτύονες ἐψηφίσαντο Σόλωνος εἰπόντος Ἀθηναίου τὴν γνώμην, ἀνδρὸς καὶ νομοθετῆσαι δυνατοῦ καὶ περὶ ποίησιν καὶ φιλοσοφίαν διατετριφότος, ἐπιστρατεύειν ἐπὶ τοὺς ἐναγεῖς κατὰ τὴν μαντείαν τοῦ θεοῦ·* **109** *καὶ συναθροίσαντες δύναμιν πολλὴν τῶν Ἀμφικτυόνων, ἐξηνδραποδίσαντο τοὺς*

107 7 *μάλιστα – ὑμέτεροι* schol. Aeschin. 3,108,242
108 5 *Προναίᾳ* resp. Harp. s. v. *προνοία* (*Π* 98) Ph. Lex. s. v. S. *π* 298 || 7 *λαβόντες* – **11** *θεοῦ* Plu. Sol. 11 || **10** *ἐναγεῖς* Harp. s. v. *ἀναγεῖς* (*Α* 106) Ph. Lex. *α* 1418 S. *α* 1823

107 6 *γιγνομένοις* **k** *γενομένους* **βf** || 7 *λέγονται* **fk** *λέγεται* **β** | *οἱ πρόγονοι οἱ ὑμέτεροι* **mgVL**[c]**k** *οἱ ὑμέτεροι* om. **ax**[a]**L**[a] *οἱ πρόγοινοι οἱ ἡμέτεροι* **x**[c]**f** *οἱ ὑμέτεροι πρόγονοι* schol. 3,108,242 || **8** *ἔπειτα* **fk** *ἔπειτα δὲ* **β**
108 1 *ἡ Πυθία* del. Bl. (hiat.) || **2** *ἀκραγαλλίδαις* **βfk**, corr. Sau. || **3** *καὶ*[1] – *πόλιν* om. **βf** || **4** *ἀνδραποδισαμένους* **βfk**[a] *ἠνδραποδισαμένους* **k**[c] || **5** *τῇ* om. **βk** | ⟨*τῇ*⟩ *Λητοῖ* Herwerden | *προνοίᾳ* **βfk**, corr. Bai. Sau. coll. Harp. et schol. 3,108,240 || **6** *καὶ* – **7** *ἐᾶν* del. Papavasilios || **7** *χρησμὸν* **βf** *χρησμὸν τοῦτον* **k** || **10** *ἀναγεῖς* Harp.
109 2 *πολλὴν* **k** *ἱκανὴν* **βf** | *τῶν* **βk** *ἐκ τῶν* **f**

ἀνθρώπους καὶ τὸν λιμένα καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν κατέσκαψαν καὶ τὴν χώραν [αὐτῶν] καθιέρωσαν κατὰ τὴν μαντείαν· καὶ ἐπὶ τούτοις ὅρκον ὤμοσαν ἰσχυρόν, μήτ' αὐτοὶ τὴν ἱερὰν γῆν ἐργάσεσθαι μήτ' ἄλλῳ ἐπιτρέψειν, ἀλλὰ βοηθήσειν τῷ θεῷ καὶ τῇ γῇ τῇ ἱερᾷ καὶ χειρὶ καὶ ποδὶ ⟨καὶ φωνῇ⟩ καὶ πάσῃ δυνάμει. **110** *καὶ οὐκ ἀπέχρησεν αὐτοῖς τοῦτον τὸν ὅρκον μόνον ὀμόσαι, ἀλλὰ καὶ προστροπὴν καὶ ἀρὰν ἰσχυρὰν ὑπὲρ τούτων ἐποιήσαντο. γέγραπται γὰρ οὕτως ἐν τῇ ἀρᾷ, 'εἴ τις τάδε' φησὶ 'παραβαίνοι ἢ πόλις ἰδιώτης ἢ ἔθνος, ἐναγὴς' φησὶν 'ἔστω τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος καὶ ⟨τῆς⟩ Λητοῦς καὶ Ἀθηνᾶς Προναίας'.* **111** *καὶ ἐπεύχεται αὐτοῖς μήτε γῆν καρποὺς φέρειν μήτε γυναῖκας τέκνα τίκτειν γονεῦσιν ἐοικότα, ἀλλὰ τέρατα, μήτε βοσκήματα κατὰ φύσιν γονὰς ποιεῖσθαι, ἥτταν δὲ αὐτοῖς εἶναι πολέμου καὶ δικῶν καὶ ἀγορῶν καὶ ἐξώλεις εἶναι καὶ αὐτοὺς καὶ οἰκίας καὶ γένος τὸ ἐκείνων. 'καὶ μήποτέ' φησιν 'ὁσίως θύσειαν τῷ Ἀπόλλωνι*

110 3 *προστροπὴν* resp. Harp. s. v. *προτρόπαιον* (*Π*109) Ph. Lex. s. v. S. *π*2829 ‖ 5]*λις* – **111,1** *ἐπευ*[Π41 | *ἐναγής* cf. 108 ‖ 7 *Προναίας* cf. 108

109 3 *τὸν λιμένα* **k** cf. 119. 123 *τοὺς λιμένας ἔχωσαν* **βf** ‖ 4 del. Markland ‖ 6 *ἐργάσασθαι* **βf**, corr. Stephanus *ἐργάζεσθαι* **k** ‖ 7 *καὶ*^{2} – **110,4** *ἀρᾷ* om. **k** ‖ 8 add. Bai. Sau. coll. 120 et 2,115

110 2 *τὸν ὅρκον μόνον* **mgx** *μόνον τὸν ὅρκον* **aVf** *μόνον* om. **L** | *καὶ* om. **f**^{a} ‖ 5 *ἰδιώτηθς ἢ ἔθνος* **βfk** *ἔθνος ἢ δυναστὴς ἢ ἰδιῶτης* Π41 ‖ 6 add. Sch. coll. 111, 121 ‖ 7 *προνοίας* **βfk**, (Π41 incert.)

111 1 *ἐπεύχεται* **amgx**^{a}**f** *ἐπεύχεσθαι* **Vx**^{c}**Lk** ‖ 2 *μήτε* **gVxLk** *μηδέ* **amf** ‖ 3 *μήτε* Rei. *μηδὲ* **βfk** ‖ 4 *αὐτοῖς εἶναι* **βf** *εἶναι αὐτοῖς* **k** | *ἀγορῶν* **βf** *ἀγορᾶς* **k** ‖ 5 *καὶ*^{2} om. **k** | *τὸ* om. **k** ‖ 6 *θύσαιεν* **am**^{c}**Vxfk**, corr. Fr. Lect. 452 sq. *θῦσαι ἐν* **am**^{a}**gL**

μηδὲ τῇ Ἀρτέμιδι μηδὲ τῇ Λητοῖ μηδ' Ἀθηνᾷ Προναίᾳ, μηδὲ δέξαιντο αὐτῶν τὰ ἱερά.' **112** *ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀνάγνωθι τὴν τοῦ θεοῦ μαντείαν. ἀκούσατε τῆς ἀρᾶς. ἀναμνήσθητε τῶν ὅρκων οὓς ὑμῶν οἱ πρίογονοι μετὰ τῶν Ἀμφικτυόνων συνώμοσαν.*

Μαντεία

[Οὐ πρὶν τῆσδε πόληος ἐρείψετε πύργον ἑλόντες,
πρίν γε θεοῦ τεμένει κυανώπιδος Ἀμφιτρίτης
κῦμα ποτικλύζῃ κελαδοῦν ἱεραῖσιν ἐπ' ἀκταῖς.]

Ὅρκοι. Ἀρά

113 *Ταύτης τῆς ἀρᾶς καὶ τῶν ὅρκων καὶ τῆς μαντείας [γενομένης] ἀναγεγραμμένων ἔτι καὶ νῦν, οἱ Λοκροὶ οἱ Ἀμ-*

111 7 *Προναίᾳ* cf. 108
112 1 *ὅτ]ι* – **115,2** *ἀσεβείας* **Π41** || **6** *οὐ* – **8** *ἀκταῖς* Paus. 10,37,6 S. σ777

111 7 *μηδ'* **βf** *μήτε* **k** | *προνοίᾳ* **βfk**, corr. Bai. Sau. || **8** *αὐτῶν* **βk** schol. cf. 121 *αὐτοῖς* **f**
112 2 *τῆς ἀρᾶς* **βf**^{c}**k** *τὰς ἀρὰς* **f**^{a} (Π41 incert.) || **4** *συνώμοσαν* **βfΠ41** *ὤμοσαν* **k** || **5** tit. *μαντειαι* **Π41** *μαντεία* om. **ax** post *μαντεία* praebb. *ὅρκοι ἀρά* **mgVLfkΠ41**, transp. ad 9 Wolf || **6–8** om. **Π41** del. F. A. Wolf || **6** *ἐρείψετε* **f** Paus. *ἐρίψετε* **βk** || **7** *γε* **βf** *τε* **k** *κε* Bl. ex *κεν* Paus. et S. | *θεοῦ* **βfk** *ἐμῷ* Paus. S. | *τεμένει* **a** Paus. S. *τεμένη* **mgVxLf**^{c}**k** *τειη* **f**^{a} || **8** *ποτικλύζῃ* **amxLf** Paus. *ποτικλύζει* **Vk** *ποτικλύζοι* S. *περικλύζῃ* **g** | *κελαδοῦν* **m**^{c}**g**^{c} *κέλαδον* **m**^{a}**g**^{a}**k** *κελάδον* **VxLf** *κέλαδος* **a** | *ἱεραῖσιν ἐπ' ἀκταῖς* **βfk** *ἐπὶ οἴνοπα πόντον* Paus. S.
113 1 *τῆς ἀρᾶς* – *μαντείας* **βfk** *τῆς μαντείας γενομένης καὶ τῆς ἀρᾶς καὶ τῶν ὅρκων* **Π41** || **2** del. Cob. om. cod. 1 *γε* **amg**

φισσεῖς, μᾶλλον δὲ οἱ προεστηκότες αὐτῶν, ἄνδρες παρανομώτατοι, ἐπηργάζοντο τὸ πεδίον καὶ τὸν λιμένα τὸν ἐξάγιστον καὶ ἐπάρατον πάλιν ἐτείχισαν καὶ συνῴκισαν καὶ τέλη τοὺς καταπλέοντας ἐξέλεγον καὶ τῶν ἀφικνουμένων εἰς Δελφοὺς πυλαγόρων ἐνίους χρήμασι διέφθειρον, ὧν εἷς ἦν Δημοσθένης. **114** χειροτονηθεὶς γὰρ ὑφ' ὑμῶν πυλάγορος, λαμβάνει δισχιλίας δραχμὰς παρὰ τῶν Ἀμφισσέων, ὑπὲρ τοῦ μηδεμίαν μνείαν περὶ αὐτῶν ἐν τοῖς Ἀμφικτύοσι ποιήσασθαι. διωμολογήθη δ' αὐτῷ καὶ εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἀποστέλλεσθαι Ἀθήναζε τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου μνᾶς εἴκοσι τῶν ἐξαγίστων καὶ ἐπαράτων χρημάτων, ἐφ' ᾧτε βοηθήσει τοῖς Ἀμφισσεῦσιν Ἀθήνησι κατὰ πάντα τρόπον· ὅθεν ἔτι μᾶλλον ἢ πρότερον συμβέβηκεν αὐτῷ, ὅτου ἂν προσάψηται, ἢ ἀνδρὸς ἰδιώτου ἢ δυνάστου ἢ πόλεως δημοκρατουμένης, τούτων ἑκάστους ἀνιάτοις συμφοραῖς περιβάλλειν.

115 Σκέψασθε δὴ τὸν δαίμονα καὶ τὴν τύχην, ὅσῳ περιεγένετο τῆς τῶν Ἀμφισσέων ἀσεβείας. ἐπὶ γὰρ Θεοφρά-

113 5 *ἐξάγιστον* resp. Harp. s. v. (*E* 62) S. *ε* 1510

113 4 *ἐπειργάζοντο* **βfk**, corr. Bl. (Π41 incert.) ‖ 6 *καταπλέοντας* **βkΠ41** *παραπλέοντας* **f** ‖ 7 *διέφθειρον* **k** *διέφθειραν* **βf** (Π41 incert.)
114 1 *πυλάγορος* **f**^{a}**Π41** cf. 115. 122. 124. 126. 127 *πυλαγόρας* **βf**^{c}**k** ‖ 2 *δισχιλίας* **m**^{c}**V**^{c}**kΠ41** *χιλίας* **am**^{a}**gV**^{a}**xLf** ‖ 3 *ὑπὲρ* del. Bremi om. cod. **l** | *περὶ* **βf** *ὑπὲρ* **k** (Π41 incert.) ‖ 4 *ποιήσασθαι* **βfΠ41** *ποιεῖσθαι* **k** ‖ 5 *ἀποστέλλεσθαι* **V**^{c}**kΠ41** *ἀποσταλήσεσθαι* **amgxLf** *ἀποσταλῆσαι* **V**^{a} ‖ 6 *τῶν* **βfΠ41** *ἐκ τῶν* **k** ‖ 7 *βοηθήσειν* **βfk** *βοηθειν* **Π41**, corr. cod. **d** et Bl. ‖ 8 *ἔτι* hab. **m**^{c}**VxLkΠ41** om. **am**^{a}**gf** ‖ 9 *ἢ*^{1} om. **βfΠ41** | *ἰδιώτου* **βf** cf. 158. 233. 252 *ἢ ἰδιώτου* **kΠ41** ‖ 10 *συμφοραῖς* **kΠ41** cf. 226 *κακοῖς* **βf**
115 1 *ὅσῳ* **V**^{c}**kΠ41** *ὡς* **amgxL** *ᾧ* **f** *ἃ* **V**^{a}

στου ἄρχοντος, ἱερομνήμονος ὄντος Διογνήτου Ἀναφλυστίου, πυλαγόρους ὑμεῖς εἵλεσθε Μειδίαν τε ἐκεῖνον τὸν Ἀναγυράσιον, ὃν ἐβουλόμην ἂν πολλῶν ἕνεκα ζῆν, καὶ Θρασυκλέα τὸν ἐξ Οἴου, καὶ τρίτον δὴ μετὰ τούτων ἐμέ. συνέβη δ' ἡμῖν ἀρτίως μὲν εἰς Δελφοὺς ἀφῖχθαι, παραχρῆμα δὲ τὸν ἱερομνήμονα Διόγνητον πυρέττειν· τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο συνεπεπτώκει καὶ τῷ Μειδίᾳ. **116** *οἱ δ' ἄλλοι συνεκάθηντο Ἀμφικτύονες. ἐξηγγέλλετο δ' ἡμῖν παρὰ τῶν βουλομένων εὔνοιαν ἐνδείκνυσθαι τῇ πόλει ὅτι οἱ Ἀμφισσεῖς ὑποπεπτωκότες τότε καὶ δεινῶς θεραπεύοντες τοὺς Θηβαίους εἰσέφερον δόγμα κατὰ τῆς ἡμετέρας πόλεως, πεντήκοντα ταλάντοις ζημιῶσαι τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων ὅτι χρυσᾶς ἀσπίδας ἀνέθεμεν πρὸς τὸν καινὸν νεὼν πρὶν ἐξαρέσασθαι καὶ ἐπεγράψαμεν τὸ προσῆκον ἐπίγραμμα· 'Ἀθηναῖοι ἀπὸ Μήδων καὶ Θηβαίων, ὅτε τἀναντία τοῖς Ἕλλησιν ἐμάχοντο'. μεταπεμψάμενος δ' ἐμὲ ὁ ἱερομνήμων ἠξίου εἰσελθεῖν εἰς τὸ συνέδριον καὶ εἰπεῖν τι πρὸς τοὺς*

115 3 *Ἀναφλυστίου* resp. Harp. s. v. (*A* 125) Ph. Lex. *α* 1717 S. *α* 2123 ‖ 5 *Ἀναγυράσιον* resp. Harp. s. v. (*A* 109) Ph. Lex. *α* 1453 S. *α* 1857
116 7 *ὅτι* – 8 *ἐξαρέσασθαι* Harp. s. v. *ἐξαράσασθαι* (*E* 64) S. *ε* 1556

115 3 ⟨*τοῦ*⟩ *Ἀναφλυστίου* Bai. ‖ 5 *ἀναγυράσιον* **amgV**[a] Harp. *ἀναγυρράσιον* **V**[c]**xLf** *ἀγυρράσιον* **k** | *ἕνεκα* **fk** *ἕνεκεν* **β** ‖ **6** *ἐξ οἴου* **k** *λέσβιον* **βf** *Λέκκιον* F. A. Wolf | *δὴ* **k** *δὲ* **βf** utrum om. cod. Flor. ‖ **8** *τὸν* om. **amgxL**
116 6 *τῶν* **βk** cf. 90. 156 *τὸν* **f** ‖ 7 *χρυσᾶς* **am**[a]**gVxLk** Harp. *τὰς χρυσᾶς* **m**[c]**f** | *ἀνέθεμεν* **βf** cf. 122 *ἀνέθηκεν* **k** Harp. ‖ **8** *ἐξαρέσασθαι* **V**[c]**k** *ἐξαράσασθαι* Harp. *ἐξειργάσθαι* **amgV**[a]**xLf** ‖ **10** *δέ με* **m**[c]**g**[c]**V**[c]**k**, corr. Bk. *δὲ* **am**[a]**g**[a]**V**[a]**xLf** *με* post *ἠξίου* Bl. ‖ **11** *καὶ* – **117,2** *συνέδριον* (*ὁμ.*) om. **k**

Ἀμφικτύονας ὑπὲρ τῆς πόλεως, καὶ αὐτὸν οὕτω προηρημένον. **117** *ἀρχομένου δέ μου λέγειν καὶ προθυμότερόν πως εἰσεληλυθότος εἰς τὸ συνέδριον, τῶν ἄλλων πυλαγόρων μεθεστηκότων, ἀναβοήσας τις τῶν Ἀμφισσέων, ἄνθρωπος ἀσελγέστατος καὶ ὡς ἐμοὶ ἐφαίνετο οὐδεμιᾶς παιδείας μετεσχηκώς, ἴσως δὲ καὶ δαιμονίου τινὸς ἐξαμαρτάνειν προαγομένου, 'ἀρχὴν δέ γε' ἔφη, 'ὦ ἄνδρες Ἕλληνες, εἰ ἐσωφρονεῖτε, οὐδ' ἂν ὠνομάζετε τοὔνομα τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων ἐν ταῖσδε ταῖς ἡμέραις, ἀλλ' ὡς ἐναγεῖς ἐξείργετ' ἂν ἐκ τοῦ ἱεροῦ'.* **118** *ἅμα δὲ ἐμέμνητο τῆς τῶν Φωκέων συμμαχίας ἣν ὁ Κρωβύλος ἐκεῖνος ἔγραψε, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ δυσχερῆ κατὰ τῆς πόλεως διεξῄει ἃ ἐγὼ οὔτε τότ' ἐκαρτέρουν ἀκούων οὔτε νῦν ἡδέως μέμνημαι αὐτῶν. ἀκούσας δ' ἐγὼ οὕτω παρωξύνθην ὡς οὐδεπώποτ' ἐν τῷ ἐμαυτοῦ βίῳ. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους λόγους ὑπερβήσομαι· ἐπῆλθε δ' οὖν μοι ἐπὶ τὴν γνώμην μνησθῆναι τῆς τῶν Ἀμφισσέων περὶ τὴν ἱερὰν γῆν ἀσεβείας, καὶ αὐτόθεν ἑστη-*

117 **8** *ἐναγεῖς* cf. 108
118 **2** *Κωβύλος* Harp. s. v. (*K* 84) Ph. Lex. s. v. S. *κ* 2481 cf. schol. Aeschin. 1,64,147

117 **2** *εἰς τὸ συνέδριον* del. Fr.[1] ‖ **3** *μεθεστηκότων*] *παρεστηκότων* Wolf, sed vide schol. 3,117,263 ab ‖ **5** *ἐξαμαρτάνειν* **k** *ἐξαμαρτάνειν αὐτὸν* **βf** ‖ **6** *ἀρχὴν* **βk** *ἀρχὴ* **f** | *γε* om. **mgV** ‖ **7** *ὠνομάζετε* **fk** *ὠνομάζετο* **β** | *τῶν* **βf** *τοῦ* **k** ‖ **8** *ἐξείργετ' ἂν* **k** *ἐξείργετ'* **m**[c]**g**[c] *ἐξήγετε* **am**[a]**g**[a]**VxLf**
118 **2** *κρωβύλος* **βk** *κρώβυλος* **f** Harp. ‖ **3** *διεξῄει* **VxLk** *διεξῄει λέγων* **amgf** | *ἐγὼ* om. cod. **d** del. Bl. (hiat.) ‖ **5** *ἐγὼ* om. **f** ‖ **7** *ἐπῆλθε* **am**[a]**g**[a]**VxLf** *ἐπῄει* **m**[c]**g**[c]**k** | *οὖν* om. **β** | *ἐπὶ – γνώμην* del. Bai. ‖ **8** *περὶ* **k** *ἐπὶ* **βf** | *ἱερὰν γῆν* **fk** cf. 109. 119 et D. 19,154. 155. 157 *γῆν τὴν ἱερὰν* **β** cf. 120. 122. 124 | *ἀσεβείας* **βf** *παρανομίας* **k**

κὼς ἐδείκνυον τοῖς Ἀμφικτύοσιν· ὑπόκειται γὰρ τὸ Κιρραῖον πεδίον τῷ ἱερῷ καὶ ἔστιν εὐσύνοπτον.

119 *'Ὁρᾶτ'', ἔφην ἐγώ, 'ὦ ἄνδρες Ἀμφικτύονες, ἐξειργασμένον τουτὶ τὸ πεδίον ὑπὸ τῶν Ἀμφισσέων, καὶ κεραμεῖα ἐνῳκοδομημένα καὶ αὔλια· ὁρᾶτε τοῖς ὀφθαλμοῖς τὸν ἐξάγιστον καὶ ἐπάρατον λιμένα τετειχισμένον· ἴστε τούτους αὐτοί, καὶ οὐδὲν ἑτέρων δεῖσθε μαρτύρων, τέλη πεπρακότας καὶ χρήματα λαμβάνοντας ἐκ τοῦ ἱεροῦ λιμένος.' ἅμα δὲ ἀναγιγνώσκειν ἐκέλευον αὐτοῖς τὴν μαντείαν τοῦ θεοῦ, τὸν ὅρκον τῶν προγόνων, τὴν ἀρὰν τὴν γενομένην, καὶ διωριζόμην* **120** *ὅτι 'ἐγὼ μὲν ὑπὲρ τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων καὶ τοῦ σώματος καὶ τέκνων καὶ οἰκίας τῆς ἐμαυτοῦ βοηθῶ κατὰ τὸν ὅρκον καὶ τῷ θεῷ καὶ τῇ γῇ τῇ ἱερᾷ καὶ χειρὶ καὶ ποδὶ καὶ φωνῇ καὶ πᾶσιν οἷς δύναμαι, καὶ τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ἀφοσιῶ· ὑμεῖς δ' ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν ἤδη βουλεύεσθε. ἐνῆρκται μὲν τὰ κανᾶ, παρέστηκε δὲ τοῖς βωμοῖς τὰ θύματα, μέλλετε δ' αἰ-*

118 9 *Κιρραῖον πεδίον* cf. 107
119 3 *αὔλια* Harp. s. v. (*A* 264) Ph. Lex. *α* 3172 S. *α* 4440 Ba. 1,164,1 An. Ox. 2,491,29 | *ἐξάγιστον* resp. Harp. s. v. (*E* 62) S. *ε* 1510
120 5 *ἀφοσιῶ* Harp. s. v. (*A* 280) Ph. Lex. *α* 3382 S. *α* 4639 Ba. 1,172,25 resp. An. Ox. 2,491,29 || 6 *ἐνῆρκται* ... – 7 *κανᾶ* Poll. 8,88

118 9 *ὑπόκειται* **VxLf**[c]**k** *ὑπέκειτο* **mgf**[a] *ὑπέρκειται* **a**
119 2 *τουτὶ* **k** *τοῦτο* **βf** | *τὸ* om. **f**[a] || 3 *αὔλια* **βk** *ἐπαύλια* **f** || 4 *τούτους* **βf**[c]**k** *τούτοις* **f**[a] || 5 *πεπραχότας* **βfk**, corr. Hamaker
120 1 *τοῦ*[1] **βk** *τῶν* **f** || 2 *τέκνων* **k** *τῶν τέκνων* **βf** || 3 *τὸν ὅρκον* **amgf** *τὸν τῶν προγόνων ὅρκον* **Vxk** *τῶν προγόνων τὸν ὅρκον* **L** | *καὶ*[1] om. **k** | *καὶ*[3] om. **k** || 4 *δύναμαι* **βf** *ἂν δύναμαι* **k** || 6 *βουλεύεσθε* **β** *βουλεύεσθαι* **k** *βουλεύσασθε* **f** || 7 *παρέστηκε* **βf** *παρέστη* **k** | *τοῖς βωμοῖς τὰ θύματα* **βf** *τὰ θύματα τοῖς βωμοῖς* **k** *τοῖς βωμοῖς* del. Wei.

τεῖν τοὺς θεοὺς τἀγαθὰ καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ. 121 σκοπεῖτε δὴ ποίᾳ φωνῇ, ποίᾳ ψυχῇ, ποίοις ὄμμασι, τίνα τόλμαν κτησάμενοι τὰς ἱκετείας ποιήσεσθε, τούτους παρέντες ἀτιμωρήτους τοὺς ἐναγεῖς καὶ ταῖς ἀραῖς ἐνόχους. οὐ γὰρ δι' αἰνιγμῶν, ἀλλ' ἐναργῶς γέγραπται ἐν τῇ ἀρᾷ κατά τε τῶν ἀσεβησάντων ἃ χρὴ παθεῖν αὐτοὺς καὶ κατὰ τῶν ἐπιτρεψάντων καὶ τελευταῖον [ἐν τῇ ἀρᾷ γέγραπται], 'μήποθ' ὁσίως', φησί, 'θύσειαν οἱ μὴ τιμωροῦντες τῷ Ἀπόλλωνι μηδὲ τῇ Ἀρτέμιδι μηδὲ τῇ Λητοῖ μηδ' Ἀθηνᾷ Προναίᾳ, μηδὲ δέξαιντο αὐτῶν τὰ ἱερά.'

122 Ταῦτα καὶ πρὸς τούτοις ἕτερα πολλὰ διεξελθόντος ἐμοῦ, ἐπειδή ποτε ἀπηλλάγην καὶ μετέστην ἐκ τοῦ συνεδρίου, κραυγὴ πολλὴ καὶ θόρυβος ἦν τῶν Ἀμφικτυόνων καὶ ὁ λόγος ἦν οὐκέτι περὶ τῶν ἀσπίδων ἃς ἡμεῖς ἀνέθεμεν ἀλλ' ἤδη περὶ τῆς τῶν Ἀμφισσέων τιμωρίας. ἤδη δὲ πόρρω τῆς ἡμέρας ὄντος, προελθὼν ὁ κῆρυξ ἀνεῖπε, Δελφῶν ὅσοι ἐπὶ δίετες ἡβῶσι, καὶ δούλους καὶ ἐλευθέρους, ἥκειν ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἔχοντας ἅμας καὶ δικέλλας πρὸς τὸ

121 7 *μήποθ'* – **10** *ἱερά* cf. 111 || **10** *Προναίᾳ* cf. 108

121 2 *δὴ* **Lfk** *δὲ* **amgVx** || **3** *ἱκετείας* **k** *ἱκεσίας* **βf** | *ποιήσεσθε* **mgxk** *ποιήσησθε* **af** *ποιήσασθε* **VL** | *τούτους παρέντες* **βf** *παρέντες τούτους* **k** || **4** *ταῖς* **fk** *τοὺς* **β** || **5** *αἰνιγμῶν* **k** *αἰνιγμάτων* **βf** | *ἐν* – *ἀρᾷ* del. Bl. (hiat.) || **7** del. Bai. | *μήποθ'* **f** cf. 111 *μήθ'* **βk** *μηδ'* Bk. || **8** *φησι* post *τιμωροῦντες* **βf** | *θύσειαν* **f** *θύσαιεν* **βk** || **9** *ἀθηνᾷ* **amgLfk** *τῇ ἀθηνᾷ* **Vx** || **10** *προνοίᾳ* **βfk**, corr. Bai. Sau. | *μηδὲ* **βk** *μήτε* **f** | *αὐτοῖς* Dobree

122 1 *ταῦτα* Rei. cf. D. 18,241 sq. *τοιαῦτα* **βfk** || **4** *ὁ* om. **βf** || **6** *οὔσης* **βfk**, corr. Hamaker *ὂν* Herwerden del. Frohberger | *προσελθὼν* **βfk**, corr. Markland cf. 154 || **8** *ἥκειν* **βf** *ἥκειν αὔριον* **k**

Θυτεῖον ἐκεῖ καλούμενον· καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς κῆρυξ ἀναγορεύει τοὺς ἱερομνήμονας καὶ τοὺς πυλαγόρους ἥκειν εἰς τὸν αὐτὸν τόπον βοηθήσοντας τῷ θεῷ καὶ τῇ γῇ τῇ ἱερᾷ· 'ἥτις δ' ἂν μὴ παρῇ πόλις, εἴρξεται τοῦ ἱεροῦ καὶ ἐναγὴς ἔσται καὶ τῇ ἀρᾷ ἔνοχος.'

123 *Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἥκομεν ἕωθεν εἰς τὸν προειρημένον τόπον καὶ κατέβημεν εἰς τὸ Κιρραῖον πεδίον καὶ τὸν λιμένα κατασκάψαντες καὶ τὰς οἰκίας ἐμπρήσαντες ἀνεχωροῦμεν. ταῦτα δὲ ἡμῶν πραττόντων οἱ Λοκροὶ οἱ Ἀμφισσεῖς, ἑξήκοντα στάδια ἄπωθεν οἰκοῦντες Δελφῶν, ἦλθον ἐφ' ἡμᾶς μεθ' ὅπλων πανδημεί· καὶ εἰ μὴ δρόμῳ μόλις ἐξεφύγομεν εἰς Δελφούς, ἐκινδυνεύσαμεν ἂν ἀπολέσθαι.*

124 *Τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ Κόττυφος ὁ τὰς γνώμας ἐπιψηφίζων ἐκκλησίαν ἐποίει τῶν Ἀμφικτυόνων· ἐκκλησίαν γὰρ ὀνομάζουσιν, ὅταν τις μὴ μόνον τοὺς πυλαγόρους καὶ τοὺς ἱερομνήμονας συγκαλέσῃ, ἀλλὰ καὶ τοὺς θύοντας καὶ τοὺς χρωμένους τῷ θεῷ. ἐνταῦθ' ἤδη πολλαὶ μὲν τῶν Ἀμφισσέων ἐγίγνοντο κατηγορίαι, πολὺς δ' ἔπαινος ἦν κατὰ*

122 9 *Θυτεῖον* Harp. s. v. *θύστιον* (*Θ* 34) Ph. Lex. s. v. S. *θ* 622

122 9 *θύτιον* Harp. (*ἐν τοῖς Ἀττικιανοῖς*) *θύστιον* Didymus apud Harp. | *ἀναγορεύει* **k** *ἀνήγορευε* **β** *ἀντηγόρευε* **f** *ἀνηγόρευσε* Fr.[1] ‖ 10 *τοὺς*[2] om. **βf** | *ἥκειν* **βf** *ἅπαντας ἥκειν* **k** ‖ 11 *τόπον* **βf** *τόπον τοῦτον* **k** ‖ 12 *ἥτις* **amgfk** *εἴ τις* **VxL**
123 1 *ὑστεραίᾳ* **βf** *ὑστεραίᾳ ἡμέρᾳ* **k** | *ἕωθεν* **βf** *ἔσωθεν* **k** ‖ 4 *ταῦτα δὲ* **βf** *καὶ ταῦτα* **k** ‖ 5 *ἄποθεν* **mgVxfk**, correcte **aL** | *ἦλθον* **k** cf. 87 *ἧκον* **βf** ‖ 6 *ἐφ'* **k** *πρὸς* **βf** | *ἡμᾶς* **βk** *ὑμᾶς* **f** | *πανδημεί* **βf** *πανδημί* **k** ‖ 7 *ἂν* om. **βf**
124 1 *Κόττυφος* del. Dobree ‖ 3 *τις* om. **βf** ‖ 4 *συγκαλέσῃ* **k** *συγκαλέσωσιν* **βf** | *θύοντας* **k** *συνθύοντας* **βf** ‖ 5 *τοὺς* om. **βf** | *τῶν ἀμφ. ἐγίγνοντο* **fk** *ἐγίγνοντο τῶν ἀμφ.* **β**

τῆς ἡμετέρας πόλεως· τέλος δὲ παντὸς τοῦ λόγου ψηφίζονται ἥκειν τοὺς ἱερομνήμονας πρὸ τῆς ἐπιούσης πυλαίας ἐν ῥητῷ χρόνῳ εἰς Πύλας, ἔχοντας δόγμα, καθ' ὅ τι δίκας δώσουσιν οἱ Ἀμφισσεῖς ὑπὲρ ὧν εἰς τὸν θεὸν καὶ τὴν γῆν τὴν ἱερὰν καὶ τοὺς Ἀμφικτύονας ἐξήμαρτον. ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν ὁ γραμματεὺς τὸ ψήφισμα.

Ψήφισμα

125 *Τοῦ δόγματος τούτου ἀποδοθέντος ὑφ' ἡμῶν ἐν τῇ βουλῇ καὶ πάλιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τὰς πράξεις ἡμῶν ἀποδεξαμένου τοῦ δήμου καὶ τῆς πόλεως ἁπάσης προαιρουμένης εὐσεβεῖν καὶ Δημοσθένους ὑπὲρ τοῦ μεσεγγυήματος τοῦ ἐξ Ἀμφίσσης ἀντιλέγοντος καὶ ἐμοῦ φανερῶς ἐναντίον ὑμῶν ἐξελέγχοντος, ἐπειδὴ ἐκ τοῦ φανεροῦ τὴν πόλιν ἄνθρωπος οὐκ ἐδύνατο σφῆλαι, εἰσελθὼν εἰς τὸ βουλευτήριον καὶ μεταστησάμενος τοὺς ἰδιώτας, ἐκφέρεται προβούλευμα εἰς τὴν ἐκκλησίαν, προσλαβὼν τὴν τοῦ γράψαντος ἀπειρίαν·* 126 *τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ*

125 4 *μεσεγγυήματος* resp. Harp. s. v. (*M* 23) S. *μ* 651

124 7 *ἡμετέρας* **βk** *ὑμετέρας* **f** | ⟨*συλ*⟩*λόγου* Scheibe cf. 126 || **8** *πυλαίας* **βf**^{c}**k** *παλαιᾶς* **f**^{a} || **9** *δίκας* **βf** *δίκην* **k** || **12** *ἀνάγνωθι* Bl. et cod. **e** | *ὑμῖν* – *γραμματεὺς* del. Bl. sed vide 190. 1,11, 147 || **13** tit. om. **m**^{a}**L**^{a}
125 1 *τούτου τοῦ δόγματος* Bl. (hiat.) | *δόγματος* **aVxLfk** *δόγματος οὖν* **mg** | *ἀποδοθέντος* **βf** *ἀναγνωσθέντος* **k** | *ἐν* om. **k** || **2** *ἐκκλησίᾳ* **a** *ἐκκλησίᾳ τῷ δήμῳ* **mgVxLfk** cf. 34 *τῇ ἐκκλησίᾳ* del. Taylor || **3** *ἁπάσης* **k** *πάσης* **βf** || **7** *ἄνθρωπος* **βfk**, corr. Markland | *ἐδύνατο* **fk** *ἠδύνατο* **β** || **8** *καὶ* om. **k** || **9** *εἰς* – *ἐκκλησίαν* del. Dobree || **10** *ἀπειρίαν* **βf**^{a}**k** *ἀπορίαν* **f**^{c}
126 1 *ἐν* om. **m**^{a}**g**

διεπράξατο ἐπιψηφισθῆναι καὶ γενέσθαι δήμου ψήφισμα, ἐπ' ἀναστάσει τῆς ἐκκλησίας ⟨οὔσης⟩, ἀπεληλυθότος ἐμοῦ (οὐ γὰρ ἄν ποτε ἐπέτρεψα) καὶ τῶν πολλῶν διαφειμένων· οὗ τὸ κεφάλαιόν ἐστι· 'τὸν ἱερομνήμονα' φησὶ 'τῶν Ἀθηναίων καὶ τοὺς πυλαγόρους τοὺς ἀεὶ πυλαγοροῦντας πορεύεσθαι εἰς Πύλας καὶ εἰς Δελφοὺς ἐν τοῖς τεταγμένοις χρόνοις ὑπὸ τῶν προγόνων', εὐπρεπῶς γε τῷ ὀνόματι, ἀλλὰ τῷ ἔργῳ αἰσχρῶς· κωλύει γὰρ εἰς τὸν σύλλογον τὸν ἐν Πύλαις ἀπαντᾶν, ὃς ἐξ ἀνάγκης πρὸ τοῦ καθήκοντος ἔμελλε χρόνου γίγνεσθαι. 127 *καὶ πάλιν ἐν τῷ αὐτῷ ψηφίσματι πολὺ καὶ σαφέστερον καὶ πικρότερον [πρόσταγμα] γράφει, 'τὸν ἱερομνήμονα' φησὶ 'τῶν Ἀθηναίων καὶ τοὺς πυλαγόρους τοὺς ἀεὶ πυλαγοροῦντας μὴ μετέχειν τοῖς ἐκεῖσε συλλεγομένοις μήτε λόγου μήτε ἔργου μήτε δόγματος μήτε πράξεως μηδεμιᾶς'. τὸ δὲ 'μὴ μετέχειν' τί ἐστι; πότερα τἀληθὲς εἴπω ἢ τὸ ἥδιστον ἀκοῦσαι; τἀληθὲς ἐρῶ· τὸ γὰρ ἀεὶ πρὸς ἡδονὴν λεγόμενον οὑτωσὶ τὴν πόλιν διατέθεικεν. οὐκ ἐᾷ μεμνῆσθαι τῶν ὅρκων οὓς ἡμῶν ὤμο-*

126 2 *διεπράξατο* **amgVk** *διεγράψατο* **xLf** |*δήμου* **βk**, del. Sau. *τοῦ δήμου τὸ* **f** ‖ 3 *ἐπ' ἀναστάσει* **k** *ἤδη ἐπαναστάσης* **βf** | add. Hamaker ‖ 4 *πολλῶν* **βf** *πλείστων* **k** | *διαφειμένων* **βk** *δὲ ἀφειμένων* **f** ‖ 5 *τὸν* **βk** *τὸν δὲ* **f** | *τῶν* **aVxLfk** *τὸν* **mg** ‖ 6 *ἀεὶ* **aVxLfk** *εἰς ἀεὶ* **mg** ‖ 7 *πορεύεσθαι* – **127,4** *πυλαγοροῦντας* hab. **f**$^{c(ma)}$ om. **f**^{a}

127 2 *πρόσταγμα* **m**^{c}**g**^{c}**fk** *σύγγραμμα* **am**^{a}**g**^{a}**VxL** del. Dobree ‖ 3 *τῶν* **amgxLfk** *τὸν* **V** ‖ 4 *ἀεὶ* om. **f**^{c} ‖ 5 *ἐκεῖσε* **k** *ἐκεῖ* **βf** | *μήτε*^{1} **k** *μὴ* **βf** | *λόγου* … *ἔργου* … 6 *δόγματος* **k** *λόγων* … *ἔργων* … *δογμάτων* **βf** ‖ 7 *πότερα* **βf** *πότερον* **k** | *τἀληθὲς* **k** *τὸ ἀληθὲς* **βf** ‖ 8 *οὑτωσὶ* **βk** *οὕτω* **f** ‖ 9 *διατέθεικεν* **V**^{c}**fk** *διέθηκεν* **amgV**^{a}**xL** ‖ 9.10 *ὤμοσαν οἱ πρόγονοι* **k** *οἱ πρόγονοι ὤμοσαν* **βf**

σαν οἱ πρόγονοι, οὐδὲ τῆς ἀρᾶς, οὐδὲ τῆς τοῦ θεοῦ μαντείας.

128 Ἡμεῖς μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατεμείναμεν διὰ τοῦτο τὸ ψήφισμα, οἱ δ' ἄλλοι Ἀμφικτύονες συνελέγησαν εἰς Πύλας πλὴν μιᾶς πόλεως ἧς ἐγὼ οὔτ' ἂν τοὔνομα εἴποιμι, μήθ' αἱ συμφοραὶ παραπλήσιοι γένοιντο αὐτῆς μηδενὶ τῶν Ἑλλήνων. καὶ συνελθόντες ἐψηφίσαντο ἐπιστρατεύειν ἐπὶ τοὺς Ἀμφισσέας καὶ στρατηγὸν εἵλοντο Κόττυφον τὸν Φαρσάλιον τὸν τότε τὰς γνώμας ἐπιψηφίζοντα, οὐκ ἐπιδημοῦντος ἐν Μακεδονίᾳ Φιλίππου, ἀλλ' οὐδ' ἐν τῇ Ἑλλάδι παρόντος, ἀλλ' ἐν Σκύθαις οὕτω μακρὰν ἀπόντος· ὃν αὐτίκα μάλα τολμήσει λέγειν Δημοσθένης ὡς ἐγὼ ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας ἐπήγαγον. 129 καὶ παρελθόντες τῇ πρώτῃ στρατείᾳ καὶ μάλα μετρίως ἐχρήσαντο τοῖς Ἀμφισσεῦσιν· ἀντὶ γὰρ τῶν μεγίστων ἀδικημάτων χρήμασιν αὐτοὺς ἐζημίωσαν καὶ ταῦτ' ἐν ῥητῷ χρόνῳ προεῖπον τῷ θεῷ καταθεῖναι καὶ τοὺς μὲν ἐναγεῖς καὶ τῶν πεπραγμένων αἰτίους μετεστήσαντο, τοὺς δὲ δι' εὐσέβειαν φεύγοντας κατήγαγον. ἐπειδὴ δὲ οὔτε τὰ χρήματα ἐξέτινον τῷ θεῷ, τούς τ' ἐναγεῖς κατήγαγον καὶ τοὺς εὐσεβεῖς καὶ κατελθόντας διὰ τῶν Ἀμφικτυόνων ἐξέβαλον, οὕτως ἤδη

128 10 *τολμήσει λέγειν* cf. D. 18,143 cf. 152

128 3 *ἐγὼ* del. Bl. (hiat.) || **9** *ἀλλ'* del. A. Schaefer, sed vide 46 | *οὐδ'* om. **k**[a] | *ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα παριόντος* Bl. || **10** *μάλα* **βk** *μάλιστα* **f** | *τολμήσει* **m**[c]**VxLfk** *τολμήσειε* **am**[a]**g**

129 2 *στρατείᾳ* **amgk** *στρατιᾷ* **VxLf** || **4** *αὐτοὺς* **amgV**[c]**k** *αὐτοῖς* **V**[a]**xLf** || **5** *προεῖπον* **βf** *προειπὼν* **k** || **6** *μετέστησαν* Cob. cf. 125 || **7** *φεύγοντας* **k** *φυγόντας* **βf** | *οὔτε* **k** *οὐδὲ* **βf** | *ἐξέτινον* **βf**[c]**k** *ἐξέτεινον* **f**[a] || **8** *καὶ*[2] om. **βf** || **9** *ἐξέβαλον* **amgVk** *ἐξέβαλλον* **xLf**

τὴν δευτέραν ἐπὶ τοὺς Ἀμφισσέας στρατείαν ἐποιήσαντο πολλῷ χρόνῳ ὕστερον, ἐπανεληλυθότος Φιλίππου ἐκ τῆς ἐπὶ τοὺς Σκύθας στρατείας· τῶν μὲν θεῶν τὴν ἡγεμονίαν τῆς εὐσεβείας ἡμῖν παραδεδωκότων, τῆς δὲ Δημοσθένους δωροδοκίας ἐμποδὼν γεγενημένης.

130 *Ἀλλ' οὐ προὔλεγον, οὐ προεσήμαινον οἱ θεοὶ φυλάξασθαι, μόνον γε οὐκ ἀνθρώπων φωνὰς προσκτησάμενοι; οὐδεμίαν τοι πώποτε ἔγωγε μᾶλλον πόλιν ἑώρακα ὑπὸ μὲν τῶν θεῶν σῳζομένην, ὑπὸ δὲ τῶν ῥητόρων ἐνίων ἀπολλυμένην. οὐχ ἱκανὸν ἦν τὸ τοῖς μυστηρίοις φανὲν σημεῖον [φυλάξασθαι], ἡ τῶν μυστῶν τελευτή; οὐ περὶ τούτων Ἀμεινιάδης μὲν προὔλεγεν εὐλαβεῖσθαι καὶ πέμπειν εἰς Δελφοὺς ἐπερησομένους τὸν θεὸν ὅ τι χρὴ πράττειν, Δημοσθένης δὲ ἀντέλεγε φιλιππίζειν τὴν Πυθίαν φάσκων, ἀπαίδευτος ὢν καὶ ἀπολαύων καὶ ἐμπιπλάμενος τῆς δεδομένης ὑφ' ὑμῶν αὐτῷ ἐξουσίας;* **131** *οὐ τὸ τελευταῖον ἀθύτων καὶ ἀκαλλιερήτων ὄντων τῶν ἱερῶν ἐξέπεμψε τοὺς στρατιώτας ἐπὶ τὸν πρόδηλον κίνδυνον; καίτοι γε πρώην ποτὲ ἀπετόλμα λέγειν ὅτι παρὰ τοῦτο Φίλιππος οὐκ ἦλθεν*

130 9 *φιλιππίζειν – φάσκων* resp. Cic. Div. 2,118 cf. Plu. D. 20,1
131 3 *πρόδηλον* cf. D. 18,196. 199

129 **10** *ἐπὶ τοὺς ἀμφισσ.* **fk** del. Sau. coll. 128 post *στρατείαν* **β** | *ἀμφισσέας* **k** *ἀφισσεῖς* **βf** ‖ **13** *ἡμῖν* **βf** *ὑμῖν* **k**
130 **1** *προεσήμαινον* **k** *προεσήμαινον ἡμῖν* **βf** ‖ **2** *γε* om. **βf** | *προσκτησάμενοι* **βk** *προκτησάμενοι* **f** ‖ **6** del. Bai. ‖ **7** *ἀμεινιάδης* **amgV**[c]**xL** *ἀμινιάδης* **V**[a]**f** ‖ **8** ⟨*τοὺς*⟩ *ἐπερησομένους* Dobree ‖ **10** *δεδομένης* **m**[c]**gLk** *διδομένης* **am**[a]**Vxf** ‖ **11** *αὐτῷ* del. Bl. (hiat.)
131 **2** *ὄντων τῶν ἱερῶν* **k** *τῶν ἱερῶν ὄντων* **βf** | *ἐξέπεμψε* **aVxL fk** *ἐξέπεμπε* **mg** ‖ **3** *γε πρώην* **βf** cf. 252. 1,26 *πρώην γέ ποτε* **k** *πρώην γε* cod. **e** ‖ **4** *ἀπετόλμα* **k** cf. 160. 194 *ἀπετόλμησε* **βf**

ἡμῶν ἐπὶ τὴν χώραν ὅτι οὐκ ἦν αὐτῷ καλὰ τὰ ἱερά. τίνος οὖν σὺ ζημίας ἄξιος εἶ τυχεῖν, ὦ τῆς Ἑλλάδος ἀλιτήριε; εἰ γὰρ ὁ μὲν κρατῶν οὐκ ἦλθεν εἰς τὴν τῶν κρατουμένων χώραν ὅτι οὐκ ἦν αὐτῷ καλὰ τὰ ἱερά, σὺ δ' οὐδὲν προειδὼς τῶν μελλόντων ἔσεσθαι, πρὶν καλλιερῆσαι τοὺς στρατιώτας ἐξέπεμψας, πότερα στεφανοῦσθαί σε δεῖ ἐπὶ ταῖς τῆς πόλεως ἀτυχίαις, ἢ ὑπερωρίσθαι;

132 Τοιγάρτοι τί τῶν ἀνελπίστων καὶ ἀπροσδοκήτων ἐφ' ἡμῶν οὐ γέγονεν; οὐ γὰρ βίον γε ἡμεῖς ἀνθρώπινον βεβιώκαμεν, ἀλλ' εἰς παραδοξολογίαν τοῖς μεθ' ἡμᾶς ἐσομένοις ἔφυμεν. οὐχ ὁ μὲν τῶν Περσῶν βασιλεύς, ὁ τὸν Ἄθω διορύξας, ὁ τὸν Ἑλλήσποντον ζεύξας, ὁ γῆν καὶ ὕδωρ τοὺς Ἕλληνας αἰτῶν, ὁ τολμῶν ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς γράφειν ὅτι δεσπότης ἐστὶν ἁπάντων ἀνθρώπων ἀφ' ἡλίου ἀνιόντος μέχρι δυομένου, νῦν οὐ περὶ τοῦ κύριος ἑτέρων εἶναι διαγωνίζεται, ἀλλ' ἤδη περὶ τῆς τοῦ σώματος σωτηρίας; καὶ τοὺς αὐτοὺς ὁρῶμεν τῆς τε δόξης ταύτης καὶ τῆς ἐπὶ τὸν Πέρσην ἡγεμονίας ἠξιωμένους, οἳ καὶ τὸ ἐν Δελφοῖς ἱερὸν ἠλευθέρωσαν; **133** Θῆβαι δέ, Θῆβαι, πόλις

133 1 *Θῆβαι – Θῆβαι* Aps.[1] 258,18 Aps.[2] 316,15 | *Θῆβαι*[1] – 3 *ἀνήρπασται* Aps.[3] 328,22 Hdn. Fig.[1] 3,97,11 Hdn. Fig.[2] 3,99,24 Demetr. 3,319,15 Quint. inst. 11,3,168 Carmen 66,77 | *πόλις* – 3 *ἀνήρπασται* Ph. Bibl. 447a

131 5 *ἐπὶ* **βf** *εἰς* **k** || **6** *σὺ* om. **βf** | *εἶ* ante *σὺ* **k** || **10** *πότερα* **k** *πότερον* **βf**

132 1 *ἀνελπίστων καὶ* om. **k** || **3** *μεθ' ἡμᾶς ἐσομένοις* **k** *ἐσομένοις μεθ' ἡμᾶς* **βf** *ἐσομένοις* del. Cob. || **8** *δυομένου* **βf** *ἡλίου δυομένου* **k** | *ἑτέρων* om. **amgx**[a]**L** || **9** *σωτηρίας* **βk** *εὐτυχίας* **f** || **11.12** *ἐν δελφοῖς* om. **VxLk**

133 1 *θῆβαι*[2] **mgk** Aps.[1,2,3] Hdn.[1,2] Demetr. om. **aVxLf**

ἀστυγείτων, μεθ' ἡμέραν μίαν ἐκ μέσης τῆς Ἑλλάδος ἀνήρπασται, εἰ καὶ δικαίως, περὶ τῶν ὅλων οὐκ ὀρθῶς βουλευσάμενοι, ἀλλὰ τήν γε θεοβλάβειαν καὶ τὴν ἀφροσύνην οὐκ ἀνθρωπίνως, ἀλλὰ δαιμονίως κτησάμενοι. Λακεδαιμόνιοι δ' οἱ ταλαίπωροι, προσαψάμενοι μόνον τούτων τῶν πραγμάτων ἐξ ἀρχῆς περὶ τὴν τοῦ ἱεροῦ κατάληψιν, οἱ τῶν Ἑλλήνων ποτὲ ἀξιοῦντες ἡγεμόνες εἶναι, νῦν ὁμηρεύσοντες καὶ τῆς συμφορᾶς ἐπίδειξιν ποιησόμενοι μέλλουσιν ὡς Ἀλέξανδρον ἀναπέμπεσθαι, τοῦτο πεισόμενοι, καὶ αὐτοὶ καὶ ἡ πατρίς, ὅ τι ἂν ἐκείνῳ δόξῃ, καὶ ἐν τῇ τοῦ κρατοῦντος καὶ προηδικημένου μετριότητι κριθησόμενοι.

134 *Ἡ δ' ἡμετέρα πόλις, ἡ κοινὴ καταφυγὴ τῶν Ἑλλήνων πρὸς ἣν ἀφικνοῦντο πρότερον ἐκ τῆς Ἑλλάδος αἱ πρεσβεῖαι, κατὰ πόλεις ἕκαστοι παρ' ἡμῶν τὴν σωτηρίαν εὑρησόμενοι, νῦν οὐκέτι περὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίας ἀγωνίζεται, ἀλλ' ἤδη περὶ τοῦ τῆς πατρίδος ἐδάφους. καὶ ταῦθ' ἡμῖν συμβέβηκεν ἐξ ὅτου Δημοσθένης πρὸς τὴν πολιτείαν προσελήλυθεν. εὖ γὰρ περὶ τῶν τοιούτων Ἡσίοδος ὁ ποιητὴς ἀποφαίνεται. λέγει γάρ που παιδεύων τὰ πλήθη καὶ συμβουλεύων ταῖς πόλεσι τοὺς πονηροὺς τῶν δημαγωγῶν μὴ προσδέχεσθαι·* **135** *λέξω δὲ κἀγὼ τὰ ἔπη· διὰ τοῦτο γὰρ οἶμαι ἡμᾶς παῖδας ὄντας τὰς τῶν ποιητῶν γνώμας ἐκμανθάνειν, ἵν' ἄνδρες ὄντες αὐταῖς χρώμεθα.*

133 4 *θεοβλάβειαν* He. *θ*61 ‖ **8** *ὁμηρεύσοντες* resp. Harp. s. v. (*O*18) Ph. Lex. s. v. S. *o*245

133 2 *μεθ' – μίαν* om. Demetr. | *μίαν* om. Aps.[3] Hdn.[1,2] ‖ **12** *κριθησόμενοι* **k** *κριθήσονται* **βf**

134 3 *ἡμῶν* **βf** *ὑμῶν* **k** ‖ **6** *ἡμῖν* **xLk** *ὑμῖν* **amgVf** | *πρὸς* **βf** *εἰς* **k**

135 1 *λέξω* **βf[c]k** *λέγω* **f[a]** ‖ **2** *παῖδας ὄντας ἡμᾶς* **a**

Πολλάκι δὴ ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἀπηύρα,
ὅς κεν ἀλιτραίνῃ καὶ ἀτάσθαλα μηχανάαται·
τοῖσιν δ' οὐρανόθεν μεγ' ἐπήγαγε πῆμα Κρονίων,
λιμὸν ὁμοῦ καὶ λοιμόν, ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί·
ἢ τῶν γε στρατὸν εὐρὺν ἀπώλεσεν ἢ ὅ γε τεῖχος,
ἢ νέας ἐν πόντῳ ἀποτίνυται εὐρύοπα Ζεύς.

136 *ἐὰν περιελόντες τοῦ ποιητοῦ τὸ μέτρον τὰς γνώμας ἐξετάζητε, οἶμαι ὑμῖν δόξειν οὐ ποιήματα Ἡσιόδου εἶναι, ἀλλὰ χρησμὸν εἰς τὴν Δημοσθένους πολιτείαν· καὶ γὰρ ναυτικὴ καὶ πεζὴ στρατιὰ καὶ πόλεις ἄρδην εἰσὶν ἀνηρπασμέναι ἐκ τῆς τούτου πολιτείας.*

137 *Ἀλλ' οἶμαι οὔτε Φρυνώνδας οὔτε Εὐρύβατος οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς πώποτε τῶν πάλαι πονηρῶν τοιοῦτος μάγος*

135 4 Hes. Op. 240 sqq. cf. 2,158 Chrysippus (Stoic. Fr. II 337A) apud Plu. mor. 1040c Macarius 7,32
137 1 *ἀλλ'* – **3** *γόης* S. *φ* 770 ‖ **1** *Φρυνώνδας* Harp. s. v. (*Φ* 30) | *Εὐρύβατος* Harp. s. v. (*Ε* 165) S. *ε* 3717 ‖ **2** *μάγος* Ammon. 312

135 4 *δὴ* **βfk** *καὶ* Hes. *τοι* Aeschin. 2,158 ‖ 5 *κεν* **βfk** Aeschin. 2,158 *τις* Hes. | *ἀλιτραίνῃ* **βf** *ἀλιταίνῃ* **k** *ἀλιτραίνει* Hes. | *μηχανάαται* **βk** Aeschin. 2,158 Hes. *μητιάαται* **f** ‖ **6** *μεγ' ἐπήγαγε πῆμα* Hes. *μέγα πῆμα δῶκε* **amgxLfk** (*ἔδωκε* **k**) *πῆμα μέγα δῶκε* **V** *δῶκεν μέγα πῆμα* Sau. *μέγ' ἐπήλασε πῆμα* Chrysippus apud Plu. Mor. 1040c ‖ **7** *λιμὸν* – *λοιμόν* **βf** Hes. *λοιμὸν ὁμοῦ καὶ λιμόν* **k** | post 7 sequuntur in cod. **h** Op. 244–245 quae om. **βfk** et nonnulli codices Hesiodei ‖ **8** *τῶν* **am**f^c *τόν* **gVxL**f^a *ὅ* **k** | *ὅ* **β**f^c**k** *τό* f^a ‖ **9** *νέας* **a** et Hes. *νῆας* **mgVxLfk** | *ἐν* Hes. *ἐνὶ* **βfk** | *τίννυται* **βf** *τείνηται* **k**, corr. Bai. Sau. *ἀποτείνυται* Bl. | *ἀποτίνυται* – *Ζεύς*] *Κρονίδης ἀποτείνυται αὐτῶν* Hes.
136 1 *ἐὰν* **fk** *ἐὰν δὲ* **β** ‖ **2** *Ἡσιόδου* del. Boekmeijer ‖ **4** *στρατιὰ* **amgk** *στρατεία* **VxLf** *στρατεῖα* **x**
137 1 *οὔτ'* **βfk** *οὐδ'* S. ‖ **2** *οὐδεὶς* om. S. | *πάλαι* om. **amg**

καὶ γόης ἐγένετο, ὅς, ὦ γῆ καὶ θεοὶ καὶ δαίμονες καὶ ἄνθρωποι ὅσοι βούλεσθε ἀκούειν τἀληθῆ, τολμᾷ λέγειν, βλέπων εἰς τὰ πρόσωπα τὰ ἡμέτερα, ὡς ἄρα Θηβαῖοι τὴν συμμαχίαν ὑμῖν ἐποιήσαντο οὐ διὰ τὸν καιρόν, οὐ διὰ τὸν φόβον τὸν περιστάντα αὐτούς, οὐ διὰ τὴν ὑμετέραν δόξαν, ἀλλὰ διὰ τὰ Δημοσθένους δημηγορίας. **138** *καίτοι πολλὰς μὲν τούτου πρότερον πρεσβείας ἐπρέσβευσαν εἰς Θήβας οἱ μάλιστα οἰκείως ἐκείνοις διακείμενοι, πρῶτος μὲν Θρασύβουλος ὁ Κολλυτεύς, ἀνὴρ ἐν Θήβαις πιστευθεὶς ὡς οὐδεὶς ἕτερος, πάλιν Θράσων ὁ Ἐρχιεύς, πρόξενος ὢν Θηβαίοις,* **139** *Λεωδάμας ὁ Ἀχαρνεύς, οὐχ ἧττον Δημοσθένους λέγειν δυνάμενος, ἀλλ' ἔμοιγε καὶ ἡδίων, Ἀρχέδημος ὁ Πήληξ, καὶ δυνατὸς εἰπεῖν καὶ πολλὰ κεκινδυνευκὼς ἐν τῇ πολιτείᾳ διὰ Θηβαίους, [δημαγωγὸς] Ἀριστοφῶν ὁ Ἀζηνιεύς, πλεῖστον χρόνον τὴν τοῦ βοιωτιάζειν ὑπομείνας αἰτίαν, Πύρρανδρος ὁ Ἀναφλύστιος ὃς ἔτι καὶ νῦν ζῇ. ἀλλ' ὅμως οὐδεὶς πώποτε αὐτοὺς ἐδυνήθη προτρέψασθαι εἰς τὴν ὑμετέραν φιλίαν. τὸ δ' αἴτιον οἶδα μέν, λέγειν δ' οὐδὲν δέομαι*

137 3 *γόης*] cf. D. 18,276 | *ὦ – θεοὶ* cf. D. 18,158 || 5 *Θηβαῖοι τὴν συμμαχίαν* D. 18,212

139 2 *Πήληξ* Harp. s. v. (*Π* 67) Ph. Lex. s. v. S. *π* 1512 || 4 *Ἀζηνιεύς* Harp. s. v. (*Α* 41) Ph. Lex. *α* 436 S. *α* 594 || 6 *Ἀναφλύστιος* resp. Harp. s. v. (*Α* 125) Ph. Lex. *α* 1717 S. *α* 2123

137 5 *ἡμέτερα* **k** *ὑμέτερα* **βf** || 6 *ὑμῖν* **βf** *ἡμῖν* **k** || 7 *οὐ* **aV** *οὐδὲ* **mgxLfk**

138 2 *τούτου* om. **a** || 3 *πρῶτον* coni. Bl. | *θρασύβουλος* **amg** **V**[a]**xL** *οὗτος στρατηγὸς θρασύβουλος* **V**[c]**fk** cf. schol. 3,138,312 || 5 *ἐρχιεύς* **mgVk** *ἀρχιεύς* **axLf**

139 2 *ἀρχέδημος* **β** *ῥήτωρ καὶ οὗτος ἀρχέδημος* **fk** cf. schol. 3,139,314 (**VxLS**) || 3 *καὶ*[2] **fk** *ὡς* **β** || 4 del. Bk. cf. schol. 3,139,314 (**VxLS**) || 6 *πύρρανδρος* **βk** (*πύρα-* **VxLk**) *ῥήτωρ πύρανδρος* **f** cf. schol. 3,139,318 (**VxL**) | *ἔτι* **βk** *ἐστι* **f**

διὰ τὰς ἀτυχίας αὐτῶν. **140** *ἀλλ' οἶμαι, ἐπειδὴ Φίλιππος αὐτῶν ἀφελόμενος Νίκαιαν Θετταλοῖς παρέδωκε καὶ τὸν πόλεμον, ὃν πρότερον ἐξήλασεν ἐκ τῆς χώρας τῶν Βοιωτῶν, τοῦτον πάλιν τὸν αὐτὸν πόλεμον ἐπῆγε διὰ τῆς Φωκίδος ἐπ' αὐτὰς τὰς Θήβας καὶ τὸ τελευταῖον Ἐλάτειαν καταλαβὼν ἐχαράκωσε καὶ φρουρὰν εἰσήγαγεν, ἐνταῦθ' ἤδη, ἐπεὶ τὸ δεινὸν αὐτῶν ἥπτετο, μετεπέμψαντο Ἀθηναίους καὶ ὑμεῖς ἐξήλθετε καὶ εἰσῄτε εἰς τὰς Θήβας ἐν τοῖς ὅπλοις διεσκευασμένοι, καὶ οἱ πεζοὶ καὶ οἱ ἱππεῖς, πρὶν περὶ συμμαχίας μίαν μόνην συλλαβὴν γράψαι Δημοσθένην.* **141** *ὁ δ' εἰσάγων ἦν ὑμᾶς εἰς τὰς Θήβας καιρὸς καὶ φόβος καὶ χρεία συμμαχίας, ἀλλ' οὐ Δημοσθένης.*

Ἐπεὶ περί γε ταύτας τὰς πράξεις τρία πάντων μέγιστα Δημοσθένης εἰς ὑμᾶς ἐξημάρτηκε, πρῶτον μὲν ὅτι Φιλίππου τῷ μὲν ὀνόματι πολεμοῦντος ὑμῖν, τῷ δ' ἔργῳ πολὺ μᾶλλον μισοῦντος Θηβαίους, ὡς αὐτὰ τὰ πράγματα δεδήλωκε (καὶ τί δεῖ τὰ πλείω λέγειν;) ταῦτα μὲν τὰ τηλικαῦτα τὸ μέγεθος ἀπεκρύψατο, προσποιησάμενος δὲ μέλλειν τὴν συμμαχίαν γενήσεσθαι οὐ διὰ τοὺς καιρούς, ἀλλὰ διὰ τὰς αὑτοῦ πρεσβείας, **142** *πρῶτον μὲν συνέπεισε τὸν δῆμον μηκέτι βουλεύεσθαι ἐπὶ τίσι δεῖ ποιεῖσθαι τὴν συμμαχίαν,*

140 5 *Ἐλάτειαν* cf. Anon. ad stat. 4,268,22

140 2 *αὐτῶν ἀφελόμενος* **βf** *ἀφελόμενος αὐτῶν* **k** ‖ 3 *τῶν* **mg xLk** *τῆς* **aVf** ‖ 4 *ἐπήγαγε* **βfk**, corr. Bl. ‖ 7 *αὐτῶν ἥπτετο* **βk** *ἥπτετο αὐτῶν* **f** ‖ 8 *εἰσῄτε* **x** et Sch. *εἰσῄειτε* **amgVLfk** ‖ 9 *καὶ οἱ πεζοὶ καὶ οἱ ἱππεῖς* **k** cf. 88 *καὶ οἱ ἱππεῖς καὶ οἱ πεζοὶ* **βf** ‖ 10 *μόνην* **amgfk** *μόνον* **VxL**
141 1 *ὑμᾶς* **amgxLf** *ἡμᾶς* **Vk** ‖ 3 *πάντων* cod. D *τὰ πάντων* **βfk** ‖ 5 *ὑμῖν* **βf** *ἡμῖν* **k** ‖ 7 *τὰ*[1] om. **f** ‖ 8 *προσποιησάμενος* **amgfk** *προσποιούμενος* **VxL** ‖ 9 *γενήσεσθαι* **amg**V^a**xLf** *γίγνεσθαι* V^c**k**
142 2 *ποιεῖσθαι* **βf** *ποιήσασθαι* **k**

ἀλλ’ ἀγαπᾶν μόνον εἰ γίγνεται, τοῦτο δὲ προλαβὼν ἔκδοτον μὲν τὴν Βοιωτίαν ἅπασαν ἐποίησε Θηβαίοις, γράψας ἐν τῷ ψηφίσματι, ‘ἐάν τις ἀφιστῆται πόλις ἀπὸ Θηβαίων, βοηθεῖν Ἀθηναίους Βοιωτοῖς τοῖς ἐν Θήβαις,’ τοῖς ὀνόμασι κλέπτων καὶ μεταφέρων τὰ πράγματα, ὥσπερ εἴωθεν, ὡς τοὺς Βοιωτοὺς ἔργῳ κακῶς πάσχοντας τὴν τῶν ὀνομάτων σύνθεσιν τῶν Δημοσθένους ἀγαπήσοντας, ἀλλ’ οὐ μᾶλλον ἐφ’ οἷς κακῶς ἐπεπόνθεσαν ἀγανακτήσοντας· **143** *δεύτερον δὲ τῶν εἰς τὸν πόλεμον ἀναλωμάτων τὰ μὲν δύο μέρη ὑμῖν ἀνέθηκεν, οἷς ἦσαν ἀπωτέρω οἱ κίνδυνοι, τὸ δὲ τρίτον μέρος Θηβαίοις, δωροδοκῶν ἐφ’ ἑκάστοις τούτων· καὶ τὴν ἡγεμονίαν τὴν μὲν κατὰ θάλατταν ἐποίησε κοινήν, τὸ δ’ ἀνάλωμα ἴδιον ὑμέτερον, τὴν δὲ κατὰ γῆν, εἰ μὴ δεῖ ληρεῖν, ἄρδην φέρων ἀνέθηκε Θηβαίοις, ὥστε παρὰ τὸν γενόμενον πόλεμον μὴ κύριον γενέσθαι Στρατοκλέα τὸν ὑμέτερον στρατηγὸν βουλεύσασθαι περὶ τῆς τῶν στρατιωτῶν σωτηρίας.* **144** *καὶ ταῦτ’ οὐκ ἐγὼ μὲν κατηγορῶ, ἕτεροι δὲ παραλείπουσιν, ἀλλὰ κἀγὼ λέγω καὶ πάντες ἐπιτιμῶσι καὶ ὑμεῖς σύνιστε καὶ οὐκ ὀργίζεσθε. ἐκεῖνο γὰρ πεπόνθατε πρὸς Δημοσθένην· συνείθισθε ἤδη τἀδικήματα*

142 4 *ἔκδοτον* resp. schol. Aeschin. 3,145,325 || **8** *ὡς* – **9** *ἀγαπήσοντας* D. H. 1,207
143 2 *δύο μέρη* resp. D. 18,238 || **3** *τρίτον μέρος* schol. Aeschin. 3.106.231

142 4 *ἅπασαν* **fk** *πᾶσαν* **β** || **7** *κλέπτων*] *κρύπτων* B. || **8** *τοὺς βοιωτοὺς ἔργῳ*] *ὑμᾶς ὀρρωδῶ* D. H. | *τὴν* – **9** *Δημοσθένους*] *τὴν σύνθεσιν τῶν Δημοσθένους ὀνομάτων* D. H. || **9** *ἀγαπήσαντας* D. H. || **10** *ἐπεπόνθεσαν* **k** *πεπόνθεσαν* **βf**
143 4 *θάλατταν* **a** *θάλασσαν* **mgVxLfk** || **5** *τὸ* **m**[c]**g**[c]**V**[c]**k** *τὴν* **am**[a]**g**[a]**V**[a]**xL** *τῆς* **f** || **6** *δεῖ μὴ* Cob. coll. D. 18,297. 19,262 | *δεῖ* **βf** *δεῖν* **k** || **8** *ἡμέτερον* vulgo

⟨τὰ⟩ τούτου ἀκούειν, ὥστε οὐ θαυμάζετε. δεῖ δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἀγανακτεῖν καὶ τιμωρεῖσθαι, εἰ χρὴ τὰ λοιπὰ τῇ πόλει καλῶς ἔχειν.

145 *Δεύτερον δὲ καὶ πολὺ τούτου μεῖζον ἀδίκημα ἠδίκησεν ὅτι τὸ βουλευτήριον τὸ τῆς πόλεως καὶ τὴν δημοκρατίαν ἄρδην ἔλαθεν ὑφελόμενος καὶ μετήνεγκεν εἰς Θήβας, εἰς τὴν Καδμείαν, τὴν κοινωνίαν τῶν πράξεων τοῖς βοιωτάρχαις συνθέμενος· καὶ τηλικαύτην αὐτὸς αὑτῷ δυναστείαν κατεσκεύασεν ὥστ' ἤδη παριὼν ἐπὶ τὸ βῆμα πρεσβεύσειν μὲν ἔφη ὅπου ἂν αὐτῷ δοκῇ,* **146** *κἂν μὴ ὑμεῖς ἐκπέμπητε· εἰ δέ τις αὐτῷ τῶν στρατηγῶν ἀντείποι, καταδουλούμενος τοὺς ἄρχοντας καὶ συνεθίζων μηδὲν ἑαυτῷ ἀντιλέγειν, διαδικασίαν ἔφη γράψειν τῷ βήματι πρὸς τὸ στρατήγιον· πλείω γὰρ ὑμᾶς ἀγαθὰ ὑφ' ἑαυτοῦ ἔφη ἀπὸ τοῦ βήματος πεπονθέναι ἢ ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ἐκ τοῦ στρατηγίου. μισθοφορῶν δ' ἐν τῷ ξενικῷ κεναῖς χώραις καὶ τὰ στρατιωτικὰ χρήματα κλέπτων καὶ τοὺς μυρίους*

144 6 *εἰ* – 7 *ἔχειν* cf. E. Fränkel, Ein versteckter Tragödienvers?, Philologus 104, 1960, 138–140
146 4 *διαδικασίαν* – 5 *στρατήγιον*] *ὅτι γράφεται τῷ βήματι διαδικασίαν πρὸς τὸ στρατήγιον* Plu. mor. 350b5

144 5 add. Bai. Sau. | *τούτου* **β** *τ' αὐτοῦ* **f** *αὐτοῦ* **k**
145 3 *εἰς θήβας* del. Cob. ‖ 4 *τὴν*² om. **f** ‖ 6 *παριὼν* **βk** *περιὼν* **f** | *πρεσβεύσειν* **βk** *πρεσβεύειν* **f** ‖ 7 *ὅπου* **βk** cf. D. 18,29 *ὁπότ'* **f** *ὅποι* Rei. et codd. descripti
146 3 *ἑαυτῷ* **k** *αὐτῷ* **βf** ‖ 4 *γράψειν* **β** *γράφειν* **fk** ‖ 5 *στρατήγιον* **am**ᵃ**V**ᶜ**k** *στρατηγεῖον* **m**ᶜ**gV**ᵃ**xLf** *στρατηγίαν* Plu. (codd.) | *δι' ἑαυτὸν* [*ἔφη*] coni. Bl. (hiat.) ‖ 6 *τοῦ* om. **β** | *ὑπὸ* ⟨*πάντων*⟩ Cob. | *στρατηγῶν* del. Cob. ‖ 7 *στρατηγίου* **am**ᵃ**k** *στρατηγείου* **m**ᶜ**gVxLf** | *κεναῖς* **m**ᶜ**g**ᶜ**Vf** *καιναῖς* **am**ᵃ**g**ᵃ**xLk** *ἐν καιναῖς* Poutsma ‖ 8 *τὰ* om. **xk**

ξένους ἐκμισθώσας Ἀμφισσεῦσι, πολλὰ διαμαρτυρομένου καὶ σχετλιάζοντος ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἐμοῦ, προσέμειξε φέρων, ἀναρπασθέντων τῶν ξένων, τὸν κίνδυνον ἀπαρασκεύῳ τῇ πόλει. **147** τί γὰρ ἂν οἴεσθε Φίλιππον ἐν τοῖς τότε καιροῖς εὔξασθαι; οὐ χωρὶς μὲν πρὸς τὴν πολιτικὴν δύναμιν, χωρὶς δ' ἐν Ἀμφίσσῃ πρὸς τοὺς ξένους διαγωνίσασθαι, ἀθύμους δὲ τοὺς Ἕλληνας λαβεῖν τηλικαύτης πληγῆς προγεγενημένης; καὶ τηλικούτων κακῶν αἴτιος γενόμενος Δημοσθένης οὐκ ἀγαπᾷ εἰ μὴ δίκην δέδωκεν, ἀλλ' εἰ μὴ καὶ χρυσῷ στεφάνῳ στεφανωθήσεται, ἀγανακτεῖ· οὐδ' ἱκανόν ἐστιν αὐτῷ ἐναντίον ὑμῶν κηρύττεσθαι, ἀλλ' εἰ μὴ τῶν Ἑλλήνων ἐναντίον ἀναρρηθήσεται, τοῦτ' ἤδη ἀγανακτεῖ. οὕτως ὡς ἔοικε πονηρὰ φύσις, μεγάλης ἐξουσίας ἐπιλαβομένη, δημοσίας ἀπεργάζεται συμφοράς.

148 Τρίτον δὲ καὶ τῶν προειρημένων μέγιστόν ἐστιν ὃ μέλλω λέγειν. Φιλίππου γὰρ οὐ καταφρονοῦντος τῶν Ἑλλήνων οὐδ' ἀγνοοῦντος (οὐ γὰρ ἦν ἀσύνετος) ὅτι περὶ τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν ἐν ἡμέρας μικρῷ μέρει διαγωνιεῖ-

147 4 *ἀθύμους* resp. Ba. 1,37,30 Ph. Lex. *α* 487 ‖ **10** *πονηρὰ* – **11** *συμφοράς* Stob. 4,1,35 Gnom. ap. Anecd. Gr. ed. Boissonade 1,118,9

146 9 *διαμαρτυρομένου* **mgVx** *διαμαρτυρουμένων* **L** *διαμαρτυραμένου* **afk** ‖ **10** *προσέμιξε* **βfk**, corr. Bl. ‖ **11** *ἀναρπασθέντων* **amgV**[a]**xL** schol. *ἐκ τῶν ἀναρπασθέντων* **V**[c]**fk** | *τῶν* om. **fk**

147 5 *προγεγενημένης* **amgVxL**[c] *γεγενημένης* **L**[a]**fk** | *γενόμενος* **k** *γεγενημένος* **βf** ‖ **6.7** *μὴ καὶ* **gfk** *καὶ μὴ* **amVxL** ‖ **7** *στεφανωθήσεται* **βf** *στεφανωθήσεσθαι* **k** ‖ **9** *ἤδη* om. **βf** ‖ **10** *μεγάλης* om. Gnom. | *ἐπιλαβομένη* **βfk** *λαβομένη* Stob. ‖ **11** *δημοσίας* **βfk** Gnom. *μεγάλας* Stob.

148 4 *μικρῷ* **k** *σμικρῷ* **βf**

ται καὶ διὰ ταῦτα βουλομένου ποιήσασθαι εἰρήνην καὶ πρεσβείας ἀποστέλλειν μέλλοντος, καὶ τῶν ἀρχόντων τῶν ἐν Θήβαις φοβουμένων τὸν ἐπιόντα κίνδυνον (εἰκότως· οὐ γὰρ ῥήτωρ ἀστράτευτος καὶ λιπὼν τὴν τάξιν αὐτοὺς ἐνουθέτησεν, ἀλλ' ὁ Φωκικὸς πόλεμος δεκέτης γεγονὼς ἀείμνηστον παιδείαν αὐτοὺς ἐπαίδευσε), **149** *τούτων δ' ἐχόντων οὕτως αἰσθόμενος Δημοσθένης, καὶ τοὺς βοιωτάρχας ὑποπτεύσας μέλλειν εἰρήνην ἰδίᾳ ποιεῖσθαι, χρυσίον ἄνευ αὐτοῦ παρὰ Φιλίππου λαβόντας, ἀβίωτον ἡγησάμενος εἶναι εἴ τινος ἀπολειφθήσεται δωροδοκίας, ἀναπηδήσας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, οὐδενὸς ἀνθρώπων λέγοντος οὔθ' ὡς δεῖ ποιεῖσθαι πρὸς Φίλιππον εἰρήνην οὔθ' ὡς οὐ δεῖ, ἀλλ', ὡς ᾤετο, τοῦτο κήρυγμά τι τοῖς Βοιωτάρχαις προκηρύττων, ἀναφέρειν ἑαυτῷ τὰ μέρη τῶν λημμάτων, διώμνυτο τὴν Ἀθηνᾶν,* **150** *ἣν ὡς ἔοικε Φειδίας ἐνεργολαβεῖν εἰργάσατο καὶ ἐνεπιορκεῖν Δημοσθένει, ἦ μήν, εἴ τις ἐρεῖ ὡς χρὴ πρὸς Φίλιππον εἰρήνην ποιήσασθαι, ἀπάξειν εἰς τὸ δεσμωτήριον ἐπιλαβόμενος τῶν τριχῶν, ἀπομιμούμενος τὴν Κλεοφῶντος πολιτείαν, ὃς ἐπὶ τοῦ πρὸς Λακεδαιμονίους πολέμου, ὡς λέγεται, τὴν πόλιν ἀπώλεσεν, ὡς δ' οὐ προσεῖχον αὐτῷ οἱ ἄρχοντες οἱ ἐν ταῖς Θήβαις, ἀλλὰ καὶ τοὺς στρατιώτας τοὺς ὑμετέρους πάλιν ἀνέστρεψαν ἐξεληλυθότας, ἵνα βου-*

148 8 *τὴν τάξιν* **βf** *τὰς τάξεις* **k** cf. 7. 155. 159. 181 ‖ **9** *δεκέτης* **k** *δεκαετὴς* **β** *δεκαέτης* **f** | *γεγονὼς* **βf** *προγεγενημένος* **k**
149 1 *δ'* om. **k** cf. 3. 5. 81 ‖ **3** *ἰδίᾳ* om. **k** | *αὐτοῦ* **βfk**, corr. Bai. Sau. ‖ **6** *οὐδενὸς* **βk** *οὐθενὸς* **f** ‖ **7** *τοῦτο κήρυγμά τι* **βf** *κηρύγματι τούτῳ* **k** *κήρυγμά τι τοῦτο* cod. **Flor.** et Bl. ‖ **8** *ἑαυτῷ* **k** *αὐτῷ* **βf**
150 2 *ἠργάσατο* Bl. ‖ **9** *πάλιν* om. **f**

λεύσησθε περὶ τῆς εἰρήνης, 151 *ἐνταῦθ' ἤδη παντάπασιν ἔκφρων ἐγένετο καὶ παρελθὼν ἐπὶ τὸ βῆμα προδότας τῶν Ἑλλήνων ἀπεκάλει τοὺς βοιωτάρχας καὶ γράψειν ἔφη ψήφισμα ὃ τοῖς πολεμίοις οὐδεπώποτ' ἀντιβλέψας, πέμπειν ὑμᾶς πρέσβεις εἰς Θήβας αἰτήσοντας Θηβαίους δίοδον ἐπὶ Φίλιππον. ὑπεραισχυνθέντες δὲ οἱ ἐν Θήβαις ἄρχοντες μὴ δοξωσιν ὡς ἀληθῶς εἶναι προδόται τῶν Ἑλλήνων, ἀπὸ μὲν τῆς εἰρήνης ἀπετράποντο, ἐπὶ δὲ τὴν παράταξιν ὥρμησαν.*

152 *Ἔνθα δὴ καὶ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἄξιόν ἐστιν ἐπιμνησθῆναι οὓς οὗτος ἀθύτων καὶ ἀκαλλιερήτων ὄντων τῶν ἱερῶν ἐκπέμψας ἐπὶ τὸν πρόδηλον κίνδυνον ἐτόλμησε (τοῖς δραπέταις ποσὶ καὶ λελοιπόσι τὴν τάξιν ἀναβὰς ἐπὶ τὸν τάφον τὸν τῶν τελευτησάντων) ἐγκωμιάζειν τὴν ἐκείνων ἀρετήν. ὦ πρὸς μὲν τὰ μεγάλα καὶ σπουδαῖα τῶν ἔργων ἁπάντων ἀνθρώπων ἀχρηστότατε, πρὸς δὲ τὴν ἐν τοῖς*

151 4 *ὃ – ἀντιβλέψας* Prisc. 18,190
152 6 *ὦ* – 8 *θαυμασιώτατε* Alex. 3,36,9 Zon. 3,169,15 Anon. fig. 3,186,6 || 7 *πρὸς* – 8 *θαυμασιώτατε* resp. Plu. D. 9

151 1 *ἤδη* om. **βf** || 3 *ἀπεκάλει τοὺς βοιωτάρχας* **k** *τοὺς βοιωτάρχας ἀπεκάλεσε* **βf** (*ἀπεκάλει* Bl.) | *γράψειν* **β** *γράφειν* **f** *γράφει* **k** | *ἔφη* om. **k** || 4 *ὃ – ἀντιβλέψας*] *ὁ μηδεπότοτε μήτε τοὺς πολεμίους ἀντιβλέψας* Prisc. | *οὐδεπώποτ'* **k** *οὐδέποτε* **βf** || 6 *ἐν* **βf** *ἐν ταῖς* **k** || 8 *ἀπετράποντο* **k** *ἀπετρέποντο* **βf**
152 1 *τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν* **βf** cf. 1,118 *τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀγαθῶν* **k** || 5 *τὸν* om. **βf** | *τελευτησάντων* **k** *τετελευτηκότων* **βf** || 6 *πρὸς* **βfk** Alex. om. Zon. *περὶ* Anon. | *τὰ* – 7 *ἀνθρώπων*] *ἔργων τὰ μεγάλα ἁπάντων* Anon. | *καὶ σπουδαῖα* om. Alex. Zon. | *τῶν ἔργων* Alex. et Sau. *τῶν πραγμάτων* **f** om. **βk** || 7 *ἁπάντων* Alex. **f** *πάντων* **gVxLk** *τῶν* **am** *ἁπάντων ἀνθρώπων* om. Zon. | *τοῖς* **amVxLfk** Plu. om. **g** Alex. Zon. Anon.

λόγοις τόλμαν θαυμασιώτατε, ἐπιχειρήσειν ἐθελήσεις αὐτίκα μάλα, βλέπων εἰς τὰ τούτων πρόσωπα λέγειν ὡς δεῖ σε ἐπὶ ταῖς τῆς πόλεως συμφοραῖς στεφανοῦσθαι; ἐὰν δ' οὗτος λέγῃ, ὑμεῖς ὑπομενεῖτε, καὶ συναποθανεῖται τοῖς τελευτήσασιν ὡς ἔοικε καὶ ἡ ὑμετέρα μνήμη; **153** γένεσθε δή μοι μικρὸν χρόνον τὴν διανοίαν μὴ ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ἀλλ' ἐν τῷ θεάτρῳ, καὶ νομίσαθ' ὁρᾶν προϊόντα τὸν κήρυκα καὶ τὴν ἐκ τοῦ ψηφίσματος ἀνάρρησιν μέλλουσαν γίγνεσθαι καὶ λογίσασθε πότερ' οἴεσθε τοὺς οἰκείους τῶν τελευτησάντων πλείω δάκρυα ἀφήσειν ἐπὶ ταῖς τραγῳδίαις καὶ τοῖς ἡρωικοῖς πάθεσι τοῖς μετὰ ταῦτ' ἐπεισιοῦσιν, ἢ ἐπὶ τῇ τῆς πόλεως ἀγνωμοσύνῃ. **154** τίς γὰρ οὐκ ἂν ἀλγήσειεν ἄνθρωπος Ἕλλην καὶ παιδευθεὶς ἐλευθερίως, ἀναμνησθεὶς ἐν τῷ θεάτρῳ ἐκεῖνό γε, εἰ μηδὲν ἕτερον, ὅτι ταύτῃ ποτὲ τῇ ἡμέρᾳ, μελλόντων ὥσπερ νυνὶ τῶν τραγῳδῶν γίγνεσθαι, ὅτ' εὐνομεῖτο μᾶλλον ἡ πόλις καὶ βελτίοσι προστάταις ἐχρῆτο, προελθὼν ὁ κῆρυξ καὶ παραστησάμενος τοὺς ὀρφανοὺς ὧν οἱ πατέρες ἦσαν ἐν τῷ πολέμῳ τετελευτηκότες, νεανίσκους πανοπλίᾳ κεκοσμημένους, ἐκήρυττε τὸ κάλλιστον κήρυγμα καὶ προτρεπτικώτατον πρὸς

153 1 *γένεσθε* – 4 *γίγνεσθαι* Alex. 3,25,16

152 8 *ἐπιχειρήσειν ἐθελήσεις*] *ἐπιχειρήσεις* Rei., sed vide Kühner Gerth 1,185 et D. 8,14: *βοηθήσειν αὐτοῖς ἀξιώσειν* ‖ 10 *ἐὰν* **βf** *ἂν* **k**

153 1 *γίνεσθε* Alex. et Aldina ‖ 2 *δή* om. **xL** Alex. | *τὴν διάνοιαν* **amVxLfk** Alex. (cf. 1,179 *τὰς ψυχάς*), *τῇ διανοίᾳ* **g** et B. (cf. 157. 186) ‖ 3 *προϊόντα* **βfk** *προσϊόντα* Alex. ‖ 4 *γίγνεσθαι* **k** *γίνεσθαι* **VxLf** Alex. *γενέσθαι* **amg** ‖ 7 *ἐπεισιοῦσιν* **a**[c]**mgx** *ἐπιοῦσιν* **a**[a]**fk** *εἰσεπιοῦσιν* **VL**

154 2 *καὶ* **k** *ἢ καὶ* **βf** | *ἐλευθέρως* **βfk**, corr. Cob. ‖ 3 *ἐν τῷ θεάτρῳ* del. Bl. (hiat.) ‖ 4 *νυνὶ* **βf** *νῦν* **k** ‖ 6 *προσελθὼν* **βf**, corr. cod. Barb. et Bk. *παρελθὼν* **k**

ἀρετήν, ὅτι τούσδε τοὺς νεανίσκους ὧν οἱ πατέρες ἐτελεύτησαν ἐν τῷ πολέμῳ ἄνδρες ἀγαθοὶ γενόμενοι, μέχρι μὲν ἥβης ὁ δῆμος ἔτρεφε, νυνὶ δὲ καθοπλίσας τῇδε τῇ πανοπλίᾳ, ἀφίησιν ἀγαθῇ τύχῃ τρέπεσθαι ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν καὶ καλεῖ εἰς προεδρίαν. **155** *τότε μὲν ταῦτ' ἐκήρυττεν, ἀλλ' οὐ νῦν, ἀλλὰ παραστησάμενος τὸν τῆς ὀρφανίας τοῖς παισὶν αἴτιον, τί ποτ' ἀνερεῖ ἢ τί φθέγξεται; καὶ γὰρ ἐὰν αὐτὰ διεξίῃ τὰ ἐκ τοῦ ψηφίσματος προστάγματα, ἀλλ' οὐ τό γ' ἐκ τῆς ἀληθείας αἰσχρὸν σιωπήσεται, ἀλλὰ τἀναντία δόξει τῇ τοῦ κήρυκος φωνῇ φθέγγεσθαι ὅτι τόνδε τὸν ἄνδρα, εἰ δὴ καὶ οὗτος ἀνήρ, στεφανοῖ ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων ἀρετῆς ἕνεκα τὸν κάκιστον καὶ ἀνδραγαθίας ἕνεκα τὸν ἄνανδρον λελοιπότα τὴν τάξιν.* **156** *μὴ πρὸς τοῦ Διὸς καὶ θεῶν ἱκετεύω ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ τρόπαιον ἵστατε ἀφ' ὑμῶν αὐτῶν ἐν τῇ τοῦ Διονύσου ὀρχήστρᾳ, μηδ' αἱρεῖτε παρανοίας ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, μηδ' ὑπομιμνῄσκετε τῶν ἀνιάτων καὶ ἀνηκέστων κακῶν τοὺς ταλαιπώρους Θηβαίους οὓς φεύγοντας διὰ τοῦτον ὑποδέδεχθε τῇ πόλει, ὧν ἱερὰ καὶ τέκνα καὶ τάφους ἀπώλεσεν ἡ Δημοσθένους δωροδοκία καὶ τὸ βασι-*

154 12 *ἔθρεψε* B.

155 3 *ἂν ἐρεῖ* **βfk**[c], corr. Steph. *ἂν αἱρῇ* **k**[a] | *τί*[2] **βf** *τί ποτ'* **k** cf. 165 | *ἐὰν* **βk** *ἂν* **f** || 5 *γ'* om. **f** | *σιωπήσεται* **f** *σιωπηθήσεται* **βk** || 7 *τῶν* **β** *ὁ* **f** om. **k** || 8 *ἕνεκα*[1] om. **k** | *ἕνεκα*[2] del. Sau. || 9 *λελοιπότα* **fk** *καὶ λελοιπότα* **β**

156 2 *θεῶν* **k** cf. 1,87 D. 19,19. 45. 78 *τῶν ἄλλων θεῶν* **βf** cf. 1,70 | *ἱκετεύω ὑμᾶς* post *ἀθηναῖοι* **k** (del. Cob. [hiat.]) | *μὴ* om. **k** || 5 *τῶν*[1]] *τὸν* Wei. || 6 *φυγόντας* **βfk**, corr. Fr.[1] cf. 129 || 7 *ὑποδέδεχθε* **βf** *ὑποδέδεχε* **k** | *τέκνα καὶ* post *ὧν* Richards | *τέκνα*] *τείχη* Sch. coll. **157** *τεμένη* Cob.

λικὸν χρυσίον· 157 *ἀλλ' ἐπειδὴ τοῖς σώμασιν οὐ παρεγένεσθε, ἀλλὰ ταῖς γε διανοίαις ἀποβλέψατ' αὐτῶν εἰς τὰς συμφοράς καὶ νομίσαθ' ὁρᾶν ἁλισκομένην πόλιν, τειχῶν κατασκαφάς, ἐμπρήσεις οἰκιῶν, ἀγομένας γυναῖκας παῖδας εἰς δουλείαν, πρεσβύτας ἀνθρώπους, πρεσβύτιδας γυναῖκας ὀψὲ μεταμανθάνοντας τὴν ἐλευθερίαν, κλαίοντας, ἱκετεύοντας ὑμᾶς, ὀργιζομένους οὐ τοῖς τιμωρουμένοις, ἀλλὰ τοῖς τούτων αἰτίοις, ἐπισκήπτοντας μηδενὶ τρόπῳ τὸν τῆς Ἑλλάδος ἀλιτήριον στεφανοῦν, ἀλλὰ καὶ τὸν δαίμονα καὶ τὴν τύχην τὴν συμπαρακολουθοῦσαν τῷ ἀνθρώπῳ φυλάξασθαι.*

158 *οὔτε γὰρ πόλις οὔτ' ἀνὴρ ἰδιώτης οὐδεὶς πώποτε καλῶς ἀπήλλαξε Δημοσθένει συμβούλῳ χρησάμενος. ὑμεῖς δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐκ αἰσχύνεσθε εἰ ἐπὶ μὲν τοὺς πορθμέας τοὺς εἰς Σαλαμῖνα πορθμεύοντας νόμον ἔθεσθε ἐάν τις αὐτῶν ἄκων ἐν τῷ πόρῳ πλοῖον ἀνατρέψῃ, τούτῳ μὴ ἐξεῖναι πάλιν πορθμεῖ γενέσθαι, ἵνα μηδεὶς αὐτοσχεδιάζῃ εἰς τὰ τῶν Ἑλλήνων σώματα, τὸν δὲ τὴν Ἑλλάδα*

157 1 *ἀλλ'* – **6** *ἐλευθερίαν* Theon 2,63,8 || **3** *νομίσαθ'* – **8** *αἰτίοις* Hdn. Fig. 3,99,11 resp. Aps. 324,19 || **3** *ὁρᾶν* – *πόλιν* resp. Anon. ad stat. 4,421,28 || **8** *Ἑλλάδος*] – **158,1** *οὔ*][2] Π42
158 3 *εἰ* – **4** *ἔθεσθε* Philod. 1,358

157 2 *ἀλλὰ* om. **f** || **3** *ὁρᾷς* Anon. | *πόλιν* Hdn. *τὴν πόλιν* **βfk** Theon. Marcell. || **4** *οἰκιῶν* **βfk** Hdn. *οἴκων* Theon. | *ἀγομένας* **βfk** Hdn. *ἱερὰ συλώμενα ἀγομένας* Theon. | *παῖδας* Hdn. *καὶ παῖδας* **βfk** || **5** *εἰς* **βfk** Theon. *ἐπὶ* Hdn. | *ἀνθρώπους* **βfk** Theon. *ἄνδρας* Hdn. || **7** *ὑμᾶς* **βfk** *ἡμᾶς* Hdn. || **9** *ἀλειτήριον* Bl.
158 1 *γὰρ πόλις* **k** cf. 1,47. 186. D. 18,234,278 *πόλις γὰρ* **βf** | *ἀνὴρ ἰδιώτης* **k** *ἰδιώτης ἀνὴρ* **βf** || **5** *ἐάν* **βf** *ἄν* **k** | *πλοῖον ἀνατρέψῃ*] *περιτρέψῃ* Philodem. (?)

καὶ τὴν πόλιν ἄρδην ἀνατετροφότα, τοῦτον ἐάσετε πάλιν ἀπευθύνειν τὰ κοινά;

159 *Ἵνα δ' εἴπω καὶ περὶ τοῦ τετάρτου καιροῦ καὶ τῶν νυνὶ καθεστηκότων πραγμάτων, ἐκεῖνο ὑμᾶς ὑπομνῆσαι βούλομαι ὅτι Δημοσθένης οὐ τὴν ἀπὸ στρατοπέδου μόνον τάξιν ἔλιπεν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπὸ τῆς πόλεως, τριήρη προσλαβὼν ὑμῶν καὶ τοὺς Ἕλληνας ἀργυρολογήσας. καταγαγούσης δ' αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν τῆς ἀπροσδοκήτου σωτηρίας, τοὺς μὲν πρώτους χρόνους ὑπότρομος ἦν ἄνθρωπος καὶ παριὼν ἡμιθνὴς ἐπὶ τὸ βῆμα, εἰρηνοφύλακα ὑμᾶς αὐτὸν ἐκέλευε χειροτονεῖν· ὑμεῖς δὲ [κατὰ μὲν τοὺς πρώτους χρόνους] οὐδ' ἐπὶ τὰ ψηφίσματα εἰᾶτε τὸ Δημοσθένους ἐπιγράφειν ὄνομα, ἀλλὰ Ναυσικλεῖ τοῦτο προσετάττετε· νυνὶ δ' ἤδη καὶ στεφανοῦσθαι ἀξιοῖ.*

160 *Ἐπειδὴ δ' ἐτελεύτησε μὲν Φίλιππος, Ἀλέξανδρος δ' εἰς τὴν ἀρχὴν κατέστη, πάλιν αὖ τερατευόμενος ἱερὰ μὲν ἱδρύσατο Παυσανίου, εἰς αἰτίαν δὲ εὐαγγελίων θυσίας τὴν βουλὴν κατέστησεν, ἐπωνυμίαν δ' Ἀλεξάνδρῳ Μαργίτην ἐτίθετο, ἀπετόλμα δὲ λέγειν ὡς οὐ κινηθήσεται ἐκ Μα-*

159 cf. E. M. Harris, Historia 43, 199, 1994, 378–384

160 4 *ἐπωνυμίαν* – 5 *ἐτίθετο* Harp. s. v. *Μαργίτης* (*M* 6) Ph. Lex. s. v. *Μαργίτης* S. *μ* 185 resp. Plu. D. 23

158 8 *ἀνατετροφότα* **am** *ἀνατετραφότα* **gVxLfk** Philodem. || 9 *ἀπευθύνειν* Rei. et cod. **h** *ἐπευθύνειν* **βfk**

159 3 *ἀπὸ* Scrimg. *ἐκ* **βfk** del. Auger || 4 *πόλεως* ⟨* * *⟩ Rei. ⟨*ὃς τότ' ἀπέδρα*⟩ Bake || 5 *ἠργυρολόγησε* **βfk**, corr. Scrimg. || 7 *ἄνθρωπος* **βfk**, corr. Markland || 8 *ἡμιθνὴς* **βf** *ἡμιθανὴς* **k** || 9 *αὐτὸν* **βfk**, corr. Bk. | del. Taylor

160 1 *μὲν* om. **βf** || 2 *αὖ* **βk** *αὐτὸς* **f** || 3 *ἱδρύσατο* ⟨*αὐτὸς*⟩ Dobree | *θυσίας* **aVxL** *καὶ θυσίας* **mg** || 4 *βουλὴν* **βf** *ἀρχὴν* **k** | *δ'* **k** Harp. om. **βf** S. || 5 *ἔθετο* Harp. (epit.) S. *ἔθεντο* Harp. Ph.

κεδονίας. ἀγαπᾶν γὰρ αὐτὸν ἔφη ἐν Πέλλῃ περιπατοῦντα καὶ τὰ σπλάγχνα φυλάττοντα. καὶ ταυτὶ λέγειν ἔφη οὐκ εἰκάζων, ἀλλ' ἀκριβῶς εἰδὼς ὅτι αἵματός ἐστιν ἡ ἀρετὴ ὠνία, αὐτὸς οὐκ ἔχων αἷμα καὶ θεωρῶν τὸν Ἀλέξανδρον οὐκ ἐκ τῆς Ἀλεξάνδρου φύσεως, ἀλλ' ἐκ τῆς ἑαυτοῦ ἀνανδρίας.

161 *ἤδη δ' ἐψηφισμένων Θετταλῶν ἐπιστρατεύειν ἐπὶ τὴν ὑμετέραν πόλιν καὶ τοῦ νεανίσκου τὸ πρῶτον παροξυνθέντος εἰκότως, ἐπειδὴ περὶ Θήβας ἦν τὸ στρατόπεδον, πρεσβευτὴς ὑφ' ὑμῶν χειροτονηθείς, ἀποδρὰς ἐκ μέσου τοῦ Κιθαιρῶνος ἧκεν ὑποστρέψας, οὔτ' ἐν εἰρήνῃ οὔτ' ἐν πολέμῳ χρήσιμον ἑαυτὸν παρέχων. καὶ τὸ πάντων δεινότατον, ὑμεῖς μὲν τοῦτον οὐ προὔδοτε οὐδ' εἰάσατε κριθῆναι ἐν τῷ τῶν Ἑλλήνων συνεδρίῳ, οὗτος δ' ὑμᾶς νυνὶ προδέδωκεν, εἴπερ ἀληθῆ ἐστιν ἃ λέγεται.* **162** *ὡς γάρ φασιν οἱ Πάραλοι καὶ οἱ πρεσβεύσαντες πρὸς Ἀλέξανδρον (καὶ τὸ πρᾶγμα εἰκότως πιστεύεται), ἔστι τις Ἀριστίων Πλαταϊκός, ὁ τοῦ Ἀριστοβούλου τοῦ φαρμακοπώλου [υἱός], εἴ τις ἄρα καὶ ὑμῶν γιγνώσκει. οὗτός ποθ' ὁ νεανίσκος ἑτέρων τὴν ὄψιν διαφέρων γενόμενος, ᾤκησε πολὺν χρόνον ἐν τῇ Δημοσθένους οἰκίᾳ· ὅ τι δὲ πάσχων ἢ πράττων, ἀμ-*

160 **10** *ν]ανδρίας* – **161,6** *[πάντων* Π43
161 **4** *ἀποδρὰς* – 5 *Κιθαιρῶνος* resp. Plu. D. 23.3

160 6 *ἔφη* **βf** *ἔφησε* **k** del. Bl. (hiat.) ‖ 7 *ταυτὶ* **fk** *ταῦτα* **β** | *ἔφη* del. Bl. (hiat.)
161 2 *ὑμετέραν* **βf** *ἡμετέραν* **k** | *τὸ πρῶτον παροξυνθέντος* **βfk** *παροξυνθέντος τὸ πρῶτον* Π43 ‖ 4 *ὑμῶν* **βfk**Π43[c] *ἡμῶν* Π43[a] ‖ 8 *νυνὶ* **k** *νῦν* **βf**
162 2 *πάραλοι* **am[a]g[a]V[a]xL** *παράλιοι* **m[c]g[c]V[c]fk** ‖ 3 *ἀριστίων* **βf** *ἀριστείων* **k** ‖ 4 *ἀριστοβούλου* **βf** *ἀριστοφίλου* **k** | del. Bl. (hiat.) ‖ 5 *ὁ* del. Bl. ‖ 7 *δὲ* om. **k** | *πάσχων ἢ πράττων* **k** *πράττων ἢ πάσχων* **βf**

φίβολος ἡ αἰτία, καὶ τὸ πρᾶγμα οὐδαμῶς εὔσχημον ἐμοὶ λέγειν. οὗτος, ὡς ἐγὼ ἀκούω, ἠγνοημένος ὅστις ποτ' ἐστὶ καὶ πῶς βεβιωκώς, τὸν Ἀλέξανδρον ὑποτρέχει καὶ πλησιάζει ἐκείνῳ. διὰ τούτου γράμματα πέμψας ὡς Ἀλέξανδρον, ἄδειάν τινα εὕρηται καὶ διαλλαγὰς καὶ πολλὴν κολακείαν πεποίηται.

163 *Ἐκεῖθεν δὲ θεωρήσατε ὡς ὅμοιόν ἐστι τὸ πρᾶγμα τῇ αἰτίᾳ. εἰ γάρ τι τούτων ἐφρόνει Δημοσθένης καὶ πολεμικῶς εἶχεν, ὥσπερ καὶ φησί, πρὸς Ἀλέξανδρον, τρεῖς αὐτῷ καιροὶ κάλλιστοι παραγεγόνασιν, ὧν οὐδενὶ φαίνεται κεχρημένος. εἷς μὲν ὁ πρῶτος, ὅτ' εἰς τὴν ἀρχὴν οὐ πάλαι καθεστηκὼς Ἀλέξανδρος, ἀκατασκεύων αὐτῷ τῶν ἰδίων ὄντων, εἰς τὴν Ἀσίαν διέβη· ἤκμαζε δ' ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς καὶ ναυσὶ καὶ χρήμασι καὶ πεζῇ στρατιᾷ, ἄσμενος δ' ἂν ὑμᾶς εἰς τὴν συμμαχίαν προσεδέξατο διὰ τοὺς ἐπιφερομένους ἑαυτῷ κινδύνους. εἶπάς τινα ἐνταῦθα λόγον Δημόσθενες, ἢ ἔγραψάς τι ψήφισμα; βούλει σε θῶ φοβηθῆναι καὶ χρήσασθαι τῷ αὐτοῦ τρόπῳ; καίτοι ῥητορικὴν δειλίαν δημόσιος καιρὸς οὐκ ἀναμένει.* **164** *ἀλλ' ἐπειδὴ*

163 12 *ῥητορικὴν* – **13** *ἀναμένει* Mant. 2,78

162 9.10 *ποτ' ἐστὶ καὶ πῶς* **m^{c}g^{c}k** *καὶ πῶς ποτ' ἐστὶ* **am^{a}g^{a}VxLf** || **11** *γράμματα* **βk** *γράμμα* **f** | *πέμψας* **βk** *πέμψας δημοσθένης* **f** || **12** *διαλλαγὰς* **βf** *καταλλαγὰς* **k** | *πολλὴν* **βf** *πολλὴν τὴν* **k**

163 1 *θεωρήσατε* **βf** *θεωρήσετε* **k** || **2** *τι* **βf** *τοι* **k** | *ἐφρόνει δημοσθένης* **βf** *δημοσθένης ἐφρόνει* **k** *δημοσθένης* del. Wei. || **3** *πρὸς* **amgVk** *πρὸς τὸν* **xLf** || **6** *ἀκατασκεύων* **k** cf. 70 *ἀπαρασκεύων* **βf** cf. 146 | *αὐτῷ* Bai. Sau. || **8** *στρατιᾷ* **amgV^{c}k** *στρατείᾳ* **V^{a}xLf** || **9** *δ' ἂν* **VxLfk** *ἂν δ'* **amg** | *ὑμᾶς* **βf** *ἡμᾶς* **k** | *τὴν* **βk** *τὴν κοινὴν* **f** || **10** *ἑαυτῷ* **mgVxLk** *αὐτῷ* **af** || **11** *θῶ* **am^{c}g^{c}xL^{a}k** *θεῶ* **m^{a}g^{a}V^{a}L^c** *θῶ καὶ* **f** *θεὸν* **V^c** || **12** *αὐτοῦ* **am^{a}g^{a}VxLk**, corr. Bai. Sau. *σαυτοῦ* **m^{c}g^c** cf. 176 *ἑαυτοῦ* **f** || **13** *ἀναμένει* **βfk** *παραμένει* Mant.

πάσῃ τῇ δυνάμει Δαρεῖος κατεβεβήκει, ὁ δ' Ἀλέξανδρος ἦν ἀπειλημμένος ἐν Κιλικίᾳ πάντων ἐνδεής, ὡς ἔφησθα σύ, αὐτίκα μάλα δ' ἔμελλεν, ὡς ἦν ὁ παρὰ σοῦ λόγος, συμπατηθήσεσθαι ὑπὸ τῆς Περσικῆς ἵππου, τὴν δὲ σὴν ἀηδίαν ἡ πόλις οὐκ ἐχώρει καὶ τὰς ἐπιστολὰς ἃς ἐξηρτημένος ἐκ τῶν δακτύλων περιῄεις ἐπιδεικνύων τισὶ τὸ ἐμὸν πρόσωπον ὡς ἐκπεπληγμένου καὶ ἀθυμοῦντος καὶ χρυσόκερων ἀποκαλῶν καὶ κατεστέφθαι φάσκων εἴ τι πταῖσμα συμβήσεται Ἀλεξάνδρῳ, οὐδ' ἐνταῦθα ἔπραξας οὐδέν, ἀλλ' εἴς τινα καιρὸν ἀνεβάλου καλλίω.

165 *Ὑπερβὰς τοίνυν ἅπαντα ταῦτα ὑπὲρ τῶν νυνὶ καθεστηκότων λέξω. Λακεδαιμόνιοι μὲν καὶ τὸ ξενικὸν ἐπέτυχον μάχῃ καὶ διέφθειραν τοὺς περὶ Κόρραγον στρατιώτας, Ἠλεῖοι δ' αὐτοῖς συμμετεβάλοντο καὶ Ἀχαιοὶ πάντες πλὴν Πελληνέων καὶ Ἀρκαδία πᾶσα πλὴν Μεγάλης πόλεως, αὕτη δὲ ἐπολιορκεῖτο καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐπίδοξος ἦν ἁλῶναι, ὁ δ' Ἀλέξανδρος ἔξω τῆς ἄρκτου καὶ τῆς οἰκουμένης ὀλίγου δεῖν πάσης μεθειστήκει, ὁ δὲ Ἀντίπατρος πολὺν χρόνον συνῆγε στρατόπεδον, τὸ δ' ἐσόμενον ἄδηλον ἦν. ἐνταῦθ' ἡμῖν ἀπόδειξιν ποίησαι, Δημόσθενες, τί ποτ' ἦν ἃ ἔπραξας καὶ τί ποτ' ἦν ἃ ἔλεγες· καὶ εἰ βούλει, παραχωρῶ σοι τοῦ βήματος, ἕως ἂν εἴπῃς.* **166** *ἐπειδὴ δὲ*

166 caput resp. D. H. 1,248

164 2 *κατεβεβήκει* **amVk** *καταβεβήκει* **gxLf** ‖ 4 *μάλα δ'* **βf** *δὲ μάλα* **k** | *ἔμελλεν* **k** *ἤμελλεν* **βf** ‖ 7 *τισὶ* **βf**[a]**k** *τι* **f**[c] ‖ 11 *ἀνεβάλου* **k** *ἀνεβάλλου* **βf**

165 4 *συμμετεβάλοντο* **k** *συμμετεβάλλοντο* **βf** ‖ 5 *πελληνέων* **k** *πελλεηναίων* **βf** ‖ 6 *αὕτη* **k** *αὐτὴ* **βf** ‖ 10 *ἐνταῦθ'* **aVxLfk** *ἐνταῦθα δὲ* **mg** | *ποίησαι* **amgVxk** *ποιῆσαι* **Lf** | *δημόσθενες* om. **k** ‖ 11 *καὶ*[1] **fk** *ἢ* **β** | *ἃ* **βf** *ὃ* **k** ‖ 12 *εἴπῃς* **am**[c]**gVLf** *εἴποις* **m**[a]**xf**

σιγᾶς, ὅτι μὲν ἀπορεῖς, συγγνώμην ἔχω σοι, ἃ δὲ τότ' ἔλεγες, ἐγὼ νυνὶ λέξω. οὐ μέμνησθε αὐτοῦ τὰ μιαρὰ καὶ ἀπίθανα ῥήματα ἃ πῶς ποθ' ὑμεῖς, ὦ σιδηροῖ, ἐκαρτερεῖτε ἀκροώμενοι; ὅτ' ἔφη παρελθών· 'ἀμπελουργοῦσί τινες τὴν πόλιν, ἀνατετεμνήκασί τινες τὰ κλήματα τὰ τοῦ δήμου, [ὑποτέτμηται τὰ νεῦρα τῶν πραγμάτων,] φορμορραφούμεθα, ἐπὶ τὰ στενά τινες ὥσπερ τὰς βελόνας διείρουσι.' 167 ταῦτα δὲ τί ἐστιν, ὦ κίναδος; ῥήματα ἢ θαύματα; καὶ πάλιν ὅτε κύκλῳ περιδινῶν σεαυτὸν ἐπὶ τοῦ βήματος ἔλεγες, ὡς ἀντιπράττων Ἀλεξάνδρῳ· 'ὁμολογῶ τὰ Λακωνικὰ συστῆσαι, ὁμολογῶ Θετταλοὺς καὶ Περραιβοὺς ἀφιστάναι.'

166 3 *οὐ* – 4 *ῥήματα* Alex.[1] 3,13,20 | *οὐ* – 6 *πόλιν* Alex.[2] 3,26,15 | *οὐ* – 7 *φορμορραφούμεθα* Hdn. Fig. 3,91,31 || 4 *ἃ* – *ἐκαρτερεῖτε* Aristid. Rh. 19,2 || 5 *ἀμπελουργοῦσί* – **167**,1 *θαύματα* D. H. 57,6 || 7 *νεῦρα* – *πραγμάτων* Poll. 2,234 | *φορμορραφούμεθα ἐπὶ* – 8 *διείρουσι* D. H. 1,250 || 8 *ὥσπερ* – **167**,1 *θαύματα* Cic. Orat. 26 Plin. Ep. 9,26,8.9 Philod. 2,94 | *ὥσπερ* – **167**,9 *ἐπὶ τ]ὸ γεγ[ενημένον]* Π3
167 1 *ταῦτα* – *θαύματα* resp. D. H. 1,250

166 3 *νυνὶ* **k** *νῦν* **βf** | *μιαρὰ καὶ ἀπίθανα ῥήματα* **βfk** Hdn. *τὰ ἀπίθανα καὶ μιαρὰ ῥήματα* Alex.[2] *τὰ πιθανὰ ῥήματα καὶ μικρὰ* Alex.[1] || 4 *ἃ* om. Hdn. | *ἃ* – *ἐκαρτερεῖτε*] *παντελῶς ἐκαρτερεῖτε ὡς σιδήρειοι* Aristid. | *ὦ* **βf** Alex.[2] *ὡς* **k** Aristid. Hdn. | *σιδηροῖ* Cob. *σιδήρεοι* **βf** *σιδήρειοι* **k** Aristid. Hdn. *σιδήριοι* Alex.[2] || 5 *ὅτ'* **βfk** Alex.[2] *ὁπότε* Hdn. || 6 *ἀνατετεμνήκασί* – *δήμου* om. D. H. *ἀνατετεμνήκασί τινες* om. Hdn., del. Bl. | *τὰ*[2] om. **fk** || 7 delevi | *ὑποτέτμηται*] *ὑποβέβληται* Hdn. | *τὰ* – 6 *πραγμάτων* om. Hdn., del. Bl. | *τῶν πραγμάτων νεῦρα* Poll. | *τῶν πραγμάτων*] *τοῦ δήμου* D. H. || 8 *τινες* D. H. *τινες πρῶτον* **βfk**
167 1 *τί* **kΠ3** (ut videtur) D. H. *τίνος* **mgVxL** *τίνα* **af** | *ὦ κίναδος* ante *τί* D. H. | *κίναδος* **am[c]g[c]VxLfkΠ3** D. H. *κίναιδος* **m[a]g[a]** || 2 *περιδινῶν* **βfk** *περιδεινῶν* **Π3** | *σεαυτὸν* **βfΠ3** *σαὐτὸν* **k** || 4 *συστῆσαι* **amgV[a]xLf** *συστήσασθαι* **V[c]kΠ3**

σὺ Θετταλοὺς ἀφιστάναι; σὺ γὰρ ἂν κώμην ἀποστήσειας; σὺ γὰρ ἂν προσέλθοις μὴ ὅτι πρὸς πόλιν, ἀλλὰ πρὸς οἰκίαν, ὅπου κίνδυνος πάρεστιν; ἀλλ' εἰ μέν που χρήματα ἀναλίσκεται, προσκαθιζήσει, πρᾶξιν δὲ ἀνδρὸς οὐ πράξεις· ἐὰν δ' αὐτόματόν τι συμβῇ, προσποιήσῃ καὶ σεαυτὸν ἐπὶ τὸ γεγενημένον ἐπιγράψεις· ἂν δ' ἔλθῃ φόβος τις, ἀποδράσῃ· ἂν δὲ θαρρήσωμεν, δωρεὰς αἰτήσεις καὶ χρυσοῖς στεφάνοις ἀξιώσεις στεφανοῦσθαι.

168 *Ναί, ἀλλὰ δημοτικός ἐστιν. ἐὰν μὲν τοίνυν πρὸς τὴν εὐφημίαν αὐτοῦ τῶν λόγων ἀποβλέπητε, ἐξαπατηθήσεσθε, ὥσπερ καὶ πρότερον, ἐὰν δ' εἰς τὴν φύσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν, οὐκ ἐξαπατηθήσεσθε. ἐκείνως δὲ ἀπολάβετε παρ' αὐτοῦ τὸν λόγον. ἐγὼ μὲν μεθ' ὑμῶν λογιοῦμαι ἃ δεῖ*

167 5 *σὺ* – 7 *πάρεστιν* Alex. 3,13,32 ‖ 7 *ἀλλ'* – **8** *προσκαθιζήσει* Z. 1169,2

167 5 *σὺ θ. ἀφιστάναι* **m^{c}g^{c}V^{c}xLkΠ3** om. **am^{a}g^{a}V^{a}** *σὺ θ. ἀποστήσειας* **f** *σὺ θ. ἀποστήσας* Alex. | *σὺ*^{2} **β** Alex. *οὐ* **f^{c}k** (*οὐ* – *κώμην* **f$^{c(ma)}$**, om. **f^{a}**) *.υ* **Π3** | *ἀποστήσειας* – **6** *ἂν* om Alex. | *ἀποστήσειας* **kΠ3** om. **f** *ἀποστήσαις* **amgxL** *ἀποστήσαιο* **V** ‖ **6** *μὴ* – *οἰκίαν* om. Alex. ‖ **7** *πάρεστιν* **Π3** (ut videtur) *πρόσεστι* **βfk** *ἐστι* Alex. ‖ **8** *ἀναλίσκεται* **βfkΠ3** *ἀναλώσει* Z. | *προσκαθιζήσει* **Π3** et Lobeck *προσκαθεσθήσῃ* **am^{a}g^{a}** *προκαθεσθήσῃ* **m^{c}g^{c}** *προκαθεστήσῃ* **Vx** *προσκαθεστήσῃ* **Lf** *προσκαθίζεις εἰς* **k** *προκαθεζήσει* Z. ‖ **9** *ἐὰν* **βfΠ3** *ἂν* **k** | *προσποιήσῃ* **βfk** *ἄγαν προσποιήσει* **Π3** | *σεαυτὸν* **Π3** *σαυτὸν* **βk** *εἰς αὐτὸν* **f** | *ἐπὶ* **m^{c}gVxLkΠ3** *ἔτι* **am^{a}f** ‖ **10** *ἂν* **k** *ἐὰν* **βf** ‖ **11.12** *χρυσοῖς στεφάνοις* **βfk** *χρυσοῦς στεφάνους* **D** ‖ **12** *ἀξιώσεις* om. **βf** sed vide 159, 226, 236, 253 | *στεφανοῦσθαι* del. Wei.

168 1 *ἐὰν* **βf** cf. 180. 254 *ἂν* **k** | *πρὸς* **βf** *εἰς* **k** ‖ **2** *αὐτοῦ τῶν λόγων* **fk** *τῶν λόγων αὐτοῦ* **β** | *ἀποβλέπητε* **amgxLk** *ἀποβλέψητε* **Vf** ‖ **3** *ἐὰν* **βf** *ἂν* **k** | *τὴν*^{2} **βf** *εἰς τὴν* **k** ‖ **5** *τὸν* **am^{a}g^{a}VxLf** cf. 164. 176 om. **m^{c}g^{c}k**

ὑπάρξαι ἐν τῇ φύσει τῷ δημοτικῷ ἀνδρὶ καὶ σώφρονι καὶ πάλιν ἀντιθήσω ποῖόν τινα εἰκός ἐστιν εἶναι τὸν ὀλιγαρχικὸν ἄνθρωπον καὶ φαῦλον· ὑμεῖς δ' ἀντιθέντες ἑκάτερα τούτων θεωρήσατ' αὐτόν, μὴ ὁποτέρου τοῦ λόγου, ἀλλ' ὁποτέρου τοῦ βίου ἐστίν. **169** *οἶμαι τοίνυν ἅπαντας ἂν ὑμᾶς ὁμολογῆσαι τάδε δεῖν ὑπάρξαι τῷ δημοτικῷ, πρῶτον μὲν ἐλεύθερον αὐτὸν εἶναι καὶ πρὸς πατρὸς καὶ πρὸς μητρός, ἵνα μὴ διὰ τὴν περὶ τὸ γένος ἀτυχίαν δυσμενὴς ᾖ τοῖς νόμοις οἳ σῴζουσι τὴν δημοκρατίαν, δεύτερον δ' ἀπὸ τῶν προγόνων εὐεργεσίαν τινὰ αὐτῷ πρὸς τὸν δῆμον ὑπάρχειν, ἢ τό γ' ἀναγκαιότατον μηδεμίαν ἔχθραν, ἵνα μὴ βοηθῶν τοῖς τῶν προγόνων ἀτυχήμασι κακῶς ἐπιχειρῇ ποιεῖν τὴν πόλιν.* **170** *τρίτον σώφρονα καὶ μέτριον χρὴ πεφυκέναι αὐτὸν πρὸς τὴν καθ' ἡμέραν δίαιταν, ὅπως μὴ διὰ τὴν ἀσέλγειαν τῆς δαπάνης δωροδοκῇ κατὰ τοῦ δήμου. τέταρτον εὐγνώμονα καὶ δυνατὸν εἰπεῖν· καλὸν γὰρ τὴν μὲν διάνοιαν προαιρεῖσθαι τὰ βέλτιστα, τὴν δὲ παιδείαν τὴν τοῦ ῥήτορος καὶ τὸν λόγον πείθειν τοὺς ἀκούοντας· εἰ δὲ μή, τήν γ' εὐγνωμοσύνην ἀεὶ προτακτέον τοῦ λόγου. πέμπτον ἀνδρεῖον εἶναι τὴν ψυχήν, ἵνα μὴ παρὰ τὰ δεινὰ καὶ τοὺς κινδύνους ἐγκαταλείπῃ τὸν δῆμον. τὸν*

170 3 *ἀσέλγειαν* S. *α* 4140

169 2 *ὑμᾶς ὁμολογῆσαι* **k** *ὑμᾶς ὁμολογήσειν* **f** *ὁμολογήσειν ὑμᾶς* **β** || 3 *ἐλεύθερον αὐτὸν* **β** *αὐτὸν ἐλεύθερον* **fk** *αὐτὸν* del. Wei. || 4 *πρὸς* om. **amgVf** | *μὴ διὰ τὴν ... ἀτυχίαν* **βf** *τῇ ... ἀτυχίᾳ* **k** | *περὶ* **k** *πρὸς* **βf**

170 2 *αὐτὸν* del. Bl. (hiat.) || 6 *τὴν – ῥήτορος* del. Bl. | *τὸν – πείθειν* om. **f** || 7 *γ'* **mgVxL** *δὲ* **a** om. **fk** || 8 *ἀνδρεῖον* **amgf** *ἀνδρεῖον αὐτὸν* **xL** *ἀνδρεῖον καὶ αὐτὸν* **Vk** || 9 *καὶ – κινδύνους* del. Wei. | *κινδύνους* **m[c]g[c]k** *πολέμους* **am[a]g[a]VxLf** | *ἐγκαταλείπῃ* **βk** *ἐγκαταλίπῃ* **f**

δ' ὀλιγαρχικὸν πάντα δεῖ τἀναντία τούτων ἔχειν· τί γὰρ δεῖ πάλιν διεξιέναι; σκέψασθε δὴ τί τούτων ὑπάρχει Δημοσθένει· ὁ δὲ λογισμὸς ἔστω ἐπὶ πᾶσι δικαίοις.

171 *Τούτῳ πατὴρ μὲν ἦν Δημοσθένης ὁ Παιανιεύς, ἀνὴρ ἐλεύθερος· οὐ γὰρ δεῖ ψεύδεσθαι· τὰ δ' ἀπὸ τῆς μητρὸς καὶ τοῦ πάππου τοῦ πρὸς μητρὸς πῶς ἔχει αὐτῷ, ἐγὼ φράσω. Γύλων ἦν ἐκ Κεραμέων. οὗτος προδοὺς τοῖς πολεμίοις Νύμφαιον τὸ ἐν τῷ Πόντῳ, τότε τῆς πόλεως ἐχούσης τὸ χωρίον τοῦτο, φυγὰς ἀπ' εἰσαγγελίας ἐκ τῆς πόλεως ἐγένετο θανάτου καταγνωσθέντος αὐτοῦ, τὴν κρίσιν οὐχ ὑπομείνας, καὶ ἀφικνεῖται εἰς Βόσπορον κἀκεῖ λαμβάνει δωρεὰν παρὰ τῶν τυράννων τοὺς ὠνομασμένους Κήπους* **172** *καὶ γαμεῖ γυναῖκα πλουσίαν μὲν νὴ Δία καὶ χρυσίον ἐπιφερομένην πολύ, Σκύθιν δὲ τὸ γένος, ἐξ ἧς αὐτῷ γί-*

171 1 *τούτῳ* – **2** *ψεύδεσθαι* Anon. Seguer. 369,11 Doxopatr. 2,234,24 Io. Sard. 24,2 ‖ **2** *τὰ* – *μητρὸς* resp. Plu. D. 41,4 ‖ **4** *Γύλων* – **7** *αὐτοῦ* resp. Syr. 2,25,21 ‖ **5** *Νύμφαιον* – *Πόντῳ* resp. Harp. s. v. (*N* 21) Ph. Lex. s. v. S. *ν* 590 ‖ **9** *Κήπους* resp. Harp. s. v. (*K* 50) Ph. Lex. s. v.
172 1 *καὶ* – **2** *γένος* resp. Syr. 2,25,20 ‖ **2** *Σκύθιν* resp. Soptr. 5,113,10 schol. Aeschin. 2,22,49a

170 11 *δεῖ* om. **f**
171 1 *τούτου* Anon. Seguer. | *ἦν* om. **m**ᵃ**VxL** | *δημοσθένης* – **2** *ἐλεύθερος*] *ἐλεύθερος ἀνὴρ δημοσθένης* Anon. Seguer. Io. Sard. *ἐλεύθερος* Doxopat. ‖ **3** *ἐγὼ φράσω* om. **k** ‖ **5** *νύμφαιον* **βf** Harp. *νυμφαῖον* **k** | *ἐν*] *ἐπὶ* schol. | *τῷ* om. **a** ‖ **6** *ἀπ' εἰσαγγελίας* om. **am**ᵃ**xL**ᵃ**f** *ἀπὸ ἀγγελίας* **g**ᵃ | *ἐκ* – *πόλεως* del. Sakorraphos coll. 79, sed vide Plu. D. 4 ‖ **7** *θανάτου* – *αὐτοῦ* del. Bake
172 2 *Σκυθίδα* Syr. schol. 3,172,396 *Σκυθικὴν* etiam schol. | *ἐξ ἧς* om. **f** | *ἐξ* – **3** *ἐκεῖνος* om. **V** | *ἧς* om. **xL** | *αὐτῷ γίγνονται* **k** *αὐτῶν γεννῶνται* **x** *αὐτῶν γίνονται* **L** *γίνονται αὐτῷ* **amgf** (*δ' αὐτῷ* **f**)

γνονται θυγατέρες δύο ἃς ἐκεῖνος δεῦρο μετὰ πολλῶν χρημάτων ἀποστείλας, συνῴκισε τὴν μὲν ἑτέραν ὁτῳδήποτε, ἵνα μὴ πολλοῖς ἀπεχθάνωμαι, τὴν δ' ἑτέραν ἔγημε παριδὼν τοὺς τῆς πόλεως νόμους Δημοσθένης ὁ Παιανιεὺς ἐξ ἧς ὑμῖν ὁ περίεργος καὶ συκοφάντης Δημοσθένης γεγένηται. οὐκοῦν ἀπὸ μὲν τοῦ πάππου πολέμιος ἂν εἴη τῷ δήμῳ (θάνατον γὰρ αὐτοῦ τῶν προγόνων κατέγνωτε), τὰ δ' ἀπὸ τῆς μητρὸς Σκύθης βάρβαρος ἑλληνίζων τῇ φωνῇ· ὅθεν καὶ τὴν πονηρίαν οὐκ ἐπιχώριός ἐστι. **173** *περὶ δὲ τὴν καθ' ἡμέραν δίαιταν τίς ἐστιν; ἐκ τριηράρχου λογογράφος ἀνεφάνη, τὰ πατρῷα καταγελάστως προέμενος· ἄπιστος δὲ καὶ περὶ ταῦτα δόξας εἶναι καὶ τοὺς λόγους ἐκφέρων τοῖς ἀντιδίκοις, ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὸ βῆμα· πλεῖστον δ' ἐκ τῆς πολιτείας εἰληφὼς ἀργύριον, ἐλάχιστα περιεποιήσατο. νῦν μέντοι τὴν δαπάνην ἐπικέκλυκεν αὐτοῦ τὸ βασιλικὸν χρυσίον, ἔσται δ' οὐδὲ τοῦθ' ἱκανόν·*

172 10 *Σκύθης – φωνῇ* Soptr. 5,50,5
173 6 *πλεῖστον* – **174,7** *φαῦλα* Stob. 2,15,48 ‖ 7 *νῦν* – 9 *περιεγένετο* D. S. 17,4,8

172 3 *θυγατέρες* **βf** *δύο θυγατέρες* **k** ‖ **4** *ἀποστείλας* **fk** *στείλας* **β** ‖ 6 *ἐξ ἧς* ante *δημοσθένης* **f** ‖ 7 *ὑμῖν* **aVx** *ἡμῖν* **mgLk** | *ὑμῖν – συκοφάντης* om. **f** | *γεγένηται δημοσθένης* Ald. ‖ **8** *πάππου* **k** *πάππου τοῦ πρὸς μητρὸς* **βf**

173 3 *τὰ πατρῷα καταγελάστως* **βf** *καταγελάστως τὰ πατρῷα* **k** ‖ 4 *καὶ*[2] del. Halm ‖ 5 *ἐκφέρειν* Bl. ‖ 6 *τῆς* om. Stob. | *πολιτείας* **m**[c]**g**[c]**k** Stob. *πόλεως* **am**[a]**g**[a]**VxLf** cf. 23 ‖ **7.8** *τὴν δαπ. ἐπικ. αὐτοῦ τὸ βασιλ. χρυσ.* D. S. *τὸ βασιλ. χρυσ. ἐπικ. τὴν δαπ. αὐτοῦ* **βfk** Stob. ‖ 7 *ἐπικέκλυκεν* **am**[c]**g**[c]**Vxfk** *ἐπικέκληκεν* **m**[a]**g**[a]**L** D.S. ‖ **8** *ἔσται* **βk** D.S. Stob. *ἐστι* **f**

οὐδεὶς γὰρ πώποτε πλοῦτος τρόπου πονηροῦ περιεγένετο. καὶ τὸ κεφάλαιον, τὸν βίον οὐκ ἐκ τῶν ἰδίων προσόδων πορίζεται, ἀλλ' ἐκ τῶν ὑμετέρων κινδύνων.

174 *Πρὸς δ' εὐγνωμοσύνην καὶ λόγου δύναμιν πῶς πέφυκε; δεινὸς λέγειν, κακὸς βιῶναι. οὕτω γὰρ κέχρηται καὶ τῷ ἑαυτοῦ σώματι καὶ παιδοποιίᾳ ὥστ' ἐμὲ μὴ βούλεσθαι λέγειν ἃ τούτῳ πέπρακται· ἤδη γάρ ποτε εἶδον μισηθέντας τοὺς τὰ τῶν πλησίον αἰσχρὰ λίαν σαφῶς λέγοντας. ἔπειτα τί συμβαίνει τῇ πόλει; οἱ μὲν λόγοι καλοί, τὰ δ' ἔργα φαῦλα.* **175** *πρὸς δὲ ἀνδρείαν βραχύς μοι λείπεται λόγος. εἰ μὲν γὰρ ἠρνεῖτο μὴ δειλὸς εἶναι ἢ ὑμεῖς μὴ συνῄδετε, διατριβὴν ὁ λόγος ἄν μοι παρέσχεν· ἐπειδὴ δὲ καὶ αὐτὸς ὁμολογεῖ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις καὶ ὑμεῖς σύνιστε, λοιπὸν ὑπομνῆσαι τοὺς περὶ τούτων κειμένους νόμους. ὁ γὰρ Σόλων ὁ παλαιὸς νομοθέτης ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐπιτιμίοις ᾤετο δεῖν ἐνέχεσθαι τὸν ἀστράτευτον καὶ τὸν λελοιπότα τὴν τάξιν καὶ τὸν δειλὸν ὁμοίως· εἰσὶ γὰρ καὶ δειλίας γραφαί.*

173 **9** *οὐδεὶς – περιεγένετο* Anon. ad stat. 4,71,11 Soptr. 5,28,28 ‖ **9** *οὐδεὶς* – **11** *κινδύνων* Apostol. 13,51b Arsen. 41,83
175 **4** *ὁμολογεῖ*] cf. Z. 106

173 **9** *πώποτε* om. **f** | *τρόπου πονηροῦ* **βfk** Soptr. D.S. *πονηροῦ τρόπου* Syr. Apostol. *τρόπου* om. Stob. | *περιεγίνετο* Apostol. ‖ **11** *ὑμετέρων* **βf** *ἡμετέρων* **k** Stob. Apostol.
174 **1** *πρὸς* Stob. cf. 170 *περὶ* **βfk** | *λόγου* **βfk** *λόγων* Stob. ‖ **2** *δεινὸς* **am^{c}g^{c}V^{a}xLfk** *δεινῶς* **m^{a}g^{a}V^c** Stob. | *κακὸς* **V^{c}k** *κακῶς* **amgV^{a}xLf** Stob. | *βιῶναι* **am^{a}g^{a}VxLfk** *βιῶν* **m^{c}g^c** | *οὕτω* **βfk** *οὔτε* Stob. ‖ **3** *ὥστε με μὴ* **βf**, corr. Bk. *ὥστε μή με* **k** *ὥστε μὴ* Stob. ‖ **5** *πλησίον* **amgxk** Stob. *πλησίων* **VLf**
175 **2** *συνῄδειτε* **amgxLk**, corr. Sch. *συνῄδειτε αὐτῷ* **Vf** ‖ **3** *παρέσχεν* **βf** *παρεῖχεν* **k** ‖ **6** *ὁ παλαιὸς νομοθέτης* del. Sakorraphos def. Heyse cf. 1,6 ‖ **8** *καί*[2] om. **k**

καίτοι θαυμάσειεν ἄν τις ὑμῶν εἰ εἰσὶ φύσεως γραφαί. εἰσίν. τίνος ἕνεκα; ἵν' ἕκαστος ἡμῶν τὰς ἐκ τῶν νόμων ζημίας φοβούμενος μᾶλλον ἢ τοὺς πολεμίους, ἀμείνων ἀγωνιστὴς ὑπὲρ τῆς πατρίδος ὑπάρχῃ. 176 *ὁ μὲν τοίνυν νομοθέτης τὸν ἀστράτευτον καὶ τὸν δειλὸν καὶ τὸν λιπόντα τὴν τάξιν ἔξω τῶν περιραντηρίων τῆς ἀγορᾶς ἐξείργει καὶ οὐκ ἐᾷ στεφανοῦσθαι οὐδ' εἰσιέναι εἰς τὰ ἱερὰ τὰ δημοτελῆ· σὺ δὲ τὸν ἀστεφάνωτον ἐκ τῶν νόμων κελεύεις ἡμᾶς στεφανοῦν καὶ τῷ ἑαυτοῦ ψηφίσματι τὸν οὐ προσήκοντα εἰσκαλεῖς τοῖς τραγῳδοῖς εἰς τὴν ὀρχήστραν, εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Διονύσου τὸν τὰ ἱερὰ διὰ δειλίαν προδεδωκότα.*

Ἵνα δὲ μὴ ἀποπλανῶ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς ὑποθέσεως, ἐκεῖνο μέμνησθε, ὅταν φῇ δημοτικὸς εἶναι· θεωρεῖτ' αὐτοῦ μὴ τὸν λόγον, ἀλλὰ τὸν βίον καὶ σκοπεῖτε μὴ τίς φησιν εἶναι, ἀλλὰ τίς ἐστιν.

177 *Ἐπεὶ δὲ στεφάνων ἀνεμνήσθην καὶ δωρεῶν, ἕως ἔτι μέμνημαι, προλέγω ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ μὴ καταλύσετε τὰς ἀφθόνους ταύτας δωρεὰς καὶ τοὺς εἰκῇ διδομένους στεφάνους, οὔθ' οἱ τιμώμενοι χάριν ὑμῖν εἴσονται οὔτε τὰ τῆς πόλεως πράγματα ἐπανορθωθήσεται· τοὺς μὲν γὰρ πονηροὺς οὐ μή ποτε βελτίους ποιήσετε, τοὺς δὲ χρηστοὺς εἰς τὴν ἐσχάτην ἀθυμίαν ἐμβαλεῖτε. ὅτι δ' ἀληθῆ*

175 9 *καίτοι – γραφαί* (*ὁμ.*) om. **k** || 10 *ἡμῶν* **k** *ὑμῶν* **βf** || 11 *ἀμείνων* **βk** *μαλ' ἀμείνων* **f** || 12 *ὑπάρχῃ* **m**[c]**g** (-*χει* **m**[a]) *ὑπάρχοι* **aVxLf** *γίγνηται* **k**

176 3 *περιρραντηρίων* **amgLfk**, correcte **Vx** || 6 *ἑαυτοῦ* **k** cf. 163 *σαυτοῦ* **βf** || 8 *τὸν* om. **k** | *διὰ* om. **V** *δειλίᾳ* cod. **p** et Sch.

177 5 *ἐπανορθωθήσεται* **βf** *οὐδέποτ' ἐπανορθωθήσεται* **k** || 6 *γὰρ* om. **mgk** | *οὐ μή ποτε* **mgVxLf** cf. 1,48 *οὐδέποτε* **a** cf. 151 *οὐ* **k** | *ποιήσετε* **βk** *ποιήσητε* **f**

λέγω, μεγάλα τούτων οἶμαι σημεῖα δείξειν ὑμῖν. **178** *εἰ γάρ τις ὑμᾶς ἐρωτήσειε, πότερον ὑμῖν ἐνδοξοτέρα δοκεῖ ἡ πόλις εἶναι ἐπὶ τῶν νυνὶ καιρῶν ἢ ἐπὶ τῶν προγόνων, ἅπαντες ἂν ὁμολογήσαιτε, ἐπὶ τῶν προγόνων. ἄνδρες δὲ πότερον τότε ἀμείνους ἦσαν ἢ νυνί; τότε μὲν διαφέροντες, νυνὶ δὲ πολλῷ καταδεέστεροι. δωρεαὶ δὲ καὶ στέφανοι καὶ κηρύγματα καὶ σιτήσεις ἐν πρυτανείῳ πότερα τότε ἦσαν πλείους ἢ νυνί; τότε μὲν ἦν σπάνια τὰ καλὰ παρ' ἡμῖν καὶ τὸ τῆς ἀρετῆς ὄνομα τίμιον· νυνὶ δὲ καταπέπλυται τὸ πρᾶγμα καὶ τὸ στεφανοῦν ἐξ ἔθους, ἀλλ' οὐκ ἐκ προνοίας ποιεῖσθε.* **179** *οὐκ οὖν ἄτοπον οὑτωσὶ διαλογιζομένοις, τὰς μὲν δωρεὰς νυνὶ πλείους εἶναι, τὰ δὲ πράγματα τὰ τῆς πόλεως τότε μᾶλλον ἰσχύειν, καὶ τοὺς ἄνδρας νῦν μὲν χείρους εἶναι, τότε δ' ἀμείνους; ἐγὼ δὲ τοῦθ' ὑμᾶς ἐπιχειρήσω διδάσκειν. οἴεσθ' ἄν ποτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐθελῆσαί τινα ἐπασκεῖν εἰς τὰ Ὀλύμπια ἢ ἄλλον τινὰ τῶν στεφανιτῶν ἀγώνων, παγκράτιον ἢ καὶ ἄλλο τι τῶν βαρυτέρων ἄθλων, εἰ ὁ στέφανος ἐδίδοτο μὴ τῷ κρατίστῳ,*

178 6 *καὶ*[1] – **186,9** *στρατιώτας* **Π1** ‖ **9** *καταπέπλυται* resp. Poll. 7,38

177 8 *τούτων* **βk** *νῦν* **f** | *ὑμῖν* del. Bl., sed vide 2,103
178 2 *ὑμῖν* om. **f** ‖ **3** *πόλις* **f** *πόλις ἡμῶν* **β** *πόλις ὑμῶν* **k** ‖ **4** *ὁμολογήσητε* **amg**, corr. Ald. *ὁμολογήσετε* **VxLfk** ‖ **5** *νυνί* **βf** *νῦν* **k** ‖ **7** *σιτήσεις* **mgfkΠ1** *σιτίσεις* **aVxL** | *πότερα* **Π1** *πότερον* **βfk** | *ἦσαν πλείους* **βfΠ1** *πλείους ἦσαν* **k** ‖ **9** *νυνὶ* **kΠ1** *νῦν* **βf** | *δὲ* **Π1** *δ' ἤδη* **βfk** | *καταπέπλυται* **mgL**[a]**fk** Poll. *καταλέλυται* **axL**[c]**Π1** *καταπέπληται* **V** ‖ **11** *ποιεῖτε* **Π1**
179 1 *οὖν* **βfkΠ1**[1] *οὖν ἄρα* **Π1**[2] | *οὑτωσὶ διαλογιζομένοις* **βfΠ1** *οὕτως ἰδίᾳ λογιζομένοις* **k** ‖ **2** *νυνὶ* **kΠ1** *νῦν* **βf** | *τὰ*[2] **Π1** cf. 57. 177 om. **βfk** ‖ **3** *μᾶλλον* **kΠ1**[a] *μᾶλλον ἢ νῦν* **βfΠ1**[c] ‖ **4** *δὲ* **aVxfkΠ1** om. **mgL** ‖ **5** *ἂν* **kΠ1** om. **βf** ‖ **6** *ἢ* **kΠ1** *ἢ εἰς* **βf**

ἀλλὰ τῷ διαπραξαμένῳ; οὐδεὶς ἄν ποτ' ἠθέλησεν ἐπασκεῖν. **180** *νῦν δ' οἶμαι διὰ τὸ σπάνιον καὶ τὸ περιμάχητον καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀείμνηστον ἐκ τῆς νίκης ἐθέλουσίν τινες τὰ σώματα παρακαταθέμενοι καὶ τὰς μεγίστας ταλαιπωρίας ὑπομείναντες διακινδυνεύειν. ὑπολάβετε τοίνυν ὑμᾶς αὐτοὺς εἶναι ἀγωνοθέτας πολιτικῆς ἀρετῆς κἀκεῖνο ἐκλογίσασθε ὅτι, ἐὰν μὲν τὰς δωρεὰς ὀλίγοις καὶ ἀξίοις καὶ κατὰ τοὺς νόμους διδῶτε, πολλοὺς ἀγωνιστὰς ἕξετε τῆς ἀρετῆς, ἐὰν δὲ τῷ βουλομένῳ καὶ τοῖς διαπραξαμένοις χαρίζησθε, καὶ τὰς ἐπιεικεῖς φύσεις διαφθερεῖτε.*

181 *Ὅτι δὲ ὀρθῶς λέγω, ἔτι μικρῷ σαφέστερον ὑμᾶς βούλομαι διδάξαι. πότερον ὑμῖν ἀμείνων ἀνὴρ εἶναι δοκεῖ Θεμιστοκλῆς ὁ στρατηγήσας ὅτ' ἐν τῇ περὶ Σαλαμῖνα ναυμαχίᾳ τὸν Πέρσην ἐνικήσατε ἢ Δημοσθένης ὁ νυνὶ τὴν τάξιν λιπών; Μιλτιάδης δὲ ὁ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην τοὺς βαρβάρους νικήσας ἢ οὗτος; ἔτι δ' οἱ ἀπὸ Φυλῆς*

180 5 *κἀκεῖνο* – 9 *διαφθερεῖτε* Stob. 4,1,87

179 9 *οὐδεὶς ἄν* **βkΠ1** *οὐδέ* **f** | *ἐπασκεῖν* del. Wei.
180 1 *οἶμαι* om. **k** | *τὸ*[2] **βfΠ1** om. **k** || 3 *παρακαταθέμενοι* **βf kΠ1** D. H. (apud schol. 412b) Stob. cf. schol. 412a *παραθέμενοι* Herwerden coll. Hom. *γ* 74 || 6 *ἐκλογίσασθε* **βfΠ1** Stob. *λογίσασθε* **k** | *μὲν* **βfΠ1** Stob. om. **k** || 7 *καὶ* **βfkΠ1** *ἢ* Stob. || 8 *ἐὰν* **βf** Stob. cf. 32. 168. 254 *ἂν* **kΠ1** || 9 *διαφθερεῖτε* **βfk** Stob. *διαφθείρητε* **Π1**
181 1 *ἔτι* om. **Π1** || 3 *ἐν* **βkΠ1** om. **f**, sed vide infra et 222 | *περὶ* om. **Vx** *παρὰ* **mg** | *σαλαμῖνα* **k** *σαλαμῖνι* **βf** *σαλμῖναι* **Π1** || 4 *ἐνικᾶτε* **βf**, corr. Schindel coll. 2,80. 1,189. 222 *νενικήκατε* **k** *ἐνικήκατε* **Π1** | *νυνὶ* **Π1** *νῦν* **k** om. **βf** | *τὴν τάξιν* **amg** **V**[c]**xLkΠ1** *τὰς τάξεις* **V**[a]**f** || **5.6** *τοὺς βαρβ. νικήσας* **βfΠ1** *νικήσας τοὺς βαρβ.* **k**

φεύγοντα τὸν δῆμον καταγαγόντες; Ἀριστείδης δ' ὁ δίκαιος ἐπικαλούμενος, ὁ τὴν ἀνόμοιον ἔχων ἐπωνυμίαν Δημοσθένει; **182** *ἀλλ' ἐγὼ μὰ τοὺς θεοὺς τοὺς Ὀλυμπίους οὐδ' ἐν ταῖς αὐταῖς ἡμέραις ἄξιον ἡγοῦμαι εἶναι μεμνῆσθαι τοῦ θηρίου τούτου καὶ ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν. ἐπιδειξάτω τοίνυν Δημοσθένης ἐν τῷ ἑαυτοῦ λόγῳ εἴ που γέγραπταί τινα τούτων τῶν ἀνδρῶν στεφανῶσαι. ἀχάριστος ἄρ' ἦν ὁ δῆμος; οὔκ, ἀλλὰ μεγαλόφρων, κἀκεῖνοί γε* [*οἱ μὴ τετιμημένοι*] *τῆς πόλεως ἄξιοι· οὐ γὰρ ᾤοντο δεῖν ἐν τοῖς γράμμασι τιμᾶσθαι, ἀλλ' ἐν τῇ μνήμῃ τῶν εὖ πεπονθότων ἣ ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου μέχρι τῆσδε τῆς ἡμέρας ἀθάνατος οὖσα διαμένει. δωρεὰς δὲ τίνας ἐλάμβανον, ἄξιόν* [*ἐστι*] *μνησθῆναι.*

183 *Ἦσάν τινες, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ τοὺς τότε καιρούς, οἳ πολὺν πόνον ὑπομείναντες καὶ μεγάλους κινδύνους ἐπὶ τῷ Στρυμόνι ποταμῷ ἐνίκων μαχόμενοι Μή-*

182 3 *τοῦ θηρίου τούτου* resp. Cic. Orat. 26

181 7 *φεύγοντα* **βfΠ1** *φεύγοντες* **k** (sic) | *καταγαγέντος* **Π1** || **7.8** *δίκαιος ἐπικαλούμενος* **VxL**^{c}**fkΠ1** (def. Schindel ZPE 46, 1982, 19) *δίκαιος* **amgL**^{a} *ἐπικαλούμενος* del. Bai. Sau. coll. 1,25

182 1 *ἐγὼ* **Π1** cf. 1,55 *ἔγωγε* **βfk** || 2 *ταῖς αὐταῖς* **βfk** *ταύταις ταῖς* **Π1** | *εἶναι* **kΠ1** cf. ZPE 46, 1982, 24 om. **βf** || 3 *καὶ ἐκ.* **βf** cf. 1,133 *κἀκ.* **kΠ1** || 4 *ἐν – λόγῳ* del. Cob. | *ἑαυτοῦ* **kΠ1** *αὐτοῦ* **βf** *ἐμῷ* Wackendorf coll. 2,59 || 5 *τούτων τῶν ἀνδρῶν* **fkΠ1** *τῶν ἀνδρῶν τούτων* **β** || 6 *κἀκεῖνοί* **m**^{c}**xfkΠ1** *κἀκεῖνό* **am**^{a}**gVL** *κἀκείνῳ* Simcox et Simcox | del. Hamaker *μὴ* **βkΠ1** *μὴ οὕτω* **f** || 7 *ἄξιοι* **βkΠ1** *ἀνάξιοι* **f** || 9 *ἣ* **am**^{c}**gk** *ἢ* **m**^{a}**VxLf** (**Π1** incert.) || **11** del. Bl. *ἄξιόν ἐστι* **fΠ1** *ὧν ἄξιόν ἐστι* **βk** | *μνησθῆναι* **amg**^{c}**VxLfkΠ1** *μεμνησθῆναι* **g**^{a} *μεμνῆσθαι* **L**

183 2 *πόνον* om. **V**^{c}**f** | *ὑπομείναντες* **m**^{c}**g**^{c}**kΠ1** *ὑπομείναντες χρόνον* **am**^{a}**g**^{a}**VLf** *χρόνον ὑπομείναντες πόνον* **x**

δους· οὗτοι δεῦρο ἀφικόμενοι τὸν δῆμον ᾔτησαν δωρεὰν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ δῆμος τιμὰς μεγάλας, ὡς τότ' ἐδόκει, τρεῖς λιθίνους Ἑρμᾶς στῆσαι ἐν τῇ στοᾷ τῇ τῶν Ἑρμῶν, ἐφ' ᾧτε μὴ ἐπιγράφειν τὸ ὄνομα τὸ ἑαυτῶν ἵνα μὴ τῶν στρατηγῶν, ἀλλὰ τοῦ δήμου δοκῇ εἶναι τὸ ἐπίγραμμα.
184 *ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἐξ αὐτῶν τῶν ποιημάτων εἴσεσθε. ἐπιγέγραπται γὰρ ἐπὶ μὲν τῷ πρώτῳ τῶν Ἑρμῶν*

ἦν ἄρα κἀκεῖνοι ταλακάρδιοι, οἵ ποτε Μήδων
παισὶν ἐπ' Ἠϊόνι, Στρυμόνος ἀμφὶ ῥοάς,
λιμόν τ' αἴθωνα κρατερόν τ' ἐπάγοντες Ἄρηα
πρῶτοι δυσμενέων εὗρον ἀμηχανίην.

ἐπὶ δὲ τῷ δευτέρῳ·

ἡγεμόνεσσι δὲ μισθὸν Ἀθηναῖοι τάδ' ἔδωκαν
ἀντ' εὐεργεσίης καὶ μεγάλης ἀρετῆς.

183 4 *οὗτοι δεῦρο ἀφικόμενοι* resp. D. 20,112 ‖ **6** *Ἑρμᾶς … Ἑρμῶν* resp. Harp. s. v. *Ἑρμαῖ* (*E* 136) Ph. Lex. s. v. S. *ε* 3029
184 3 *ἦν* – **6** *ἀμηχανίην*] Plu. Cim. 7,4 Apostol. 8,69a Arsen. 29,3 Tz. schol. in Lyc. 417 ‖ **3.8.** et **185,2** vide A. W. Gomme, CR 62, 1948, 5–7 F. Jacoby, Hesperia 14, 1945, 157–211 E. A. Richter, Jahrbücher für classische Philologie 93, 1866, 30–34 ‖ **8** *ἡγεμόνεσσι* – **11** *ἔχειν* Plu. Cim. 7,4 Apostol. 8,410 Arsen. 28,34 Tz. schol. in Lyc. 417

183 5 *καὶ* **βfΠ1** om. **k** ‖ **6** *ἐν* – *ἑρμῶν* del. Jacoby | *τῇ*² **βf** om. **kΠ1** ‖ **7** *ἐφ' ᾧτε* **m**ᶜ**g**ᶜ**kΠ1** *ἔφη τε* **a** (*ἔφην* **a**) **m**ᵃ**g**ᵃ**VxL** *ἔφησε* **f** | *τὸ ὄνομα τὸ* **kΠ1** cf. 185 *τὰ ὀνόματα τὰ* **βf**
184 1 *εἴσεσθε* **βf** *γνώσεσθε* **kΠ1** ‖ **2** *γὰρ* **βfΠ1** om. **k** | *μὲν τῷ* **gxfkΠ1** *τῷ μὲν* **amVl** ‖ **3** *ἦν* **βfΠ1** Plu. Tz. *ἦσαν* **k** Apostol. ‖ **4** *παισὶν* **amgfkΠ1** Plu. Apostol. Tz. *πᾶσιν* **VxL** ‖ **5** *κρατερόν* **βfkΠ1** Apostol. *κρυερόν* Plu. ‖ **6** *εὗρον* **βkΠ1** Plu. Apostol. *τεῦκρον* **f** ‖ **8** *τάδ' ἔδωκεν* **Π1** Tz. *τάδε δῶκαν* **βf** *τά γ' ἔδωκαν* **k** Apostol. *τάδε ἐπέδωκαν* Plu. ‖ **9** *μεγάλης ἀρετῆς* **βf kΠ1** Apostol. Tz. *μεγάλων ἀγαθῶν* Plu.

μᾶλλόν τις τάδ' ἰδὼν καὶ ἐπεσσομένων ἐθελήσει
ἀμφὶ ξυνοῖσι πράγμασι μόχθον ἔχειν.

185 *ἐπὶ δὲ τῷ τρίτῳ ἐπιγέγραπται Ἑρμῇ·*

ἔκ ποτε τῆσδε πόληος ἅμ' Ἀτρείδῃσι Μενεσθεὺς
ἡγεῖτο ζάθεον Τρωικὸν ἂμ πεδίον,
ὅν ποθ' Ὅμηρος ἔφη Δαναῶν πύκα χαλκοχιτώνων
κοσμητῆρα μάχης ἔξοχον ἄνδρα μολεῖν.
οὕτως οὐδὲν ἀεικὲς Ἀθηναίοισι καλεῖσθαι
κοσμητὰς πολέμου τ' ἀμφὶ καὶ ἠνορέης.

ἔστι που τὸ τῶν στρατηγῶν ὄνομα; οὐδαμοῦ, ἀλλὰ τὸ τοῦ δήμου.

186 *Προέλθετε δὴ τῇ διανοίᾳ καὶ εἰς τὴν στοὰν τὴν ποικίλην· ἁπάντων γὰρ ὑμῖν τῶν καλῶν ἔργων τὰ ὑπομνήματα ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀνάκειται. τί οὖν ἐστιν ὧν ἐγὼ λέγω ἐνταῦθα; ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη γέγραπται. τίς οὖν ἦν ὁ στρατηγός; οὑτωσὶ μὲν ἐρωτηθέντες ἅπαντες ἀποκρινεῖσθε*

184 10 *ἐπεσσομένοις* Π1^{c} ‖ **11** *ἀμφὶ ξυνοῖσι* **βfΠ1** Tz. *χαίρων ἀμφὶ ξυνοῖσι* **k** Apostol. *ἀμφὶ περὶ ξυνοῖς* Plu. | *μόχθον* **mgVxLfkΠ1** Apostol. *πόνον* **a** *δῆριν* Plu.

185 1 *ἐπιγέγραπται* **βfk** *ἐνγέγραπται* **Π1** | *ἐπιγέγραπται Ἑρμῇ* del. Bl. ‖ **2** *πόληος* **am**^{c}**k** Plu. *πόλεως* **m**^{a}**gVxLf** (**Π1** incert.) ‖ **3** *ἂμ* **βf** Tz. *ἐς* **kΠ1** Plu. ‖ **4** *χαλκοχιτώνων* **m**^{a}**g**^{a}**VxLf kΠ1** Tz. *περ φρονεόντων* **a** cf. *Ι* 554 *Ξ* 217 *θωρηκτάων* **m**^{c}**g**^{c} Plu. ‖ **5** *κοσμητῆρα* **a**^{c}**m**^{c}**g**^{c}**k** Plu. *κοσμήτορα* **a**^{a}**m**^{a}**g**^{a}**VxLf** Tz. (**Π1** incert.) | *ἄνδρα* **βfKΠ1** Tz. *ὄντα* Plu. | *μολεῖν*] *μελεῖν* Tz. ‖ **6** *ἀεικὲς* **βkΠ1** Plu. Tz. *ἀεικεσθ'* **f** ‖ **7** *κοσμητὰς* **βfkΠ1** Tz. *κοσμηταῖς* Plu. | *τ'* om. **k**

186 1 *προέλθετε* **m**^{c}**fkΠ1** *προσέλθετε* **am**^{a}**gVxL** ‖ **2** *ὑμῖν* **βfΠ1** *ἡμῖν* **k** ‖ **3** *ἐστιν ὧν ἐγὼ* **Π1** et Bl. *ἐστιν ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι ὃ* **βfk** ‖ **4** [*ἦν*] coni. Bl. ‖ **5** *ἀποκρινεῖσθε* **Π1**^{c} cf. 243 *ἀποκρινεῖσθε ἂν* **m**^{c}**g**^{c} *ἂν ἀποκρινεῖσθ'* **k** *ἀποκρίνεσθε ἂν* **ag**^{a}**VLf** *ἀποκρίνασθε ἂν* **m**^{a}**x** (*-σθαι* **x**) *ἀποκρίνοισθ'* **Π1**^{a} *ἀποκρίναισθ' ἂν* Ald.

ὅτι Μιλτιάδης, ἐκεῖ δὲ οὐκ ἐπιγέγραπται. πῶς; οὐκ ᾔτησε ταύτην τὴν δωρεάν; ᾔτησεν, ἀλλ' ὁ δῆμος οὐκ ἔδωκεν, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ὀνόματος συνεχώρησεν αὐτῷ πρώτῳ γραφῆναι παρακαλοῦντι τοὺς στρατιώτας. **187** ἐν τοίνυν τῷ μητρῴῳ [παρὰ τὸ βουλευτήριον] ἣν ἔδοτε δωρεὰν τοῖς ἀπὸ Φυλῆς φεύγοντα τὸν δῆμον καταγαγοῦσιν, ἔστιν ἰδεῖν. ἦν μὲν γὰρ ὁ τὸ ψήφισμα γράψας καὶ νικήσας Ἀρχῖνος ὁ ἐκ Κοίλης, εἷς τῶν καταγαγόντων τὸν δῆμον, ἔγραψε δὲ πρῶτον μὲν αὐτοῖς εἰς θυσίαν καὶ ἀναθήματα δοῦναι χιλίας δραχμάς (καὶ τοῦτ' ἔστιν ἔλαττον ἢ δέκα δραχμαὶ κατ' ἄνδρα), ἔπειτα κελεύει στεφανῶσαι θαλλοῦ στεφάνῳ αὐτῶν ἕκαστον, ἀλλ' οὐ χρυσῷ· τότε μὲν γὰρ ἦν ὁ τοῦ θαλλοῦ στέφανος τίμιος, νυνὶ δὲ καὶ ὁ χρυσοῦς καταπεφρόνηται. καὶ οὐδὲ τοῦτο εἰκῇ πρᾶξαι κελεύει, ἀλλ' ἀκριβῶς τὴν βουλὴν σκεψαμένην ὅσοι ἐπὶ Φυλῇ ἐπολιορκήθησαν, ὅτε Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ τριάκοντα προσέβαλλον τοῖς καταλαβοῦσι Φυλήν, οὐχ ὅσοι τὴν τάξιν ἔλιπον ἐν Χαιρωνείᾳ τῶν πολεμίων ἐπιόντων. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὸ ψήφισμα.

186 8 *συνεχώρησεν αὐτῷ* resp. Nep. Miltiad. 6.3

186 7 *ταύτην τὴν δωρεάν* **kΠ1** *τὴν δωρεὰν ταύτην* **βf** || **8** *αὐτῷ πρώτῳ γρ.* **βfΠ1** (ut apparet) *αὐτῷ γρ. πρώτῳ* **k**
187 2 del. Bake || **3** *φεύγοντα* **βk** *φεύγοντας* **f** || **4** *γράψας καὶ* om. **k** fort. recte vide 63. 68 || **5** *καταγαγόντων* **βk** *ἀγαγόντων* **f** || **6** *αὐτοῖς* post *θυσίαν* **a** || **8** *ἄνδρα* **k** *ἄνδρα ἕκαστον* **βf** | *στεφανῶσαι* **k** cf. 2,46 *στεφανοῦσθαι* **βf** || **9** *αὐτῶν* **βf** *αὐτὸν* **k** [*αὐτῶν ἕκαστον*] coni. Bl (hiat.) | *ὁ* **βf** *καὶ ὁ* **k** || **10** *νυνὶ* **βf** *νῦν* **k** | *χρυσοῦς* **βk** *χρυσὸς* **f** || **12** *ὅσοι* **k** *ὅσοι αὐτῶν* **βf** | *φυλῇ* **β** cf. Lysias 12,52 *φυλῆς* **fk** || **13** *ὅτε* **mgVxLf** *οἵ τε* **ak** || **14** *ἐν χαιρωνείᾳ* del. Wei.[3]

Ψήφισμα περὶ δωρεᾶς τοῖς ἀπὸ Φυλῆς

188 *Παρανάγνωθι δὴ καὶ ὃ γέγραφε Κτησιφῶν Δημοσθένει τῷ τῶν μεγίστων αἰτίῳ κακῶν.*

Ψήφισμα

Τούτῳ τῷ ψηφίσματι ἐξαλείφεται ἡ τῶν καταγαγόντων τὸν δῆμον δωρεά. εἰ τοῦτ' ἔχει καλῶς, ἐκεῖνο αἰσχρῶς· εἰ ἐκεῖνοι κατ' ἀξίαν ἐτιμήθησαν, οὗτος ἀνάξιος ὢν στεφανοῦται.

189 *Καίτοι πυνθάνομαί γ' αὐτὸν μέλλειν λέγειν ὡς οὐ δίκαια ποιῶ παραβάλλων αὐτῷ τὰ τῶν προγόνων ἔργα· οὐδὲ γὰρ Φιλάμμωνα φήσει τὸν πύκτην Ὀλυμπίασι στεφανωθῆναι νικήσαντα Γλαῦκον τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον πύκτην, ἀλλὰ τοὺς καθ' ἑαυτὸν ἀγωνιστάς, ὥσπερ ὑμᾶς ἀγνοοῦντας ὅτι τοῖς μὲν πύκταις ἐστὶν ὁ ἀγὼν πρὸς ἀλλήλους, τοῖς δ' ἀξιοῦσι στεφανοῦσθαι πρὸς αὐτὴν τὴν ἀρετὴν ἧς καὶ ἕνεκα στεφανοῦνται. δεῖ γὰρ τὸν κήρυκα ἀψευδεῖν ὅταν τὴν ἀνάρρησιν ἐν τῷ θεάτρῳ ποιῆται πρὸς τοὺς Ἕλληνας. μὴ οὖν ἡμῖν ὡς Παταικίωνος ἄμεινον πεπολίτευσαι διέξιθι, ἀλλ' ἐφικόμενος τῆς ἀνδραγαθίας, οὕτω τὰς χάριτας τὸν δῆμον ἀπαίτει.*

189 3 *φιλάμμωνα* resp. D. 18,319

187 17 tit. om. **β**
188 1 *δὴ* om. **βf** ‖ 2 *αἰτίῳ κακῶν* **k** *κακῶν αἰτίῳ* **βf** ‖ 3 tit. om. **agVx** ‖ 5 *τὸν δῆμον* om. **k** | *εἰ τοῦτ'* **βk** *εἴτ'* **f**
189 3 *φιλάμμωνα* **βk** *φιλάμμονα* **f** | *φήσει* **f** *φησι* **β** *φὴ* **k** ‖ 4 *ἐκεῖνον* om. **k** ‖ 5 *ὑμᾶς* **β** *ἡμᾶς* **fk** ‖ 6 *ὁ* om. **f** *ἀγὼν* Fr.[1] ‖ 7 *καὶ* om. **k**

190 *Ἵνα δὲ μὴ ἀποπλανῶ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς ὑποθέσεως, ἀναγνώσεται ὑμῖν ὁ γραμματεὺς τὸ ἐπίγραμμα ὃ ἐπιγέγραπται τοῖς ἀπὸ Φυλῆς τὸν δῆμον καταγαγοῦσιν.*

Ἐπίγραμμα

Τούσδ' ἀρετῆς ἕνεκα στεφάνοις ἐγέραιρε παλαίχθων
δῆμος Ἀθηναίων, οἵ ποτε τοὺς ἀδίκοις
θεσμοῖς ἄρξαντας πόλεως πρῶτοι καταπαύειν
ἦρξαν, κίνδυνον σώμασιν ἀράμενοι.

191 *Ὅτι τοὺς παρὰ τοὺς νόμους ἄρξαντας κατέλυσαν, διὰ τοῦτ' αὐτούς φησιν ὁ ποιητὴς τιμηθῆναι. ἔναυλον γὰρ ἦν ἔτι τότε πᾶσιν ὅτι τηνικαῦτα ὁ δῆμος κατελύθη ἐπειδή τινες τὰς γραφὰς τῶν παρανόμων ἀνεῖλον. καὶ γάρ τοι, ὡς ἐγὼ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμαυτοῦ ἐπυνθανόμην, ὃς ἔτη βιοὺς ἐνενήκοντα καὶ πέντε ἐτελεύτησεν, ἁπάντων μετασχὼν τῶν πόνων τῇ πόλει οὓς πολλάκις πρὸς ἐμὲ διεξῄει ἐπὶ σχολῆς· ἔφη γάρ, ὅτε ἀρτίως κατεληλύθει ὁ δῆμος, εἴ τις εἰσίοι γραφὴν παρανόμων εἰς δικαστήριον, εἶναι ὅμοιον τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἔργον. τί γάρ ἐστιν ἀνοσιώτερον ἀνδρὸς παράνομα λέγοντος καὶ πράττοντος;* **192** *καὶ τὴν ἀκρόασιν, ὡς ἐκεῖνος ἀπήγγελλεν, οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐποιοῦντο ὥσπερ*

191 5 *ὃς*] vita Aeschin. 2,10

190 **4** tit. om. **ag** || 5 *ἐγέραρε* Bl. || 7 *πόλιος πρῶτοι* **k**, corr. Fr.[1] *πρῶτοι πόλεως* **βf**

191 **1** *παρὰ τοὺς νόμους* **βf** *παρανόμως* **k** || **3** *ὅτι* **βf** *ὅτε* **k** || 7 *οὓς* Markland *ὃς* **βfk** *ὥστε* Wei. || **8** *εἰσίοι* **βf** *εἰσῄει* **k** || **9** *γραφὴ* cod. **q** et Bake cf. 197, sed vide D. 18,105. 28,17. 59,121 || **10** *ἔργον* ⟨*καὶ πικρότατα ἐδίκαζον οἱ τότε εἰκότως*⟩ Dobree

192 **2** *ἐποιοῦντο* **βk** *ἐποίουν* **f**

νῦν γίγνεται, ἀλλ' ἦσαν πολὺ χαλεπώτεροι οἱ δικασταὶ τοῖς τὰ παράνομα γράφουσιν αὐτοῦ τοῦ κατηγόρου καὶ πολλάκις ἀνεπόδιζον τὸν γραμματέα καὶ ἐκέλευον πάλιν ἀναγιγνώσκειν τοὺς νόμους καὶ τὸ ψήφισμα, καὶ ἡλίσκοντο οἱ τὰ παράνομα γράφοντες, οὐκ εἰ πάντας παραπηδήσειαν τοὺς νόμους, ἀλλ' εἰ μίαν μόνον συλλαβὴν παραλλάξειαν. τὸ δὲ νυνὶ γιγνόμενον πρᾶγμα ὑπερκαταγέλαστόν ἐστιν· ὁ μὲν γὰρ γραμματεὺς ἀναγιγνώσκει τὸ παράνομον, οἱ δὲ δικασταὶ ὥσπερ ἐπῳδὴν ἢ ἀλλότριόν τι πρᾶγμα ἀκροώμενοι, πρὸς ἑτέρῳ τινὶ τὴν γνώμην ἔχουσιν.

193 *Ἤδη δ' ἐκ τῶν τεχνῶν τῶν Δημοσθένους αἰσχρὸν ἔθος ἐν τοῖς δικαστηρίοις παραδέχεσθε. μετενήνεκται γὰρ ὑμῖν τὰ τῆς πόλεως δίκαια· ὁ μὲν γὰρ κατήγορος ἀπολογεῖται, ὁ δὲ φεύγων τὴν γραφὴν κατηγορεῖ, οἱ δὲ δικασταὶ ἐνίοτε ὧν μέν εἰσι κριταὶ ἐπιλανθάνονται, ὧν δ' οὐκ εἰσὶ δικασταί, περὶ τούτων ἀναγκάζονται τὴν ψῆφον φέρειν· λέγει δὲ ὁ φεύγων, ἂν ἄρα ποθ' ἅψηται τοῦ πράγματος, οὐχ ὡς ἔννομα γέγραφεν, ἀλλ' ὡς ἤδη ποτὲ καὶ*

192 5 *ἀνεπόδιζον* – *γραμματέα* Poll. 2,196 || **10** *οἱ* – **11** *ἀκροώμενοι* Prisc. 18,162
193 1 *αἰσχρὸν* – **6** *φέρειν* S. E. 40,5

192 3 *οἱ* om. **k** || **4** *τὰ* om. **fk** || 7 *τὰ* om. **βf** | *παραπηδήσαιεν* **βfk**, corr. Fr. Lect. 452 *ὑπερπηδ.* B. cf. 12. 200. 202 || **8** *παραλλάξειαν* **f** *παραλλάξαιεν* **βk** || 11 *ἢ ἀλλότριόν τι*] *ἢ ἄλλο τι ἀλλότριον* Prisc.
193 1 *τῶν*[2] **βf** *τοῦ* **k** | *αἰσχρὸν*] *κακὸν* S. E. || **2** *ἐν* – *παραδέχεσθε*] *εἰς τὰ δικαστήρια παρῆλθε* S. E. | *παραδέδεχθε* (cf. 1,178) vel *παρεδέξασθε* Rei || **3** *ἡμῖν* **k**, corr. Markland *ὑμῶν* **βf** | *ἀπολογεῖται* **βk** *ἀπολεῖται* **f** || **4** *δικασταὶ* del. Cob. coll. 1,175 || **6** *ἀναγκάζονται* – *φέρειν*] *ψηφοφορεῖν ἀναγκάζονται* S. E. | *φέρειν* **am[a]g[a]VxLfk** *ἐκφέρειν* **m[c]g[c]** || 7 *ἂν* **βf** *ἐὰν* **k**

πρότερον ἕτερος τοιαῦτα γράψας ἀπέφυγεν. ἐφ' ᾧ καὶ νυνὶ μέγα φρονεῖν ἀκούω Κτησιφῶντα. **194** *ἐτόλμα δ' ἐν ὑμῖν ποτε σεμνύνεσθαι Ἀριστοφῶν ἐκεῖνος ὁ Ἀζηνιεὺς λέγων ὅτι γραφὰς παρανόμων ἀπέφυγεν ἑβδομήκοντα καὶ πέντε. ἀλλ' οὐχὶ Κέφαλος ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος, ὁ δοκῶν δημοτικώτατος γεγονέναι, οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ἐναντίοις ἐφιλοτιμεῖτο, λέγων ὅτι πλεῖστα πάντων γεγραφὼς ψηφίσματα, οὐδεμίαν πώποτε γραφὴν πέφευγε παρανόμων, καλῶς οἶμαι σεμνυνόμενος. ἐγράφοντο γὰρ ἀλλήλους παρανόμων οὐ μόνον οἱ διαπολιτευόμενοι, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι τοὺς φίλους, εἴ τι ἐξαμαρτάνοιεν εἰς τὴν πόλιν.* **195** *ἐκεῖθεν δὲ τοῦτο γνώσεσθε. Ἀρχῖνος γὰρ ὁ ἐκ Κοίλης ἐγράψατο παρανόμων Θρασύβουλον τὸν Στειριέα [γράψαντά τι παρὰ τοὺς νόμους], ἕνα τῶν συγκατελθόντων αὐτῷ ἀπὸ Φυλῆς, καὶ εἷλε νεωστὶ γεγενημένων αὐτῷ τῶν εὐεργεσιῶν ἃς οὐχ ὑπελογίσαντο οἱ δικασταί· ἡγοῦντο γάρ, ὥσπερ τότε αὐτοὺς φεύγοντας ἀπὸ Φυλῆς Θρασύβουλος κατήγαγεν, οὕτω*

194 2 *Ἀζηνιεὺς* resp. Harp. s. v. (*A* 41) Ph. Lex. *α* 436 S. *α* 594 ‖ 4 *Κέφαλος* D. 18,251 ‖ 4 *δ]οκῶν* – **195**,1 *ἐκεῖ* | Π12
195 4 *τῶν]* – **196**,2 *καὶ* Π44 ‖ 5 *ῶ]ν ἃς* – **197**,7 *πρώτῃ]* *ψήφ[ῳ* Π12

193 9 *τοιαῦτα* **βf** *τοσαῦτα* **k** | *νυνὶ* **β** *νῦν* **fk** ‖ 10 *μέγα φρονεῖν* **βf** *μεγαλοφρονεῖν* **k**
194 3 *ἀπέφυγεν* **k** *πέφευγεν* **βf** ‖ 4 *οὐχὶ* **βf** *οὐχ* **k** | *κέφαλος* cod. Flor. *ὁ κέφαλος* **βfk** ‖ 7 *γραφὴν πέφευγε* **βf** *γραφὴν ἔφευγε* **k** *ἔφευγε γραφὴν* Π12 *ἔφυγε* Cob. et fort. Π12 ‖ 8 *γὰρ* **βfk** *δὲ* Π12 ‖ 10 *ἐξαμαρτάνοιεν* **βfk** *ἐξαμάρτοιεν* Π12
195 3 del. Dobree cf. infra 8 | *τι* om. **k** del. Markland ‖ 4 *ἕνα* **f**[a] *στεφανοῦν ἕνα* **βf**[c]**k** schol. 3,195,435 | *συγκατελθόντων αὐτῷ ἀπὸ φυλῆς* **βfk** *ἀπὸ φυλῆς αὐτῷ συγκατελθόντων* cod. 1 et Bl. (hiat.) ‖ 6 *ὑπελογίσαντο* **βk** *ἐλογίζοντο* **f** *ὑπελογίζοντο* Π12 | *δικασταί* **βfk** *δικασταὶ αὐτῷ* Π12 ‖ 7 *ἀπὸ φυλῆς* del. Dobree

νῦν μένοντας ἐξελαύνειν γράφοντά τι παρὰ τοὺς νόμους.

196 ἀλλ' οὐ νῦν, ἀλλὰ πᾶν τοὐναντίον γίγνεται· οἱ γὰρ ἀγαθοὶ στρατηγοὶ ὑμῖν καὶ τῶν τὰς σιτήσεις τινὲς εὑρημένων ἐν πρυτανείῳ ἐξαιτοῦνται τὰς γραφὰς τῶν παρανόμων, οὓς ὑμεῖς ἀχαρίστους εἶναι δικαίως ἂν ὑπολαμβάνοιτε· εἰ γάρ τις ἐν δημοκρατίᾳ τετιμημένος, ἐν τοιαύτῃ πολιτείᾳ ἣν οἱ θεοὶ καὶ οἱ νόμοι σῴζουσι, τολμᾷ βοηθεῖν τοῖς τὰ παράνομα γράφουσι, καταλύει τὴν πολιτείαν ὑφ' ἧς τετίμηται.

197 Τίς οὖν ἀποδέδεικται λόγος ἀνδρὶ δικαίῳ συνηγόρῳ, ἐγὼ λέξω. εἰς τρία μέρη διαιρεῖται ἡ ἡμέρα, ὅταν εἰσίῃ γραφὴ παρανόμων εἰς τὸ δικαστήριον. ἐγχεῖται γὰρ τὸ μὲν πρῶτον ὕδωρ τῷ κατηγόρῳ καὶ τοῖς νόμοις καὶ τῇ δημοκρατίᾳ, τὸ δὲ δεύτερον [ὕδωρ] τῷ τὴν γραφὴν φεύγοντι καὶ τοῖς εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα λέγουσιν· ἐπειδὰν δὲ τῇ πρώτῃ ψήφῳ λυθῇ τὸ παράνομον, ἤδη τὸ τρίτον ὕδωρ ἐγχεῖται τῇ τιμήσει καὶ τῷ μεγέθει τῆς ὀργῆς τῆς ὑμετέρας.

197 2 *εἰς – ἡμέρα* resp. Harp. s.v. *διαμεμετρημένη ἡμέρα* (Δ 46) Ph. Lex. δ 384 S. δ 651

195 8 *μένοντας* **βf**[c]**kΠ**12 *μέλλοντας* **f**[a] | *γράφοντά τι παρὰ τοὺς νόμους* **kΠ**12 *παρὰ τοὺς νόμους* post *ἐξελαύνειν* **βf** *παρὰ – νόμους* del. Dobree

196 1 *ἀλλὰ πᾶν* **kΠ**12 *ἀλλ' ἅπαν* **βf** ‖ 2 *στρατηγοὶ* **βkΠ**12 *στρατιῶται* **f** | *ὑμῖν* **k** *ὑμῶν* **βf** del. Sau. (Π12 incert.) ‖ 3 *ἐν* **Π**12 et Sch. coll. 178. 2,80. D. 19,330 *ἐν τῷ* **βfk** | *ἐν τῷ πρυτανείῳ* del. Wei. ‖ 4 *εἶναι δ. ἂν* **βfk** *ἂν εἶναι δ.* **Π**12 | *ὑπολαμβάνοιτε* **βf** *ὑπολαμβάνητε* **k** *ὑπολάβοιτε* **Π**12 ‖ 6 *τὰ* **Π**12 et Wei. cf. 7. 11. 192 om. **βfk**

197 1 *δικαίῳ συνηγόρῳ* **aVxLfKΠ**12 *συνηγόρῳ δικαίῳ* **mg** | *συνηγόρῳ* **kΠ**12 *συνηγόρῳ καὶ σώφρονι* **aVxLf** *δικαίῳ καὶ σώφρονι* **mg** ‖ 3 *τὸ*[1] om. **k** ‖ 5 del. Wei. ‖ 7 *ψήφῳ* **kΠ**12 cf. 8 *ψήφῳ μὴ* **βf**

198 *ὅστις μὲν οὖν ἐν τῇ τιμήσει τὴν ψῆφον αἰτεῖ, τὴν ὀργὴν τὴν ὑμετέραν παραιτεῖται· ὅστις δ' ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ τὴν ψῆφον αἰτεῖ, ὅρκον αἰτεῖ, νόμον αἰτεῖ, δημοκρατίαν αἰτεῖ, ὧν οὔτε αἰτῆσαι οὐδέν ἐστιν ὅσιον οὐδενί, οὔτ' αἰτηθέντα ἑτέρῳ δοῦναι. κελεύσατε οὖν αὐτούς, ἐάσαντας ὑμᾶς τὴν πρώτην ψῆφον κατὰ τοὺς νόμους διενεγκεῖν, ἀπαντᾶν εἰς τὴν τίμησιν.* **199** *ὅλως δ' ἔγωγε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὀλίγου δέω εἰπεῖν ὡς καὶ νόμον δεῖ τεθῆναι ἐπὶ ⟨ταῖς⟩ γραφαῖς μόναις ταῖς τῶν παρανόμων, μὴ ἐξεῖναι μήτε τῷ κατηγόρῳ συνηγόρους παρασχέσθαι, μήτε τῷ τὴν γραφὴν τῶν παρανόμων φεύγοντι. οὐ γὰρ ἀόριστόν ἐστι τὸ δίκαιον, ἀλλ' ὡρισμένον τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις. ὥσπερ γὰρ ἐν τῇ τεκτονικῇ, ὅταν εἰδέναι βουλώμεθα τὸ ὀρθὸν καὶ τὸ μή, τὸν κανόνα προσφέρομεν, ᾧ διαγιγνώσκεται,* **200** *οὕτω καὶ ἐν ταῖς γραφαῖς ταῖς τῶν παρανόμων παρά-*

198 1 *ὅστις* – **4** *αἰτεῖ* *Ρηετ. Ηερ. 4,19 Αλεχ.*[1] *3,30,4* ‖ **1** *ψῆφον* – **4** *αἰτεῖ* Tib. Fig. 8,561,3 W. ‖ **1** *αἰτεῖ* – **200,1** *οὕτω* Π12 ‖ **3** *ὅρκον* – *αἰτεῖ*[2] Phoeb. 3,28,7 | *ὅρκον* – **4** *αἰτεῖ* Alex.[2] 3,28,4 Plan. schol. 5,507,19

198 2 *πρώτῳ λόγῳ* **βfk** Alex.[1] (cod. Paris. 1741) *συλλόγῳ* Alex.[1] (vulg.) ‖ **3** *αἰτεῖ*[1]] *αἰτεῖς* Alex.[2] ‖ **3** *ὅρκον αἰτεῖ νόμον αἰτεῖ* Π12 Alex.[1,2] Tib. Phoeb. Plan. *νόμον αἰτεῖ ὅρκον αἰτεῖ* **k** *ὅρκον αἰτεῖ* om. **βf** *ut periurent rogas ut existimationem neglegant rogas ut leges tuae libidini largiantur rogas* Rhet. Her. | *αἰτεῖ*[2,3]] *αἰτεῖς* Alex.[2] | *αἰτεῖ*[3] et **4**] *αἰτεῖς* Phoeb. Rhet. Her. ‖ **4** *ἐστιν* **k**Π12 om. **βf** ‖ **6** *ὑμᾶς τὴν πρώτην* **βf**Π12 (ut apparet) *τὴν πρώτην ὑμᾶς* **k**

199 2 *ἔδει* coni. Bl. ‖ **3** add. Wei. coll. 200,1 | *μόναις* **k**Π12 *μόνον* **βf** ‖ **4** *συνηγόρους παρασχέσθαι* post **5** *φεύγοντι* Π12 | *τὴν* – **5** *παρανόμων* del. Fr.[2] *τῶν παρανόμων* del. Wei., sed vide 191. 194

200 1 *ταῖς*[2] om. **βf**

κειται κανὼν τοῦ δικαίου τουτὶ τὸ σανίδιον, [*καὶ*] *τὸ ψήφισμα καὶ οἱ παραγεγραμμένοι νόμοι. ταῦτα συμφωνοῦντα ἀλλήλοις ἐπιδείξας κατάβαινε· καὶ τί δεῖ σε Δημοσθένην παρακαλεῖν; ὅταν δ' ὑπερπηδήσας τὴν δικαίαν ἀπολογίαν παρακαλῇς κακοῦργον ἄνθρωπον καὶ τεχνίτην λόγων, κλέπτεις τὴν ἀκρόασιν, βλάπτεις τὴν πόλιν, καταλύεις ἢν δημοκρατίαν.*

201 *Τίς οὖν ἐστιν ἀποτροπὴ τῶν τοιούτων λόγων, ἐγὼ προερῶ. ἐπειδὰν προελθὼν ἐνταυθοῖ Κτησιφῶν διεξέλθῃ πρὸς ὑμᾶς τοῦτο δὴ τὸ συντεταγμένον αὐτῷ προοίμιον, ἔπειτ' ἐνδιατρίβῃ καὶ μὴ ἀπολογῆται, ὑπομνήσατ' αὐτὸν ἄνευ θορύβου τὸ σανίδιον λαβεῖν καὶ τοὺς νόμους τῷ ψηφίσματι παραναγνῶναι. ἐὰν δὲ μὴ προσποιῆται ὑμῶν ἀκούειν, μηδὲ ὑμεῖς ἐκείνου ἐθέλετε ἀκούειν· οὐ γὰρ τῶν φευγόντων τὰς* [*οὐ*] *δικαίας ἀπολογίας εἰσεληλύθατε ἀκροασόμενοι, ἀλλὰ τῶν ἐθελόντων δικαίως ἀπολογεῖσθαι.* **202** *ἐὰν δ' ὑπερπηδήσας τὴν δικαίαν ἀπολογίαν Δημοσθένην παρακαλῇ, μάλιστα μὲν μὴ προσδέχεσθε σοφιστὴν οἰόμενον ῥήμασι τοὺς νόμους ἀναιρήσειν, μηδ' ἐν ἀρετῇ τοῦθ' ὑμῶν μηδεὶς καταλογιζέσθω, ὃς ἄν, ἐπανερομένου Κτησι-*

202 1 *ἐὰν* – 9 *κατηγόρηκα* Io. Sic. in Id. 6,369,22

200 2 del. Sau.
201 2 *προερῶ* **k** *ἐρῶ* **βf** || 2 *προελθὼν* **k** *προσελθὼν* **βf** || 5 *ἄνευ θορύβου* **βf** cf. 2 *ἀθορύβως* **k** || 6 *ἀκούειν* del. Wei. || 8 del. Hamaker om. cod. Flor.
202 1 *ἐὰν δ'*] *ἂν τοίνυν κτησιφῶν* Io. Sic. || 1.2 *δημοσθένην παρακαλῇ* **k** Io. Sic. *παρακαλῇ δημοσθένην* **β** *παρακαλῇ δημοσθένει* **f** || 2 *μὲν μὴ*] *δὲ* Io. Sic. | *προσδέχεσθε* **βf** Io. Sic. *προσδέχεσθαι* **k** | *σοφιστὴν* **k** Io. Sic. *κακοῦργον ἄνθρωπον* **βf** | *σοφιστὴν* – 3 *ἀναιρήσειν* deleverit Bake coll. 16 || 3 *ῥήμασι* om. **k** Io. Sic.

φῶντος εἰ καλέσῃ Δημοσθένην, πρῶτος ἀναβοήσῃ 'κάλει, κάλει.' ἐπὶ σαυτὸν καλεῖς, ἐπὶ τοὺς νόμους καλεῖς, ἐπὶ τὴν δημοκρατίαν καλεῖς. ἂν δ' ἄρα ὑμῖν δόξῃ ἀκούειν, ἀξιώσατε τὸν Δημοσθένην τὸν αὐτὸν τρόπον ἀπολογεῖσθαι ὅνπερ κἀγὼ κατηγόρηκα. ἐγὼ δὲ πῶς κατηγόρηκα; ἵνα καὶ ὑπομνήσω ὑμᾶς.

203 *Οὔτε τὸν ἴδιον βίον τὸν Δημοσθένους πρότερον διεξῆλθον, οὔτε τῶν δημοσίων ἀδικημάτων οὐδενὸς πρότερον ἐμνήσθην, ἄφθονα δήπου καὶ πολλὰ ἔχων λέγειν ἢ πάντων γ' ἂν εἴην ἀπορώτατος· ἀλλὰ πρῶτον μὲν τοὺς νόμους ἐπέδειξα ἀπαγορεύοντας μὴ στεφανοῦν τοὺς ὑπευθύνους, ἔπειτα τὸν ῥήτορα ἐξήλεγξα γράψαντα Δημοσθένην ὑπεύθυνον ὄντα στεφανοῦν οὐδὲν προβαλόμενον, οὐδὲ προσεγγράψαντα 'ἐπειδὰν δῷ τὰς εὐθύνας', ἀλλὰ παντελῶς καὶ ὑμῶν καὶ τῶν νόμων καταπεφρονηκότα· καὶ τὰς ἐσομένας πρὸς ταῦτα προφάσεις εἶπον ἃς ἀξιῶ καὶ ὑμᾶς διαμνημονεύειν.* **204** *δεύτερον δ' ὑμῖν διεξῆλθον τοὺς περὶ τῶν κηρυγμάτων νόμους, ἐν οἷς διαρρήδην ἀπείρηται τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανούμενον μὴ κηρύττεσθαι ἔξω τῆς ἐκκλησίας·*

202 6 *ἐπὶ*[1] – **7** *καλεῖς* Alex. 3,10,12 Phoeb. 3,55,31 Hermog. 3,299,11 W. Io. Sic.[2] 6,369,18 ‖ **6** *ἐπὶ*[1] – *καλεῖς* D. H. 2,34 Alex.[2] 3,30,11 Demetr. 3,319,18

202 5 *καλέσῃ* Bk. coll. 2,64. 68 *καλέσω* **β** Io. Sic. *καλέσει* **f** *καλέσεις* **k** | *ἀναβοήσῃ* **βf** *ἀναβοήσει* **k** Io. Sic. ‖ **6** *ἐπὶ* – *καλεῖς*[1] post *καλεῖς*[2] Hermog. Io. Sic.[2] ‖ **6** *ἐπὶ*[2] – *καλεῖς* om. Io. Sic. | *τὴν* om. **k** ‖ 7 *δ'* om. **f** Io. Sic. | *δόξῃ* **βfk** *δόκῃ* Io. Sic. ‖ **9** *κἀγὼ κατηγόρηκα* **amgVk** *κατηγόρηκα* om. **xLf** *κατηγόρηκα ἐγώ* Io. Sic. | *ἐγὼ δὲ* **βk** *ὧδε* **f**
203 1 *τὸν*[2] **βf** *τοῦ* **k** ‖ **2** *ἀδικημάτων* **βf** *τῶν ἀδικημάτων* ante *τῶν δημοσίων* **k** ‖ **3** *ἔχων λέγειν* **βf** *λέγειν ἔχων* **k** ‖ **4** *ἐπέδειξα* ante *τοὺς* **k** ‖ **7** *προβαλλόμενον* **βfk**, corr. Steph. | *προσγράψαντα* codd. **hg** cf. 11 ‖ **10** *ταῦτα* **m**[c]**Vk** *ταύτας* **am**[a]**gxLf**

ὁ δὲ ῥήτωρ ὁ φεύγων τὴν γραφὴν οὐ τοὺς νόμους μόνον παραβέβηκεν, ἀλλὰ καὶ τὸν καιρὸν τῆς ἀναρρήσεως καὶ τὸν τόπον, κελεύων οὐκ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἀλλ' ἐν τῷ θεάτρῳ τὴν ἀνάρρησιν γίγνεσθαι, οὐδ' ἐκκλησιαζόντων Ἀθηναίων, ἀλλὰ μελλόντων τραγῳδῶν εἰσιέναι. ταῦτα δ' εἰπὼν μικρὰ μὲν περὶ τῶν ἰδίων εἶπον, τὰ δὲ πλεῖστα περὶ τῶν δημοσίων ἀδικημάτων. **205** *οὕτω δὴ καὶ τὸν Δημοσθένην ἀξιώσατε ἀπολογεῖσθαι, πρὸς τὸν τῶν ὑπευθύνων νόμον πρῶτον, πρὸς τὸν περὶ τῶν κηρυγμάτων δεύτερον, τρίτον δὲ τὸ μέγιστον [λέγω], ὡς οὐδὲ ἀνάξιός ἐστι τῆς δωρεᾶς. ἐὰν δ' ὑμῶν δέηται συγχωρῆσαι αὐτῷ περὶ τῆς τάξεως τοῦ λόγου, κατεπαγγελλόμενος ὡς ἐπὶ τῇ τελευτῇ τῆς ἀπολογίας λύσει τὸ παράνομον, μὴ συγχωρεῖτε μηδ' ἀγνοεῖθ' ὅτι πάλαισμα τοῦτ' ἔστι δικαστηρίου· οὐ γὰρ εἰσαῦθίς ποτε βούλοιτ' ἂν πρὸς τὸ παράνομον ἀπολογεῖσθαι, ἀλλ' οὐδὲν ἔχων δίκαιον εἰπεῖν ἑτέρων παρεμβολῇ πραγμάτων εἰς λήθην ὑμᾶς βούλεται τῆς κατηγορίας ἐμβαλεῖν.* **206** *ὥσπερ οὖν ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν ὁρᾶτε τοὺς πύκτας περὶ τῆς στάσεως ἀλλήλοις διαγωνιζομένους, οὕτω*

205 4 *ἀνάξιός*] *ὡς* [*Αἰσχίνης*]· *ἐπιδείξω δὲ καὶ τὸν ἄνδρα ἀνάξιον δωρεᾶς* (del. Wilam.) Anon. Seguer. 354,12 ‖ 5 *ἐὰν κτλ.* resp. Quint. Ionst. 6,13,42 et 6,1,20
206 2 *στάσεως* resp. Quint. Inst. 3,6,3

204 4 *φεύγων* **βk** *φυγὼν* **f** ‖ 7 *οὐδ'* **βf** *οὐκ* **k** ‖ 10 *ἀδικημάτων* **f** *ἀδικημάτων λέγω* **βk**
205 2 *πρὸς τὸν* **k** om. **f** *καὶ τὸν* **β** *τὸν* Bl. ‖ 4 *τὸ*] *ὃ* Bk. | del. Bl. *λεγέτω* Hamaker | *οὐδὲ ἀνάξιός* **m**[a]**k** *οὐκ ἀνάξιός* **f** *οὐδ' ἄξιός* **ag**[a]**VxL** *οὐδὲν ἀνάξιός* **m**[c]**g**[c] ‖ 7 *συγχωρεῖτε* **amgx L**[c]**k** *συγχωρῆτε* **VL**[a]**f** | *μηδ' ἀγνοεῖσθ'* om. **aLf** *μηδ' ἀνῆθ'* **V** ‖ 9 *βούλοιτ' ἂν* **m**[c]**g**[c]**k** *βούλεται* **am**[a]**g**[a]**VxL** *βουλεύεται* **f**
206 2 *ἀλλήλοις* **m**[c]**k** *ἀλλήλους* **am**[a]**gVxL** *πρὸς ἀλλήλους* **f**

καὶ ὑμεῖς ὅλην τὴν ἡμέραν ὑπὲρ τῆς πόλεως περὶ τῆς τάξεως αὐτῷ τοῦ λόγου μάχεσθε καὶ μὴ ἐᾶτε αὐτὸν ἔξω τοῦ παρανόμου [λόγους] περιίστασθαι, ἀλλ' ἐγκαθήμενοι καὶ ἐνεδρεύοντες ἐν τῇ ἀκροάσει, εἰσελαύνετε αὐτὸν εἰς τοὺς τοῦ παρανόμου λόγους καὶ τὰς ἐκτροπὰς αὐτοῦ τῶν λόγων ἐπιτηρεῖτε. **207** *ἀλλ' ἃ δὴ συμβήσεται ὑμῖν, ἐὰν τοῦτον τὸν τρόπον τὴν ἀκρόασιν ποιήσησθε, ταῦθ' ὑμῖν ἤδη δίκαιός εἰμι προειπεῖν. ἐπεισάξει γὰρ τὸν γόητα καὶ βαλλαντιοτόμον καὶ διατετμηκότα τὴν πολιτείαν. οὗτος κλαίει μὲν ῥᾷον ἢ οἱ ἄλλοι γελῶσιν, ἐπιορκεῖ δὲ πάντων προχειρότατα· οὐκ ἂν θαυμάσαιμι δὲ εἰ μεταβαλόμενος τοῖς ἔξωθεν περιεστηκόσι λοιδορήσεται, φάσκων τοὺς μὲν ὀλιγαρχικοὺς ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας διηριθμημένους ἥκειν πρὸς τὸ τοῦ κατηγόρου βῆμα, τοὺς δὲ δημοτικοὺς πρὸς τὸ τοῦ φεύγοντος.* **208** *ὅταν δὴ τὰ τοιαῦτα λέγῃ, πρὸς μὲν τοὺς*

206 5 *ἀλλ'* – 7 *λόγους* Plin. Ep. 9,26,11
207 4 *οὗτος* – 5 *γελῶσιν* Tz. Chil. 6,145

206 3 *περὶ* **βk** *καὶ περὶ* **f** | *τάξεως* **βfk** *στάσεως* Petrus Faber coll. Quint. ‖ 4 *αὐτῷ τοῦ λόγου* **βf** *τοῦ λόγου αὐτῷ* **k** *τοῦ λόγου* del. Bl. coll. Quint. | *ἔξω* **am^{a}gVxLf** *εἰς τοὺς ἔξω* **m^{c}k** ‖ 5 del. Fr. Acta 28 *λόγους* **am^{c}xLk** *λόγος* **V** *λόγου* **m^{a}f** ‖ 6 *ἀκροάσει* **βf** Plin. *ἐκκλησίᾳ* **k** Plin. (Ald. et Catan.) ‖ 7 *τοῦ παρανόμου* **k** Plin. (Ald. et Catan.) *τοῦ πράγμαστος* **βf** *παρανόμους* Plin.

207 1 *ἀλλ' ἃ* om. **k** | *δὴ* om. **f** | *ἐὰν* **βf** *ἂν* **k** ‖ 2 *ποιήσησθε* **k** *ποιῆσθε* **βf** | *ταῦθ'* **βf** *τοῦθ'* **k** ‖ 3 *γὰρ* om. **k** | *βαλλαντιοτόμον* **axLf** *βαλαντιοτόμον* **mgVk** ‖ 4 *κλαίει* **am^{a}gVxLfk** *κλάει* **m^{c}** ‖ 5 *ῥᾷον* **m^{c}g^{c}k** *ῥαδίως* **am^{a}g^{a}VxLf** Tz. | *οἱ* om. **βf** Tz. | *προχειρότατα* **βk** *προχειράτατα ἀνθρώπων* **f** ‖ 6 *μεταβαλλόμενος* **βfk**, corr. Bl. | *ἔξω* **βk**, corr. Kleyn coll. 56. 2,5 D. 18,196 *ἔξω τῆς πόλεως* **f**

208 1 *τὰ τοιαῦτα* **k** *ταῦτα* **βf**

στασιαστικοὺς λόγους ἐκεῖνο αὐτῷ ὑποβάλλετε· ὅτι ‘ὦ Δημόσθενες, εἰ σοὶ ἦσαν ὅμοιοι οἱ ἀπὸ Φυλῆς φεύγοντα τὸν δῆμον καταγαγόντες, οὐκ ἄν ποθ’ ἡ δημοκρατία κατέστη. νῦν δὲ ἐκεῖνοι μὲν μεγάλων κακῶν συμβάντων ἔσωσαν τὴν πόλιν τὸ κάλλιστον ἐκ παιδείας ῥῆμα φθεγξάμενοι, ‘μὴ μνησικακεῖν’· σὺ δὲ ἑλκοποιεῖς, καὶ μᾶλλόν σοι μέλει τῶν αὐθημερὸν λόγων ἢ τῆς σωτηρίας τῆς πόλεως.’

Ὅταν δ’ ἐπίορκος ὢν εἰς τὴν διὰ τῶν ὅρκων πίστιν καταφυγγάνῃ, ἐκεῖνο ἀπομνημονεύσατε αὐτῷ ὅτι τῷ πολλάκις μὲν ἐπιορκοῦντι, ἀεὶ δὲ [πρὸς τοὺς αὐτοὺς] μεθ’ ὅρκων ἀξιοῦντι πιστεύεσθαι, δυοῖν θάτερον ὑπάρξαι δεῖ ὧν οὐδέτερόν ἐστι Δημοσθένει ὑπάρχον· ἢ τοὺς θεοὺς καινοὺς ἢ τοὺς ἀκροατὰς μὴ τοὺς αὐτούς. **209** *περὶ δὲ τῶν δακρύων καὶ τοῦ τόνου τῆς φωνῆς, ὅταν ὑμᾶς ἐπερωτᾷ· ‘ποῖ καταφύγω, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; περιεγράψατέ με ἐκ τῆς πολιτείας· οὐκ ἔστιν ὅποι ἀναπτήσομαι’, ἀνθυποβάλλετε αὐτῷ· ‘ὁ δὲ δῆμος ὁ Ἀθηναίων ποῖ καταφύγῃ, Δημόσθενες; πρὸς ποίαν συμμάχων παρασκευήν; πρὸς ποῖα χρήματα; τί προβαλλόμενος ὑπὲρ τοῦ δήμου πεπολίτευσαι; ἃ μὲν γὰρ ὑπὲρ σεαυτοῦ βεβούλευσαι, πάντες ὁρῶμεν. ἐκλιπὼν μὲν τὸ*

208 7 *σὺ* – **8** *πόλεως* Plin. Ep. 9,26,12 || 7 *ἑλκοποιεῖς* Bk. 248,27 Tz. Chil. 6,147

208 2 *ὅτι ὦ* **xLfk** *ὦ* **amgV** || 3 *σοὶ ἦσαν ὅμοιοι* **βf** *ἦσαν ὅμοιοι σοι* **k** || 4 *ἡ* om. **f** || 7 *ἑλκοποιεῖς* **βk** Plin. Bk. Tz. *λογοποιεῖς* **f** || 8 *μέλει* **f**^{c}**k** Plin. *μέλλει* **βf**^{a} | *αὐθημερὸν* **βk**^{a} *αὐθημέρων* **fk**^{c} Plin. || 9 *διὰ* del. Sakorraphos || 11 del. Dobree || 12 *δυοῖν θάτερον* **βf** *ἓν τοῖν δυοῖν* **k** || 13 *καινοὺς* **am**^{a}**gVxLk** *κενοὺς* **m**^{c}**f**
209 2 *καταφύγω* **fk** *φύγω* **β** || 3 *περιεγράψατέ* **k** *περιγράψατέ* **βf** | *ἐκ τῆς πολιτείας* om. **k** || 5 *ὁ*^{2} om. **k** | *πρὸς* **VxLk** *ἢ πρὸς* **amgf** || 7 *πεπολίτευσαι* **β** *τί πεοπολίτευσαι* **fk** || 8 *πάντες* **k** *ἅπαντες* **βf**

ἄστυ οὐκ οἰκεῖς, ὡς δοκεῖς, ἐν Πειραιεῖ, ἀλλ' ἐξορμεῖς ἐκ τῆς πόλεως, ἐφόδια δὲ πεπόρισαι τῇ σαυτοῦ ἀνανδρίᾳ τὸ βασιλικὸν χρυσίον καὶ τὰ δημόσια δωροδοκήματα.' **210** *ὅλως δὲ τί τὰ δάκρυα; τίς ἡ κραυγή; τίς ὁ τόνος τῆς φωνῆς; οὐχ ὁ μὲν τὴν γραφὴν φεύγων ἐστὶ Κτησιφῶν, ὁ δ' ἀγὼν οὐκ ἀτίμητος; σὺ δ' οὔτε περὶ τῆς οὐσίας οὔτε περὶ τοῦ σώματος οὔτε περὶ τῆς ἐπιτιμίας ἀγωνίζῃ· ἀλλὰ περὶ τίνος ἐστὶν αὐτῷ ἡ σπουδή; περὶ χρυσῶν στεφάνων καὶ κηρυγμάτων ἐν τῷ θεάτρῳ παρὰ τοὺς νόμους·* **211** *ὃν ἐχρῆν, εἰ καὶ μανεὶς ὁ δῆμος ἢ τῶν καθεστηκότων ἐπιλελησμένος ἐπὶ τοιαύτης ἀκαιρίας ἐβούλετο στεφανοῦν αὐτόν, παρελθόντα εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰπεῖν· 'ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν μὲν στέφανον δέχομαι, τὸν δὲ καιρὸν ἀποδοκιμάζω ἐν ᾧ τὸ κήρυγμα γίγνεται· οὐ γὰρ δεῖ, ἐφ' οἷς ἡ πόλις ἐπένθησε καὶ ἐκείρατο, ἐπὶ τούτοις ἐμὲ στεφανοῦσθαι.' ἀλλ' οἶμαι ταῦτα μὲν ἂν εἴποι ἀνὴρ ὄντως βεβιωκὼς μετ' ἀρετῆς· ἃ δὲ σὺ λέξεις, εἴποι ἂν κάθαρμα ζηλοτυποῦν ἀρετήν·* **212** *οὐ γὰρ δὴ μὰ τὸν Ἡρακλέα τοῦτό γε ὑμῶν οὐδεὶς φοβήσεται, μὴ Δημοσθένης, ἀνὴρ μεγαλόψυχος καὶ*

209 **9** *ἐξορμεῖς* – **10** *πόλεως* Prisc. 18,174
210 **3** *ἀγὼν* ... *ἀτίμητος* resp. Harp. s. v. *ἄτιμος* (*A* 258) Ph. Lex. *α* 3096 S. *α* 4365
211 **1** *ὃν* – **6** *γίγνεται* Tib. Fig. 8,537,12 W. ‖ **4** *παρελθόντα* – **5** *δέχομαι* Alex. 3,22,3 ‖ **9** *ζηλοτοποῦν* Harp. s. v. (*Z* 3) Ph. Lex. s. v. S. *ζ* 59 An. Ox. 2,495,26

209 **9** *ἐξορμήσας* Prisc.
210 **3** *οὔτε* – *οὐσίας* post **4** *ἐπιτιμίας* **k**
211 **7** *ἐπένθησε καὶ ἐκείρατο* **βf** *ἐκείρετο καὶ ἐπένθησε* **k** *ἐπένθησε καὶ* del. Wei. ‖ **9** *ζηλοτυποῦν*] *ζηλοτυπεῖν* Harp.
212 **1** *γε* om. **k** | *ὑμῶν* **amgxLf** *ἡμῶν* **Vk** ‖ **2** *φοβήσεται* **axLfk** *φοβηθήσεται* **mgV** | *δημοσθένης* **g**[c]**k** *ὁ δημοσθένης* **amg**[a]**VxLf**

τὰ πολεμικὰ διαφέρων, ἀποτυχὼν τῶν ἀριστείων ἐπανελθὼν οἴκαδε ἑαυτὸν διαχρήσηται· ὃς τοσοῦτον καταγελᾷ τῆς πρὸς ὑμᾶς φιλοτιμίας ὥστε τὴν μιαρὰν κεφαλὴν ταύτην καὶ ὑπεύθυνον ἣν οὗτος παρὰ πάντας τοὺς νόμους γέγραφε στεφανῶσαι, μυριάκις κατατέτμηκε καὶ τούτων μισθοὺς εἴληφε τραύματος ἐκ προνοίας γραφὰς γραφόμενος καὶ κατακεκονδύλισται, ὥστε αὐτὸν οἶμαι τὰ τῶν κονδύλων ἴχνη τῶν Μειδίου ἔχειν ἔτι φανερά· ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὐ κεφαλήν, ἀλλὰ πρόσοδον κέκτηται.

213 *Περὶ δὲ Κτησιφῶντος τοῦ γράψαντος τὴν γνώμην βραχέα βούλομαι εἰπεῖν (τὰ δὲ πολλὰ ὑπερβήσομαι) ἵνα καὶ πεῖραν [ὑμῶν] λάβω εἰ δύνασθε τοὺς σφόδρα πονηρούς, κἂν μή τις προείπῃ, διαγιγνώσκειν. ὃ δ' ἐστὶ κοινὸν καὶ δίκαιον κατ' ἀμφοτέρων αὐτῶν ἀπαγγεῖλαι πρὸς ὑμᾶς, τοῦτ' ἐρῶ. περιέρχονται γὰρ τὴν ἀγορὰν ἀληθεῖς κατ' ἀλλήλων ἔχοντες δόξας καὶ λόγους οὐ ψευδεῖς λέγοντες.* **214** *ὁ μὲν γὰρ Κτησιφῶν οὐ τὸ καθ' ἑαυτόν φησι φοβεῖσθαι, ἐλπίζειν γὰρ δόξειν ἰδιώτης εἶναι, ἀλλὰ τὴν τοῦ Δημοσθένους ἐν τῇ πολιτείᾳ δωροδοκίαν [φησὶ φοβεῖσθαι] καὶ τὴν ἐμπληξίαν καὶ δειλίαν· ὁ δὲ Δημοσθένης εἰς αὐτὸν*

212 11 *κεφαλήν – κέκτηται*] *ὁ τὴν κεφαλὴν πρόσοδον κεκτημένος* vita D. p. 25,33 Dindorf
213 4 *διαγιγνώσκειν* – **214,4** *δη[μοσθέ* Π45

212 3.4 *ἐπανελθὼν οἴκαδε* **k** cf. 246. 1,145. 186 *οἴκαδ' ἐπανελθὼν* **βf** || **6** *πάντας* om. **β** || **9** *οἶμαι* **βf** *οἴομαι* **k** || **11** *οὐ*] *ὁ τὴν* vita D. | *ἀλλὰ* om. vita D. *ἀλλὰ* ⟨*κεφάλαιον, οὐ πρόσωπον ἀλλὰ*⟩ Wei.[3] | *πρόσοδον*] *κεφάλαιον* Toup.
213 3 del. Bai. Sau. *ὑμῶν* ante *καὶ* **k** *ὑμῶν* post *λάβω* **mg** || **6** *τὴν* **βf** cf. D. 19,225 Andoc. 1,99 *κατὰ τὴν* **k**Π45 || **7** *οὐ ψευδεῖς* **βfk** *ἀψευδεῖς* Π45
214 2 *εἶναι* **βfk** *φανήσεσθαι* Π45 || **3** del. Hamaker

μὲν ἀποβλέπων θαρρεῖν φησιν, τὴν δὲ τοῦ Κτησιφῶντος πονηρίαν καὶ πορνοβοσκίαν ἰσχυρῶς δεδιέναι. τοὺς δὴ κατεγνωκότας ἀλλήλων ἀδικεῖν μηδαμῶς ὑμεῖς οἱ κοινοὶ κριταὶ τῶν ἐγκλημάτων ἀπολύσητε.

215 *Περὶ δὲ τῶν εἰς ἐμαυτὸν λοιδοριῶν βραχέα βούλομαι προειπεῖν. πυνθάνομαι γὰρ λέξειν Δημοσθένην ὡς ἡ πόλις ὑπ' αὐτοῦ μὲν ὠφέληται πολλά, ὑπ' ἐμοῦ δὲ καταβέβλαπται, καὶ τὸν Φίλιππον καὶ τὸν Ἀλέξανδρον καὶ τὰς ἀπὸ τούτων αἰτίας ἀνοίσειν ἐπ' ἐμέ. οὕτω γάρ ἐστιν ὡς ἔοικε δεινὸς δημιουργὸς λόγων ὥστε οὐκ ἀποχρῇ αὐτῷ εἴ τι πεπολίτευμαι παρ' ὑμῖν ἐγὼ ἢ εἴ τινας δημηγορίας εἴρηκα, τούτων κατηγορεῖν,* 216 *ἀλλὰ καὶ τὴν ἡσυχίαν αὐτὴν τοῦ βίου διαβάλλει καὶ τῆς σιωπῆς μου κατηγορεῖ ἵνα μηδεὶς αὐτῷ τόπος ἀσυκοφάντητος παραλείπηται, καὶ τὰς ἐν τοῖς γυμνασίοις μετὰ τῶν νεωτέρων μου διατριβὰς καταμέμφεται, καὶ κατὰ τῆσδε τῆς κρίσεως εὐθὺς ἀρχόμενος τοῦ λόγου φέρει τινὰ αἰτίαν λέγων ὡς ἐγὼ τὴν γραφὴν οὐχ ὑπὲρ τῆς πόλεως ἐγραψάμην, ἀλλ' ἐνδεικνύμενος Ἀλεξάνδρῳ διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν ἔχθραν.* 217 *καὶ νὴ Δί' ὡς ἐγὼ*

214 6 *πορνοβοσκίαν* resp. Poll. 7,202
215 6]*νός* – **216,4** [*τῶν* **Π44**
216 2 *κατηγορεῖ* cf. D. 18,198,308 || **3** *τος*] – **217,6** [*οὔτε* **Π46**

214 6 *δὴ* **VxLfk** *δὲ δὴ* **amg** || **7** *ἀδικεῖν* om. **V**, del. Bl., sed vide 1,111 et 2,6
215 2 *προειπεῖν* **m**^{c}**f** *προσειπεῖν* **am**^{a}**gVxLk** | *ὡς* **βf** *ὅτι* **k** || **3** *μὲν* om. **k** | *ὑπ' ἐμοῦ δὲ* **βk** *δὲ ὑπ' ἐμοῦ* **f** || **5** *ἀνοίσειν* **βf** *ἀνήσειν* **k** | *γάρ*] *δ'* Bl.
216 1 *αὐτὴν* **fΠ46** *μου* **βk** *αὐτήν μου* coni. Bl. || **2** *ἵνα* **βfk** *ἵνα δὲ* **Π46** || **3** *παραλείπηται* **VxLf**^{a}**kΠ46** *παραλίπηται* **amgf**^{c} *καταλείπηται* **Π46** || **6** *φέρει*] *ἐρεῖ* Poutsma ⟨*μέλλει*⟩ *φέρειν* coni. Bl. || **8** *διὰ* om. **m**^{c}**g**^{c} del. Wolf

πυνθάνομαι, μέλλει με ἀνερωτᾶν διὰ τί τὸ μὲν κεφάλαιον αὐτοῦ τῆς πολιτείας ψέγω, τὰ δὲ καθ' ἕκαστα οὐκ ἐκώλυον οὐδ' ἐγραφόμην, ἀλλὰ διαλείπων καὶ πρὸς τὴν πολιτείαν οὐ πυκνὰ προσιὼν ἀπήνεγκα τὴν γραφήν. ἐγὼ δὲ οὔτε τὰς Δημοσθένους διατριβὰς ἐξήλωκα, οὔτ' ἐπὶ ταῖς ἐμαυτοῦ αἰσχύνομαι, οὔτε τοὺς εἰρημένους ἐν ὑμῖν λόγους ἐμαυτῷ ἀρρήτους εἶναι βουλοίμην ⟨ἄν⟩, οὔτε τὰ αὐτὰ τούτῳ δημηγορήσας δεξαίμην ἂν ζῆν. **218** τὴν δ' ἐμὴν σιωπήν, ὦ Δημόσθενες, ἡ τοῦ βίου μετριότης παρεσκεύασεν· ἀρκεῖ γάρ μοι μικρά, καὶ μειζόνων αἰσχρῶς οὐκ ἐπιθυμῶ, ὥστε καὶ σιγῶ καὶ λέγω βουλευσάμενος, ἀλλ' οὐκ ἀναγκαζόμενος ὑπὸ τῆς ἐν τῇ φύσει δαπάνης. σὺ δ' οἶμαι λαβὼν μὲν σεσίγηκας, ἀναλώσας δὲ κέκραγας· λέγεις δὲ οὐχ ὅταν σοι δοκῇ οὐδ' ἃ βούλει, ἀλλ' ὅταν οἱ μισθοδόται σοι προστάττωσιν· οὐκ αἰσχύνῃ δὲ ἀλαζονευόμενος ἃ παραχρῆμα ἐξελέγχῃ ψευδόμενος. **219** ἀπηνέχθη γὰρ ἡ κατὰ τοῦδε τοῦ ψηφίσματος γραφὴ ἣν οὐχ ὑπὲρ τῆς πόλεως, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς πρὸς Ἀλέξανδρον ἐνδείξεώς με φῂς ἀπενεγκεῖν, ἔτι Φιλίππου ζῶντος, πρὶν Ἀλέξανδρον εἰς τὴν ἀρχὴν

218 5 *σὺ* – 6 *κέκραγας* resp. D. 18,82

217 2 *μέλλει* m[c]g[c]**k**Π46 (ut apparet) *μέλλειν* **a**m[a]g[a]**VxLf** | *τὸ ... κεφάλαιον* **afk**Π46 *τὰ ... κεφάλαια* **mgVxL** || 3 *αὐτοῦ* post *πολιτείας* **βf** | *ἕκαστον* Ald. et fort. Π46 || 4 *διαλείπων* cod. Flor. et Π46 (ut apparet) *διαλιπὼν* **βfk** cf. 89 || 5 ⟨*νῦν*⟩ *ἀπήνεγκα* coni. Bl. || 8 ⟨*ἄν*⟩ *εἶναι* Wei. | add. Bk., vide Kühner-Gerth 1,249 || 9 *δεξάμην* **βfk**, corr. Bl. cf. 1,55
218 4 *σιγῶ* **βf** *σιωπῶ* **k** | *ἀλλ'* om. **k** || 6 *σιγᾷς* Cob. coll. D. 18,82 || 7 *ὅταν ... ὅταν* **k** *ὁπόταν ... ὁπόταν* **βf** | ⟨*ἂν*⟩ *βούλῃ* Wei. | *σοι* **βf** *οἱ σοι* **k** || 8 *δὲ* **βk** *γὰρ* **f** || 9 *ἐξελέγχῃ* **a**m[a]g[a]V[c]**f** *ἐξελεγχθήσῃ* m[c]g[c]**xLk** *ἐξελέγχει* V[a]
219 3 *πρὸς* **k** *εἰς* **βf**

καταστῆναι, οὔπω σοῦ τὸ περὶ Παυσανίαν ἐνύπνιον ἑωρακότος, οὐδὲ πρὸς τὴν Ἀθηνᾶν καὶ τὴν Ἥραν νύκτωρ διειλεγμένου. πῶς ἂν οὖν ἐγὼ προενεδεικνύμην Ἀλεξάνδρῳ; εἴ γε μὴ ταὐτὸν ἐνύπνιον ἐγὼ καὶ Δημοσθένης εἴδομεν.

220 *Ἐπιτιμᾷς δέ μοι, εἰ μὴ συνεχῶς, ἀλλὰ διαλείπων πρὸς τὸν δῆμον προσέρχομαι, καὶ τὴν ἀξίωσιν ταύτην οἴει λανθάνειν ἡμᾶς μεταφέρων οὐκ ἐκ δημοκρατίας, ἀλλ' ἐξ ἑτέρας πολιτείας. ἐν μὲν γὰρ ταῖς ὀλιγαρχίαις οὐχ ὁ βουλόμενος, ἀλλ' ὁ δυναστεύων δημηγορεῖ, ἐν δὲ ταῖς δημοκρατίαις ὁ βουλόμενος καὶ ὅταν αὐτῷ δοκῇ. καὶ τὸ μὲν διὰ χρόνου λέγειν σημεῖόν ἐστιν ἐπὶ τῶν καιρῶν καὶ τοῦ συμφέροντος ἀνδρὸς πολιτευομένου, τὸ δὲ μηδεμίαν παραλείπειν ἡμέραν ἐργαζομένου καὶ μισθαρνοῦντος.* **221** *ὑπὲρ δὲ τοῦ μήπω κεκρίσθαι ὑπ' ἐμοῦ, μηδὲ τῶν ἀδικημάτων τιμωρίαν ὑποσχεῖν, ὅταν καταφεύγῃς ἐπὶ τοὺς τοιούτους λόγους ἢ τοὺς ἀκούοντας ἐπιλήσμονας ὑπολαμβάνεις ἢ σαυτὸν παραλογίζῃ. τὰ μὲν γὰρ περὶ τοὺς Ἀμφισσέας ἠσεβημένα σοι καὶ τὰ περὶ τὴν Εὔβοιαν δωροδοκηθέντα, ἐν οἷς ὑπ' ἐμοῦ φανερῶς ἐξηλέγχου, χρόνων ἐγγεγενημένων ἴσως ἐλπίζεις τὸν δῆμον ἀμνημονεῖν·* **222** *τὰ δὲ περὶ τὰς τριήρεις καὶ τοὺς τριηράρχους ἁρπάγματα τίς ἂν ἀποκρύψαι χρόνος δύναιτ' ἄν, ὅτε νομοθετή-*

220 **8** *φέ]ροντος* – **9** *ἐρ[γα* Π47 (h)

219 **8** *ταὐτὸν* schol. 3,219,480 *ταὐτὸ* **βfk**
220 3 *λανθάνειν ἡμᾶς* **gVxLfk** *λανθάνειν* **am** ‖ **5** *δημηγορεῖ* Bk. *κατηγορεῖ* **βfk** def. Orelli (ap. Bremi) ‖ **6** *δόκῃ* **aVxLk** *δόξῃ* **mgf** ‖ **9** *παραλείπειν* **k**Π47(h) *παραλιπεῖν* **βf**
221 **1** *μήπω* **fk** *μηδέπω* **β** | *μηδὲ* **βf** *μήτε* **k** ‖ **3** *τοὺς* om. **k** ‖ **6** *ἐν*] *ἐφ'* Bl. ‖ **6.7** *χρόνων ἐγγεγενημένων* post **5** *δωροδοκηθέντας* **βfk**, transp. Dobree
222 2 *ἀποκρύψαι χρόνος* **βf** *χρόνος ἀποκρύψαι* **k** | *ἂν* om. **k**

σας περὶ τῶν τριακοσίων νεῶν καὶ σαυτὸν πείσας Ἀθηναίους ἐπιστάτην τάξαι τοῦ ναυτικοῦ, ἐξηλέγχθης ὑπ' ἐμοῦ ἑξήκοντα καὶ πέντε νεῶν ταχυναυτουσῶν τριηράρχους ὑφῃρημένος, πλεῖον τῆς πόλεως ἀφανίζων ναυτικὸν ἢ ᾧπερ Ἀθηναῖοι τὴν ἐν Νάξῳ ναυμαχίαν Λακεδαιμονίους καὶ Πόλλιν ἐνίκησαν; **223** *οὕτω δὲ ταῖς αἰτίαις ἐνέφραξας τὰς κατὰ σαυτοῦ τιμωρίας ὥστε τὸν κίνδυνον εἶναι μὴ σοὶ τῷ ἀδικήσαντι, ἀλλὰ τοῖς ἐπεξιοῦσι, πολὺν μὲν τὸν Ἀλέξανδρον καὶ τὸν Φίλιππον ἐν ταῖς διαβολαῖς φέρων, αἰτιώμενος δέ τινας ἐμποδίζειν τοὺς τῆς πόλεως καιροὺς (ἀεὶ τὸ παρὸν λυμαινόμενος, τὸ δὲ μέλλον κατεπαγγελλόμενος). οὐ τὸ τελευταῖον εἰσαγγέλλεσθαι μέλλων ὑπ' ἐμοῦ, τὴν Ἀναξίνου σύλληψιν τοῦ Ὠρείτου κατεσκεύασας, τοῦ τὰ ἀγοράσματα Ὀλυμπιάδι ἀγοράζοντος;* **224** *καὶ τὸν αὐτὸν ἄνδρα δὶς στρεβλώσας τῇ σαυτοῦ χειρί, ἔγραψας αὐτὸν θανάτῳ ζημιῶσαι, καὶ παρὰ τῷ αὐτῷ ἐν Ὠρεῷ κατήγου, καὶ ⟨ᾧ⟩ ἀπὸ τῆς αὐτῆς τραπέζης ἔφαγες καὶ ἔπιες καὶ ἔσπεισας, καὶ τὴν δεξιὰν ἐνέβαλες ἄνδρα φίλον καὶ ξένον ποιού-*

223 3 *σαυτ[ι* – 4 *[ταῖς* Π47 (i)

222 3 *νεῶν* om. **β** ‖ 5 *ὑφῃρημένος* **mgV**^{c}**xLk** *ὑφῃρημένους* **aV**^{a}**f** ‖ 6 *πλεῖον* **fk** *πλέον* **β** | *πόλεως* **k** *πόλεως ἡμῶν* **βf** | *ᾧπερ* (vel *ᾧ*) Dobree *ὅτε* **βf** *ὁπότε* **k** *ᾧ ποτε* Wei. *ὅτῳ* Cob. *ναυτικὸν οὗ εἶχον ὅτε* schol. 222.484 ‖ 8 *πόλλιν* **m**^{a}**gxLf**^{c}**k** *πόλιν* **m**^{c}**Vf**^{a} *π* (fen.)*λλιν* **a**
223 4 *τὸν* hab. **k**Π47(i) om. **βf** ‖ 5 *ἀεὶ ⟨μὲν⟩* Wolf *⟨δὲ⟩* Rei. *τὸ ⟨μὲν⟩* Poutsma ‖ 6.7 *οὐ τὸ* **βk** *οὕτω* **f** ‖ 8 *κατεσκεύασας* **fk** *κατασκευάσας* **β**
224 2 *δὶς στρεβλώσας* **amgx** *διαστρεβλώσας* **V** *στρεβλώσας* **L** *διεστρέβλωσας* **fk** | *ἔγραψας* **β** *γράψας* **fk** ‖ 3 *τῷ αὐτῷ*] *ᾧ* Cob., sed vide Wilamowitz, Hermes, 1924, 266 | add. Bl. ‖ 5 *ἄνδρα – ποιούμενος* **βf** *κατ' ἀνδρὸς φίλου καὶ ξένου* **k**

μενος, [καὶ] τοῦτον ἀπέκτεινας· καὶ περὶ τούτων ἐν ἅπασιν Ἀθηναίοις ἐξελεγχθεὶς ὑπ' ἐμοῦ καὶ κληθεὶς ξενοκτόνος, οὐ τὸ ἀσέβημα ἠρνήσω, ἀλλ' ἀπεκρίνω, ἐφ' ᾧ ἀνεβόησεν ὁ δῆμος καὶ ὅσοι ξένοι περιέστασαν τὴν ἐκκλησίαν· ἔφησθα γὰρ τοὺς τῆς πόλεως ἅλας περὶ πλείονος ποιήσασθαι τῆς ξενικῆς τραπέζης. **225** *ἐπιστολὰς δὲ σιγῶ ψευδεῖς καὶ κατασκόπων συλλήψεις καὶ βασάνους ἐπ' αἰτίαις ἀγενήτοις, ὡς ἐμοῦ μετά τινων ἐν τῇ πόλει νεωτερίζειν βουλομένου.*

Ἔπειτα ἐπερωτᾶν με, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, μέλλει τίς ἂν εἴη τοιοῦτος ἰατρός, ὅστις τῷ νοσοῦντι μεταξὺ μὲν ἀσθενοῦντι μηδὲν συμβουλεύοι, τελευτήσαντος δ' ἐλθὼν εἰς τὰ ἔνατα διεξίοι πρὸς τοὺς οἰκείους, ἃ ἐπιτηδεύσας ὑγιὴς ἂν ἐγένετο. **226** *σαυτὸν δ' οὐκ ἀνερωτᾷς τίς ἂν εἴη δημαγωγὸς τοιοῦτος ὅστις τὸν μὲν δῆμον θωπεῦσαι δύναιτο, τοὺς δὲ καιροὺς ἐν οἷς ἦν σῴζεσθαι τὴν πόλιν ἀποδοῖτο, τοὺς δ' εὖ φρονοῦντας κωλύοι διαβάλλων συμβουλεύειν, ἀποδρὰς δ' ἐκ τῶν κινδύνων καὶ τὴν πόλιν ἀνηκέστοις συμφοραῖς περιβαλὼν ἀξιοίη στεφανοῦσθαι ἐπ' ἀρετῇ*

224 9 *ἐκκλησί]αν* – **225**,3 *ἐ]μοῦ* Π47 (j)
225 6 *ἰατρός* resp. D. 18,243 ‖ 7 *νοῦντι]* – 9 *ἐ[γένετο* Π47 (k)

224 6 del. Cob. | *τούτων* **amgxfk** *τοῦτον* **VL** Cob. ‖ 8 *ἀπεκρίνω* **k** *ἀπεκρίνου* **βf** | *ἀνεβόησεν ὁ δῆμος* **βf** *ὁ δῆμος ἀνεβόησεν* **k** ‖ 9 *περιέστασαν* **βf** *περιέστησαν* **k** ‖ 10 *ποιήσασθαι* **βf** *ποιεῖσθαι* **k** cf. 2,23 Π47(i) incert.
225 2 *ἀγενήτοις* om. Π47(i) ‖ 3 *ἐν τῇ πόλει νεωτερίζειν* **βf** *νεωτερίζειν ἐν τῇ πόλει* **k** ‖ 5 *ἐπερωτᾶν* **βf** *ἐρωτᾶν* **k** ‖ 7 *ἐλθὼν* **k**Π47(k) *αὐτοῦ ἐλθὼν* **βf** ‖ 8 *ἔνατα* **aL**[c]Π47(k) *ἔννατα* **mgV xL**[a]**k** *ἕνατα* **f** ‖ 7.8 *ἂν ἐγένετο* **βf**Π47(k) *ἐγένετο ἂν* **k**
226 1 *ἀνερωτᾷς* **fk** *ἀντερωτᾷς* **β** ‖ 4 *κωλύοι* **am**[c]**VxLf** *κωλύει* **m**[a]**gk** ‖ 6 *συμφοραῖς* **k** cf. 114 *κακοῖς* **βf** | *ἀξιοῖ* **βfk**, corr. Fr.[1] cf. 2,83

(ἀγαθὸν μὲν πεποιηκὼς μηδέν, πάντων δὲ τῶν κακῶν αἴτιος γεγονώς)· ἐπερωτῴη δὲ τοὺς συκοφαντηθέντας ἐκ τῆς πολιτείας ἐπ' ἐκείνων τῶν καιρῶν ὅτ' ἐνῆν σῴζεσθαι, διὰ τί αὐτὸν οὐκ ἐκώλυσαν ἐξαμαρτάνειν, **227** *ἀποκρύπτοιτο δὲ τὸ πάντων τελευταῖον, ὅτι τῆς μάχης ἐπιγενομένης οὐκ ἐσχολάζομεν περὶ τὴν σὴν εἶναι τιμωρίαν, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς πόλεως ἐπρεσβεύομεν. ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἀπέχρη σοι δίκην μὴ δεδωκέναι, ἀλλὰ καὶ δωρεὰς ᾔτεις, καταγέλαστον ἐν τοῖς Ἕλλησι τὴν πόλιν ποιῶν, ἐνταῦθ' ἐνέστην καὶ τὴν γραφὴν ἀπήνεγκα.*

228 *Καὶ νὴ τοὺς θεοὺς τοὺς Ὀλυμπίους,. ὧν ἐγὼ πυνθάνομαι Δημοσθένην λέξειν, ἐφ' ᾧ νυνὶ μέλλω λέγειν ἀγανακτῶ μάλιστα. ἀφομοιοῖ γάρ μου τὴν φύσιν ταῖς Σειρῆσιν ὡς ἔοικε. καὶ γὰρ ὑπ' ἐκείνων οὐ κηλεῖσθαί φησι τοὺς ἀκροωμένους, ἀλλ' ἀπόλλυσθαι, διόπερ οὐδ' εὐδοκιμεῖν τὴν τῶν Σειρήνων μουσικήν· καὶ δὴ καὶ τὴν τῶν ἐμῶν λόγων ἐμπειρίαν καὶ τὴν φύσιν μου γεγενῆσθαι ἐπὶ βλάβῃ*

228 3 *ἀφομοιοῖ* resp. D. H. D. 35, 46 Cic. Orat. 57

226 7 *πεποιηκὼς μηδέν* **βf** *μηδὲν πεποιηκώς* **k** ‖ 8 *ἐκ* – 9 *πολιτείας* susp. Taylor *διὰ τὴν πολιτείαν* Wolf

227 1 *ἀποκρύπτοιτο* **am^a^gVxLk** *ἀποκρίνοιτο* **m^c^f** (*-οιντο* **f**) ‖ 2 *ἐπιγενομένης* **βf** *ἐπιγινομένης* **k** ‖ 3 *τιμωρίαν* **βf** *τὴν μωρίαν* **k** ‖ 5 *αἰτεῖς* **βfk**, corr. Bl.

228 1 *ὧν* B. *ὡς* **βfk** schol. ‖ 2 *δημοσθένην* **mgk** *δημοσθένη* **aLf**, sine term. **Vx** | *ἀγανακτῶ μάλιστα* **g^c^xL** *ἀγανακτῶν μάλιστα* **amg^a^Vf** *μάλιστα ἀγανακτῶν* **k** ‖ 3 *μου* om. **f** ‖ 3.4 *ταῖς σειρῆσιν ὡς ἔοικε* **βf** *ὡς ἔοικε ταῖς σειρῆσιν* **k** *ὡς ἔοικε* del. Bai. ‖ 4 *ὑπ' ἐκείνων οὐ κηλεῖσθαί φησι* **βf** *ἐκεῖνας φησὶν οὐ κηλεῖν* **k** | *οὐ κηλεῖσθαι* et 5 *ἀλλ'* del. Bl., defendit Wilamowitz, Hermes, 1924, 267 ‖ 5 *οὐδ'* **Vk** *οὐκ* **amgxLf** ‖ 6 *σειρήνων* **βk** *εἰρημένων* **f** | *τῶν ἐμῶν*] *ἐμὴν* Dobree *ἐμῶν* del. Sau. ‖ 7 *λόγων ἐμπειρίαν* **am^a^g^a^VxLf** (*ἀπορίαν* **a**) *λόγων εὐπορίαν* **m^c^g^c^** *εὐπορίαν λόγων* **k** *εὔροιαν λόγων* Bl. | *καὶ* – *μου* del. Bl.

τῶν ἀκουόντων. καίτοι τὸν λόγον τοῦτον ὅλως μὲν ἔγωγε οὐδενὶ πρέπειν ἡγοῦμαι περὶ ἐμοῦ λέγειν· τῆς γὰρ αἰτίας αἰσχρὸν τὸν αἰτιώμενόν ἐστι τὸ ἔργον μὴ ἔχειν ἐπιδεῖξαι·

229 *εἰ δ' ἦν ἀναγκαῖον ῥηθῆναι, οὐ Δημοσθένους ἦν ὁ λόγος, ἀλλ' ἀνδρὸς στρατηγοῦ μεγάλα μὲν τὴν πόλιν κατειργασμένου, λέγειν δὲ ἀδυνάτου καὶ τὴν τῶν ἀντιδίκων διὰ τοῦτο ἐζηλωκότος φύσιν, ὅτι σύνοιδεν ἑαυτῷ μὲν οὐδὲν ὧν διαπέπρακται δυναμένῳ φράσαι, τὸν δὲ κατήγορον ὁρᾷ δυνάμενον καὶ τὰ μὴ πεπραγμένα ὑπ' αὐτοῦ παριστάναι τοῖς ἀκούουσιν ὡς διῴκηκεν. ὅταν δ' ἐξ ὀνομάτων συγκείμενος ἄνθρωπος, καὶ τούτων πικρῶν καὶ περιέργων, ἔπειτα ἐπὶ τὴν ἁπλότητα καὶ τὰ ἔργα καταφεύγῃ, τίς ἂν ἀνάσχοιτο; οὗ τὴν γλῶτταν ὥσπερ τῶν αὐλῶν ἐάν τις ἀφέλῃ, τὸ λοιπὸν οὐδέν ἐστιν.*

230 *Θαυμάζω δ' ἔγωγε ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ζητῶ πρὸς τί ἂν ἀποβλέποντες ἀποψηφίσαισθε τὴν γραφήν. πότερον ὡς τὸ ψήφισμά ἐστιν ἔννομον; ἀλλ' οὐδεμία πώποτε γνώμη παρανομωτέρα γεγένηται. ἀλλ' ὡς ὁ τὸ ψήφισμα γράψας οὐκ ἐπιτήδειός ἐστι δίκην δοῦναι; οὐκ*

229 5 *κατή*]*γορο*[*ν* – 7 *ὀ*[*νομάτων* **Π**47 (1) ‖ 7 *ὅταν* – 8 *περιέργων* D. H. 1,207. 248 ‖ **9.11** Demad. fr. 57 de Falco D.C. 46,20,2

229 2 *τὴν πόλιν* **k** *τῇ πόλει* **βf** | ⟨*ἀγάθ'*⟩ *εἰργασμένου* Herwerden cf. Andoc. 2,17 *καλόν τι τὴν πόλιν κατεργάζονται* ‖ **6** *ὑπ' αὐτοῦ* **mgk** *ὑφ' αὐτοῦ* **aVxLf** ‖ **8** *ἄνθρωπος* ante 7 *ἐξ* D. H. | *πικρῶν* **βf** D. H. *τῶν πικρῶν* **k** ‖ **9** *καταφεύγῃ* **a**[c]**mgVLf** *καταφεύγει* **a**[a]**xk** | *ἂν* om. **f** ‖ **10** *τῶν ἀυλῶν* **amgfk** *τὸν αὐλὸν* **VxL**

230 2 *ζητῶ* **βk** *ζητῶ πυθέσθαι* **f** | *ἂν* om. **k** | *ἀποβλέποντες* **βf** *ἀναβλέψαντες* **k** *ἀποβλέψαντες* codd. **ez Flor.** | *ἀποψηφίσεσθε* **βf**, corr. B. et Steph. *ἀποψηφίσασθε* **k** ‖ **3** *πότερον* **βf** *πότερα* **k**

ἆρ' εἰσὶ παρ' ὑμῖν εὔθυναι βίου, εἰ τοῦτον ἀφήσετε. ἐκεῖνο δ' οὐ λυπηρόν, εἰ πρότερον μὲν ἐνεπίμπλατο ἡ ὀρχήστρα χρυσῶν στεφάνων οἷς ὁ δῆμος ἐστεφανοῦτο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων διὰ τὸ ξενικοῖς στεφάνοις ταύτην ἀποδεδόσθαι τὴν ἡμέραν, ἐκ δὲ τῶν Δημοσθένους πολιτευμάτων ὑμεῖς μὲν ἀστεφάνωτοι καὶ ἀκήρυκτοι γίγνεσθε, οὗτος δὲ κηρυχθήσεται; **231** *καὶ εἰ μέν τις τῶν τραγικῶν ποιητῶν τῶν μετὰ ταῦτα ἐπεισαγόντων ποιήσειεν ἐν τραγῳδίᾳ τὸν Θερσίτην ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων στεφανούμενον, οὐδεὶς ἂν ὑμῶν ὑπομείνειεν, ὅτι φησὶν Ὅμηρος ἄνανδρον αὐτὸν εἶναι καὶ συκοφάντην· αὐτοὶ δ' ὅταν τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον στεφανῶτε, οὐκ ⟨ἂν⟩ οἴεσθε ἐν ταῖς τῶν Ἑλλήνων δόξαις συρίττεσθαι; οἱ μὲν γὰρ πατέρες ὑμῶν τὰ μὲν ἔνδοξα καὶ λαμπρὰ τῶν πραγμάτων ἀνετίθεσαν τῷ δήμῳ, τὰ δὲ ταπεινὰ καὶ καταδεέστερα εἰς τοὺς ῥήτορας τοὺς φαύλους ἔτρεπον· Κτησιφῶν δ' ὑμᾶς οἴεται δεῖν ἀφελόντας τὴν ἀδοξίαν ἀπὸ Δημοσθένους περιθεῖναι τῷ δήμῳ.* **232** *καὶ φατὲ μὲν εὐτυχεῖς εἶναι, ὡς καὶ ἐστὲ καλῶς ποιοῦντες, ψηφιεῖσθε δ' ὑπὸ μὲν τῆς τύχης ἐγκαταλελεῖφθαι, ὑπὸ Δημοσθένους δὲ εὖ πεπονθέναι; καὶ τὸ πάντων ἀτοπώτατον, ἐν τοῖς αὐτοῖς δικαστηρίοις τοὺς μὲν τὰς τῶν δώρων γραφὰς ἁλισκομένους ἀτιμοῦτε, ὃν δ' αὐτοὶ μισθοῦ πολιτευόμενον σύνιστε, στεφανώσετε; καὶ τοὺς μὲν κριτὰς τοὺς ἐκ τῶν Διονυσίων, ἐὰν μὴ δικαίως τοὺς κυκλίους χοροὺς κρίνωσι, ζημιοῦτε·*

230 6 *τοῦτον ἀφήσετε*] resp. Aps. 305,22

230 7 *οἷς* **βf** *οὓς* **k** ‖ **9** *διὰ* – **10** *ἡμέραν* del. Halm
231 4 *αὐτὸν* ante *ὅμηρος* hab. **k** ‖ **6** add. Cob. | *ταῖς τῶν ἑλ. δόξαις* **βf** *ταῖς δόξαις ταῖς τῶν ἑλ.* **k**
232 2 *καὶ* om. **k** ‖ **7** *τῶν* om. **mgVxLfk** ‖ **8** *ἐὰν* **βf** *ἂν* **k**

αὐτοὶ δὲ οὐ κυκλίων χορῶν κριταὶ καθεστηκότες, ἀλλὰ νόμων καὶ πολιτικῆς ἀρετῆς, τὰς δωρεὰς οὐ κατὰ τοὺς νόμους οὐδ' ὀλίγοις καὶ τοῖς ἀξίοις, ἀλλὰ τῷ διαπραξαμένῳ δώσετε;

233 Ἔπειτ' ἔξεισιν ἐκ τοῦ δικαστηρίου ὁ τοιοῦτος κριτὴς ἑαυτὸν μὲν ἀσθενῆ πεποιηκώς, ἰσχυρὸν δὲ τὸν ῥήτορα. ἀνὴρ γὰρ ἰδιώτης ἐν πόλει δημοκρατουμένῃ νόμῳ καὶ ψήφῳ βασιλεύει· ὅταν δ' ἑτέρῳ ταῦτα παραδῷ καταλέλυκε τὴν αὐτὸς αὑτοῦ δυναστείαν. ἔπειθ' ὁ μὲν ὅρκος, ὃν ὀμωμοκὼς δικάζει, συμπαρακολουθῶν αὐτὸν λυπεῖ· δι' αὐτὸν γὰρ οἶμαι γέγονε τὸ ἁμάρτημα· ἡ δὲ χάρις πρὸς ὃν ἐχαρίζετο ἄδηλος γεγένηται· ἡ γὰρ ψῆφος ἀφανὴς φέρεται. 234 δοκοῦμεν δ' ἔμοιγε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀμφότερα καὶ κατορθοῦν καὶ παρακινδυνεύειν εἰς τὴν πολιτείαν, οὐ σωφρονοῦντες. ὅτι μὲν γὰρ ἐπὶ τῶν νυνὶ καιρῶν οἱ πολλοὶ τοῖς ὀλίγοις προΐεσθε τὰ τῆς δημοκρατίας ἰσχυρά, οὐκ ἐπαινῶ· ὅτι δ' οὐ γεγένηται φορὰ καθ' ἡμᾶς ῥητόρων πονηρῶν ἅμα καὶ τολμηρῶν, εὐτυχοῦμεν. πρότερον μὲν γὰρ τοιαύτας φύσεις ἤνεγκε τὸ δημόσιον, αἳ ῥᾳδίως οὕτω κατέλυσαν τὸν δῆμον· ἔχαιρε γὰρ κολακευό-

233 3 ἀνὴρ – 4 βασιλεύει Alex.[1] 3,27,19 Alex.[2] 3,28,10 Hdn. Fig. 3,93,8 et 11 || 8 φέρετα]ι – 234,1 ἄνδ[ρες Π47 (m)

232 9 οὐ κυκλίων **βf** οὐκ ἐγκυκλίων **k** | κριταὶ om. **f** post καθεστηκότες **k** || 11 οὐδ' **βfkc** ἀλλ' **k**[a]

233 4 βασιλεύειν Alex.[2] || 5 τὴν αὐτὸς **k** cf. 2,69 D. 24,87 αὐτὸς τὴν **βf** || 6 δι' αὐτὸν] ἀνίατον Emperius | δι' – 7 ἁμάρτημα del. Bake

234 3 σωφρονοῦντες ⟨ἀλλ' εὐτυχοῦντες⟩ Dobree | νυνὶ **k** νῦν **βf** || 5 φορὰ καθ' ἡμᾶς **βf** καθ' ἡμᾶς φορὰ **k** || 6 πονηρῶν ἅμα καὶ τολμηρῶν **βf** τολμηρῶν ἅμα καὶ πονηρῶν **k** || 8 οὕτω om. **k** | κατέλυσαν **βf** κατέλευσαν **k**

μενος, ἔπειτ' αὐτὸν οὐχ οὓς ἐφοβεῖτο, ἀλλ' οἷς ἑαυτὸν ἐνεχείριζε, κατέλυσαν· **235** *ἔνιοι δὲ καὶ αὐτοὶ τῶν τριάκοντα ἐγένοντο οἳ πλείους ἢ χιλίους καὶ πεντακοσίους τῶν πολιτῶν ἀκρίτους ἀπέκτειναν, πρὶν καὶ τὰς αἰτίας ἀκοῦσαι ἐφ' αἷς ἔμελλον ἀποθνήσκειν καὶ οὐδ' ἐπὶ τὰς [ταφὰς καὶ] ἐκφορὰς τῶν τελευτησάντων εἴων τοὺς προσήκοντας παραγενέσθαι. οὐχ ὑφ' ὑμῖν αὐτοῖς ἕξετε τοὺς προσήκοντας παραγενέσθαι. οὐχ ὑφ' ὑμῖν αὐτοῖς ἕξετε τοὺς πολιτευομένους; οὐ ταπεινώσαντες ἀποπέμψετε τοὺς νῦν ἐπηρμένους; οὐ μεμνήσεθ' ὅτι οὐδεὶς πώποτε ἐπέθετο πρότερον τῇ τοῦ δήμου καταλύσει, πρὶν ἂν μεῖζον τῶν δικαστηρίων ἰσχύσῃ;*

236 *Ἡδέως δ' ἂν ἔγωγε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐναντίον ὑμῶν ἀναλογισαίμην πρὸς τὸν γράψαντα τὸ ψήφισμα, διὰ ποίας εὐεργεσίας ἀξιοῖ Δημοσθένην στεφανῶσαι. εἰ μὲν γὰρ λέξεις, ὅθεν τὴν ἀρχὴν τοῦ ψηφίσματος ἐποιήσω, ὅτι τὰς τάφρους τὰς περὶ τὰ τείχη καλῶς ἐτάφρευσε, θαυμάζω σου. τοῦ γὰρ ταῦτ' ἐξεργασθῆναι καλῶς τὸ γεγενῆσθαι τούτων αἴτιον μείζω κατηγορίαν ἔχει· οὐ γὰρ περιχαρακώσαντα χρὴ τὰ τείχη οὐδὲ ταφὰς δημοσίας ἀνελόντα τὸν ὀρθῶς πεπολιτευμένον δωρεὰς αἰτεῖν, ἀλλ' ἀγαθοῦ τινος αἴτιον γεγενημένον τῇ πόλει.* **237** *εἰ δὲ ἥξεις ἐπὶ τὸ*

235 1 *δὲ* **βf** *δὲ αὐτῶν* **k** quod maluit, *αὐτοὶ* deleto, Markland | *αὐτοὶ* del. Wei.[3] || 2 *οἳ* **amgV** *καὶ* **xfk** *ἢ* **L** || 3 *καὶ* om. **VxLfk** || 4 del. Wei. || 4.5 *καὶ ἐκφορὰς* del. Cob. || 5 *παραγενέσθαι* **aLf** *παραγίνεσθαι* **mgVxk** || 6 *ὑφ'* om. **aVL**[a] || 9 *μέμνησθ'* **βfk**, corr. Cob. | *τῇ τοῦ* om. **k** || 10 *μεῖζον* **k** *μείζω* **βf** | *ἰσχύσῃ* **mgfk** *ἴσχυσε* **aVxL**

236 2 *ἀναλογισαίμην* **m**[c]**fk** *ὁμολογησαίμην* **am**[a]**gVxL** || 3 *στεφανῶσαι* **βf** *στεφανωθῆναι* **k** || 4 *λέξεις* **k** *λέγεις* **βf** || 6 *ἐξεργασθῆναι* **βf** *ἐξειργάσθαι* **k** || 8 *τείχη* **βk** *τείχη οὐδὲ τὰς τάφρους* **f** | *ταφὰς δημοσίας* **k** *τὰς δημοσίας ταφὰς* **βf** *τάφους δημοσίους* Bl.

δεύτερον μέρος τοῦ ψηφίσματος, ἐν ᾧ τετόλμηκας γράφειν ὡς ἔστιν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ 'διατελεῖ λέγων καὶ πράττων τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων', ἀφελὼν τὴν ἀλαζονείαν καὶ τὸν κόμπον τοῦ ψηφίσματος ἅψαι τῶν ἔργων, ἐπίδειξον ἡμῖν ὅ τι λέγεις. τὰς μὲν γὰρ περὶ τοὺς Ἀμφισσέας καὶ τοὺς Εὐβοέας δωροδοκίας παραλείπω· ὅταν δὲ τῆς πρὸς Θηβαίους συμμαχίας τὰς αἰτίας ἀνατιθῇς Δημοσθένει, τοὺς μὲν ἀγνοοῦντας ἐξαπατᾶς, τοὺς δ' εἰδότας καὶ αἰσθανομένους ὑβρίζεις. ἀφελὼν γὰρ τὸν καιρὸν καὶ τὴν δόξαν τὴν τούτων, δι' ἣν ἐγένετο ἡ συμμαχία, οἴει λανθάνειν [ἡμᾶς] τὸ τῆς πόλεως ἀξίωμα Δημοσθένει περιτιθείς. **238** *ἡλίκον δ' ἐστὶ τὸ ἀλαζόνευμα τοῦτο, ἐγὼ πειράσομαι μεγάλῳ σημείῳ διδάξαι. ὁ γὰρ τῶν Περσῶν βασιλεὺς οὐ πολλῷ χρόνῳ πρὸ τῆς Ἀλεξάνδρου διαβάσεως εἰς τὴν Ἀσίαν κατέπεμψε τῷ δήμῳ καὶ μάλα ὑβριστικὴν καὶ βάρβαρον ἐπιστολὴν ἐν ᾗ τά τε δὴ ἄλλα καὶ μάλ' ἀπαιδεύτως διελέχθη καὶ ἐπὶ τελευτῆς ἐνέγραψεν [ἐν τῇ ἐπιστολῇ], 'ἐγώ' φησιν 'ὑμῖν χρυσίον οὐ δώσω· μή με αἰτεῖτε· οὐ γὰρ λήψεσθε.'* **239** *οὗτος μέντοι ὁ αὐτὸς ἐγκαταληφθεὶς ὑπὸ τῶν νυνὶ παρόντων αὐτῷ κινδύνων, οὐκ αἰτούντων Ἀθηναίων, αὐτὸς ἑκὼν κατέπεμψε τριακόσια τάλαντα τῷ δήμῳ, ἃ σωφρονῶν οὐκ ἐδέξατο. ὁ δὲ κομίζων ἦν τὸ χρυ-*

237 **4** *τῶν* **βk** *τῷ* **f** ‖ **8** *ἀνατιθῇς* **mgLf** *ἀνατιθεὶς* **aVxk** ‖ **9** *αἰσθανομένους* **βf** *αἰσθομένους* **k** ‖ **11** *οἴει λανθάνειν* **βf** cf. 220 *λανθάνει οἴει* **k** ‖ **12** del. Bl. | *περιτιθείς* **βk** *περιτίθῃς* **f**
238 **3** *χρόνῳ* **k** *πρότερον χρόνῳ* **βf** ‖ **6** del. Hamaker
239 **1** *μέντοι* **βf** *τοίνυν* **k** | *ἐγκαταληφθεὶς* **afk** *ἐγκαταλειφθεὶς* **mgVxL** ‖ **3** *τριακόσια* **f** *τριάκοντα* **mgVxLk** *πεντήκοντα* **a** ‖ **4** *οὐκ* **βf** *ὁ δῆμος οὐκ* **k**

σίον καιρὸς καὶ φόβας καὶ χρεία συμμάχων. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ τὴν Θηβαίων συμμαχίαν ἐξηργάσατο. σὺ δὲ τὸ μὲν τῶν Θηβαίων ὄνομα καὶ τὸ τῆς δυστυχεστάτης συμμαχίας ἐνοχλεῖς ἀεὶ λέγων, τὰ δ' ἑβδομήκοντα τάλαντα ὑποσιωπᾷς, ἃ προλαβὼν τοῦ βασιλικοῦ χρυσίου ἀπεστέρησας.

240 οὐ δι' ἔνδειαν χρημάτων ἕνεκα μὲν πέντε ταλάντων οἱ ξένοι Θηβαίοις τὴν ἄκραν οὐ παρέδοσαν; διὰ ἐννέα δὲ τάλαντα ἀργυρίου πάντων Ἀρκάδων ἐξεληλυθότων καὶ τῶν ἡγεμόνων ἑτοίμων ὄντων βοηθεῖν, ἡ πρᾶξις οὐ γεγένηται; σὺ δὲ πλουτεῖς καὶ ταῖς ἡδοναῖς ταῖς σαυτοῦ χορηγεῖς. καὶ τὸ κεφάλαιον, τὸ μὲν βασιλικὸν χρυσίον παρὰ τούτῳ, οἱ δὲ κίνδυνοι παρ' ὑμῖν.

241 Ἄξιον δ' ἐστὶ καὶ τὴν ἀπαιδευσίαν αὐτῶν θεωρῆσαι. εἰ γὰρ τολμήσει Κτησιφῶν μὲν Δημοσθένην παρακαλεῖν λέξοντα εἰς ὑμᾶς, οὗτος δ' ἀναβὰς ἑαυτὸν ἐγκωμιάζειν, βαρύτερον τῶν ἔργων ὧν πεπόνθαμεν τὸ ἀκρόαμα γίγνεται.

239 5 *καιρὸς*] – 7 [*καὶ* Π18 || 5 *τὸ δὲ αὐτὸ*] schol. Aeschin. 3,156,353b
240 1 *δι'* – 6 *τούτῳ* S. *κ*1442 | *χρη*[*μάτων* et *πέντ*[*ε* Π47 (n)
241 3 *βαρύτερον* – 4 *γίγνεται* Ba. 62,25 Ph. Lex. *α*815 || 4 *ἀκρόαμα* Poll. 2,82

239 6 *θηβαίων συμμαχίαν* **β**f Π18 *συμμαχίαν θηβαίων* **k** | *ἐξηργάσατο* Π18 et Bl. *ἐξειργάσατο* **m**^{c}**g**^{c}**xk** *ἐξειργάζετο* **am**^{a} **g**^{a}**VLf** || 8 *ἐνοχλεῖς* **βfk**^{c} *ἐνώχλεις* **k**^{a} || 9 *ἀπεστέρησας* **βfk** *ἀπεστέρηκας* **D**
240 1 *ἕνεκα μὲν* **k** *μὲν* post *ἔνδειαν* **βf** | *ἕνεκα* – *ταλάντων* om. S. || 2 *θηβαίοις* S. *τοῖς θηβαίοις* **amgVLf** *θηβαῖοι* **xk** | *ἐννέα δὲ* **amVxf** *δὲ ἐννέα* **gLk** S. || 3 *καὶ* – 4 *βοηθεῖν* om. S. || 7 *ὑμῖν* **βf** *ἡμῖν* **k**
241 2 *τολμήσει* **k** *τολμήσειε* **βf** | *δημοσθένην* **mg** *δημοσθένη* **aVxf**^{c}**k** *δημοσθένει* **L**(?)**f**^{a} || 3 *ἐγκωμιάσει* **βfk** corr. Rei. || 4 *πεπόνθαμεν* **k** Ba. Ph. *πεπόνθατε* **βf**

ὅπου γὰρ τοὺς [μὲν] ὄντως ἄνδρας ἀγαθοὺς οἷς πολλὰ καὶ καλὰ σύνισμεν ἔργα, τοὺς καθ' ἑαυτῶν ἐπαίνους ἐὰν λέγωσιν, οὐ φέρομεν· ὅταν [δὲ] ἄνθρωπος, αἰσχύνη τῆς πόλεως γεγονώς, ἑαυτὸν ἐγκωμιάζῃ, τίς ἂν τὰ τοιαῦτα καρτερήσειεν ἀκούων;

242 *Ἀπὸ μὲν οὖν τῆς ἀναισχύντου πραγματείας, ἐὰν σωφρονῇς, ἀποστήσῃ· ποιήσῃ δέ, ὦ Κτησιφῶν, διὰ σαυτοῦ τὴν ἀπολογίαν. οὐ γὰρ δή που τοῦτό γε σκήψῃ ὡς οὐ δυνατὸς εἶ λέγειν. καὶ γὰρ ἂν ἄτοπόν σοι συμβαίνοι, εἰ πρώην μέν ποθ' ὑπέμεινας πρεσβευτὴς ὡς Κλεοπάτραν τὴν Φιλίππου θυγατέρα χειροτονεῖσθαι, συναχθεσθησόμενος ἐπὶ τῇ τοῦ Μολοττῶν βασιλέως Ἀλεξάνδρου τελευτῇ, νυνὶ δὲ οὐ φήσεις δύνασθαι λέγειν. ἔπειτα γυναῖκα μὲν ἀλλοτρίαν πενθοῦσαν δύνασαι παραμυθεῖσθαι, γράψας δὲ μισθοῦ ψήφισμα οὐκ ἀπολογήσῃ;* 243 *ἢ τοιοῦτός ἐστιν ὃν γέγραφας στεφανῶσαι οἷος μὴ γιγνώσκεσθαι ὑπὸ τῶν εὖ πεπονθότων, ἂν μή τίς σοι συνείπῃ; ἐπερώτησον δὴ τοὺς δικαστὰς εἰ ἐγίγνωσκον Χαβρίαν καὶ Ἰφικράτην καὶ Τιμόθεον, καὶ πυθοῦ παρ' αὐτῶν διὰ τί τὰς δωρεὰς αὐτοῖς ἔδοσαν καὶ τὰς εἰκόνας ἔστησαν. ἅπαντες γάρ σοι ἅμα ἀπο-*

242 **1** *του]* – **2** *Κτη[* **Π**47 (o) ‖ **7** *δρο]υ* – **10** *οὐ[κ* **Π**47 (p)

241 **5** *γὰρ* **fk** *γὰρ δὴ* **β** |del. Gebauer ‖ **6** *ἐὰν* **k** ante *τοὺς* **βf** ‖ 7 del. Markland, def. Bremi ‖ **9** *ἀκούων* om. **β**

242 **1** *οὖν* om. **f** ‖ **2** *ποίησαι* **βfk** corr. Bk. ‖ **4** *ἂν* om. **amgL** | *συμβαίνοι* **Vfk** *συμβαίνει* **amgxL** ‖ **7** *νυνὶ* **βfΠ**47(p) (ut appa-ret) *νῦν* **k** ‖ **8** *οὐ* om. **Π**47(p) | *λέγειν* hab. **amVxLfΠ**47(p) om. **gk**

243 **2** *στεφανοῦσθαι* **βfk**, corr. Bl. coll. 26. 182. 187. 212. 236 ‖ **3** *ἂν* **aVxLf** *ἐὰν* **mgk** | *σοι* om. **k** ‖ **5** *πυθοῦ* **m**[c]**fk**[a] *πύθου* **am**[a]**gVxLk**[c] | *αὐτῶν* **βf** *αὐτὸν* **k** ‖ **6** *σοι ἅμα* **k** (*σοι* del. Wei. [hiat.]) *ἅμα σοι* **βf**

κρινοῦνται ὅτι Χαβρίᾳ μὲν διὰ τὴν περὶ Νάξον ναυμαχίαν, Ἰφικράτει δὲ ὅτι μόραν Λακεδαιμονίων ἀπέκτεινε, Τιμοθέῳ δὲ διὰ τὸν περίπλουν τὸν εἰς Κέρκυραν, καὶ ἄλλοις ὧν ἑκάστῳ πολλὰ καὶ καλὰ κατὰ πόλεμον ἔργα πέπρακται. **244** *'Δημοσθένει δ'' ἀντεροῦ 'διὰ τί δώσετε;' ὅτι δωροδόκος, ὅτι δειλός, ὅτι τὴν τάξιν ἔλιπε; καὶ πότερον τοῦτον τιμήσετε ἢ ὑμᾶς αὐτοὺς ἀτιμωρήτους ἐάσετε καὶ τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ μάχῃ τελευτήσαντας; οὓς νομίσαθ' ὁρᾶν σχετλιάζοντας, εἰ οὗτος στεφανωθήσεται. καὶ γὰρ ἂν εἴη δεινόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ τὰ μὲν ξύλα καὶ τοὺς λίθους καὶ τὸν σίδηρον, τὰ ἄφωνα καὶ τὰ ἀγνώμονα, ἐάν τῳ ἐμπεσόντα ἀποκτείνῃ, ὑπερορίζομεν, καὶ ἐάν τις αὑτὸν διαχρήσηται, τὴν χεῖρα τὴν τοῦτο πράξασαν χωρὶς τοῦ σώματος θάπτομεν,* **245** *Δημοσθένην δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν γράψαντα μὲν τὴν πανυστάτην ἔξοδον, προδόντα δὲ τοὺς στρατιώτας, τοῦτον ὑμεῖς τιμήσετε. οὐκοῦν ὑβρίζονται μὲν οἱ τελευτήσαντες, ἀθυμότεροι δὲ οἱ ζῶντες γίγνονται, ὁρῶντες τῆς ἀρετῆς ἆθλον ⟨μὲν⟩ τὸν θάνατον κείμενον, τὴν δὲ μνήμην ἐπιλείπουσαν· τὸ δὲ μέγιστον, ἐπερωτῶσιν ὑμᾶς οἱ νεώτεροι πρὸς ὁποῖον χρὴ παράδειγμα αὑτοὺς τὸν βίον ποιεῖσθαι.* **246** *εὖ γὰρ ἴστε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι οὐχ αἱ παλαῖστραι οὐδὲ τὰ διδασκα-*

243 8 *μόραν* B. et Wolf *μοῖραν* **βfk** | *ἀπέκτεινε*] *κατέκοψε* schol. et Cob.

244 1 *ἀντεροῦ* **k** *ἐάν* (*ἄν* **amgVx**) *τις ἐρωτᾷ* **βf** | *δώσετε* **gxk** del. Sau. *οὐ δώσετε* **amVLf** ‖ **3** *ἀτιμωρήτους ἐάσετε* **xk** *ἀτιμώσετε* **amgVLf** ‖ 4 *νομίσασθ'* **k** *νομίζεθ'* **βf** ‖ 7 *τὰ*[2] om. **f** ‖ 9 *διαχρήσηται* **f** *διαχειρίσηται* **β** (-*ρήσ-* **Vx**) *διαχρήσῃ* **k**

245 5 add. Bl. ‖ **6** *τὸ δὲ* **βf** *καὶ τὸ* **k** ‖ **7** *ἐπερωτῶσιν* **k** *ἐὰν ἐπερωτῶσιν* **βf** | *ὁποῖον* **xk** *ποῖον* **amgVLf** | *χρὴ παράδειγμα* **βk** *παράδειγμα χρὴ* **f** ‖ **8** *ποιεῖσθαι* **k** *ποιεῖσθαι, τί κρινεῖτε* **βf**

246 2 *αἱ παλαῖστραι* **βf** *ἡ παλαῖστρα* **k**

λεῖα οὐδ' ἡ μουσικὴ μόνον παιδεύει τοὺς νέους, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τὰ δημόσια κηρύγματα. κηρύττεταί τις ἐν τῷ θεάτρῳ ὅτι στεφανοῦται ἀρετῆς ἕνεκα καὶ ἀνδραγαθίας καὶ εὐνοίας, ἄνθρωπος ἀσχημονῶν τῷ βίῳ καὶ βδελυρός· ὁ δέ γε νεώτερος ταῦτ' ἰδὼν διεφθάρη. δίκην τις δέδωκε πονηρὸς καὶ πορνοβοσκός, ὥσπερ Κτησιφῶν· οἱ δέ γε ἄλλοι πεπαίδευνται. τἀναντία τις ψηφισάμενος τῶν καλῶν καὶ δικαίων, ἐπανελθὼν οἴκαδε παιδεύει τὸν υἱόν· ὁ δέ γε εἰκότως οὐ πείθεται, ἀλλὰ τὸ νουθετεῖν ἐνοχλεῖν ἐνταῦθα ἤδη δικαίως ὀνομάζεται. **247** *ὡς οὖν μὴ μόνον κρίνοντες, ἀλλὰ καὶ θεωρούμενοι, οὕτω τὴν ψῆφον φέρετε, εἰς ἀπολογισμὸν τοῖς νῦν μὲν οὐ παροῦσι τῶν πολιτῶν, ἐπερεσομένοις δὲ ὑμᾶς τί ἐδικάζετε. εὖ γὰρ ἴστε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι τοιαύτη δόξει ἡ πόλις εἶναι ὁποῖός τις ἂν ᾖ ὁ κηρυττόμενος· ἔστι δὲ ὄνειδος μὴ τοῖς προγόνοις ὑμᾶς, ἀλλὰ τῇ Δημοσθένους ἀνανδρίᾳ προσεικασθῆναι.*

Πῶς οὖν ἄν τις τὴν τοιαύτην αἰσχύνην ἐκφύγοι; **248** *ἐὰν τοὺς προκαταλαμβάνοντας τὰ κοινὰ καὶ φιλάνθρωπα τῶν ὀνομάτων, ἀπίστους ⟨δ'⟩ ὄντας τοῖς ἤθεσι, φυλάξησθε. ἡ*

248 3 *ὀν*]*ομά*[– **249**,2 *ῥ*]*ήτορ*[*α* Π47 (q et r)

246 3 *νέους* **xk** *νεωτέρους* **amgVLf** ‖ 4 *κηρύγματα* **βf** *δίκαια* **k** schol. (f) ‖ 5 *καὶ*[1] – 6 *εὐνοίας* om. **k** ‖ 6 *ἀσχημονῶν* **βk** *ἀσχήμων ὢν* **f** | *καὶ βδελυρός* om. **k** ‖ 7 *γε* om. **k** ‖ 8 *ὥσπερ Κτησιφῶν* del. Dobree ‖ 10 *παιδεύει* **g**[c]**xfk** *παιδεύειν* **amg**[a]**VL** ‖ 11 *ἐνοχλεῖν ἐνταῦθα* **Vxfk** *ἐνταῦθα ἐνοχλεῖν* **amgL** *ἐνταῦθα* del. Wei. ‖ 12 *ἤδη* **VxLfk** *ἤδη καὶ* **amg**
247 2 *θεωρούμενοι* **amgVLf** *θεωροῦντες* **xk** | *ἀπολογισμόν* **Vfk** *ἀπολογίαν* **amgL** schol. (f) (2 *εἰς* – 4 *ἐδικάζετε* om. **x**) ‖ 5 *δόξει ἡ πόλις* **amgVLf** *ἡ πόλις δόξει* **xk** | *ᾖ* **amgf** *ἦ* **V** *εἴη* **xLk** ‖ 6 *ὑμᾶς* Bk. *ἡμᾶς* **βfk** ‖ 8 *ἐκφύγοι* **amgVf** *ἐκφεύγοι* **xk** *ἐκφύγῃ* **L**
248 3 add. Bl.

γὰρ εὔνοια καὶ τὸ τῆς δημοκρατίας ὄνομα κεῖται μὲν ἐν μέσῳ, φθάνουσι δ' ἐπ' αὐτὰ καταφεύγοντες τῷ λόγῳ ὡς ἐπὶ πολὺ οἱ τοῖς ἔργοις πλεῖστον ἀπέχοντες. **249** *ὅταν οὖν λάβητε ῥήτορα [ξενικῶν] στεφάνων καὶ κηρυγμάτων ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἐπιθυμοῦντα, ἐπανάγειν αὐτὸν κελεύετε καὶ τῶν λόγων, ὥσπερ καὶ τὰς βεβαιώσεις τῶν κτημάτων ὁ νόμος κελεύει ποιεῖσθαι, εἰς βίον ἀξιόχρεων καὶ τρόπον σώφρονα. ὅτῳ δὲ ταῦτα μὴ μαρτυρεῖται, μὴ βεβαιοῦτε αὐτῷ τοὺς ἐπαίνους καὶ τῆς δημοκρατίας ἐπιμελήθητε ἤδη διαφευγούσης ὑμᾶς.* **250** *ἢ οὐ δεινὸν ὑμῖν εἶναι δοκεῖ, ὅτι τὸ μὲν βουλευτήριον καὶ ὁ δῆμος παρορᾶται, αἱ δ' ἐπιστολαὶ καὶ αἱ πρεσβεῖαι ἀφικνοῦνται εἰς ἰδιωτικὰς οἰκίας, οὐ παρὰ τῶν τυχόντων ἀνθρώπων, ἀλλὰ παρὰ τῶν πρωτευόντων ἐν τῇ Ἀσίᾳ καὶ τῇ Εὐρώπῃ; καὶ ἐφ' οἷς ἐστιν ἡ ἐκ τῶν νόμων ζημία θάνατος, ταῦτά τινες οὐκ ἐξαρνοῦνται πράττειν, ἀλλ' ὁμολογοῦσιν ἐν τῷ δήμῳ καὶ τὰς ἐπιστολὰς ἀλλήλοις παραναγιγνώσκουσιν· παρακελεύονται δ' [ὑμῖν] οἱ μὲν βλέπειν εἰς τὰ ἑαυτῶν πρόσωπα ὡς φύλακες τῆς δημοκρατίας, ἕτεροι δ' αἰτοῦσι δωρεὰς ὡς σωτῆρες τῆς πόλεως ὄντες.* **251** *ὁ δὲ δῆμος ἐκ τῆς ἀθυμίας τῶν συμβεβηκότων ὥσπερ παραγεγηρακὼς ἢ παρανοίας ἑαλωκὼς αὐτὸ μόνον τοὔνομα τῆς δημοκρατίας περιποιεῖται, τῶν δ' ἔργων ἑτέ-*

249 **8** *διαφευ[γούσης* **Π**47 (s)

248 **6** *πολὺ* **βk** *τὸ πολὺ* **f**
249 **2** del. Benseler | *ἐν* om. **xk** || **3.4** *καὶ τῶν λόγων* **xfk** *τὸν λόγον* **amgVL** || **4** *καὶ* om. **f** | *κτημάτων* **βf**[c(ma)]**k** *κηρυγμάτων* **f**[a]
250 **1** *ὑμῖν εἶναι δοκεῖ* **xk** *ὑμῖν δοκεῖ εἶναι* **VLf** *δοκεῖ ὑμῖν εἶναι* **amg** | *ὅτι* **xfk** *εἰ* **amgVL** || **3** *αἱ* om. **amgVL** || **4** *πρωτευόντων* **βk** *πρωτευόντων ἀνθρώπων* **f** || **5** *τῇ*[2] **βk** *ἐν τῇ* **f** | *ἡ* om. **amgVLf** || **6** *ἐκ* **amgVLf** *παρὰ* **xk** || **8** *παρακελεύονται δ'* **f** *καὶ παρακελεύονται* **βk** | del. Sau. *ὑμῖν* post **9** *μὲν* **xfk**

ροις παρακεχώρηκεν. ἔπειτ' ἀπέρχεσθε ἐκ τῶν ἐκκλησιῶν οὐ βουλευσάμενοι, ἀλλ' ὥσπερ ἐκ τῶν ἐράνων, τὰ περιόντα νειμάμενοι. 252 *ὅτι δ' οὐ ληρῶ, ἐκεῖθεν τὸν λόγον θεωρήσατε. ἐγένετό τις (ἄχθομαι δὲ μεμνημένος πολλάκις) ἀτυχία τῇ πόλει. ἐνταῦθ' ἀνὴρ ἰδιώτης ἐκπλεῖν μόνον εἰς Σάμον ἐπιχειρήσας ὡς προδότης τῆς πατρίδος αὐθημερὸν ὑπὸ τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου βουλῆς θανάτῳ ἐζημιώθη. ἕτερος δ' ἐκπλεύσας ἰδιώτης εἰς Ῥόδον, ὅτι τὸν φόβον ἀνάνδρως ἤνεγκε, πρώην ποτὲ εἰσηγγέλθη καὶ ἴσαι αἱ ψῆφοι αὐτῷ ἐγένοντο· εἰ δὲ μία μόνον μετέπεσεν, ὑπερώριστ' ἂν [ἢ ἀπέθανεν].* 253 *ἀντιθῶμεν δὴ τὸ νυνὶ γιγνόμενον. ἀνὴρ ῥήτωρ, ὁ πάντων τῶν κακῶν αἴτιος, ἔλιπε μὲν τὴν ἀπὸ στρατοπέδου τάξιν, ἀπέδρα δ' ἐκ τῆς πόλεως· οὗτος στεφανοῦσθαι ἀξιοῖ καὶ κηρύττεσθαι οἴεται δεῖν.*

252 6 *ἕτερος* – 9 *ἀπέθανεν* Harp. s. v. *ἴσαι ψῆφοι* (*I*20) || 7 *ἴσαι* – 8 *ψῆφοι* He. *ι*906 Ph. Lex. s. v. *ἴσαι ψῆφοι* S. *ι*623 cod. Coisl. 1,422,4 | *αἱ*] – 9 *ἀπέθ*[*ανεν* **Π**47(t)

251 5 *περιόντα* **amgVLf** *περιϊόντα* **xk**
252 2 *μεμνημένος πολλάκις* **xk** *πολλάκις μεμνημένος* **amgVLf** || **2.3** *ἀτυχία τῇ πόλει* **xk** *τὰς ἀτυχίας τῆς πόλεως* **amgVLf** || **3** *ἰδιώτης* **k** *ἰδιώτης ὅς* **βf** | *μόνος* **amgVx**, corr. Taylor, sine term. **k**, om. **Lf** || **4** *ἐπιχειρήσας* **amgVxk** *ἐγχειρήσας* **Lf** || 5 *ὑπὸ* **amgVLf** *ἀπὸ* **xk** || **6** *ἐπλεύσας ἰδιώτης* **xk** *πλεύσας ἰδιώτης* Harp. Ph. S. *ἰδιώτης ἐκπλεύσας* **amgVLf** || **7** *πρώην* **βfk** *πρώην μὲν* Harp. Ph. S. | *καὶ* – **8** *ἐγένοντο* del. Wei. || **7.8** *αἱ ψῆφοι αὐτῷ* **amgVLfΠ**47(t) Harp. S. *αὐτῷ αἱ ψῆφοι* **xk** || **8** *μία* **m**[c]**g**[c]**xLfk** Harp. S. *μιᾷ* **am**[a]**g**[a]**V** | *μόνον* **βfkΠ**47(t) (ut apparet) *ψῆφος* Harp. S. utrum del. coni. Bai. Sau. | *μετέπεσεν* **βfkΠ**47(t) (ut apparet) *ὑπερέπεσεν* Harp. Ph. S. || **9** del. A. Schaefer | *ἢ* **βfk** *καὶ* **Π**47(t) Harp.
253 1 *νυνὶ* **xk** *νῦν* **amgVLf** || **2** *ὁ πάντων* **amgVxk** (*τὸ* **a**) *ἁπάντων* **Lf** || **3** *ἀπέδρα* **amgVLf** *ἀποδέδρακε* **xk**

οὐκ ἀποπέμψεσθε τὸν ἄνθρωπον ὡς κοινὴν τῶν Ἑλλήνων συμφοράν; ἢ συλλαβόντες ὡς λῃστὴν τῶν πραγμάτων, ἐπ' ὀνομάτων διὰ τῆς πολιτείας πλέοντα, τιμωρήσεσθε; 254 καὶ τὸν καιρὸν μὴν μνήσθητε ἐν ᾧ τὴν ψῆφον φέρετε. ἡμερῶν μὲν ὀλίγων μέλλει τὰ Πύθια γίγνεσθαι καὶ τὸ συνέδριον τὸ τῶν Ἑλλήνων συλλέγεσθαι· διαβέβληται δ' ἡ πόλις ἐκ τῶν Δημοσθένους πολιτευμάτων περὶ τοὺς νυνὶ καιρούς· δόξετε δέ, ἐὰν μὲν τοῦτον στεφανώσητε, ὁμογνώμονες εἶναι τοῖς παραβαίνουσι τὴν κοινὴν εἰρήνην, ἐὰν δὲ τοὐναντίον τούτου πράξητε, ἀπολύσετε τὸν δῆμον τῶν αἰτιῶν.

255 Μὴ οὖν ὡς ὑπὲρ ἀλλοτρίας ἀλλ' ὡς ὑπὲρ οἰκείας τῆς πόλεως βουλεύεσθε καὶ τὰς φιλοτιμίας μὴ νέμετε, ἀλλὰ κρίνετε καὶ τὰς δωρεὰς εἰς βελτίω σώματα καὶ ἄνδρας ἀξιολογωτέρους ἀπόθεσθε, καὶ μὴ μόνον τοῖς ὠσίν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὄμμασι διαβλέψαντες εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς βουλεύσασθε τίνες ὑμῶν εἰσιν οἱ βοηθήσοντες Δημοσθένει, πότερον οἱ συγκυνηγέται ἢ οἱ συγγυμνασταὶ αὐτοῦ, ὅτ' ἦν ἐν ἡλικίᾳ; ἀλλὰ μὰ τὸν Δία τὸν Ὀλύμπιον οὐχ ὗς ἀγρίους κυνηγετῶν, οὐδὲ τῆς τοῦ σώματος εὐεξίας ἐπιμελόμενος,

253 5 *οὐκ – 7 τιμωρήσεσθε* Plin. Ep. 9,26,12

253 5 *ἀποπέμψεσθε* **βfk** Plin. *ἀποπέμψετε* schol. 3,253,546 (S)

254 1 *μὴν μνησθῆτε* **amgVxk** corr. Bk. *μέμνησθε* **Lf** *μὴ ⟨οὐ⟩ μνησθῆτε* Sau. ‖ 3 *τὸ* om. **k** | *ἡ* **xk** *ἡμῶν ἡ* **amgVLf** ‖ 4 *νυνὶ* **xk** *νῦν* **amgVLf** ‖ 5 *ἐὰν* **amgL** *ἂν* **Vxk** ‖ 7 *ἀπολύσετε* **βk** *ἀπολύσητε* **f**

255 1 *ὑπὲρ ... ὑπὲρ* **amgVLf** *περὶ ... περὶ* **xk** ‖ 3.4 *ἄνδρας ἀξιολογ.* **xk** *ἀξιολογ. ἄνδρας* **amgLf** (2 *τάς*[1] – 4 *καὶ* om. **V**) ‖ 4 *ὠσίν* **amgVxk** *σώμασιν* **Lf** | *ὠσὶν ⟨ἀκούσαντες⟩* coni. Bl. ‖ 6 *βοηθήσοντες* **amgxk** *βοηθήσαντες* **VLf** ‖ 9 *ἐπιμελόμενος* **xf[a]k** *ἐπιμελούμενος διατετέλεκεν* **amgVLf[c]**

ἀλλ' ἐπασκῶν τέχνας ἐπὶ τοὺς τὰς οὐσίας κεκτημένους διαγεγένηται. 256 *ἀλλ' εἰς τὴν ἀλαζονείαν ἀποβλέψαντες, ὅταν φῇ Βυζαντίους μὲν ἐκ τῶν χειρῶν πρεσβεύσας ἐξελέσθαι τῶν Φιλίππου, ἀποστῆσαι δὲ Ἀκαρνᾶνας, ἐκπλῆξαι δὲ Θηβαίους δημηγορήσας· οἴεται γὰρ ὑμᾶς εἰς τοσοῦτον εὐηθείας ἤδη προβεβηκέναι ὥστε καὶ ταῦτα ἀναπεισθήσεσθαι, ὥσπερ Πειθὼ τρέφοντας, ἀλλ' οὐ συκοφάντην ἄνθρωπον ἐν τῇ πόλει.*

257 *Ὅταν δ' ἐπὶ τελευτῆς ἤδη τοῦ λόγου συνηγόρους τοὺς κοινωνοὺς αὑτῷ τῶν δωροδοκημάτων παρακαλῇ, ὑπολαμβάνετε ὁρᾶν ἐπὶ τοῦ βήματος, οὗ νῦν ἑστηκὼς ἐγὼ λέγω, ἀντιπαρατεταγμένους πρὸς τὴν τούτων ἀσέλγειαν τοὺς τῆς πόλεως εὐεργέτας, Σόλωνα μὲν τὸν καλλίστοις νόμοις κοσμήσαντα τὴν δημοκρατίαν, ἄνδρα φιλόσοφον καὶ νομοθέτην ἀγαθόν, σωφρόνως, ὡς προσῆκον αὐτῷ,*

257 1 *ὅταν* – **2** *παρακαλῇ* Io. Sard. 201,24 || **1** *ὅταν* – **258,5** *Ζελείτην* Alex.[1] 3,19,21 Alex.[2] 3,21,14

255 10 post *διαγεγένηται* ⟨* * *⟩ Dobree, "exciderunt plura de studiis Dem."

256 1 *ἀποβλέψαντες* **amgVxk** *βλέψαντες* **Lf** || **2** *βυζαντίους* **amgVxk** *βυζάντιον* **Lf** | *πρεσβεύσας ἐξελέσθαι* **amgVLf** *ἐξελέσθαι πρεσβεύσας* **xk** || **3** *τῶν* **xLfk** *τοῦ* **amgV** || **4** *ὑμᾶς* **amgVLf** *ἡμᾶς* **xk** || **5** *ἀναπεισθήσεσθαι* **amgxk** *ἂν ἀναπεισθήσεσθε* **V** *ἀναπείσεσθαι* **L** *ἀναπεισθήσεσθε* **f**

257 1 *δ'* om. Alex.[1] | *δ'* – **2** *τοὺς* om. Alex.[2] | *συνηγόρους τοὺς*] *τοὺς συνηγόρους καλῇ καὶ* Alex.[1] Io. Sard. || **2** *αὑτῷ* Alex.[1] post *δωροδοκημάτων* **βfk** *αὐτοῦ* Alex.[2] | *αὑτῷ* – *δωροδοκημάτων* om. Io. Sard. | *τῶν δωροδοκημάτων*] *τῆς δωροκοκίας* Alex.[1] || **6** *ἄνδρα* – **7** *ἀγαθόν* del. Hamaker post **7** *προσῆκον* transp. Dobree (**6** *ἄνδρα* – **9** *νόμων* om. Alex.[1,2]) || **7** *νομοθέτην*] *ποιητὴν* Bl. coll. 108 et Lycurg. 100 | *ὡς* **amgVxk** *ὥσπερ* **Lf** | *προῆκεν* **βfk**, corr. Emperius

δεόμενον ὑμῶν μηδενὶ τρόπῳ τοὺς Δημοσθένους λόγους περὶ πλείονος ποιήσασθαι τῶν ὅρκων καὶ τῶν νόμων· **258** *Ἀριστείδην δὲ τὸν τοὺς φόρους τάξαντα τοῖς Ἕλλησιν, οὗ τελευτήσαντος τὰς θυγατέρας ἐξέδωκεν ὁ δῆμος, σχετλιάζοντα ἐπὶ τῷ τῆς δικαιοσύνης προπηλακισμῷ καὶ ἐπερωτῶντα εἰ οὐκ αἰσχύνεσθε, εἰ οἱ μὲν πατέρες ὑμῶν Ἄρθμιον τὸν Ζελείτην κομίσαντα εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ ἐκ Μήδων χρυσίον, ἐπιδημήσαντα εἰς τὴν πόλιν, πρόξενον ὄντα τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων, παρ' οὐδὲν μὲν ἦλθον ἀποκτεῖναι, ἐξεκήρυξαν δ' ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἐξ ἁπάσης ἧς ἄρχουσιν Ἀθηναῖοι·* **259** *ὑμεῖς δὲ Δημοσθένην, οὐ κομίσαντα τὸ ἐκ Μήδων χρυσίον, ἀλλὰ δωροδοκήσαντα καὶ ἔτι καὶ νῦν κεκτημένον, χρυσῷ στεφάνῳ μέλλετε στεφανοῦν. Θεμιστοκλέα δὲ καὶ τοὺς ἐν Μαραθῶνι τελευτήσαντας καὶ τοὺς ἐν Πλαταιαῖς καὶ αὐτοὺς τοὺς τάφους τοὺς τῶν προγόνων οὐκ οἴεσθε στενάξειν, εἰ ὁ μετὰ τῶν βαρβάρων ὁμολογῶν τοῖς Ἕλλησιν ἀντιπράττειν στεφανωθήσεται;*

260 *Ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ γῆ καὶ ἥλιε καὶ ἀρετὴ καὶ σύνεσις καὶ παιδεία, ᾗ διαγιγνώσκομεν τὰ καλὰ καὶ τὰ αἰσχρά, βεβοήθηκα καὶ εἴρηκα. καὶ εἰ μὲν καλῶς καὶ ἀξίως τοῦ ἀδικήματος κατηγόρηκα, εἶπον ὡς ἐβουλόμην, εἰ δὲ ἐνδε-*

260 1 *ὦ* – 2 *παιδεία* resp. D. 18,127

258 4 *εἰ*[1]] *ἢ* Alex.[1.2] | *εἰ*[2] **amgVLf** Alex.[2] *ὅτι* **xk** Alex.[1] | *ὑμῶν* **amgVLf** Alex.[1.2] *ἡμῶν* **xk** | *ἄρθμιον* **mgxLk** *ἀρίθμιον* **aVf** Alex.[1.2] || 7 *τοῦ*[2] **amVxfk** *τῶν* **gL** | *παρ'* – **259,2** *χρυσίον* om. **x** | *μὲν* om. **k** || 9 *ἄρχουσιν ἀθηναῖοι* **xk** *ἀθηναῖοι ἄρχουσιν* **amgVLf**

259 5 *τοὺς*[2] om. **gLk** || 6 *οὐκ* **amgVxk** *οὐκ ἂν* **Lf** | *στενάξειν* **xk** *στενάξαι* **amgV** *ἀναστενάξαι* **Lf** || 7 *ἀντιπράττειν* **amgVxk** *ἀντιπρᾶξαι* **Lf**

εστέρως, ὡς ἐδυνάμην. ὑμεῖς δὲ καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων λόγων καὶ ἐκ τῶν παραλειπομένων αὐτοὶ τὰ δίκαια καὶ τὰ συμφέροντα ὑπὲρ τῆς πόλεως ψηφίσασθε.

260 6 *παραλειπομένων* **xL** (*-λιπ-* **L**)**fk** *παραλελειμένων* **am gV** || 6 *καὶ*^{2} – 7 *συμφέροντα* om. **Lf**

INDEX PARALLELORVM ET FONTIVM

